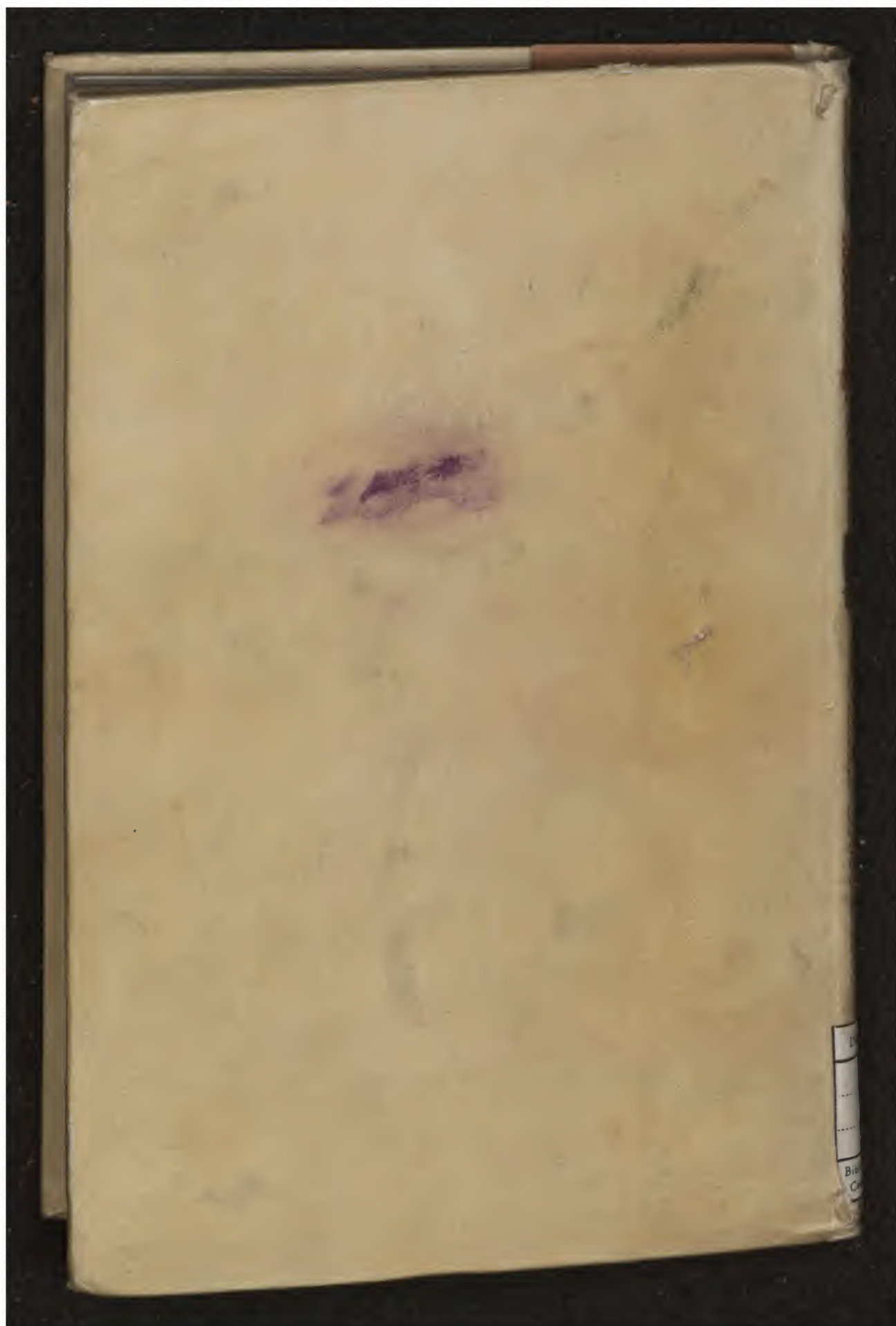
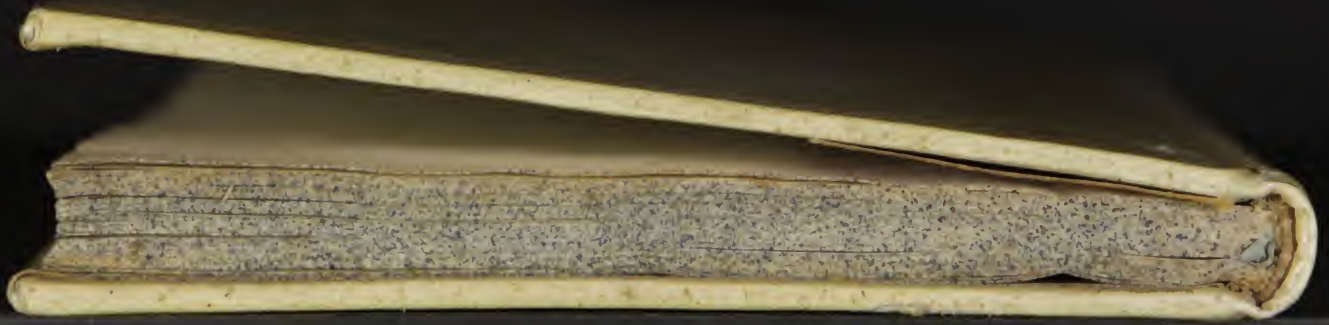

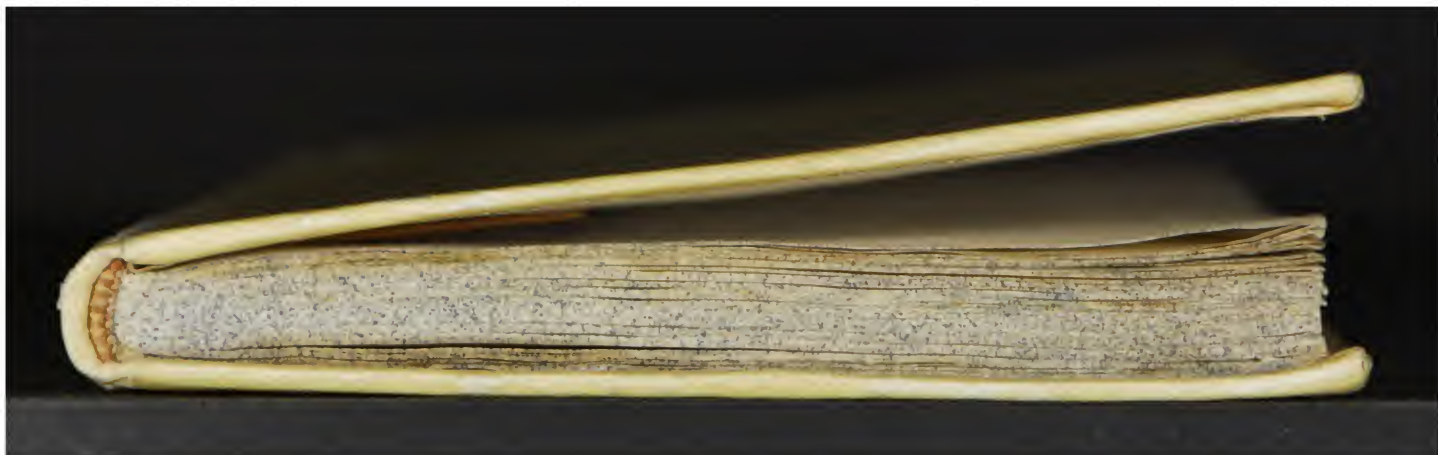

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.3.23

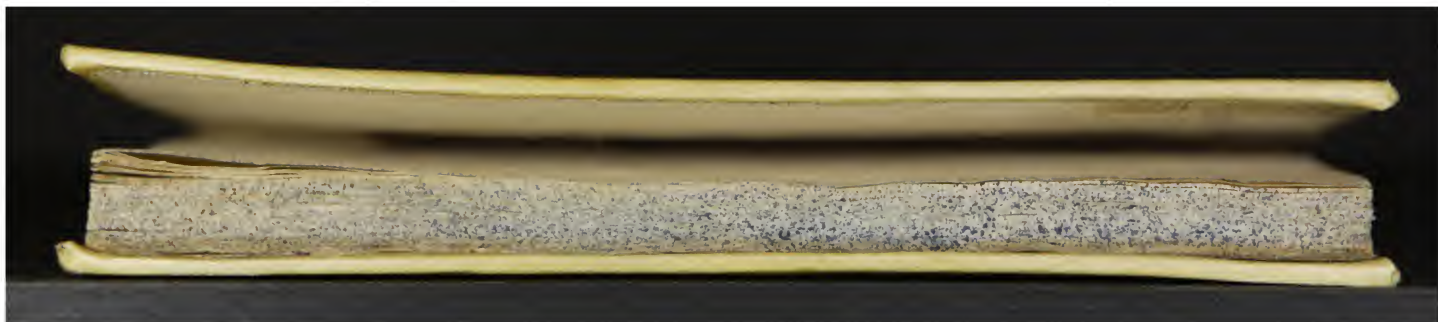

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.3.23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.3.23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.3.23

INCUNABULI

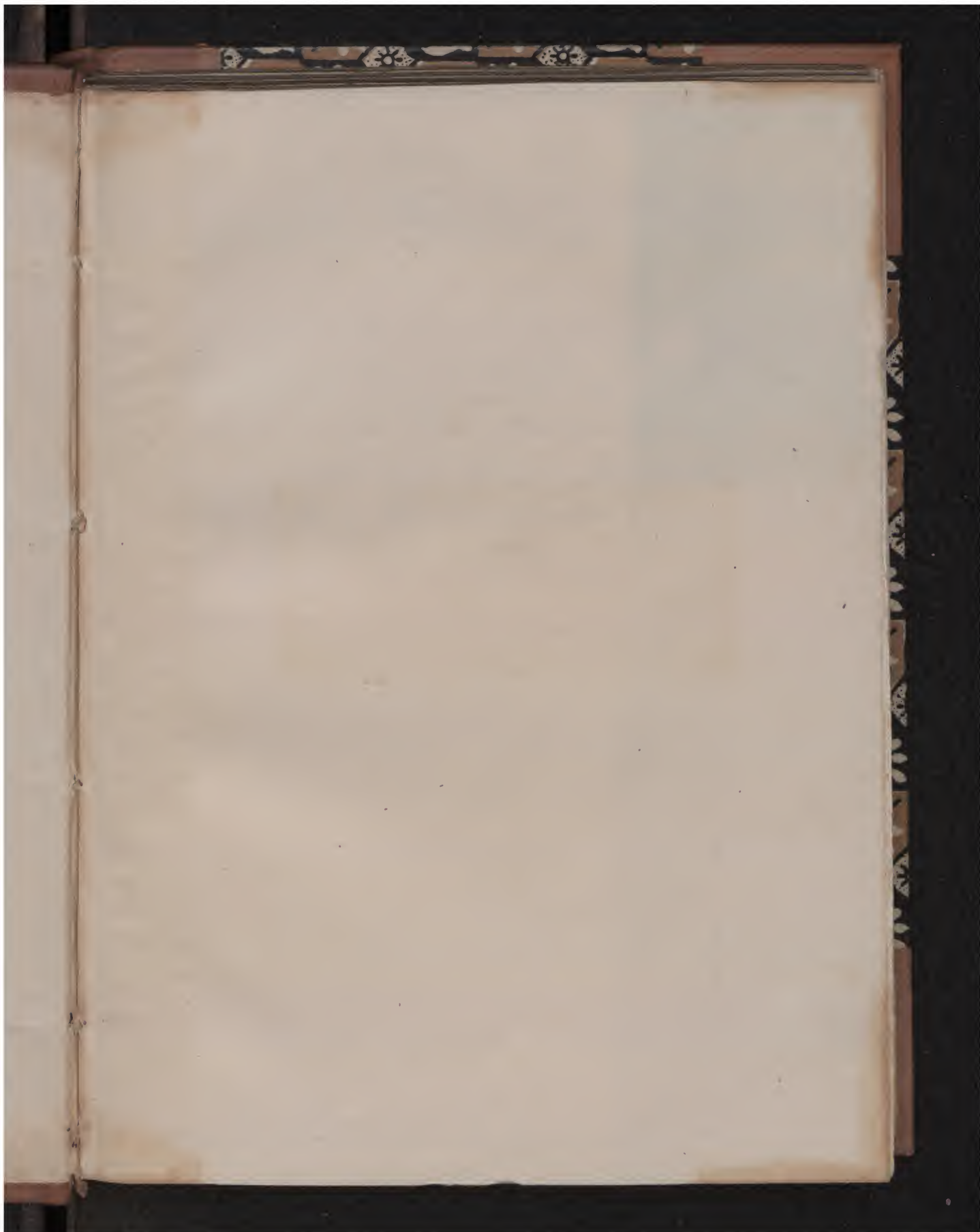
A

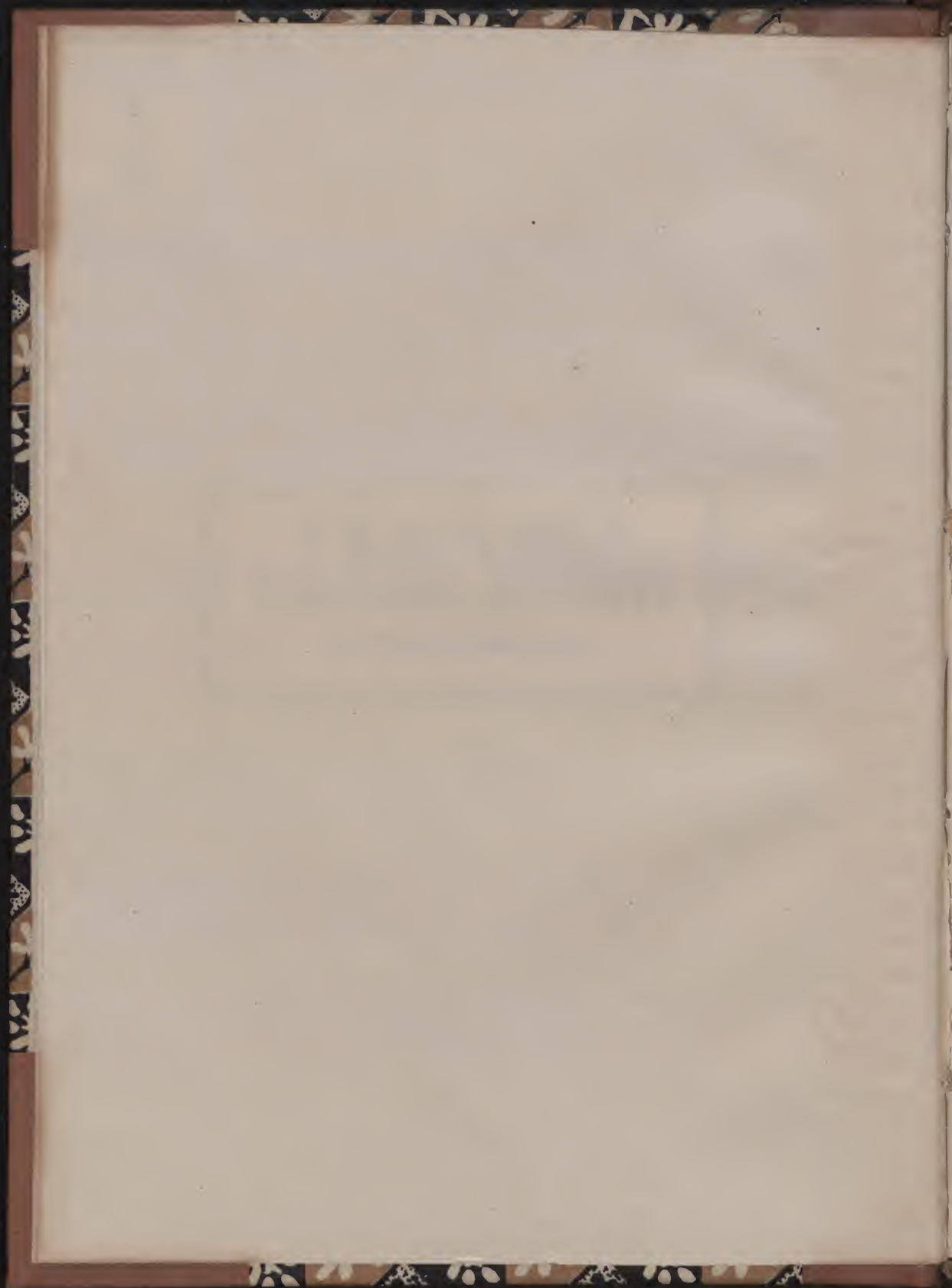
3

23

Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

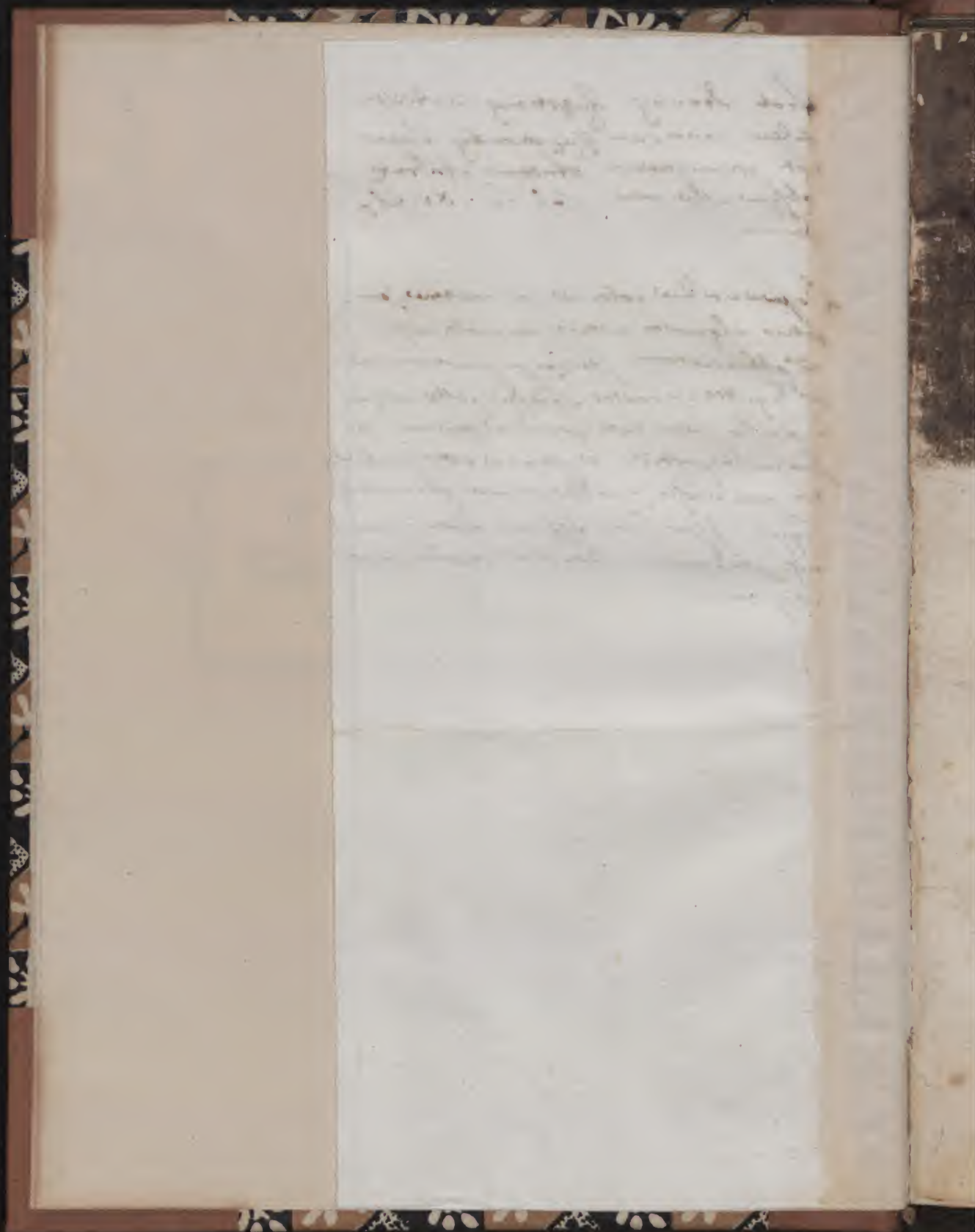
FRANCISCI
CAESARIS AVGVSTI
MVNIFICENTIA.

Scoti, Joannis. Questiones in Aristotelem,
una cum Questionibus Super
lex principiarum Antonii Andreæ
absque ulla nota, sed 80. xv. fol.
perro.

L'opera in due colonne in carattere sem-
gotico alquanto antico con molti neppi
e abbreviature senza paginatura ma
col legittimo incastro laddove colle inizia-
li piccole ma fatte grandi a penna. Vi
sono molte postille a penna con inchiost-
ro nero e rosso, e nella prima folciata
leggesi: *Ipse Liber est mei fratris Jo-
nis Andreæ. Non vi è veruna latro-
nazione.*

omnis diffinitio est per se
et diffinitio per se est per se

Quod est in se habet in se

et in se est in se

SCOTTI
ANDRÉ
1717

Clarissimi doctoris subtilis Johannis Scoti questiones incipiunt super utilibus porphyrii ac libris predicamentorum per methaphysicam Aristotelis. Quibus sunt discipuli Antiochii Andree quod non sex principiorum pnectuntur.

TR logicalia diligenter intendens ut veritates que eis sunt dubie clari? elucidescant: mouendo dubia: primo super librum porphyrii. **P**rimo utrum logica sit scientia videtur quod non: modus sciendi non est scientia logica est modus sciendi quod est. maior patet a simili: quia modus videndi non est usus: per hoc maiorem per Aristotelem. secundo metaphysice: absurdum est scire quod scias et modum sciendi ubi iter exponit modum sciendi. i. logicam. **I**tem sexto metaphysice. distinguit Aristoteles. scias in mathematicam: naturalem: et diuinam siue metaphysicam sub qua nulla pertinet logica. **I**tem illud quod procedit ex cōbō non est scientia: quia scientia est ex propriis sicut et demonstratio: per Aristotelem. primo posteriorum logica est ex cōbō quod non est scientia. **A**d oppositum scientia est effectus demonstratiōis in logica autem multa demonstratiōe concluduntur quod est. **I**tem hoc est per se vera logic? est sciens quod logica est scientia: quia a peretis ubi est predicatio

per se: per naturam ad abstracta. **D**icendum quod logica est scientia: quia. n. ea docentur demonstratiōe concluduntur: sicut in aliis scientiis quod sciuntur: quia demonstratiō est scilicet faciens scire sunt etiam in logica omnia requisita ad demonstratiōem ut subiectum et passio demonstrabilis et subiectum per medium quod est diffinitio. **I**ntelligendum est tamen quod logica dupliciter phiderat. **U**nomodo in quantum est docens: et sic ex necessariis: et propriis principijs procedit ad necessarias conclusiones: et sic est scientia.

Aliomodo in quantum utimur ea applicando ea ad illa in quibus est usus: et sic non est ex propriis: sed ex cōbō: nec sic est scientia: sicut patet in naturalibus ubi Aristoteles adducit rationes logicas quod procedunt ex medio cōbō: et non faciunt scire per se loquendo. **A**d primum videtur quod modus sciendi non est scientia: sicut potest tamen esse cōbō. **C**ontra hoc: si hec est vera aliquidmodo: modus sciendi est scientia: cum sit predicatio in abstracto quod erit per se primo modo: prout est secundum quod et antea: per naturam: quia omnis predicatio in abstracto est essentialiter vera: sed falsitas pertinet patet: quia in intellectu subiecti non includit predicatum. **I**tem modus sciendi est posterior scire quod posterior quam scientia quia scire posterior est quam scire. **I**tem videtur aliter quod minor est falsa secundum aliter loquendo. **A**d eundem per bonum videtur potest quod illa expositio debet intelligi male: et ita hec predicatio modus sciendi est scientia: est vera: quia logica docet modum sciendi per tanto: quia est de seillo uel de argumentum per quod tamen habet scientia. **A**lii dicunt potest quod si exponatur modus sciendi. i. logicam conputatio non oportet eadem iter sciam et modum sciendi: sed inter quod scire scias: et quod modum sciendi: nam hoc quod scire est illo querere: propter conitantiā: sicut querere aliquid est querere illud quod est sibi necessario coniunctum: licet unus non sit reliquum. **A**d secundum dico quod distinguit ibi scias reales: cuiusmodi non est logica: sed est scientia rationalis. **A**d tertium patet quod logica per propria principia ostendit conclusiones: sed eius usus sit circa cōbō et.

Querit utrum logica sit scientia cōbō. **N**on videtur quia cōbō scire est a cōbō subiecti. **S**ubiectum autem

logice distinctū est a subis aliis sciaz
 §. 2. Ad oppositū arguit p Boetiu
 logica est de secundis intentionibz appli-
 catis pms: ille aut sūt cōes q sūt appli-
 cabiles oibz pms. Dicendū q scia
 dicit cōis a subo pōt igitelligi cōis l'
 q subm et' ē p dicabile de subis aliis
 sciaz. uel q et' subm cadit in usuz oim
 aliis sciaz. pmo: nō est cōis logica p
 se nisi forte p accēs si subm eius sit ap-
 plicabile oibz aliis sciētis: secundū
 logica est cōis: q oēs scie utunt fillo r
 aliis de quibz est logica. . 9. 3.

Querit de subo logice an sit si-
 logism' q nō uidet: q ois scia
 ē per fill'm: si q de fill'o sit scia:
 hoc ēit p sillogismū: qd falsū ē. Tū q
 fill's de q qrit scia est ignotus. Sil's
 aut per quē habet scia est notus: nā per
 ignotū nihil scit. Tū q qro d fill'o per
 quē habet scia aut de illo est scia aut nō
 si nō pari rōne nec de sillogismo in cōi
 q quod scit in cōi scit de qlibet pculāi
 si sic q p aliū sillogismū r sic erit pce-
 dere in infinitū in sillogismis ad hnduz
 sciam quod est iūueniens q tūc nihil
 sciret. infinitū. n. est ignotū p Aristo.
 pmo posterior igit idē notū r ignotū
 Itē nihil est subm totius r partis.
 sillogism' aut est subm ptis logice. f.
 libi pōz §. Itē sillogismus nūq
 fuit in sensu q nec in intellectu pna pz
 per Aristo. in de sensu r sēfato. Ad
 oppositū passiōes. i. sillogismi in logica
 pncipalit de eo de mōstrat r de alijs pp
 ipm §. 2. Dicit q subm logice est
 cōceptus fōmatus ab actu rōnis quia
 ille cōis est oibz in logica pnsideratis
 nā cū actus rōnis sit triplex. Prim'
 scz indiuisibiliū itelligētia. Secūda
 pō uel diuisio istoz simpliciu seu idi-
 uisibiliū. Tertius est discursus for-
 matus a noto ad ignotum. De con-
 cepto formato a pmo actu rōnis est li-
 ber p dicamētoz qui est de incōplexo.
 De cōceptu formato a secūdo actu
 est liber p rmetas qui ē de enūtiatiōe

De cōceptu formato p tertiu actū
 est tota noua logica q est d sillogismo
 r de eius ptibz subiectiuis. Alter pōit
 q est de secundis intētionibz applicatis
 pms sic dicit Boeti' q ille sūt cōes
 oibz in logica dēminatis. Tercio
 ponit ens esse subm q per Aristo. 4.
 metaphi. circa idēz laborat metaphic'
 dyaletic' r sophisticus meta. apit labo-
 rat circa ens igit. Quarto ponitur
 oratio q de ipa r eius ptibz determinat
 in ueteri r noua logica cū sit gen' enū-
 ciatiōis r ponit etiā in diffōne sillogis-
 mi pmo pōz. Quinto pōitur argu-
 q de eius spibz r eius partibz ē tota lo-
 gica. Sextomō ponitur sillogism'
 q oia alia que i logica pnsiderāt ppter
 ipm pnsiderant. Ad uidendū autem
 que istaz pōnuz sit rior nōndū q tres
 sunt pōitōes pcpue subiecti i sciētia.

Prima uidelicet q sit notū qd ē r qd
 est nā hec duo ut inqit Aristo. pmo po-
 sterioz optz pssupponere de o subo de
 monstratiōis. Secūda est q p eius
 quod qd est dōmōstrent in scia passiōes
 illi' subiecti de eo. Tercia est q ad ipm
 alia dōia in sciētia dēterminata reducāt
 r ppter ipm pnsiderent aliter. n. ab ei'
 vnitāte nō ēēt vntas scie. Due prime
 pnsideratiōes dōsūt tribz pms pōnibz quia
 nulli' eoz suboz fm rōnez gñalez ut
 ponunt suba hētur diffinitō in logica:
 nec pmittit ut pncipiū scie nec passio
 aliq de eis de mōstrat in gñali q qdlibz
 illoz est nimis cōe subm. etiā nō diffe-
 runt iste tres pōnes inter se quod māi
 festū est de pma r secūda. de tertia autē
 pbat q aut ens reale est subm huius
 sciētie aut ens rōnis si pmo dō ergo
 hec scia ē realis qd falsū est si 2o aut
 q tū de ente rōnis. i. pnsiderato ab itel-
 lectu aut de ente rōnis. i. cāto a rōne si
 pmo dō sic adhuc poterit ēē realis nā
 nihil est subm alicuius scie nisi ut con-
 sideratū a rōne q non nisi ut est ul' ē
 optz dare q sit de ente cāto a rōne qd
 est idē cū alijs duobz. Ad rōnez qdē

*Nota p dicitur
 secundū qd hāc
 dicitur in sillogismo
 qd pssupponit
 ut 2 qd ē qd p
 mōis dōmōstrent
 qd rōi quō i uel p
 pmo dōmōstrent
 mōis p ipz 2 qd 2
 est 2o qd dō*

quod de subo logice an sit sillogism'

*Actus rōnis qd p pōz
 1. e. s. m. p. l. u. a. p. h. m. s.
 2. e. q. p. o. u. t. d. i. u. i. s. i. o. i. p. a. l. i. m. p.
 3. e. d. i. c. t. u. s. f. u. l. t. i. m. a. n. o. t. o.
 a. d. i. g. n. u.*

p pma pone pz argumtu nō valē: qz
arguit ab insufficienti dione. r facit flaz
pntis: pz quia dēt alie due pditōnes
subi. Ad autē dicitur Boetij dico q
logica est de illis: h illa nō sūt p mū sub
iectū: s sunt cōiora subdō sic dicimus q
ois i cētia est de ente qz nulla est de nō
ente. Ad rōnez pōnis ētie dico q la
borant circa idē nō qz idē sit subm h qz
i logica cōsiderat illud p qō circa oia
pvenit laborare nā circa mltā laborat
in scia nō tñ ppter hoc qōlibet illoz ē
pncipale subm illi scie. Quarto. s.
ordini deficit secūda pditō r tertia r qō
accipit pvenit syllo: dico q nō pvenit
nisi equoeci r enūtiatōni r equivoctū
nō est subm i scia qz nō pōt diffiniri. su
mit. n. in diffōne syllogismi p argum
tatōe. Quito. s. argumētatiō dēst p
mū non. n. ab Aristotile nūqz diffinī
argumētatiō in cōi nec ponit eius dif
finitō ut pncipiū scie l3 Boetius eam
diffinīat i topicis suis. Secundū ē
dēst sibi ut manifestus est fm rōez gñā
lē. Tertiū etiā pbo qz vltē ē equoeci
r tūc manifestū ē q ab eius vnitatē nō
est vnitās scie nec scia vna: cū tūc non
sit vñ scibile nec vñ intelligibīle uel ē
analogū ad pntia sub eo r tūc scia nō
erit vna ab ipo: s ab vnitatē pncipiū ad
quod oia alia atēbuunt: r illud ē syllo
sic vnitās metaphice ē ab unitatē sube
ad quā oia alia entia atēbuūt. Vicē
vū ergo q subm p mū r ppuz logice ē
syllo: habet. n. p mā pditiōne qz statim
post determinatōez de eius ptibz i veteri
logica in pncipio pōz premitit ei dīf
finitōez: r secūda qz i eodē mltas pas
siones de ipo oñdit A. p. illā diffōez
vt modū r figurā in illis de inē r i mo
dalibz ut habere tres ēmōs in illo ca:
qm igit nllis figurā p hoc q ē ex neces
sitate accidē psoni r. r tertiā bz pp
ipm. n. i veteri logica determinat de ei
ptibz itēglībz. s. de icōplexo r enūtiatōe
r de ptibz subius in libz topicōz pōz
psteriorz r de alijs spēbz argumētatiōis

qz illa reducūt ad ipm sic ipsectū ad p
pfectū r de syllo sophistico vt d pua
tione ei qz eiusdē ē pgnoscē habitū r p
uatōez sic g pnes eius dionez r atēbu
ta illi pz dīo logice. Ad p mū argu
mentū pcedo q scia ē de syllo p syllo
aliquē pticlarē. Ad p mū h dico
q syllo iste p quē habet scia not ē q ad
vitatē p mū h qz sūt p pces imediate
illatīe pclusiōis r qstū ad illatōez pclu
siōis ex pmissi: q illa ē p se manifesta cū
syllogismi pfecti sit qz nullius idigz ad
hoc vt appeat necessari pōz. i. ad
hoc vt manifestū sit pclusiōez seq ex pre
missis: s iste syllogismi p quē hēt scia
ē ignor q ad passiōez illā q d mōstrat
de syllogismo i cōi fm qz ipse syllogismi
i cōi ē ignotus. nō. n. qz pgnitō de syl
logismo i cōi nllī q ad passiōez r ita nō
ē idē notū r ignotū fm idē. Ad aliō p
hoc dico q scia est de syllogismo p quē
ē scia r cū qz p quē syllogismū d: q p
seipm qz inqstū p ipz oñdit passio aliq
d cōi syllogismo oñdit de seipo inqstū ē
syllogismi nec aliter ē scia de pticulari.
Ad secūdū pncipale argumtū d: q
syllogismus q ad ppetates formaliter
ipm psequētes ē subm libri pōz: ē autē
subm totius logice q ad oēs passiōes
i se uel i suis ptibz itēglībz r subiectis ul
reducibilibz ad ipm nec o3 subm p m de
oibz in scia psideatis: s ē id pp qd alia
pconsiderant vt pz de subo nālis scie qō ē
cōpus mobile v m m ibi agit de motu r
nā q nō sūt corpus mobile: uel pōt dici
q maiō ē fallā i sciētys qñ subm totius
multa requit dēterminari ppter eius p
nitiōne: tūc. n. de illis mulō o3 i illa scia
pconsiderare r cū h? d ipo subo g aliq ps
scie erit de illo subo i m se p pte qd est
subm totius ita ē hec ut pz d libro phi
coz respectu totius scie nālis. Ad
etū dico q illa ppō A. p. nihil ē i intel
lectu qñ pus fuerit i fīu: rā ē de eo qd
ē p mū intelligibile qd ē. s. qd qd rei mā
lis nō aut de oibz p se intelligibilibz quia
multa p se intelligunt nō qz spēz faciūt:

2.2.47

Ad 2.2.47. syllo q ad ppetates
formaliter ipm psequētes ē subm libri pōz: ē autē
subm totius logice q ad oēs passiōes

2.2.37

in p. d. d. d. d.
m. q. d. d. d. d.
h. d. d. d. d. d.
p. d. d. d. d. d.
q. d. d. d. d. d.
d. d. d. d. d. d.
l. q. d. d. d. d. d.
l. q. d. d. d. d. d.
l. q. d. d. d. d. d.
l. q. d. d. d. d. d.

h per reflexiōez intellectus et ita de syllo
in plus. n. e pfe q̄ pmo vt dicit pmo po
sterior: et focheles. n. per se hz tres an
gulos: h nō pmo. In spali qrendū ē
de vli et qz oēm qōnez pcedit qd dicit p
nomē. Jō nōndū q vli sicut cetera cō
creta tripliciter sumit: qnq. n. sumit p
subo. i. p re pme intentōis cui applicat
intentio vli: et hoc mō vli est p̄mum
obm intellectus: qnq. sumit p forma. s.
pro resecūde intentōis cāta ab intellectu
et applicabili rebo pme intentōis: et sic lo
q̄tur logicus prope de vli. Tercio:
pro aggregato ex subo et forma et illud ē
ens p accēpō qz aggregat diuersas nās
ex q̄b nō fit unū pfe et sic nō ē de pside
ratōne alie artificis qz de ente p accēpō
nulla est sciētia per A. 2. 6. metaphice
qz nec diffinibile tūm q̄t de celo de illo
fiet fmo. s. de vli secūdomō sup̄to non
aut de alijs zc.

Questio 4.

Primo q̄rit. Utz vniuersale
sit ens. qz nō uidet p Boetiu
vntez oē qd est id ē qz unū nu
mero ē vniuersale nō ē vniū nūero qz p
dicat de pluribz vniūoce q̄t. Itē p
A. 2. in pntis oē quod est aliud a prima
suba aut dicit de pma suba aut ē in illa:
h vli ē aliud a pma suba et nō dicit de p
ma suba: nec ē in illa q̄t. Probo mō
tis: sole secūde sube dñf de p̄mis vt pz
per A. 2. vli aut cū sit accēpō nō ē secū
da suba nec ē q̄p̄mis: qz tūc pma suba
eēt vniuersalis: sic illud i q̄ est albedo ē
albū. Itē si vniuersale ē ens aut ē ex
nā aut ex intellectu: nō a nā qz tūc eēt sin
gulare et terminus t̄m mutatiōis q̄ ab itel
lectu solo q̄ ē figmētuz et ita nō ens.

Ad oppōitū vniuersale diffinit ab A. 1.
p̄mo piermētias: h nō entis nō ē v̄ffō.

Itē per Boetiū secūde sube appli
cant p̄mis nō ens aut nō applicat enti.

Boz qz vniuersale ē ens qz sub rōe
nō entis nihil intelligit qz intelligibile
mouet intellectū. cū. n. intellectus sit vt
passiua p A. 2. 3. oia nō opat nisi mo
ueat ab obo nō ens nō pōt mouē aliqd

ut obm: qz motus ē actus entis in actu q̄
nihil intelligit sub rōe nō ētis q̄cqd aut
intelligit: it. ligit sub rōe vniuersalis q̄
illaz rō nō ē oīno nō ens. Ad p̄mū
argumētū dico qz Boetius intelligit o
illo qd ē pter opatōez intellectus cuius
mōi ē vniuersale. Ad secūdu dico
sūt qz A. 2. sic intellexit. Cōtra h qz pbat
p̄clusionēz illā p h. qz secūde sube dñf
de p̄mis accētia sūt i p̄mis: secūde aut
sube ut ibi loq̄t de ip̄is nō sūt pter intel
lectus operatōez q̄ nō tūm intelligit de his
q̄ sūt pter operatōez intellectus: h etia de
his q̄ sūt pter operatōez intellectus pbat
mōis qz diuidit p̄ncipio capituli sub
stātia i p̄maz et secūda: si q̄ illa diuisio
valeat scq̄t qz inbra ut ibi intelligit oppo
nunt: h qd ē secūda suba pter opatōez
intellectus nō oppōit pme sube: h ē idē q̄
nō intelligit de secūda suba qd ad illō qd
ē ens pter opōnez intellectus. Jō dicit qz
vli dñf de p̄mis ad illō qd ē. Cōtra h qz
sole secūde substātie dñf de p̄mis. Dico
qz secūde sube ut ibi loq̄t sūt accētia nō
qdē realia de q̄b pōt aliud mēbz. s. eē
i h intentōalia q̄b p se p̄p̄t dñf de vli
aut ē qd cōi ad secūda subaz qz secū
da suba dicit vli applicatuz ad aliqd in
gñe sube. Ad tertiū dico qz vli ē ab
intellectu: et cū dicit q̄ ē figmētuz dicit qz
nōn seq̄t qz figmēto nihil cōr̄ndet in re
et: vli aut aliqd ex cōr̄ndz a q̄ mouet i
tellectus ad cāndū talē intentōez: ē. n. f. m.
Boetiū spēs tenuis sititudo singlariū
et genus magis tenuis suaz spēs. Bo.
qz effectie ē ab intellectu: h mālī fine
originaliter sine occasiōaliter a p̄p̄ta
te i re figmētuz vō mime zc.

Questio 4.

Querit s. an vniuersale sit pfe
intelligibile. qz nō uidet p A. 2.
de h̄su et h̄lato nihil ē i intellectu
q̄n pus fuerit i sensu: vniuersale autēz
nūq̄ fuit in sensu q̄t. Itē ois vt pas
siua p̄suppōit suū obm i actu ante eius
opatōez qz ab obo caput suū actū p quē
pōt opari: vniuersale aut non p̄suppōit
ab intellectu h cāf ab eo p̄mētatorē zc.

de aia g. 22. Ad oppositum quod dicitur diffini-
 nitur esse per obiectum intellectus. vnde diffinitur ab
 Aristotele. primo per meritas g. intelligitur
 hoc quod vnde est per se intelligibile quod per sic
 primum obiectum intellectus. scilicet quod dicitur intelli-
 gitur sub ratione vnde illa ratio non est idem essen-
 tialiter cum illo quod dicitur: si modus eius ac-
 cidetalis g. intellectus potest cognoscere orationem
 iter suum obiectum primum et illud modum quod potest
 distinguere iter omnia que non sunt essentialiter eadem
 si omnis virtus cognoscens per se dicitur inter
 alia duo cognoscit vtrumque extremum sub
 propria ratione per Aristotelem. 2. de anima per hoc. n. pro-
 bat sensum eorum esse igitur intellectus potest cog-
 noscere modum suae rationis vnde per se et sub
 propria ratione hoc: reflectendo cognoscit in-
 tellectus se et suam operationem et modum opera-
 tionis et cetera que sibi sunt. Ad primum dictum
 est superius quod intelligitur de primo obiecto quod est quod
 dicitur rei materialis. aliter quod intelligitur per naturam
 finitiam. scilicet de sensibilibus cuiusmodi non est
 vnde. Ad secundum dicitur quod intellectus
 possibilis est virtus passiva et illa presupponit
 suum obiectum: si intellectus agens non presuppo-
 nit quod non est virtus passiva vnde etiam non est
 obiectum eius si quod dicitur in fantasmatibus et
 vnde est finis eius 22.

questio. 6.

Queritur vnde vnde habeat aliquis p-
 etates quod non videtur quia primum eius
 non potest esse singulare quia tunc non co-
 nteretur cum ipso igitur est vnde igitur non est aliud
 ab eo cuius primum potestur quod est inconve-
 niens quia primum non indicat essentiam eius
 est primum per Aristotelem. primo per topicos. Item
 si habeat aliquam passionem illa ierit ei omni
 et soli et sp. g. erit primum quod est inconve-
 niens quia tunc illa passio pertinebit sub primo
 quod est species vnde et erit pervertibilis cum ipso
 vnde quod est inconueniens g. 22. Item accensum non
 est subiectum accensum per Aristotelem. 4. metaphice
 si vnde est accensum g. 22. Item omnis passio est
 minus ens suo subiecto si minus ens ente ratio-
 nis est non ens. Ad oppositum est per hoc
 quod assignat aliquas convenientias omnibus quibus
 vnde. An manifestum est quod conveniunt in aliquo
 proprietate: si igitur illa sit eis vniuocum hoc
 erit per rationem eorum que est in eis et ratio eorum erit

primo passio quia si passio vniuoca sit et ei
 subiectum primum est vniuocum per Aristotelem. 2. poste-
 riorum igitur talis passio est ipsius vnde primo

hoc quod sic quod diffinitio diffinitio sufficit
 ter indicat essentiam cuiuslibet igitur cuiusque
 igitur aliquid pervertibilis propter ea que ponuntur
 in eis diffinitio illud habet tale sibi inherens
 per passionem et sic igitur aliquid vnde: quia si diffini-
 tius vnde vnde sit quod est predicabile de pluri-
 bus que ponit primo per meritas tunc per-
 vertibile propter essentiam vnde erit illud quod potest
 tur primo posteriorum. scilicet esse vnde in multis
 et de multis et eodem. Si hec sit diffinitio
 bona et vnde istud est primum et ita alterum
 per diffinitioem vniuocalem de vniuocali
 demonstrat de potest concludi et ita sciri. Ad
 primum argumentum dicitur quod passio ipsius vniu-
 uerfalis ponatur sit. a. a. est vniuocale si
 quod sit essentialiter idem suo subiecto: quod vniu-
 uerfale applicet sibi ut modus eius et erit p-
 dicatio denotativa dicendo. a. est vnde. Co-
 tra subiectum non potestur denotative de accente
 nec dicitur modus eius g. nec vniuocale
 dicitur modus sue passionis. Dico quod vniu-
 uerfale potest sumi ut quod vel ut modus
 concludit primo. Per idem ad secundum
 dico quod est primum de nominative: si non potest
 sub primo possibile est. n. et maxime in intentione
 nullo aliquid perverti cum genere et denotari a spe

Ad tertium dico quod accensum non est subiectum
 primum quod est subsistens et suppositans ac vlti-
 mate determinans de pedetia eius nam ta-
 le est sola subiecta: potest tamen accensum esse primum
 et immediatum subiectum accensum quia est ratio suscep-
 tiua per quam aliquid igitur subiectum ut superficies est
 subiectum albedinis hoc: est in accensum subiectum re-
 spectu sue proprie passionis. Ad quartum
 argumentum dico quod in ente rationis sunt
 multi gradus sicut in ente nature quia modus intel-
 ligendi est in vno gradu et in alio ens intelligibi-
 le et modus intelligendi est minus ens intelli-
 gibile. vnde concedo quod illud quod est minus ens esse
 rationis in vltimo gradu est non ens cuiusmodi non est
 primum quod pervertit cum vniuocali.

questio. 7.

Item quod vnde habet rationes requisitas
 ad subiectum scire quia vnde est ens et diffi-
 nibile et passiones habens de co

de monstrabiles q̄rit nūc an ip̄m v̄le sit
 ip̄ius libri Porphiri subz q̄ nō videt
 q̄ aut v̄le inq̄tū ē itentio aut inq̄tū est
 applicabile rei nō p̄mo? q̄ sic itentio h̄z
 a metap̄lico p̄siderari p̄bo q̄ meta?
 p̄siderat q̄libz inq̄tū ens igit̄ itentio
 nez inq̄tū ē ens igit̄ itentioez inquantū
 ē itentio q̄ idē ē itentio inq̄tū intentio
 z inq̄tū ens sic idē ē hō inq̄tū hō z
 hō inq̄tū ens: nō z? q̄ sic ē illud totū
 ens pacchis de q̄ nō ē scia. Itē oīs scia
 realis ē de v̄li q̄ singlariū nō ē scia: cuz
 igit̄ hec sit scia rōnalis nō erit de v̄li.
 Itē hic determinat de istis q̄nq̄ sub pro
 p̄a rōne diuidēdo z diffiniēdo q̄libet
 p̄ p̄a sibi nullā faciēdo mētēz de v̄li
 fm se nec quo ad eius q̄d est nec q̄
 possiōes q̄ hec q̄nq̄ erūt subm z nō v̄le
 Ad oppositūz hec scia ē v̄na q̄ h̄z v̄nū
 subm q̄ hec q̄nq̄ nō sunt subm nisi fm
 q̄ pueniūt i uno cōi quod erit p̄mū sub
 iectū z illud est v̄niuersale. **q̄mo. 8.**
Sexta hoc q̄rit d̄ v̄nitate istoz
 q̄nq̄ i hoc q̄ ē v̄le an v̄z v̄le sit
 v̄niocū. Ad hec q̄nq̄. nō
 p̄mo q̄ oē v̄niocū multis se h̄z ad illa
 sub rōne alie v̄lis v̄le nō p̄pat ad hec
 q̄ nq̄ sub rōe v̄lis q̄. p̄bō mioris: q̄
 nō sub rōe alie istoz q̄nq̄ q̄ nullū isto
 rū puenit alijs q̄libz ē distinctum ab
 alijs si q̄ sub rōe alterius erit sextū v̄le
 Dicit q̄ p̄pat ad hec q̄nq̄ sub rōne
 ḡnīs q̄ p̄dicat de istis in q̄d z hec inter
 se d̄nt sp̄s. Cōtra hoc si v̄le ē genus
 ad hec q̄nq̄ q̄libz istoz ē sp̄s q̄ ge?
 ē sp̄s q̄d ē falsū q̄ sp̄s oppoita nō p̄
 dicat de alia cū hoc v̄bo ē: h̄ gen? z sp̄s
 sūt sp̄s dispate sub v̄li si v̄le ponat ge
 nus istoz q̄nq̄. Itē genus nō p̄tur
 de sp̄bō fm magis z mius p̄ Porphiri.
 ca? de d̄ntia: v̄le p̄tur fm magis z mi?
 de istis q̄ genus est v̄lius q̄ sp̄s l' dis
 ferētia p̄tur. n. de pluribz. Ad oppo
 sitū v̄le p̄tur fm nomē z fm rōnez igit̄
 v̄niocū p̄na p̄z p̄ A. i. p̄ncipio p̄dca
 mētōz ahs ē manifestū q̄ q̄libz istoz
 ē aptū natū dici d̄ pluribz p̄ q̄d diffiniē

v̄le p̄mo p̄meritas. Ad istā q̄dēz
 dicit q̄ v̄le ē analogūz ad hec q̄nq̄ per
 pus. n. dicit de ḡnē p̄ posterius v̄o de a
 lijs vt p̄z p̄ tertiā rōnez ad p̄mā p̄tez z
 fm hoc r̄ndet ad aliā q̄dēz v̄z q̄ v̄le nō
 ē hic subm h̄ q̄nq̄ v̄ta z t̄n scia ē v̄na p̄
 p̄ter unitatē p̄mi ad q̄d oīa alia attribu
 unt quod ē genus. Cōtra hoc in oī
 ḡnē ē aliq̄ sp̄s q̄ p̄fectius p̄cipat na
 turā ḡnīs q̄ alia idē dicit nālis q̄ in ḡnē
 latet equocatōes? p̄bicoz: h̄ logicus
 ponit genus v̄niocū p̄ unitatē rōis
 igit̄ logice loquēdo v̄le poterit ēē gen?
 istoz q̄nq̄ l̄z genus aliq̄ sit p̄fectius
 alijs. Itē quo ad solūz alterius q̄
 stionis nō dicit puenienter vt uidetur
 q̄ i p̄ncipio? meta. ex hoc q̄ suba est
 p̄mū ens p̄cludit A. i. q̄ p̄pter solum
 z maxie z p̄mū de suba speculandūz est
 ex quo accipit q̄ ad determinandūz
 multis dictis p̄tributōez ad aliq̄d p̄
 mū sufficē determinare de illo p̄mo fm h̄
 igit̄ sufficeret Porphiri determinare
 de ḡnē t̄n. Itē rō sic ponētū nō con
 cludit q̄ numer? ē m̄l' titudo ex unita
 tibz aggregata t̄n nō dicit analogice de
 binario z trinario l̄z enarius sit ex plu
 ribz v̄nitatibz h̄ simplr v̄niocū p̄pter
 hoc z p̄pter rōnez suppositā. Ad op
 positūz q̄dīs. Dōz q̄ v̄niuersale v̄niocū
 ce p̄tur de oībz istis q̄nq̄. Ad p̄mū
 argumentū dico q̄ itentio ḡnīs sibi ap
 plicat respectu istoz q̄nq̄. Cū aut̄ dici
 tur q̄libz istoz est distinctū ab alijs v̄
rū ē idē nō p̄nt de se m̄uicē p̄dicatōe cēn
 tiali z exercita nec aliq̄d de uno istoz
 sub rōe alterius h̄ p̄dicatōe siḡta: q̄ rō
 ḡnīs ē c̄xnea v̄li q̄n unī istis p̄ hoc uer
 bū ē sic z aliq̄n dicit hō ē aīal. Ad p̄
 mū argumentū h̄ hoc p̄cedo q̄ q̄libz
 istoz ē sp̄s nec est icōueniēs sp̄s eius
 de ḡnīs in accētibz de si uicē de noīatie
 p̄dicari. Cōtra incōueniēs ē i sp̄bō
 eiusdem ḡnīs. nā sic hec ē falsa albedo
 ē nigredo ita hec albū est nigrū. Bi
 co q̄ nō ē v̄ez v̄lter licet forte absolu
 te ita sit nō t̄n i relatis ut idēz est pater

et filius quod ratione. n. sequitur pater huius quod
 pater pari ratione sequitur filius huius quod
 filius sicut igitur antecedentia statim simul
 sic in propria filii et relata talia possunt dici de
 eodem et de se invicem non tamen relata opposita
 quod non sunt opposita nisi respectu eiusdem
 sunt autem relata secundum eorum rationem suam pater
 enim primo refertur ad filium non pater huius
 ad filium huius ita in proposito genus est
 species si non respectu eiusdem. Aliter di-
 citur quod tales propositiones genus est species possunt
 esse vere connotative predicatione quibus enim
 istarum intentionum potest accipi ut quod vel ut
 modus: quoniam. n. est illud quod intelligitur tunc
 est quod: quoniam autem est ratio sub qua aliquid intelli-
 gitur tunc accipitur ut modus ut genus est
 species secunde igitur intentiones non opponuntur
 nisi ut utraque accipitur ut quid vel utraque
 ut modus hec autem genus est species vera
 est ut genus accipitur ut quod quod in proportionem
 ad rationem quod est genus suum species vero ut
 modus quod sub tali modo intelligitur genus re-
 spectu rationis si si refertur quod predicat oppositum
 de opposito fit fallacia figure dictionis
 commutatio modum in quod vel eodem: ubi igitur
 plurale est singulare hec est vera ut plura
 le accipitur ut quid et singulare ut modus
 quod quod significatur per singulare est modus eius
 quod significatur per plurale nec sic est oppositum
 Dicitur tamen quod est singulare dicitur quid quod acci-
 pitur per suo signum respectu subiecti plurale di-
 citur modus quod accipitur per suo modo respectu
 predicationis. nam per re signum non igitur sibi predicatum
 et si utroque modo sumatur non est ad propositum
 Ad aliud dico quod genus non est magis
 ratione. quod magis dicitur intentionem forme et cui
 adiungitur: si est quodammodo maius ratione quia
 extenditur ad plura quodammodo quater-
 narius est maior: numerus binarius non ma-
 gis sic etiam ratio species specialissima non di-
 citur magis species licet plura sub se habe-
 at potentia. Ad prima quod dicitur dicendum
 quod per universalem est huius scire subiectum: cum. n.
 tres sint principales additiones subiecti
 per universalem primam habet supponit enim hic
 quod est et quia est tam notum: nec enim esset
 possibile aliquam speciem eius scire ignoto

de ipso quod dicitur et quia est: hic autem eius species
 diffinitur nec oportuit hic diffinitionem
 rationis potest quia supponit auctor sufficienter
 assignatas fuisse ab Aristotele. primo per-
 menias vel primo posteriorum: unde ratione
 rationis. s. predicari de pluribus rationis diffinitionem
 istorum universaliu. Et est etiam additio
 subiecti quod sub qua passio inuocatur istis quibus
 his ostenditur per rationem rationis illa per hoc ostenditur
 dicitur de universali tamquam de primo et primo
 subiecto et si de uno hic demonstratur per rationem
 rationis quod est primo de pluribus etiam in hoc ostenditur
 de universali quod medium demonstrationis
 est equatur passioni aliter est eodem: si
 fit hic ut per quod differre ab individuo de-
 monstratur de genere per hanc partem et predicari
 de pluribus et ita supponitur de aliis posse
 ostendi. Tertia additio manifesta est quod
 quodlibet istorum est eius species cum ipso viui-
 datur a philosopho in hec quibus posita. n.
 generis diffinitione ad eius declarationem
 ponit divisionem cuius unum membrum est primo
 de pluribus per quod intelligitur ratione quod sub-
 iungitur in hec quibus. Ad primam argumen-
 tum dico quod hec divisio non est per opposita:
 quod intentio secundum quod intentio est applicabi-
 lis rebus: non concedo utrumque membrum cum sit id
 cum autem obicitur. Contra primam membrum dicitur
 potest quod metaphisicus omnis ens reale conside-
 rat non ens rationis cuiusmodi est universa-
 le ut hic loquimur vel si concedatur quod con-
 siderat intentionem inquantum ens non tamen
 sequitur quod intentionem inquantum intentio
 quia non sunt idem quod ratione accedit quod
 terminus sequens reduplicatorem non sunt
 absolute eandem sicut non est idem mobi-
 le inquantum mobile et mobile inquantum es-
 se per hoc per ad exemplum de homine quod non
 est simile quod obicitur aliud membrum
 de ente patens. dico quod non est ens pa-
 cidentis sicut aggregatum quod res non cadit
 in intellectu illi totius ut per se ut de mi-
 nas respectu hoc modo intelligitur accidens
 in dependentia ad subiectum nec tamen ut ens per
 accens. Ad secundum dicendum quod scia
 realis est de ratione primo modo quod est res si-
 logica est de ratione primo modo quod est intentio.

Ad tertium p[er] dicta in solone que
stionis x.

Questio 9

Queritur de v[er]bo cū sit accēns ut
hic loq[ui]mur i[n] quo est ut i[n] subo
r[ati]o in re uel i[n] intellectu. *Q[ui]d* si
in re p[ro]p[ri]o de accēns q[uo]d est i[n] re ē p[ro]p[ri]um
uel cōe. si p[ro]p[ri]ū i[n]est indiuiduis l[et] non
p[ri]mo q[uia] p[ro]p[ri]ū p[er] se p[ri]mo i[n]e sp[eci]e p[er] se
supponit de o[mn]i. si cōe ē p[ri]mo indiuiduis:
si ē esset accidēs i[n] re i[n]eēt p[ri]mi indiuidu
is s[ed] hoc est falsū q[uia] tunc indiuiduū esset
v[er]b[um] ē. Itē intellectus est v[er]tus passiva
p[er] Aristo. 3. de aia ē nō agit ēmittēdo
sicut ē de sensu p[er] Aristo. p[ri]mo topico.
cū ergo causet v[er]b[um] nō ēmittet illō nō
est ē i[n] subo aliquo ē ip[s]m. Itē ex intel
lectu i[n]telligibili fit verius unum q[uam]
ex m[ater]ia i[n] forma p[er] p[ri]m[ati]onem 3. de aia
s[ed] forma nō est ē m[ater]ia nec cōuerso
igit[ur] nec i[n]telligibile ē intellectus ergo
nec modus i[n]telligibil[is] ē intellectus igit[ur]
nec vniuersale. Ad oppositū m[ater]ia i[n] effi
ciēs nō coincidūt p[er] Aristo. 2. p[ri]m[ati]o.
Intellectus est cā efficiēs vniuersal[is] ē nō
est m[ater]ia ergo nec s[ub]m[od]o quia accētia
nō habent aliam m[ater]ia nisi i[n] q[u]a que
dicūt s[ub]m[od]o eor[um]. Itē p[ri]m[ati]onem
sup[er] 3. de aia. Intellectus facit v[er]itatem
i[n] rebus ergo illa est i[n] re nō i[n] intellec
tu ergo x. Itē accidens est i[n] illo
ut i[n] s[ub]o quod nō i[n]telligit vniuersale de
nō i[n]telligit rem nō i[n]telligit igit[ur] x.

Questio 10
Quia hoc querit de veritate
istius p[ro]p[ri]is hō est v[er]b[um] i[n] cōsi
miliū vbi p[ro]dicatur itētio de re
q[uod] i[n]t[er] f[al]se p[ro]p[ri]o s[ub]m[od]o s[ig]n[ificat] uerā nat[ur]a ē
p[ro] illa sup[er]p[on]it p[ro]dicatum nō p[ro]dicat
veram nat[ur]a q[uia] nō significat eā igit[ur]
p[ro]dicat nō uerā nā de v[er]a nat[ur]a ē oppo
sitū de opposito. Itē si hō est sp[eci]es i[n] sp[eci]e
est itentio ē hō est intentio p[er]clusio est
falsa ergo aliq[ui]d p[re]missar[um] non minor ē
maior. Item o[mn]is p[ro]dicatio vera i[n] ab
stracto est vera p[er] se p[ri]mo m[od]o: hoc nō est
vera p[er] se p[ri]mo m[od]o hō est sp[eci]es i[n] p[ri]m[ati]o
i[n] s[ub]m[od]o s[ig]n[ificat] abstracta ē p[ro]p[ri]o falsa. Ad
oppositū: de quocūq[ue] p[ro]dicat diffinitio

i[n] diffinitū ē hō p[ro]dicat de plurib[us] v[er]it[ati]o
numero ergo hō est sp[eci]es i[n] v[er]b[um].

Quia hoc querit an tales sint
p[er] se. *Q[ui]d* sic uidet[ur]. Cui. n. p[er] se i[n]
est diff[er]entia p[er] se i[n]est i[n] diffinitum.
s[ed] hō p[ro]dicatur p[er] se de plurib[us] v[er]it[ati]o
numero ē hō p[er] se est sp[eci]es. Itē quod est
p[er] se i[n]telligibile est p[er] se v[er]b[um] hō est p[er] se i[n]
telligibile ergo x. minor p[er] 3. q[uia] p[er] suum
quodq[ue] est quod est idē sibi. Itē v[er]b[um]
p[ro]uenit homini s[im] p[er] q[uod] abstractat ab o[mn]i
accētia ē nō p[ro]uenit ei ut accēns a[n]s est
v[er]b[um] quia hō ut p[ro]iungit accētib[us] est sin
gulare. Ad oppositū p[er] se p[ro]p[ri]o
dici de o[mn]i ergo si hō est p[er] se v[er]b[um] o[mn]is hō
erit v[er]b[um] p[er] se est falsū ergo i[n] accēns

Ad p[ri]m[ati]onem q[uod] dicit[ur] q[uod] v[er]b[um] est i[n]
re ut i[n] s[ub]o quia illa de nō i[n]telligit nō intel
lectū: s[ed] i[n] intellectu est veluti i[n] efficiē
te i[n]telligit i[n] cognoscente. Sci
endū tamen q[uod] s[ig]n[ificat] termini cōis s[ig]n
nificantis v[er]b[um] nat[ur]a tripl[er] p[ot]est confu
derari. Uno q[uod]dem m[od]o s[im] esse i[n] sup
positis quod dicit[ur] esse materiale ciui[um]:
i[n] hoc m[od]o i[n]sunt sibi accētia cōmuniā.
Secundo m[od]o p[er] se absolute s[im] esse
q[uod] dicit[ur] i[n]telligit i[n]telligit i[n]telligit
talia. Tercio m[od]o ut p[er] se formaz i[n]telligi
bilem ab intellectu apprehenditur q[uod]
est eē cognitū i[n]telligit i[n]telligit i[n]telligit
Intellect[us]. n. p[er] se nāz hōis unā
i[n] m[od]is i[n] m[od]is ab aliq[ui]d p[ro]p[ri]etate rep
ta i[n] nat[ur]a sic p[er] se considerata mouetur ad
causandū i[n]tentionē i[n] illa causatā attri
buit illi nat[ur]e cuiusm[od]i ē p[ro]p[ri]etas a q[u]a
accipit. Ad p[ri]m[ati]onem argumentū dico
q[uod] procedit de accētia reali quod i[n]est
nat[ur]e s[im] esse m[od]ale. Ad secundum
dico q[uod] nō attribuit aliq[u]ā p[ro]p[ri]etatem
rei p[er] eius t[ra]nsmutatōez quia nō ē v[er]tus
factiua potest tamē aliq[u]ā attribuere
que dicit[ur] habitudinē rei ad intellectū
p[er] se i[n]telligit i[n]telligit i[n]telligit
rei sicut attribuit modos s[ig]n[ificat]i cōcōni
s[ig]n[ificat]iue qui sunt i[n] uoce ut i[n] subiecto:
effectiue t[ame]n ab intellectu. Ad t[er]tiu[m]
dico q[uod] illud dictum p[ri]m[ati]onem non

potest intelligi qd fiat unū ppositū ex il
lis quia tūc intellectus eēt ppositus ex
qddatibz omnīū rez sensibiliū s̄ intelli
gendū est qd intellectus in actu verius
recipit p̄dicationē unius cū intelligibī
in actu qd mā forma quia intellectus i
actu ē intelligibile in actu quia p spēm
intelligibile in actu pōt seipm̄ intelligē
reflectendo: materia aut nō est forma
p hoc qd pponit cū forma. Ad secun
dam qōem dōm qd est vera comō quo
nunc dictū est accidēs in esse rei quia
dīfinitō intētionis inest rei istomodo

Contra hoc spēs inest hōi fm qd hō
dicat de pluribz .i. s̄ nō dicat de ill' nisi
fm qd est in illis et hoc est fm eē māle qd
p̄mōm p̄pō est vera. Ad hoc dico qd
spēs inest hōi fm qd hō p̄tur de individu
is loquēdo de p̄dicationē s̄gta nō de p̄e
dicatōe exercita. i. h̄ fm qd ē idē suppo
tis qd ē p̄mū mēbz dīfictōis. Ad
p̄mū argumentū dico qd vera natura
pōt sumi tripl'r nō tñ p̄pō dīfictōda
ē quia dīversitas supponis stat cū uni
tate s̄bi et s̄gta s̄ ē mag' multiplicitas fi
gure dōnis s̄q̄ sit. Est igit' p̄pō sim
pl'r vera qd fm qd s̄bm suppoit uerā na
turā ut tñ p̄p̄ad intellectū inest ei tale
accēs: multiplicitas. n. figure dōnis
nō est uere multiplicitas s̄ tñ fantastice
vñ hec n̄ dīfictōis s̄or. est hō: s̄ eēt falsa
si accipitur hō ut accipit hīc hō ē spēs.

Ad secundū dō qd hec est falsa spēs
est itentio sic hec albi est color: qd spēs
denotatiue iporat aliud qd intentio i
abstracto. Contra tūc hec ē vā species
ē itentiale et ita seq̄tur qd hō est intenti
onale. Dicit potest qd hīc ē fallacia acci
dētis qd spēs respectu hōis accipit ut
modus respectu uero itentōis ut quid
quia qdlibet i suo gñe est quid. Ad
tertiū dico qd nō ē ibi p̄dicationē i abstra
cto quia spēs est p̄cretū et denotatiue p
dicatur de re. Ad tertiā qōez dōm
qd tales nō sūt p̄le qd p̄z de p̄mōm p̄
dicat. n. in p̄mōm dīfictō uel ps dīfictō
nis de dīfictō. Impossibile ē autem

aliquā rē secūde itentōis dīfictōne rez
p̄me itentōis qd tūc illa res fm suā cēn
tiā p̄tīm eēt a natā et p̄tīm ab intellectu:
et ita a dīversis nō ordinatis qre nō eēt
unū essentialiter qd impossibile est aliquā
itentōez p̄le p̄mō p̄dicari de re: nec 2°
qd nō cātur itentio ex p̄le p̄ncipis s̄bi:
nec 4° quia res nō est cā efficiens in
tentōis s̄ intellectus. nec vltier aliq'
aliomō qd tūc esset natura sufficiēs cā
talis accētis: in quocūqz igit' eēt illa nā
illi in eēt accēs quod fallū ē. Ad p̄
mū argumentū negat' mior. Contra si n̄
p̄tur p̄le p̄dicatur paccēs igit' hec est
paccēs hō est aīal et ista rñsio est cōtra
cōez modū loquendi. Idō dico qd ly per
se i miori pōt dēterminare inherētiā hui'
p̄dicati p̄dicat' de pluribz uel inherēs. s̄.
p̄tum. p̄mōm est falsa et seq̄tur p̄cō
falsa. Secūdo vero mō est vera nō tñ
ifert tūc consequens sic s̄cū patet hīc
accidēs est p̄le ens quia si p̄le dētermi
nat inherētiā uera est si inherēs falsa.

Ad secundū p idem mior ē uera ut
p̄le dēterminat inherēs et sic maior falsa.

Ad tertiū dico qd v̄le inest homini
ut abstractū ab oī accētī reali quod cō
seq̄tur ipm fm esse materiale nō autēz
ab accētī intentiali qre .i. qmō. 12.

Queritur de numero rñuerſa
lium. Ut sint tñ qnq. Q
nō videtur quia predicari est
v̄lī p̄puz quot igit' sūt p̄ta tot plia p̄
topi. nō ponūt nisi qtuor p̄dicata igit'
et. Per idem ostendit' qd sint tñ
tria quia ibi nō ponuntur spēs et vñā
igit' ista nō sunt rñuerſalia. Et qd sint
sex p̄bal qd ibi pōit dīfictō igit' p̄t hec. v.
illo ē sextū v̄le. Itē qd mōis dīfictō unū
oppoitoz tot mōis dīfictō et reliquū per
A. p̄. p̄mō topico. v̄le et singulare sunt
oppoita et singlaria sūt ifinita qd et v̄lia.

Itē idividuū ē v̄le qd p̄dicat' de pliri
bz et nullū istoz qnq. ē ut p̄z iductie igit'
tur et. Itē ens ē v̄le et nō ē ge' p̄ A. n.
3° meta. p̄tur. n. per se de dīfictō nec est
species quia tūc habebit genus sup se

nec ē aliqđ aliorū trium vltiuz quia illa
 p̄dicant in q̄le ens uero p̄tur in qđ de
 oibz ut p̄z p̄ **A**z. 4.º meta. Ad oppo
 sitū est **P**or.º dicendū qđ sūt tm. v. vni
 uersalia h̄ illud diuersimode p̄dicat: vno
 qđ ē mō accipit eorū sufficiētia sic vltē
 sūt subaz uel accēs si subam uel totū
 uel p̄tē: si p̄tē uel mālēz et sic est genus
 uel formale et sic ē oriā uel totā subaz
 et sic ē spēs. **S**pēs. n. dicit totū eē diui
 duorū si accēs uel p̄uertibile et sic ē pro
 priū uel nō cōuertibile et sic ē q̄ntum
 vltē. .f. accēs cū qđ nō sit possibile s̄ḡre a
 liquid dicibile ē pluribz nisi aliqđ istoz
 mōz nō erūt nisi hec quiq; vltā. **C**ō
 tra hūc modū vltā cū sint itentōes se
 accidūt rebz p̄me itentōis h̄ nihil perse
 distiguit fm̄ illud cui accidit qđ nec itē
 tiones distiguitur p̄se penes res: h̄ lo
 gicus p̄se cōsiderat itentōes qđ hec di
 uisio nō est logicalis. **I**tē oīa vltā i
 ueniunt i ḡnie accētis qđ male distigū
 tur p̄ s̄ḡre subam uel accēs: id dat ali
 ter eorū sufficiētia penes ordinari. **D**i
 citur. n. qđ hic liber imediate ordinat
 ad libz p̄dicamēte p̄ ubi determinatur
 ē ordiabili i ḡnie. **I**ōq; hic loquit̄ ē uni
 uersalibz fm̄ qđ in ḡnie sūt ordinabilia et
 dat sic eorū sufficiētia. **O**rdo. n. pōt
 eē eorū qđ sunt in eodē ḡnie iter se uel eo
 rū qđ sunt in uno ḡnie ad illa qđ sūt i alio
 genē i eodē genē pōt esse ordo direct⁹
 fm̄ sub et supra et sic sūt duo uniuersalia
 scz genus et spēs uel indirectus et sic ē
 oriā que ē idirecte sup̄ spēm et sub ḡnie
Accētū aut ad subam est ordo p̄uer
 tibilū uel non p̄uertibilū et sic sunt alia
 duo uniuersalia. **C**ōtra hūc modū
 arguitur q̄aliqđ fm̄ qđ sunt ordiabilia
 in genere fm̄ sub et supra sunt p̄dicabi
 lia et subicibilia qđ hic determinat de istis
 inquantū sunt p̄dicabilia nō inquantū
 sunt ordinabilia. **I**tē unūqđq; diffi
 nitur hic per p̄dicari uel ei equivalens
Itē si per hoc bene datur diuersitas
 inter hūc libz et libzū topicorū: tunc
 oriā maḡ ibi eēt enumerāda qđ hic cū

magis habeat rōez p̄dicabil⁹ qđ ordina
 bilis. **I**tē indiuidū est p̄se ordinabi
 le in genere ergo licet nō p̄dicet p̄pe
 tamē eēt ponendū hic sextū vltē qđ sic
 dñtes hic nō agūt de istis inquantū sūt
 p̄dicabilia h̄ inquantū ordinabilia. **I**tē
 sicut accidētia ordinē hñt ad subiectū
 eorum quod ē suba uel aliquod accēs
 ita subm ad accēs qđ ex p̄te subī accipi
 possūt duo alia uia penes eius ordina
 tionē duplicē ad accidēs sic est a parte
 accidēt. **P**rop̄ istas tres rōes omittē
 tendus est iste modus et dicendū alr
 qđ eorū sufficiētia accipit penes p̄dicari
 sic. **P**redicari enim diuidit in p̄dicari
 in quid et in q̄le tāq; in p̄se oriās quia
 isti sunt p̄mi mōi p̄dicandi. **P**redicari
 i quid ē p̄dicare eēntiam subī p̄ modū
 essencie. .i. p̄ modū subsistentis et nō de
 nominantis. et hoc p̄tingit dupl⁹ uel qđ
 p̄dicat totā eēntiā subī et sic ē spēs: si. n.
 aliquid eēt in eēntiā indiuidui p̄ter
 essentiā sp̄ei duo indiuidua essentialiter
 differēt et p̄ oriās ab illo acceptas ab
 illo qđ plus est in hoc et illo et sic possz
 spēs formaliter diuidi et in indiuiduum
 diffiniri qđ est inueniēs. **S**i vō p̄tē
 eēntie sic est genus. **S**i enīz ipm̄ ge⁹
 totā sp̄ei eēntiam diceret sufficeret ad
 diffiniendū spēm et oriā sup̄flueret
 predicari in q̄le est p̄dicari p̄ modū
 denoiantis qđ p̄tingit dupl⁹ uel qđ
 p̄dicet subiecti eēntiā p̄ modū denoiā
 tis et tūc p̄dicat in quale subale siue es
 sentiale et sic est oriā. **E**st. n. differētia
 sube q̄litas per **A**ristotēlez 5.º metap.
 uel qđ p̄dicet accēs p̄ modū denoiāntē:
 et tūc predicatur in quale accētale uel
 ergo predicat accidēs p̄uertibile egre
 diens a p̄ncip̄s subī et sic est p̄prium
 uel est accidens cōe et sic ē ultimū vltē
 nā de tali accēte se expōit **P**or.º itelli
 gere ubi p̄tē diuisiōez ad declarādum
 diffōez ḡnis cū igit̄ p̄ri de pluribz non
 p̄tingat nisi aliqđ istoz quinq; mōz qui
 p̄se diuidūt p̄ri de pluribz qđ ē rō ipius
 vltis se q̄tur qđ vltē diuidit i bec q̄nq; tm̄

hec diuifio uidet eē pneniēs qz diuidit
rōez gñis p dñas pfe. Et ex hoc etia
nō tm pz fufficiētia vlluz: f etia ordo r
rō ordinis quē tēz pōr i dēterminando
de iſtis. *Q*ōtra hūc modū obicit qz ſi
hic dēterminat de iſtis qñqz ſm qz ſunt p
dicabilia r ita loqitur *A*z. pmo topico
rū de eis: tūc uidet qz nō poſſit ſolui cō
trouerſia hic r ibi: f hoc patebit rñden
do ad argumēta. *A*d pñm argumē
tū dico qz *A*z. i. pmo topicoz diuerſi
ficat pdicata pñes hoc qz ē pdicare ef
ſentiā pueritilitatē uel nō pueritilitatē:
r ſic nō ptingit eē niſi illa qñd qz ponit
ibi: hic aut licet cōſideret de vniuerſali
bus pñes pñ nō tm quo ad illa que ibi
qz iſtoz qñqz tm unū pñtur pueritilitatē.
*T*ria pdicant eēntiā nō cōuertibiliter
f pñes pdicari in qd uel i qle vt prius
dictū eſt nō ponit qz ibi dñam qz illa ut
ibi dicit rēducat ad genus pdicat eniz
eēntiam ſubi nō pueritilitatē. *U*n qz
topicoz ubi docet pſituere r iterumere
genus: docet etia hoc dñam. *A*lia etia
ē dñam vltia r ſpecifica qz pueritilitatē cū ſpē
qz pdicat de ea cōuerſim qz rēducat eſt
ad diſſidēz r forte ppter talē diuerſita
tē dñam nō poſuit dñam cū aliqz uno
pdicato diſſinitūdēz hic nō ponit qz nō
bz aliqz unū modū pñdi i quid uel in
qle. *S*pēm ibi nō ponit uel qz rēducat
ad diſſinitūdēz cū diſſidēz ſit pñuz ſpeciei
uel potius ad genus qz ſpēs. i. pdicat
de quo pdicat eēntialiter nō pueritilitatē.
*E*t iō ex 4° topicoz hñtur pñſideratio
nes iterimēdi uel pñſtruedi pñleuma de
ſpē ſic de gñe: uel ſpēs nō ē pdicatū p
pñis dyaletice qz illa pñ dyaletica nō
ē cōiter ſinglaris: excludit. n. *A*riſto.
pñmo topicoz ab itentōe dyaletica illa
qz ſunt manifeſta ſenſui ibi nō optz aut
oē pñleuma nec oēz pñez pñſiderare
f quā dubitabit aliqz rōne idigentuz
dubitāt nō pena uel ſenſu minimū aut
cōe ē ſpēs r iō magz ſubiciit i pñoe dya
letica qz pdicat. *A*d ſecundū dico qz
iſte ē ſenſus illius pñis qz ſunt ſigra

vni^o oppoiti tot alterius ſi ſm oēz ſig
nificatōez alterz ſibi oppoat nō qñ ſup
poſita: iō nō ē ad ppoſitū. *A*d tertiu
dico qz idiuiduū ē ſpēs reſpectu itentō
nis r quō itentio diſpata pdicat dictū
ē ſupius. q. 8. *A*d qñtū dñm qz ens
ē equocuū iō nō pdicat. i. p^o alio pñit
qz qd ē pñs alio ē vniucocuū: nec ē uni
uerſale. *Q*ōtra accipiat ens i gñe ſube
ibi ē vniucocuū qz vñe r nulluz iſtoz qñqz
ut argutū qñpus. *D*icit qz adhuc in gñe
ſube ē equocuū ad tria ipſoſibile ē. n. ali
qd vniucocuū pdicari pñe pñmo de ſpēbz
r dñis uel de dñā una r alia oppoita
niſi dñā ſupior: qz de dñis iſerionibus
oppoitis pñtur vñinoce qz tūc dicit reſ
pectu eius dñe ſpēz eēnt ſpēs i recta
linea r pñis dicit reſpectu ſpēz quaz
ſūt dñe eēnt gñā qd ē ipſoſibile: iō ens
i ſuba ē equocuū ut dicit de ſpēbz i gñe r
dñis ex una pte r de dñis oppoitis
r iō cōcedit *A*riſto. qz tria ſūt pñia entia
i quolibet gñe nō tm tot pdicata qz due
coordinatōnes dñam r oī gñe rēducat
ad coordinatōneſ ſpeciez. *q. 10. 13.*

*Q*uerit an loc^o ſit gñonis pñ
cipiū quēadmodū r pater. *N*ō
uidet qz pat ē pñcipiū pñſe
locus vñ pacchis qz nō mouet. *I*tē ſi
ſic i gñe tps erit gñonis pñcipiū qz eſt
mēſa extriſeca ſic locus. *A*d oppoi
tum eſt *pñmo*. *A*d. q. dñz qz pñō ē vñ
ſi attendat ſilitudo quo ad genus cāe
quia utrūqz ē in gñe cāe efficiētis ſic i
telligit *pñmo* iō dñe pñcipiū qz a pñe
tate pñuit efficiētē. *F*alſa ē aut ſilitudo
ſi intelligatur quo ad oēz modū cāe. nā
pater ē pñe efficiēs: locus vñ tm pacch
dens. f. coadiuuat ad gñonez r pñuās
dñā mēbioz iſti^o diſſictōis pz ſecūdo
pñicoz r qñto metaphice. *A*d argu
mēta. *A*d pñm pz. *A*d ſecundū dñm qz
tps nō pñe coadiuuat ad gñonē nec ſal
uat gñatū f magz ē cā corruptōis pñſe
vt oñditur 4° pñicoz. *q. 10. 13.*

*Q*uerit hanc diſſinitūdēz genus
ē quod pdicatur de pluribz. *q. 10. 13.*

Querit pmo qd hic diffinitio an ite-
tio an res q nō itentio videt q itentio
cū sit accūs nō p̄tur i qd de re qd aures
hic diffinit p̄dicat qd de re. Itē ite-
tio nō p̄dicat in qd nisi de hac itentioe:
et illa q tū dñt mālī et nūmēalī. vñtīa
autē specifīca ē formalī: qd autē hic diffi-
nit p̄dicat de plurībus dñtībī sp̄i i qd assū-
ptū p̄z quia itentio gñis i aiali et colore
nō dñt nisi p illud cui applicat itentio
accētālī. Itē si hic diffinit itēto gñis
pari rōne itentio sp̄i: postea q cū iste in-
tentōes sint dispate et dispātū nō p̄tur
de dispato seq̄t q gen⁹ nō p̄tur de sp̄e
vt hic loquitur p̄or⁹ c⁹ oppoītuz dicit
p̄or⁹ ca⁹ de sp̄e. Itē p̄or⁹ exponē
do diffōez exēplīficat de aiali et hoīe q
de illis itēdit diffōez dare alī exēplū n
eēt ad p̄positū. Ad oppoītuz logic⁹
tū vñ diffīnīre qd p̄se p̄siderat illud ē
intētio igit̄ zc. maior p̄z qd qd diffi-
nit ab aliq cognoscit ab eo fm suuz qd
qdē et ita p̄se p̄batio mioris qd p̄. p̄sio
rafa logico ē aliq d cōe hñs unū itellec-
tū qz ens pacchūs n ē scībile: aut q illō ē
res et sic a pmo p̄siderato diceret logi-
cus artifex real aut itēto qd ē p̄positū
Ad qdēz dicit q res sub itentioe dif-
finīt qd sic res a logico p̄siderat et sic p̄z
ad argumēta p̄ vtraq̄ pte. Cōtra h
quod hic diffinit vniuoce puenit rebz
oīm genēz vt aiali colorū figure zc. qz
fm idē nomē et diffōnez eandē: si possi-
bile ē aliq rē q̄lēcūq̄ sub itentioe pueni-
re vniuoce rebz oīm genēz q. p̄bō mi-
noris: res. n. nō pōt coīori noīe sīgri q̄
p hoc nomē ens: si q res aliq sub itenti-
one oībī eēt vniuoce ens sub itentione
gñis possz eēt vniuoce illis et ita tū vñ
eēt genus rez oīm. Dicit q res illa q
hic diffinit nō ē vniuoce s tū bz p̄por-
tōis vnitatē mōua tū sub q diffinit est
vniuoce vinerf gñibz. Cōtra si res
sub itentioe diffinit tūc res pacchūs dif-
finīt qz per hō q itentio sibi accidit h oē
qd ē p accchūs reducīt ad aliq p̄se a qd
illud dicit pacchūs: cū q res non batcat

nisi ab itentioe q hic diffinit seq̄tur q i-
tentio p̄se hic diffinit. Itē si res paci-
chūs diffinit qz vt sub itentioe q sibi acci-
dēt nō diffinit qz diffō puenit diffinito p̄-
se. Bōz igit̄ q res nullo diffinitur
p̄pter rōes factas nec agregatū quia
illud ē ens pacchūs cuiusmōi nō ē diffō
p̄ A. 6. et 7. meta. nec res sub itenti-
one qz illud uel erit agregatū uel res l
itentio: si itentio sola diffinit tū. n. illō
diffinit cui p̄se pmo iest diffō et illud est
sola itentio qz q ponūt diffōe sunt iten-
tionalia. s. p̄dicari de plurībī zc. qd est
ipossibile p̄se pmo puenire nisi itentioi
tū itentio pōt sīgri i p̄creto uel i abstra-
cto pmo: sīgri p hoc nomē genus et p̄-
p̄e fm q itentio qz fm hō ē applicabile rei
et iō fm q sīgri p hoc nomē gen⁹ dif-
finīt hic vt. s. ē itentio tū forte vt qd ē
bz diffīnīria metaphico. Per argu-
mēta sciendū ē q p̄dicari cū sit intentio
ē itentionū p̄se: rei vō pacchūs eē vō est
rei p̄se. Aliud sciendū q eē i rebz p̄-
me itentōis illud exercet qd p̄dicari
sīgri i scōis itentōibz. Et qd seq̄t q noīa
p̄creta scōe itentōis respectu hō qd ē p̄ri
supponūt p suis fūdāmēt siue subis re-
spectu eē. Et q seq̄t q a p̄dicat sīgri ad
p̄dicatū exercitū siue ad eē nō t̄z p̄na p̄se
i eisdē t̄nis: si a p̄ri p̄se i itentōibz ad eē
i fūdāmētis bñ t̄z p̄na sic ge⁹ p̄tur de sp̄e
q hō ē aial hic. n. exercet i secūda qd si-
gnificat i p̄ma dñā inter actū sīgri et
exercitū p̄z i mltis. p nō. n. exercet ne-
gatio: p nego vō sīgri. p tū sīlīr exercet
exclū: p excludo sīgri. et ita de p̄t et excipi
et alijs iō sic ē āguēdū ad negatōez supi-
oris seq̄t negatio i ferioris q si nō ē aial
nō ē hō vbi exercet qd pus p̄se sīgri
fuit p hoc q dico seq̄t et ita hec p itenti-
onibz supiōis et i ferioris ponūt fūdāmē-
ta. s. hō et aial Cōtra h q seq̄t aial p̄tur
o boīe q hō ē aial et tū sit i eisdē t̄nis: vō
q p̄ns pōt eē rez h n pp añs qz māife-
stū ē q p̄ns ē p̄se et añs pacchūs: vñ aut
suā vītātē n bz a mius vō vñ n vñ p̄na.
Vel pōt dicit q nō sūt idē t̄niāntis

9. 29.

et pntis qz i ante sumit et si gta iformat
itendit qbz puenit pdicari pfe ipnte
p fignis absolute qbz ut sic cneat ifte
itendos et ita no fut idē termini qz tāta
diuerfitas fuffic ad fallatiā accēdē igit
et ad diuerfificandū fminū qz terminū
variat i fallacia accētis ē duo fmini.

Ad pmiū argumentū dico qz itētio
nō ē qd rei pdicaf tñ i qd de re ita qz in
qd fit determinatio ibereitis nō ibereitie
qz pdicari in qd ē accēs qz itentō ficut
et diffinitū. Ad fecundū p3 p idē qz
hec itentio genus nō ē qd nifi tñ nu
mero dntiū pdicaf tñ de dntibz spē.

Ad tertiū p idē qz genus pdicaf de
spēz itentōes fnt difpate nō tñ vnū ē
altē. Ad qrtū dico qz illud quod fi
gnificaf p diffōnez i intētibz exercefi
rebz et iō illis exēplificaf tāqz i manife
ftionibz nō qz de eis diffōnez dērit.

9. 14. **Q**uoniam diffō gñis fit pueniē
ter data. Quid videt qz oē ac
cidēs diffinit p fubaz: fuba. n.
pcedit oē accēs diffinitōe cognitōe et
tpe p **Az. 7.** metaphice f nihil ponit
hic ad fubam ptinēs g. Itē cōcie
tū nō diffinit? metaph. g. Itē p dō an
tis p **Aristo. 7.** metaph. i dictis f3 ac
cidēs nō ē idē qd dēst cū illo cui ē: et
exēplificaf ut muficū et albu f qd qz vē
diffiniunt hnt qd dēst idē fibi g. Itē.

Itē pbat rōe qd. n. diffinit ē in gñe
Sed cōcretum nō ē in genere per
Az. 3. topicor vbi dicit qz magi ē eli
gendū qd ē i gñe qz quod nō ē i iufticia
iufto. Itē diffinitō tñ ē spēi genus
nō ē spēs g. Itē hic nō ponūt gen? et
dntia qd vāz diffōez reqrūt p **Az. 6.**
topicor. Itē p **Az. 6.** topicor diffō
vaf inotefcendi cā: iō vari v3 p pōra et
notiora spēs nō ē tale qz ēft pfterius
gñe uel fil nā et ita nō pū uel notius.
Itē nugatō ē dicē pluribz dntibz pbo
qz dntia ife includit multitudiez reluti
spēs fuū genus qz p3 p **Az. 5.** et x. me
taphice g et dntia pcretiue dicūt mltā
gē nugatō. dicēdo multis dntibz: et ly

pluribz pōitur p multis uel fi ppatue
adhuc idē fign. Sicut ad hō qz nuga?
ē i pponēdo iferius fupiori ex eadē pre
orōis nō ecōuerfo qz iferius tūc ē i p
clificās fupius. Contra **Az. 6.** topi.
vbi docēs iterimē diffinitōes ppter nu
gatōez dicē ficut rufus f i vli dicto addaf
et p tūc lāe fuple nugatō ē ut iufu expe
diēs qd qre iufu pntet i expēdiēte fū
iferius i fuo fupiori hndās g iufu. i. fu
pfluū ē in diffinitōe pū habitō expēdi
ente. Itē dicē? metaphice ea: de
vnitate diffōis qz nugatō ē i pponēdo
dntiaz fupiorē iferiori ut aial bñs p
des bipes qd ibi pbat duplici: r nō mō
ex pfe mō pgnofcēdi nugatōez qd ēft
ponēdo rōnes p noibz nihil. n. aliō dī
erat qz aial habens pedes duos pedes
bñs. Aliē pbat idē ibi ficut ex tñ pōe
finor palā aut erit fi qz mifponat tñs
diffōnes dicēs aial bipes pedes habēs
dicto. n. bipes fupfluū ē dicere pedes
habēs: pū g fuit nugatio hec duo me
dia. f. de rōne ponēda p noie et mifpōne
terminor fi v3 hnt et vbi qz pbat pdictaz
rñfionez. Ad oppōitū ē porphir?
et **Az.** ficut diffiniēs gen? pmo topico.

Sicut ad qdēz qz ēft dēfcriptio nō vā
diffinitō qz inuit in littera qz etiā dēfcri
bentes: f ficut facile ē euadē pene i oibus
diffinitōibz: nec illud ex littera p dēft qz
in littera ē assignauerūt. i. diffiniuerunt

Itē iferius cap? de spē dicē necelle
ē i utrozqz rōibz vtrifqz vti: rō aut quā
fign nō ē diffō 4? meta. Itē hec rō
puertit cū diffinito: ut pbat por? et nō p
dicaf ut accēs de ipo qz q ponūt ea fūt
eiusdē gñis cū diffinito qz itēdēs qd li
bet aut eiusdē gñis quod pdicaf pfe de
alio eiusdē gñis ē fuperi? ad ipm: quia
nec iferius nec difpatū g hec rō ē diffō

Itē p **Az. 7.** meta. rō g ē ex ptis pfe
i qz diffōne nō cadit pfe fubm: fi fit cō
uertibilis cum diffinito ēft diffinitio:
hec ēft huiufmōi qz in diffinitōe nulli?
diffiniti cadit diffinitū. Itē pdicaf p
fe et puertibiliter et nō ut p pūz qz tunc

tota hec oratio posset diffiniri neq. ut
 dicitur vltimū. n. illi opterz addē ge?
 s. addēdo ule qd est genus diffiniti in
 hac diffinitōe erit nugatio s. hec ē va
 diffinitō. **Q**uoniam ergo ad qñez q. ē
 vera diffō quod sic ondis rō ule est p.
 dicari de plurib. p. **A**p. pmo pierme
 nias: cū ergo in diffōne gñis ponatur
 pdicari de plrīb. ponit genus eius po
 stea ponit dñtīb. spē: et quid: que sūt
 pfe dñtīe gñis. pbatō q. pfe diuidūt
 supius. s. pdicari de plrīb. s. sūt pfe cō
 stitūte inferioris ad quod supius p illa
 apopaf. diuidit. n. pdicari pfe de plu
 rib. in dñtīb. spē et dñtīb. numero q.
 de dñtīb. gñe inqñtū tlia non predicat
 pfe diuidit etiā in pdicari in qd et i qle:
 ut i pmos mōs pdicādi et p has dñtī
 as diuīlūas māifestū est q. ptabit vle
 ad gen. sit enīz ratō pueritiblis s. x.

Ad pñm argumentū dicit q. illud
 est rex d. accñtib. copulatis. i. que sibi
 dēniant subiecta que vocat copulata
 7. metaphice: intēctōes aut sibi non
 dēniant rē alicui. gñis q. uniuoce
 applicat oib. **C**ōtra si passio sit uni
 uoca et subm per **A**risto. 2. posterior:
 s. si passio scz intēctō sit in mltis gñib.
 uniuoca et subm eius: etiā si actus sit
 uniuocus q. potentia pfe ordinat ad
 actū subm est in potētia ad accñs sicut
 mā ad formā q. accidēs nō habet aliāz
 materiā nisi i q. **D**icit pōt q. propō **A**p.
 va est de passiōe reali q. egredit ex pñ
 cipis subī de q. loqñtur ibi q. est de subō
 dēmonstrāblis cuiusmōi nō est intentio
 q. effectie est ab intellectu. **P**er h. idēz
 ad aliud q. illud est rex de potētia pfe
 ordiata ad actū cuiusmōi potētia nō est
 in subō intentōis ad ipāz q. illa nō est
 rei fm nāz s. ut pñderat a rōne. **C**ō
 tra si nulla i hac re et illa ē vnitas et hec
 itēctō est illis uniuoca s. a nullo quod
 ē i hac re et illa accipit intēctō s. ē figmē
 tūz. **D**icit q. aliq. vnitas i re sufficit scz
 vnitas pportōis a q. mouet intellectus
 bāc itēctōez uniuocā hūic et illi atēbu

ens sic. n. se hz color ad albediez sicut
 aial ad hoīez. **C**ōtra vnitas uniuo
 catōis maior ē vnitate pportōis s. hec
 ab illa s. sumit **D**icit pōt q. occasionat
 pōt accipi maior vnitas a minor nō to
 taliter. vnde vnitas i re tñ est occasio
 vnitatis in itēctōe inqñtū itellect. mo
 uet ab ipā pōt tñ itellect. mot. maiorē
 cāre vnitatē i itēctōe. **A**lt pōt cōcedi
 q. hz subm uniuocū q. i. nulla eadem
 res sit i diuerf. gñib. pōt tñ ē eadē fm
 q. pñderat a rōne et sic tñ est subz intē
 ctōis. **A**lt dicit pōt ad pñm argum
 tū pñcipale q. vñ est de accñtib. q. hñt
 suū ē a subō q. nō pp aliud aliqd diffi
 nit p. subz nisi q. ē p illā sic. n. ē alicui
 rei q. qd ē et diffinitō sic illud ē ens. in
 tentō aut nō est p suū subm s. hñt ē ab
 intellectu. **A**d secundū pñcipale dico
 q. pñctū pōt diffiniri cuz aut ondis q.
 nō p **A**p. 7. metaphi. dico q. ibi vocat
 dicta paccñs q. i. se diuerfas agregant
 nās ut hō albz q. in ill. erēplificat pñ
 cipio capiti ibi i dictis fm accñs alb.
 hō id oia posteri dicta sic sunt itelligē
 da. vnde musicū supōit p tñ ut p ho
 mine musico: musicū. n. nō hz duplex
 sigre. **A**d aliō de topicis dicit pōt q.
 iustū nō ē i gñe vtut id n. fac hñtez bo
 nū sic iustitia est tñ in gñe pdicābl. vñ
 aliē q. gñalissima accñtiuz sūt abstracta
 et ill. pfe nō sūt nisi abstracta. i. q. recipi
 unt pfe pñctōē ipōz tñ pñctō inter se
 sūt i gñe pfe q. iter se se hñt sic sup. et
 iferi qd suffic ad h. vt diffiniant: s. fm
 plicie loqñdo nō sūt i gñe nisi p reduc
 tōez q. s. nō sūt i aliq. pñto nisi q. cooz
 diatio pñctōez reducūt ad cōditiōez
 abstractōez. **A**d tñ pñcipale d. q.
 ge. ē spēs vñs ut dictū ē sup. q. 8. **A**d
 qñtū p. p. pñctō in solōne q. diffō vñs
 pñt p gñe et cū illa vñs pfe dñtīb. spē
Ad qñtū dico q. absolutū pōt cog
 nosci i se p eēntialia et notiora et id i ei
 diffinitōe alia poni nō debet. **I**ll. s. aut
 quod pfe fm q. est dependet ad aliud
 sine illo cognosci nō pōt sicut dicitur i

potētia est
 uniuoca

pdicamētis capitulo de relatis: et id pōt
cōrelatū nō ut notū ē qd si in eo diffinitū
agnoscei nō pōt. Ad sextū vico qd
ferētibz spē ē expōtū nō pōtur ibi ut ptes
diuerse ut dicēdo de pluribz. i. de vñti
bus specie.

Questio. 16.

A circa hāc pñculaz genus pdi
catō spē. qritur an gen^o pdicet
de spē loquēdo de pdicatioe ex
ercita in fūdamētis istaz intētionum.
Utp uzbek sit uera hō est aīal et pñles
q nō uidet qz pars nō pdicat de toto p
Aristo. 4° topicoz. id dicit eos pccāe
q partē dicit esse genus. h gen^o ē ps
spēi p Aristo. 5° metaphi. capitulo de
toto et pbat qd. n. est ps diffinitōis est
pars diffinitū. h genus ē pars diffōnis
q est ps diffinitū. Itēz mā nō pdicat de
illo cuius est mā h gen^o ē mā spēi qz
maior p3 qz mā est pñi potētia ad illud
cuius ē pñituz aut est ens i actu mior
pbat per pñitū in hoc ca^o vñte
genus ē pñitū spēi: et dicit qz pñitū
cū secūda significatioe nō ē aut pñitū
formale qz nō distinguit speciez ab alijs
forma aut distinguit speciez ab alijs nec
efficiēs qz non facit spēi esse in actu nec
finis qz ppter ipm nō est species cū sit
ip̄fectius spēi qz est pñitū māle. Idē
p3 p pñitū in hoc ca^o de vñtia ubi pro
bat diffinitōez secūda differētie p hoc
q vñtia habeat similitudinē forme q nō
matie. Ad hoc secūdu dicit qz ge^o
nō est mā h forma qz per Aristo. 7° me
taphice oēs partes diffōnis sunt sicut
forme. Et cū dicit forma distinguit v3
est de forma uliata et pñitū gen^o aut
nō est huiusmōdi forma. Ad secūdu
dictū pñitū dicit qz ip̄e non dicit
genus ē māz: h simile mē qz ē dētermi
natū. Cōtra forma nō pdicat de cō
posito sic nec mā qz repugnat pñitū
rōne mē rōne cuius est in potētia. Bi
citur q duplex est forma qdaz. n. ē alia
ps pñitū alia rō pñitū. pñitū ut
aīal et hēc nō pdicat de pñitū. secūda ut
hūanitas qz resultat ex pñitū mē cū for

ma huiusmōdi forma est genus et hēc p
dicat de cōposito. Cōtra forma secūda
nō pdicat de pñitū nisi in cōcreto. hēc
enī est falsa hō est hūanitas sic aut. i.
in cōcreto mā pōt pdicari de pñitū q
pñitū nō valet negādo genus esse
matiaz et cōcedendo ipm esse formā ad
saluandū ipm pdicari de spē. Idē dicit
aliter ad utrūqz argumentū pñcipale
q pars uel mā in abstracto nō pdicat de
toto in cōcreto tñ potest et sic p genus
figitur. Contra dōne cōcretū est dēno
minatū si igit genus pdicat in cōcreto
de specie pdicabitur de ea dēnomiatue
pñitū pñe pñitū dēnomiatue dñr
quecūqz ab aliquo solo casu differētia
hnt dēnomiatōez huiusmōdi sunt oīa cō
creta respectu abstractoz pñs ē falsuz
qz genus vñitue pdicat de speciebus
nō q dēnomiatue qz sunt distati modi
pdicandi. Similitū idē ostēdit i pñitū
secūdi topicoz. Itēz dōne concretū
significat formā ut inheret subō: sed
nulla substantia est in subō per Aristo.
in pdicamētis in capitulo de substantia
igit nō significās subāz est cōcretuz
Aliter dicit q licet matia uel pars
realis nō pdicat de toto mā tñ uel pars
rōnis pōt pdicari cuiusmōdi est genus.
Cōtra 7° metaphice dicit Aristo. sicut
ratio ad rem sic ptes rōnis ad partes
rei q pñitūz sicut ptes rei ad rez sic
ptes rōnis ad rōnem h ptes rei per te
nō pdicant de toto ergo nec partes rō
nis. Dicit fm Boetū qz genus i diffi
nitōe ē ps in pdicando rō totū. Cō
tra secūdu q cadit gen^o i diffinitione
spēi pñitū pñe pñitū de spē qz pñitū mō
ē qñ pars diffōis uel diffō pdicat de dif
finito q fm eandē rōnez se h3 ut diffi
nit et ut pdicat. Itē aut sic sūptum
est uniuocū ul equocū si equocū nō ē
genus nec diffinitō si uniuocū qdē
vtrōbiqz figit et ita ul vtrōbiqz ēit ps
l' nūqz. Ter^o ad itentū pñcipale legē
hō ē aīal q hūanitas ē aīalitas pñs filz
aīas pñitū pñe qñ. n. est pñitū pñe in ante

tūc t3 a pcretis ad abstracta: qā si sit p
se tūc est vītas in pcretis rōne eēntie
si q̄te: nō rōne illius qd pcerit: qā in
pse p̄mōmō p̄dicatūz p̄dicat eēntiam
subi: s̄ ipā eēntia abstracta ab eo quod
pcerit si q̄te p̄p̄e p̄ abstractū ḡ vā est i
abstracto. Itē p3 in exēplo: l3. n. nō se
q̄tur musicū ē albū ḡ musica ē albedo
qā aīns nō est pse: bñ tñ seq̄tur album
est pse coloratū p̄mōmō ḡ albedo est
color: qā ex mō si q̄ndi tūoz idē p̄oī i
p̄nte qd pse exp̄m̄it in aīte p̄bō falsi-
tatis p̄ne: qā si hūanitas ē aīalitas p̄ai
rōne hūanitas ē rōnālitās: nā eā pse
p̄dicat rōnāle de hōine sic r aīal: r sic ex
ill' duobz seq̄t in tertia figura ḡ p se rō
nālitās ē aīalitas q̄ falsa ē igit̄ maiō: qā
ex maiōi seq̄tur miōr: qz si miōr ē falsa
sequit̄ qz maiōr: qz silis rō est de utraqz
qz illa p̄cto sit falsa: p̄bō: oīs. n. p̄dicatō
vā in abstracto ē pse p̄mōmō: s̄ h nō
ē pse rōnālitās ē aīalitas: qz genus nō
p̄dicat pse de oīntia p A2. sexto topi-
corz r 3. metaphi. ḡ 2. p̄batō maiōis
qz A2. 7. metaphi. uolens ostēdere
oīntiaz sup̄iorē eē de intellectu iferiōis
oīdit ex h̄ qz silis p̄dis ē p̄dalitās q̄-
dam: qz. f. ē vā p̄dicatio sup̄ioris oīntie
ō iferiōi oīntia in abstracto: s̄ quod ē
de intellectu alit̄ p̄dicat pse p̄mōmō o
illo. Itē oīdit rōne: qz abstracta si
gnificat eēntia s̄m se: igit̄ si unū vē de
altero dīcat: cū hoc v̄bō ē: hec eēntia ē
illa: r ita p̄dicatū p̄dicat eēntialit̄ o sub
iecto q̄re pse p̄mōmō. Itē q̄rto ad
p̄ncipale p̄t argui p media cōia: quia
ubi sp̄s subicit̄ r gen' p̄dicat: p̄pō ē
falsa: qz subz r p̄dicatū accipiūt sub op-
positis rōnibz ḡ p̄pō falsa: p̄na p3: qā
nō p̄pter aliud ē hec falsa: albedo ē al-
ba. Itē sic affirmatio alini seq̄t ad
affirmatōez aīal: sic negatō ad negatō
nem: s̄ seq̄t hō ē alin' ḡ hō est aīal quia
oppoītu3 p̄ntis n̄ stat cū aīte ḡ seq̄t hō
nō ē alinus ḡ hō non ē aīal: aīns ē v̄m ḡ
r p̄ns: p̄bō p̄me p A2. p̄mo postēiorz
si affirmatō ē cā affirmatōis: ḡ negatō

ē cā negatōis. Itē p̄bat rōne: qz sic
affirmatio alini ad suā negatōez ita af-
firmatio aīalis ad suā negatōnē ḡ per
mutatū sic p̄mū ad tertiū: r secūndū ad
q̄rtū. Itē mod' arguēdi p3 eē bon':
p A2. 2. p̄oz: in illo capitol' quādo
aut p̄uertit̄ extremitates: ubi p̄oī ou-
as reglas manifeste modū hūc arguē-
di p̄tinentes: hoc etiā mō arguēdi utif
p̄mo piermēias circa finē ad dētermi-
nandū illā qd̄nez utqz aut p̄ia 2c. Itē
aut p̄dicat de hōine aīal qd̄ est idē hōi
aut quod ē aliō ab eo: si idē igit̄ idē p̄-
dicat de se ipō si aliō igit̄ illud aliud po-
terit p̄dicari de hōie. Itē si hō ē aīal
tunc tota nā aīalis est in hōie: alit̄. n.
nō esset aīal nisi s̄m qd̄: s̄ totūz ē eē qd̄
nihil ē p A2. 3. p̄bicoz ḡ eē homine3
nihil ē natē aīalis ḡ alin' nō ē animal
Itē si hō est aīal: r aīal est genus ḡ hō
est genus. Dicit̄ hīc qz est fallā acci-
tis p̄pter uariatōez medij: qz ut p̄dica-
tur de hōine accipit̄ s̄m eē in sup̄pōitis
ut q̄dditātū: ut vō ei p̄uenit intentio
accipit̄ s̄m esse quod h3 ut p̄p̄at ad itel-
lectū q̄ q̄dem faciūt eēntitatē in t̄mo.
Cōtra omē qd̄ p̄dicat: p̄dicatur sub
ratiōe alicuius v̄lis ḡ hīc hō est aīal: si
p̄p̄ie p̄tur p̄dicabit̄ sub rōne alicuius
v̄lis nō alteri' q̄ genēis ḡ illa p̄dicatō
nō est sibi extrāea s̄m qz accipit̄ hīc hō
est aīal de sp̄e arguit̄ sp̄aliter: qā in cor-
ruptibile nō p̄dicat de corruptibili indi-
uiduū ē corruptibile sp̄s ē icorruptibil':
per A2. 7. metaphi. Ad oppoītu3
est p̄p̄biri' capitol' de sp̄e: ubi dicit̄ qz
omia sup̄iora de iferioribz p̄dicant: r hīc
post dīffōnez datam exēplificat: ut aīal
de hōie ḡ de aliq̄ hōie. Itē per
A2. in p̄dicamētis secūde sube p̄ntur
de p̄mis qd̄ p̄bat: qz. n. aīal predicatur
de hōie ḡ r de aliq̄ hōie. Itē p̄mus
modus dicēdi pse: est qn̄ dīffō uel ps
dīffōis p̄dicat de dīffinito ḡ hec ē pse
p̄mōmō hō ē aīal ḡ necessario igit̄ uēa
p̄ne patēt p A2. p̄. postēiorz r p̄mu3
aīns silr. Itē seq̄t hō currit ḡ aīmal

currit ut dicat in predicamentis antequam
ponat proprietates sibi et probat ratione
quia oppositum prout non stat cum ante h
ois pna entimematica tenet uirtute
alicuius mediū necesse p qd reduci potest in
syllogismū illud mediū in proposito est
hō est aial ergo illud est necessarium q
ois pna bona est necessaria et q mediū
sit necessarium ad pna patet p Aristot.
pmo pōz et posteriorū ubi dicit q ex vno
nihil sequitur. s. sufficienter nisi aliud sub
intelligatur. Ad id ad qd dicit q p
dicatio superioris et inferiori vniuersaliū
vera est. Ad pnu argumentū solue
dū nota q genus sumit ab aliquo mā
li in specie et illud pmo importat de suo i
tellectu determinatio nō tñ per modum
ptis illud significat h p modū totius
et ideo totū ex pnti importat. Et ita dñā
primo sūt aliquid formale spēia quo
accipit. h totū ex pnti quia illud formale
importat p modū totius. Si enī vtrū
q idem pmo importaret non possz uita
ri nugatō in diffinitōibz quia positio dif
finitōibus pro nobz q esset d itellectu
vtriusq illud idē bis diceretur si etiā
alterz significatum suum haberet per
modū partis pdicatio eius esset falsa
ppter modū repugnantē. Dicit igit
pōt ad prīmū et ad secundū argumentū
q materia uel p itellecta per modum
ptis nō pducatur de toto vere itellecta
tñ per modū totius pōt vere predicari
vt Aristot. explicat de manuato et capi
tato que diuersa significat: pmo. s. ma
nū et caput vtrumq tamen ex pnti sūt
totū ex h. s. q significat ptem p modū
totius et manuato exponit per habens
manū: ubi habēs nō ē de sūto manuati
h d modo significandi p modū totius
nō. n. est ptis habere manū sed totius
et ita exponit aial bñs sensū: rōnale ha
bens itellectū quia vero rñsiones pñs
dicte possunt reduci ad istam pter pri
maz. Ideo rñdendū est etiam ad ea q
obiciunt contra illas et quia secūda re
sponso pcedit genus significare ptez

mālez per modū cōcretū in quo pueni
unt ite due fm q pōz ualet id dicens
ad argumēta p secundā rōnez. Ad
pnu cū dicit oē cōcretū est dēnoiatū
distinguentū est q sicut est duplex ab
stractū vnu. s. quod abstrahit a sbo ali
ud uero quod abstrahit a supposito seu
a forma ut est in suo supposito. Ita
duplex est pcretū p oppositū. vnu v
quod pccernit sbm qd est alterius nate
a forma sūta. aliud quod cōcernit sup
positū: et pmo vera est dicta p pō de 2
uero falsa. Per idē ad secundū ar
gumentū dico q cōcretū pmo mō sūt
formā ut ē in sbo et tale est tñ in acci
dentibz sicut albu respectu albedis. Se
cundo vō mō ut est in suppositis et sic ē
in subiectis ut hō respectu hūanitatē.

Ad pbatōnē cum dicit oē cōcretū
habet diffinitionē dēnoiatū. Dōz
q cōcretū sūale habet diffinitōez q
nō differt solo casu. i. sola inclinātōne
forme ad sūbm respectu abstracti sicut
sumitur ibi casus: h differt sola icliatio
ne forme ad suppositū. Contra rñsi
onem q cōcedit q materia i concreto
pducatur. Arguit alr: nā sicut aial signifi
cat materiā hois in cōcreto sic lignum
māz arche i concreto q sicut hec ē fal
sa archa est lignū nō obstatē pcretōne
illa sic et hec hō est aial pma p pō patet
nam sicut aial est cōcretū respectu aia
latis ita lignū respectu lignēitatis.
Ad hoc dicendū q aial est concretum
ad suppositū respectu hois quia hō est
suppositū eius nō sic lignū respectu ar
che quia licz sit cōcretū respectu lignēi
tatis et idē de hoc ligno pducatur nō tñ
respectu arche quia archa rōne forme
quā pncipaliter significat ēst artificia
le: forma autē artificialis se habet ad nā
lem sicut accūs ad subiectū et nihil qñ
tūcunq cōcretū est concretū respectu
sui accētis. Unde nō est silē hic et ibi:
q hic sūtur materia in cōcreto q ē cō
cretū mātī ibi non. Ad aliud argu
mentū p tertiāz rñsionē supdictā

1
dico qd similitudo Aristotelis intelligenda
est quo ad determinate impotente non
quo ad predicare: sicut. n. tota ratio ex
pmit totu diffinitu sic pars rationis ta-
tum ptem rei sed no sicut tota ro p-
tur de tota re. sic etiaz pars ronis de parte
rei. Nec. n. est falsa anima est rationale
put rationale est hois dntia: si ergo fiat
pmutatio quo ad difficte importare: et
sic pcedo p-
lonez nec quo ad aliud ua-
let similitudo. Quata rnsio Boetij sic
intelligenda est genus utrobiz pars e-
t totu. i. ptem difficte importat p mo-
du totius appropate tamen p-
dicat qz totu. i. habes modu totius appropate
diffinitur quia significat ptem na dif-
finitio debet pncipia diffiniti difficte
expmere: sed difficte no expmit ge-
nisi pte ideo appropate loquedo diffi-
nit ut pars utrobiz: tn in se est totum
et pars ut onditur per duo argumenta
facta contra illa rones. Ad tertiu
pncipale negat pna: ad pbatone dicitur
qz tn t3 i coteris dictis a p-
cretoe ad sim in aljs vero no. Ad quartu
pncipale dico qz quida sunt modi qui
ppue dicunt modi signi qui pueniunt
deoni ex impone et illi sut a significato
insepabiles quia signu ut significat
tali dictone no potest intelligi sub oppo-
sito talis modi signi sine repugnata
sicut homo fm qz singlare no pot itel-
ligi sub mo plurali sine repugnantia.
Alij vero sunt modi magis pprie dicti
modi intelligedi qui tn in sunt significa-
to fm qz sub aliquo certomodo cocipitur
qui quide sunt sepabiles qz signu ut si-
gnificatur sub tali deone potest itelligi
sub oppoito talis modi sine repugnata
sicut se habet iste intetiones ad illa qui-
bus applicantur. Adot. n. ho itelligi
sub oppoito huius intentionis species
sine repugnata ul iste ho. p-
mimoi qui sunt insepabiles a significato ut signifi-
catur p talem dictoez non relinquunt
ipm respectu cuiuscunqz p-
dicati et lz non sint illa que p-
niuntur sunt tn formalia

pncipia seu rones sub quibz significata
p-
niunt. Tales modi repugnates cau-
sant falsitate qndo sunt circa ide signu
ut albedo est alba non qn sunt circa di-
versa ut ho est albus quia ibi non sunt
oppoiti. Secundimoi exnei sunt signis
ut p-
niunt p hoc rbus est esse. n. est rei
p se: iste aut intentones no insunt rebo
pse s ut p-
pantur ad intellectu: id isti mo-
di no sunt p-
niti pse nec sut pncipia for-
malia sub qbo significata formalia p-
niunt. id eoz repugnata no cat falsitate.

Ad qntu negat similitudo: quia plicat
fallaciaz pntis ad destructoez antis.
Ad pma pbatone dicendu qz A2.
intellexit in eaus p-
cillus sicut explicat:
si habere pulmones est ca respirandi et
no habere pulmones est causa no respi-
randi: s affirmatio spai no est p-
cise ca
iferendi affirmatoez gnis. Ad ali-
do dicendu qz pma similitudo tenet quo ad
opponi quo ad hoc g solu tenet pna in
pmutando: s in pmutando pcluditur
esse similitudo quo ad ancedere et psequi

Ad sextu dom q aial p-
dicat de hoie
quod e in dntis ad ide hoie et ad aliud ab
hoie: vificatur tn p aial quod e idem
hoie. Contra si aial p-
dicat de hoie ut e
idifferens ad mltas q quodlibz illorum
de illo p-
dicari pot. Dico qz pnanu valz
quia illa in dntia est per modu difficte
nis: ad aliquid aut le hns difficte ad
mlta no seqtur aliquod illoz quia pro
quocumqz poterit vificari sic i p-
posito

Ad septimu dicendu qz diffinitio
totius sic est intelligeda cuius nihil est
ex. i. cui nihil e requisitu ad ipm sic nae
ailis nihil deest in hoie de natura aial
no tamen est precise illa na in homine

Ad octauu dicitur ut p-
us quod est
fallacia accntis. Ad argumen p h
oe qd p-
dicat sub rone alic vlis et ver-
est de p-
dicari signu non aut exercito qz
alicui iquatu p-
dicat p-
dicatioe exercito
que fit p ee exneatur ro vlis. Ad no-
nu dicit duplr vno qdem mo qz p-
se
suppoituz cois tantu includit naturam
sui cois tn

fui cōis tñ signatam et nullū accidens
ideo nec est corruptibile pſe sicut nec
cōe h vtrūq; fm quid ſez per accidens.
Altr dicit q; ſpecies vt eſt in indiuiduis
eſt corruptibilis: fm ſe vero eſt incorp-
tibilis ex hoc q; ſemp pſeuat p ſuccel-
ſione in diuerſis indiuiduis.

9. **Q**uerit de ſecūda pſecula poſi-
ta in diſſinitōe genēis ſez diſ-
ferentib; ſpē. Utz pueniēter
ponatur. Q; nō uidetur quia ponitur
ad diſtinguendū genus a ſpecie q; nō
contingit quia ſeq̄tur dñtib; ſpecie q;
dñtib; numero p Aristo. q̄nto meta.
ca. 2. vno ſed dñtib; numero pōit
in diſſinitōe ſpeciei: antecedens autēz nō
diſtinguit a pñte. Item in iſta pſecula
ponitur ad diſtinguendū genus a pro-
prio quod nō contingit q; fruſtra pōit
ergo 2c. mior: patet quia alia genera i-
termedia habent pſpā vt numerus fi-
gura triangulus 2c. aut q; iſta pſpā p-
dicantur ſō dñtib; ſpecie et ſic ſeq̄tur
pſpoſitum quia hec pſecula tunc pueni-
ret pſpoſo aut nō et tunc non erunt pſpā
quia propriū cōuertit cum eo cuius eſt
pſprium. Itē ſi pueniēter ponitur
tunc pſdicari de pluribus dñtib; ſpecie
pſe ineſt diſſinito et ſi hoc eſt go dñtia
ſpē pſe ſubſciunt generi: h hoc eſt falſū
q; et pñmū añs: pñma pñā patet ex rōe
pñi modi pſe. pſbatio ſecunde pñ ſile
in alijs relatiuis duplū. n. per ſe referē
ad dimidiū ergo dimidiū per ſe referē
ad duplū. Itē dñtib; rōne q; nihil
dicatur pſe relatiuū niſi ad ſuum per ſe
correlatū. Si enīz ad correlatiū pae-
cidens euz illa contingant eſſe multa
idem pſe dicere ad multa quod eſt in-
conueniens. Tū ppter auctoritatem
q̄nti metaphice vbi Aristo. illud habz
p incōuenienti in capitulo de relatiōe
Tū etiā ex rōne relatiui quia eius eſſe
eſt habere ſe ad aliud ergo habitudo ē
de eēntia relatiui ad diuerſa aut ē alia
et alia habitudo q; quod pſe eſt ad duo
nō eſt ad unū eēntialiter. Tū etiā ex

pſprietate relatiuū quia ſunt ſil' naſa
ex libro pſdicamentoz ca. 2. de ad aliqd:
ſi. n. a. per ſe dicatur ad. c. et b. ergo. c. nō
exiſtente non erit. a. et b. poteſt eſſe quā-
tum eſt ex ſe ergo. a. erit ergo ſil' erit
et nō erit: pſbatio falſitatis pñcipal' cō-
ſeq̄tis quia quae pſe ſubiuntur gñi
ſunt tantum intentōes: ſubici. n. cū ſit
intentionale ſicut et pſdicari tñ cōpetit
intentōibus pſe ſille itentōes tantū
diſſerūt per materiā cui applicantur
igitur tñ numero et non ſpecie q; omnia
ſpecifica eſt diſſerētia formaliter vñ-
uerſalit' aut diſſerētia accētiū per ſim
eſt tantū materialis. Ad oppoſitūz
eſt q; dñtib; pſprium. Ad. q. dicendum q;
conueniēter ponitur vt dñtia quia p
illam pſeculam uniu. ſile deſcendit in
ipm diſſinitū tāq; genus per diſſerē-
tiam. Eſt enī n. ratio uniu. ſalis pſdi-
cari de plurib; que pſe diuidit i plurib;
ſpecie et numero et illud ponitur q; diſ-
ſinitū eſt relatiuū pſe. Ad pñmū
argumentū genus 2c. dicit q; genus i
quantū genus nō pſocat de plurib; nu-
mero dñtib; niſi paccidens ſicī de
ſim eēntiam rōez pōt eē gen' et ſpecies
Cōtra inquātūz aliqd pſdicatur de plu-
rib; ſpē dñtib; pſdicat de pluribus
numero diſſerētib; q; non eēntia añs
p; q; ad diſſerre ſpē ſeq̄it' diſſerre nu-
mero et pñs pſtur de ante cum redupli-
catōe. Itē dicit pōt q; diſſō ſpeciei dñ-
itelligi cū pñciſiōe. ſ. dñtib; tñ nume-
ro et ſic nō ſeq̄tur ad diſſerre ſpē diſſer-
re numero uel pōt dicit q; ſpecies pſdica-
tur immediate de dñtib; numero ge'
vero nō quia mediāte ſpecie. Ad ſe-
cundū dico q; pſprium huius eſt inquā-
tum eſt genus h inquātū eſt ſpecies
et ita conuertit cum eo inquātū pſdi-
catur de pluribus numero dñtib; rō
aſſumpti eſt quia pſprium ſolū eſt alie'
inquātū eſt aptum natū eſſe ſubiectū
demonſtratōis et hoc ſolum eſt iſtū
eſt ſpecies quia ſolū inquātū eſt ſpe-
cies diſſinit' cum de ſubiecto oporteat
b

presupponere quid est et quia est per
Aristo. pmo posterior inquantū autē
diffinit habet genus et dñtiam et ita ē
spēs. Ad tertiu dicit q sic intelligitur
illud dñtibz specie. i. de speciebz dñtibz
que tamen nō diffiunt specie vt oñdit
ratio. Aliter negat psequētia secūda
quia ad aliqd pte ppatur in ante et i cō
sequēte pcella cōsequētia pma potest
cedi ultimū pñs cum hoc q illa que p
se subiūntur gñi tantuz differant nu
mero quia dñtia specie nō dñt specie
h numero tātū accipiēdo dñtia spē i
subiecto p suppositis hui? qd ē differ
re specie que sint differentia spē qz eōdē
in plurali pdicatur de suppositis mult
simul et tunc dñtia specie accipit ut di
cit quid respectu superioris h illa non
sunt dñtia specie put differentia spē
dicit moduz sicut genus est genus ut
genus dicit quid nō ut dicit modū sed
est species sicut dñtia nō est differen
tia h species sic multa genera. i. multa
supposita gñis nō sunt multa genera. i.
mūta quibus applicatur genus ut mo
dus nec est oppō modi ad quid nec ē?

Querit an genus necessario re
quirat multas species. **R.** sic
videt quia illud ponit in eius
diffōne ergo est de essentia eius. Itē
capitū de specie dicit genere vno spē
bus aut pluribz quod probat semp. n.
i. plures species sit diuisio gñis quod
potest pbari quia genus de sua rōne di
uidit per dñtias oppositas vtraqz aut
aduēiens ge neri speciem constituit.
Et hoc pcludit Boetius i libro diui
sionuz q sub uno gñe minus duabus
speciebz esse nō possūt. Itē 4° topi.
si spēs p̄tur de eōlibz cū gñe iterumitur
qō pōit p gñe. Itē i alia p̄sideratiōe
dicit qm oīs gñis plures sūt spēs et ifra
si cōstructa spē cōstruit et genus male
assignat genus et ifra 3° n. de pauciori
bus spēm q genus p̄ri. Ad hoc etiā
sūt multe alie auctoritates? metaph. et
i libris logicalibz Boetij et Porphyry

Ad oppositū sic se hz spēs ad diui
dū sic ge? ad spēs h spēs nō requirit mlt
ta idiuia g nec gen? multas spēs mi
nor pz de sole fenice et p̄silibz spēbz. Di
cit q nō ē sile qz de rōe gñis ē diuidi p
vñas oppositas q cum gñe p̄stituūt ad
mius duas spēs nō sic aut spēs cōscen
dit in idiuia. Cōtra eā cōtiale ē
cuiqz q in eius diffōe pōit h dñtibz nu
mero eōl r pōit i diffōe spē sic dñtibz
spē in diffōe gñis. Ad qdēz dicit q
genus siue sumat p intētiōe siue p
illo cui applicat intētiō nō requirit mul
tas spēs actu vel potētia. Quod oñdit
tur de itentione gñis qz illa refert ad i
tentione spēs vna ē exite spē erit et
genus qz relatiua sunt simul nā sūt oñ
dūtur de fūdamēto intētiōis qz illō
ē qd mālē i spē i possibile ē aut aliqd cē
sine suo mālē ē impossibile ē spēs cē nisi
genus sit illo mō tñ sic vltē requirit mul
ta aptitudinaliter quia diffinit p aptum
natū pdicari de pluribz sic ad rationēz
gñis requirit qz dicatur aptitudinaliter
de pluribz specie dñtibz. **R.** per h
hoc ad argumēta in oppositū oēs auc
toritates intelligēde sunt de aptitudie
non de actu vel potētia. Differt autēz
aptitudo a potentia nam aptitudo est i
clinatio alicuius fin se in aliquid vel
magis nō repugnātia. Potētia autē
est ordo ad actū. Potest igit potētia
esse sine aptitudie ut possibile est qz
eē sursum nō tamen est aptum ibi esse
quia repugnat ei fin se et aptitudo est
sine potētia ut cecus est aptus natus
ad uidendū nihil. n. dicitur p̄natū nisi
cum est aptum natuz habere habitum
fm Aristō. in postp̄dicamētis capitū
de oppōne et 5° metaphice capitū de p
uatōne nō est aut possibile cecū ridē qz
a p̄uatiōne ad habitū nō est natural
regressus sic nllī vlti quantū est ex sua
forma repugnat dici de multis hec tñ
aptitudo impediri potest ut quia non
sunt multa de quibus dicatur. Cōn
tra hic modus viciendi nō videtur cē

ergo non requirit multas species. q. 16.
ergo non requirit multas species. q. 16.

finis aptitudinis
potentia

ad ppositum quia procedit de intentionibus ac si suponeret in questione intentio nem speciei una esse que refertur ad generalem et dubitare an intentio generis sit quod non videtur quia genus per se refertur ad speciem non hanc vel illam non accidit sibi sic refertur ad multa nec quiritur an natura generis sit si natura speciei est si non sint multa quibus applicetur sed tamen unum. scilicet an illi nature. scilicet applicetur cui applicaretur si multis naturis ut. b. c. d. applicaretur intentio speciei respectu illius nature. scilicet et sic intellecta questione neutrum inter se ponitur est ad propositum. **I**tem non videtur vera quia impossibile est aliquid esse aptum natum dici de pluribus nisi illa plura ab intellectu per diversas species apprehendi possint si si sic possunt concipi per plures species generis sunt in actu quia iste est actus nature inquantum dicitur species per actu concipitur ab intellectu per speciem intelligibilem quia secundum hoc sibi attribuitur intentio speciei. **I**tem si aliquid est aptum natum dici de pluribus omnibus speciebus plura distincta species sunt apta recipere predicationem illius igitur si illa aptitudo sufficit ad genus similis aptitudo precipiendi sufficit ex parte speciei igitur si aliquid sit genus actu propter talem aptitudinem illa multa que precipiuntur ipsam aptitudinaliter erunt actu species quod omne genus multas habet actu species. **A**ssumptum patet quod eque esse sufficit utrique correlativo cum sint simul natura. **N**on test igitur dici ad quod neminem per ad rationem generis requiritur quod multas habeat actu species non que existant actu vel potentia sed quod tamen actu concipiantur per speciem intelligibilem ab individuis acceptam quoniam existantibus et per actu habeant aptitudinem precipiendi genus quia talis actualitas est illorum inquantum dicuntur species generis. **A**d argumentum in oppositum dicitur quod si species requirit multa individua aptitudinaliter sustinendo primam positionem dici potest ad primum argumentum illa quod si huic nature tamen applicatur intentio

speciei quod illi nature que est in hac natura adhuc applicatur intentio generis ut prius quia adhuc concipitur minus habet de intellectu quod illud quod est species et descendit in illud per viam et ita est ratio ad propositum. **A**d secundum dicitur quod non sufficit ad esse speciei alicuius posse concipi ab intellectu sed quod in eius intellectu sit genus respectu cuius dici debet species quod non est verum de illis multis ad que est aptitudo generis ut predicatur de illis tamen si sic sit genus aptum dici de illis quod aliquando dicebatur et illa concipiuntur ab intellectu per eandem speciem per quam etiam cum essent tunc sunt multe species actu qui actus requiritur ad speciem in actu quia tunc in eorum intellectu cadit genus sicut et quando erant. **A**d tertium negatur prima propositio quia forma totalis nata est esse in alia materia quam in qua est quantum est de se nec tamen est aliquid materia alia nata recipere tale formam quod si tunc arguitur tene retur aptitudinem species est aptitudo in utroque extremo et ita potentia quod aptitudo in uno extremo non impedit a potentia nisi propter defectum aptitudinis in alio extremo. **N**ota quod simpliciter teneri potest quod genus non est aptum natum dici de multis nisi que concipiuntur ab intellectu in quibus intellectu. a. est genus et huiusmodi sunt species actu siue existant siue possint existere. vel non et sic sequitur quod genus species multas habet species actu. **Q**uestio. 19. **Q**ueritur de tertia particula difficultatis generis scilicet in quid videtur convenienter ponatur. **R**espondetur non videtur quod illud predicatur in quid per quod convenienter respondetur ad interrogationem factam per quod ut patet ex probatione Porphyrii tale non est genus hic diffinitum quia siue quatur de rei siue de intentione speciei non convenienter respondetur per genus ut denotat intentionem et genus sic sumptum diffinitum hic ut dictum est prius. **I**tem hec particula ponitur ad distinguendum genus a distincta per Porphyrium si habet non potest igitur frustra ponitur probatur minor distincta. n. superior predicatur de distincta inferiori per se per modum

bz

Hen^o ad p^oner

p^o Arist^o. 7° meta. 7. nō sicut differētia
q^u tunc per se ipm dēscēderet supius in
banc inferiorē dñiam ergo p^odicat sup
iorē de inferiori in quid. **I**te ponitur
ad sc^opandū genus ab accide^{te} q^u nō
p^otingit quia accide^{te} p^odicat in quid q^u
in o^o gñe est rēpire quid p^o Az. p^omo to
picoz. **A**d oppositū ē q^u d^or. **D**ōz q^u
p^oueniēter p^oit q^u p^odicat a^ui diuidit in p^oi
in quid 7 in q^ule tanq^u p^omos p^odicandi
modos igit^r p^o illa dēscēdūt v^ole i spēs
genus aut nō p^odicatur in q^ule igitur
in quid. **I**ntelligendū q^u p^odicari in
quid est p^odicare eēntiam p^o modū eēn
tie hoc p^ouenit generi q^u genus accipi
tur a p^ote mālī 7 ideo p^odicat eēntiaz p^o
modū sub^ostātis qui est modus eēntie
per oppositū aut dñia accipit a p^ote for
mālī 7 ideo p^odicat eēntiam p^o modum
iformantis 7 q^ulificantis 7 iō in quale.
Nota q^u qualitas que est p^odicamē
tū p^odicatur in q^ule absolute: Sed dif
ferentia s^obalis p^odicat in q^ule q^ud. **E**x h^o
enq^u q^u p^oportat formā p^odicat in quale ex
hoc q^u ip^oat subam p^odicat in quid ideo
rōne totius dicit^r p^odicari in quale q^ud:
vnde patet dñtia p^ondi inter q^ulitatez
7 dñtiam que diuersitas p^odicandi su
mitur a diuersi modis eēndi q^ulitatez
7 dñtie sub^obalis vt p^oz. **C**ōtra solutio
nē q^uōnis si p^odicari in q^ud est p^odicari ef
fentiā p^o modū eēntie q^u bec est p^odicat^o
in quid hō est lapis. **I**te si p^odicari i q^ud
est p^odicare eēntiaz p^o modū eēntie 7 il
lud nō est uniuocū rebo diuersoz gene
ruz quia nec eēntia igit^r bec p^oticula in
quid nō p^ouenit rebo diuersoz generū
7 nec genus hic diffinitū ē uniuocum
oib^us illis gñibus. **D**ico q^u p^odicari
in quid est p^odicare essentiaz subiecti
p^o modū eēntie 7 q^u lapis uel aliud dis
paratū nō p^odicat essentia hois p^o mo
dū eēntie quia nō p^odicat de hoie naz
illomō tū abstractū p^otur de p^otētis sub
illo 7 de illis est manifestū. **A**d secū
dum potest p^ocedi q^u p^odicari in quid est
p^odicare eēntiaz p^o modum eēntie 7 est

Opinio Doctoris Philo^o

uniuocū licet eēntia nō sit uniuoca q^u
sufficit eēntia siml^r se habere hic 7 ibi
ad p^odicari uniuoce quia p^odicari di
cit habitudinem. **A**d p^oimum argu
mentum dico q^u duplex est questio de
spē sumpta pro intentione. s. quid est 7
quid p^odicat quid p^odicatur est propa
q^ustō in intentionibus 7 sic cōueniēter
respondetur per genus ut hic diffinit^r
ut querenti quid p^odicatur de specie
bene r^ondetur genus si fiat questio cuz
eē iste ē p^oba sūdamētis 7 sic p^ontione ex
ercita p^otur fundamētū gñis de funda
mento spēi in quid. **A**d secundū dico
q^u dñtia nō p^odicat in q^ud de aliquo re
spectu cuius est differentia. Sed re
spectu cuius est genus sed quia supior
dñtia est genus respectu inferioris.

Cōtra q^u si sic ē 7 in o^o gñe sunt tria
gnalissima scz speciez 7 duaz dñtiaz.

Ite si dñtia inferior sit spēs ergo h^oz
ppiaz dñtiaz supiorē i se ut genus 7
aliam dñtiam supadditā 7 ita illa dif
ferentia pari rōne erit spēs respectu
supioris dñtie 7 ista habebit aliaz dif
ferentia 7 illa alia dñtia nō p^ot esse in
alio gñe q^u tūc si suba eēnt pus ista ē sic
procedēdo infinite erūt dñtie in gñe
sbe 7 ita nihil cognoscibile quia n^o erit
deuenire in p^omaz illaz dñtiaz. **A**d
hoc dōz sic dictū est q^u tota coordinatio
dñtiaz reducitur ad coordinatōez spēz.

Ad tertū p^oncipale dico q^u nihil p^o
dicat in quid de illo respectu cuius est
accēs h^o respectu cuius est genus ut co
lor nō p^odicat de sba in quid sed de albe
dine respectu cuius est genus. . 7. 20

Querit^r utp^o genus sit p^oncipius
spēi. **A**d nō uidet^r q^ua idē nō est
p^oncipiū 7 p^oncipiatū q^ua p^oncipi
um 7 p^oncipiatū distinguūt. **S**z ge^o ē iō
spēi q^u nō p^ot eē p^oncipiū spēi maior p^oz
p^obō minoris ē duplex. p^oma ē bec q^ua ge
nus fm philoso. nihil aliō ē p^oter eas q^u
sūt gñis spēs. **I**tez gen^o p^otur de spē p
se bec. n. est p^ose hō ē aīal h^o q^u p^otur p^ose
de aliq^u nō ē diffictū ab illo q^u idē sibi.

Itē genus est totū respectu spēi q̄ nō ē p̄ncipiū ei⁹. q̄nā p̄bat q̄a p̄ncipiū est simplici⁹ p̄ncipalit̄. s̄z totū ē p̄positius eo c⁹ ē r̄a n̄s p̄z p̄ auctorem i lītēa vbi dīc̄ ge⁹ ē totū respectu spēi. **A**d op̄positū ē auctori lītēa i p̄pando tertiā siḡnificatōēz ḡn̄is ad p̄mā vbi dīc̄ q̄ sicut genus 3. dīctū ē p̄ncipiū spēi sic ge⁹ p̄mo dīctū ē p̄ncipiū multitudinis.

Ad q̄dēz vōz q̄ sic sūmēdo ge⁹ p̄o nā i q̄ sūdat ip̄a intētiō r̄ nō p̄itētiōne q̄d̄ declarā sic ge⁹ ē cēntiale p̄ncipiūz p̄gnoscēdi spēi q̄ ē cēntiale p̄ncipiū spēi q̄nā p̄bat q̄a dīffō faciēs scīē dīffō nitū exp̄mit cēntialia p̄ncipia dīffinitī q̄d̄ ē spēs solū p̄peloquēdo q̄a nībil p̄prie dīffinit nīl spēs a n̄s p̄z p̄ philo. 6. topicoz. s̄z sciendū q̄ cēntiale p̄ncipiū spēi ē duplex q̄ddaz s̄m rē q̄d̄ est p̄s rei in existētia cuiusmōdī sūt materia r̄ forma. Aliud s̄m rōnez q̄d̄ ip̄ortat eandē rē sub mō dīfīniatō quā spēs i portat mō dīfīniatō r̄ s̄ illō nōm ip̄ortat ad s̄gndū illā rōnez p̄t sūmī uel a mā uel a forma. **A**ūc autē genus puta aīal nō ē p̄ncipiū spēi puta hoīs p̄mo s̄z s̄m eē quia si sic tunc non v̄e p̄retur de ea q̄ ē p̄ncipiū spēi 2. r̄ id si hō dēbe at dīffīniri cū dīffīniri sit actus rōnis i ei⁹ dīffō d̄z pōni aīal tā p̄ p̄ncipiū spēi s̄m rōnez r̄ c̄q̄ rōale r̄ sic i rē nā m̄a terie extraneā nāse forme ita q̄ neutz ē dicibile de altero ita apud rōnez itelle ctus ḡn̄is extraneā itelle ctui dīntie l̄z eadē res ip̄ortet p̄ utrūq̄. idē. n. s̄ḡt aīal quod hō p̄ter dētermiatōēz ultie forme r̄ hoc s̄ḡt p̄ modū q̄d̄ r̄ p̄se dīctā r̄ idō s̄m p̄p̄biriū p̄tur in q̄d̄. rōale autē id s̄ḡt cūz dētermiatōēz ultie forme s̄ tñ p̄ modū q̄lis r̄ dēnoiantis r̄ ideo apud rōnez cōceptus ḡn̄is r̄ dīntie sūt c̄xnei. **E**t p̄pter rōnes ē sciendū q̄ bec est dīntia inter p̄tes rōis r̄ p̄tes s̄m rem q̄a l̄z utrūq̄ significet p̄tes totī p̄tes tñ s̄m rōnez s̄ḡnt p̄tes totius p̄ modū totius: p̄tes autē s̄m rē s̄ḡnt p̄tes p̄ modū partis vbi ḡcia gen⁹ hoīs puta aīal

ē pars eius s̄m rōnez. **A**lā a sua p̄ma i pōne ip̄onit ad s̄gndū p̄tem hoīs puta h̄n̄s aīaz s̄nsitiuā q̄a tñ eam s̄ḡnificat p̄ modū totius r̄ nō p̄ modū p̄tis: idō vere p̄dicatur de hoīne. Sed non ē sic de p̄te s̄m rē quia es q̄d̄ ē p̄s m̄alis ita tue s̄ḡnificat p̄tes p̄ modū partis r̄ idō de statua nō potest p̄dicari. **P**er h̄ ad rōnes dicendū q̄ nō est icōueniens idē eē totum r̄ p̄tem diuersimode idō dīct **B**oetius libro diuisionū q̄ gen⁹ in p̄dicatōne est totum in dīffinitio ne v̄cro ē pars.

Circa capitulū de spē querit̄ an bec dīffō spēi. s̄. species est que p̄dicat de plurib⁹ numero dīntibus in eo q̄ quid sit p̄uenienter data. **N**ō uidet̄ p̄ p̄p̄biriū. qui dīc̄ q̄ genus r̄ species sūt duo correlatiua r̄ p̄pter hoc necesse est in utrūq̄ rōi bus v̄trīq̄ uti hic autē nībil ponitur p̄ quod habeatur correlatiuū. s̄. genus q̄ male dīffīnitur. **I**tē bec dīffinitio conuenit ḡn̄i ut p̄z q̄ s̄ḡtur dīntibus specie q̄ dīntib⁹ numero ut sup̄. **I**tē nō sūt multe dīffōnes eiusdē per 14. 6. topicoz sicut nec multe cēntie q̄: si sic nō cēt dīffīnibile cum ergo species p̄uenienter dīffīniat sic que ponitur s̄ assignato genere non conueniēt̄ dīffīnitur hac dīffīnitōe. **I**tem p̄ hac dīffīnitōnem pōni sub genere habet̄ q̄ p̄se est subicibilis ergo non est p̄se p̄dicabilis igitur alia dīffīnitio falsa quia oppoita non insunt eidem p̄se. **D**icitur q̄ v̄niuersale oppoita possunt inesse eidem s̄ non respectu eiusdē: quia sic sūt oppoita s̄ p̄dicabile respectu indiuiduoz est subicibile respectu generis. **C**ontra si dīffīniatur conuenienter p̄ genus quia ad ip̄m refer tur ergo p̄se refertur ad genus illud refertur etiam ad indiuidua per q̄ dīffī nitur in hac secūda dīffīnitōne ergo idem bis dīctur relatiue quod est cōtra **A**ristotilem 5. metaphice. **I**tem ad p̄ncipale per hanc dīffīnitōnez nō

Sepatur spēs a diffinitōe. Itē spēs
 nō est p̄dicatū per Aristō. p̄mo topico.
 q̄ male diffinit p̄dicari. Ad oppo-
 sitū est Porphyrius p̄sili: posset hic ar-
 gui p̄ et contra et obici sicut supra vbi
 quesitū ē de diffōne ḡnis. Dōm q̄ dif-
 finitio eius cōueniens est sicut sup̄ dic-
 tū est de diffinitōe ḡnis. Ad p̄mum
 argumentū dicit q̄ spēs dicit̄ correlati-
 ue ad genus et iō necesse est aliquā dif-
 finitiōe eius dari in qua ponatur ge-
 nus et est ista species ē que ponitur s̄b
 assignato ḡne. Aliā aut̄ compatēz h̄z
 spēs ad indiuidua nō fm quā est gen⁹
 quia sic negat Por⁹ extrema habere
 duas habitudines s̄ fm quā est spēs et
 ideo necesse est ipm habere aliā diffō-
 nem in p̄patione ad indiuidua. Ad se-
 cundū dicitū ē sup̄ q̄dne. xv. Ad t̄tuz
 dicit q̄ vnus absoluti cuius est diffi-
 nicans eius esse in se nō sunt multe
 diffōnes. Spēs aut̄ perse refertur ad
 duo. Cōtra saltē nō habebit tūc nisi
 duas diffōnes quia sicut t̄m h̄z vnā
 in compatōne ad indiuidua sic t̄m unā
 in compatōne ad gen⁹ dat t̄m Por⁹
 duas in p̄patione ad genus. dicit enīz
 hec quidā assignatio. i. p̄dicari de plu-
 ribus &c. spēs specialissime ē que soluz
 species est. Aliē uero erūt species nō
 specialissimaz q̄ ad mius sunt due aliē
 p̄ter istā hoc cōceditur et dicit q̄ spe-
 cies p̄t habere compatēz duplicem
 ad genus vnā ut ordinat̄ sub ipō aliam
 uero ut genus enūtiatur de spēi p̄po-
 sitione. Primomō dat̄ hec diffini-
 species est que sub assignato ponitur
 genere secūdo modo hec species est o
 qua genus i eo q̄ quide est predicatur.

Contra liber p̄dicamentoz imedia-
 tius ordinatur ad librum p̄iermenias
 q̄ iste sed in p̄dicamentis non determi-
 natur de icomplexis in quantum unus
 enūciatur de alio quia tunc in libro p̄-
 iermenias sup̄flueret determinare o no-
 mine et verbo que s̄gn̄t icomplexa s̄b
 illis rōibus ergo multo mius diffinit̄

hic spēs vt de ea enūciat̄ genus hoc
 potest p̄cedi et dici q̄ t̄m ponit vnāz dif-
 finitōez in compatōne ad genus et tūc
 hec ratio sc̄z que ponit̄ sub genere ex-
 ponitur sequēs et pro. i. de qua.

Aut̄ dicit̄ alie erūt nō spālissima-
 rum. i. aliē notificatōes nō diffōnes q̄
 fm quādā diuersitatē t̄m fm quid nō
 tificat̄ speciem p̄similis enim diuersi-
 tas poterit inueniri compando specie
 ad indiuidua fm q̄ p̄pationez tantum
 ponitur una diffinitō. Ad q̄rtū dicitū
 est supra. Ad argumentū cōtra hoc
 p̄t dici q̄ species nō t̄m fm diuersa si-
 bi accidentia refertur ad genus et idui-
 dua quia tunc per neutz diffiniret̄ sic
 nec homo licet sibi accidat duplū sed
 eēntialiter et p̄se comparatur ad utrūq̄.
 Et q̄ dicitur idē nō referē bis intellectū
 Aristō. q̄ accidēs nō referē ad s̄m et
 terminū sicut innuit in littera ibi nō ē
 aut̄ intellectus ad intelligentē et intel-
 ligibile et tunc nō est contra p̄dicta uel
 optet dicere q̄ idez nō referē p̄mo ad
 diuersa perse tamen p̄t quia p̄mo ad
 vnū p̄ suam rōnez perse vero ad aliud
 fm rōnem sui ḡnis relatiū. n. fm ge-
 est relatiū p̄se quia includit in sua eēn-
 tia illud per quod referē. Impossibile
 est. n. absolutum in sua eēntia eēntialr
 includē relatiū sic species fm suam p̄-
 pām rōnez dicit̄ ad genus fm aut̄ rati-
 onē sui ḡnis. s. v̄le dicitur relatiū ad il-
 la de quibz p̄dicat̄ quia dicit̄ de cōuenit
 sibi inquantum est v̄le: verbi ḡtia du-
 plum fm se refertur ad dimidiū s̄ fm
 suuz genus ad multiplex nō est tamen
 oīno simile quia ibi correlatiū generis
 p̄tinet correlatiūz spēi hic nō iō p̄ma
 diffinitio est spēi p̄pā fm se quia dat̄
 p̄ eius p̄mūz correlatiū. Secunda dat̄
 per posterius quia magis ē ad propo-
 situm est enim p̄pā speciei inquantū
 est v̄le. Ad quintū potest concedi q̄
 diffinitio non est distinctum vniuersa-
 le a specie fm q̄ hic de v̄libz agitur t̄
 aliter q̄ nō predicatur i quid s̄ in quid

et in quibus quia non habet simpliciter unum modum predicandi sed duos sicut genus et differentia ex quibus est. Ad sextum dictum est quod non. et in solutione primi argumenti

¶ Meritur de veritate istius plures boies sunt unus homo quod sit vera videtur quia sequitur participatione spiritus plures boies sunt unus homo ergo plures. Et. etiam est verum per Porphyrium ergo et per hoc probatio patet quia nihil diminuit ab alio nisi ponatur ex parte eiusdem extremi sed participatione spiritus ponitur antecederet a parte subiecti et unus non ergo unus non diminuit a parte. Item quod aliquid se habet ad alia simpliciter et secundum quid si addatur sibi aliquid determinans secundum quid stat tantum pro illo sed unus se habet ad unum numero simpliciter et ad unum spiritum secundum quid ergo cum sibi addatur proposito nomine spiritus. hoc tantum stabit hic per unitatem spiritus et sic est vera. pro ergo simpliciter est vera. Item secundum Aristotem. scilicet metaphysica. per hoc quod aliquid habet in aliquo indivisione sic sunt unus plures homines in boie habet indivisionem quia forma hominis unius voce inest eis ergo sunt unus homo. Item uterque istorum est unus homo ergo plures boies sunt unus homo etiam est verum quia uterque istorum est singularis. probatur sequencie quia oppositum patet. scilicet tantum unus homo est unus homo non stat cum ante sed uterque istorum est unus homo quia ibi attribuitur unus homo sibi ad minus per duobus. Ad oppositum si plures boies sunt unus homo per conversionem sequitur unus homo est plures boies patet est falsum quia sua victoria est vera. scilicet nullus homo est plures boies. Item in subiecto et predicato accipitur idem sub oppositis modis qui non sunt separabiles a signato secundum quod significatur per istas conclusiones idem propositum falsa. Ad. quod dicitur quod unus potest accipi cathemmaticum et sic significat differentiam entis et sic de eo loquitur Aristoteles. scilicet et 4° metaphysice et tunc dividit ab Aristotele semetipsum in multos modos ultio autem in capitulo de uno ponuntur quatuor modi

ad quos omnes precedentes reducuntur scilicet unum numero unum specie unum genere et unum proportionem si unum cathemmaticum se habet equivoce ad hec quatuor tunc sumpto uno sic adhuc distinguenda est propter penes eam vocatorem unius cathemmatici et proportionem sensibus est vera si pro quarto est falsa pro uno numero. si autem sicut forte verius est unum se habet ad hec quatuor ut ad simpliciter et secundum quid quod videtur ex dictis Aristotele. quanto metaphysice dicitur quod ad unum numero sequitur unum specie et ulterius genere proportionem et non e converso quasi sit minor unitas in uno spiritu quam numero et genere quam spiritu et tunc dicens est quod propter est falsa ut unum est cathemmaticum quia cum hoc nihil sibi additur probens ad unitatem secundum quid stat tamen per uno numero quod est unum simpliciter. Aliter sumitur unus ut est sine cathemmaticum et sic dicitur modum intelligendi tamen per supposito determinato ideterminate tamen et homo sic sumptus per supposito non inest subiecto ideo sic propter est falsa nihil enim est in subiecto virtute cuius posset unum homo confundi et accipi pro diversis quia copulatio non confunditur quia tunc hec esset vera in sensu composito duo et duo sunt duo quod falsum est in illo sensu est hec vera duo et duo sunt quatuor ex quibus sequitur quod quatuor sunt duo quod est impossibile altera premissarum in sensu composito in quo inferunt illam conclusionem. Ad primum argumentum nego patet. Ad probationem dico quod illa determinatio intelligenda est in predicato sic plures boies sunt unus homo participatione spiritus id est in participando speciem. Ad secundum dico quod determinabile non probat determinationem sed e converso maxime non ad secundum quid unde hic homo mortuus non stat mortuus secundum quid licet aliquando probat ipsum ad supposita patet hic homo albus stat album tantum pro albo in boie. Ad tertium dico quod non valet patet sunt indivisa in boie siue in forma hominis sunt unus homo vel homo indivisus quod

b. 4

in ante significat hō ut habens rōnem
determinatōis respectu vnus ē in ante
ut determinabile. *Ad q̄rtum dico ne
gando p̄nāz. Ad p̄bōnez dico q̄ illō
quod penit loco p̄ntis si sit vnū ut hic
iste et iste sunt vnus homo est vera in
sensu p̄pōnis licet n̄ diuisionis nō enī
habet pro opposito t̄m vnus hō licet ha
beat nō plures quia bene stat cuz ante:
quia hic negat predicatū a pluribz sūp
tis p̄ modū plurium quod ibi affirma
tur et pluribus sumptis per modū vni
us quia ibi diuīsim huic et illi est enī
vtriq̄ diuīsum significatū hic p̄iuncti
ambobus uel potest cōcedi q̄ stat siml
t̄m vnus hō est vnus homo et vterq̄ ē
vnus hō quia. n. uterq̄ distribuit p̄ sup
pōitis diuīsim nō excluditur aliq̄ sup
pōitum hic tantū vnus homō sub illa
rōne quia p̄ eis distribuit vterq̄.*

¶ **C**irca capitulū de diuītia q̄ritur
p̄mo an diuīso p̄ma diuītie. s.
diuītiā cōiter prope et magis
proprie sit pueniens. *¶* Non videt̄
quia non est diuīso ḡnis in spēs gen?
enim eque prope dicit̄ de spēbus nec
totius in partes inteḡles quia totum
non p̄dicatur de p̄tibz talibus s̄ diuīsi
hic p̄dicatur de diuidentibz nec vocis
in significatōnes quia tunc hec vox dif
ferētia p̄mo imparet illa tria et non
sequeret̄ ad diuidentia nec eēt diffinibi
le quia equoci nō est diffinitō nec ē ali
qua diuīso p̄ccidens patet q̄ in omni
mēbro diuīsonis intelligit̄ p̄le diuīsum
quod vnq̄ accidit in diuīsiōne p̄ccis
¶ Itē hec diuīsiō nō est p̄ opposita tuz
quia est trīnēbris q̄ aliquod mēbraz
alteri nō oppositur quia t̄m vnū vni op
ponitur. *¶* Tū quia ad vnū mēbz sequit̄
aliud sequit̄. n. diuītie magis p̄prie ergo
diuītie cōiter. i. accēte aliquo seq̄tur etiā
diuītie p̄prie q̄ cōiter et etiā seq̄tur differēt
magis p̄prie q̄ p̄prie p̄f. milis dubitatō
est de diuīsiōne q̄ ponitur ad declaran
dū diuīdēz ḡnis ibi. cor. q̄ p̄dicant̄ zc.
quia q̄ p̄dicat̄ de p̄ libz p̄dicat̄ p̄prie

quod de vno solo cōiter vnū etiā mem
bz videt̄ sequi ad aliud et vlt̄er de diuī
sionibz p̄a prope et cōiter datis. *¶* Ad
oppositū est p̄prie d̄cendū q̄ t̄les di
uīsiōnes sūt bone q̄ sūt vocis in signi
ficatōnes nō vocis equoce p̄nēs p̄i
mū modū equocatōis quia sic equoca
p̄mo ip̄tant multa s̄ p̄nēs secunduz
mēbz q̄ vox sit equoca sūt vnū p̄prie
et ex imrōne aliud t̄m sumptie et ex usu si
cut dicit̄ *¶* *¶* p̄mo elencoz. secundū mo
dus est ex eo q̄ soliti sumus sic dicere
¶ Ad p̄mū argumentū p̄z q̄ nō sequi
tur ad diuidentia neq̄ diffinit̄ ut equo
catur sed sumpta i uno sensu vniocū
est et p̄t diuīsiō et ē p̄ncipiū cōe.

¶ Ad secundū dico q̄ mēbra sunt oppoi
ta. *¶* Ad p̄mū s̄ h̄ d̄cēz q̄ bz reduci ad
diuīdēz bīmbrē sic dīnāz q̄dā maḡ p̄
p̄a d̄cēz n̄ maḡ p̄prie et ultra nō magis
prop̄a q̄dam prop̄ia q̄dam cōiter et sic
vlt̄er oīs diuīsiō nō bīmbrē reducit̄
ad bīmbrē. *¶* Alia autē mēbra poita
sunt mēbra sub diuīsiōis et ponunt̄ p̄
ter bīmbrē loco diuīsi in ea ex h̄. q̄
diuīsum est vnū mēbz p̄ncipalis diuī
sionis. *¶* Ad secundū s̄ h̄ dico q̄ mē
bra debēt intelligi sub p̄cisiōne et sic nul
lū sequitur ad aliud sic etiā in diuīsi
ne sequenti quedā facit alteratū q̄dam
aliud que mēbra non sunt opposita
nisi sumatur alteratum t̄m. *¶* *¶* *¶*

¶ **C**irca p̄mū me n̄bz
diuīsiōis diuītie. An hec sit
vera for. senex differt a seipso
puero. *¶* Non videt̄ q̄ relatio requirit̄
duo extrema in actu quia si sit suū s̄m
est et si hoc eius correlatiū est quia re
latiua sunt simul nat̄a s̄ for. senex et for
tes puer non sunt simul natura in actu
et 2o differentia q̄ ē relatio q̄dam non
est inter illa ut extrema cuius oppositū
notat illa prop̄. *¶* Itē si for. senex
differt a seipso puero ergo non ē idēz
sibi puero ergo nō est idēz sibi prima
p̄sequentia patet quia idēz et diffērens
opponitur ergo ad vnū sequit̄ negatō

alterius pbatio secunde pñe negatio
 in ante negat idemptitatē vniuersali
 ergo sequitur negatio idēptitatis eius
 dem a se sicut a supiori ad inferius ne
 gando. et hoc tñ significat cōsequens.
 Itē sequitur sor. senex differt a se pue
 ro ergo sor. senex et sor. puer differūt
 ergo sor. senex et sor. puer sunt multa et
 vltra ergo sortes et sor. sunt multa pñs
 est falsū ergo et pñm añs: pbatio pñe
 pñe licentiz sequitur in oibus relatiuis
 eq̄perantie sequitur. n. sor. est filius plōi
 ergo sor. et plato sunt similes. Et ratio
 est hec quia relatiū equipantie eq̄liter
 denoiat utrūq; extremū: pbatio secun
 de dñtia est spēs multitudinis per A. 2.
 s. et q̄rto metaphice. sequitur q̄ differūt
 ergo sunt multa sicut sequitur album est
 ergo coloratū pbatio tertie pñe quia
 ab inferiori ad suū supius tenet affir
 mando quādamodū a determinatione
 nō diminuentē sequit̄ ad determinabile
 sic arguit̄ ibi q̄ pñ bona. Ad oppo
 sitū est 1. p. 2. Itē arguit̄ rōne sic
 circa ens immediate opponūt̄ idem et
 diuersum p. Aristot. 2. meta. aut q̄ sor.
 senex et sor. puer sunt idē nel diuersum
 nō idem quia tunc hec affirmatia sor.
 senex est sor. puer eēt vera sed hoc est
 falsū est q̄ diuersū et hic sumit̄ dñs vt
 est cōe ad oē diuersū. Rñdeo vobz
 q̄ ppō distinguenda est fm equocatio
 ne quia sumpto differre in cōi est vera
 ppō quālibet quodcūq; accñs ipedit
 oīdā ydēptitatem accipiendo tam
 dñtiam pro propa uel magis propria
 est propō falsa ut patet ex ratione ista
 rum dñtia. Ad pñm argumentū
 pōt dici q̄ oportet extrema relationis
 eē in actu quo ad rōnem referendi et n̄
 quo ad existentiam quia pus et posteri
 us licet nō simul existant tñ simul sūt
 fm rōnem q̄ referunt nā qñ pus ē sub
 rōne pñs posterius est sub rōne poste
 rioris licet tunc nō existat. Alr potest
 dici q̄ sor. puer nō est pñe extremū h̄
 relatiōis si sor. puer dñs quia pñe ex

trema relatiōis eq̄pantie noianē eodez
 noie illius relatiōis: illud aut̄ extremū
 ē pñe sibi cū forte sene dñte quia pñe
 dez tñe est hoc dñs ab illo et illud ab
 isto. Ad secundū dico q̄ hec pñā nō
 ualet non est idem sibi puero q̄ nō est
 idē sibi quia in pñā negat ydēptitas
 respectu ēmini accēntalis in secūda rō
 respectu termini sbalis q̄ iporā p sibi
 quod ē relatiū reci p cū et in hoc fit fal
 lacia pñtis quia ad diuersitatē acciden
 talem nō sequit̄ diuersitas sbalis h̄ ex
 uerso si siml in pñte referatñs cū de
 terminatiōe. s. hoc totum sor. senex tūc
 patet pñā nō valere quia in ante et con
 sequente respectu diuersorū terminorū acci
 dentaliū negatur ydēptitas. Unde qd
 hic assumit̄ in probatiōe q̄ in ante ne
 gat ydēptitas vlt̄er falsū est h̄ tantū
 respectu huius termini sor. puer. Ad
 tertiu dico q̄ negat pñā pñā propter
 negatōez inclusam in differt ut patet
 in alijs quia hec est uera sor. differt ab
 omni hoīe sicut sor. n̄ est idē oī homini
 hec tñ est fl'a sor. et oīs hō differūt sicut
 hec sor. et oīs hō nō sūt idē. Ad pñm
 nez dicū q̄ tenet i relatis eq̄pācie ubi
 nō icluditur negatio ut de simili patet
 sic nō ē de dñā. Contra h̄ negatio iclu
 sa i differt nō tollit tñez pñas nisi pp h̄
 q̄ tñ pcedēs ipz et sbsequēs diuersā ba
 bēt suppoēz: vñ obfuita ead suppoēz: tñ
 tal' pñā cū differt h̄ i singlaurb n̄ refert
 pponē uel postponē negatōez p A. 2.
 2. pñmēias q̄ ill' cū differt vn tñ tal'
 pñā pñ pōt pcedi illō vltimū pñs sez
 sor. senex et sor. puer sūt mltā h̄ nō seq̄
 tur sor. et sor. sūt mltā q̄ illa dñtina in
 ante respectu illis pñi diminiuit a sor. ab
 solute. id nō sequitur ut supi ad inferius
 h̄ ut fm quid ad simplr sūt in illo pñc
 to sumit̄ sor. fm accidēs q̄ fm rōez ali
 cuius quod fm rōnez talis pdicatu est
 sibi ex neū absolute sumpto et in dictis
 fm accñs siue pdicatis siue subiectis
 nō tenet a coniunctis ad diuisa p A. 2.
 2. pñmēias.

Queritur de pma diffone dñ-
tie. scilicet dñtia est qua species ha-
bundat a gñe an sit pueniē-
data. **R**nd nō uidet quia quod habūdat
ab alio est in plus illo genus est in pl^o
q̄ species et nō econuerso p Aristoti.
in pdicamentis ubi dicit aial plus pple
ctitur q̄ hō ergo etc. Itē si sic quero
a quo spēs habz dñtiāz nō a nullo qz
ex nullo nihil fit nō a se quia nihil fa-
cit se eēi actu si igitur habeat ergo hz
hoc a gñe si hoc est incōueniens ppter
duo. Primū est quia tūc nō habūda-
ret in hoc a genere cum vtrūq̄ habeat
illud. Secūdo quia haberet tunc ge^o
in se pma qua. n. rōne vna species habz
vnā dñtiāz a genere pari rōne alia spēs
habeat aliā dñtiāz sibi oppoita ergo
vtramq̄ habz q̄ oppoita sil. Dicit hic
sicut p^o in littera respondere vide-
tur q̄ species habet dñtiāz a genere et
ita genus habet illā dñtiāz i potentia
tantū: spēs aut actu nec seq̄tur tunc p
mū incōueniens quia illud habūdare
debet intelligi quo ad actu habere.
Ad secundū dicit q̄ nō est inconue-
niens oppoita sil. in eē eidem i potētia
Cōtra q̄ mū a nullo pōt aliqd uerius
haberi q̄ ipm illud in se habeat igitur
a gñe non potest spēs habere veri^o dif-
ferenciā illam q̄ genus habeat illaz
sed spēs habet illā in actu genus tantū
i potētia q̄ spēs illā a gñe nō hz. **C**ō-
tra secundū ois potētia est reducibilis
ad actū igit si oppoita i potētia insunt
generi poterūt inesse actu quod est im-
possibile. Itē cōtra vtrūq̄ sil illō qd
tūc ict alicui potētia nō predicat vere
de illo cum hoc verbo est q̄ eē denotat
actualē vnionē extremorū: si hoc ē vera
aial ē rōale q̄ pdicātū nō tūc inest subo
i potētia. **A**d oppoitu est perphiri?
Vicendū q̄ spēs habūdat a genere
in dñtia quia diffinitō exprmit totū p-
se intellectu diffiniti quia aliter nō con-
ueniret pmo diffinito si diffinito pstat
ex gñe et dñtia ergo dñtia est aliquid

de pse intellectu spēs et nō de intellectu ge-
neris quia si sic genus pse pdicaretur
de dñtia uel econuerso quoy utrūq̄ est
falsum et nugatō eēt in diffone quia ex
ponēdo rōez gñis et dñtie loco noim
idem bis diceret q̄ spēs habūdat a ge-
nere. **A**d p^o dico q̄ esse in plus ē
dupl^o scilicet fm pñtiā actualē uel potē-
tialē siue fm dñtiāz et isto 2° ge^o
ē i plus ut rult auctoritas adducta spe-
cies vero alio mō et iō sic habūdat a gñe
Ad secundū dico sic dictū ē quia sic
p^oitum natāle habet formā i potētia
a materia inquantū nā est i potentia p
se a forma et iō qm mū est: et iā forma
cōpositū i potētia formā aut hz p^opositū
i actu ab agente quod actu inducit for-
maz i materiā sic spēs i potentia habet
dñtiāz a gñe quod est p^oportionabile
matie. **A**d p^o hō cōcedo q̄ spēs
nō hz dñtiāz in actu a genere qz nec
genus illā habet actu. **A**d secundū
pōt dici q̄ nō est incōueniens oppoita i
actu inelle eidē gñe licz sit iconueniens
de eodē numero. **E**l al^o q̄ potentia
nō dicit hic ordo ad actū sicut sumitur
q̄ metaphice si potētia dicitur hic ide
terminatio licet p^o oppoitu actus p^ope
determinat aliud et tunc genus hz dñtiāz
as i potētia. idē determinat et istomō nō i
telligit p^o illa q̄ ois potētia reduci-
bilis est ad actū. **P**er hoc ad aliud cō-
cedo enī q̄ hoc est vā aial est rōale nā
sua cōtradictoria est falsa si nō est vera
vlter nō est. n. incōueniens aliqd p^oi
vere de eo quod ē i potētia ad ipm. i. in
determinate se habet ab ipm et hoc par-
ticulariter non vlter.

Queritur an dñtia possit diffiniri
nō videt q̄ dñtie nō ē dif-
ferētia sic. n. cēt pcedē i ifinitū
de aut quod diffinit hz dñtiāz. **I**tem
sola species diffinit dñtia nō est spēs
Ad oppoitu est p^o or^o. **A**d q̄ di-
cendū q̄ dñtia pōt diffiniri q̄ hz ge^o. scilicet
p^o qd p aliq̄ pse dñtiāz descendit i ipaz
ut patebit in solone quēstionis seq̄ntis.

*Ad p̄mū concedo q̄ dñtia nō est
dñtia respectu cuius dñtia habet rō-
nem differētie s̄ potest habere dñtiā
respectu cuius ipsa est species sicut h̄
quod est predicari in quale per quod
stituitur dñtia in sua specie sicut homo
per rōnale. Cōtra tunc dñtia respec-
tu alicuius non est dñtia quod ē s̄m
quia necessario ē dñtia r̄ p̄se ḡ respec-
tus ad quodcūq; non poterit illud tol-
lere. Cōcedo q̄ dñtia ut quid in se nō
est dñtia ut modus tamen necessario
ē dñtia ut q̄d sic spēs est modus eius.*

Ad aliud cōcedo q̄ dñtia est spēs.

*9.27. Q̄ritur an hec diffinitio sit cō-
ueniens: dñtia p̄dicatur de plu-
ribus dñtibus specie in eo q̄ q̄
le. nō videtur quia diffinitio exce-
dit diffinitōē p̄dicatur. n. diffinitum
de vltima dñtia r̄ p̄pletiva speciei r̄ nō
diffinitio quia illa dñtia tantū inest
speciei specialissime r̄ eius sup̄positis.*

*Item diffinitio excedit diffinitum
p̄batur quia sensibile p̄dicatur de plu-
ribus dñtibus specie in eo q̄ quale et
tū nō est dñtia quia dñtia est abstrac-
tum significans aliā intentiōem secū-
dam. Impossibile est autē aliquā secun-
dam intentiōē in abstracto p̄dicari de re
p̄me intentiōis p̄batio assūpti q̄ dif-
ferens dicit̄ de notatiue a dñtia de noia
tiū aut tantū differt ab abstracto solo
cāu ḡ. an̄s patet per ḡp̄phirium.
nā ubi vult exponere mēbra diuisiōis
dñtie exponit sic differt. n. s̄or. senex a
se puero r̄ p̄similiter i alyis. Itē hoc
quod est p̄dicari de est rō relatiui ut p̄
de vlt dñtia antez nō est relatiuum q̄
relatio non refertur esset. n. p̄cedere i
infinitum: dñtia aut est relatio q̄ s̄m
iplaz refertur dñs ad dñs est enī re-
latō equipantie omne. n. differens dif-
fert a differente ḡ dñtia nō refertur.
hoc etiā p̄ inductie quia ad nullam
rem p̄me intētiōis refert̄ quia nō est
simul nā cum aliq̄ nec ad aliquā secun-
dam intētiōē quia nō ad genus uel*

*spēm uel indiuiduū quia quodlibz illo-
rum h̄z aliud correlatiuū ut p̄z ex p̄dict̄
nec ad prop̄um uel accidēs quod ē ma-
nifestum. Itē omē diffinitio differt
specie ab alyis per suam diffinitōē dif-
ferētia aut nō differt quia s̄m r̄ p̄tum
s̄gn̄tur sub oppositis mōis isēpabili-
bus qui causant falsitatem. Itē ḡp̄or?
ponit alias diffōnes ḡ uel ille nō ualeat
uel ista nō ualeat quia vniū tū est vna
diffinitio p̄ ḡr̄lto. 6. topicoz. Ad
oppositū est ḡp̄phirius. Cōcedū
ad q̄nēz q̄ dñtia est duplex quedam
vltima quedā intermedia hec diffinitio
p̄uenit dñtie intermedie vlt̄er r̄ ē vā
diffinitio ponūt̄ enīz ibi genus r̄ dif-
ferentia ipsius dñtie quia dñtia spēs
est respectu vlt̄is sicut de ḡnē pus dictū
est quia vlt̄ p̄ dñtias sibi additas in
ipam descendit quia ille p̄se diuidūt vlt̄
r̄ ipm̄ ad dñtiam ḡbunt. dñtia autēz
p̄se diuisiue sup̄iorū perse sūt p̄stitutie
iferioz quia p̄llas sup̄ius determinat̄
adiferius tū non est diffō vlt̄er quia
nō dñtie vlt̄ime. Sicut. n. est quedāz
spēs specialissima r̄ q̄dā subalterna r̄ si-
cut est aliqua descriptio data de specie
specialissima tū sic est dñtia quedam
vlt̄ia r̄ q̄dā intermedia sic q̄ ē alia descriptō
p̄ueniēs dñtie intermedie cuiusmōi est
ista. Cōtra illa dñtia vlt̄ia nō diffi-
nitur nisi p̄ dñtibus numero ḡ est aliud
vlt̄ ab ista h̄c diffinita sicut species est
aliud vlt̄ a ḡnē nō enim est alia dñtia
inter genus r̄ speciem nisi in dñtibus
spē r̄ numero q̄ duo p̄sūt se habēt cir-
ca p̄ri in q̄d r̄ in quale cū ḡ ḡ p̄dicari i
quid faciat duo vlt̄a ergo p̄dicari in q̄
le alia duo. Itē s̄m nullā vñā diffi-
nitōem dñtia p̄uenit diffērentie inter-
medie r̄ vlt̄ime q̄ illa diffōne oportz
habē p̄ri de pluribz in quale r̄ nō pote-
rit poni dñtibus specie nec numero ḡ
equoce p̄uēt̄ illis nec illō tū de pluribz
in quale sufficit quia pluribz equoce
cōuenit pluribus specie r̄ numero sic
vnum equoce cōuenit vni spē r̄ vni*

in numero ut patet s^o metaphice cap^o
 de vno sed tunc uidetur q^d diffinitio
 vniuersalis in qua ponitur predicari
 de pluribus absolute et non pro aliquo sig
 nificato nihil valeat lⁱ si sic tunc poterit
 vniuersa diffiniri iⁿ cōi p^{er} predicari de pluribus i
 quale intelligit^{ur} q^{uod} p^{er} q^{uod}li cēciali. S^{ed}
 cōtra tunc genus et spēs erūt vnū v^{er}ū
 sicut et vniuersa cuius vnus v^{er}ū est vna
 vniuersa predicari de pluribus in quid. Vici
 pōt q^d genus et spēs nō tñ vñt per hoc
 q^d ē predicari de pluribus numero et specie
 vñtibus sed in q^{uod} cōuenit eis equoqe
 quia genus p^{er}dicat ptem cēntie et spēs
 vero totū nō sic aut quale subale con
 uenit equiuoce vñtū vltime et iteme
 die quia vtrq^{ue} dicit partē formale dif
 finitio igit ista nō ē tñ vñtū in medie
 et nō vltie. Differētie aut in cōi ē suffici
 ens diffinitio predicari de pluribus iⁿ q^{uod}li
 q^{uod} puenit vtrq^{ue} vñtū predicari autēz
 in quid vniuoce nō cōuenit gñi et spēs
 id illa sunt duo vñtū: vñtū pō vnū p^{ro}
 diffinitōe aut vñtū et differētie sic in cōi
 oz dicere p^{er} hāc ēē vniuoce ad p^{er} hāc spēs et
 ad p^{er} hāc nūero et simplr iⁿ lⁱz vñtū iⁿ lⁱz
 vñtū numero et specie simplr et fm quid
 sicut nō hō est vniuoce ad mortuū et nō
 mortuū licet hō pueniat simpliciter et
 fm quid illis nec est vnū equiuocū ad
 illa quia tūc suū oppositūz esset equiuo
 cū cū sibi oimode oppōat hⁱ sūt simplr
 vñtū numero et p^{er} alqs nō accipit nisi
 per determinatōez vñtū vñtū sic nec
 hō p^{ro} hōie mortuo nec est in cōueniēs
 vñtū lⁱz nō sic equiuocū. Adhuc distingui
 in hēc s^o meta. et p^{ri}mo topicoz quia sic
 multa alia noia distinguūtur ibi nō iⁿ eq
 uocata sⁱ in simplr et fm quid vt p^{er} ibi
 de p^{er}uatione. Ad p^{ri}mū argumētum
 patet. Ad secundū dico q^d vñtū po
 test esse nomē p^{ri}me itentōis uel secūde
 p^{ri}mo nō ē nomen abstractū et sūt rela
 tiōē et ē spēs multitudinis ut multū est
 vñtū entis. secūdo nō est p^{er}etū sicut
 et alia noia itentōnū de q^{uod}bus hic agūt
 et trāsūmētā vñtū ut est nomen p^{ri}me i

tentōis sūt autem itentōē applica
 bilez ei quod est p^{ri}ncipium formale dif
 ferentie ut est res p^{ri}me itentōis cuz
 oñditur q^{uod} sit abstractum potest dici q^d
 dist ferre tantum dicitur de nominatiue
 a vñtū ut est nomen p^{ri}me itentōis
 et q^d dicit^{ur} p^{ro}phirius q^d for. senex dif
 fert a se puero non est quia differen
 tia ut ē intentio sit iⁿ vno extremo et de
 nominet ip^{so}z sic for. differt sed sic est
 illud. Ad p^{ro}positum si for. senex dif
 fert a se puero q^d vñtū est inter extre
 ma ut vñtū est nomen p^{ri}me itentōis
 q^d in altero extremo est aliq^{uod} p^{ri}ncipūz
 quod dicit^{ur} vñtū ut vñtū est itentio
 illud est puericia ergo puericia ē vñtū
 cōis et sic est tielligēdū de extremis ali
 oz m^ultū. Ad tñ pōt dici q^d vñtū
 ut est res p^{ri}me itentōis ē relatō et sic
 nō refertur ut aut est secunda intentio
 refert et nō est relatio. Cum aut per in
 ductōez oñditur q^d nō refert potest di
 ci q^d fm rōez sui gñis refert ad illud de
 q^{uod} dicit^{ur} q^{uod} vocari pōt subiectū q^{uod} p^{er}dicā
 tū refertur ad sⁱbm nec ad indiuiduum
 nec ad spēs ut ad p^{ri}mū correlatū quia
 fm Aristo. 4° topicoz oportet spēm
 dici ad illud ad q^{uod} genus dicitur. Vi
 citur aut iⁿ spālī q^d vñtū fm q^d diuisiua
 dicitur ad genus non q^d genus sit p^{ri}
 mum eius correlatiuum quia p^{ri}mo est
 speciei sed ratōne diuisi ita q^d p^{ri}mo di
 citur ad diuisum fm autem q^d est con
 stitutua dicitur ad speciem non iquan
 tum species hⁱ in quantum constituta
 per differentiam. p^{ro} hoc patet
 ad quintum quia non sunt multe diffi
 nitiones differentie fm se sed p^{ri}ma ē
 eius fm q^d est constitutua speciei est
 enim sensus differentia est qua habū
 dat species a genere idest que cum ge
 nere constituit speciem ita q^d ibi ponit
 ur species ut correlatiuum differentie
 in quantum species est constituta et dif
 ferentia constitutua habundat a gene
 re pōt p^{ro}stituere et p^{ro} p^{ri}mo p^{ro}stituēdi
 quia non ut genus constituit speciem

Secunda diffinitio est dñtie iter me-
die iquantū est vñe s̄ si sumat gñalius
de n̄pto hoc q̄ est dñtibz sp̄s ē p̄p̄a
dñtie inquantū hic de illa agit. Alie
due diffinitōes sunt dñtie inquantū
diuisiua est p̄na p̄a diuisione actiua
in q̄ ponit̄ rō dñtie diuisiue. s̄. nata vi-
uere cū correlatio scz diuisio et termi-
no diuisiōis. s̄. ea in que diuisū diuidit̄
scz ea que sunt sub eodē gñe. Quaz
ta nō multū ualet ut ip̄s dñt in littera et
cū conigitur tunc cōtrabit̄ magis ad
dñtiam cōstitutiuam. Ad q̄rtū pōt
dici q̄ dñtia ut est nomen secūde intē-
tionis est equocū uno enim mō. s̄. i tē-
tionē applicabilez ei quod est p̄nci-
piū dñtie ut est relatiō realis s̄. rōale
dicit̄ dñtia et sic ē vñe hic alio mō signi-
ficat relatiōem rōnis cuius sp̄s sūt
dñtia numero et dñtia sp̄s a quibz vi-
citur denotatiue dñs sp̄s et differens
numero et sic est abstractū sicut quādo
est nōm̄ p̄meitentiōis. Itē videtur
p̄babile quia dñs sp̄s est vñuoce i oi
gñe q̄ est denotatiuū intētionale similr
dñtia diffinita sic qua differūt a se sin-
gula repit̄ in oi gñe quia tñ diuersi
ficat̄ p̄ m̄z accñtales q̄ et dñs cōcretie
dictū quod ponit̄ in eius diffōe nō est
enim diffinitio nec discretio pueniēs
nisi cōuertat̄ cū diffinito uel descripto
q̄ aliquomō est dñia abstractū et nōm̄
secūde intētiōis a quo possit denotatiue
dici differre ut ē intētionale. Tunc
ad argumentū pcedo q̄ differētia dif-
fert ab alijs vñbz diffōe et sp̄s nec sig-
nificat̄ idē p̄ s̄m et p̄dicatū sub dispā-
rōibz. Cōtra videt̄ q̄ dñtia ut ē vñe
sit abstractū tū quia ē q̄ dñt a se singu-
la p̄ q̄rtū diffōnez quo. n. aliqd ē albz
illud est albedo tū etiam quia si sit con-
cretū et denotatiuū a quo abstracto vi-
cet̄ dñotatiue videt̄ q̄ a nullo. Ad p̄-
mū dico q̄ diffinitio sic intelligi dñ-
tia est q̄ nō ut forma informāte vt ē de
albedine s̄ q̄ ut intētiōe applicabili ad
p̄ncipiū dñtie specie singula differūt

a se differentia specie quia differre de
nominatiue dicit̄ de dñtia ut est rela-
tio rōnis. Ad aliud dico q̄ eius ab-
stractū n̄ s̄ḡtur uno noie sicut nec ab-
stractū generis sp̄s et accñtis ul' p̄p̄g
omnia cōstāt esse concreta s̄ pōt exp̄-
mi p̄ circūlocutione sic intentio dñtie
et illud nō p̄dicatur de rationali. Iuxta
dicta potest dici q̄ multū cum omnibz
speciebus suis et ita unus p̄ oppositum
possunt equoce esse res uel intent̄ des
p̄mō modo loquitur de eis metaphisici
et logicus et sic facilius saluat̄ eoz
vñuocatio in omni genere tamē pōt
esse equiuocum ad plura specie et nume-
ro saluatur etiam quomō pluribz non
sit equiuocum in diffinitione r̄lis.

¶ Veritur de ultima particula
secūde diffinitōis differentie
s̄. an differentia predicetur i q̄
le. ¶ non videtur quia quid dicitur a
quidditate differentia predicat quiddi-
tate eius cuius est aliter nō poneretur
in diffinitione eius igit̄ predicatu r i
quid. Itē si p̄tur in q̄le igit̄ q̄litas
consequens est falsum quia accedens ē
posterius substantia differentia est p̄
o species. Item si predicatur in qua-
le predicatur dñotatiue consequens
est falsum quia quod predicatur de no-
minatiue predicat aliam essentiam a su-
biecto. Item predicatio de nomina-
tiua distinguitur contra predicationē
vñuocā per Aristotilem in p̄dicamē-
tis differentia autēz p̄dicatur vñuoce
sicut species et genera per Aristotilem
in predicamentis capitulo de substan-
tia in secunda proprietate ergo nō de
nominatiue. Ad oppositū est p̄o
phirius. Dicendum q̄ differentia
predicatur in quale quod ostendit̄ auc-
tor duplr. p̄rio q̄ ad q̄dē factū p̄ q̄le
pueniēt̄ r̄ndet̄ p̄ differētia. Secūdo
quia sic ē i p̄posito reali ita p̄p̄riabili-
ter est in composito rationis in compo-
sito autem reali est aliquid habens ra-
tionem materie aliquid rōnem forme

igitur i pposito rōis erūt aliq̄ isē pportio
 nabilia: nā oia ex q̄bo sit vnū p̄se alterz
 ē vt potentia alterz ut actus p̄ Aristo.
 8° metaphice dñtia aut nō hz moduz
 materie quia nō est ideterminata nec in
 potētia q̄ ppria sunt materie q̄ hz mo-
 dū forme forma z q̄litas z actus idem
 sunt q̄ habz in modū q̄lis respectu sp̄ei
 z hoc est p̄dicari in q̄le. Intelligen-
 duz tamen q̄ sicut est actus duplex p̄
 qui facit ens simplr in actu z secund^o
 qui presup̄oit ens in actu z tantū facit
 ens in actu tali sic est forma duplex z q̄-
 litas duplex z ita a q̄litate duplici ou-
 plex est modus qualis dñtia sumitur
 a primo actu. s. a forma specifica que est
 q̄litas eēntialis z ideo p̄dicat in quale
 eēntiale non accidētale sicut alia scōo
 vltia sequētia. Ad p̄mū argumētuz
 dico q̄ ad p̄dicari in quid nō sufficit q̄
 p̄dicet quid s. q̄ p̄dicet quid p̄ moduz
 quid differentia aut p̄dicat eēntiaz per
 modū informantis nō p̄ modū subsistē-
 tis. Ad secundū dico q̄ ē qualitas
 fm q̄ dicit 5° metaphice. s. nō ut qua-
 litas est unū ḡnālissimū sed equoce ut
 forma qualitas z actus sunt eadē trās-
 cendētia. Ad tertiū dico q̄ p̄na n̄
 valet quia optet addere in ante q̄ pre-
 dicet aliā materiā z illud est falsum z si
 ne illo nō sequit̄ p̄ns. Vel alt q̄ excep-
 to quali accēntali in ante v3 p̄na sed sic
 nō ponitur aīis v3 nā denotatiuuz dif-
 fert a p̄ncipali solo casu. i. cadētia ad su-
 biectū z illud tm cōuenit h̄is que p̄di-
 cantur in quale accidētale quia quod
 p̄dicatur i quale eēntiale nō habz ipm
 pro subo ut accidens dicit̄ esse in subo

Cōtra rñsionem ad p̄mū argumen-
 tum si p̄dicz quid z nō p̄ modū qd̄ igit̄
 illud quod p̄dicat z modus sub quo p̄-
 dicat sūt oppoita dico q̄ oppoita debēt
 fieri circa idē iō quid ut res z quale vt
 modus nō opponunt sed res rei z mo-
 dus modo ut plurale significatum et
 singlāre ut modus nō opponūt sūt
 enim simul in hac dictōe plurale zc.

c Irea q̄rtā diffinitionē dñtie
 querit̄ an mōtale sit dñtia aīa
 lis rōalis diuīsiua z hominis
 p̄stitutia. Q̄ sic videt̄ p̄ Porp̄bi.
 hic in ca^o de sp̄e. Itē rōale nō ē ultima
 hominis dñtia q̄ p̄ter illā optet addere
 aliam illa aut non est nisi mortale p̄bō
 aītis ultima dñtia cōuertit̄ cū dñfīni-
 to sed rōnale nō cōuertit̄ cum homine
 quia ict̄ itelligētijs vt hic dicit̄ Por^o
 z Aristo. p̄o ethicor̄. Bicif q̄ equo-
 ce inest illis z nobis. Cōtra p̄ A. z.
 2°. de aīa potētie distiguūt p̄ actus z ac-
 tus p̄ obiecta obm aut actus itelligen-
 di eor̄ z nostri idē ē. s. quod quid est rei
 mālīs saltē idem genere q̄ potētia nāl^{is}
 vniuoca. Itē si rōnale sit ultima hoīs
 dñtia q̄ irrōnale erit dñtia ultima cō-
 stitutia alterius sp̄ei tm quia dñtie di-
 uīsiue addite generi simplr sp̄es cōsti-
 tuunt. Ad oppoītuz aīal rōale nō p̄-
 dicatur in quid de dñtibz sp̄e q̄ nō est
 genus aīis patet quia itelligētie cum
 nō sint sbe aīate sensibiles non erunt
 aīalia per locum a diffinitione z p̄ter
 nos ille sunt tantū ratiōales ergo aīal
 rōnale non habet dñtias diuīsiuas.
 Item mōtale nō constituit speciē pro-
 batō dñtia sumit̄ a forma vnde inest
 speciēi rōne forme mortale tm rōe ma-
 terie quia materia est p̄ncipiū qua res
 p̄t̄ cē z nō esse p̄ A. z. 7° metaphice z
 hec itelligitur tantū de materijs in-
 diuīdualibus que non p̄tinet̄ ad spe-
 cieī essentiam. Item differentia pri-
 mo inest speciēi postea vero indiuidu-
 is quia per formam speciēi mortale vō
 cōuerfo quia p̄ Aristo. p̄mo metap.
 actus z generationes omnes p̄se lūt
 circa singlāria ut callias sanatur per
 se homo vero peraccidens mortale vi-
 cit aptitudinem ad transmutationem
 aptitudo autem ad aliquid est eius p̄-
 se cuius est terminus aptitudinis.

Item differentia est p̄ior specie vel
 simul sed mortale est posterius homi-
 ne secundū naturaz quia p̄ius natura

est homo q̄ sit aptus ad dissolutiōem.
Itē ultima dīna pueritū diffinitio
mortale nō pueritū cū bonine. Itē
differētia p̄ducit ad esse et est p̄ rei p̄
p̄d̄phiriū mortale non p̄ducit ad eē
bois. Ad q̄dēz dīcēdūz p̄pter istas
rōnes q̄ aīal rōnale nō est genus nec
mortale dīntia diuīsiua eius uel cōsti-
tutua hoīs. Ad p̄d̄phiriū dīcī q̄
loquī f̄m opīnionē p̄latōis q̄ dīcīt i
telligētias aīalias esse rātionālia diffinit
aīal quod ē subā se mouēs motu volū-
tario et hec rō p̄petit intelligētys. Cō-
tra hoc p̄d̄phiriū nō loquī hic de aīa-
li f̄m hanc diffīnēz s̄ f̄m hanc s̄ba aīa-
ta sensibilibis quia apponēdo coordinatiō-
nem eoz que sūt i gñe subē diuidit eoz
pus aīatum in īsensibile et f̄sibile et sub
corpe aīato collocat aīal per hoc inuē-
ge^o descēdere i hāc sp̄z p̄ alteraz dīn-
tiāz diuīsiuāz sic autē collocat A. p̄.
aīal et sūt diffīni p̄ illud genus et illas
differētias ergo loq̄tur f̄m opīnionēz
A. p̄. et potest cōcedi q̄ nō loquī de aīa-
li f̄m opīnionēz p̄latōis quia f̄m illaz
rōēz nō loquī quā pōit p̄lato de aīa-
li s̄ loquī f̄m opīnionē uulgī: nīhil. n.
p̄muniter p̄cipit nīl p̄ aliquā sp̄ciez
ymaginatiā et ideo cōiter ymaginatō
circa īsensibilia dīcīt iō dīcīt 3° p̄bi-
coz q̄ fatuū est credere ymaginatōni
et ideo uulg^o seq̄ns ymaginatōēz con-
cipit de intelligētys q̄si de s̄bz corpo-
reis et ita cēt pōnēda aīalia rōnalia s̄z
verā rōēz aīalis sic autē loq̄t p̄d̄ph^o q̄
loq̄t min^o p̄uētis q̄ nō intelligūt multū
remota a sensu. Ad rōēz dico q̄ rōa-
le est equocū nob et intelligētys īp̄e. n. i
telligūt per sp̄s inatas nō acq̄sitas
iō nō egent f̄sibz ad sciam nos rō indi-
gemus p̄ A. p̄. p̄mo posterior q̄ omīs
nostra p̄gnitio oīū h̄za f̄su. p̄d̄tēa
īp̄e intelligūt p̄plexa line discursu: nos
uero cū discursu ut dīcīt 3° de aīa oīe
nostrā intelligētē cum cōtinuo tempore.
Cōtra quia tūc eodē irrōdale erit e-
quocū q̄ q̄ mōis dīcīt vñū oppoītoz

tot et reliquū p̄ A. p̄. p̄mo topicoz ergo
hec est uera ynomō itelligētia e mōna-
lis quod uidet īcōueniēs. Itē equo-
ca sunt quoz solū nomē cōe est q̄ si rōa-
le sit equocū illis et nob seq̄tur q̄ tū sit
cōe f̄m nomē s̄ nos sumus itelligētes
f̄m rē q̄ īp̄e tū f̄m nomē. Ad p̄mu-
istoz dīcī pōt q̄ nō est īcōueniēs hāc
multiplicitatē p̄cedere f̄m equocatio-
nem itelligētia est irrōnalis et uera est in
vno sensu vel alr q̄ ē simplr uera q̄
irrōdale tū oppoīt rōnali ut est dīntia
aīalis nō aut ut est dīna p̄stituens sp̄z
s̄be īcorporee sicut p̄uenit itelligētys
et tūc hec hō est rātionālis est oīno falsa
et hec bos est irrōnalis oīno vā. Con-
tra p̄uatiū nīl p̄p̄e dīcīt nīl hec
q̄ est aptū natū habere habitūz bos nō
est natus esse rōnalis q̄ nō est irrōnalis
p̄d̄tē dīcī q̄ in compōne irrōnalis
debet accipi negatiō nō p̄uatiē. Cōtra
tūc nō est dīna aīalis diuīsiua quia ex-
cedit aīal nec p̄dicat de ea p̄se dīntia su-
perior: s̄z sensibile quia nō est de itelle-
ctu eius si tū īportat negatōēz rōnalis.
Dīcī potest ad utrūq̄ q̄ hoc est tan-
tum negatiō in genere nō extra gen^o
ut est differētia aīalis. Vel potest
cōcedi p̄pter secundū istoz q̄ non ē
differētia p̄p̄e loquēdo quia dīntia
q̄nelit accipitur a forma et ideo diuer-
sarum sp̄ciez diuerse sunt dīntie et p̄-
p̄e. Aliter potest dīcī. Ad p̄mam
obiectōēz q̄ p̄uatiue oppositum actū
uel alicui signīfīcanti actum p̄uat ac-
tum et relīquit aptitudinē sed p̄uatiē
oppositum alicui signīfīcanti aptitudi-
nem p̄uat actum et aptitudinē et si q̄d
relīquit hoc est tantum f̄m genus ra-
tionale autem tantum signīfīcat apti-
tudinē et irrōnale hoc p̄uat est tam
irrationalē aptum habere rationem
f̄m genus quia īquantūz animal sibi
nō repugnat sicut nec talpē uidere.
Ad aliud de ratione equiuocorum d^o
q̄ equiuocum ītroq̄ sensu est ynuo-
cum signīs aliquid et nō tū vox tamen

nihil est cōe sūctis nisi tantū vox: s in h
sensu accipitur vox cum uno sūcto in
isto r cū alio significato in alio sic ratō
nale sūm uocem r significationes pfect
tiorē in se inest illis q nobis. Ad
illud quod pmo obm est r contra rñst
ones illam pōt dici q dictū Aristotil
vex est s nō dicit pēse potētias distin
gui pobiecta s possunt distingui p mo
dos opandi aliter nō esset sensus cōis
distincta potentia a sensibus piculari
bus quod est contra A r. 2. de anima
distinguit enī a sensib picularib p
pter diuersum opandi modū circa idē
obiectū quia quod pfe pgnoscit ab ali
quo sensu particulari pfe cognoscitur
a sensu cōi. Ad aliud pncipale pōt
dici q nō optet q si una dñtia cū gñe
pstituit spēm specialissimā q alia sūl
licet utraq cōstituat species vnde aīal
irrōale si irrōale sit oīa vā potest esse
genus inter mediū r animal rationale
diffinitio cōpleta hominis r hoc maxie
ē vex qñdo ē oppositio ipfecti ad pfecto
tum in quolibet. n. genere vno pfecto
existēte sunt multa ipfecta p recessū
ab illo sūm diuersum qdum vt patz i co
lorib rōale aut est pfectissimū in gñe
aīalis Circa capitulū de ppo.

9 Verū vtz propum sit vniuer
le. Q nō uidet quia oppoituz
nō pdicatur de oppoito p pum
r cōe opponūtur q hec est falsa propuz
est cōe s cōmune r vniuersale idē sunt
g. Itē nulla intentio pdicat vere in
abstracto de re pme intentōis hec est
vera risibilitas est ppietas q propum
nō est intentio. Itē p Aristot. in qrtō
topicoz si genus est ad aliqd r species
vniuersale est ad aliqd ppiuz non g
zē. pma pars minoris patet quia vni
uersale cum sit essentialiter pdicabile
dicitur ad illō de quo pdicatur siue ad
subicibile. Secunda probatur quia p
piū nō refertur ad illud cuius est pro
prium nam nullū accidens referē ad
suum subiectum quia tunc omne acci

dens esset relatiuum sūl illud cuius ē
propriū prius naturaliter est ppro re
latiū aut simul est natā cū correlatiuo
nec ad aliq aliam refertur itentiorē
vt patet inductie sicut argutū est supia
de dñtia. Itē p pum manet nō exi
stente intellectu quia nō existente itelle
ctu adhuc sicut pūs habere tres inest
oi triangulo r soli r semp. Ad oppo
sitū est 1. p dō r Aristot. pmo topicoz
ponens p pum eē pdicatū q vlt. Ad
qñes dicendū q propum ē vlt quia p
dicat de plurib est enī sūm A r. pmo
topicoz pdicatū conuersim. i. cōverti
biliter de illo cuius est p puz illud aut
ē vlt q pōt eē dēmonstratōis sūm qā oē
propuz pōt dēmonstrari de eo cuius est
p pum p diffōnes rlium aut est dēmo
stratio p Aristot. pmo posteriorz ergo
si ipm sūm pdicatur de pluribus r sūū
pvertibile pdicat de plurib quod ē p
p mū. Intelligēdū tñ q p puz ē q
uocū quia pōt esse nomē pme itentio
nis r sic opponitur cōi r pōt aliqd dici
propriū indiuidui sicut r spē r sic ē cō
cretū r a prophetate dictū: aliomō prop
um est nomen secūde itentōis signū i
tentōem. s. predicatum cōuertibile nō
predicans essentia ut diffinit pmo to
picoz r sic est species vniuersalis quia
vlt de scendit in ipm per dñtias perse
diuisiuas eius. s. pdicari cōuertibiliter
in quale accitale. Ad p mū argum
tum dici potest q propum opponit cōi
ut est res pme itentōis nō aut ut est se
cunda itentio uel aliter q sunt relatiua
r unū relatiūū dicit de alio non tamen
oppositū de oppoito quia non sūt ep
posita nisi respectu eiusdem. Propuz
aut in respectu speciei cōe est respectu
indiuiduoz sub specie cōtētoz quia
de illis dicit ut de pluribus non de spē
cuius est proprium. Ad aliud patet
quia ppietas est abstractum propū
vt ē nomē pme itentōis nō secūde.

Contra risibile est ppietas risi
bile est proprium ergo proprium est

propetas premisse sunt uere ergo con-
clusio h res pme intentionis sic non p
dicatur de re secunde intentionis in ab-
stracto sicut nec ecduerso. Itē si ut est
nomē secunde intentionis est cōcretum
qd est eius abstractū. Ad p̄mū dico
q̄ est fallacia accētis quia cēnee insūt
accidētia realia et intētionalia ipi s̄bo.

Ad secundū dico q̄ eius abstractū
nō significat vno noie sicut nec i alqs
q̄tuor h per circūlocutōez sicut expm̄it
itētio proprij. Ad tertiū p̄ncipale
dici pōt q̄ si genus sit ad aliquid optet
spēm esse ad aliquid p̄se sed nō p̄mo
h̄m genus sicut p̄prium h̄m suū gen?
quod est vniuersale dicit̄ ad aliquid. s.
ad illud de quo dicitur uel ad subiectū
quia p̄dicatū dicitur ad s̄bm. Alr pōt
dici q̄ h̄m propam rōez refertur p̄mo
ad spēm non inquantū species h̄m quā
tū habēs propuz cū dicitur q̄ nō quia
accidens non refertur ad s̄bm dico q̄
s̄bm propi ut est intentio nō est species
h̄m res aliqua p̄me intentionis ut risibi
le ut de vniuersali sup̄dictum est tamē
illud cui applicatur intentio p̄prij pōt
esse in eo cui applicatur intētio speciei
ut risibile in boine. Ad secundā pro-
bationem cum dicitur p̄prio prius est
illud cuius est p̄prium dico q̄ s̄bm h̄m
se est prius h̄m inquantū habēs p̄prij
um nō est aut correlatiuuz p̄prij nisi in
quantū habens propum. Ad q̄rtū
dico q̄ nihil prope accidit aliq̄ ut ibi su-
mitur accidit nullo ex̄nte intellectu si-
militer nec accidit cōi quia nihil ē cōe
cui possit accidere aliquid nullo intel-
lectu existente.

¶ Veritur o diffōne propi q̄rto
mō dicti an hec diffinitio. s. qd
accidit omni et soli et semp sit
puenienter data. Et nō videtur quia
non ponitur ibi genus p̄prij quod est
vle nec ratio eius loco sui. Itē illa
ratio cōpetit dñtie vltime et completie
speciei quia illa conuertit̄ cum diffinito
p̄ Aristō. 7. metaphice ḡ. Itē

proprietas sic puenienter diffinit̄ non
ergo propum nisi paccidēs. Item
accēs est distincta spēs a p̄bo q̄ incōue-
nienter ponitur in eius diffōne. Itē
datur p copulatōez ergo est increpan-
da p̄ Aristō. 6. topicōz. Itē diffi-
nitum cum sit intentio pōt esse vniū
cum in ḡne h̄m accides non est vniūcū
quia tunc tantū essent duo ḡnalissima
suba. s. et accidēs. Ad oppositum est
Porphirius. Ad qdē dicendum q̄
ista diffinitio est conuenienter data q̄
per p̄mā p̄ticulam. s. accidit habetur rō
p̄dicati et modus p̄dicandi. s. in quale
accidentale p̄ omni et soli et semper ha-
betur conuertibiliter et per has dñas
descendit vle in proprium ut patet in
diuisione v̄lis est etiam hec rō eadem
illi que ponit̄ ab Aristō. p̄mo topicōz
propum est p̄dicatum non predicans
eēntiam p̄uertibily. Sciendū ē autē
q̄ accidens equoce est nomen p̄me in-
tentionis et secunde p̄mo. n. significat
nām extra aiaz h̄m q̄ Aristō. 5. meta.
diuidit ens in s̄bam et accidēs. secūdo
mō adhuc est equocum: vno. n. mō idē
est quod p̄dicatū nō eēntiale et sic ē idē
q̄ esse in h̄m q̄ ē in distinguitur cōtra
dici de in p̄ncipio p̄dicamentōz q̄ qd
dicit̄ ē est p̄dicatū eēntiale quod est in
nō est eēntiale: alio mō est intentio q̄
dam sumpta a p̄prietate in re sub quo
et eius opposito itelligi potest cuius est
accidēs line repugnātia de accidēte p̄
momō nō loq̄tur logic? nisi paccidēs
secūdomō ponitur in diffōne propi ter-
tiomō est vniū vniuersale distinctū cō-
tra alia q̄tuor. Ad p̄mū argumentū
patet paccidit enim itelligitur p̄dicari
p̄ omni et pluribz sub sp̄e contentis il-
la eniz p̄ricula in hoc q̄ est vna ex quo
habetur p̄uertibilitas eius cū specie vi-
cit v̄litate eius ad oia quibz inest sp̄-
cies cuius est propriū. Ad secūduz
patet q̄ dñtia nō accidit quia p̄dicat
eēntiam licet nō p̄ modum eēntie.

Ad tertium dico q̄ propetas ut est

c

nomē pme intentōis nō sic cōuenient
diffinitur sunt enīz que diffiniūt fm i
tellectum ergo ibi sumūtur itentōes
que nō diffiniunt rem pme intentōis
quia sunt naturaliter posteriores ea si
sit nomen secūde intentionis signifi
cans idem q̄ intentio propriū illa non
puenienter diffinit sic quia illa sūgtur
sub modo oppoito ei quo cōuenit acci
dere actu. Ad q̄rtum patet quia pro
cedit de accidēte tertiomō dicto. Ad
q̄ntū dico q̄ per omnia illa copulata oi
z soli z semper debet intelligi vnū circū
locutum scz conuertibiliter z nō est in
cōueniēs ponere copulationez ad cir
cūloquendū aliquid in diffinitione.

Ad sextū patet q̄ procedit de acci
te p̄mō modo. *¶ uel. 32.*

¶ Verū de hac pticula diffōnis
ppriū. s. semper vtū propriū ne
cessario semper insit. Non
uidetur quia risibile nō sp̄ uest homini
nō enīz hō semper ridet. Dicit q̄ risibi
le semper inest fm aptitudinē sed nō sp̄
fm actum. Cōtra semper inest hōi
actu cā efficiens huius propriū scilz
forma hoīs igitur z iste effectus semper
est in actu. Itē ad p̄ncipale sba pre
cedit omne accidēs tēpore ergo tēpore
est q̄ndo nullū sibi inest accidens ut de
accidente. Et ibi loquit sed illo modo
ppriū est accidēs ergo sba est sine p̄
prio. Itē oīs potentia passiua ē po
tentia p̄dicens p̄ Aristō. 9. metaphi.
s̄bm est i potentia passiua ad ppriū q̄
est materia eius in qua ergo potest s̄b
propō z eius oppoito ergo nō est neces
sarium q̄ propum semper insit. Ad
oppoītū est Por. Ad q̄nēz dicendū
q̄ propum semper inest ut patet ex p̄dic
tis quia propūz egredit ex p̄ncipis s̄bi
z maxie a forma nō est aut possibile cau
sam necessariā z imediatāz alicui? p̄oi
nisi ponat effectus z ideo quia semper
est s̄bo sua forma quia non est id quod
est nisi p̄ illam ideo sp̄ sibi inest propriū
um. Ad p̄mū argumentū dico q̄ ri

924
sibile semper uest actu licet ridere non sp̄
insit quia ridē est cōe acciēs hoīs nec i
est hōi tantū aptitudinaliter quia illa ap
tudo non est nisi inherencia risibilis
ad actū sed est ex pte ipsius propriū inse
nec est in cōueniēs ridere aptitudinalit
semper uest actu hōi. Ad secundū
dico q̄ illa ppō est intelligenda p̄se q̄
s̄be quantūz est ex sua rōne sibi non re
pugnat tēpore p̄cedere omne accidēs cū
sba fm se ab aliquo accidente nō de p̄
deat est tamen paccidēs semper acciēs
quādo sba est quia cōseq̄tur imediate
esse s̄be nec est in cōueniēs ppōnem p̄se
veraz esse impossibīle paccidēs sicut dici
tur 6. phiz q̄ omni motu cōtingit ac
cipe motū uelociōez quod uerū est re
spiciendo ad motūz fm ei? rōnez ḡna
lem sicut ibi loquitur Aristō. de motu
sed in octauo eiusdē dicitur q̄ oīs mo
tus est d̄termiate uelocitatis z tardita
tis quod uerū est compando motū ad
d̄termiate mouētia z mobilia fm quā
rōnez loquit ibi Aristō. de motu similr
q̄rto phicoz ca. de vacuo suppoit in
illa de mōstratione p̄ impossibile sit enim
vacuū q̄ quocūq̄ corpe repleat spaciū
contingit accipe spaciū repletū corpe
subtiliori quod uerū est fm rōnez ḡna
lem corpi in quātū replens locū cur
oppoītū est manifestū respiciendo de
termiatas naturas nāliūz. Ad terti
um dicitur q̄ omne quod est t̄m in po
tentia passiua ad aliquid est i potentia
contra dictōis ad illud. Subm autem
respectu ppriū nō est solū i potētia pas
siua s̄ i potētia effectiua quia effectiue
est propum a subiecto. Cōtra mate
ria z efficiens nō coincidūt p̄ Aristō. 2. p̄
phiz. igit nō est s̄bm respectu ppriū mā
z efficiens. Dicit q̄ uerū est dictum
Aristō. de mā ex q̄ z efficiēte p̄ t̄m mutātō
nem nō de mā in q̄ z efficiēte sine t̄m
mutatione cuiusmōi mā z efficiēs est
s̄bm respectu passionis. Contra oē
efficiens est in actu respectu cuius est
efficiens oīs materia est i potentia sed

idē nō ē i potētia r actu respectu eiusdē
¶ Dicitur dicitur qd idē potest esse i potētia
r in actu rōne diuersorū. s. materie r for
me r nō sunt opposita nisi accipiantur
fm idem r respectu eiusdē. Alr dicitur
q potētia ante actū opponit actui
nō que est cum actu r ista potētia sola
est in subiecto respectu passionis.

9. 34. ¶ Veritur an ppiū sit distinctū
vlē ab accidēte. ¶ nō videtur
quia ppiū uel est substantia l'
accidens nō substantia quia ois suba ē
eēntialiter eadem aliq uel eēntialiter
diuersa ppiū non est suba eēntial'r
diuersa a specie quia tunc impossibiliter
predicaretur de specie nec eēntialiter ea
dem quia tunc poneretur in diffinitione
speciei cū diffinitio totā exprimat eēnti
am diffiniti nō autē pōitur quia potest
demonstrari de specie p: eius diffinitō
nem. ¶ Itē oē quod est in composito
pter materiā r formā est eius accidēs
quia hec sola subam rei constituūt p
piū est in composito pter hec g. r.
¶ Itē omne resultans ex pōne forme
cum materia est accēs ppiū est hui'
modi g. r. ¶ Itē cōuerso q omne ac
cidēs sit ppiū pbatut omne accidēs
diffinit per subiectū p A. risto. 7. meta
phice ergo enūciatur p se secūdomō
de illo sbo p quod diffinitur quia hec
est ratio secūdi mōi p se qndō i rōne p
dicati ponitur subiectum ergo illud ac
cidens de illo subiecto pōt demonstrāi
quia sic sunt oēs cōclusiones demonstra
tionis p se ergo illō est ppiū respectu
subiecti. ¶ Itē sumpto aliquo accēte
quero de illo aut inest huic sbo p se et
erit ppiū aut nō s p accidens p hoc
q inest aliq aut igit illi aliq inest p se r
sic est ppiū uel si sp p accidens p
cedatur in infinitum in sbo. ¶ Itē ad
pncipale ppiū diffinit p accidit ergo
nō diffinit eēntialiter. ¶ Itē accidens
diuidit p sepabile r ilepabile ppiū
videtur eē accidēs ilepabile. Ad
o ppiū est ppiū r A. risto. pmo to.

picor ponens propriū r accēs duo
distincta p dicata. ¶ Ad qdēz dicendū
q sūt distincta vlla quia accētū quedā
sunt ab intrinseco r hoc uel rōne matie
ut quātitas uel qūtitatū actiūz sicut
qūtitates sensibiles posteriores qdā ab
extrinseco r hoc dupliciter uel manent
ammoto illo extrinseco ut nigredo ab e
stu uel non manent ut calor uel figura
aq q sibi derelicta redibit ad ppiū nāz
nullum istorū est ppiū quia nulluz
istorū conuertit. ¶ Est eniz defectus i
aliqua trium partielaz rēqūitaz ad cō
uertibilitatē uel in oibz est pter bō
accidens quod uest spēi ratione forme
ita q forma speciei est eius p se r imedi
ata causa poita qst causa necessaria et
precisa r immediata ponit r effectus et
āmota amouetur ideo omni habenti
formā speciei inest tale accidēs r semp
r nō habenti formā spēi nō inest tale ergo ē
simpliciter cōuertibile cum spēi r potest p
diffōnem de ea demonstrari ppiū igit
ut hic sumit est intentio applicabilis tā
tuz accētibz vltimis s accidens ut est
qntum vlē applicat tū alijs ppiūz enu
meratis que dicuntur accētia cōia uel
quia cōmuniter insunt sbo r alijs uel
cōiter. i. inordinatē insūt r nō insunt siue
sic siue sic nō sunt conuertibilia sic igit
pōt dñtia istaz intentionū p se ex diffi
nitōibz eaz quia ppiū est p dicatū
non eēntiale cōuersim. ¶ Et iō sub eius
oppoito nō potest itelligi illud cuius ē
sine repugnātia quia itelligeretur ime
diata p se causa r necessaria sub oppoi
to sui effectus pmi s accidēs est quod
adest r abest uel quod cōtingit eidē icē
r nō iesse ut dicit pmo topicorū. i. sub q r
eius oppoito pōt itelligi illō cuius est
sine repugnātia quod dicit pmo de
accidente ilepabili de quo minus vi
detur quō abest uel adest quia subiectū
pōt itelligi sub oppoito dicens pōt
eniz coruus itelligi albus r ethiops
nitens candore. Ad pmiū argumē
tum dicit q procedit de accidente ut ē

res pme intentionis sibi secundum et tertium. Contra tunc omne proprium est accidens isto modo quia cum nullum proprium sit suba videtur quod omne sit accens quod non videtur verum quia accides pme intentionis uel est concretum uel abstractum. Si abstractum non predicatur uel o se cunda intentione quia nec p se primo modo. Si concretum Contra res pme intentionis non denotant rem secunde intentionis. Ad hoc dicitur quod accides ut e nomen pme intentionis est equouum ad .g. genera in hac .n. omne proprium est accides tantum potest accipi p accente unius generis et nullum istorum uoliter inest proprio quia proprium cum sit uniuocum ad proprium in hoc genere et in illo p omnibus distribuitur et accides statim pro accente unius generis significatur ergo quod omne proprium cuiuscumque generis sit accides accipiendo accides p uno signo tamen hec est vera omne proprium in hoc genere est accens accipiendo predicatum p uno signo et hec predicatio reducibilis ad denotatiuam sic uel quod subiectum predicatur de accidente quia primus ut est intentio est accides intentio nale applicabile ei quod predicatur de ipso p aliquo inferiori sicut album est animal si album inest alicui animali. Uel potest dici quod predicatio denotatiua uniuoca et equo ca diuidunt predicationem secundum se quando subicitur quod natum est subiecti et predicatur quod natum est predicariuius modi predicatio non est quando concretum subiecti respectu sui subiecti. Contra hoc accides diuiditur in intentionale et reale et accides intentionale pertinet de omnibus istis quibus p se. Respondetur dicitur quod ista proprium est accidens non est vera sumendo accides ut est quantum uel ut patet in solutione questionis nec ut est res pme intentionis nisi predicatione p accides in uno sensu e quiuocationis et hoc sumpto proprio particlariter ut dictum est in ultima resolutione est autem uniuersaliter vera sumendo accides p accidente intentionali pro accidente quod e idem quod primum

non predicans eentiam sed uniuersaliter falsa est hec propositio est accidens ut hic est sicut de accidente quod est quantum uel.

Ad quartum dicitur quod accides determinans sibi subiectum diffinitur p subiectum quod accides uoluntur 7° metaphice accides copulatum ut symum respectu nasi. non autem quodlibet accides est tale ut album uel alia accidentia contra Contra 7° meta. probatur 2^a. quod si pcedit omne accidens diffinitione necesse est enim in uniuersalius quod ratione sibi e quod non nideat intelligi tantum de copulatis quia tunc non oideret ordinem sibi secundum se ad accens secundum se quod tamen ibi intendit ut p ex eo quod pcludit postea quod sufficit determinare de sola sibi ad determinandum de ente ut diuiditur in x. predicamenta. Item uniuersalius sicut est quod quod est sic est diffinitio sibi ali quod accides habet diffinitiones absolutam sine subiecto habet quod quid est absolutum igitur est ens absolutum sibi e suba quod est iconueniens. Item dicendum quod de accides reale diffinitur p sibi quia e ens p illud non tamen quodlibet predicatur secundum modo p se de illo sibi eo quod subiectum ponitur in eius diffinitione sicut in diffinitione symi ponitur nasus non tamen hec est p se nasus est symus quia nec uere uoliter sed sufficit t ad hoc quod subiectum ponatur in diffinitione accens quod illud accides non possit respirare nisi in illo tali subiecto plus autem requiritur ad predicationem p se sicut ad proprium. s. quod egrediatur ex p se principis sibi et de tali subiecto intelligit ratio secundum modum dicendi per se. Ad quantum ergo dico quod accides quodlibet inest alicui p se. i. sine medio et ad aliud sibi est status sibi non quodlibet inest p se ita quod egrediatur ex p se principis illius subiecti sicut accipitur per se in secundum modo sicut album si inest homini p accides inest superficiem per se. i. immediate sibi non ut per se dicit causam. Ad sextum patet quod accidens ut ponitur in diffinitione proprii significat idem quod predicans non essentiam.

Ad ultimum dico qd accensibile
habet rationem generalem accidentis scilicet ad
esse et abesse etc. quia sub eius opposito
potest subiectum intelligi sine repugna-
tia intellectus ut dicitur in littera de cor-
uo et ethiops: si sub opposito proprii non
potest. Idem proprium est accidens inseparabile.

939

9 Veritur utrum proprium et accensibile
possint dici de aliquo eodem.

Ad hoc videtur de omnibus pro-
priis qualitatibus elementorum quia queli-
bet istarum consequitur formam elementum igitur
est proprium respectu elementorum et accen-
sibile sunt in mixtis ut manifestum est nec
potest dici quod eoque sunt in his et in il-
lis quia hec et illa sunt compabilia secundum
talem qualitatem ut patet per Aristotem.
2^a metaphice ubi dicitur puta ignis ca-
lidissimus et enim alius est calor. Si illi
ista propo- quod intendit ibi per illas li-
teras non habet veritatem nisi in uniuo-
cis. Item lux in corpore luminoso et
medio est uniuocum quia utrumque est ac-
cidens lucidi inquantum lucidum: sed in
corpore luminoso est proprium in medio ac-
cidens igitur etc. primum patet quia sequitur
immediate formam corporis luminosi. unde ad
diversitatem forme consequitur diversitas
lucis ut patet in corporibus supra celesti-
bus minor patet quia adest et abest propter
etc. Ad oppositum proprium et accensibile
sunt due intentiones opposite opposita
non possunt eadem inesse. Ad quod nec
dicitur quod que sunt opposita respectu eius-
dem non insunt eadem ideo idem non est pro-
prium et accidens respectu eiusdem quia sic
sunt opposita non est tamen inconueniens re-
spectu diversorum sicut ideo habet respec-
tum generis et speciei respectu diversorum.

Contra si respectu alicuius est proprium
respectu illius non est accidens quia tunc
illi inesset per se et non per se nec est accidens
alteri probatur quia si sic ergo primum non
insunt convertibiliter quod non fuit propu-
um respectu primi. Ideo dicendum quod im-
possibile est istas duas intentiones propu-
um et accidens eadem rei primum intentio

nis applicari respectu eiusdem vel diuer-
sorum quia quod alicui est proprium illi
non est accidens nec alicui alij quia con-
uertitur cum eo cuius est proprium et ita alij
non inest. Ad primum argumentum
dici potest quod nulla qualitas actiua siue pas-
siua est proprium alicui elemento ut hic
dicimus proprium accidentis per se consequens
formam speciei quia alteratio in illis quali-
tatibus precedit generationem et corruptio-
nem forme substantialis ut manifestum
est eo quod agens elementum suum inducit
qualitates adhuc manente forma subali-
elementi. corumpendi quia illa manet in to-
ta transmutatione ergo illa potest ma-
nere sub opposito primo qualitatis quod po-
nitur sibi propria si hoc est contra ratio-
nem proprii. Vel potest dici quod licet semper in
essent huiusmodi accidentia elementis
et necessario non tamen consequuntur formam
speciei sed magis materiam quia sunt prin-
cipia actionis et passionis quod non sunt pri-
mo speciei si individuum per Aristotem. primum
metaphice et ideo respectu elementorum
possunt dici accidentia inseparabilia cum
quo tamen stat quod eadem species sint accidentia
separabilia respectu elementorum sicut ni-
grum respectu corui a quo non separatur
et respectu alterius a quo separatur. Ad
secundum potest dici quod si lux uniuoce sit
in corpore luminoso et medio aliqua quali-
tas eadem species non tamen eundem mo-
dum essendi habet utrobique: concretum autem
significat formam secundum quod est in subiecto et
ideo nullum concretum dicitur a luce per uniuo-
ce inesse huic et illi quia nec corpus illu-
minosum dicitur illuminatum si lucens:
medium uero non lucens sed illuminatum
nunc autem iste intentiones proprium et ac-
cidens non sunt applicabiles rebus primum
intentionis nisi ut significantur in con-
creto ideo nihil est uniuocum hic et ibi
cui attribuuntur iste intentiones pro-
prium et accidens. Contra hoc con-
cretum et abstractum idem significantur
si abstractum uniuocum et concretum. Item
risibilitas respectu hominis non est genus

nec spēs nec vñtia nec accidēs ergo
pprium. similr albedo respectu hominis
non est genus nec spēs nec vñtia nec
pprium ergo accidēs nec est dicere q
nō sunt vñtia quia p̄dicantur de pluribz
ergo iste intētionēs possūt applicari a
liquis p̄me intētionis ut significan
tur in abstracto cuius oppositū dictū
est. Ad p̄mū pōt dici q si concretū
sit equocū rōne forme significatē et ab
stractū erit tamen si concreta dicantur
ab eadē forma p̄ diuersam habitudiez
forme ad subiectū non sequitur illud ab
stractū esse equocū sicut sanitium
dicitur multipliciter. scilicet effectiuū con
fuitatū uel significatiuū sanitatis ex di
uersa habitudie eiusdē forme ad diuer
sa subiecta et tamen sanitas vñtiocū
est. Ad illud quod obicitur quia idē sig
nificatū est eandē formā tū abstrac
tū absolute q̄ cōcretum ut inheret sūo
Ad secundū dicitur q̄ risibilitas res
pectu hoīs nō est vñtia quia nec risibilitas
respectu eius p̄tur de pluribus si si ar
guatur absolute de ipsa est genus uel
species et. Dico q̄ est spēs respectu
huius risibilitatis et illi quia respectu
istaz p̄dicatur de pluribus sic ex alia pre
de albedie cuius signū est q̄ p̄dopbi.
in omnibz modis ppriū et toto capitulo
de accidentē tantū explicat de p̄erentis

Circa capitulū de accidente. *Que 36*

9 *36*
Verū vñtia accidēs sit de nume
ro vñtiū. Ad nō videt quia qd
est in singlari est singulare nā
receptū est in recipiēte p̄ modū recipi
entis si accidens est in singlari ut ha
betur s̄ metaphice ca? de eodē q̄ acci
dens cōmune est singulare et illud acci
dens est illud de quo hic agitur ut p̄z p̄
p̄dopbiū ca? de genere i diuisione
quā ponit ad notificandū diffinitidē
gñis dicētes et accidētia cōiter si nō p̄
pria alicui. Itē ens s̄ metaphice di
uidit in s̄baz et accidēs. Ista diuissio si
ualeat est p̄ opposita si res p̄me itentō
nis nō opponit rei secūde intētionis g

cum s̄ba quod est alterz mēbz diuissio
nis sit res prime intentionis accidēs nō
erit res secūde intentionis igitur nec
species vñtiū. Itē nulla res
secūde intentionis p̄dicatur p̄se de re
p̄me intentionis sed hec est predicatō
p̄se qualitas est accidens ut patet per
Aristo. 3° et q̄rto metaphice sed ens
nō habet aliū intellectum nisi substan
tie et accidentis ḡ cū substantia non p̄
dicatur p̄se de qualitate et ens predicat
sequitur q̄ accidens p̄dicatur p̄se de il
la. Item nulla species ipsius vñtiū
salis vere inest singlari ut patet induc
tione hec enī est falsa hoc animal ē ge
nus iste homo est species sed hec ē vñ
tia albedo est accidens quia diffinitō
accidentis scz quod adest uel abest et.
dicitur de hac albedine ergo accidens
hic diffinitum nō ē species vñtiū.
Ad oppositū est p̄dop? et Añ. p̄mo topi.
penens accidens q̄rtū predicatum.
Ad q̄onēz dicendū q̄ accidēs ē de nu
mero quicq̄ vñtiū ut hic sumitur sed in
telligendum q̄ hoc nomen accidēs su
mitur multipliciter vñtiū modo est no
mē p̄me intentionis et ic est equocū
ut dicitur ḡ metaphice in fine. Alio
modo dicitur idem q̄ cōtingēs in pau
cioribus Alio modo est idem quod adue
niens enti in actu post eius esse cōple
tum et hoc modo loquitur metaphice
diuidēs ens in subam et accidēs et illō
ens sic sumptū est equocū ad decem
p̄dicamēta. Alio modo est nomen se
cūde intentionis et sic vñtiū modo sigt
idem quod extraneum pro ut sumitur
in elencis in fallacia accidentis. Alio
modo significat idem q̄ secūda inten
tio scz quodlibet quod causatur a sola
consideratione intellectus et istomodo
omnia q̄nq̄ vñtiū salia sunt accidētia
Alio modo significat idem quod pre
dicatum non essēciale et sic distingui
tur contra predicatum essēciale et est
cōmune duobus vñtiū vñtiū et sic
penitur in diffinitōe p̄p̄z. Alio modo

dicat' idē quod predicatū nō cēnciale
nec per se nec cōuertibile r sic est qntuz
vniuersale r pz q sic sumptū pdicatur
de pluribus r batet modum pdicandi
distictuz ab alijs sicut enim preter ma
teriā r formā que sunt d' essentia rei et
accidētia egredientia ex illis pncipijs
pse est reperire aliqua pna essentia nō
per se nec conuertibiliter sic preter pre
dictos modos pndi in quid r in quale
essenciale r accidētale conuertibiliter
est alius modus predicādi in quale ac
cidentale nō conuertibiliter sumptus
a modo essendi in re r tale pdicatum
dicitur accidens ut hic sumitur in qd
descendit vniuersale per istum moduz
pdicandi sicut in alia plia per alios mo
dos pdicandi. Ad pma argumentū
dico ad minore qd hec intētiō accidens
est in subiecto cōi ut in albo uel in aliq
cōsimili cui applicatur sicut spēs i hoc
cōi subiecto homo r simili dictū. Ad
sc metaphice est de illo cui applicatur
hec intentio accidēs quia illud primo
iest singulari quia nō psequit' principia
speciei fm se. Cōtra si illud cui appli
catur hec intentio sit in singlari pmo
ergo est singulare ergo r hec intentio
que est in illo est singularis r sequitur
idē qd prius. Dico qd cui applicatur hec
intentio ut albu fm esse materiale est
in singulari pmo sed sic non est subiec
tum intentionis s' fm qd consideratur
ab intellectu sic est ei ex nēu ēē i singu
lari vnde in argumēto est fallacia acci
dentis. Ad secundū r tertiū patet qd
procedūt ut accidens est res pme intē
tionis nā sumendo accidēs sic p vno
nouē sigtoz hec est pse qualitas ē acci
dens sumēdo aut pro intētiōne est tm
vera r enoiatiue sicut hec homo ē spēs
nec inest istomō accidēs vltēr qlitati
quia nō singulari ibi nec cuiuslibet speciei
quia aliq spēs qlitas est cui applicetur
hec intētiō ppiū ut risibile. Ad qd
tum dicitur qd hec est falsa hec albedo
est accēs ut hic sumit' accidēs s' ē vera

ut ly accidēs est res pme intentionis.
Ad pbationem dico qd Porphyrius
p hec verba adest r abest circulo qd
pdicātū accidētale nō pse uel nō cōuer
tibile ut dicitur infra r illud nō cōpetit
huic albedini quia hec albedo nō est p
dicatū s' album.

Veritur vtz hec diffinitio sit
cōueniēs accidēs est qd adest
r abest r qd non uidetur pmo
gūaliter quia per copulationē sibi quia
nō est ibi genus r dntia. Itē cōtra
pma pteculaz adest r abest quia adeē
r abeē est rei ex aiam quia adesse est c'
est esse sed hic debet itētiō diffiniri igit'
r. S' it' hec intentio accidens potest
vniuoce cōpetere rebo diuersoz gene
rū sed ista' ad esse r abesse non quia q
bus esse non est vniuoce nec ad esse h
esse nō est vniuoce diuers' pdicamē
tis. Itē intentio cui inest necessario
inest quia nō inest alicui nisi vt pside
tur ab intellectu s' sic est ipermutabilis
S' it' h pz iductie qd si hō ē spēs nēcio
est spēs r aial necessario ē genus ergo
hec intentio accidens si inest alicui s'
iecto inest ei necessario r ita non adest
r abest. Itē contra secundam parti
culam aliquod accidēs cōmune neces
sario inest ut quātitas homini r nigre
do coruo r albedo cigno ergo non pos
sunt non inesse subiecto preter eius cō
ruptionē. Accidens ut hic sumitur
dicatur de istis patet per Porphyriū
qui diuidit accidens in accidens sepa
bile r accidēs inseparable. Similiter
ratione quia omne pdicatum non cēn
ciale uel est proprium uel accidens ut
hic sumitur quando dicitur homo est
quātus quantum est predicatum non
essenciale r nō pro puz ergo accidens
Itē corruptio non adest preter sibi
corruptionem quia opposit' sibi. Itē
accidens abest ergo non est quia non
manet sepatum a subiecto r si accidēs
nō est subiectum non est quia sunt cor
relatiua probatur omnis spēs ipsius

vniuersalis e relatiuum ergo accidēs
 et non uidetur ad aliud dici nisi ad illū
 cuius est accidens et illud est subiectū
 ergo etc. Similiter si diffinitio sit con
 ueniēs relatiuis ergo in ea ponitur cō
 relatiuum nihil uidetur hic potius pro
 correlatiuo nisi subiectū ergo illud est
 correlatiuum diffiniti. Ad oppositū
 est Por^o et Aristotiles pmo topico
 ponens consimilem diffinitionē acci
 dens est quod contingit eidem inesse
 et non inesse que eēcialiter uidetur ea
 dem isti. Ad qōnem dicendū qd dif
 finitio si congrue intelligatur satis cō
 ueniēter est assignata. Vbi sciendū
 est qd adest et abest siue inesse uel nō in
 esse que ponit Aristō. in sua diffinitōe
 sunt equiuoce pme intentionis et secū
 de intentionis ut sunt nomina pme
 intentionis dicitur 7° metaphice acci
 dens eē est inesse et hoc de accidente
 reali de quo loquitur ibi sic etiam sumi
 tur adesse et abesse 8° p^o h^o ubi dicitur
 qd impossibile est idem simul adē eidem
 subiecto et abesse ab eodem. Aliomō i
 esse uel abesse est nomen secunde inten
 tōis et significat pdicationem eorum
 que sunt eē essēciam sibi uel alterius
 gūis a subiecto. sicut pdicari de dicit p
 priam pdicationem eēcialē eorum
 que sunt in eodem genere cum subiec
 to s; adhuc inesse secundomō sumitur
 dupliciter ppe et sic non inest nisi acci
 dentibus eōibus uel cōiter et sic inest
 singlarib; accidentib; et isto modo ge
 nerali sūtur esse in in diuisione quarti
 mēbri quam ponit Aristō. in pncipio
 pdicamentoz et adhuc cōmuni^o sumē
 do inesse dicimus cōiter in omni pro
 pōne pdicatū inesse subiecto uel non
 inesse sicut generaliter dicimus in oi
 pōne est pdicatum et subiectum qua
 liscūq; fuerit pdicatio. Prima distinc
 tio uidetur p^oabilis incōueniens eni
 est logicum diffinire et diuidere p res
 pme intentionis prefertim quando dif
 finitum est secūda intentio uel diuide

si aliqua mēbra diuisionis sint res secū
 intentionis s; illius diuisionis quadri
 mēbris māifestū est duo mēbra. s. dici
 de et nō dici de esse intēctiones secūdas.

Secūda diffictio de. s. inē se; ppe
 ut accidēs cōe cōmuniter ut accidens
 quodlibet cōmunissime ut omne pēum
 de subiecto patet ex diffinitione A 7.
 pmo topico et diuisione eius in prin
 cipio pdicamentoz et cōi modo loquē
 di. Consimilit tripliciter dicitur pdicā
 de proprie p his que sunt supiora in eo
 de in genere cōiter pro omni quod est
 cōe cōllime pro omni eo quod specifi
 cat rem huius uerbi est in pōne. Pri
 momō sumitur in pncipio pdicamēto
 rū. Secūdomō in diffinitione vniuer
 salis in libro piermenias. Tertiomō
 in diuisione Por^o phirū quam pōt p^o
 diffinitionē generis et in diffinitione
 indiuidui sumendo igit adesse uel inē
 pmo modo p illud intelligitur genus
 accidentis cū una vntia se; pdicatū
 non essēciale uel genus intermediū
 inter vniuersale et accidens sicut intel
 ligitur in diffinitione proprii p accidit
 residuum hoc est abesse etc. ponitur lo
 co differentie et correlatiui ipsius diffi
 niti. Similiter in diffinitōe Aristotil
 contingit inesse et nō inē. i. nō necessa
 rio inest subiecto. Sed tunc est dubiū
 qualiter de accidentibus inseparabilib;
 dicitur accidens et multis alijs ut qto
 et huiusmodi que necessario insunt nō
 tamē sunt propria. Potest dici qd illō
 est rex de illis sicut de alijs p se loquē
 do sicut enim per se substantia precedit
 accidens tempore sic accidēs cōmune
 quodcūq; cum nō habeat per se causam
 in subiecto non inest necessario uel p
 se quantū est ex parte subiecti sicut pro
 prium abest quia substantia precedit il
 lud accidens sicut et accidens cōmune
 ut Aristō. intelligit de accidente 7° me
 taphice si uero dicas p se quantum est
 ex parte accidentis falsū est aliquod
 enim accidens cōe licet nō habeat cām

pfe in subiecto tamen habet causas ne
 cessarias ut quantitas et ita sibi repug
 nat quantum est perse non in eo subiecto
 in quo habet talem causam necessariam
 ideo exponitur illis alio modo sic abest
 fm intellectum pter subiecti corruptio
 nem id est destructioem centralis intellec
 tus subiecti. Contra sic proprium abest
 quia spes cum sit pter naturam ppo com
 plete potest intelligi sine ppo. Si
 citur qd accidens abest fm intellectum
 p pñem sui oppositi preter subiecti cor
 ruptionem non sic proprium. i. accidens
 est pñcatu non eñciale subiecto sub e
 opposito potest subiectu intelligi com
 plete sine repugnantia intellectus n
 sic proprium abest et hoc breuius exprimit
 sic accidens inest non perse uel non conuer
 tibiliter intelligendo inest ut prius dic
 tum est et iste est intellectus diffinitiois
 Porphyrii et Aristoteli et sic intelligendo
 utraq est conueniens. Contra istud
 si hec diffinitio sit conuenienter data
 ergo inest diffinitio pfe ergo accidens
 pfe adest et abest ergo perse adest et si
 ergo non potest abesse. Secunda pñ pñ
 quia a copulatio tñ ad altera partem. Co
 similiter pot argui qd omne accidens ab
 est p h^o mediu oñ accñs pfe adest et abest
 pfe abest et sic non adest. Itē oñ accñs nccio
 iē qd inest de eñtia accñtis h oñ accñs
 nccio ē accñs qd oñ accñs nccio inē mi
 nor patet qd hec ē necessaria omne ac
 cidens est accidens quia pñtur idem de
 se ergo est vera cū modo necessitatis.
 Ad pñm istoz dicitur qd non sequi
 tur pfe adest et abest ergo perse adest h est
 fallacia a fm quid ad simpliciter sic non
 tenet cōtingens necessario ē pñgēs
 ergo cōtingens nccio ē. Contra a
 genere poito sub dñtia tenz ad genus
 simpliciter ut sequitur animal rōnale g
 aial sed istud totū abest et est loco diffe
 rentie respectu huius adest ergo pñ
 bona. Pot igitur dici qd pñ ē aliquo
 modo bona hñcedens et cōsequens
 ē distinguendū fm pñōnez et diuisione

quia pfe pot determinare inherentiā et
 sic ē utraq vera uel inherēs et sic utraq
 q falsa. Et istomō non ponit pfe in diffi
 nitione accidentis hoc est dictu qd illō
 pñcatu adest et pfe inest huius subiecto
 accidēs sed idē pñcatu. f. adest dētermi
 natum p pfe non inē illi subiecto. Ad
 secundum dicitur similiter qd tā mior
 qd pñcatu est ut necesse determinat inhe
 rentiā: alr nō. Ad pñm argumentū
 pñcipale patet qd iter ibi ponit genus
 et dñtia et qd iter p totū copulatu ē aliō
 circūlocutu. Ad secundū patet qua
 liter sumitur ibi adest ut ē nomē secū
 de itētiōis. Ad aliud pñcipale patet
 qd qdlibet accñs qd nō ē pñpuz adest et ab
 est fm intellectū ita qd sibi pot intelligi sibi
 ei^o oppoito. Ad aliud de corruptione
 dicit qd adest pter corruptioem i^o sibi qd ē i eo
 qd manz i tñsmutatioe ut i sibi et illō nō
 corrupti. Contra si sit i illo ut i sibi tūc
 ē corrupti i^o sibi igit nō adest pter corruptioem
 sibi dicit qd si adest mē tūc ē fōmale accñs
 ei^o h nō oñ qd sit corrupti ei^o qd ei^o dicit cō
 rupti qd denoiat ab ea et illō nō ē ei^o sibi
 et vlt ita ē i accñtibz sibi nō denoiantibz
 h alia a sibi sic locus ē corpis locatē ut
 accñs h nō est loc^o corpis locantis h est
 locus corpis locati passio vero locan
 tis ut dicit 4° phiz sic actō ē paciē ut
 sibi h nō ē actō paciē qd nō denoiat sibi
 suū h aliud. Alr dicit ad pñm qd adest p
 ter sibi corruptioem. i. sibi pot intelligi sibi
 eo et ei^o oppoito sibi destructioe sui itelle
 ct^o l^o sibi repugnantia intellectui. Ad ul
 timū dicit qd si accñs abest sic hic sibi nō
 sequit ipm nō ē qd illō sic intelligit qd sibi
 pot intelligi sibi oppoito accñs. vñ ex h nō
 sequit qd nō sit. Contra p Aristoteli. pñz unū
 correlatioz nō pot diffinitie sciri sibi alio
 sibi et accñs sibi correlatio ut dicit sibi op
 ponēdo igit sibi nō pot pñte intelligi sibi
 accñte igit nō pot intelligi sibi oppoito ac
 cidētis. Itē intellect^o solū vñ ē h nō
 ē vñ sibi eē sibi accñte et ei^o oppoito qd
 nō ē intelligibile mior pñ qd vñtas est ade
 qñtio rei ad intellectum h nō est ita in re.

Ad primū istorū dicitur q̄ subiectū
est relatiuum per accidens quia aliud
dicitur ad ipsū et de illis non intelli-
gitur dictum Aristotelis h̄ tantū de relati-
uis per se quia scibile potest cognosci n̄
cognita scientia cum sit naturaliter p̄
us ea. Si diceretur preter subiecti cō-
ruptionē id est eius cui talis intentio
inest illud nō valet quia illud est res p̄
me intentōis et ita inconvēnienter i dīf-
finitione alicuius secunde intētionis
poneretur. Ad aliud dicit q̄ prima
ppositio vera est de habitu p̄ncipiorū
qui dicitur intellectus qui distinguit
contra scientiam que est p̄p̄e habitus
p̄clusionis demonstrationis. Alius
potest dici q̄ intellectus intelligens sū-
iectum esse sub oppoito talis accidens
insepabilis est falsus sed nō intellectus
intelligens sūm sub oppoito talis acci-
dentis qui est simplex non p̄ponēs uel
dividens et tantum circa cōpositiones
et divisionem est veritas uel falsitas.

Tertio dicit q̄ sūm nō vere pōt
intelligi sub oppoito acci- s insepabi-
lis tñ vere pōt sic intelligi sine repug-
nantia intellectuum quia si sic intelligat
nō est repugnantia intellectū. Ad
quoddā argumentū sup̄ius factus scz
intentio cui inest necessario inest. Bi-
co q̄ illō p̄cludit q̄ accidēs necessario
inest ut necessario determinat inherenti-
am nō inherēs.

Explicit vniuersalia.

9

UERITUR
vix liber predica-
mentorū sit de .x.
vocibus decem
p̄ma genera rerū
significantibus
Q sic quia hoc
dicit Boetius.
Item hic deter-

minatur de vniuerso equiuoco et de no-
minatio que tantū sunt vniū vocis
signis quia nulla res nullus etiam p̄-
ceptus est equiuocus quia ubi dicitur
cōceptus ibi est vniūcatio. Item
hec omnia diffiniuntur p̄r dicuntur.

Itē in prima diuisione dicitur corū
que dicuntur. similiter inferius dicitur
q̄ singulū incompletorū aut significat
sūm .x. h̄ dicibile incomplexū significa-
re est p̄p̄um uocis significātis ergo
illud est subz et ita maxime de decē voces
decē genera rerū significantes quia tā-
tum hic de illis agitur. Itē uel logica
est scientia realis uel s̄modinalis non
realis manifestū est ergo s̄modinalis
igitur quelibz eius ps est de voce signi-
ua et ita ista ps eius que est prima ē de
voce signē cōceptū simplicē sicut lib-
p̄iermēas est de uoce significāte con-
ceptum p̄positū. Ad oppoitus logi-
ca est de secundis intētionibz applicat
p̄mis ergo de uocibz nō est aliqua ei-
pars. Item illud de q̄ hic agitur ē
p̄se pars subiecti p̄siderati in libro p̄-
iermenias et illud est pars eius quod
consideratur i libro p̄iorū quod est s̄-
logismus sed illud omnes suas p̄pas
passiones habet sibi inherentes ut ma-
nifestū est nulla uoce existente nec p̄-
sibili esse igitur similiter enunciatō ha-
bet suas ergo vtrumq̄ illorum est na-
turaliter prius uoce significatiua et q̄
hic consideratur est naturaliter prius
vtrorū istorum sicut pars integralis
toto q̄ quod hic s̄ p̄siderat nālī ē p̄

quacunq; voce significatiua ergo nō est
hic sōm vox signifiua ē. Itē nulla
pprietas uocis significatiue hic osten
ditur de ea nec in aliq; pte logice ē.

Ad ista duo pōt dici q; esse ex tribz
terminis est passio syllogismi ut ē in uo
ce sicut rex uel falsum significare est
passio enūciationis et sic de ceteris pas
sionibus huiusmodi. Cōtra aut syllo
gismus in mente est syllogismus et enū
ciatio in mēte est enūciatio aut non si
sic ergo habēt passiones sylli et enūcia
tionis absq; hoc q; proferant si nō ergo
habēs de mōstratione in mente nō hēt
demonstrationē nisi proferat et ita non ē
sciens nisi pferat quod manifeste est
falsum. Ad q̄stionem dici potest q;
iste liber nō est de decz uocibus ut de
p̄mo sōo nec aliqua p̄s logice ē de uo
ce quia oēs passioēs silli et oēs partes
eius possunt sibi in eē sōm esse quod ha
beat in mente et si nō proferantur ut in
ductiue patet si ē de aliquo p̄ore qd res
pectu uocis significatiue tñ habet rōez
significati. Ad auctoritatē Boecij
dici pōt q; intellexit passiuā p̄ actiuā
sic de decz uocibus decz ḡna rex signifi
cantibus. i. de decz generibus p̄ decz
voces signis et quō illud sit rex in solu
tione sequētis q̄onis dicetur. Ad se
cundū pōt dici q; uniuocū et de noiatm
p̄mo sunt dñtie p̄dicati quod sōm se i
est cōceptui non p̄mo uoci significati
de equoco autē determinat propter oppo
sitōem eius ad uniuocū uel quia equi
uocū equocatū est conceptus licet nō
equocū equocans uel quia est concep
tus inquantū significatur. Ad ter
tiū dico q; ibi ponit dicūtur ut oñdat
se nō assignare veras diffōnes istorū
equocōz. Itē que ē p̄ genus et dñtiam
h̄ tantū p̄ rōnem exprimentē quid dici
tur p̄ nomen. Ad aliud dico q; in se
cunda diuisione dicitur Al. 2. eoꝝ que sūt
sicut igit ex illa nō sequitur sōm huius li
bri eē aliquid reale cui p̄se cōuenit esse
sic nec hic sequitur subiectū esse uocem

cui p̄se conuenit dici. ideo dico dicū
tur. i. concipiūtur et sunt in secunda di
uisione sumit p̄ eodē sunt sōm rōnez.

Ad aliud de incompleto dico q; illū
p̄mo cōuenit conceptui simplici uoci
uero significatiue ex cōsequenti si q; subz
hic sit incomplexū magis stat q; sit con
ceptus q; uox. Ad aliud de signifi
cat dico q; ad illud non sequitur subm
huius libri esse litterā ut nec vlt. Boe
cij littera tamen inter q̄tuor que nu
merant p̄ncipio p̄meritas est tñ si
gnū et nō signatū. Ita nec sequitur sōm
hic eē uocem ex hoc medio significat
quia illud est nimis cōe mediuz passio
eniz signū rem tantū vñ stat sōm hic eē
cōceptum. Ad aliud dico q; logica
nō est scientia realis nec s̄mocialis
quia nec s̄monem nec s̄monis passio
nes considerat nec suū subiectūz s̄ ra
tione s̄monis imo q; ista diuisiō sit in
sufficiens sic ostenditur medium inter
rem et s̄monē uel uocēz est passio ergo
sicut est aliqua scientia p̄se de rebus a
liqua p̄se de uocibus significatis ut ḡma
tica rethorica que cōsiderant passioēs
uocis inq̄ntū uocis. s. congruū et orna
tū. Ita pōt aliq; scia eē p̄se de cōceptu
et hec ē logica vñ p̄se debet dici sciētia
rōnalis nō tantū quia tradit p̄ rationē
sicut q̄libet alia scia h̄ eū hoc est de cōn
ceptibus formatis ab actu rōnis si ab
aliquo dicatur logica eē sciam s̄mocialē
ut uidet ex interpretatōe nois itelli
gēdū est quod multum conuenit cum
sermone propter duo p̄mo quia con
ceptus est immediatum significatum p̄
uocem de quo conceptu est logica. se
cundo quia passiones conceptus isūt
uoci significatiue sicut incomplexum
et complexum significare rex uel fal
sum ut signo per naturam significati.
Ad aliud quod tangitur respondēdo
ad argumēta in contrarium facta deter
minis et significare verum uel falsum
potest dici q; terminus uel est idem q;
vox significans conceptum simplicez

et tunc non est syllogismus ex tribus terminis nisi prolati uel uerius terminus significat idem quod conceptus simplex quia transmutatur a geometria ad logicam ad significandum ut idiuisibile in propositionibus quod potest esse in mente et tunc ois syllogismus pluralis et non pluralis est ex tribus terminis. Similiter significare uerum uel falsum conuenit enunciationi sed non ut est vox significans conceptum sed ut conceptus significat rem. Item hic in commento super principia huius dicit Boetius quod voces significantiue unomodo considerantur ut imponentur ad signum. secundum modo ut eis significantibus insunt proprietates eade ab intellectu. primo modo considerantur in logica. secundum modo in grammatica secundum hoc igitur primum subiectum logice esset ponendum uoce significatiua et sic subiectum primum huius libri est vox significans conceptum simplicem et maxime decem uoces decem rerum genera significantes quia ad illas omnes alie reducuntur. Contra hoc cognito uno correlatiuorum diffinitum necesse est cognoscere alterum per Aristotilem in predicamentis capitulo de relatione ergo si logicus considerat uocem in quantum est significatiua rei oportet eum diffinitum cognoscere rem quod non uidetur ueniens. Item omnis vox significatiua in genere uocis significantis est singularis ergo nullius ad alium est ordo ergo non magis alie uoces significantiue ad ista reducuntur quam ista ad alias. Ad primum istorum potest dici quod vox non est primum signum rei sed conceptus quem oportet logicum considerare non ut primum subiectum sed propter cognitionem primi subiecti. Contra conceptus est ulterius signum rei igitur adhuc sequitur quod oportet rem cognoscere. Istud argumentum non est tantum contra Boetium sed etiam contra dicentes logicam esse de conceptibus. Et ideo potest dici quod non oportet propter unius relationis cognitionem alterum cognoscere quan-

tum ad omnia que sunt in se sed tantum quantum ad illa que insunt ei in quantum refertur ad aliud. hoc autem modo non est inconueniens rem cognosci in logica in quantum est significatum per conceptum. Ad secundum dici potest quod licet in genere uocis non sit aliquis ordo inter uoces significantiue tamen in quantum significant conceptus inter illas est ordo sicut omnis propositio in genere propositionum est singularis tamen alia est singularis alia universalis ratione conceptus significanti. et.

Veritur ut ipse liber sit de .x. predicamentis ut de subiecto quod non uidetur quia scire est re per causam cognoscere per Aristotilem primum posteriorum ergo omne scibile habet causas: sed ista decem non habent causas ergo de eis non est scientia probatum minoris quia causa naturaliter prius est illo cuius est causa sed istis nihil naturaliter est prius cum sint prima. Item unius scientie est unum subiectum ista decem non sunt unum subiectum quia nec unum diffinitum cum ergo hec scientia sit una non erit de istis decem ut de subiecto.

Item de istis est scientia realis non ergo logica consequentia patet per Aristotilem .3. de anima scientie secantur ut res hec logica est diuersa ab omni scientia reali ergo subiectum eius a subiecto cuiuslibet scientie realis est diuersum probatio antecedentis. tum quia de istis de terminat metaphice ut patet quinto et septimo metaphice tunc quia ista sunt res prime intentionis proba quia impossibile est aliquid secunde intentionis predicari per se de re prime intentionis sed ista decem genera generalissima predicantur per se de rebus prime intentionis. Est enim hec vera per se homo est substantia ergo ista sunt prime intentiones ergo ois scientia de istis est scientia realis. Ad oppositum est Aristoteles determinans hic de .x. generalissimis intitulatur similiter liber posteriorum. Ad questionem dicentem quod prius

dupl'r possant considerari. vno modo
 inquantū sunt entia. alio modo inquantū
 considerantur a ratione siue inquantū
 aliqua p'prietas ab intellectu causata
 eis attribuitur. Primomodo de eis
 considerat metaphi. s'm. n. p'mū eius ē
 ens inquantū ens. Secūdomodo
 hic de eis consideratur oīduntur enim
 de eis passiones sibi inherētes inquā
 tum sunt g'nalissima ut de s'ba vniuoce
 p'dicari et non esse in subiecto et videri
 h' aliquid s'g're. Similiter de alijs
 generib' determinat s'm tales rōnem
 quā inquantū talia in suas diuidūtur
 species et ille ulterius in alias et nihil ē
 super ea quod defecit in illa p' diuisio
 nem patet in istis inquantū sunt gene
 ralissima inēe has passiones. s. diuidi i
 species et multas habere spēs subalter
 nas et non habere genus superueni
 ens quare tales p'prietates det. r'mian
 tur hic si vero de aliq'ba alijs que istis
 g'nalissimis insunt inquantū sunt en
 tia hic determinatur hoc nō est p'ncipale
 ad p'positū sed ad maiorez manifestati
 ones istoz q'tum ad p'dicata intērdōna
 lia s' cū ista decē nō sint vñ s'm vni?
 sciētie realis. s. metaphice nili inquantū
 est in istis vñ p'mū ad quod oīa alia at
 tribuuntur ut habetur q'to metaphice s'
 inquantū a rōe p'siderant. nullū est ad
 q'd attribuunt quō sunt vñ s'm et oī
 dicere q' maior est vnitās eoz i aliqua
 p'prietate ab intellectu cāta q' inquantū sūt
 entia et ita cū hec scia nō sit vna vnitāte
 analogie oī assignare aliq'd itērdōnale
 q'd sit istis cōe et p'mū s'm q' de solo ta
 li p'se p'siderat logic' illō aūta q'bus dā
 pōitur ens icōplexū dicibile ordiabile
 in g'nē oībus cōcessis p'us narratis i pō
 ne. Cōtra hoc vltimū pōt argui sic es
 non puenit vniuoce oī enti extra aiaz
 q' multo magis nō est vniuoctuz enti ex
 aiaz et enti a p'sideratōe intellectus cāto
 q' illa plus vñt q' uel hic accipit ens p
 ēte ex aiaz uel pro ente rōis: si p'momō
 seqntur duo icōueniētia. s. q' s'm q'd

ponitur nō sit vniuoctū. x. p'nō q' hic p'si
 derant e' oppositū sustinē itēdit. Secū
 dū q' s'm hic sit ens paccūs q' p'positū
 ex re p'me itentōis et secūde q' nō faci
 unt vñ p'se. et ente aut paccūs nō est
 scia p' A'p. 6. meta. Si v'o p'ente rō
 nis seqntur q' est nugatio q' alia addita
 icludūt ens sic sūptū et ita ē nugatio.
 Itē ut dicibile itelligit p' significa
 bili p' s'monē oīsuz ē in soloe qōnis p
 cedētis illud accidē s'bo h' libri aut vi
 cibile sumit p' p'dicabili et tūc addēdo i
 p'plexū sit nugatō et itē sit nugatō ad
 dēdo ordiabile i g'nē p'ba? p'mi q' p'pō
 nō p'tur nec aliq'd p'plexū iōtū cōplexū
 p'batō secūdi p'bile icludūt ordiabile in
 g'nē uel ecōncoso q' ex h' aliq'd ē p're
 dicabile ut hic A'p. loq'tur ordia' ad ali
 ud s'm sub uel sup'. Ad h' vltimū q'
 i diuidu. i g'nē sūt ordiabilia n' tñ p'bilia
 et g'nalissima dicūtur p'bilia nō tñ i g'nē
 ordiabilia id neutz istoz reliquū inclu
 dit. Cōtra tūc ens ordiabile et. nō p
 uenit g'nalissimis de q'bo tñ maxie hic a
 g'itur q' illud nō ē s'm si ponit pro s'bo
 tñ ens icōplexū uel tñ ens dicibile
 uel tantum ens in g'nē ordiabile. Cō
 tra q'oliter ē p'ma rōnuz factaz contra
 pōrez pōnez et p' p'mā pōem s'mul et con
 tra oēs istas tres q' q'dquid istoz po
 natur s'm illud excedit oīa decē p'dica
 mēta quod uidet icōueniēs. Si etiā
 ponat tñ p'dicabile illō idē est q' v'lē g'
 idē ē s'm huius libri et Porphyri q'd
 est icōueniēs et excedit decē p'dicamē
 ta. Itō vici pōt q' hic p'sideratur de decē
 p'dicamētis inquantū aliquid a ratione
 cātuz eis attribuit quia al'r nō possunt
 a logico considerari: et illo modo non
 habet tñ vnitātē analogie: sed etiā vni
 uocationis et illud vniuoctum istis illo
 modo est aliquod intentionale quod
 est hic p'mū subiectum et illud potest
 nominari predicamentum uel genera
 lissimum quia omnes p'prietates que
 perse de istis determinantur hic deter
 minantur de eis in quantum habent

habēt rōez generalissimi uel p̄dicamēti

Contra tunc determinaretur hic de
sua quantitate. Et tantū paccidens: q̄
tantūmodo s̄m aliquid ei inest pacci-
dens. s̄m aliquid intētionale q̄ nul-
lū tale potest eis inesse perse. Item
nulla passio est hic oīsa de p̄dicamēto
uel ḡnālissimo s̄m suam rōez ergo il-
lud nō est s̄m. Itē subm hic nō cō-
uenit omni cōceptui formato a primo
actu rōnis sicut subiectū libri pierme-
nias cōuenit oī cōceptui formato a 2o
actu rōnis quod uidetur incōueniens:
quia simplr uidet̄ iste l̄ter esse de cōcep-
tu simplici incompleto sicut ille de com-
plexo. Itē cū ḡnālissimū uel p̄dica-
mentū sub vli continet̄ seq̄tur hanc
sciam libro Porphyrii subalternari q̄
sicut subm ad s̄m ita sciētia ad sciam:
s̄ illud uidet̄ incōueniens. Ad p̄mū
illoz dico q̄ nō est incōueniēs illa t̄m
paccidens a logico p̄siderari quia me-
taphicus p̄se considerat. Ad secūdu
dico q̄ inquantum aliqd intentionale
vniuocū hic determinatur de suba et quā-
titate inquantū habet rōez ḡnālissimo
ruz intantū illud oīditur de p̄dicamē-
to siue ḡnālissimo p̄mo ut diuidi i spēs
nō habere genus supraueniens et vni-
uocē p̄dicari qd oīditur de suba et sup-
ponitur cognitū de alijs i hoc q̄ aliqd
vniuocē oīditur de multis subiectis n̄
p̄mis in hoc oīditur de p̄mo subiecto.

Ad tertiu potest dici q̄ enūciatio ē
p̄mū subm libri piermenias que nō di-
citur formali p̄dicatione de omni con-
ceptu formato a secūdo actu rōnis sed
alia reducuntur ad ipm ut oratio impa-
tina sic oīs conceptus simplr reducit̄
ad aliquod p̄dicamētoz. Ad q̄rtū
pōt dici q̄ licet subm sit s̄bo nō tamen
hec sciētia sumit sua p̄ncipia ex illa et iō
alterz deest quod requiritur ad subalter-
nationē sciētiāz. Ad p̄mū argum̄
tū p̄ncipale dico q̄ licet istoz in se non
sit causa aliq̄ tamen respectu suarum
passionū habent causāz precipue respe-

ctu passionū intentionaliū que insunt
eis inquantū a ratione considerantur
et cū dicitur nihil est nāliter pus veruz
est in se t̄m rōne inherētie passionis i
tēdalis pōt nāliter eis aliqd esse pus.

Ad secūdu patet q̄ p̄mū subiectū
hic est aliquid vniuocū istis decem vt
p̄dicamentūz. Ad tertiu patet quia
que metaphicus p̄se considerat hic p̄-
accidēs p̄siderantur quia hic p̄se consi-
deratur aliquid intētionale applicablē
eis que metaphicus p̄se considerat.

Veritur de supposito in dicta
solone. s̄ an aliquid istis ḡnā-
lissimis sit vniuocū et p̄mo q̄ri-
tur an aliquod p̄dicamentū itētionale
sit istis vniuocū. Ad nō uidetur quia si
sic tunc illud esset pus et cōt̄ istis et ita
hec nō essent generalissima et p̄ma ge-
nera quod est contra Boetiu. Itē
si aliquid eēt eis vniuocū cū sint diuer-
sa inter se essent aliquid id est entia ergo
d̄ntia p̄na patet p̄ diffōnez d̄ntiūz s̄
metaphice poitaz p̄ns est falluz quia p̄-
dicamēta sunt s̄m se diuersa et nō inter
se d̄ntia q̄ tūc essent species. Itē
intentio causatur a re igitur vnitas in-
tentionis ab vnitate rei sed nulla res
vniuocē cōuenit istis ergo nec aliqua i-
tentio p̄ma propositio patet quod eniz
est in intellectu et nō est a re est figmē-
tum cuiusmodi non est aliqua intentō

Item nulluz vniuocum est de nomi-
natiūz s̄ p̄dicamentū intentionale
tantum de noiatue dicitur de istis decē
que sunt res p̄me intentionis ergo n̄-
lum p̄dicamentum intentionale est
istis vniuocū probatio maioris. tum q̄
vniuocum distinguitur hic contra de
nominatiūum sicut contra equiuocūz
tum quia inferius dicit̄ Aristotiles ca-
pitulo de substātia q̄ quedāz predican-
tur s̄m nomen et nō s̄m illius nominis
rationem puta concreta siue de noiatū
ua exemplificando de albo. Ad op-
positum aliquod intentionale dicitur
de istis. x. s̄z nom et cāo rōez s̄ vniuocē

pna pz p diffōez vniūcoz pbo aūtis
 qz sba ē genus qūtitas ē ge^o. Item
 sba pōdicatur o pluribus spē vntibz in
 qd r quātitas sū quare genus de istis
 fm nomen r diffōez pōdicatur. Ita
 pōtargui de multis intētiōibz inherē
 tibus istis r sub eis contentis ut spēs
 homini r albedini. Itē sola diuersi
 tas in mā accidentalī nō diuersificat il
 lud cuius est species quia vntia specifi
 ca est differēcia formalis s intentio
 applicata rei vniūz gūis r alterius tm
 habet vntiam penes materiaz per acci
 dens ergo nō differt a specie ex hoc q
 inest istis ergo nec tollitur propter il
 lud vniūcatio quia quod nō tollit vni
 tatē fm specie nō tollit vniūcationē
 pma ppositio patet quia circulus aure
 us r circulus eneus nō differt a specie r
 ratione patet quia talis vntia cum eo
 cui addit nō facit nisi ens per accidens
 quod nō est natū esse species generis
 mior patet quia nulla intētiō inest rei
 pme intentionis perse ut ostensum est
 pū sed sola diuersitas hic r ibi penes
 res pme intētiōis ergo tantū penes
 materiā accētales. Ad qstionez di
 cendū q aliquod intētiōnale vniūcū
 potest applicari rebus omnibz genēz qz
 diuersitas in rebus pme itētiōis inter
 se nō impedit ipas ab intellectu posse con
 cipi p eūdē modū cōcipiēdi. Intētiōes
 autem omnes eis attribuntur in quā
 tū ab intellectu concipiunt r ideo intē
 tiōes eēdez specie possūt diuersis re
 bus attribui. Ad pū argumentū
 dici potest q sunt pma r cōssima rez
 genera non intentionū. Ad secundūz
 similiter dico q nō sunt differētia qz
 nō sunt aliquid idē entia. i. aliqua res.
 Vel alr ad utrūqz q licet sint cōssima
 r pma pōt tamen aliqd idē in eē omni
 bus illis denotiatiue quod nō debet dici
 pū vel cōius illis nisi essentialiter de
 eis diceretur. Sic ad secundū q nō
 sunt eēntialiter aliquid idē ideo nō se
 quitur ipa esse vntia hoc quodāmodo

apparet ubi minus uidet. s. in accētibz
 realibz quia albū vniūz significās dicit
 de superficie r de boine que sunt ouorūz
 genēz s nō est oīno simile accēs enīz
 reale tantū habet aliquid vntū pro pro
 ximo subiecto ita q nulli aliq inest nisi
 p natāz eius vnde aliud tm est eius su
 biectū paccidens mediāte pmo subiec
 to s accidens intentionale potest eque
 pmo inesse rebus oīm genēz r nulli per
 aliud. Ad tertū dico q res nō ē to
 ta causa intentionis sed tm occasio in
 quantū. s. mouet intellectū ut actu con
 sideret r intellectus est pncipalis cā.
 ideo mior unitas sufficit in re q sit vni
 tas intētiōis quia sufficit intellectui
 ab aliquo extrinseco moueri ad cāndū
 multa p considerationez quibus non
 correspondēt inexistēdo aliqua i re sim
 pliciter sicut albedo significat pmodū
 p se stātis r per modūz habitus fm qd
 utrūqz. n. attribuit intellectus modum
 scz habitus r perse stantis simpliciter
 sicut homi r utrūqz est simpliciter no
 men s tamen utrūqz est aliquid corre
 spondens illi modo s nō ita vere sicut
 causate intētiōi ab intellectu mōro ab
 illo extrinseco. Sily intellectus con
 siderans rem per illam vnam speciem
 pōt millesies reflectere se supra suam
 opationē p considerādo r quelibet p sidera
 tio est aliquid nihil habēs extrinsecūz
 sibi correspondens nisi tantū pūmū ob
 iectum p occasione inquantū illō mo
 uet pmo intellectū ad considerandūz
 s de hoc dictū est in libro pporpbirg
 Ad quartū dico q aliud est dicere
 aliquid vniūcū predicari de multis r
 esse vniūcū predicatū de multis de
 nomiatūz enīz pmo modo est vniū
 cum. secundo vero mō nō vt ostendit
 ratio vnde cōcedenda est cōclusio scz
 q nullūz pdicatum intētiōnale est vni
 uocum pdicatum de rebus pme intētiō
 nis sed aliquod intentionale vniūcū
 in se pdicatur de istis licz nō vniūoce s
 de hoc magis postea dicet.

Verū vtz ens sit. x. p̄dicam̄
vniocū videtur q̄ sic p̄ media
logicalia. Et hoc sic i equivo-
cis nō est contradictō p̄ Aristo. in elē-
cis h̄ hic est p̄dictio sor. est ens sor. nō
est ens ergo ens est vniocū. Itēz
nullū equocū est determinabile p̄ aliquo
additūz ad aliquod equiuocatoz quia
quodlibz illorū actu i portat h̄ ens p̄ ali-
quid additū est determinabile ad vnum
p̄dicamentū ut cum dicit̄ ens absolu-
tum vel ens p̄se contrahit ad s̄bz q̄ n̄
est equiuocū. Itēz seq̄tur h̄o est s̄bz
q̄ homo est ens quia ahs nō pōt esse
vex sine p̄nte sed in equiuocis non est
p̄na ergo &c. Item si ens est equo-
cū ergo aliquo modo hec est vera s̄bz
est nō ens z seq̄tur ergo substantia non
est aliquid q̄ aliquid nō est cōi ente z
seq̄uit̄ ergo substantia est nihil q̄ hoc p̄
seq̄ns aliquomō est vex quod videtur
inconueniens q̄ tunc nō peccaret ratio
p̄menidis in p̄mo p̄bicoz in hoc q̄ ac-
cipit istā nonens est nihil quod videt̄
eē cōtra Aristo. Itē p̄dicari i quid
est ratio vna pueniens enti ut dicit̄ de
oibus istis ergo illō quod dicitur istis
est vniocū quia rō sub qua aliqd dicit̄
nō est magis vna eo quod dicit̄. Itē
possibile est vniocū tū quia habens p̄-
radictōem tū quia est p̄ns ad necesse
quoz vtrūq̄ patet z p̄meritas sed
possibile nō videtur cōius ente h̄ minus
cōe cum ens diuidatur per actum z po-
tentiam ergo multo magis ens ē vni-
uocum. Itē ois diuisio incipit ab vno
h̄ ens diuidit̄ in hec &c. 5° metaphice
ergo est aliquid vniū in istis. Item
ois multitudo debet reduci ad vnitatē
p̄ auctore de causis h̄ s̄bz z accidēs sūt
mul a q̄ diuersa ut patet p̄ Aristotile
4° metaphice dicentē q̄ oē ens suffici-
enter diuiditur in idem vel diuersum
ergo ista multitudo reducitur ad aliqd
vnuz sed illud nihil videtur nisi ens q̄
&c. Itē fm̄ Ar. 7° p̄bicoz ois coin-
patio est fm̄ aliquod vniocū h̄ fm̄ es

est compatio q̄ &c. probō minoris tuz q̄
dici^o q̄ accidēs est minus ens z possi^o
ens s̄bz tū q̄ dicit̄ 2° meta unūq̄q̄ si
cut se habet ad esse sic se habet ad veri-
tatem z ibidez probāt principia semp-
piternoz esse verissima siue maxie vā
ex quo sequitur q̄ sint maxime entia
ergo fm̄ ens est compatio. Item
vnius scientie vniū est subiectū vniuo-
cū sed ens inquantū ens est metaphi-
sice subiectū ut determinat Aristo. q̄to
illius ergo est vniocū probatio maio-
ris tum quia de s̄bz fiunt demonstrati-
ones in demonstratiōibz aut optet esse
aliquid cōe vniocūz per Aristotilem
p̄mo posterioroz z parz infra i demonstra-
tiōibus non accidit equiuocatio tūc
quia de s̄bz optet p̄cognoscere ante
demonstratōez quid est equiuocū non
habet quid est quia nec diffinitionem.

Itē in scōo metaphice arguit̄ prin-
cipia sempiternoz esse verissima quia
sunt causa effectus vniocū vt veritatē
in alijs tunc veritas vniocū inest cau-
sis omibz z causatis ergo entitas per
Aristo. ibidez unūquodq̄ sicut se h̄et
ad esse sic ad veritatē h̄ omnia vel sunt
cause vel cāta ergo oibus est ens vni-
uocū. Item 4° metaphice ponitur
istud esse p̄mū principū scz non con-
tingit idem sil' esse z non esse z certissi-
mū oīz p̄ncipioz h̄ si ens eē equocū
esset hoc p̄ncipiū dubiū p̄pter mul-
titudinem terminoz ergo aliquid aliō
certius eo cuius termini nō essent ml'
tiplices hoc est inconueniens ergo ens
nō est equiuocū. Itē vnius potentie
cognitiue est unū obiectū p̄mū i gñe
h̄ ens inquantūz ens est obiectū p̄mū
intellectus per Auicennā igitur ē vni-
uocūz maior patet inductione z rōne
quia potētia cognitiua nata est perfici
perse per formā sui perse obi sed vnius
potētie non sunt perse diuersē forme
gñe p̄se p̄fectiue q̄ cōdem potētie cog-
nitiue non correspondēt diuersa genē
pro obiecto. Item Auic. dicit q̄ es

nec dicit sibi nec accipit sed qui dicit
 equocum dicit alter significator quia
 equocum nullum intellectum constituit nisi al
 terius signator igitur ens non est equocum
 Item ens ponitur ab una ratione ut ab
 actu eundem significat unum. Ad oppo
 situm est. Porro dicitur si quis omnia entia
 vocet equoce nuncupabit. Item Ar.
 in principio predicamentorum singulum inco
 plexorum aut significat substantiam aut quantita
 tem etc. sed si ens significaret aliquod com
 mune nullum illorum significaret quia quod
 significat superius non significat inferius
 sub propria ratione quod non esset ens incomplexum
 quod est inconueniens ergo etc. Item si
 ens sit uniuocum istis tunc esset genus
 istorum et ita hec non erunt decem genera pr
 mo a se esset unum generalissimum primum probat
 per se per omne uniuocum dictum de multis di
 citur de illis sub ratione alicuius velis aliter
 illa quique uniuersalia non sufficienter di
 uiderent predicare de multis sed ens si
 esset uniuocum non posset dici sub ratione spe
 ciei specialissime quia hec non sunt singula
 ria nec sub ratione diuinitatis quia nullum eorum
 distinguit diuinitatem autem est qua differunt
 a se singula nec proprium nec accidentis quia
 ens predicatur in quid per Aristotem. quarto
 metaphisice hec duo non igitur si sit uni
 uocum erit genus respectu illorum et ex hoc
 prout non tantum sequitur inconueniens super
 positum. scilicet quod illa non sunt genera prima si etiam
 est contra Aristotem. 3° metaphisice quia ens
 est de intellectu cuiuslibet et genus non
 est de intellectu diuinitatis etc. Si uero si hec
 x. haberent aliquod uniuocum prout in quid o
 eis per illud non distinguere et manifeste
 stum est igitur quod aliquid superadditum unumquod
 quod differt ab alio quidquid sit illud sequitur
 hec esse diuinitatem et non se habere diuersa quia sunt
 aliquid idem entia quod est Ar. 4° meta.
 sequitur etiam hec spes esse quia omne prout
 secundum rationes ex aliquo communi dicto de se in quod
 et ex aliquo formaliter superaddito est prope
 diffinibile per illa diffinitio autem proprie
 solius speciei est per Ar. 6° topicorum. Item
 si sit commune istis cum hec differat et non per ens

quero de addito in hoc et isto autem est ens
 aut non ens si ens igitur ens est de eius in
 tellectu ergo addendo illud enti erit nu
 gatio et ens et illud sunt de intellectu etc.
 libet predicanti quod in intellectu simplici etc.
 libet predicanti est nugatio ergo in intel
 lectu cuiuslibet est nugatio quia in intel
 lectu cuiuslibet includitur aliquod predicame
 ntum etiam in omni diffinitione erit nugatio si
 resoluendo usque ad genus generalissimum
 ponendo rationes per nomina quod Ar.
 habet per in conuenienti 7° metaphisice. hec
 probatio est generalis ad probandum omnes
 determinationes facientes unum ple cum
 determinabili esse ex intellectu determinabi
 lis et conuerso de determinatione non faci
 ente unum essentialiter est hoc magis ma
 nifestum si illud additum in quolibet pre
 dicamento super ens sit non ens sequuntur
 duo inconuenientia. Primum est quod
 quodlibet predicamentum sit non ens forma
 liter et ita omnia inferiora erunt ple non en
 tia quia omni inferiori predicatur aliquid
 istorum. Aliud est quod de intellectu cuius
 libet predicamentum sit repugnancia et ita o
 intellectu cuiuslibet ut prius deductum
 est. Item Ar. quarto meta. dicit quod si
 se separe sunt statim idem quod sunt. i. non
 per formam aliquam aduenientem materie sic
 ens est statim aliquid prout ergo non
 per diuinitatem additam igitur non est commune. Item
 si ens sit uniuocum istis hec erit nugatio
 substantia quanta homo albus et uel addendo
 accedens subiecto quia aliquid idem includit ple
 in intellectu utriusque ergo faciendo reso
 lutionem ponendo rationes per nomina aliquid
 idem bis dicere et ita erit nugatio. Si
 in omni diffinitione erit nugatio propter idem
 quia in utriusque diffinitionis intellectu inclu
 ditur idem. Propter hoc dicendum est quod
 ens non est uniuocum. x. prout si quod se ha
 beat ad hec dubium est ut prout equiuo
 ce uel analogice. Prout autem analogia
 in uocibus propter uel quia significat
 unam rationem primo que in existendo diuer
 simode conuenit duobus uel pluribus
 que dicuntur analogata sicut hec nomen

d

causa et hoc nomen principium et multa alia
nomina distinguuntur in quanto metaphice
sunt una ratio primo tamen illa est diuersa
secundum ordinem. Alio modo ponitur analogia in
uocibus quod unum significat per se uocem et reli
quum per posterius cuius causa ponitur quia si
significare sequitur intelligere quod igitur per
se intelligitur alio si significet per eandem
uocem per quam et illud aliud per se significat.
Tertio modo quia uox una ponitur proprie
et propter aliquam similitudinem ad illud cui
primo ponitur transfertur uox ad signandum ali
ud sic est in secundo modo equocationis ubi est
est quodammodo ordo in signando quod nunquam
uox transfertur ad significandum aliquid nisi
supponatur ipsa per se ponitur esse ad significan
dum aliquid prope et hec significat so
lum propter aliquam similitudinem eius ad illud
cui primo ponitur. Voces analogice
primo uidentur esse apud logicum sim
pliciter uniuoce quod genus secundum logicum est sim
pliciter uniuoce licet ratio quam primo
significat diuersi species secundum ordinem con
ueniat. In omni enim genere est unum primum
quod est mensura omnium posteriorum per A. 2.
1. metaphice forte tamen non est omnino sicut de
uocibus sic analogicis et de genere respec
tu species quia licet generis species inter se
habeant ordinem secundum perfectius et imperfectius
in eundo tamen in participando rationes generis
non habent ordinem quod eque primo omnes participat
nam generis nam eque immediate predicatur
genus de primis speciebus diuidentibus ipsas
tunc nulla est differentia in similitudine iter istas per
dicatōes albedo est color nigredo est color
licet quando albedinem et nigredinem in se
se albedo sit perfectior. Sed in uocibus
quod ponitur analogice primo modo est ordo in
ter participantia in participando illud sicut
non est eque primo finis causa et materia nec for
te eque primo prietas et contradictio op
positio. Secundus modus analogie
suppositus uidetur impositibilis quia contin
git ignorare simpliciter per se quod nomen in
ponitur posteriori quod posterius simpliciter
potest esse non prius et ita per se intelligi et per
signi. Si ergo secundo uox ista imposita

pori simpliciter manifestum est quod non significabitur
per posterius illud cui primo ponitur quia
illud semel significat primo igitur semper uox
enim postquam imposita est non imitatur in sig
nificando illud cui imponitur igitur ordo
reus non concludit ordinem in significatioe
uocum. Ad poita ad hoc non uidetur ua
lere quod significare non sequitur intelligere
necessaria prius sicut effectus necessari
am causam quia aliquid potest intelligi prius alio
tempore et natura nec tamen tunc signi non. n.
necesse est ut intelligens uocem imponat
ei quod intelligit sed adhuc est ad placitū
ut imponat uel non sed ista propositio signifi
care sequitur intelligere intelligenda est ut illud
sine quo non quia non potest aliquid sig
nificari nisi intelligatur sed nec sequitur
necio nec quo ad consimile ordinem in intel
ligendo et significando sed quod debeat uox
poni analogice apud logicum. Tertius
modus uidetur probabilissimus quia aliter
non uidetur differentia inter primum modum
equocationis et secundum nam si uel utro
bius uox significaret placeat eque primo uel
si in secundo modo signet et illud cui conuenit
proprie tunc ille modus non uidetur esse
equocationis quia illa uox esset simpli
citer uniuoca quia tantum unum sig
nificans sed quatercūque sit de modo ponendi
analogiam nullus istorum modorum uidetur
uenire enti respectu. et dicantur
quod non primus probat omnes rationes ad opposi
tū. Similiter non uidetur ista habere ordinem
in participando ens quia de quolibet per
dicat in quod et per se primo modo et immediate. se
cundus modus non est possibilis apud logicum
Tertius modus non est impositio quia hoc
nomen ens non uidetur transferri a se ad
accidens propter aliquam similitudinem accitis
ad substantiam cum de utroque predicatur in
quid per A. 2. 4. metaphice et ita de neu
tro impositio. Similiter accidens prius sunt
in sensu quam substantia igitur et in intellectu
igitur possibile est eis imponi nomen
significans ipsa non per similitudinem ad substantiam
et si accidens significaret per hoc nomen
ens ut attributum sibi igitur significaret

sub propria ratione quia ratio attributi est propria ratio accidentis igitur simpliciter est ens equocum sube et accenti quia utrumque significat sub propria ratione. Propter hoc dicendum quod hoc nomen ens simpliciter est equocum primo modo equivocationis ad hec. x. genera propria precipue per hoc ultimum quia certum est subaz signi sub propria ratione et accidens alio modo quia si sub ratione propria significet accens per hoc nomen ens hoc esset sibi proprium si sub ratione quod attribuit sube vel sub aliqua alia simili illa est propria ratio accidentis adhuc sequitur utrumque signi sub propria ratione. Intellegendum tamen est quod vox apud logicum simpliciter equivoeca est quia. scilicet. equum prius importat multa apud autem metaphisicam vel naturalem qui non considerat vocem in signando sed ea quod significantur finem id quod sunt et analogia propter illud quod ea que significantur licet tamen inquantum significantur tamen inquantum existunt habent ordinem inter se ideo ens a metaphisico in quarto metaphisice et 7. ponitur analogum ad substantiam et accens quia scilicet hec que significantur in eendo habent ordinem apud logicum est simpliciter equocum quoniam inquantum significantur per vocem equum prius significatur. Ad primum argumentum principale dico quod circa ens non est predictio nisi facta distinctione vel supponendo ens accipi in affirmativa et negativa per eodem et hoc modo est predictio in equocis quoniam tunc sumuntur ut univoeca quoniam tamen per unum si significato. Ad secundum dico quod quantum est de utriusque non prohibetur ens per aliquod additum nisi equocum possit contrahi tamen per aliquid additum potest fieri vel esse actio quo ad utentes ut referant intellectu ad idem sicut nomina propria contrahuntur per cognitionem supradictam quo ad usum loquentium non quo ad significandum vocis in se. Ad tertium nego omnem contrarietatem ab ente ad aliquid et e converso nisi perfecta distinctione et sumpto ente per illo significato et tunc non est proprie plequantia substantia igitur ens si illatio eiusdem ex se. Ad probationem primum dico quod antea quod est simplex

potest esse verum sine parte multiplici ubi consequens sumatur in uno sensu quia ipsum est multiplex nec est verum nec falsum si distingueretur. Ad quantum dico quod hec est multiplex substantia est nihil sicut hec substantia est non ens et est vera in aliquo sensu quia substantia est nulla quantitas vel non quantitas quod aliquid cuius negationem importat nihil non videtur esse comensuratum quod ens cum exponatur aliquid. id est. aliquid res et res non est comensuratum ente. Ad quantum patet quia prius in quid de substantia ita et quantitate inest enti sumpto equivoce nec sequitur predicatum ita esse idem sicut modus prout ut sepe dictum est quia ad unitatem speciei modi predicandi sufficit unitas proportionis in his quibus inest talis modus. Ad sextum dico quod possibile equivoce est nomen prout intentionis siue rationis et seculum de primo modo significat potentiam vel ordinem ad actum et dividit ens et est equivoce sicut actus in diversis generibus. Secundum modo significat modum proportionis et istomodo est equocum et non est minus comensuratum ente quod dividit in. x. predicamenta et est univoce sicut cetera intentionalia hoc modo procedunt probationes de prima et contradictione hec distinctio pluries potest haberi quanto metaphisice capitulo de potentia. Ad septimum dico quod divisio incipit a sic uno quali modo unus est divisio. Divisio autem entis in. x. genera est divisio unius non generis sed vocis in significationes et ideo incipit sic ab uno scilicet una voce. Ad octavum dico quod non omnis multitudo reducitur ad unum quod nihil sit illius multitudinis sicut multitudo prout causa et causatorum non reducitur ad aliquod unum ex illa multitudinem quia sic sequitur aliquid esse prius primo sed tota illa multitudo reducitur ad unum quod est aliud illius multitudinis cui alia attribuuntur et ad primam causam ita in proposito multitudo sube et accidentis reducitur ad unitatem sube non autem alicuius quod sit extra hanc multitudinem. Ad illud de septimo philosophorum dico quod Aristoteles intelligit ibi de participatione que est secundum aliquam naturam participatam

oz

ab utroque extremo secundum magis et minus
quia magis et minus non faciunt equivo-
cationem sed talis comparatio non est
secundum ens sed comparatio que est secundum ordi-
nem aliquorum adinuicem est enim accens
minus ens suba. i. in essendo habet or-
dinem ad subam et hec comparatio non re-
quirit uniuocationem. Ad aliud ar-
gumentum de subiecto metaphice dico
quod ad unitatem scie sufficit unitas ana-
logie in subiecto ut determinatur, quarto
metaphice. scilicet omnia quibus puenit su-
biectum scientie habeant pse attributo-
nem ad unum primum in essendo et pgnosce-
do. Cum ostendit subm esse necessario
uniuocum dico quod omnes ille auctori-
tates et probationes procedunt de subiecto
demonstrationis quando autem subm scientie
est analogum de illo secundum se non fuit demonstra-
tiones sed non de primo ad quod omnia
alia attribuitur quia ad determinandum
de multis analogitas sufficit determina-
re de primo ad quod omnia alia attribuuntur
ut dicitur in principio septi metaphice. nec
est inconueniens de subo scie secundum se nullam
passionem ostendi quando est analogicum si ta-
men passionem ostendantur de primo ad
quod alia attribuitur. Ad aliud di-
co quod A. p. inuit in ratione reze esse uniuo-
cum in principijs sempiternorum et ipsis sem-
piternis et concedo etiam quod reze quod
psequitur entitate rei in se sit uniuocum oi-
bus substantijs et ens esse uniuocum illi
sex hoc non sequitur ens esse uniuocum
decem generibus quia omnes substantie sunt in
uno genere quod accipitur in argumen-
to quod omnia sunt cause uel causa et illis ens
est uniuocum ergo oibus. Dico quod causa
et catuz rle et pliculare et multe huius
modi oritue non tantum psequuntur ens
secundum rationem eius cōez sed i pliculare ut
in eodem genere uel in eadem specie sicut in ge-
neratione uniuoca causa et catum sunt
eiusdem specie. Unde ad formam argu-
menti dico quod dicitur de causa et cau-
sato est uniuocum reze est quando sunt ei-
dem generis non autem de oi causa et causato

quia non de suba et accedente. Ad aliud
dico quod principia cognoscimus in qua-
tum terminos cognoscimus ut dicitur
primo posteriorum et ideo illud principium
potest esse notissimum cuius uitas est notis-
sima cognitio terminis. unde certitudini
principij non repugnat multiplicitas ter-
minorum nec est aliquid certius habens
terminos non multiplices quia aliud non
est ita manifestum cognitio terminis. Ad
aliud concedi potest maior quia primum ob-
iectum intellectus potest uniuoco actu itelligere
omni itelligi quod non ptingit de equoco quod
equoco nullus pceptus est idem si sola vox
Ad minorem dico quod primum obiectum intellectus
est suba quia ut dicit A. p. in principio 7.
metaphice suba est primum omnium entium co-
gnitio quod non itelligitur de priorita-
te temporis sed nature scilicet quod cognitio
eius est pfectissima. Ad auctoritatem
A. uic potest concedi vera sic quod accipit ens
pro uno significato quod est primum. scilicet suba
Vel dicitur forte quod duplex est ratio a qua
hoc nomen suba iponitur scilicet subsistendi
et substadi ens autem iponitur ab actu ef-
fendi sed actus eendi uidetur ratio sim-
plicior quam actus substadi et ideo ens p-
mum occurrit intellectu quo ad rationem
a qua est nois impo quod est simplicissima
sed quo ad essentiam signatam suba intel-
ligitur quando ens primo itelligitur hoc
patet in alijs nominibus synonymis quia
illam essentiam eandem significat tamen
iponuntur a diuersa ratione sicut lapis et
petra et quando itelligitur essentia signata
primum itelligitur essentia signata p alio quod
eadem est sed non optet ea coitelligi qua-
tum ad rationes a quibus est ipositum nomi-
num non dicit subam nec accens si illud
est uerum tantum itelligitur quantum ad rationes
a quibus noia imponuntur non autem quo
ad essentias signatas. Ad aliud dico
quod illa ratio a qua iponitur ens non est
una sed equiuoca i diuersis sicut et ens
Contra ratio entis non est eadem ratio-
ni substantie per prius dicta neque ratio
a qua imponitur nomen accidentis sed

simplicior: utraq; igitur cū in utraq; includatur vtraq; habet illā cū illa addito ergo illud est cōc vtriq;. Hic pōt qd rō essendi simplicior: rōne substādi et equivoce sūpta est simplicior: rōne accidendi et ita equivoce sūpta cōuenit vni et alteri et ita pōt esse equivoce illis licet neuter sit oīno idēz s; simplicior: vtroq; quia nō est vniuoce sūptuz simplicior: cibus vtroq;. Cōtra rōnes datā ad argumētū ante penultimū. s. de obiecto intellectus arguitur sic nihil cognoscitur ab aliqua vīute nisi quod participat rōez pmi obiecti illius virtutis si igitur substātia sit pmi obiectū intellectus cū accides nō sit substātia nō pfe intelligeret quod ē manifeste falsuz qz accēs est pfe sensibile igitur intelligibile maior patet quia nihil pfe videtur nisi coloratū vel lux nihil pfe auditur nisi sonus et sic de ceteris. Pōt dici qd nō optet omne pfe cognoscibile ab aliq; virtute suscipe p̄dicationē pmi obiecti illi? virtutis in rōe s; sufficit qd habeat pfe habitudinem inquantū cognoscitur ad pmi obiectū illius virtutis sensibilia. n. cōia p Aristot. 2. de aīa sūt pfe sensibilia ab oībz ul' pluribz sensibus nec tamen propuz obiectū alicui? sensus p̄dicatur d' eis in recto quia numerus vt figura nō est color vel sonus. Sed iō pfe sentiūtuz qz habent pfe habitudinē et attributionē inquantūz pgnoscūtuz ad propa sensibilia quare faciūt diuersitatē in mō sentiēdi et inuandis sensus a sensibili p̄prio sic accētia inquantū pgnoscuntur ab intellectu habent pfe attributionē ad subz l3 nō sint sube ideo stat qd pfe intelligat.

Veritur de diffinitione equivoce an sit puenient datā hic. s. equoeca dicuntur quoz solum nomen cōmune est ratio aut sbe est diuersa qd nō videtur primo ex parte diffinitio quia ē cōcretum et illud nō habet diffinitōem quia nec genus p Aristot. in tertio topicor; igitur et. Itēz plurale nihil

aliud est qd significare geminatum per Aristot. igitur equoeca nō est aliud qd equivoce et equoecatū s; totū copulatū nō est vñū diffinibile ergo nec illud i plurali numero patet quia totū copulatū nō est vñū quia copulatio uult poni inter diuersa sic potest argui gñā r nullā diffinitionē datā de aliquo i plurali eē puenientē. Itē hic nō ponitur genus et dñtia ergo nō est diffinitio pñā patet p Aristot. sexto topicor; et Boetii libro diuisionū. Itē cōtra particulas singulas arguitur primo sic si equoeca dicuntur igitur sunt voces quz uocis est dici pfe h uoces sunt nomia ergo nō sunt quoz sunt nomia g pma particula et secūda. s. quoz et. repugnat Itē si solū nomē est cōc ergo nihil aliud hoc seqtur ex intellectu exclusio nis ergo superfluit postea addere et ratio sbe est diuersa. Itē equoeca nō diffinitūtur ergo nō habent rōnez sbe idest diffinitōez cēntiale igitur nec est eoz substantie ratio eadem nec diuersa quia nulla et hoc fm illud nomē fm qd sunt equivoce acius tamen oppositū ponitur in diffinitione. Itē cōtra exemplum si animal equivoce cōueniat bo mini pictor et boi vero pari ratione nomen quodlibet erit equoecatū vere nature et eius similitudini et ita oīs p̄pō dīstinguenda et nulla vera simpliciter. Similiter hic uidetur esse fallacia fm quid et simpliciter homo pictus ergo hōr nō equiuocationis Itē homo ut de eo dicitur intentio sp̄ei et ut dicit de supposito solū habet nomē cōc et nō est equivoce igitur et. probatio p̄me p̄positiōis ponendo diffinitionē pro nomine aliter est fallā quia animal rōale nō est species sed diffinitio species aut et diffinitio sunt oppositae intentiones g et pbatio secunde propositionis licet et equiuocum tunc hic homo est species for. est homo ergo et. nō esset fallacia figure. d. nec accidentis quoz vtrūq; est falsum pñā patet quia vbi ē actua

multiplicata ibi ratio illius eiusdem
non est fantastica multiplicitas sic. n. idē
vere significaret multa et tantū appen
ter quod est dicere icōpossibilia. Si ibi
in fallacia accidētis terminus variatus
est vnus fm significationem quia lo
ci ex dictionem non peccant cōtra pōdic
tionē et aliter non esset accidēs locus ap
tissimus ad decipiendū inter locos so
phisticos extra dictōes q̄ non sunt in eo
dē palogismo rōne eiusdē equiuocatō
et figura dictōis nec equiuocatio et fal
lacia accētis ē. igitur non equiuocatō.
Ad oppositum est A. 2. Ad q̄dēz vi
cendū q̄ ista notificatio satis cōueniē
ter datur de equocis equocatis vbi in
telligendū est q̄ equiuocatio dicta ac
tīue dicitur habitudine vnus in ratione
significatorū et passiue eōuerso et ita eq
uocū includit duplicē rōnez et actīue
sumptū et passiue scz habitudine ad eq
uocans que relatio est sup̄pōis et habi
tudine ad aliud equiuocatū que rela
tio est eq̄pantiē non enīz dicitur celeste sy
dus equiuocatū ad canis nisi p̄ respec
tū ad aīal latrabile que duo sunt equi
uocata hec duplex relatio patet resol
uēdo nom̄ equiuocatū. i. eque uocant rō
ne prime partis dicitur ad aliud quod
est eque cuz eo rōne secūde dicitur ad
vocatū. ppter ergo relatōem equipar
antie datur notificatio in plurali sicut
cetera huiusmōi relatiā diffiniuntur i
s. metaphisice filia dissimilia p̄ia ē.
Propter relatōes aliā pōit correlatiū
diffiniti in habitudine qua dicitur ad ip
sum quoz ut significatorū solū nomen
cōe est ut signum et p̄ sequēs scz et ratio
substantie est diuersa ponitur dicta equi
uocata et non sumitur ibi ratio p̄ diffi
nitione ex gñe et differentia quia p̄ma
genera que non habent rōnez tales sunt
equiuoca in hoc nomine ens sed ratio
sbe. i. essentialis intellectus est diuer
sus et quia equiuocata in vno nomine
possūt i alio vniuocari et ibi habere rō
nē eandā ideo adiungit fm illud nom̄

idest cēntialis intellectus equiuocato
rū est diuersis inquantū de eis dicitur
equiuocās licet in alio vniuocante sit
essentialis intellectus eoz idē. Si aut
dicatur q̄ dicuntur ponitur p̄ cōcipiū
tur. i. sūt conceptus et q̄ conceptus sit de
essentia equiuocatoz potest dici q̄ est
vera diffinitio et p̄ illam p̄mā p̄ticulā
dicuntur ponitur genus p̄ reliquas cone
latiū diffinitū et differentia. Ad pri
mū argumentum dico q̄ cōcretū ha
bet genus et diūstas respectu quoz est
quid licet respectu sbe sit denotatiū
et cōcretum quia in oī genere est rep̄e
quid p̄ A. 2. et sic per illa sui generis po
test diffiniri. uel pōt dici q̄ est notifica
tio et concept⁹ qui intelligitur p̄ dicunt
non est de essentia equiuocati sed subm
eius. Ad secundū dico q̄ omnia
relatiua equipantie pueniēter diffini
untur in plurali ut patet i q̄nto meta.
vbi multa huiusmōi relatiua diffiniunt
tur et oia in plurali quia sic eoz intelle
ctus est magis finitus inquantū deno
minat vtrumq̄ extremū. Q̄ aut dicit
p̄scianus de plurali intelligendū est q̄
ad naturā p̄structionis non quoad vni
tate forme s̄gite. Ad tertiū pcedenō
est q̄ non sit uera diffinitio uel pōt dici
q̄ in diffōne accidētis cōcreti p̄mo dī
poni subm ut hic nomen est vox sic est
in p̄posito. Ad quartum dico q̄ dif
finitio datur de equiuocatis et non se
quitur illa dicuntur igitur sunt voces
cōceptus enim dicitur et per vocem.
vnde si duo p̄ diuersas voces exp̄māt
eundē cōceptū dicemus q̄ idē dicunt
uel exponatur dicuntur. i. cōcipiuntur
Ad q̄ntum potest dici q̄ ex hoc so
lū nomen cōe est non sequitur igitur sbe
est diuersa quia et si sequitur non ēē
rōnem substantie cōez non tñ ēē diuer
saz rōnū substantie. Vel aliter lz seq̄et
pōt dici q̄ solū refertur ad equiuocās
ad quod diffinitū refertur fm relatio
nem sup̄pōis et sequens scz ratio sbe
est diuersa refertur ad equuocata in se

et ita non pertinet ad idem. Aliter omnem magis ad propositum quam equiuocata habet rationes diuersas secundum nomen equiuocans. id est in quantum equiuocantur in illo si equiuocantia non habent aliam rationem. Ad sextum dicitur quod hec intentio equiuoca ut sumitur per equiuocatis uniuoca est et ita diffiniri potest licet illa quibus inest hec intentio non sunt uniuoca nec diffinibilia sicut hec intentio generalissimum est diffinibilis et diffinita Porphyrio licet ista uel aliud cui inest hec intentio non diffiniatur. Ad septimum potest dici quod non intelligit hoc nomen animal esse equiuocum ad hominem uerum et pictum sed si esset manifestum esset illi quod solum non est compositum et nulla ratio sicut eodem de exemplis non multum curat nisi quod sint uera ut sunt ad propositum hoc est quod ars sua sit uera in eis. Ad ultimum potest dici quod terminus non est equiuocus ad diuersas acceptiones quia non significat nec conueniens illas neque est simpliciter uniuocum ut sumitur sub illis quia nulla est ratio hominis una secundum quam uere predicatur de eo species habet quam ipse predicatur de forte. Contra hoc ostenditur predicatum est uniuocum uel equiuocum uel denotatiuum si homo non predicatur de intentione et supposito uniuoce nec equiuce per se igitur denotatiue quod falsum est quia predicatur in quid de supposito. Ad hoc dici potest quod quodcumque predicatur de aliquo uno est respectu eius uniuocum uel equiuocum uel denotatiuum si non quodcumque predicatum est multis est respectu multorum aliquo istorum trium modorum se habens sed respectu unius uniuocum et respectu alterius alio modo ut coloratum predicatur de corpore et albo non uniuocum sed de albo uniuoce et in quid et de corpore denotatiue sic quodlibet nomen predicatur de supposito uniuoce de intentione uero nullo dictorum modorum quia est predicatio per accidens uel saltem reducitur ad predicationem denotatiuam.

Veritur de diffinitione uniuocorum an sit conueniens hoc. scilicet uniuoca

sunt quorum nomen compositum est et ratio sube eadem secundum illud unde uidetur quod non potest argui per tria prima argumenta facta ad precedentem questionem et cum similiter soluantur sicut ibi sunt soluta. Item alibi predicatur de homine et de equo secundum eandem rationem aliter enim esset equiuocum et tamen non est uniuocum predicatum respectu istorum quia est denotatiuum. Similiter arguitur de omni predicato denotatiuum et maxime de intentionibus quare hoc predicatum genus dicitur secundum eandem rationem de substantia et quantitate et tamen non est uniuocum quia est denotatiuum et uniuocum et denotatiuum sunt oppositi modi predicandi sicut uniuocum et equiuocum. Item omnia equiuoca habent idem nomen. scilicet hoc nomen equiuoca et eandem rationem substantie. id est essentielle secundum illud nomen. scilicet rationem equiuocorum igitur si dicta diffinitio esset conueniens omnia equiuoca essent uniuoca quod falsum est quod oppositum predicatur de opposito. Item quorum substantia. id est ratio essentialis est eadem ipsa sunt eadem essentialiter si uniuoca uniuocata habent eandem rationem sub uniuocantis igitur omnia uniuoca essent eadem essentialiter quod falsum est quia licet hoc et aliter essent eadem essentialiter. Ad oppositum est Aristoteles dicendum quod est notificatio conueniens et potest conuenienter intelligi de uniuocatis licet uniuoca sunt quod uerum non ut significatorum est nomen uniuocantis compositum quia illud nomen non significat aliquod uniuocatum sed quorum ut contentorum sub uniuocante est nomen uniuocantis compositum et ratio substantie uniuocatum eadem secundum illud nomen uniuocans et tunc nullum nomen uniuocum uniuocans est denotatiuum respectu eorum quod eadem quia denotatiuum ratio non est ratio substantialis denotatorum. Similiter potest intelligi de uniuocantibus sic uniuocantia sunt quorum nomen ut pars totius commune uniuocantis et ratio substantie uniuocantis eadem uniuocatis secundum illud nomen non autem potest diffinitio equiuocorum intelligi de equiuocantibus quia

illoꝝ nō est nomen cū nihil sit equiuo
 cans nisi sola vox. Similiter non hñt
 aliquā dññez ergo nec diuersaz nec
 eandē sed neutꝝ istozum impedit hāc
 dññez intelligi de uniuocantibꝝ quia
 istoz est nomen quia nō solū nomē
 uniuocat et ista habent eandem rōnem
 sube. Aristō. tñ magis videtur intelli
 gere de uniuocatis dicit enim ut aial
 hō atqꝫ bos cōi. n. noie vtrāqꝫ animalia
 nūcupantur quod manifestū ē dici de
 uniuocatis et subdit de rōe eadem si qꝫ
 assignz vtriusqꝫ rōez qd utriusqꝫ sit quo
 sunt aialia eandē assignabit vtriusqꝫ rō
 nem quod silt manifeste refertur ad
 uniuocata. Ad pñmū argumentum
 dicitur qꝫ nullū denoiatū habet rōnez
 substantie respectu illius respectu cuius
 est denoiatiū licet in suo genere possit
 habere rationē sube et id nullū denoia
 tiūz pñcat fñ eandē rōem. Cō
 tra hoc denoiatiū nō recipit magis et
 minus nisi respectū sibi respectu cuius ē
 denoiatiū fñ Aristō. in tertio. topi.
 ad cōcludendū accidens de aliquo fñ
 magis et minus docet cōsiderare ad dif
 finitōez accētis quēd magis suscipiat
 ppe sili. i. accētis rōnem ut albius qd
 est coloratū magis disgregatū visus
 ergo denoiatiū respectu illius respec
 tu cuius est denoiatiū habet rōez libe
 pbatio pñe pñe pñe. Por capitulo
 de dññia dicit esse aut vñicūqꝫ unū et
 idē est neqꝫ suscipiens intētiōez neqꝫ
 remissionē hoc est eēntia cuiuslibet cō
 sistit in indiuisibili illā enī pñnem ad
 ducit ad probandū dññiam nō suscipe
 magis et minus respectu cuius est perse
 dññia qd denoiatiū in suo genere in qꝫ
 tuū est quid in se ex suo genere et sua
 dññia nō recipit magis et minus igit
 tñ in cōmpōne ad obiectū quod deno
 miat. Potest dici aliter ad pñmū
 argumētū qꝫ hō et equus nō sūt uniuoca
 sub albo nec quecūqꝫ alia sub aliqꝫ pñe
 dicato denoiatiuo quia uniuoca sunt qꝫ
 rū est nomen cōe et rō sibi uniuocantis

eadez que ratio ē etiam eis substantie
 ratio licet non pñia ratio autem albi
 uel cuiuscūqꝫ denoiatiui nō est rō sube
 denoiatorum. Sed ratio sic est de de
 noiatiuo qd pñcat fñ illud nomē
 et eandē rōnez substantie denoiantis.
 Ideo dicendū qꝫ diffinitio dññi uniuocā
 tibus sic debet intelligi et ratio substan
 tie eadem que ratio est essentialis uniuo
 catis qꝫ nō est neqꝫ de denoiatiuo nā
 fñ Aristō. inferius capitulo de substan
 tia albi pñcat de corpore rōnem vñ
 albi pñcat de illo impossibile est quod ē
 intelligendū ita qꝫ illa ratio sit rō cor
 poris. Ad secundū argumentū pñt
 dici dupliciter. Unomodo cōcedēdo
 cōclusiōez qꝫ omnia equiuoca sunt uniuo
 ca nec pñcatur oppositum de oppoi
 to nisi forte in respectiuis. Vel aliter
 dicitur qꝫ nō sequitur equiuoca habent
 hoc nomē cōe equiuocū et rōnem sba
 lem huius eandē igit habet idem nomē
 et eandē rōnez sed est fallacia fñ quid
 et simplr quia habere banc rōnem ean
 dē est simpliciter habē diuersam rōez
 et fñ quid eandem sicut cōuenire i dif
 ferentia est cōuenire fñ quid et differ
 re simplr. Ad tertiuū dico qꝫ quorū
 est ratio sube pñia et cōpleta eadem
 ipa sunt eadem si uniuocatoꝝ non est
 ratio eadē pñia licet ratio uniuocan
 tis sit eadez eis qꝫ illa nulli uniuocato
 est pñia.

Veritur de exēplo quod Aristō.
 ponit ad manifestandū rōem
 uniuocoz ut aial hō atqꝫ bos
 vtrū genus sit uniuocū speciebus. Qñ
 non videtur quia per Aristō. 7. pñia.
 fñ uniuocū. potest fieri cōpatio si fñ
 genus nō sit cōpatio fñ ipm ibidez
 ergo ē. Itē si genus esset uniuo
 cū tanta esset unitas generis quanta
 speciei pñs est falsum p Aristō. qñto
 metaphice capitulo de uno qui dicit qꝫ
 unū specie ifert unū genere et nō econ
 uerso igitur añs falsum probatio pñe
 species nō est unū in existendo si tot qꝫ

supposita quia non existit nisi i suppositis
 sed tantū ē unū fm diffinitionē et unū
 obiectū intellectus sed utrāq; unitatē
 habet genus dato qd sit uniuocū igit
 ē. Item quod est uniuocū in mul
 tis nō est fm se diuersū in illis s; gen^o
 est fm se diuersum in diuersis spibus
 et nō fm accidēs p Aristō. qnto meta.
 ca? diuersa autē specie fm se igit maīō
 patet quia tunc fm idem esset genus
 unū et multū in spibus. Itē genus
 predicatum de quacūq; specie pdicat il
 lud totū quod illa species igitur sicut
 nulla species est uniuoca diuersis spē
 bus ita nec genus. Et confirmatur p
 A. 2. vii. metaphice genus nihil ē pre
 ter species aut si est ē ut materia igitur
 nō predicat aliud ab illis. Ad oppo
 sitū est Aristō. Item aliter nō ponere
 tur genus i diffinitōe alicuius speciei
 sicut nec equiuocū ponitur in diffōne
 equiuocorum cum dicat Aristō. sexto
 topicorū 7? metaphice in oi diffinitōe
 ponendū est genus. Itē in equiuo
 cis nō est prius nec posterius quia sola
 vox est cōis sed genus prius est spēb
 igitur ē. Ad qōnez dicendū qd ge^o
 est pdicatū uniuocū speciebus quia p
 dicatur fm idē nomem et fm eandem
 rationem de ipis que ratio siue diffō
 est ratio substantie illis speciebus licet
 nō propa quia genus pdicatur de illis
 in quid p pōrphiriū sed cū oi uniuo
 co conespōdeat in re aliqua unitas alī
 substantie et accidēti esset aliquid uniuo
 cū sed dubium est quid sit illud unum
 in re a quo sumitur uniuocatio gnis.
 Et potest dici qd oia unius generis ali
 quā inter se convenientiam hnt in sba
 qd nō habent cū alijs aliorū generum
 quod cognoscitur ex ydeinitate op
 ationis uel passionis in singularibus
 illud est in speciebus imperfectum et po
 tentiale quia diuersę species habent
 diuersas formas perfectiūas aliquid
 igitur materiale in omnibus speciebo
 siue sit materia siue forma incompleta

existens i omnib; huiusmodi generis
 et nō alterius quod est principium ali
 cuius opationis cōmunis uel passio
 nis in eis est illud vnū in re quod cū
 intellectus considerat non ut in hoc
 considerat ipsum secundum se essen
 tialiter esse in dñtib; specie et ei atē
 buit intentionē generis et quanto ge
 nus cōis tanto cū in re minor ē vni
 tas et ita nomē generis de suo primo i
 tellectu importat aliquid quod est ma
 teriale in speciebus tum p modū toti^o
 ut dictū est prius. Ad pū dico qd
 nō fm omne uniuocū sit cōpatio sed
 fm speciez athomā tantū id est specia
 lissimā ut ibi dicitur. Vel aliter qd vni
 uocū apud logicum dicit omne illud
 qd per unaz rōnem deuenit apud intel
 lectū fm qd dicitur de multis apud vltē
 nō est omne tale s; tantū quod est unū
 fm ultimaz formam completiūam vñ
 de dicitur septio pphicorū in genere
 multe latent equiuocationes quod ta
 men logicus non concedit. Unde si
 dicatur fm omne uniuocū fieri com
 parationē intelligendum est tantum
 de uniuoco fm naturalem quod est tā
 tum species specialissima non de omni
 uniuoco quo ad logicū quomodo ge
 nus est uniuocum. Ad secundum
 dico qd maior est unitas in re a qua su
 mitur uniuocatio speciei qd a qua gene
 ris quia ibi est unitas forme completi
 ue hic tantum alicuius materialis et in
 cōpleti. Unde ad formaz dico qd oua
 bus specie vnitatibus ibi enumeratis
 est genus unum sed tertia omittitur i
 qua species excedit genus. Ad ter
 tium dico qd ibi est equiuocatio quia se
 cundū se potest sumi effectiue siue so
 litarie ut sumitur perse in tertio modo
 siue excludendo aliaz causam et oibus
 bis modis maior est vera et minor falsa
 Aliomodo sumitur secundum se pro
 ut sumitur quinto metaphice ut sci
 licet opponitur secundum accidens
 quod aggregat i se diuersas essentias.

ut hō albus et tūc ens sūm se est quod
libet habēs unā essentiam istomodo ē
maior falsa et minor vera et sic intelligit
Aristo. 5° metaphice quia genus est
diuersum p^o dñtias que dñtie non ac
cidunt sibi quia dñtie nō faciunt unū
sūm accidens cum genere sed unū eēn
tialiter. Ad quartū patet quia p^{ma}
p^o s. gen^o predicat totū sic intelligē
da est scilicet materiale per modū totū
quod sūm se est vniuersū et tamen in spe
ciebus formaliter diuersificat et ita mai
or est unitas generis in se q^{uam} specierū
i quantū differūt p^o dñtiam quia nulla
dñtia est intellectu generis sed eōdē.

¶ Circa diffōnem denoiatiōis.

Veritur vtz dñtia ut solo ca
su. a sola cadentia ad subiectū
a pñcipalibz a quibus habent
denoiatiōem an etiā differant in si
gnificatōe et hoc est querere vtz deno
matiū idē significat q^{uod} abstractū scz
formā tantū uel aliud ut subiectū et q^{uod}
significet sūm uidetur quia significacō
est intellectu constitutur p^o Aristō p^o
p^o piermentias capitulo de verbo si nom
cōcretum platur pñtuit intellectu sub
iecti ergo illud significat pbatō mino
ris cōstituit intellectu accētis et illud im
possibile est intelligere sine subiecto tūz
quia impossibile est ipm esse sine subiecto
et unūquodq^{ue} sicut se habet ad eē sic ad
veritatē. i. ad cognitōnē verā secundo
metaphice. tū quia substantia est p^{ri}mūz
oim cognitōe p^o Aristō. 7° metaphice
ergo nihil significatur sine illa p^o hoc
etiā pbatū q^{uod} subiectū p^{ri}mo signifi
catur quia illō p^{ri}mo intelligitur. plata
uocē quia accidens nō potest sine illo i
telligi et illud est p^{ri}us cognitōnē acci
dente p^o Aristō. septio metaphice. Itē
terminus idē significat quod supponit s
terminus accētialis cōcretus supponit
subiectū ergo maior patet quia termi
supponēs ex hoc q^{uod} supponit nō habet
nouū significatam pbatio minoris per
Aristō. p^{ri}mo piermentias hec est pacci

dens album est lignū quia significatur
q^{uod} illud cui accidit albū est lignū igitur
illud cui accidit album ut subiectū ibi
supponitur p^o album. Itē idē signifi
cat nomen et diffō 7° metaphice ratio
quā significat nomen est diffinitio sed
diffinitio cōcreti habet in se subiectū
et accidens igitur nomē hoc significat
minor patet per Aristō. in septio dñtem
quia accidens diffinitur per subam.
Item dictō exclusiua excludit quodli
bet quod est ex^{tra} per se significatū termi
sed talis dictio exclusiua addita termi
no cōcreto nō excludit subiectum igit
ex^{tra}. pbatio minoris si dico tantū album
currit nō excluditur corpus currere q^{uod}
includitur p^{ro}p^{ri}o sequitur tantū album
currit igitur albū currit et ultra igitur
corpus currit igitur a p^{ri}mo ad ultimū
et ita corpus nō excluditur. Itē hoc
videtur per auctoritatē p^{ri}mentatoris su
per p^{ri}mo p^{ri}coz ubi dicit q^{uod} nomen p
cretū significat formā et susceptū et xii.
metaphice dicit p^{ri}meta tor: q^{uod} significat
ambo. Itē Aristō. in septio meta.
dicit q^{uod} in dictis sūm accides nō ē idem
quodq^{ue} est cū illo cui^{us} est propter du
plex significare ut musicū et albus igit
huiusmōdi sign^{ificat} duo. Ad oppositū ē
Aristō. Itē dicit q^{uod} denoiatia dñt solo ca
su a pñcipalibz q^{uod} nō sign^{ificat} s abstracta nō
sign^{ificat} s bz q^{uod} tūc nō eēnt aliq^{uod} gñe q^{uod} nec
denoiatiua. Itē iferius ca^{pitulum} de sba di
cit q^{uod} albū solā q^{uod} litarē sign^{ificat}. Itē p^{ri}meta
tor 2° meta. dic^{it} Aristō. velle q^{uod} tm signifi
cet formā et rō b^o est q^{uod} alr eēt nugatō
addēdo accēs cū sbo q^{uod} uidet^{ur} icōueni
ens p^{ri}na p^{ri}z q^{uod} ponēdo rōez p^{ri}creti loco
nois idē sūm bis diceret. Itē si cō
cretū significet sūm igit^{ur} hec albū ē lig
nū eēt sūm se q^{uod} s bz q^{uod} ad suū sign^{ificat} natū
eēt supponē p^{ri}ns tñ est falsū p^o Aristō. p^o
posterior. Itē si albū significet s bz
et accēs sic homo albus igit^{ur} eēt sūm ac
cides q^{uod} uidet^{ur} eē cōtra Aristō. 7° meta.
q^{uod} diuidit ibi ens sūm se in decem gñā.
Item si coneretū significaret sūm

tunc nō diffiniretur p additamentum
p̄a patet quia tunc q̄dquid poncretur
in eius dīfīōne eēt de rōne essentiali e^o
p̄ns est contra A^o rīsto. 7° metaphice.

Itē impossibile est reb^o dīverfōz ge-
nez gñalīssimoz esse aliquā rōnez libe
cōnūnez igitur nomē significans talia
duo nō potest esse vniocū h^o subiectuz
et accedens sunt dīverfōz genez ergo
si concretū vtrūq^z significaret eēt sim-
pliciter equiuocū quod nō videtur cō-
ueniens quia tunc nulla ppositio sim-
pliciter esset vera in qua ponitur cōcre-
tum nulla etiam in eis esset contradi-
ctio nulla consequētia passio etiam nō
posset demonstrari de suo subiecto cuz
sit concretū et in dēmonstratione nō est
aliquid equuocū per. A^o rīsto. p̄mo poste-
rioroz hec oīa videntur incōuenientia et
p̄ A^o rīsto. et q̄rtū spālīter p̄mo posteri.

Ad q̄dēz dicendū q^o si cōtingat sub-
iectū et accedens vnico actu intelligere
et cōposito ex eis unū nomē iponere sū
toti hystorie troiane hoc nomē ylias
illud nomē nō significat utrūq^z sub p̄
p̄a rōne nec est cōcretum cōcernens a-
liud a suo significato nullū aut nomen
potest utrūq^z significare sub p̄p̄a rōne
nisi sit equiuocū. Incōueniens aut est
cōcedere oīne nomē cōcretū eē equiuo-
cū quia p̄iret finis fīndīs quia rīx pos-
set aliquis dēterminatum cōceptū expri-
mere. Ideo dicendū q^o nomē cōcretū
nō significat p̄p̄ie subiectū h^o tantū fō-
mā. Dicētur forte q^o nō est equiuo-
cū quia nō significat utrūq^z sub p̄p̄a
rōne sed formā in quātum iformans et
subiectū in quātum iformabile. Cō-
tra quod nō significat aliquid sub p̄p̄a
rōne nō significat illud sicut qui nō
intelligit aliquid sub p̄p̄a ratione ei^o
nō intelligit illud ergo eēt dicere sim-
pliciter nō significare subiectū. Itē
p̄p̄a ratio subiecti est ratio iformabilī
igitur nomē significans illud sub rōe
iformabilis significat illud sub p̄p̄a
rōne et ita duo oppoita dicerent in illa

fīnē verūtamēn p̄pter argumenta
intelligendū q^o licet accedens non sit
sine subiecto est tamē in se quēdā essen-
tia dīfīcta ab eēntia subiecti licet non
adeo perfecta nā per A^o rīsto. p̄o topi.
in omni genere est rep̄ire quid similī
nisi esset eēntia dīfīcta in se non esset
per se in alio genere a subiecto quod
manifeste fallum est quālibet autem
essentiam contingit sub ratione p̄p̄a
intelligere et etia^z significare et tali mō
intelligendi cōrespōdet modus signifi-
candi abstractus. Alio modo cōtingit
intelligere istam eēntiam in quantum
informatur sibi et hūc modo intelligendi
cōrespōdet modus significandi cōcre-
tus sicut igitur eadē eēntia intelligitur
sub utroq^z modo intelligēdi sic idē
significatur per nomen cōcretum et ab-
stractum sed sub dīuerfōmō significā-
di sed p̄pter istū modū significādi fō-
te dicitur sibi cōintelligi nō tanquāz
intraneū illi intellectui per se sed tanq^z
ad quod dependet intellectus sub tali
modo intelligēdi. Ad p̄mū argu-
mentum p̄ncipale dico q^o sicut aliquid
p̄stituit intellectum alicuius sic illud si-
gnificat nomen aut concretū nō p̄nci-
paliter cōstituit intellectū subiecti sed
tantū ex hoc q^o illud cuius p̄mo intelle-
ctū cōstituit sub tali modo intelligēdi
ad subiectū depēdet et ita significat ipz
hoc est ex tali modo significādi datur
intelligere q^o nō est significare ut nūc
loquimur de significatione que est rep̄-
sentatio alicuius ex impositiōne. Ad p̄-
bationē mioris cū dicitur impossibile
est accedens intelligi sine subiecto dō
q^o impossibile intelligi accēdēs eē sine su-
bīecto ita q^o sine suo dicat modū intelli-
gēdi. alio mō pōt accipi ut dicat modū
acc^o intelligēdi sibi quo fīnī impossibile ē in-
telligē accēs sibi sibi. sibi h^o q^o sibi intelli-
gat et tūc p̄cedē. illo pōt rīderi sibi p̄di-
cta nisi sibi intelligat nō ut p̄le itra itelle-
ctum accidentis sed ut illud ad quod
dependet intellectus et sic significatur.

Aliomō potest dici q̄ accidens nō potest intelligi sine subiecto. i. complete cognosci quia ex eisde est aliquid et cognoscitur tamen potest cognosci et intelligi qd̄ dicit per nomen nō cognito s̄bo sicut species nō cognoscitur quid ē simpliciter nō cognito genere tamen cognoscitur quid dicitur p nomen s̄n cognitione generis ut exemplificat the mixtus supra libz̄ posterior q̄ si dicat p̄uero adduc equuz̄ nō adducit bouē s̄ equuz̄ et ita cognoscit quid dicitur p nomen sed quid est per genus et differentia nō cognoscit et idēz̄ habetur ab Ari. in p̄ncipio p̄mi p̄bicoz̄ q̄ diffinitū prius cognoscitur diffinitibus sic in p̄posito potest accidēs cognosci ea cognitione quid dicitur per nomen nō cognito subiecto et ista cognitio cōfusa sufficit ut significetur hoc modo dōo posset saluari q̄ nomen abstractū significat subiectū etiā eomodo quo con cretū de quo est dubiū videtur tamen p̄pter probationes mioris supra p̄oitas q̄ nomen abstractū et intelligere subm̄ sed nō similiter quia cōcretum i recto abstractū in obliquo sicut subm̄ diuersimode ponitur i diffinitione vni us et alterius et tunc nō est modus signifi candi cōcretus p̄ncipū itelligēdi subiectū sicut supra dictuz̄ est sed ipm̄ quod significatur p̄pter dependentiā eius ad subiectū. Si obiciatur contra hoc quia abstractū significat formam sub p̄p̄a rōne igitur nō inquantum dependet ad subiectū ergo nō dat itel ligere subiectū dici potest q̄ p̄p̄a rō forme accidētalis est esse s̄bi et ita stat si mul q̄ significetur sub p̄p̄a rōne et sub modo ut est s̄bi hoc videt̄ p̄babilē q̄ v̄ritie et modus significādi cōcret⁹ sit p̄ncipium intelligendi subiectum quia aliter in diffinitione accidentis ab stracti nō opteret ponere subiectuz̄ q̄ est cōtra Arist. et metaphice ubi dicit q̄ substantia est primū oim̄ diffinitione q̄ i diffōne oim̄ ponitur et nō ecōuerso

Et cū obicitur q̄ subiectū primo signifi catur quia illud p̄mo itelligitur p̄ uocem dici p̄t q̄ aliquid p̄mo itelligi p̄ vocē est dupliciter aut sine quo nō aut p̄mo ex itentōne iponētis p̄momodo p̄t subiectū primo intelligi et sine quo nō intelligitur accidēs. Secundomō nō itelligitur subiectū p̄mo sicut p̄mo in telligitur p̄ hanc uocē homo aial̄ tāq̄ sine quo nō intelligitur hō sed nō p̄mo quo ad intentionē iponētis uel profe rentis. Aliiter p̄t dici ut supra q̄ non optet subiectū intelligi ad intellectuz̄ accidētis quid. s. dicitur p nomen licz̄ opteat quo ad cōpletā cognitionez̄ ac cidentis. Ad secundū p̄ncipale cō cedo q̄ terminus illud supponit quod si gnificat sed nō semp̄ pro eo supponit quod significat s̄ tantū supponit signifi catur p̄ significato quādo est sup̄p̄ simplex sicut in sup̄pōne personali cōe supponit p̄ sup̄pōitis et nō sup̄pōitum q̄ non significat sup̄pōitum. Ad mi norē dico q̄ terminus concretus suppo nit p̄ subiecto sed nō subiectū. Ad p̄o bationē dico q̄ hec est p̄accidēs albū est lignū nō quia albū supponat subm̄ quia illud est natū supponere et tunc si illud supponēt̄ cēt̄ predicatio perse q̄ supponēt qd̄ natū est supponē sed ē p̄accidēs q̄ s̄ḡtū albi qd̄ est accēs non est natū supponē p̄ter respectu talis p̄ dicati s̄ sup̄pōit p̄ eo cui accidit. Cō tra hoc uidetur q̄ cū dicitur albū ē lig nū hoc significat q̄ cui accidit album est lignū qd̄ nō est et v̄x̄ nisi illud cui accidit albū ē illud qd̄ supponitur et nō tm̄ pro quo nō. n. p̄t uere dici hāc hō currit s̄ḡre for. currere licet hō sup p̄oat p̄ for. Ad hoc dicit q̄ hec p̄p̄o albū ē lignū s̄ḡt lignū inēf̄ albo nō tm̄ p̄ se s̄ p̄ eo cui accit et ita d̄z̄ itelligi au ctōritas Ari. s̄ḡt. n. q̄ cui accit albū ē lignum non tamen quod sup̄pōit sed pro quo sicut cōmuniter dicit̄ q̄ s̄bz̄ non est natum pro alio supponere res p̄ctu predicati q̄ p̄ hoc dici⁹ q̄ p̄tum

significatur huic ieselte ut hic hō currit
quod currere significatur ieselte suppo
sito licet hoc non habeatur ex prima
significatiōe sermonis sic cum album
respectu talis p̄dicati lignū nō sit natū
supponere nisi pro subiecto dicitur p̄
dicatum significari ei i esse. Ad ter
tium dicitur q̄ est duplex diffinitio una
simpliciter que est habētis quodq̄dest
simpliciter ut sube et ista diffinitio tm̄
habet genus et dīnitiam que sunt intra
per se intellectus sp̄s et illa est maior
vera et probatio eius de q̄to metaphi.

Alia ē diffinitio p̄ additamentū ubi
scilicet aliquid addit p̄ter cēntialia dif
finitū et talis est accētūz quia enīz acci
dentia nō cognoscunt p̄plete sine s̄bo
et diffinitio datur cā cōplete cognitōis
habende ideo nō diffiniunt sine subiec
to s̄ quia talis diffinitio aggregat in se a
liquid nō de cēntia diffinitū ideo plus
significat q̄ nomē diffinitū et de tali nō
ē maior vā nec ei⁹ p̄ba⁹. Ad quartū
dico q̄ maior est falsa q̄n quodcludit
p̄patur ad reale p̄dicatum tunc n. nō
excluditur nisi diuersus ab eo respectu
predicati quia sineatbegoremata dis
ponūt s̄bm i p̄patione ad p̄dicatū respe
ctu aut predicator realis non est s̄bm di
uersus ab accēte cōcreto ideo nō exclu
ditur vñ dicitur cōiter q̄ excludēdo n̄
semp excludit aliud s̄m cēntiaz s̄ h̄z cē
quod maxie est uep̄ respectu realis pre
dicati. Ad auctoritates cōmentato
ris intelligendū est si ḡre extensue pro
bare itelligē quia aliter esset prius sibi
q̄nto metaphice. Ad auctoritatem
Aristo. intelligit ō homie albo et hui⁹
modi de quibz p̄posuit dubitatōnez in
p̄ncipio capituli illa n. sūt entia s̄m ac
cidēs s̄m ip̄m i q̄nto metaphice. Cō
tra pōnez sic arguitur si albū idem sig
nificet q̄ albedo s̄ sub mō cōcernentis
uel de notantis q̄ de quo dicitur album
ut de hoie de eo dicitur interpretatio ei⁹
scz albedo ut cōcernēs quod nō uidet
ur. Hic pōt dici q̄ illa nō est inter

p̄tatio albi quia albū tantū significat
formā sub unomodo significandi s̄ h̄
totū albedo ut p̄ciēs significat formā
s̄b duobus modis oppositis q̄ albedo
significat formā sub unomodo et ut cō
cernens dicit aliū oppositū modū
si aut queretur que est interpretatio h̄
nominis album nō est possibile dari ni
si per aliquod nomen posset forma tan
tum significari sub vno modo signifi
candi quod non est possibile forte ad
dito hoc modo ut cōcernens etc.

Et prima regula dicitur querit de
veritate. s. quando alter de al
tero predicatur ut de subiecto
quidquid predicatur de p̄dicato predica
tur de subiecto. Quod sit falsa videtur q̄
animal est p̄dicatū de hoie et albus de
animali ergo albū de homine s̄m istaz
ergo rationem teneret hec p̄na aial ē
albū ergo homo est albus videtur cē
fallacia p̄ntis s̄līr accedens potest esse
vep̄ sine cōsequēte. Item s̄m h̄ac re
gulam sequeretur substantia est ḡnā
lissimū igitur animal ē generalissimū

Itē si quidquid predicatur de p̄dicato
predicatur de subiecto sed predicatum
predicatur ō p̄dicato quia p̄dicatū
est p̄dicatū igitur p̄dicatū predicat
de subiecto igitur subiectum est p̄di
catum. Ad oppositum est Aristoti.

Ad questionem dicendū q̄ regula
est vera quādo illa tria sumuntur in eo
dem ḡnē essentialiter ordiata quidq̄
predicatur essentialiter sicut hic sumi
tur p̄dicari de p̄dicato essentialiter p̄
dicatur de subiecto cum hoc etiam itel
ligenda est regula quando p̄dicatū
intermedium non uariatur in compa
tione ad p̄dicatum de ipso et ad subz
de quo p̄dicatur per primaz conditio
nem soluuntur duo prima argumēta
quia album et generalissimū nō pre
dicantur de animali et substantia essen
tialiter. Similiter secundum fallit pe
nes uariationez predicator intermedy q̄
sic arguendo ut ibi est fallacia accētis

Ad tertium dicitur qd regula debet
intelligi de predicari significato in in-
tentionibus in fundamentis de predi-
cari exercito arguuntur autem in in-
tentionibus cum esse per quod exer-
cetur predicatio. Ideo non tenet.

Contra hoc fm oēs pdictōes istas
hec pna aial est suba igitur hō est suba
esset bona quia hic sunt tria cēntialr
ordinata in eodē genē nec variatur p
dicatū intermediū arguitur in pms
intentionibus de pdicari exercito sed ista
pna nō valet igit oēs pdictē cōditiones
nō saluāt veritatē regule pba? mī. qd
sequitur asinus est substantia q animal
est suba et nō sequitur igit hō ē sba igitur
iste homo est suba ē asus nō cōuertibil
isti aial est sba igitur ecōuerso arguen-
do est fallacia cōsequētis a pōne pntis
et a pōne habente plures causas veri-
tatis ab unā illar. Itē nulla cōsequē-
tia tenet nisi i virtute syllogismi si hec
reducatur i sillm cū homo et substantia
faciant cōclusionē erūt extrema et aial
mediū factū igitur ante p nūc maiōe
erit syllogismus in pma figura bns
maiōe pticularē que nō valet in quibz
cūq terminis quia forma arguendi i oi-
bus est ead igitur nec cōsequētia prius
valuit. Itē forma arguēdi eadē est
i cēntialibus pdicatis et nō cēntialibz
quia pna tenz ex significatōne pponū
sicut et syllogismus p hac aut aial est
suba nō sūtur maiōr ydēptitas extre-
moy q p hanc aial est albū igit ex sig-
nificatione fmonis nō plus significa-
tur pdicatum unū eē idē homini q ali-
ud. Si dicatur q eē est unio extremo-
rū et ideo talē unionē dicit qualis de-
betur extremis et ita maiō ydēptitas si-
gnificatur hic aial est suba q bicaial ē
albū hoc nō uidetur eē rex quia tunc
ois ppositio de inesse simplr significa-
ret se esse talē et ois ppo de inēē ut nūc
significaret se eē de inēē ut nūc. Et ita
exponēdo esset nugatō ut hic homo ut
nunc est albū et hic eēt repugnātia in

tellectuuz homo simplr est albus vel
necio quod non uidetur probabile.

Similiter hic esset nugatio homo ne-
cessario est aial vel sp est aial et hic eēt
repugnātia intellectū hō ut nūc ē aial
et si hoc igit oppositū unū diminueret
alter et ita in hac pna hoc nunc est aial
igitur hō est aial eēt fallacia fm quid et
simpliciter et hic similiter aial necio est
albū et ita ad illā de necessario nō seque-
retur illa de inēē in oibz terminis q pna
nō valeat aial necio est albū igit aial est
albū patet p Aristo. 2. pmermentias q
qn est oppō in adiecto nō tenet a pūm-
ctis ad diuisa silt si valet ergo pns nō
pōit intellectū oppositūz anti. Propter
tres rōes pncipales pōt dici q nō seq-
tur formaliter aial est suba igitur hō ē
sba sicut nec sequitur sba est alba igitur
aial quia ex sūgtione fmonis vtrobiqz
ans eodē modo se habet ad pns. Sz
ad qōnez tunc est dicendū q rgtā est
vra quia ple dā de secūdis intētibz si-
cut logicus oz loqui et sumēdo pdicā
pprie q est pre alio dici tūc tñ et n pl
significat p rglaz quod est pus pore-
ē p posteriorē l qō ē supi supiōe ē su-
pi inferiorē c ueritas nulli dubia est
et ita puenienter ponit ut regula qz ei
vitas oibus est nota. Si autē dicat q
A. exēplificat o rebo pme itētois. quō
igitur arguendū est in illis fm hac re-
glā dico q A. sic exēplificat ut hō
de qdā hoie pmo aial vō de hoie q et
qdā hoie ubi significat aial cēntialr p
o hoie si autē debeat exerceri ista pōtio cū
hoc uerbo est oz ad arguendū fm re-
glaz modificare ppoēs p aliqd qō no-
tet pdicatum pdicari de subiecto sicut
hic sumitur pdicari et tūc sic est argu-
enduz homo perse primomodo est ani-
mal quidam perse primo ē homo vel
essentialiter igitur quidam homo per-
se est animal si autem absolute arguat
animal est substantia igitur homo ni-
hil exprimitur in antecedente q notet
ibi virtutem huius regule qz per esse

absolute non significatur predicatum p
dicari. i. e. subiecto plus uel supius ipo

Si aut dicitur qd Aristot. sumit ab
solute pponi quidam eniz ho r homo
est r aial est dico qd intelligit pfe quia sic
expressit plus in secundis intentionibus aial
predicatur de hoie unde sequens est intelli
gendu fm pcedens. Ad duo argu
menta r rñlionē patet. Ad tertium
dico qd respectu subiecti predicatū ē ptuz
tm predicatione significata sed predicatuz
respectu predicati est ptum predicatione ex
ercita tm regula autē est intelligenda
utraq predicatione vniiformiter sumpta
Si arguat hic tenz aial predicatur de ho
mine ubi est predicatio significata r qdā
hō pfe est hō ubi est ptio exercita ergo
qdā hō pfe est aial dico qd hec aial p
dicat de homie est pcedēs nō tamen
aial predicatur fm accidēs r est vera p
predicatione exercita r ita vtrobiq ē ve
ritas sumēdo vniiformiter predicationē
exercitam r.

Veritur de veritate huius re
gule diuersorū generū r nō sō
alternatim potiorū diuerse sūt
spēs r differēte vtz aliquid possit eē i
diuersis generib⁹. Sic videt cōpus
est in genere sube p Porphiriuz r in
gñe qñtītatis p Ar. ca. de quantitate.

Itē figura est in genere quātītatis
quia geometer qui pfe tantū pñderat
quātītates pfe cōsiderat figurā r figu
ra est in gñe qualitatis p Ar. capitulo
de qlitate. Itē scia pfe est in genere
qualitatis quia est in prima spē r ē pfe
relatiuū p ipm capitulo de relatione r
s. metaphice silit. Itē duplum r
dimidiū sunt qñtītates pfe r relatiua silit
ppriū est qlitati simile uel dissimile o
ci r fm quātītate egle r ineqle q hec sūt
in illis generib⁹ r sunt pfe relatiua per
Ar. Constat arguē de multis alijs
relatiuis. Itē motus uidet eē i gñe
quātītatis r in gñe actionis uel passio
nis pmo probat per Ar. s. metaphi.
capitlo de qñto tempus est quātītatis p

motū igit motus magis r tempus est
pfe spēs qñtītatis quia est quinta spēs
quantitatis continue p Aristot. igitur
magis motus est spēs quātītatis pba
tio secūdi quia omne vere predicatū i ab
stracto de aliquo est idē eēncialiter illi
hec est uera passio est motus r actio ē
motus igit r. pbatio mioris hec per
se est uera paciēs mouetur ergo passio
est motus. Itē per Aristot. s. pbiuz
motus accipit specie a termino ad quē
igitur silit r genus sed pfe termi⁹ mo
tus est in tribus gñib⁹ p Aristot. ibidē
scz quātītate qlitate r vbi igitur mot⁹
est perse in illis trib⁹ gñibus. Si dica
tur qd motus equoce est in illis trib⁹
generibus. Cōtra motus dicitur de
alteratione et augmētatione r locimu
tatione fm idē nomē r eandē rationez
essentialem. factus entis in potētia in
quantū ipotentia que est ratio eius per
Aristot. r. pbiuz. igitur vniuoce. Ad
opposituz est Aristot. Itē que differūt
in pōre differunt in posterioze igitur q
differūt gñe differūt in quolibet poste
riore r nihil est in generibus diuersis
gñalissimis. Ad qñez dicit qd idēz
dicitur multipliciter ut dicit. i. topico.
genere spē r numero r idē numero tri
pliciter accēte pprio r diffōne in qñto
metaphice dicitur qd idem fm se dicit
tot modis quot modis vnuz fm se scz
numero specie genere r pportōe r idē
pportōe r eidē numero quo ad duos
modos scz idē accidente r ppo pōt eē
in diuersis generibus quia animal et
color sunt idem pportione quia hui⁹
modi idēptitas est in similitur se habē
sicut. n. color se habet ad albedinem ita
aial se habet ad hoiez. Silit for. r alb⁹
idē sunt accidente for. r discipline per
ceptibile l rñbile sūt idē ppo r sic eadē
manifestum est qd sunt in diuersis ge
neribus. Idem specie uel genere nul
lo modo est in diuersis generibus ge
neralissimis ul qbuscūq nō subalēnis
ut spēs l vñia nisi forte idē gñe supiorē

i diuersis generibus inferioribus quod
 aut idē spē uel genere inferiore nō sit i
 diuersis generibus superioribus nō subal
 ternis ut spē uel dñtia uidetur mani
 festū quia ad eēntiam spēi pertinet ge
 nus ergo si idē specie uel genere inferi
 ore esset in diuersis generibus superio
 ribus illa ambo gñia essent de eius essen
 tia igitur illud nō eēt idē eēntialiter qz
 duo gñia nō subalterna diuersa eēntia
 pñcant. Similiter dñtia cū genere
 facit unū eēntialiter. sed cū diuersis ge
 neribus nō subalternis nihil idē facit
 eēntialis igitur. Ad pñm argumē
 tū dicit Albertus qz corpus ut dīc na
 turam aptam ad recipiendū tres dīm
 siones est in genere sube ut noiant ip
 sas tres dīmensiones est in genere quā
 titatis pñm patet quia natura in cōpo
 rea dicitur sba cui repegnat recipere di
 mēiones. Ad secundū dico qz hoc
 nomē figura est uno mō significās su
 pficiem terminatā lineis et sic est in gñie
 quantitatis. Alio mō significat ipsam
 clausurā lineaz siue terminationē et
 sic est i qñta spē qñtatis. vñ qualitates
 qñte spēi dicunt qñtates circa quanti
 tatē. Ad aliud dicit qz relatiōes sūt
 pñe in genere relationis relatiua uero
 possūt eē res alioz genēz quia illa sūt
 relatiua in qbus fundat relatio et illa sūt
 res alioz genēz p hoc dicitur ad oia
 illa qz licet sint relatiua tamen nō sunt
 in genē relationis sed in alijs gñibus.

Contra concretū et abstractū sñnt
 idē essentiater igitur sunt in eodē ge
 nere qz si relationes sunt pñe in genere
 relatiōis et relatiua erunt pñia patet qz
 eadē est eēntia eiusdē gñis cū ens fm
 se diuidatur in x. genera. Itē si rela
 tiua nō eēt in gñie relatiōis nihil dē
 minuatū in cas. de ad aliqd in pñdicamētis
 cōueniret alicui in illo gñie et ita ad de
 terminandū de illo genē eēt oia inper
 tinētia que determinantur ibi qz uidet i
 cōueniens pñia pñia patet nec enī pñ
 ma diffinitio ad aliqd nec scōa quaz

Aristo. approbat nec aliqua pñietas
 quā ponit cōueniret relationibz sñm
 relatiuis que p pñthelism nō sunt i ge
 nere relatiōis. Itē pñt dīci qz pñse rela
 tiua sunt in gñie relationis sicut cōcre
 ta alioz sūt i alijs gñibus de quo dīcet
 post et ita nihil idē eēntialiter est pñse
 relatiuū et spē alterius gñis scientia
 ergo equiuocū est ad significandū ba
 bitū mentis et ad significandū ymagi
 nem scibilis que duo eēntialiter sunt
 diuersa. pñemodo est species quali
 tatis. secundo mō est pñse relatiuū. Ad
 aliud dicitur qz duplū et dimidiū sunt
 pñe in gñie relatiōis nō quātitatis nec
 hoc dicit Ar. licet illud cui inē duplū
 pñe ut duo sit pñse quātitas quia non
 optet accidens esse in eodem genē ut
 specie cū suo subiecto. Similiter de eq
 li et ineqli simili et dissimili dicendū qz
 sunt relatiua pñse sed in gñie quātitatis
 uel qñtatis sunt nō ut species sñ ut pro
 pria ut patet p Aristo. ultima pñetate
 quātitatis et qñtatis. possibile autē est
 de multis eē in vno gñie ut spē in alio
 ut propa quia risibile est in gñie sbe ut
 pñm in qualitate ut spē. Ad az.
 auctoritatē dico qz dicit si contingit idē
 eē relatiuū et quale nihil pñbet hoc sic
 idē anumerari i diuersis generibus qz
 nō ē idē eēntialiter. Ad aliud de mo
 tu dicitur postea. Cōtra pñez per
 Aristo. qñto metaphice unū numero
 infert unum spē accidens et sñm sunt
 vñū numero p rēspōsiōnē et sunt di
 uersis gñibus igitur idē specie potest
 esse in diuersis gñibus. Itē arguitur
 per sñm expositiōnē in tertia figura scz
 iste asinus est nō qualitas iste asinus ē
 nō hō sñ nō homo est nō qualitas sñm
 do in pñmissis vñūqz extremū ut est ter
 minus infinitus et sic cōcludēdo. Sz
 si oppositū de opposito et ppositū de p
 posito p Aristo. secūdo topicōz ergo
 hō est qualitas sñ qñtas in abstracto de
 nullo pñdicatur nisi quod est eiusdē ge
 neris igitur homo est in genere qñtad

est substantia igitur &c. hec ratio pot fieri cōter ad ostendendū oēs affirmatiua esse verā. Ad p̄mū istoz potest dici qd A. prius distinguit modos vni us paccides et postea unū p̄se distinguit in illos modos numero et specie et cuq subdit vñū numero inferre vñū specie intelligit tñ de uno numero ut prius illud posuit. s. ut est modus vni us perse sibi aut et accidēs si sint unū numero hoc est paccides et nō p̄se et ita de illis nō intelligit istā p̄nā tenere. Ad aliō dicit qd regula si oppositū &c. tenet de cōtrariis in seipsis de p̄dictiois cōtrario. ut dicitur 2° topicoz vnde nō ē arguendū eodē ordinē affirmatiue et negatiue sine fallacia p̄ntis h̄ est arguendū ex opposito p̄dicati ad oppositū subiecti arguitur aut sic nō homo est nō q̄litas q̄litas est hō que p̄nā nō valet. Contra arguo ecōtrario sic nō hō est nō q̄litas q̄litas est hō et si hec est vera igitur et hec hō est q̄litas p̄ cōuersionē. Sū tñ p̄ponēdo p̄missas igitur nō q̄litas ē nō homo et ulterius igitur hō est q̄litas ecōtrario igitur &c. Ideo dicitur alr qd hō et nō homo nō opponūt ut sunt termini infiniti et finiti h̄ ut nō hō est terminus negatus et itōmō p̄clusio nō sequitur in syllo expositio. Cōtra ut est terminus infinitus de quolibet dicit hō uel nō homo et de nullo eodē ambo ergo subiecto cōtradicit. Itē negatio in finitans et negās terminū nō differūt ad s̄gntū quia vtrōq̄ negatur l̄gntū quia vtrōq̄ negat l̄gntū significatū termini finiti. Aliter dicit qd in palogismo ex p̄itorio est fallacia acciō quia mediū variatur qd p̄mo sumit iste alinus q̄ tu ad d̄ntiāz p̄pletivā p̄ quā est in specie quia distinguitur ab homie in alia iste alinus est non q̄litas sumit in formam sibi in qua cōuenit cū boie et distinguit ab oī quod est alius ḡnis. Contra p̄similiter p̄t alibi argui ubi nō potest defect^o assignari talis ergo nec est hic p̄se p̄nā patet per A. n̄lō. 2° et lēceruz

oim orationū que ppter idem eadem solutio est aīns paret quia si arguatur sic albedo est nō hō albedo est nō asin^o igitur nō asin^o est nō homo igitur hō ē alinus. Aliter pot dici cōcessa p̄lōne syllogismi expositiō qd nō sequitur ulterius igitur homo est qualitas nec ē igitur q̄litas est homo quod aut dicit in 2° topicoz in cōtradictiois ter et e cōtrario manifeste dicitur de p̄nā non de p̄dicatione. Item ista regula si oppositum de opposito &c. tantū intelligēda est in contrariis uel si in cōtradictiois intelligatur de p̄dicatione ecōtrario hoc totū v̄x est si in ante est p̄dicatione perse uel ad minus v̄lter si sint termini cōmunes hoc dico p̄ p̄uersione vniuersal^{is} affirmatiue p̄ p̄ponem. nunc aut quēcūq̄ cōclusio sit ulata per syllogismū expositiōnū neq̄ p̄cluditur esse vera p̄se neq̄ v̄lter et ideo nullo sequitur oppositum p̄dicari de opposito neq̄ in seipo neq̄ in cōtrario &c.

Ingenū in cōplexoz aut s̄gnt substantiā &c. Circa hoc q̄ r̄it v̄x tantū sūt. x. ḡnālissima. Nō uidetur ens diuiditur in subaz et accidēs in absolutū et respectuum in ens p̄se et in ens in alio sed tantum est unū generalissimū ens absolutum uel ens p̄se uel substantia igitur tñ est vñū p̄dicamentū quod est accidēs igitur &c. negatur p̄nā quia ens p̄se est vñū uocū. bus de quibus dicitur et ita potest eē genus ens paccides uel in alio nō ē vñū uocū illis quibus cōuenit. Contra si unū oppositū dicitur multipliciter et reliquū per A. n̄lō. p̄mo topicorum et verificat illud in omni genere oppositū si igitur ens in subiecto sit equocū ad nouē nō ens in subo erit equocū ad tot et ita erunt. is. generalissima.

Itē dato qd accidēs sit equivocū. ix. generibus sequitur qd nō plus cōueniat accidentia inter se qd unū eoz cū suba quia vtrōq̄ est tantū cōuenientia in aliqua uoce equiuoca igitur non erit

c

cōuenientior diuifio entis in fubaz et
 acc dens q̄ in quādo et in ens nō quan
 do quā utrobiz p̄nū diuidēs ē unum
 ḡnāliffimū et reliquū diuidens equiuo
 cū ad alia nouē genera. Sc̄q̄tur etiaz
 q̄ nō fit fufficiens diuifio entis in fub
 ftantiā et acc̄ns quia accidens cū fit eq̄
 uocū fumitur pro aliquo fignificato et
 ita fiet diuifio tantū in duo generalif
 fima. Itē ad principale quod per fu
 phabundantiā dicitur uni foli conuēit
 p̄ p̄fciantū huiusmodi est ḡnāliffimū
 igitur tantū unū est ḡnāliffimū. Itē
 omnis diuifio et multitudo reducit̄
 ad unū quod est prius illa multitudie
 igitur fi fint multa generaliffima igit̄
 aliquod est vnū prius illis h̄ ḡnāliffi
 mis nihil est prius ergo nec fint mul
 ta. Itē album est unū aliquid effen
 tialiter quia per p̄determinata nihil aliū
 fign̄t q̄ albedo igitur est in aliquo ḡne
 p̄fe et nō in genere qualitat̄is quia qua
 litas rere predicatur de om̄i qd̄ ē p̄fe
 in ḡne qualitat̄is qualitas nō uere pre
 dicatur de albo igit̄ albū p̄fe est in alio
 genere ḡnāliffimo. Ita cōuenit arguē
 de cōcreto cuiusq̄ generis accidens
 igitur fint .iij. genera acc̄ntiū. Itē
 quale predicatur de albo quero fub rō
 ne cuius v̄l̄s nō proprij quia nō cōuer
 titur non acc̄ntis quia nō adest et abest
 et nō d̄ne quia rō diffignit album ab
 alijs nō fpecie fp̄aliffine quia p̄dicatur
 de om̄ibus fpecie igitur fub rōne ḡn̄is
 et nō habet fupueniens genus igitur q̄
 le est ḡnāliffimū et non idem quod qua
 litas quia nec habet eadē fpecie quia
 nec p̄dicatur de eisdem igitur est aliud
 ḡnāliffimū. Q̄ etiam quale fit genus
 patet p̄ Aristo. 4. topicoz docēs con
 fiderare genus in abftractis per h̄ q̄
 concretūz est in concreto uel non est.
 Similiter ficut albedo ad albū ita co
 lor ad coloratūz ergo permutando f̄ie
 color ad albedinem ita coloratum ad al
 bum fed color uel qualitas est genus
 albedinis ergo quale est genus albi.

Q̄ etiam quale fit aliud genus a qua
 litate patet quia intentiones attribut̄
 rei nō absolute fed ut confideratur ab
 intellectu fed albū fub alio modo con
 cipitur ab intellectu quā albedo licet fit
 eadem cēntia igitur pōt effe aliud h̄ns
 intentionem aliā ab albedine. Itē
 intentiones fint p̄fe intelligibiles q̄
 diffinibiles et in eis manifefum ē effe
 aliquid fupius et inferius igitur aliqd̄
 fupremū illud nō habet fupueniens
 genus aliquod iftorum quia ens fim
 fe diuiditur i bec. x. in q̄nto metaphice
 est igitur ens in anima igitur est vnūz
 ḡnāliffimū intentionū p̄ter bec om̄ia
 Itē contingit intelligere non ens
 quia et fignificare per Ariftotile fecū
 p̄fterioz et in eis est ratio fupioris et
 inferioris ergo aliquid fupremū illud
 nō continetur in aliquo iftorum docē
 quia nullū iftoz de illo predicat̄ ergo ē
 diffinctū generaliffimū nō entium et
 ita plura genera q̄ docē. Itē fignē
 ta concipiunt̄ ab intellectu et in eis est
 fupius et inferius ergo fupremum q̄
 aliquod ḡnāliffimū. Itē de om̄ibz
 iftis fcz intentionibus nō entibus fig
 mentis fic potest argui intellectus cō
 penens facit et pōnes de eis quaz ueri
 tatē uel falfitatem iudicat ut patet igit̄
 et intellectus fimplex ea concipit igit̄
 fub aliqua ratione concipiendi nō fin
 gularis igitur uniuersalis igitur ḡn̄is
 uel fpecie et igitur est in eis genera
 liffimū. p̄fquētia autēz fuppoita in oi
 bus his rationibus fcz fic est fupius i
 eis et fupremūz patet per Ariftotilem
 q̄rto metaphice uer̄ est quod est p̄mo
 uero propinquius et q̄nto eiufdē prius
 est quod est principio propinquius et
 ratione quia aliter nō effet ftatus afcē
 dendo fed p̄ceffus in infinitum.
 Itē arguitur fimiliter de p̄uatēibz
 Diceretur ad hoc q̄ concreta intē
 tiones non entia fignēta p̄uatēibz
 et queis huiusmodi fint in genere p̄
 reductionem ad abftracta res p̄me

intentionis entia quorū sunt figmēta
 et puationes quia euz cōmuniora intel
 ligantur prius minus cōmuniūbus oꝝ
 generalissima esse pmo intelligibilia
 hec aut non sunt intelligibilia nisi per
 attributionē ad illa quibus dicta sunt
 habere habitudinē ideo nō possunt pōi
 generalissima sed ponuntur in genere
 p reductionē. Similiter ponitur de po
 tentia q̄ est in genere p reductionem
 ad actum cuius dicitur potentia. Cō
 tra hoc in oibz istis est p̄fecte p̄dicatō
 supioris de inferiori ergo sub rōne ali
 cuius vniuersalis quia p̄dicari p̄p̄e
 est p̄p̄um vniuersalis nō alterius q̄
 generis. Arguatur de singul' sicut sup̄
 argutū est de cōcretis igitur si nō sit p
 cedere i infinitū in eis erit aliquod ge^o
 nō habens supraueniēs genus igitur
 generalissimū quia sic diffinitur gene
 ralissimū a p̄p̄rio illud nulliū iōrū
 deē est idem quia nō habet eadē spēs
 quia nec de eisdem p̄dicatur p̄fecte p̄mo
 modo igitur est aliud generalissimū
 ab istis. Etia p̄ ratiōez nullius isto
 ruz deē p̄dicatur de suis in quid ergo
 p nullū istoꝝ. x. habet ratiōez generi
 sed cū eque p̄mo dicatur quodlibet o
 suis speciebus sicut aliquod istoꝝ deē
 de suis sequitur q̄ erūt eque p̄mo ge
 nera et nō p̄ductōez ad aliquod illo
 rū deē. Similiter q̄ inter quelibet p̄
 numerata sit genus et spēs ostenditur
 p duo argumenta p̄fecta de concreto.
 Etia p hoc q̄ de quelibet istoꝝ cōtin
 git querere quid et respondere p aliquō
 vniuocum quod est in plus illo cuius
 queritur quid. Omne p̄dicatūz vni
 uocum in quid quod est in plus subie
 cto est genus p̄ Aristō. q̄rto topicoꝝ
 Q̄ etiam in responsione dicit q̄ optz
 generalissimū esse p̄mo intelligibile
 manifeste falsum est nisi intelligatur re
 spectu illoꝝ quorū est generalissimū.
 quātitas enim nō est p̄mū intelligibile
 simpliciter s̄ in suo genere ita potest i
 tentio p̄mū intelligibile respectu in

teutōnū spālū et nō ens respectū non
 entium p̄ticulariū et p̄uatio respectu
 p̄uationum p̄ticulariū quia si contra
 dictio nō entis uel oppositū p̄uariōis
 prius, occurrat intellectui p̄ticulari en
 te et p̄ticulari habitu sequitur q̄ non
 ens et p̄uatio p̄telligatur suis p̄ti
 cularibus quia ens p̄mo ducit in cog
 nitiōē nō entis et habitu p̄mo in co
 gnitiōē p̄uatiōis nō p̄mo huius
 nō entis et huius p̄uatiōis. Sic etiā
 potest argui de potentia respectu actus
 de concretis et intentōibus nō est dubi
 um quin sint p̄se intelligibilia. Possz
 responderi spāliter de non ente p̄ua
 tiōe et potentia q̄ licet sit p̄dicatio i
 quid in eis et superiori nō tamen ratio
 generis et speciei quia nullū p̄dicat
 o pluribz differentibus specie uel nu
 mero quia nō entium uel p̄uationum
 uel p̄tentiaꝝ s̄m suam ratiōez nulla
 est distinctio sed tantū in habitudine
 ad eorum opposita. Contra tunc ali
 quid p̄dicatur p̄p̄e de aliquo imo
 in quid et sub ratiōe nullius vniuersa
 lis quod non uidetur cum p̄dicatur de
 pluribus sit conuertibile cum vniuer
 sali. Itē hec est uera cecitas non ē
 surditas p̄cise ratiōe sigtorū ergo
 p̄uatiōes distinguntur licet earum
 distinctio sit ab aliō hoc non prohibet
 eas esse species sic enim species q̄ sunt
 in ḡnie s̄be differunt per formā q̄ forme
 rō sunt ipse species. Itē in cōe mul
 tis nūq̄ ex se distinguitur in illis igit
 p̄uatio non distinguitur in cecitate et
 surditate nisi p aliqua adita que euz
 p̄uatiōe consistit. Itē ista in sua ratiō
 ne ergo in illis additis habundāt hec
 a genere hec igitur addita sunt d̄ne
 licet nō ita cōplete in essendo sicut dif
 ferentie substantie ergo iste sunt due
 species d̄ntes. Ad omnia obiecta
 de istis quinq̄ concretis intentōibus
 secundis p̄uatiōibus nō entibus et
 p̄tentis posset responderi q̄ licet hec
 possint intelligi sub aliqua ratiōe in

telligendi et predicari inter se sub ratione
alicuius vniuersalis et statum esse ad ali-
quod vltimum quod in quantum attri-
buitur ei ista intentio est diuersum ab
illis decem tamen stat tantum esse decem
generalissima res quod non quodlibet intel-
ligibile sed ens secundum se diuiditur in hec
scilicet metaphice et ita nullus istorum est ens
secundum se distinctum ab illis decem. Contra
tunc uidetur quod logicus considerans per
se intentiones et numerum generalissimorum
tantum sub hac ratione. scilicet quia eis hec in-
tentio generalissimum posuit applicari o-
beret dicere plura esse generalissima quam
decem quia plura istis sunt intelligibilia
quibus in quantum intelliguntur potest in-
tentio attribui licet metaphice. considerans
ens in quantum ens diceret ea tantum
esse decem cuius oppositum videtur. Ad
dicere dicens singulum signum substantiam
uel quantitatem et non tantum singulum
ens significare secundum se. Ad oppo-
situm est. Ad quod dicitur quod tantum
sunt quatuor generalissima res quorum
distinctio non sumitur penes aliquid lo-
gicum tamen sed penes ipsas entitas. Ipsa
enim intentio generalissimum est tantum vari-
ata numero in istis unde quoad id quod
difficultatis questio est magis metaphi-
sica quam logica ideo sufficienter hic scire
quod ita est quis forte metaphicus obbeat
uel possit scire propter quid. Ad primum
argumentum dico ut supra. Ad primum
contra hoc dico quod ens per se et non
ens per se uel ens in subiecto et non ens in
subiecto sunt contradictoria et ideo cum
negamus non negamus solam uocem sed significa-
tum et non potest vnicuique actu quodlibet signi-
ficatum negare eum equiuocum sicut affir-
matio si non ens in subiecto non est ideo
quod substantia non ens est non ens in
subiecto neque non ens per se est accidens:
quia non ens est non ens per se sed ens non
per se idem est quod accidens et ens non in
alio idem quod substantia et primum non
contradicit enti per se nec secundum entem in
subiecto. Ad aliud potest dici quod ac-

cidentia conueniunt in aliquo intento
nali ut attributum substantie uel posteri-
us suba in quo non conuenit accidens cum
substantia uel potest concedi si esset nullus
equiuoce significans suba et quia alia
generalissima ut .a. eque conueniens
diuisio esset entis in .a. et quando sicut
in substantiam et accidens quia utrobique
equiuoci in equiuocum et vniocum. Ad
tertium contra illud dico quod equiuocum actu
importat omnia sua significata et ideo
actu ponit accidens omnia noue genera
cum diuiditur ens in suba et accidens.
Cum dicitur equiuocum non accipitur si-
nificatio uno significato. verum est ab eodem
intelligente sed non minus ipsum secundum se
omnia sua significata si ponit et eodem
sumitur non autem ut intelligitur ab vno.

Ad secundum principale dicendum quod suplati-
um tantum uni conuenit in uno genere et
ita tantum unum est generalissimum in uno ge-
nere sed non simpliciter tamen vnum. Vel aliter
quod suplatiuum dupliciter dicitur et exponitur
vno modo positue per excessum omnium aliorum
aliomodo priuatiue per non excedi ab ali-
quo alio primo modo nullum est generalissimum
simpliciter si tantum in aliquo genere. id est
generalius omnibus alijs in suo genere: et
modo quodlibet illorum est generalissi-
mum quia nullum eo generalius et illa pro-
positio quod per superabundantiam dicitur
et. vera est ut suplatiuum exponitur po-
situe non ut exponitur priuatiue quia mul-
ta possunt esse et per ma ita quod quolibet illorum
nihil est prius. Ad tertium dictum est
prius. Vel potest dici quod multitudo predi-
camentorum reducitur ad vnum quod est
prima causa que prius est eis non predica-
tione si entitate et causalitate et ita potest
aliquid esse prius eis. Ad aliud de
concretis dico quod entia significata per
album est in genere qualitatibus sed illa si
hoc modo intelligendi uel significandi
non est per se qualitas uel in genere qua-
litas sed per reductionem quia scilicet est idem
essentialiter albedini quod est per se in illo
genere. Est autem in aliquo generalissimo

per se in quali sed non in alio quale
enim a qualitate tantum differt modo
significandi que differentia licet probet
beat predicationem unius de altero non
tamen sufficit ad distinguendum genera
uel ad faciendum aliquid esse in diversis
generibus. Ad aliud concedo quale
esse generalissimum propter probationes
illas si non aliud quam qualitas cum dicitur
habere alias species dico quod falsum est cum
dicitur predicatur per se de aliis dico quod
falsum est quia species per se unius et al
terius differunt tantum in modo ligendi

Contra quale est generalissimum et quia
est generalissimum et hoc non sunt idem
generalissimum igitur aliud consequentia
per quod circa ens idem et diversum includit
contradictionem per Aristotelem. Quarto metaphisica.
secunda pars antecedentis patet quia
si essent idem generalissimum tunc unum
predicaretur de altero sic qualitas est
qualis et unum de speciebus alterius.

Dici potest quod sunt idem generalis
simi cum ostenditur quod non quia unus
non predicatur de altero dici potest quod a
liquid est idem alij et non predicatur de
illo propter diversum modum predican
di que diversitas licet prohibeat predi
cationem unius de altero non tamen suffi
cit ad distinguendum generalissimum uel
species diversas. Similiter propter
istum modum significandi non predicatur
unus de speciebus alterius nec tamen
de aliis speciebus predicatur hoc et illud
sine hoc neganda est hec albedo est species
qualis quia et hec albedo est qualis et
concedendum est quod albus non est albedo
sed non est concedendum quod sunt species
alterius generis nec alie species quia
plus requireretur ad concedendum tales
diversitatem quam ad impedendum mutuam
predicationem de se invicem cum probat
superius ea esse diversa genera quia non
predicantur de eis de se potest negari quia
eodem sunt species et triusque sed non hic
est illud. Ad alias probationes cum or
inationes attribuntur essentie ut in

telligitur dico quod sine modo intelligen
di abstracti uel concreti non variatur
sine genus uel speciem licet hoc non sit
illud etc.

Circa capitulum de substantia quod
dicitur utrum aliquis homo sit pri
ma substantia. Sic videtur aucto
ritate Aristotelem qui sic exemplificat de pri
ma substantia ut aliquis homo aliquis
equus et inferius ubi intendit quod li
bet aliud a primis dici de primis uel esse
in eis arguit sic animal predicatur de
homine igitur de aliquo homine per aliquem
hominem intelligens primam substantiam.

Item non est secunda substantia et iter
illam et primam non est medium igitur
est prima substantia probatio prime pro
prietatis si esset secunda substantia non esset
nisi species sed hoc est falsum quia hec
est vera nullus homo est species igitur
sua contradictoria falsa. Item si ali
quis homo non esset prima substantia
posset predicari de multis et ita hec ui
detur esse vera omnis homo est alius
homo quia non potest esse commune ad a
lia quam ad supposita hominis sed illa non est va
riatio tamen quia predicatum velis affirmati
ue confunditur tantum confusum et ita pacci
dens ad confusionem alterius ut subie
ctum igitur potest confundi per se hoc quod
dicitur alius homo non potest confundi per se licet dicitur
ois aliquis homo tamen quia omne predicatum
tamen universalis affirmatiue potest esse
subiectum particularis conuertentis illam
universalem tale non est hoc quod est
aliquis homo. Si dicatur hanc dicitur
homo est aliquis homo conuertenda
esse in hanc aliquis homo est homo

Contra iste differunt ois homo est homo
et ois homo est aliquis homo ergo earum
conuersae differunt. Ad oppositum
aliquis homo predicatur de pluribus
ergo non est prima substantia antecedens per
quia iste homo est aliquis homo et ille
homo est aliquis homo. Item sequitur
iste homo currit ergo aliquis homo cur
rit et non e converso ergo alius homo est prius

et ita pñs ergo nō est pma suba. Itē
 hec est vera omnis homo est aliquis hō
 tū quia sua cōtradictoria est impossibilis
 aliquis homo nō est aliquis hō tū quia
 quolibet singularis est vera igitur aliqñs
 homo pñdicatur de oi hoie igitur nō est
 pma suba. Bicitur ad qñez q ali
 quis homo est pma suba nec dicitur o
 multis nisi equiuoce. Ad secunduz
 dicitur q pñs non ualet in se distincto
 pñte. Ad textū dicitur q illa pñs ē
 falsa et sua pñdictoria vera sumendo ali
 quis homo in predicato pro pma suba
 ut. f. falso affirmatur o hoie quia aliqñs
 homo nō est aliquis homo ut fortes nō
 est plato inductio nō ualet sed ē figura
 dictōis pcedendo a pluribus determi
 natis ad unā et ita pmutatur qualecūq
 hoc aliquid. Cōtra istud ex hoc seq
 tur q ad pñem non sequitur pñicularis
 nisi pñata distinctione et q ad singlarem
 nō sequitur pñicularis nisi pñata distic
 tione ē q pñicularis pñpositio nō habet
 cōtradictoriā nisi perfecta distinctione
 etiam tunc non pñs sibi contradicet s
 pñiculari affirmatiue in hoc sensu sin
 gularis negatiue sufficēter cōtradicet
 quia in eis est affirmatio et negatō ciu
 dem de eodē et q pñicularis pñpositio nō
 fit simplr illogizabilis et absolute l' nō
 nisi sicut singularis et q nullus syllogis
 mus absolute ualeat quia nullus pñer
 sus absolute ualeat quia in omni syllo
 uel in suo cōuersiue est aliqua pñpositio
 pñicularis que absolute nō ē syllogiza
 bilis et q pñicularis et idiffinita nō cō
 uertuntur quia una ut indiffinita hēt
 singulares pro causis uitatis quas hz
 pñicularis p sensibus multiplicatis et
 q equiuocatio nō sit in dictione quia
 nec homo multiplex in se est nec aliqñs
 homo nec in se ut manifestū est nec ut
 alij additur pñatio quia additio alie
 nō confert sibi nouū significatuz. Qu
 ista uidentur magis incōuenientia cō
 tra Arist. in tota logica et cōtra cōmunē
 naturā syllogismi et cōtradictōis q ex

pñere unā auctoritatē Arist. Uidet
 ergo potius dicendū q aliquis homo
 nō est pma suba. i. nō significat tm vnuz
 suppositum hois sicut iste homo ppico
 uenientia predicta. Sed ppter aucto
 ritatem Arist. intelligendū q homo o
 se indifferens est ad multas acceptio
 nes. f. pro uoce intentione p suppositis
 signa ergo ut ois aliquis sibi addita in
 differentiam ad intentiones et ad uocē
 tollunt et determiniant ipm ad acceptōez
 tantū p suppositis s; adhuc in illa acce
 ptione est indifferens ad quodcumq
 suppositū igitur Arist. volens pñam
 sbam expñere ut distinguitur cōtra se
 cundā uidelicet ut ei inest intentio secū
 de sube et tamen quodāmodo in gñali
 dicit ut aliquis. i. quodlibet quod ē iste
 hō. Aliomō pñt dici q p aliquis hō
 ponitur pma suba determinata in determi
 nate tamen et tūc exemplificauit Arist.
 de pma suba determinata licet indetermi
 nate ut de hac uel illa sed forte aliquis
 homo nō significat pñm subam deter
 minatā neq; determinate nec indetermi
 nate licet pro illa supponat quando ē
 sbiectū pñicularis pñponis q nō signifi
 cet patet p ueritatē huius ois homo ē
 aliquis homo pma enim suba determina
 ta siue determinate siue indeterminate
 sumpta nō predicatur uere de omni ho
 mine ita et homo quādo est sbiectum
 indiffinitē supponit pñm subam deter
 minatam in determinate nō tamen illaz
 significat ideo posterior modus dicēdi
 uidetur pñuētiōr. Ad pñm argu
 mentū pz quia Arist. noiat pñm subaz
 quodāmodo in cōi p cōe sumptū pro
 acceptione pro suppositis. Ad aliud
 dico q aliquis hō ē ens paccidens cō
 positū ex re pñme intentionis et secunde
 et nec est pma substantia nec secūda sed
 mediū accidentale inter illa et tale me
 diū inuenitur inter speciē specialissimaz
 et indiuiduū ut homo albus licz nō me
 diū cēntiale. Contra aliqñs hō pñdi
 cat de pluribus differentibus numero

inquit fm predicta igitur est species.

Itē ens paccidens est cōpositū ex rebus diuersorū genēz huiusmōdi non est aliquis homo qz modus intelligēdi homiez nō est res alicuius generis

Ad p̄mūz pōt dici qz aliquis homo de nullo predicatur in quid quia ens paccidens nō habet quid. Contra h̄ tunc pari ratione p̄dicatio hec non est in quid aliquis hō est aial. Itē p̄mō l̄: elencorū dīc Ar. eadē ē dīffō p̄pōis z vni^o solus p̄pōis z rei z vni^o rei ista tamē vna sola res est cōpositū ex re p̄ me intentōis z secūde igit tale p̄positū potest habere dīffōz in quid. Itēz aliquis dicit tātūmodo modū intelligendi hoīem p̄ suppositis z tū in illa acceptione dicit quid suppositoꝝ igitur aliquis nō prohibet hoīem predicari i quid de illis imo magis cōfert ad hoc.

Pro responsione illorū oportet itelligere qz ōne sincathegorematicū in p̄dicato est pars predicati cuius proba^o ē p̄ possibile alr ex veris seq̄ret falsūz sic nullus homo ē oīs hō iste hō ē hō si signū in maiori nō esset pars predicati posset inferri in cōclusionē ergo iste hō nō est homo quia ad habendūz ydem titatē maioris extremitatis nō oporteret ipm sumi in maiori z cōclusionē cū eodem signo si illud nō esset pars predicati sicut manifestū est in secūdomodo secūde figure qz maior extremitas nō sumitur cum eodem signo in cōclusionē ne z maiore z ita ex veris seq̄retur falsum. Itē ōnditur ostensīue magis p̄pter qd quia sincathegorematicūz nūq̄ habet respectū ad p̄cedens alr negatio subseq̄ns p̄pōez posset p̄pōez facere negatīuā sicut z negatio p̄cedēs igit sincathegorematicū additūz p̄dicato nō determinat ipm in p̄p̄tīōe ad subiectū z ita nō inq̄natūz extremū quia iquātū est extremū respicit aliud extremū sed ōe sincathegorematicū determinat extremū iquātū est extremūz igitur nullū additū termino in

p̄dicato est sincathegorematicū s̄ ps p̄dicati tñ absolute intellectū termini cui additur determinat z ita est sincathegorematicum respectu p̄is p̄dicati sed nō respectu predicati quia ipm ē alia ps p̄dicati sed sincathegorematicū cū additū subiecto non est pars subiecti quia determinat illud cui additur in cōpōne ad predicatum. His uis patet ad rationēz quia sic dicendo aliquis hō est animal est aliquis tantū sincathegorematicū z homo tantū subiectū z ideo potest p̄positio esse p̄se sed nō est ita ubi aliquis hō predicatur. Ad aliud dico qz unus z solus possūt esse cathegematica uel sincathegematica p̄mōmō itelligit Ar. i. p̄: elēcorū qz eadē ē dīffō rei z vni^o solū rei. i. rei in se in diuise z ab alijs diuise quia illud est res p̄ suaz eēntiam nō aut itelligit ut vnus z solus sunt sincathegematica. Ad tertiū cōcedo qz aliquis dicit modū intelligendi hoīez pro suppositis tamē sub tali modo itelligēdi nō potest homo p̄dicari nisi ille modus sit pars predicati p̄pter ratōnem supradictā z illud totū nō p̄dicatur in qd qz si posset hō p̄dicari sub tali mō tñ manēte mō posset predicari in quid z quia nihil dicitur spēs nisi inquantū aptum natū est p̄dicari hō sub ista modo non potest esse species. Ad aliud supius quod fuit contra r̄sionēz. Ad secūdū p̄ncipale cū ōf ens p̄accidens est cōpositum ex rebus diuersorū genēz illud pōt negari quia quicquid nō est essentialiter idem cum aliquo siue sit res generis siue nō cōpositū cū illo aliquo facit ens p̄accidens

Ad tertiū p̄ncipale concedo hanc esse uerā oīs homo est aliquis homo cū ostenditur primo qz nō quia p̄dicatū nō est cūfundibile p̄se nego nam in contradictoria p̄dicte vltis erit idēz predicatum quod z in ista z cōfusūz cōfūse z distributīu nec aliter oporteret cōfundibile p̄accidens eē p̄se cōfundibile l̄ aliter potest concedi qz inquantū p̄tur

aliquis homo intelligitur specificare re
huius verbi est ita qd predicatu est hoc
totu ens aliquis homo et illud pot con
fundi p signu vniuersale affirmatiu
immediate additu. Per h? dico ad alia
probodez quia illa vltis couertitur i hac
aliquod ens aliquis ho est ho.

Substantia est que prope et pncipali
ter est. Nota q diuisio sbe in prima et
secunda no est diuisio gñalissimi i sps
sed subiecti in accñtia quia sba fm q in
telligitur fm qua consideratodez ptinz
ad logicu diuiditur i intentiones sibi ac
cidentes. Alia ergo omnia aut de sub
stantijs dicuntur pms aut in eis sūt et.

Querit de pñtis qd facit Añ.
ad pbandū istam cōclusionē
scz aial pdicatur de hoie ergo
de aliquo homie et color est in corpore
ergo in aliquo corpe. Et p huiusmōi
pñe teneant formaliter q non uidetur
quia nec alibi tenet species predicatur
de hoie ergo de aliquo homine ubi est
eadem forma arguendi. Itē videt
esse fallacia pñtis a supiori nō distribu
to ad inferius et ita pō pñtis que conse
quētia nō ualet. Itē terminus de se ē
indifferēs ad oēs suppoem igitur si ar
guatur ab ipso sumpto absolute ad ipz
sub una suppoem arguitur ab iōiffe
renti ad determinatuz et ita fit fallacia cō
sequētis sic est in pposito. Itē eadē
rōne qua illa pñe tenet uidetur ista te
nere aial predicatur de oī homie igitur
aliquod aial sed nō ualet ista igitur nec
illa pbatio maio. utrobiz fut similis o
scensus nisi q hic in subiecto ibi in pie
dicato que diuersitas nō impedit cum
ois vltis possit conuerti sumptis termi
nis vniormiter probatio mioris quia
añs vtz cōsequens falsuz. Itē pari
rōe sequeretur aial est ois homo ergo
aliquod aial quod nō est vtz quia añs
vtx cōsequens falsum quia sua contradic
toria vera q añs sit vtz patz quia aial
est homo inquātuz homo igitur omis
homo añs istius patz quia aial p natu

ra hoia est homo igitur inquātuz ho
et cōsequētia per Añ. patet pmo pñoz
capitulo de reduplicatione. Itē de
structis pms aial predicatur de homie
et nō de aliquo hoie quia nullus est igit
pñe nō ualet. Ex hoc etiam sequitur
alia cōclusionē Añ. eē falsā scz destru
ctis pms et. quia eis nō existentibus
possunt secunde substantie pdicari de se
inuiē pse igitur et manere quia hoc se
cunda substantia eē est esse predicatum
eēntiale in genere substantie. Ad op
positū est Añ. et probat vtramq pñam
inferendo ex oppoito cōsequētis op
positum añtis. Dicendū q hec pñe est
bona aial predicatur de hoie ergo de a
liquo sumēdo pdicari ut hic sumit Añ.
scz supioris de inferiori i genere occur
rit enī super hanc regulā quādo alter
de altero predicatur et. que ualet hac
q est prius priore in genere est pus po
steriore. Intelligendū etiā q hec con
sequētia tenet descēdendo ad istū ho
minē ubi est pma sba determinata et deter
miata quia sequitur si aial est pus hoie
igitur isto h Añ. inferēdo infert de pri
ma sba determinata indeterminata tam
sicut ponitur p hoc q est aliquis homo
quia sic sumitur oppoitus pñtis. Sed
de alia cōsequētia color est in corpe igit
i aliquo est magis dubiū quia nō tenet
p regulā supradictā. Dicitur q tenet
de accidentibus coibus p locū a maiōi
quia illa prius insunt pms subiecti q
secūdis licet ecōuerso couenit de ppo
Contra hoc tunc nō probat vltiter
oia alia a pms dici de pms aut esse i
eis quia nō sunt accidētia ppra potest
dici q secūda cōsequētia tenet de omi
accñte reali quia nullū tale inest cōi ni
si mediāte suppoito aliquo igitur si cōi
inest inest suppoito idēmiata tamē et
fm hoc intelligendū q secūda cōsequē
tia nō tenet descēdendo ad primā sba
determinatam et determinate sed ē fallacia
pñtis nec sic descendit Añ. quia nec su
mitur oppoitus pñtis sed descendit ad

determinatam indeterminatē tñ. Ad hoc
hec pbatio nō videtur sufficiens quia
ppriū inest cōi et nō inquantū inē sup
positis quia inquantū ppriū inest pmo
cōi et fm hoc cōe est extraneus supposit
quia sumēdo cōe pro medio ut ex eo vi
citur pprius pmo et in miorē ut est i sup
posito ē fallacia accētis sic homo pmo
est risibilis iste est homo ergo iste est
pmo risibilis igitur nō oē accētis reale
inest cōi inquantū est in suppositis. Itē
dicitur qd utraq; pna tenet tantūmodo
sumēdo cōe ut habet suppōem psonalē
et tunc secunda pna tenet p hanc regu
lā nō est alicui supponenti disuncti
ue pro multis nisi alicui illoz in deter
minate sumpto inest sed tamē pma pna
videtur tenere absolute sine tali specifi
catione supponis quia sūgtum supiois
pus est inferiori igitur quicquid est p
illo sūgtō ē prius supposito et fm hoc tē
pma cōsequētia. Itē dicit qd i suppo
sitione simplici sumitur sūgtus p sūgtō
et nō quicquid ē pus significato supio
ris illomō est prius inferiore quia superi
oris sūgtus illomō nō est pus inferiore
sed est ei extraneū ut patet cōiungēdo
premissas vbi in maiori stat terminus
sumptus et in miori dicitur de suppositis.

Ex istis cōsequētijs probatis ex op
positis infert Añ. alia igitur oia aut o
subiectis pncipalib; sūbz dicūtur aut
sunt in eis que cōclusio ita itelligenda
ē sicut sequitur ex ante pbatō et hoc ē
sic oia alia que dicūtur de secūdis sūbz
uel sunt in eis ut habēt acceptōez pso
nalē dicūtur de pms uel sunt in eis.

Ex hac secūda cōclusiōe infert Añ.
tertia destructis igitur pms ipossibile
est aliquod alioz remanere que sic ex
ponitur quo ad illud esse quod alia ha
bēt in pms quāvis possint remanere
quo ad aliud esse ut quidditatiuū ē ēē
intelligibile. Contra hanc expōnez
secūda sūbstātia inquantū hic sit sermo
de ea oppōitur pme quia diuidunt sub
stantiaz p oppōitum et p accidēs vtriq;

illoz nullū aut oppōitū habet eē i suo
oppōito igitur nullū esse habet secūda
sūbstātia in pma fm igitur istam expō
nez absolute dicitur destructis pms
nullū alioz destrui. Hoc cōfirmatur p
hoc qd Añ. loquens de secūda sūbstātia
et accētibus dicit oia alia a pma s; hec
inquantū habent esse i pma nō sunt alia
igitur nō loquitur de illis in quantū ha
bent esse in prima sūbstātia. Itē pōt vi
ci aliter qd hec tertia conclusio logice
sumpta scz de ipsis intentionibus est
manifesta. Sic secūda sūba dicitur rela
tiue ad pma sicut dicitur ad aliud de q
dicitur igitur si pma nō est scōa nō est
quia relatiua sunt simul natura p Añ.
inferius capitūlo de relatione. Itē
accidens relatiue dicitur ad subiectū
loquēdo de intentionibus et intentio sūbi
uel fūdat in pma sūbstātia uel secūda
si in prima ergo destructa pma non est
sūba illius accidentis si nō est subiectū
igitur nec accidens per hanc regulam
relatiua sunt simul natura si intentio
subiecti fundetur in secunda sūbstātia
arguatur sic destructa prima sūbstātia
secunda non est per locum a relatiuis
et si secunda nō est subiectum talis ac
cidentis non est et si hoc igitur tale ac
cidents non est per locum a relatiuis.

Dicitur qd intentio subiecti respectu
accidentis potest fundari in alio acci
dēte quod nec ē secunda sūbstātia nec
prima. Contra illud accidens habz
subiectum aut accidens aut sūbstātiā
si sūbstātiā arguatur ut prius si ac
cidents illud habet subiectum uel pro
cedetur i infinitū in accidētibus quo
ruq; quodlibet sit subiectum alteri qd
habet Añ. pro inconuenienti qñto
metaphice aut stabit ad sūbstātiā se
cunda uel pma et de oibus arguatur a
pma ad ultimū. Itē dūz aut qd hec
ppō destructis pms ēē. si pōit pmas pos
se destrui qd ablati absolutū p Añ. sci.
et destructūz expōitur p si. qd dū. pōt
igit ista ēē sensus si destruant pme sūbe

destruatur alie uel quia uel omni et que
libet exponens est uera quia potest alicuius
in propositione ad aliud non requirit ipsius
poni absolute si est falsa secundum quid et sim
pliciter predicta etiam conclusio. destructio
premissis et potest intelligi de ipsis que sub
sunt intentionibus quia secunda substan
tia non habet aliud esse quam aliqua prima
sua siue esse accidentis est a subiecto si a pri
ma substantia illa non existeret accidentis non
est si a secunda illa non est si prima non sit igitur
si prima substantia non sit nulla sua est neque
ullum accidentis. Nec etiam tertia conclusio
forte generalius uera est quam prima licet non
inquantum ex eis inferitur. Ad primum
argumentum dico quod species non predicatur
de homine ut hic sumitur predicari quia non
est superius eo in genere. Contra hec
est uera homo est species igitur species uere
predicatur de homine. Item si species est homine
arguetur quod secunda presentia non ualeat
quia non sequitur igitur est in aliquo ho
mine. Ad primum dico quod uerbum potest
notare qualiterque unionem extremorum
et non oportet quod semper notet predicatum esse
superius subiecto sed ad exercendum illud
quod significat hic oportet addere ad com
positionem huius uerbi est aliqua deter
minatione ut essentialiter uel aliquid
huiusmodi. Secunda ratio contra rati
onem probat illud quod est in homine non
secundum acceptionem personalem sed simpliciter
non esse in aliquo homine quod bene est con
cedendum. Potest etiam dici ad rationem
principalem quod species si dicatur de homine
non tamen ut homo habet acceptioem per
sonalem et neutra presentia ualeat nisi sic sume
do eodem. Ad secundum argumentum
principale ut est contra utramque presentiam potest
dici generaliter quod non est fallacia presentis
quia non arguitur ad primam substantiam
determinatam et determinate si determi
nate et illo modo est eque eodem cum ter
mino eodem sumpto personaliter sed in qua
tum est contra primam presentiam potest dici spa
tialiter quod cum huiusmodi prius uel superius
et. licet arguere a superiore terminante

talem respectum ad inferius quia quicquid
est prius homine est prius isto cuius causa
est quia superius inquantum terminans
tale respectum habet virtutem ueliter super
ti quod. n. prius est superiore dicitur de eo
uniuersaliter et a superiori distributo licet
descendere ad inferius. Ad tertium uero
quod terminus in una propositione non habet
nisi unam suppositionem quia una propositio est si
gnum unius intellectus compositi et di
uerse suppositiones termini sunt diuerse ra
tiones intelligendi terminus respectu ter
tij et omnes diuerse suppositiones in suo gene
re sunt oppositae eorum igitur impossibile sit
idem in eodem intellectu composito respec
tu tertij intelligi sub diuersis uel op
positis rationibus intelligendi. Impos
sibile est idem in una propositio habere diuersas
suppositiones idifferens est igitur terminus
ad diuersas suppositiones licet non in una pro
positio loquimur autem de presentia ut ante est
propositio una et sic non est maior indistinctio in
anecedente quam in consequente. Ad quartum
argumentum ut est contra primam presentiam
sequentiam potest dici quod non est similis
ratio descendendi quia descendendo sub
subiecto arguitur per hanc regulam quod
predicatur de superiori et de inferiori que ne
cessaria est ut hic sumitur predicari.
Descendendo autem sub predicato ar
guitur per hanc regulam de quo pre
dicatur superius et inferius que facit fal
laciā consequentis. Notandum quod
licet hec possit concedi uera omnis homo
est aliquod animal non tamen inquantum
animal est prima substantia. prima enim sub
stantia determinata siue determinate siue
indeterminate sumpta non dicitur de omni
homine. Sed tunc uidetur illa ratio plus
uolare contra secundam consequentiam
quia arguendo sic in omni corpore est co
lor igitur in omni corpore est aliquis co
lor ut aliquis color dicit primam substan
tiam est antecedens uerum et consequens
falsum et tamen illa consequentia uidetur
tenere per eandem regulam per quam et presentia. Ad nonum.
Dico quod non per eandem regulam quia

secunda p[ri]ma. Et si tenet per hanc regulam quod
inest alicui stanti dissolutiue pro multis
inest alicui illoz indeterminata sed ter
minus stans confusio tantum non stat pro
multis dissolutiue. Et hoc sequitur
p[ri]mam tantum tenere a cōi habere suppo
sitiōez p[er]sonalē et non quācumq[ue] sed deter
minatā et illā dico q[uod] terminus stat pro
aliquo determinato indeterminate tamē
sicut subiecti indiffinitē uel particulari

Contra hoc si non sequitur aial predi
catur de oī homine ergo aliquod aial
quod predicatur de oī homine non est ali
quod aial et si hoc non dicitur de p[ri]ma sū
stātia nec est in illa ut manifestū ē igitur
aliquod nec dicitur de p[ri]ma suba nec ē
in ea quod est contra Aristotē. sequitur
igitur inco[n]ueniēs cōtra Aristotē. nisi de se
sus teneat sub termino stante confusio
t[er]m[in]i. Eodē modo potest argui de ista in
omni cōpore est color. Ad hoc dico
q[uod] p[ri]ma p[ri]ma ē fallā p[ri]ntis q[uod] ad hoc se
qui illud infertur hoc esse illud et non
ecōuerso multa enim de se inuicem p[er]
dicuntur p[er] hoc uerbum est quoz nullū
infert aliud. Arguendo igitur eodem
ordine negatiue est fallacia p[ri]ntis a de
structione a[n]tis ulterius cū dicitur si
non est aliquod aial non dicitur de p[ri]ma
substantia ista p[ri]ma non ualet quia aliquid
inquantum est secunda substantia dicitur
de p[ri]ma ut hic sumitur dicitur de et f[er]m h[ic]
est ex neum alicui aiali unde in ista p[ri]ma
inuitur fallacia accidētis. Ulterius
cū dicitur si aial ut dicitur de oī homine
si dicitur de aliqua p[ri]ma suba nec est i ea
igitur aliquid nec of de p[ri]ma substantia nec
est in ea ibi est fallacia figure dictōnis
p[er]mutando q[uod]le in quid debet. n. sic i ferri
igitur aliquid sub aliquo modo accidē
ti nec de p[ri]mis dicitur nec est in p[ri]mis
et hoc est cōcedendū tanq[uam] necius quia
ois homo nec dicitur de nec est in.

Cū dicitur i q[uod]to argumēto principa
li q[uod] non est diuersitas hic et ibi nisi quia
hic sit de se s[ecundu]s ex parte subiecti itē ex
p[ar]te predicati. Dico q[uod] illuz de se s[ecundu]m

ecōmitat diuersitas supponit que p[er]
hibet cōsequentia quia non tenet nisi ter
mino r[ati]onem supponēte. Cū dicitur q[uod]
uniuersalis cōuertitur sine figura dic
tionis v[er]o est q[uod] uariatio supponit cir
ca unū terminū non est respectu reliqui
termini supponentis eodē modo et nisi
eēt non esset figura dictōis. Ad aliū
dico q[uod] non sibi lequeretur v[er]o obiq[ue] quia
p[ro]p[ri]o ista aial est oīs homo a nullo poni
tur vera ut aial habet suppo[si]tōez determi
natā et aliter non tenet illa p[ri]ma. Vel alit[er]
quia oīs homo non predicatur ut hic su
mitur p[re]dicari licet p[ro]p[ri]o ponatur vera
non enim est uera p[ri]mo p[er] se. Ad
ultimū dico q[uod] loquēdo de intentiōib[us]
destructis p[ri]mis nulle sunt secunde sū
stātie quia uno relatio destructo de strui
tur et reliquū nec est etia[que] aliquod p[re]di
catum in genere sūe nec istomodo fut
p[ri]me substantie magis corruptibiles q[uam]
secunde. Similiter est de rebus que sū
sunt inquantum eis attribuitur tales
intentiones sed si loquemur de esse re
bus forte potest concedi homines esse
aial licet non hūc uel illum sed hoc non
f[er]m q[uod] homo habet suppo[si]tōez p[er]sonalem
determinatam illā. n. non habet nisi cū sint
eius aliqua supposita s[ed] quia cuiuslibet
cōmunis siue ex n[atu]ris siue non existentis
est suppositum accipe p[er] additōem p[ro]
minis demonstratiui sic sicut ip[s]e est cōe
p[ro]pterea melius dōm q[uod] siue aliq[ui]s
homo sit siue non sit semp[er] sequitur aial
p[re]dicatur de homine igitur de aliquo et
q[uod] p[ro]p[ri]o idē p[ri]ns ē uerū p[ro]p[ri]o q[uod] et a[n]s. s. p[ro]
p[ri]o p[ro]p[ri]o uide[re]z ext[er]ior[um] l[oc]o neut[er]q[ue] exi
stat. Contra p[er] hoc ecia[que] arguit sic de
structo p[er]t[er]m[in]i non o[mn]i[us] p[er]us de strui s[ed] se
cūda suba est p[er] p[ri]ma q[uod] se q[uod] ad p[ri]mā et
non ecōuerso et t[er]c[ia] ē p[er]us p[er] Aristotē. ca. o p[er]
us q[uod] de structa p[ri]ma suba non o[mn]i[us] secūda de
strui. Hic p[ot]est q[uod] loquēdo de it[er]m[in]iōib[us]
sūt fil[ia] nā q[uod] conlatia loquēdo de rebus
licet hō forte sit p[er]us i[n]to hoie non tamē
aliquo homine quia secūda substantia non
habet aliquod eē q[uod] eē alic[ui] p[ri]me sube.

Hoc est omni substantie in subiecto
non esse hoc autem non est proprium sube
sed etiam virtutis.

Veritur circa hoc an differē
tia de genere substantie sit substantia
loquendo de eo quod subest
intentioni. **Q**uod non videtur per litteram
hic quia non inest soli substantie sed virtuti
prima proprietate si substantia esset substan
tia posset ei inesse et tamen soli substantie.

Item nec est propria substantia quia dicitur de sub
iecto nec secunda quia nec species nec ge
nus in genere substantie hec sola sunt secunde
subest per Aristotem. **I**tem habet contrarietatem
quia habet aliquid a se maxime distans in
eodem genere et talis distantia per Aristotem.
et metaphysice est contrarietas sube
autem nihil est contrarium per Aristotem in feri
us. **I**tem per Aristotem quanto metaphysice pri
mus modus quantitas est virtutis sube. quan
titas autem non est substantia si dicatur quod
Aristoteli. intelligit quod habet modum pre
dicandi in quale hoc non videtur verum
quia metaphysicus a logico differt in hoc
quod metaphysicus considerat ens inquantum
ens logicus inquantum consideratur a
ratione quod ergo habet solum modum
predicandi in quale quavis a logico pos
set aliquo modo dici qualitas non tamen
a metaphysico nisi sit essentialiter quantitas.

Ad oppositum non substantia non est propria
substantia quia substantia est primum ens virtutis est natu
liter prior specie que est substantia. **I**tem
non substantia interemita non interimitur substantia: si
virtutis interemita interimitur species que
est substantia secundum. **I**tem virtutis est pars
diffinitionis speciei igitur indicat aliquid
essentie eius nihil autem pertinet ad essen
tiam substantie nisi substantia. **I**tem si esset ac
cidens faceret unum ens paccidens cum
genere et cum addita generi faciat speciem
igitur omnis species in genere substantie
esset ens paccidens et ita nulla est species

Ad questionem potest dici quod virtutis
in genere substantie est substantia quare
est idem per se quia est per se substantia
non tamen est species vel individuum in

genere substantie nec per se substantia virtutis
est tamen talis predicatio rationale est substantia
quod ista quantum est substantia quavis ultra
quod necessaria et utraque paccidens prima
enim est paccidens non ideo quia aliquid
est substantia cui accidit rationale sed cui per se in
est rationale sed secunda est per accidens
quia aliquid est substantia cui accidit quan
tum. **A**d primum argumentum dico quod in
telligit non est hic proprius substantie. id est ei
quod directe est in genere substantie ut
species vel genus sed etiam virtutis que non
est sic substantia. Secundum idem ostendit

Ad tertium dico quod contrarietas primo
modo dicitur contra: pro maxima distan
tia et hoc modo prout opposita dicun
tur contraria ut in primo philosophico dicun
tur principia scilicet forma et privatio con
traria hoc est in omni genere inter dif
ferentias generis de qua dicitur de
metaphysice quod omnis differentia secundum
speciem contrarietas est. Alio modo
sumitur ut est maxima distantia formarum
mutuo circa idem se expellentes et sic su
mitur hic et philosophico et ubi est ista con
trarietas ibi est motus prope dictus.

Ad quartum dico quod Aristoteli. ut in
pluribus dividit voces in significatio
nes et in modos diversos accipiendi
quod admodum facit de qualitate non enim
eam dividit ut est generalissimum in species
ponens virtutem specie esse primam spe
ciem eius. Sed dividit hanc vocem quan
titas in significata et unum significatum
eius est virtutis substantie quia sicut forma
equivocatur ad substantialem que tri
buit esse simpliciter ita actus ad actum
primum et actum secundum et ita qua
litas ad qualitatem essentialem et acci
dentalem equivocatur et differentia sub
stantie est qualitas essentialis nullomodo
qualitas ut est generalissimum.

Non vos contra bene substantia partes.

Veritur circa hoc an partes
substantie sint sube. **Q**uod non
videtur quia substantia ut est generalissimum est per
se ens nulla pars sube est per se ens virtutis est pars sube

quia tunc esset hic aliquid et una suba
esset ex multis hoc aliquid quod non ui
detur verum. Item si quicunque pars sibi
sit substantia sit. a. illa substantia et argui
tur sic si. a. sit sibi descendendo diuisione a
generalissimo oportet concedere quod uel sit
illa substantia cuius est pars uel species
distincta contra illam uel quod contineatur
in aliqua specie distincta ab illa quia donec
quod est in genere est in aliqua specie
eius per Aristotem. secundo topicorum non est il
la cuius est pars quia illa de ea non pre
dicatur non aliquid alia species nec in alia
specie quia tunc differret a suo toto spe
cifice et ita per differentiam essentialem et
etiam ab omni alia parte sed hoc non
est possibile tum quia omnis pars ha
beret formam specificam quia omnis diffe
rentia sumitur a tali forma et ita nulla
pars esset pars totius nec constitueret
eius essentiam nec unum essentialiter cum
alia parte tum quia tunc omnis pars
per propriam formam esset ens in actu et ex
duobus in actu non fit uere unum per Aristotem.
7° metaphice et ita nullum totum esset uerum
unum. Item quilibet pars substantie est
substantia et nulla pars hominis est ho
mo sequitur igitur nullus homo est suba
conclusio est falsa et non minor igitur maior
forma arguendi patet per Aristotem. 4°
philosophicorum quia tali forma arguendi utitur
contra ponentes tempus esse circulationem
sic quilibet pars temporis est tempus
et non quilibet pars circulationis est cir
culatio igitur tempus non est circulatio
unde si forma arguendi ibi ualet et hic
Item de materia dicitur et meta. quod non
est quid nec quale et. igitur non suba.

Item forma non est substantia quia est in
subiecto et quia adest et abest propter sub
iunctionem ut in transmutatione subali
partis. Ad oppositum potest argui per tres
rationes factas ad oppositum precedentis quod
stionis. Item diuissum predicatur de di
uidentibus ipsum secundo de anima suba
diuiditur in formam et materiam et compo
situm igitur quodlibet istorum est suba. Item

7° metaphice dicit Aristoteles. quod forma est
magis ens quam materia et ideo est magis
ens quam compositum in qua prima inuenit man
ere magis ens quam compositum tunc arguo
sic substantia est maxime ens si igitur illud
quod nunc est ens ut compositum sit suba ut
per multo magis materia et forma que
sunt magis entia composito erunt sube

Item hic in littera uidetur Aristoteles. i
nuere quod partes substantie sint sibi aliter
non opteret prohibere illud quasi inconueniens
ne sequeretur ex dicta proprietate. Ad quod
stionem potest dici quod duplices sunt partes
scilicet essentielles ut materia et forma que. scilicet
essentiam sube constituunt alie partes quan
titatiue que non sunt sibi inquantum sub
stantia est inquantum est quanta et extensa
si tamen de his quod de illis potest dici quod non sunt
sibi per se. id est generalissimum sibi non potest
de eis per se nec uere in abstracto propter
primam rationem et secundam prius positam ad illam
partem questionis verum tamen suba est eque
uocum ut dicitur ens per se et istomodo est ge
neralissimum et ut dicitur de principiis en
tis per se et istomodo partes sibi possunt dici
suba. Si uero in genere sibi ut est generalissimum
sunt non ut species si per reductionem in per se princi
pia species et de illis que sunt in genere per redu
ctionem non oportet genus in abstracto uere
predicari. Ad argumenta precedentis quod
nis ut hic ualent. Ad primum non suba
non est prius substantia dico quod si intelligat
non suba. id est illud de quo non predicatur per se
generalissimum in genere substantie falsa est
propositio si uero sic non suba. id est nullomodo suba neque
ut suba est generalissimum neque ut dicitur
de principiis sube. Ad probationem cum
dicitur suba est primum ens dico quod hoc est verum
quando generalissimum sube ad alia ge
nera id est entium per se in genere est suba
primum ens non tamen est uerum de sub
stantia principiata simpliciter quia prin
cipia talis substantie sunt priora illa
ut dicitur septimo metaphice quod forma
et materia sunt magis entia composito for
te tamen potest concedi absolute quod suba
est primum perfectione sed non uia generationis.

Ad secundū nō substantia iteremta
nō interimit substantia dico qd si maior i
telligitur nō substantia id est eo interem
to quod nō sit substantia p se in genere
sube nō interimitur suba falsa est quia
pncipys substantie que nō sunt sic sube
interemtis substantia interimit vera tū
potest esse sic qd nullomodo est substantia
nec gñalissimū nec ut dicitur de pncipys
substantie. Ad tertū per idem
nihil ptinet ad essentiaz subtilitatem nisi
substantia si intelligitur nisi quod p se ē
in gñe sube falsa est alio? vā r illo? p se
substantie ē substantia. Ad aliud de se
cundo de sia dico qd illa diuisio substantia
tie nō ē diuisio generis in species quia
tunc materia haberet differentiaz dis
tinguentem ipam a forma r esset ens
actu de se distinctū a forma quod non
est vix sed est illa diuisio equiuoci in
equiuocata sū logicum uel analogi
in analogata sū naturalē r sic p dicitur
onē substantie de diuidētibz cōcedo h
hoc nō est ut substantia est gñalissimū
Ad aliud dico qd forma r materia sūt
magis entia cōposito entitate pncipij
r ita sunt substantie nō tamen ut substantia
tie species. Ad auctoritatē Aristo.
dico qd Aristo. nō dicit nec inuit ex lit
tera hic partes substantie ē substantias
sed dicit qd propter pñaz pñetatem
substantie nō oportet eas cōcedere non
esse substantias quia nec partes sube
sunt in subiecto id est in aliquo actu p
pleto existentes ut forme licet sint i to
to quia alius est modus essentia i to
to r alius in subiecto. Tūc ad duo ar
gumenta ad aliam partē questionis q
probant formā nō esse substantiaz per
hoc qd est in subiecto. Dicendum est
qd materia a pñetate est tantum illō
quod est in pñetia ad suscipiendaz for
mā nō habēs ex se actū aliquem cōple
tum cui forma tribuit esse simpliciter
ut est in substantijs subiectū dicitur quod
licet sit i potentia ad formā tamen est
in actu cōpleto r ideo forma adueniēs

tribuit ei tñ ē fin quid forma igitur
substantie licet sit in materia nō tamē
est in subiecto. Per idē patet ad aliū
quia non ad est pñet subiecti ē. quia
nullū est eius subiectū. De quinta
pñetate substantie sciendū qd generalis
sū substantie nō dicitur de aliquo ma
gis r de aliquo minus neq aliqua sū
sū suam essentiam suscipit mag r mi
nus tamen quo ad actū substantiandi qui
est una pñetatis eius. s. substantie dicitur
magis substantia alia ut species magis
substantie genere quia pluribus substantat
sicut dicitur genus ē vniuersali? s. ē.
quia de pluribz pñetatur licet vniuersa
le ēqliter pñetatur de genere r de spē
ut de speciebus eius. Multa est circa
hanc pñetate difficultas que pñico
relinquā. De sexta pñetate sube
que est cum sit una r eadē numero est
susceptiua duoz sū sui mutatiōez hec
est propria substantie r cōuertitur cū sū
quia nulla substantia ex rōne substantie
pñet suscipe pñetia licet alia ex sua
ppia forma dērmietur ad vñū sū
Sū intelligendū est substantia susci
pit cōtraria nō sibi sed alia que sunt in
ter se contraria a loquin hec pñetatis
repugnaret qñte pñetati.

Quantitas alio diceret alio pñuū
Verū pñmo an quantitas sit ge
nus. Ad nō uidetur qd nullaz
genus pñicat dēnoiatue de
spē h hec ē vera linea est quāta r sic de
alijs que ponūtur de gñe quātitatis igitur
nullū istoz ē ē spēs igitur nullā spēs
hiz igit nō ē ge? pñmo mionis nullū pñū
uniuocū ē dēnoiatū igit oē ge? i spētū
spē ē pñū uniūocū p Ar. p. 3. ē. pñō
h? mā. qd rō pñi uniūoci ē rō sibi qd mā
fesse ē vñū o gñe i spētū spē h nullius
dēnoiatū rō ē rō sibi ut vñ i ca? o sūa qd al
bū pñtur de cōpēdēz rō albi ipōssibile ē
pñi. Itē qñtitas nō hiz spēs qd de pñia r
diceret nō pñtur ēqliter r ge? ēqliter
pñicatur de sp. b. pñatio assūpti quia
quantitas continua est naturaliter

prior sua diuisione quia iquantur p̄tinuū
est diuisibile et nāliter p̄us sua diuisione
igitur et p̄tinuū ē prius numero q̄ nu-
merus ē posterior diuisione continui
cū causetur ex illa per Aristo. 3. p̄bix.
Ad oppositū ē Ar.

Verū vtrū quantitas sit genus
unū. 2. nō uidetur q̄ p̄ Ar.
p̄mo posterior et x. meta. In
oī gñe uno ē unū p̄mū et minimū quod
ē mensura aliorū sed in quantitate nō ē
unū p̄mū et minimū s̄ duo. s. vnitas et
p̄ctus igitur q̄ntitas ē duo gñā. Itēz
cuiuscūq̄ generis oēs species sūt op-
poite quia uel p̄as diuitias includunt
uel differētiās oppositas diuidentes
aliud genus intermediū si sub aliquo
eodē genere intermedio cōtineā et in-
cludēs unū oppositū nō predicatur de
alio includente alterū eomō quo diue
diuisione generis debet esse opoite igit
nulla species unius generis de quacū
q̄ specie illius generis predicatur s̄
aliqua species quantitatē predicatur de
alia de nominatiue ut linea est numerata
igitur et. Itē passio et subiectū nō
sunt in eodē genere ut species tū quia
passio p̄dicatur de nominatiue de subiecto
igitur et genus passionis s̄ genus sub-
iecti nō predicatur de nominatiue de subie-
cto ḡ nō est idē genus subiecti et passio-
nis p̄ma p̄na patet ab inferiori ad su-
perius. Tū quia tunc passio de subiecto
nō p̄dicaretur ut patet ex precedēti
argumēto quod ostēdit nullā speciem
cuiuscūq̄ generis posse p̄dicari de alia
s̄ lōgītudo ē passio linee que ē in genē
quantitatis et longitudo est in genere
quantitatis ergo genus quantitatē nō
ē unū. Ad oppositū est Aristo. Ad
quod dicitur q̄ q̄ntitas ē genus quia
p̄dicatur de pluribus diuitibus specie
in quid ut de quantitate cōtinua et discre-
ta quia quesito quid de utroq̄ eorū cō-
uenienter respondet quantitas et est ge-
neralissimū quia nō habet genus super-
ueniens nihil. n. de eo predicatur in q̄d

nisi ens quod nō ē genus quia nec vni
uocū et est unū genus quia s̄m vnāz ra-
tionez dicitur de omnibus suis sp̄ibus
S̄ que sit illa vna ratio duplex ē mo-
dus ponēdi. vno mō ponitur ratio mē-
sure. Tū quia p̄bat hic Ar. orōnez cē
sp̄em quantitatē p̄ hoc q̄ ē mensuratiū
q̄ s̄m diuersitatē huius rōnis variānt
sp̄es quantitatē quia mensura p̄tinua
quedā est intrinseca mēsurato quedam
extrinseca. intrinseca uel mēsurat s̄m
unā dimēsiōnē t̄m et sic ē linea l. duas
et sic est superficies ul. tres et sic cōpus
Extrinsēcū duplex p̄p̄a et sic locus ul.
cōis et sic tempus et dicitur locus men-
sura p̄p̄ia quia unus t̄m ē vnus men-
surati tempus eodē quia ē idem multo-
rū mensura nō aut cuiuscūq̄ temporalis
suum tempus p̄p̄a mēsurat. Ad
nifestū ē etiam numez et orōnem esse
mēsuras. Cōtra istud ratio genus
ēqliter inuenitur in oībus speciebus
nō sic ratio mēsure in cōtinuo et discre-
to quia vni maxime p̄p̄ie p̄p̄ium est
esse mensurā et cū illud p̄se sit p̄cipiū
numeri ab illo p̄mo deriuatur ratio mē-
sure ad numez et de numero ad p̄tinua
ut m̄ifeste habetur. x. metaphice ca.
secūdo. Si dicatur q̄ discretum est p̄-
us continuo in se nō comparando ad
suum genus hoc concedit propositum:
quia neutrum participat rationem ge-
neris per alterum: s̄ continuū non ha-
bet rationem mēsurandi nisi a discre-
to ut docetur vbi supra ergo ratio mē-
sure non est ratio quantitatē ut est ge-
nus. Ideo dicitur aliter q̄ licet per
se mensura conueniat quantitati non
tamen est illa ratio essentialis quantita-
tis s̄m q̄ ei attribuitur ratio generis
sed ratio diuisibilitatis et hec de illa di-
uisione que est in partes eiusdem ratio-
nis quod ostenditur tripliciter primo
in quito metaphice vbi diffinitur quā-
tum secundum q̄ p̄ test habere diffi-
nitionem saltem exprimentez quid di-
citur per nomen ibi sic notificatur.

Quantū est quod ē diuisibile in ea
que insunt quoz singulū natū est esse
locali qd. i. in ptes eiusdeꝝ diuidi igit
quātitas est p se diuisibilitas in hui⁹
mod. ptes nā ubi est p dicationē p se pmo
mō tenet a concretis ad abstracta. Se
cundo ostenditur quia quātitas cōtinua
et discreta nō diffiniunt hic p mensurā
s p hoc quoz ptes copulantur et igit
de eoz essentia est eē p tble. Tercio qz
p rōnez diuisibilitatis sumunt species
quātitatis in 7° metaphice quia diuisi
bile in nō p tina est numerus uel ora
tio in cōtinua s m diuisionē v nā linea
s m duas superficies s m tres corpus et
finalias d m tias diuisibilitatis possūt
sumi tempus et locus. Cōtra hunc
s m modū quātitas cōtinua est in potē
tia diuisa discreta actu que sunt actu et
potētia aliquid nō sunt equaliter illud
ergo diuisibilitas nō equaliter cōuenit
cōtinuo et discreto assumptū patz quia
ptes numeri actu sunt diuise ab invicē
cōtinui nō. Item cuius est potentia
p se eius est actus si igitur quātitas cō
tinua sit p se diuisibilis potest eē p se
diuisa igitur cōtinua pōt eē p se nō con
tinua quod nō uidetur dandū. Itē
Aristo. pbat orationem quātitatē esse
quia est mensura igitur illa est ratio es
sentialis quātitatis. Ad p mū p tēst
dici q quātitas discreta est una et in di
uisa. ad mū manet in sua specie vnde cū
q sit eius unitas quāis materialia que
subsunt illi forme sint diuersa vbi gētia
quinaris in sua specie manens est for
maliter indiuisus quia diuisio eius pi
mit formā quinarā quia diuisiōe facta
in ternariū et binariū nō ampli⁹ manet
quinaris licz materialia ut vnitates
sunt sicut diuise unde negandū est qd
sumitur de discreto. Ad secundum
dici pōt q actus huiusmōi potentie cō
tinuū est diuisibile nō est iste cōtinuū
ē diuisum sed iste cōtinuū diuiditur
ēst in fine diuisionis et illud pōt p se
inest cōtinuo. Ad tertiū quia nō

negatur illud quod p se ē mensura eē
quātitatē sed q illa ratio nō est eēnti
aliter quātitatis ut ē genus quare nō
eqliter inest speciebus eius. Ad p
mū argumentū p me qōis pōt dici q
de linea absolute nō dicitur quātitas
denotatiue nec de aliqua sui spē absolu
te sumpta s in abstracto et in quid sed
denotatiue dicitur o linea in mā et alijs
spēbus et sic limitur species eius ut cō
creta et nō ē mirū cōcretū generis pre
dicari de cōcreto spēi vñ quantūcūq
vñ loquendi sit dicere linea est quā
ta siue diuisibilis et ita de alijs spēbus
hoc simplr ē falsum de eis ut sūt spēs
quia tunc essent subiecta quātitatis ul
diuisibilitatis talis enim modus p dī
candi cōuenit oibus accētibus relpec
tu sboꝝ. Aliter dicitur q maior est vā
in oialio genere a quātitate et nō o illa
spāliter quia quātitas nō tantūz alijs
est pncipiū mensure uel diuisionis s
etiam sibi et ideo se denotat et suas spēs
q nō est vñ de alijs. Ad secundū
dico q in oī genē pōt aliqua spēs esse
pōt alia in essendo compando illas in
ter se sed nulla est pōt alia in picipian
do rōez gēis sic cōtinua quātitas na
turaliter est pōt discreta ut ostendit rō
licet nō in suscipiēdo p dicationēz quāti
tatis quia neutri spēi iest diuisibilitas
p alteram. Ad p mū argumentū se
cunde qōis dicitur q pūctus et vnitates
nō sūt duo simpliciter pma quia punc
tus ad unitates reducitur ut ad prius
se est enīz pūctus unitas habens posi
tionem ut dicit pmo posterior et ita tā
tū vnitates est p mū. Cōtra sicut prin
cipiū ad pncipiū sic pncipiū ad pnci
piū igit si vnitates sit materiale ul for
male in pūcto quoz alter optet si pūc
tus sit unitas pōez habens et discretū
erit silt uel formale uel materiale in p
tinuo nō materiale manifestū est quia
p tina nō cōponitur ex discretis igit
formale qd negat Aristot. 7° meta. re
p bndēs p dicationē qui ita posuit. 3°

dicendum quod sicut magnitudo non est multi-
tudo neque materialiter neque formaliter. sic
punctus non est unitas neque materialiter ne-
que formaliter quia punctus est indivisi-
bilis magnitudinis unitas multitu-
dinis nec est hec definitio *Al.* punctus
est unitas etc. si alicubi dicitur de puncto
hoc est secundum *Philosophum* qui posuit nu-
meros esse formalia in continuo et ita
unitatem in puncto si nec secundum *Al.* nec secundum
Philosophum. habetur per philosophum illa definitio
si unitas est substantia sine parte punctus
autem substantia posita quod manifeste falsum
est secundum *Al.* et per secundum *Philosophum* ponere
quantitates esse unitates etc. *Al.*
ad argumentum potest dici quod maior. scilicet in omni
genere non est uera de omni genere generalis
tunc posset aliquod unus primus autem
mensura omnium aliorum uel in nullo sed in-
telligitur illa pro de hominibus exemplificat *Al.*
ubi illa proponitur dicit non tale genus est
quantitas. Alter potest dici quod licet sint
duo prima et minima in genere quantitatibus
tamen tantus est ibi unus primus et minimus quod
est mensura aliorum punctus enim non est
mensura continui quia tunc aliquoties
sumptus redderet continuum et esset conti-
nuum propositus ex indivisibilibus: si unum
essentialiter est mensura numeri. unum autem
applicatum alicui parti continuum est mensura
continui ut dicitur etc. metaphisice unde
tamen est unum mensura in hoc genere. *Ad*
secundum argumentum concedo quod nulla
species generis predicatur de alia in ab-
stracto secundum quod includit unitates oppo-
sitae tamen possibile est hoc in concreto
secundum quod species que subicitur sumitur ut
est in materia et non ut est species opposita
Ad tertium dico quod longitudo latitu-
do magnitudo multitudo etc. sunt equi-
uoca ut notant quantitatem et excessum
in quantitate primo modo sunt species quantita-
tis secundum passionem primo modo sunt

idem quod linea superficies etc. nec habent op-
posita breue uel strictum quia linea quan-
tumque breuis est longitudo illo modo
secundum non sunt in genere quantitatibus sed
se habent primo modo. ut species sed non secundo
modo. ut passionem quod manifestum est
de multitudine cui ut est species oppositur
unitas et paucitas ut est passio et eidez
uniuoco non sunt duo opposita per *Al.*
primo topicoz. *Ad* huc potest argui quod
quantitas non sit unum genus quia unius
generis est tantum una diuisio prima per
duas unitates quia tamen due prius species
si quantitas diuiditur eque primo dupli-
ci diuisione. scilicet per continuum et discretum et per
constare ex partibus habentibus partes et non
habentibus etc. probatio maioris per *Al.*
primo topicoz si propositi sunt diuerse dif-
ferentie ut coloris in uoce et in corpore
ipsum est equiuocum et per *Boetium* libro di-
uisionum omnis diuisio generis fit per duas
unitates probatio minoris neutra diuisio
est subdiuisio alteri quia tunc ambo
membra alterius diuisionis contine-
rentur sub aliquo membro relique diuisio-
nis quod non est etc. ut patet inducendo. *Ad*
istud potest dici quod non est duplex diuisio pri-
ma generis per unitates formales constitu-
entes species potest tamen una esse per unitates
formales alia per materiales que di-
uisiones non sunt subinuenire sic corpus
in genere habet propter diuisionem eius formalem
in animatum et in inanimatum potest diuidi in corruptibile
et in incorruptibile et utroque modo unitate se-
habent ut excedentia et excessiva ita et in
proposito prima diuisio est formalis secun-
da materialis penes partes quantitatibus
Ad probationem maioris *Boetius* et *Al.*
intelligunt de diuisione formali per unitates
constitutas species.

Veritur an oratio sit quantitas
videtur quod non quia non oratio
in scripto illa enim est substantia non
in mente quia illa est in non quantitate et
neutra mensurat partem et *Aristoteles* exponit
se de neutra horum intelligere non oratio
in uoce quia illa est per se sensibilis qua
f

uor igitur est in tertia specie qualitas.
Ad oppositum est Aristoteles.

Veritur ut oratio sit quantitas discreta. *Q*uod non uidetur quia breue et longum sunt esse quantitates continue oratio mensuratur secundum has per *A*ristotelem. *A*ristoteles illam mensuratur. non syllaba breuis et longa igitur et. dicitur quod syllaba est breuis et longa non oratio. Contra tunc continuum est per se pars discreti. Item sumatur maior sic omne per se mensurans secundum has quantitates breue et longum est continuum oratio est huiusmodi licet non sit longa. Item si esset quantitas discreta non uideretur differre specie a numero quia in nulla quantitate specifica.

Dicitur quod quantitas discreta ut est in materia permanente est numerus quod numerus causatur ex diuisione continuu ut in successiva est oratio quia orationis nulla pars permanet. Contra hoc concedit propositum quia quantitas secundum speciem est quantitas formalis hec si sic tantum differant in nullo formali differunt igitur non specie. Item falsum dicitur quia successio et permanentia sunt orationis posterioris motu et quiete igitur et ente naturali in quantum naturale si quantitas quantum ad totum genus est naturaliter prius est naturali in quantum naturale igitur successio et permanentia sunt multo posteriora toto genere quantitates igitur non sunt orationis speciei in hoc genere. Item numerus applicatur materie successiue sic permanenti igitur non omnis numerus est quantitas in materia permanente ante per se: ut dicimus duo tempora duo dies et ratione quia continuu aliquod est successiuum igitur ex eius diuisione datur numerus. Item tunc non differret oratio a tempore quod est numerus motus et ita quantitas discreta in materia successiua.

Ad oppositum est *A*ristoteles. Dicendum primo ad quesitum quod oratio est quantitas propter rationem *A*ristoteles. quod syllaba mensuratur breuis et longa igitur huius est mensura alia per se illud est oratio que fit cum uoce. plura

illa autem dico habere discretiones a propria tam orationi per eius diuinitatem specificam que diuinitas nec scripta est nec prolata nec in mente nec actus preteritis quia ille mensuratur tempore nec partes discrete si discretio non est numero et orationi si orationi appropriata. Ad secundum quesitum dicendum quod est quantitas discreta quia partes eius ad nullum eodem terminum copulantur quelibet. non syllaba est ab alia diuisa nec actus preteritis nec signum eas continuat quia terminus per se continuans partes quantitates non est essentialiter extra illas sed hec duo sunt essentialiter extra partes orationis similiter hec oratio potest esse ubi signum non est ut coniungendo uoces non significatias et ubi nullum est signum. Ad primum argumentum potest dici quod longum et breue eam uoce conueniunt continuo et discreto huius seque continuo proprie illi diuisum: per se omne igitur mensurans per se secundum hoc prope sumptum est continuu huiusmodi non est oratio equiuoca enim est longitudo syllabe et mensuratur a linea. Ad secundum dico quod oratio essentialiter differt a numero et a quacumque specie quantitates non tantum diuinitas materiali sed formali et specifica. illa tamen non est nota imo uix alius cuius speciei specialissime est nobis diuinitas nota quia si esset non posset esse uerum quod dicitur secundo posteriorum quod quelibet pars diffinitis debet esse in plus ois autem in eque hoc autem non contingeret si ultima diuinitas esset nota illa enim cum sumatur a propria forma speciei nullum modo est in plus specie igitur illud dictum est uerum quia diuinitas ultime fere omnium diffinitionum ignote sunt.

Veritur an Aristoteles sufficienter enumeret species quantitates. *Q*uod non uidetur per Aristotelem. in 5° metaphisice tempus est quantum per accidens sed de nulla specie predicatur genus per accidens igitur tempus non est species. Item per ipsum ibi tempus est quantum per motum igitur

motus magis quantus. unde Aristo.
 primo posteriorum propter quod unumquodque
 tale et illud magis igitur sunt plures spe-
 cies quam hic enumeret. Item tempus est
 numerus per Aristo. 4° philosophorum igitur
 non est alia species. Item locus non
 enumeratur quanto metaphysice inter spe-
 cies quantitatis igitur vel est insufficientis
 ibi vel locus non est quantitas. Similiter
 commentator ibi assignat causam quare
 Aristo. omittit ibi locum dicens quod locus
 non est quantitas secundum opinionem Aristo.
 hanc tantum famose. Item locus non videtur
 alia species a superficie quia illud primo
 ponitur in diffinitione loci in abstracto et
 quando accidens in abstracto diffinitur
 quod primo ponitur in diffinitione eius est
 de eius essentia. Ad oppositum est
 Aristo. 2°.

Veritur iuxta hoc an locus sit
 quantitas. Non videtur quod omnino
 quod ponitur in diffinitione acci-
 tis est subiectum eius vel de eius essentia
 ultimum corporis continentis ponitur
 in diffinitione loci et non est de eius essentia
 quia tunc esset eadem species cum superficie
 igitur ultimum est subiectum loci si impossi-
 le est passionem et subiectum esse species
 eiusdem generis igitur locus non est species
 quantitatis et non confirmatur per promota-
 rem 5° metaphysice qui dicit locum esse pas-
 sionem in ultimo ut in mobilitate. Item
 ad quantum in quantum quantum nihil mo-
 vetur naturaliter sed ad locum proprium
 quodlibet movetur naturaliter per Aristo.
 4° philosophorum igitur probatio maioris ni-
 hil movetur ad aliud nisi propter conue-
 nientiam in natura sed quantum in quantum
 quantum cum nullo convenit in natura hanc
 natura que est principium motus et quod
 quia naturaliter prius istis inest substantie.

Item quantum in quantum quantum non saluat
 aliquid naturaliter quia nec convenit cum ali-
 quo in natura hanc locus in quantum locus sal-
 vat locum per Aristo. 4° philosophorum. Item
 locus per se dicitur ad locum igitur est in
 genere relationis. Ad oppositum est

Aristo. Item locus est per se mensura igitur
 quantitas ante patet prima etiam per Aristo. qui
 sic arguit de oratione. Item prope pro-
 prium non invenitur extra illud cuius
 est. Sed prope proprium est quantitati ut hanc
 eam aliquid eque vel ineque dicatur hoc
 autem convenit loco igitur est quantitas.

Item locus est per se divisibilis igitur
 locus est quantitas 2°.

Iuxta hoc queritur an sint quan-
 titas continua. Non videtur
 figuratur virga aliqua continua in
 terra cuius pars sit in terra pars in aere
 tunc arguo locus est ultimum corporis con-
 tinetis hanc ultimum aeris et ultimum terre quod
 locat hoc locatum non sunt continua hanc
 contigua igitur locus huius virge non
 est continuus. Ad oppositum est Aristo. 2°.

Veritur iuxta hoc an particule
 corporis et loci copulantur ad eun-
 dem terminum. Non videtur quod
 particule corporis copulantur ad superficiem
 particule loci non quia locus est superfi-
 cies et particule superficie non copulantur
 ad superficiem. Item locus est divi-
 sus a locato per Aristo. quanto philosophorum
 igitur non est idem terminus continuas partes
 utriusque consequentia patet quod terminus ab
 eo cuius est non est divisus igitur non
 est idem duorum divisorum. Ad oppo-
 situm est Aristo. Ad secundum quantum di-
 cendum quod locus non est species quantitatis
 propter primam rationem ibi et propter dictum
 commentatoris supra dictum in questione
 precedenti. Similiter pro prima ratione

Ad tertiam questionem dico quod lo-
 cus non est necessario continuus sed ni-
 hil differt ad unitatem eius superficies
 esse continuas si idem locetur a diver-
 sis corporibus contiguus vel superficiem
 unius continentia quando locatum lo-
 catur in uno locante. Similiter ad quod
 tam quod nullo modo possunt partes loci
 copulari ad eundem terminum numero
 ad quem partes corporis quia locus divi-
 sus est a locato locus enim est unde et
 ad quem locatum movetur et non movetur

fz

cū locato nec ad eundem terminū spe-
cie quia ille terminus corpori est super-
ficies que nō est terminus loci nisi loc⁹
esset corpus imo ad nullū terminū eū-
dem oꝝ eas copulari cuz nō oporteat
eas esse continuas. Ex hoc sequit⁹
solutio p̄me q̄ōnis quia nō sufficienter
enumerat species quātītatis saltem q̄
ad hanc speciem locus. Ad auctori-
tates Aristot. in oppositum ad omnes
q̄ōnes dōm q̄ nō loquitur hic de loco
fm p̄p̄iam opinionē sꝫ fm opinionē
ponentiū locū eē spaciū equale locato
et fm illam eēnt hec oia vera de loco.
Sed illa opinio improbat⁹ ab Ari-
stotile. q̄rto p̄bicoꝝ ita frequenter q̄n
loquitur de aliquo ubi nō est p̄p̄us lo-
cus determinandi veritatem de illo vti
cōmuni sententia alioꝝ usq; alibi vbi
locus est de illo veritatem determinare
dōmodo ars possit dari fm sentētiā
alioꝝ sicut et fm veritatē p̄p̄iam itā ē
pene de oibus exemplis in logica q̄ si
sic sit uel nō nō curat sed q̄ ars sit vera
in istis si hec sint talia sicut hic sufficiē-
ter manifestatur quantitatē esse gen⁹
quia habet sub se multas species inter
medias et specialissimas siue locus sit a
liqua istaz siue non. Ad primū ar-
gumentū p̄ime questionis potest dici
q̄ aliquid esse quantum per accidens
siue p̄ aliud ē dupl̄r effectiue ul' formal-
iter nō est tempus quātītatis per
aliud id est nihil aliud est per quod reci-
piat quantitas predicationem quanti-
tatis sed predicatur de eo p̄ se primo
modo effectiue quodāmodo pōt tem-
pus dici quantum per aliud quia effec-
tiue suam essentiam et suam quātītatez
q̄ est sua essentia habet ab aliō ut a mo-
tu nō tamen efficit aliquid q̄ tempus
sit quantitas. Ad secundum dico
q̄ p̄positio Aristotilis tantū est uera
ubi aliquid vniuersum dicitur de causa
et effectū quod natum est recipere mag-
et minus et q̄ndo causa est p̄ se et total-
p̄ma conditio deest hic et scōa sibi p̄bat

quia tempus est quātītatis motus non
est quātītatis quia ratio eius tota potest
intelligi cōuenire iduisibili nec vniū-
cantur in quanto quia illud dicitur de
motu p̄ se scōmodo nullomō de tem-
pore ut tempus est species quātītatis.

Ad tertiu dico q̄ numerus aliquā-
do trāsumitur ut generaliter sumatur p̄
mēsurā forte p̄pter hoc q̄ ratio mēsu-
re in quātītate p̄mo conuenit nume-
ro et ita ponit in diffinitōe tēporis non
aut ut est quantitas discreta et est equi-
uocatio p̄nes scōm modū. Alia cōce-
denda sunt de loco p̄ter vltimū ad
quod dōm q̄ hec est p̄dicatio tantum
materialis locus est vltimū et formal-
iter p̄p̄o est falsa si formaliter locus ē
est imobilitas in ultimo fm p̄mētato-
rem forte tamē in diffinitōe loci p̄mo
ponitur vltimū quia illud est notius i
mobilitate loci. Ad argumēta in op-
positū secūde questionis dicendum.

Ad p̄mū dici pōt q̄ locus nō est mē-
sura p̄ se sed per naturā sui materialis
quod est superficies vnde fm eandēz di-
mensionē mēsurat fm quā et superfici-
es et si arguatur cōtra hoc quia aliam
rationē mēsure habet a superficie ē. n.
mēsurā extrinseca superficies intrinseca
dici pōt q̄ intrinsecū et extrinsecū p̄ se
nō variant rationez mēsure id nec lo-
cus p̄ se habet aliam rationē mēsurā
a superficie ideo. n. est extrinseca quia est
vltimū corporis continētis maliter et
vltimū contenti quod tamen mēsurat
a loco. Ad scōm dico q̄ fm locū for-
maliter nō dicitur aliquid p̄ se equale
aliq̄ sed forte materialiter fm superficiez
continentis imo magis locus dicitur
equalis locato fm Arist. q̄rto p̄bicoꝝ
et non illud fm q̄ alia dicitur equalia.

Ad tertiu dico q̄ locus p̄ accidens
est diuisibilis p̄ naturā materialis sui
sicut cetera forme p̄ se fundate i quā-
titate sunt p̄ accidens diuisibiles p̄ na-
turam quātītatis et locus forte plus ce-
teris eo q̄ est p̄p̄a passio superficie et.

Veritur an quantitati sit aliqd
contrariū. Sic videtur pmo
p rōnes generales aliq quanti-
tas magis distat ab alia aliqua minus
igitur aliqua maxime distat ab alia sed
contrarietas est maxia distantia i eodez
genere p Aristot. 4° metaphice igitur
aliqua quantitas aliq contrariatur pma
pna ostenditur prius auctoritatibz r rōne
supra in hoc genere r in oi alio est ofa
fm spēm r illa est contrarietas p Aristot.
1° metaphice igitur ē. Itē hoc ar-
guitur p rōnes propas quia p Aristot.
qnto pbicoz ois motus est a cōtrario
in cōtrariū uel a medio in medium sed
in gñe quantitatit est motus prope dic-
tus p ipm ibidē igitur ibi sunt cōtraria
uel media inter cōtraria r si media igit
r cōtraria. Itē suscipe magi r minus
r recipere cōtrariat sunt ppetates con-
uertibiles respectu cuiuscūq generis
sed quantitas suscipit magi r minus igit
etiā contraria maior patet inductie pro-
batio minoris magnuz r puū sunt perse
passiones quantitatit r eius solius sed
magi r minus nō sunt nisi vbi magnū
r parū r alicubi igitur in solo genere
quantitatit. Sitr oē totū est maius sua
parte sed quantitas aliqua est pse pars
alterius quantitatit igitur in quantitate
est pse magis r minus. Similiter isūt
pse equale r ineqle sed ineqle ē magis
uel minus igitur ē. Itē magnum
r paruum vidētur quantitates cōtrarie
sitr sursum r deorsum igitur ē. Ad
oppoitus est Aristot. Ad qdē ē dōm
q cōtrarietas sumitur equiuoce. s. pro-
prie r trāspūtiue trāspūtiue dicitur ab
solute maxia distantia in genere r extē-
ditur ad oppōem pūatiua sicut i pmo
pbicoz dicitur pncipia ēē contraria p
forma r priuatione oppō in hoc modo
est contrarietas in omni genere quia
ois diuifio generis est p differentias
oppositas hoc modo contrarias con-
trarietas prope est maxia distantia for-
maz que nate sunt mutuo siue circa iō

susceptm hoc negatur a substantia et q-
titate r est hoc intelligendū de finitit
idest in spēbus quantitatit ut dicit Aristot.
nō forte in passionibz. Sitr intelligēd
est de quantitate fm se nō fm esse natu-
rale quia forte illomō habet cōtrarium
ut dices indendo ad argumēta. Ad
pmū dicitur q in quantitate nulla ē ma-
xima distantia sicut diuifio continui p-
cedit in infinitū ita etiā infinitas in cō-
tinuis r numeris causatis ex diuisione
eoz. Cōtra hoc est quod dicitur 1° 2°
q spēs specialissime sunt finite fm nāz
licet nō quo ad nos hoc etiam videtur
p rationē quia quelibet species est pars
eēntialis vniuersi r in illis partibz non
uidetur possibilis infinitas quia heere
pugnat ordini qui est bonum vniuersi
pōt igitur dici q quāuis essent infinite
species in potentia quantitatit licet nul-
la infinitaz aliq contrarietur quia nec
maxime distat tamē species intermedia
bis cōius potest maxime distat ab alia
specie intermedia cōmuni illis ut con-
tinuū maxime distaret fm formaz con-
tinuitatit a discreto licet continua eēnt
infinita r discreta sitr potest igitur dici
q due prime rōnes vcz concludunt de
contrarietate pmodo dicta tran-
sūptiue quia tantū de ista ē utraq auc-
toritas Aristot. intelligenda. Ad tertiū
dico q ad quantitatē fm se non est mo-
tus sed ut subest naturali r illomodo
habet contrarietatem ut iperfecta quā-
titas perfecte ad quas r de quibus sunt
argumentatio r diminutio iste dñtie
nō sunt quantitatit fm se sed quantita-
tis naturalis imperfecta enim dicitur
que nō est debita speciei fm suaz formā
naturalem perfecta p oppoitus nam
ut dicitur in secundo de anima omniuz
natura constantū est determinata ratio
magnitudinis r augmenti nō enim ali-
qua quantitas imperfecta absolute est
in genere quantitatit sed imperfecta
tli enti naturali r fm hoc mouet qd ab
imperfecta quantitate ad perfectam ul-

ecōuerso. Contra motus est ad rez
alicuius generis nō ad ens paccidēs
per Aristoti. in tertio phicoz tot sunt
species motus quot et entis addit cō-
mentator acquiriti per motuz sed quā-
titas sub esse naturali nō est species ge-
neris sed ens paccidens quia cōpositū
ex duobz quoz unū alteri accidit
igitur ad quantitates sic nō est motus
sed ad illud quod ple est in gēre quā-
titatis est motus igitur illi est aliquid
contrariuz. Potest dici hic q ad quā-
titatem est motus ita q acquiritum per
motū ut terminus est per se in genere
quantitatis sed nō acquiritur ut ē quā-
titas sed sub tali modo essendi et sub ta-
li modo essendi habet contrariuz tunc
oportet dicere q nō oportet illi forme
que est per se terminus motus esse ali-
quid prope contrariuz sed tantū ei ut
acquiratur per motuz. Tunc ad formā
dico q quātitas sub esse naturali si in-
telligatur vñ cōposituz ex his est ens
paccidens sed ipa quātitas non licet
sumatur sub tali modo essendi quando
modus non intelligitur esse pars end
cōpositi ex duobz et ita ad quātitatē
est motus. Ad quartū argumentū
dico q aliud est suscipere maius et mi-
et aliud est suscipere magis et minus q
maius et minus dicuntur fm quanti-
tatē sed magis et minus dicuntur intenti
onem et remissionē in forma cui addū-
tur concedenduz est tunc q quātitas
suscipit maius et minus sed nō magis
Ad quintuz de magno et paruo re-
spondet Aristot. q non sunt quantita-
tes quia dicuntur in sola habitudine
ad aliud aliter nūquam diceretur mōs
paruus et miliū magnum. Similiter
respondet q si sint quantitates nō sūt
contraria tum quia ei quod dicitur in
sola habitudine ad aliud nihil est con-
trarium huiusmodi sunt magnuz et par-
uum tū quia tunc contraria dicerētur
de eodez quia aliquod idez est magnū
ad boez paruu ad illud igitur est mag-

nū et paruum. Contra primā respō-
sionez Aristot. in qnto metaphice po-
nitur magnitudo p se species quantita-
tis et conerētū nō est in alio genere ab-
stracto. Item ibidez in quinto dicitur
magnuz et paruum esse quantita-
tes p se. Contra secundā responsi-
onem probantur dupliciter magnum
et paruu nō esse contraria pma proba-
nō videtur valere quia relationi aliqd
est contrariuz ut dicit Aristot. inferius
et virtus vicio et scientie ignorantia.
Secunda probatio nō uidetur valere
quia omnia opposita inferunt contra-
dictoria igitur ad illa ad que nō sequū-
tur cōtradictoria nō sequuntur alia op-
posita. Sed ad premissas in quibus ē
respectus ad diuersa nō sequitur con-
tradictoria sed est ignorantia elenchi
ut ē duplū ad h et nō duplū ad illū igitur
nec aliqua opposita sequuntur ad tales
premissas. Ad pmutz istoz potest di-
ci q magnitudo sumitur equiuoce ut ē
species quantitatis et ut est passio secū-
domō dicitur magnū de nominatiue a
magnitudine qndō Aristot. negat ma-
num esse quātitatē. Ad aliud dico q
sunt quantitates p se secundo modo
idest passiones quantitatis nō primo
p se ut species. Ad aliud dico q nihil
dicitur contrarium eius cuius est re-
latiū quia contraria relatiue opposita
in multis distinguuntur magnū autēz
dicitur relatiue ad paruu igitur nō est
eius contrarium ita intelligit Aristot.
tamē cōtrariū vñ potest esse relatiūz
alteri et scientia est relatiū ad scibile
et ei nō est contrariuz h ignorantie ita
in alijs. Ad aliud dico q relatiua pos-
sunt predicari de eodez et de scinnicē sed
nō relatiue opposita et ita possunt rela-
tiua absolute inferre ex se sumptis re-
spectu diuersoz igitur magnuz et par-
uu possunt inferri absolute ex se sump-
tis respectu diuersoz et ex p potest sūt
contraria igitur cōtraria de eode con-
cedo etiā q nō possunt inferri opposita

relatiue ex se sumptis respectu diuer-
soy sed magnū et parūz posse et ex ipso
testi illa sunt contraria de eodez. Ad
sextū dico de sursum et deorsum quod uel su-
mitur simpliciter sursum per circūferētia
celi et deorsum uel sumis generaliter ut quod
libet dicitur sursum respectu inferioris pro-
mo non sunt contraria quia non sunt nata
fieri circa idem nec maxie distant in na-
tura licet forte maxie distet secundum locū
secundum sunt ad aliquid et est utraq;
ratio de eis que de magno et paruo pot-
tamen dici quod siue sint contraria siue non
nihil ad propositū quia si sunt species
uel differentie loci non sunt in genere
quantitatis quod nec locus ut predictū ē.

Ad aliquid uero talia dicuntur.

Verū primo an genus relatio-
nis sit genus unū. Ad id uidet
enti et non enti non ē genus unū
cōde uniuocum sed alique sunt relatōes
entes et alique non entes et. probō pme
partis minor inter ens et non ens est p-
tradio que uidetur relatio media quod
uidetur non ens tum quia inter cōtradi-
ctoria nihil est mediū et talis relatio est
mediū inter cōtradioctoria igitur non est
aliquid. tū quia illa oppositio potest eē in
ente ut in subiecto sed accūs quod est
in nō ente ut in sūbo non potest esse ens.

Dicit ad hanc secundāz probatōez quod hec
oppositio tū est in ente ut in subiecto secundum quod
uidet haberi ex pmetatore 6° metaphi.

Contra relatiū equiparatiū equaliter
denotat utruq; extremū in compatiōe
ad aliud quod manifestū est in pposito
quod equiparatiū ē ofe non ens oppositio ē licet
oppositio nō enti ergo talis relatō equaliter
potest eē in utroq; extremo ut in subiecto

Ad pncipale enti rōnis et enti nate
nihil est pnuociū sed quedā relatōes
sunt entia nature ut paternitas et filia^o
que essent intellectu non ex nte quedam
uero sunt entia rōnis pbatur tū quia
relatio non habet rerius eē quā subiectū
sup quod fundatur et multe relatōes
fundatur super res rōnis ut relatio ge-

neris ad speciem et. huiusmodi igitur
huiusmodi relatōes sunt tantū entia rō-
nis. Tum quia ois relatio requirit duo
extrema igitur cuiusmodi relatōis exte-
ma non sunt duo nisi secundum rōem est tantū
ens rōnis talis relatio ē ydenpitas
secundum quod dicitur 5° metaphice capitulo de eo-
dem intellectus in illa relatōe utitur uno
ut duobus. Item ad pncipale ad aliqd
sunt secundum Aristotē. quorū esse est ad aliud se
habere istud uest oibus que sunt ad ali-
quid p se pmodū igitur p naturā alicuius
rnuoci eis illud non est nisi generalissimū
relatōis igitur generalissimūz relationis
hocipm quod est ad aliqd le habet non
ad aliqd prius nec posterius quod relati-
a sunt sit nā non ad egle quod si essent duo
generalissima quod etiā generalissimū se bz
ad aliud patet ex ipso noie dicitur eniz
ab Aristote. ad aliud et non potest concipi
aliqd non esse ad aliud nisi contradicto-
rū dicatur de cōtradioctorio. Item
ad pncipale cuiuslibz rnuis gnis sunt
tantū due species pme s generalissimi
relatōis non sunt tantū due pncipales
igitur generalissimū relationis nō est unū
pbatio minoris quia si sic sint. a. et b. re-
latia aut igitur refertur. a. sibi et b. sibi
et tunc ambo sūt relatiā equiparatiū igitur
et omnia inferiora et ita relatiū suppois
et suppositōis erunt in alio genere gna-
lissimo aut. a. refertur ad. b. et cōuerso
et si hoc igitur species eorū referuntur
ad inuicēz quia p Aristotē. i. 4° topicorū
si genus ad genus et species ad spēm et
similr in secundo si ad. ppositū sequitur p-
positū ad relatiue opponēz antis seqē
relatiue oppositum cōsequēntis et non est
intelligendū nisi de cōsequēntia supioris
ad inferius si aut. a. et b. referantur li-
bi mutuo igitur oia relatiua sunt rela-
tiua suppois et suppositōis igitur re-
latiua equipantiū erunt in alio genere
generalissimo. Aut tertiū quod refer-
tur ad aliud et non ad. b. ut ad. c. et b. re-
fertur ad aliud et non ad. a. ut ad. d. et tūc
sequitur quod. c. et d. non sunt priores nec

posteriores q. a. r. b. quia utrumque eque
 primus cum suo correlativo quia sunt sit
 natura igitur erunt quatuor prime species
 primi generis: Aut q. r. a. a. refert sibi r
 b. alij uel. b. sibi r. a. alij r. utroque modo
 erant tres prime species huius generis:
 quia illud aliud ad quod refertur. a. uel
 b. est eque primus cum suo correlativo
 nullo igitur istorum quatuor dato erit hoc
 genus unus. Ad oppositum est Ar.
 dicendum quod generalissimum in genere relati
 nis est unus quia secundum rationem dicitur
 de omnibus suis inferioribus que ratio
 est habitudo unius ad aliud r. q. omnes
 relationes habent eundem modum de
 notandi substantiam videlicet in com
 paratione ad aliud ut accidentia quia
 eodem modo de notant substantias sunt primi
 generis. Ad primum argumentum ad
 maiores dico quod nulla relatio est r. d. ens
 cum probatur oppositum de contradictione.
 Ad primam probationem quod inter con
 tradictoria non est medium intelligendum
 est de his que subsunt intentioni contra
 dictoris ut de complexis sicut de quolibet
 subiecto uno est predicatum affirmare l.
 negare r. non est medium de complexis
 r. sic aliter illorum dicitur de quolibet r. non
 est medium si alia propter se quod talis rela
 tio est media inter contradictoria intelli
 genda est ratione intentionum r. tunc cum
 concluditur conclusio fit fallacia accitens
 quia medium sumitur extranee in premissis
 hoc scilicet quod est medium esse inter
 contradictoria. Illud patet exemplo
 ens r. non ens referuntur per adinuicem
 r. inter ista absolute nihil est medium
 sed ista in quantum contradictoria re
 feruntur r. sic inter illa est contradictio
 media sicut inter similia est similitudo
 media r. inter quaecumque relativa est rela
 tio media. Ad aliam probationem
 concedo quod illa relatio potest esse in non
 ente ut in subiecto sicut r. in ente non
 ens tam enim in quantum est subiectum
 illius relationis est ens rationis r. ita
 talis relatio potest esse ens rationis.

Ad secundum principale nego maio
 rem r. concedo quod relatio dicitur ens ra
 tionis uel quia utrumque extremum uel alte
 rum est solummodo ens rationis uel quod
 extrema eius non sunt duo nisi secundum rati
 onis considerationem ut est in ydeptita
 te potest tamen maior utriusque rationis
 sic probari non omni enti est aliquid
 uniuocum nec etiam omni enti nature
 est aliquid uniuocum igitur multo magis
 nec aliquid erit uniuocum enti r. non
 enti siue enti rationis quia si illis que
 magis videntur convenire nihil est uni
 uocum nec illis que minus r. ad hanc
 probationem secundum quod est pro secunda ratione
 dicendum quod consequentia non valet nec est
 ibi locus a maiori quia non omnia entia
 nature plus conveniunt in aliquo uni
 uoco quam ens nature r. ens rationis nisi
 forte in pluribus dictis de eis equivo
 ce. Sed quia de oppositum que est
 inter ens r. non ens est absolute verum
 dicere quod est non ens quia aliter esset me
 dium inter ens r. non ens r. quia est in
 ente simpliciter ut in subiecto ideo non
 videtur ponenda in genere relationis
 cum ens secundum se dividatur in decem gene
 ra generalissima quia etiam licet aliquid
 sit uniuocum enti nature r. enti rationis
 hoc est enti quod est in ratione ut scie
 r. virtuti est aliquid uniuocum tamen
 enti quod est ex sola consideratione ra
 tionis r. enti nature nihil videtur uni
 uocum quia tunc haberent oppositum
 quia omnia uniuoce contenta sub aliis
 eodem ut species differunt differen
 tijs contrarijs r. ita non possunt talia en
 tia rationis applicari cuilibet enti nature
 quod est falsum ideo videtur dicendum
 ad duas primas rationes aliter. Ad pri
 mam concedo quod contradictio inter ens
 r. non ens est non ens simpliciter sed non
 est species in genere relationis. Ad
 secundam similiter concedo maiorem
 dicendo ad maiores quod nulla relatio rationis
 est species in genere relationis nec yde
 ptitas nec relationes fundate super i

attentiones fecundas neq; alie p̄similes.

Contra ista ad aliquid sunt quorūz
hoc ipm esse est ad aliū se habere hec
est vera notificatio relatiuoz fm A. si.
ista inest contradictorio quia hoc ipm
quod est est contradictoriū cōtradio
riū & eidem quia idem hoc ipm quod ē
ē eidez idem & sic de relatiuis intentio
nalibus & consimilibus ut genus hoc
ipm quod est est speciei genus quod d
omnibz ostenditur per hoc quia in dif
finitionibus eoz ponenda sunt sua cō
relatiua ut manifeste dicit Porphyri.
de genere & specie q; nō oportet nisi d
penderent adinuicē essentialiter ōnia
igitur predicta sunt vere relatiua igit
& forme fm quas dicuntur talia sūt v̄e
relationes q; negatum est. Itēz ista
in nullo alio genere videntur esse nisi
in genere relationis & incōueniens vi
detur cōcedere illa esse in nullo genere.

Item si cōtradio inter ens & non
ens nō sit in aliquo genere relationis
Quero de aliqua cōtradio que est
inter alia extrema v̄tq; illa sit in genē
relationis si sic cōtradio nō inest
omnibz vniuocē quod est icōueniēs
cum cōtradiotionis vniuersaliter sū
p̄te assignetur eadem diffinitio i p̄mo
posteriorē scz cōtradio est oppositō
cuius nō est mediū fm se si aut cōtra
dictio inter alia extrema nō sit i genere
relationis & ita nulla cōtradio & cō
trarietas est i genere relationis ut ma
nifestū est quia ē p̄se habitudo v̄e duo
rum entū igitur oppō nō erit vniuocū
cōtradioi & cōtrarietati quod videt
contra Boetii in illo capitulo iferi?

Quotiens aut solet opponi qui diui
dit oppōnez in has q̄tuor species oppō
nis sicut genus i species imo sequitur
maius incōueniens q; oppositio icōue
nienter ponatur in diffōne cōtradio
nis i p̄mo posteriorio. quia oppō sumpta
fm illam significationē fm quā conue
nit cōtradiotioni aut est idē cōtradic
tioni aut sup̄ius ea fides frustra addit

illud in diffinitōne cuius nō est mediū
fm se quia oppō fm illū modū accipiē
di p̄se determinatur ad cōtradiotionē
si sup̄ius nō habet sub se alia inferiōa
a cōtradiōtōe nisi alias species oppō
nis sed alie sunt entes & cōtradio nō
ens & tunc aliquid erit vniuocū enti et
nō enti quod negatum est. Ad pri
mū istoz potest dici q; vera notificatō
relatiuoz quā ponit Aristō. nulli illoz
conuenit quia nullius eoz eē ē ad aliū
se habere aliud. n. est v̄ntia entis & v̄
tantū in p̄patione ad ens nō enim d
aliquid aliud a nō ente nunc predicta l'
eoz correlatiua sunt nō entia simpliciter
loquēdo & ideo nullius illoz eē est ad
aliud se habere nisi forte fm rationem
sicut ista & sua correlatiua sūt entia. Et si
arguatur p̄dictoriū esse est ad aliud fm
rationē scz ad p̄dictoriū se habere igit
est ad aliud se habere est fallacia fm qd
& simpliciter quod dicitur q; in diffōni
bus istoz ponūtur sua correlatiua. d.
q; nullū istoz habet verā diffōez expri
mentem quid est res licet habeat ratio
nez expriētes quid dicit per nomen
uel illud qd intellectus concipit de istis
que ratio licet sit diffinitio eoz simplr
nō tamen est diffinitio simplr. Ad
secundū dico q; nō est incōueniēs cō
cedere illa nō esse in aliquo ḡne gene
ralissimo ut species si tñ debeant poni
in genere per reductionēz maxime po
nenda sunt in ḡne relatiōis quia plus
speciebus eius assimilantur sicut forte
omnia intētionalia sunt in genere per
reductōem & hoc in illo cuius speciebz
maxime assimilantur in modo predicā
di. Ad tertium concedo q; oppositō
nō sit vniuoca cōtradiotioni & contra
rietati cum assumitur a Boecio q; di
uisio oppōnis in ista q̄tuor est diuisio
ḡnis in ip̄es b? pōt intelligi ḡnis. i. ge
neral q; diuisū fm aliquē modū p̄o
cat de diuidēte & iō p̄ h̄ distinguit hec di
uisio a diuione totū i p̄tes. l. sic q; illō sic
intelligat p̄ aliq̄bz diuidētibz nō p̄ oibz

quia contrarietas et oppositio relativa
sunt species oppositis sumptae secundum unam
significationem secundum quam est genus inter
medium in genere relationis licet contra
dictio non sit species eius ut sic sumitur
per hoc ad illud de libro posteriorum dico
quod diffinitio contradictionis est bene as
signata et quod oppositio habet illam significatio
nem secundum quam convenit contradictioni non
est ideo ideo illi sed superius et habet aliud
inferius videlicet suam oppositam quod
itaque illa quam contradictio vel est non
entis ut subiecti vel ut termini quorum
utrumque oportet esse ens ad hoc quod rela
tio esset ens. Ex his sequitur quod opposi
tione sensu sumpta dicitur de contrarie
tate et relativa oppositioe uniuoce in alio
sensu dicitur uniuoce de contradic
tione et priuatiua oppositioe. Ad tertium dicitur
quod generalissimum relationis non est ad a
liquid nec aliquid quod est in illo genere
per se sed ipsum generalissimum est habi
tudo unius ad aliud et ita omnia que sunt
in genere relationis. Ad illa probatur
in contrarium dicitur quod illa diffinitio
non datur de relatione. Sed de relatis
similiter hoc nomen ad aliquid est concre
tue dictum a relatione et non relationis ni
si sic intelligatur ad aliquid est habitu
do ad aliquid. Per hoc similiter ad qua
tam rationem principalem quod prime species
relationis non referuntur adinuicem sibi
nec aliquid sed sunt principia referendi sic
et omnia alia que sunt in genere relatio
nis. Contra istas duas responsiones
ex his sequitur quod neutra diffinitio quam
ponit Aristoteles esset eorum que sunt in ge
nere relationis nec etiam aliqua propo
sitas quam ipse assignat et ita omnis deter
minatio Aristoteles est in pertinens ad ge
nerationis prima prima patet inducendo
in singulis proprietatibus quas ponit
Aristoteles quare nulla convenit relationi
bus sed relationibus. Item oppositum
non est principium sui oppositi igitur forma
absoluta non est principium secundum quod ali
quid dicitur comparatur ad aliud si relatio

est huius forma igitur non est absoluta i
se igitur est ad aliud. Item concessio
eo quod dicitur non vitatur difficultas
argumentorum principalium quia si genera
lissimum in abstracto sit relatio aliquid
secundum eam dicitur relative ad aliud pro
tione huius tum quia secundum qualitatem secundum
quod est generalissimum dicimur quales
secundum Aristoteles quia sic notificat qualitate
igitur secundum relationem ut est generalissimum
dicuntur aliqua relativa tum quia secundum
relationes inferiores in genere relatio
nis dicuntur aliqua relativa omne autem
inherens parte primo cuiuslibet speciei uni
uoce inheret per naturam generis et
ita generi primo igitur secundum generalissi
mum dicitur aliquid relative. Ex hoc
arguo autem relatiuum dictum secundum formam
generalissimum dicitur ad aliquid secundum ali
am formam aut eandem si eandem igitur
relatiuum equiparatione igitur et relatio
illa est relatio equiparatione igitur omnes
inferiores relationes. Si dicatur ad
aliud secundum aliam formam igitur et illi ali
quod correspondet alia forma secundum quam dicitur
tur relative ad istud illa est eque prima
cum relatione que est generalissimum
quia relatiuum illud est eque primum
cum illo igitur due relationes generalis
sime eque prime. Similiter manet
difficultas quarte rationis quia si pri
me species sint relatiodes quero an sunt
relationes equiparatione et ita omnes re
lationes inferiores erunt tales relatio
nes. Autem a est principium referendi
aliquid dictum secundum eum ad aliquid de no
minatum a b et ita erunt a et b relatio
nes suppositis et superpositis autem a est prin
cipium referendi de nominatum ab eo ad
aliquid de nominatum ab alia forma ut ad
c et b principium referendi ad aliquid se
cundum eandem formam et tunc erunt
tres prime species autem a est principium
referendi ad aliquid dictum ab alia for
ma et d similiter et tunc erunt quatuor
prime species et uniuersaliter cum om
ni relatione correspondat relatiuum:

et cōuerso nulla diuersitas erit in numero relatorum et relationum. Ad primum istorum dici potest et concedi quod illa diffinitio non est generalissimi relationis nec alicuius speciei sed eius quod denotatiue dicitur ab ea. Si autem de proprietatibus nec tamen sequitur ulterius quod determinatio Aristotelis. nullomodo sit cōueniens generalissimo relationis quia relatio inter omnia entia est debilissimum ens cum sit sola habitudo duorum et ita minime est cognoscibilis in se noscibilior autem est secundum quod informat ea quorum est habitudo et ad determinandum de relatione cōueniens fuit determinare de relatis prefertim cum ex eorum cognitione siue diffinitione siue quoad proprietates eorum possit haberi cognitio relationis quia et si relatiui esse est ad aliud se habere proportionabiliter relatio est forma secundum quam hoc sic se habet ad aliud. Consimiliter quo ad proprietates si relatiua dicantur ad conuertentiam relatio est forma secundum quam aliqua dicuntur ad pueritiam et sic de ceteris proprietatibus. Ad aliam rationem dico quod per patet et absolutio non sunt opposita nisi circa idem et ideo absolutio circa formas et compatio circa subiectum informatum forma non sunt opposita. Aliter potest dici quod relatio non est forma cōpata nec absoluta quia non est forma secundum quam aliquid dicitur compatum alteri ideo nec est nata dici absoluta nec compata sicut nec absolutio sibi opposita est absoluta nec compata. Si dicatur absolutum et compatum esse contraria immediata circa ens quod est natum ea recipere sicut sanum et egrum sunt contraria immediata circa corpus aiale sed non circa sanitatem uel egritudinem nec. non. sanitas neque egritudo est egra et sana. Ad alias rationes dicitur quod neque secundum generalissimum relationis aliquid refertur neque secundum eius primas species sed solummodo secundum eius species inferiores. Ad secundam primum positam contra hoc conceditur quod secundum omnes relationes inferiores aliquid refertur igitur secundum genus.

et conceditur secundum ipsum genus ut est in inferioribus non in se. Contra illud secundum Aristotelem. in quarto topicorum. si species sit ad aliquid et genus erit ad aliquid igitur si species sit principium referendi ad aliquid et genus erit principium referendi ad aliquid.

Item in cōpossibilia includuntur quod generalissimum sit relatio siue habitudo ad aliud et quod informando subiectum non faciat subiectum se habere ad aliud. Item probatio secunda non soluitur quia secundum species omnes specialissimas aliquid refertur igitur secundum aliquod uniuocum illa sunt genera infima intermedia sed secundum omnia illa aliquid refertur igitur per aliquod uniuocum eis quod genus uniuocum est superius eis et ita semper ascendendo ad generalissimum tandem oportet concedere quod secundum generalissimum aliquid refertur nec solummodo secundum quod habet esse in inferioribus quia sic nec est aliud a suis inferioribus et per cōsequens non uniuocum illis. Ad secundam istarum rationum diceretur quod generalissimum non informat substantiam nisi in suis inferioribus quia non informat substantiam nisi in quantum est ens non est autem ens nisi in suis inferioribus. Contra hoc saltem potest concedi ab intellectu relationem informare substantiam non concipiendo aliquam inferiorem relationem informare substantiam quia potest prius concipi ab intellectu non concipiendo posterius et ita conceduntur opposita scilicet ipsum informare substantiam et tamen non esse relatiuum relatum per ipsum quod est impossibile. Ad tertiam igitur rationem principalem dicendum quod generalissimum in genere relationis est principium referendi ad aliud sed non ad aliud relatum secundum aliam formam in genere. Consimiliter relatiuum dictum a generalissimo de nominatiue dicitur relatiue sed non ad aliquid relatum secundum aliam formam generis.

Contra hoc si relatio sit principium
referendi ad aliquid relatum fm eandem
formam igitur relatio equiparantie et re
latiui denominatur ab eo relatum e
quiparantie et ita omnes relationes et re
latiua inferiores erunt equipantie quod
est inconueniens. Ad istud dicendum
q relatiui equipantie est equiuocum
quia prope sumptus est aliquid relatus
ad aliud fm eandem formam specie a q
imponitur vnu nomen quod de utroq
extremo relatiui talis dicitur cuiusmodi
sunt simile et equale et huiusmodi tran
sumptiue dicitur relatiui equiparantie
omne illud quod eodem nomine de no
minat vtrūq extremum licet illud nomen
non imponatur ab una forma specie et
hoc secundum modo concedo relationes
que est generalissimum esse relationem
equiparantie et relatiui ab ea dictum esse
simpliciter relatum equiparantie dicitur enim
relatiui relatiui relatum h relatio primo
sumpta est species huiusmodi generis

Contra quocūq modo generalissimum
sit relatio equipantie sequitur relationes
omnes inferiores esse illo modo tales quod
videtur inconueniens cum paternitas
et b relatiui suppositi et suppositi nullo
sint relationes equipantie quia non de
noiant vtrūq extremum aliqua eodem
noie. Ad hoc dici potest q ois relatio
inferior est equipantie id est principium
referendi ad aliquid dictum fm eandem
formam genere ubi etiam vtrūq extre
mum eodem noie generis noiat licet non
quolibet sit principium referendi ad aliqd
fm eandem formam specie nec ubi vtrū
q nomiatur nomine speciei dicitur. n.
pater fm formam sui generis relatiui
relatiui et si non dicatur fm propriam for
mam patris quia fm propriam formam pa
tris dicitur pater. Ad quartam rōem
principalem concedo q tam a. q. b. e prin
cipium referendi ad aliquid dictum fm
eandem formam puta sit a. hoc quod est
relatio equiparantie. b. hoc quod est re
latio suppositi et suppositi. d. et relatiui
et nominatum a. b. quod est relatiui sup

positi et suppositionis dicitur ad relati
ui suppositi et suppositi sed non sequitur
ex hoc ipsum esse relatum equiparantie ni
si sumendo secundum modo sicut dictum
est prius. Et si forte queratur diuisio
b generis quod est b. quomodo eius prime
species se habent potest concedi q refe
rantur mutuo inter se ut si unum sit rela
tium fm potentiam actiuam et reliquum
fm potentiam passiuam et ulterius pot
concedi q species eorum referantur inter
se ut pater qui est species et calefactiuum
que sunt species primi generis ad filium
et calefactibile que sunt species secundi et
proportionabiliter est dicendum de relati
onibus correspondentibus. Ex his pa
tent tot qualiter relationes rationis
se habeant ad genus relationis et iuxta
hoc quomodo entia rationis sunt in genere
et quomodo illud sit intelligendum inter
contradictoria non est medium et quod oppo
se habet ad illa quatuor in que diuidit
inferius in hoc libro et quod fm relatio
nes ut est generalissimum aliquid referre
et ad que referatur q ab eodem de no
minatiue dicitur et quomodo equiuoce di
cuntur aliqua relatiua equiparantie et
qualiter determinatio Aristoteli sit con
ueniens que est de relatiuis cuius sole re
lationes sint in hoc genere ut species
et quomodo huiusmodi generis sunt tatus
due prime species etc. que patent inspi
cienti.

Veritur an secunda notificatio
relatiui quam ponit Aristoteles
sit conuenienter data. Ad non
videtur quia illa nulli in genere relati
onis conuenit igitur non conuenit ge
neralissimo relationis probatio ante
cedentis quia si esse relationis esset ad
aliud se habere hoc esset per aliam rela
tionem illius igitur alterius esse esset
ad aliud se habere pari ratione et sic in in
finitum quarum semper posterior esset
relatio prioris quod est inconueniens.

Itē illa diuisio aut est forme rela
tionis in se quod ad argumentum preces est i
probatum aut subiecti in se quod falsum est

quia eius esse nō est ad aliud se habere
quia ipm fm se est res alterius generis
et absolutū aut subiecti informati tali for
ma et tunc est entis paccidens quod ē
inconueniens quia eius nō est diffinitō
fm Aristo. 6° metaphice nullius igit
est notificatio illa quod est inconueniens

Itē gñalissimū est predicabile de q̄li
bet sui specie sed hoc nō potest eē nisi fz
q̄ significatur in singlari illa aut noti
ficatio datur de aliquo fm q̄ significa
tur in plurali igitur nō de ipso genera
lissimo. Itē hec notificatio nō vide
tur puenire oibus que sunt in genere
relatōis multa. n. dicuntur ad aliud q̄
rum esse essentialiter nō est ad aliū se ha
bere essentialiter. Ad oppositum est
Aristo. Dicitur ad q̄stionem q̄ dupli
cia sunt relatiua quedam fm esse et alia
fm dici p̄ma notificatio Aristo. datur
de relatiuis fm dici. scilicet ad aliquid dñtur
quēcūq̄ hoc ipm quod sunt alioz dñtur
uel quōlibet aliter ad aliud. Secun
da notificatio quam magis approbat scz
ad aliquid sunt quoz hoc ipm esse est
ad aliud se habere datur de relatis fm
esse. Contra hanc distinctionē aut di
uisio datur per opposita aut nō si nō
ualet si sic igitur relatiua fm dici non
sunt relatiua fm esse igitur nō sunt re
latia. igitur relatiua male diuiduntur
in illa. Similit si sunt opposita sequitur
q̄ relatiua fm esse nō sunt relatiua fm
dici quod est falsum Si dicatur q̄ mē
bra debent intelligi cū precisione sequi
tur q̄ relatiua fm dici sunt tantuz fm
dici et ita illa nō uerius eēnt relatiua q̄
nigz dictum album est album. Itē
alterz mēbz diuisionis cōuertitur cuz
diuisio idem enim est homo absolute et
homo fm cē. Itē illa notificatio q̄
ponitur relatiuoz fm dici nulla est tū
quia illa cōpetit substantijs que nullomō
sunt ad aliquid fm Aristo. qui hoc ha
bet p̄ inconuenienti. tum q̄ fm illā disci
plina dicitur relatiue ad disciplinatz
quia eius et pari ratione albedo ad al

būm et pari ratione omnia accidentia
ad subiectū quia eoz dicunt ex illa igit
notificatione nullū eoz potest pcludi
esse in genere relatōis. Dicendū igit
q̄ relatiua nullomō diuiduntur in rela
tiua fm cē et relatiua fm dici quia sum
do mēbra precise relatiuuz fm dici non
est magis relatiuuz q̄ homo mortuus
est homo forte tamen entia sic diuidū
tur q̄ quedam sunt relatiua fm esse ut
illa que de noatiue dicuntur a relatiōi
bus quedam aut sunt relatiua fm dici
ut que sunt in alijs generibz et fm aliq̄
habitudinē dicuntur ad alia illa tamē
simpliciter loquēdo nō sunt relatiua.
Sed vere relatiuoz quedam dicunt
fm suam propam formā ad aliud ut q̄
sunt p̄mo et p̄prie relatiua alia sunt v̄e
relatiua et nō dicuntur fm propam for
mā ad alia ut sunt relatiua fm genus.
Illa. n. sunt p̄se relatiua si non p̄mo et
dicuntur ad alia fm formā sui generis
ut si scientia sit p̄se relatiua impossibile ē
illud quod est eius species fm illam si
gnificatōez nō eē relatiuū quia tūc ge^o
et species nō essent in eodem genere si
nō est p̄mo relatiuū quia non fm illud
quod supaddit suo generi et ideo dicit
ad correlatiū generis fm ipm genus.

Dicendū igitur q̄ notificatio Ar.
scda est conueniens de relatiuis quia in
dicat rōem eoz in quantum sunt rela
tiua ut patebit respondendo ad ratiōes

Ad p̄maz igitur dicendū est conce
dendo q̄ illa notificatio non datur de
relatione sed de relatiuis dictis de no
minatiue ab eis quare aut illa diffiniat
et nō relatiōes et eoz p̄prietates ponat
dictum est in precedentiē questione.
Ad aliam dico q̄ illa notificatio non
est relationis absolute ut significatur
in abstracto neq̄ subiecti absolute ne
q̄ totius aggregati sed forme ut infor
mant subiectum comodo quo signifi
catur per nomen concretum dictum a
generalissimo relationis ita q̄ ly ut n̄
dicat p̄te eius qd̄ signatur sed modum.

Ad tertium dictum est plus quod relatio equipantie diffiniatur in plurali convenientius quam in singulari cum huiusmodi sit illud quod hic diffinitur sicut patet ex precedenti questione. Ad quartum dicendum quod illa ratio convenit omnibus essentialiter que sunt in genere relationis ut denotantur dicta a relationibus si autem sint que dicantur ad aliud et non habent hanc rationem non sunt relativa nisi secundum quid.

De prima proprietate et secunda que sunt recipe contraria et suscipe magis et minus. Notandum quod ille non insunt per se relationibus neque forte relatis si tantum modo ratione eorum in quibus per se fundatur relatio unde que fundantur in formis suscipiuntur magis et minus vel proprietate recipiuntur hec sicut similitudo secundum albedinem recipit magis et minus et contrarius quia et albedo in qua fundatur similitudo autem que est secundum aliqua que sunt in quarta specie qualitatis non suscipit contrarium nec magis et minus quia nec illa suscipiunt in quibus illa similitudo fundatur et hoc loquendo de prima proprietate de contrarietate prope dicta. Tum quia si ille due per se inessent relationibus posset esse motus in genere relationis quod posset esse acquisitio partis post partem alicuius forme in genere relationis et talis acquisitio est motus secundum incrementa totum super tertio per se sed consequens est inconvenientiens. scilicet motum esse per se in genere relationis quia est contra Aristoteli. in quanto per se totum quia si in forma relationis esset suscipe magis et minus relatiuum dictum secundum magis per se referretur ad duo scilicet ad aliquid dictum secundum minus secundum eandem formam et preter hoc ad illud ad quod tale relatiuum absolute dicitur verbi gratia similis diceretur per se ad minus simile et preter hoc ad illud ad quod tale relatiuum absolute dicitur verbi gratia similis diceretur per se ad minus simile et preter hoc ad illud ad quod suus positivum refertur. scilicet simile si consequens videtur inconvenientiens quia

contra Aristoteli. quanto metaphisice qui hoc per inconvenientem quod idem bis referatur id est ad duo. Propter hoc videtur dicendum quod ille proprietates per accidens insunt relatiuis nec obstat auctoritas Aristoteli. in contrarium quia nihil videtur secundum propriam opinionem determinare de relatiuis ante illam partem ubi incipit probare primam notificationem relationum sed ad minus nullum relatiuum dicitur per se contrarium ei cuiusmodi est relatiuum licet accidat aliquod idem uni esse relatiuum et alij contrarium ut scientia contrariatur ignorantie et ad illud non refertur sed ad scibile.

Quarta proprietate queritur utrum relatiua sint simul natura quod non videtur quia secundum Porphyrium genus refertur ad species et e converso sed hec sunt simul natura quia illud est prius naturaliter a quo non convertitur subsistendi per consequentiam huiusmodi est genus quia a specie ad genus tenet consequentia et non e converso igitur etc. Non similiter potest argui fere in omnibus intentionibus relatiuis ad invicem ut de prima substantia et secunda de universali et particulari. Item secundum Porphyrium sortes senex dicitur differre a se puerum si differentia est quedam relatio igitur sortes senex et sortes puer referunt ad invicem sed hec non sunt simul natura ita potest argui de omnibus que non sunt eadem si ordinata ad invicem quo ad istas relationes divina et diversitas. Item scibile et scia referuntur ad invicem et non sunt scibile quia destructo scibili destruitur scia et non e converso. Similiter de sensibili ut arguit Aristoteli. quod destructo sensibili destruitur corpus animalis non e conversum ut generum in genere scibile ut ut est in genere quantitatis quod destructo corpore animalis destruitur sensus quia sensus est in corpore ut in sensu si sit in anima ut in principio causa igitur primo destructo sensibili destruitur sensus si non e conversum quod sensus destruit destructo animali si destructo animali non oportet sensibile destrui possunt enim illa manere adhuc ex quibus

est aial quia sunt naturaliter priora aiali.

Istomō cōtingit arguere de oibus
relatiuis fm tertiu modū qui ponitur
in qnto metaphice. scilicet que referūt ut
mēsurā et mensurabile et ecōuerso. Itē
pater dicitur relatiue ad filiū et pater pōt
manere destructo filio igitur non sunt
simul natura. pbatio minoris tū quia o
structo isto filio potest alius filius ma
nere ad quē pōt pater dicitur quia o
structo filio possibile est nullā mutatio
nem fieri circa subiectū p̄nitatis sed
impossibile uidet̄ materia formā talē
p̄us existentem in subiecto postea nō
esse in subiecto nisi subiectū mutetur
ergo impossibile est paternitatem p̄ius
existentem in isto postea nō esse in isto p
pter solā destructionē filij igitur destru
cto filio manebit iste pater sicut p̄ius
Cum quia pater dicitur eo q̄ genuit
impossibile aut̄ est cum quia genuit n̄
genuisse quia oīs p̄pō uera et p̄teriti
to est necessaria igitur impossibile est
eum qui aliq̄ndo est pater postea non
ēē patrē nccio igitur pater manet etiā
destructo filio. Itē p̄ius inquantū
p̄ius refertur ad posterius inquantū
posterius et causa inquantū cā refertur
ad cātū h̄ p̄ius inquantū p̄us non est
simul nata cū posteriori neq̄ causa cū
cāto igitur neq̄ oia relatiua sunt siml
natura. Itē relatiua fm genus sunt
p̄se relatiua q̄ i cor̄ p̄se intellectu sūt
eor̄ ḡnā fm que referuntur et nō h̄nt
alia correlatiua quā correlatiua fm cor̄
relatiū genex h̄ correlatiū ḡnā est fil
natura cū ḡnē quod est p̄us naturalit̄
specie igitur et illud correlatiū est p̄ius
naturaliter sp̄e igitur et. Ad oppositum
est A. Itē oia relatiua d̄ntur ad p
uerentiā p̄p̄m in tertia p̄p̄etate. i.
fm mutuam dependentiā igitur neut̄
est p̄ius altero quia q̄ rōne hoc ēē p̄
illo eadē ratione et ecōuerso illud p̄r
isto cū mutuo depēdent et ita idē res̄p̄e
ctu eiusdē p̄us et posterioris quod est in
cōueniēs. Ad q̄dem dicendū q̄ illa

relatiua que mutuo p̄se referuntur ita
q̄ vnus ēē sit ad aliud se habere et ecō
uerso sunt simul natura p̄p̄ rōes A. n̄.
q̄ p̄oito uno p̄oif reliquū et ecōuerso et
destructo vno destruitur reliquū et ecō
uerso si tñ sint relatiua paccēs uel nō p
se relatiua mutuo nō oq̄ sunt fil nā per
accēs relatiua sūt q̄ nō fm suas formas
d̄ntur ad iuicē et nō mutuo depēdent q̄
rū unū fm suā p̄p̄az formā depēd̄z ad
aliud et reliquū ecōuerso fm suā formā
nō depēdet ad ip̄m cuiusmodi sūt que
referuntur ut mēsurā et mēsurabile ad
iucem scia. n. p̄se dicitur ad scibile sed
nō scibile ad scia; nisi q̄ scia ad ip̄m fm
Aristo. 5. metaphice capitulo de adali
quid. Ad rōnes ad p̄maz dōz q̄ in
tentōes ḡnā et sp̄e referūt ad iucēz
et sunt simul natura h̄ quod subest iten
tioni ḡnā nō iquantū ei attribuit̄ illa i
tentio sed iquantū existit p̄us est eo cui
attribuitur intētio sp̄e et iter illa q̄ sub
sūt ē p̄nā nō mutua h̄ iter itentōes est
p̄nā mutua de ill. n. sequit̄ si ge? ē sp̄es
et ecōuerso s̄ba aut̄ h̄az itentōnuz sūt re
latiua paccēs huiusmodi relatiua nō opt̄z
fil ēē nā. Ad secūdā sor. puer et sor.
senex sūt relatiua paccēs q̄ relatiū eq̄
pantie utrūq̄ p̄se extremū est aliqd̄ no
miatuz eodē noie vñ hec p̄se extrema
sūt differēs et d̄nt̄z et illa sūt siml na
tura cū. n. sor. est puer ē differēs a sor.
sene et cū sor. ē senex est differēs a sor.
puero q̄ p̄trūq̄ est fil d̄nā ab alio licz
non utrūq̄ simul. Ad tertiā illa
ratio verum concludit de relatiuis q̄
non depēdent ad se mutuo. Ad q̄
tū dico q̄ licet sola substantia patris
possit manere destructo filio tamen pa
ter non potest manere. Cum probat̄
oppositum ad primā probationēz di
co q̄ pater nō refertur ad hunc filiū
nisi per accidens ad filiū aut̄ p̄se et id
destructo hoc filio oūmodo manet ali
us filius potest et pater manere quia
non oportet relatiuum esse simul na
tura cum suo correlatiuo per accidens.

Ad aliā pbationē dico qd possibile est formā realem inesse subiecto ul' nō inesse sine mutatione subiecti in se qā quod inest subiecto tantū in cōpatōe ad aliud pōt illi nō inesse tantū altero trāsmutato. Ad tertiā pbationem si cōcedat aliqñ p̄fex n̄ posse n̄ eē p̄fex cōcedendū est aliqñdo filiū nō posse n̄ eē filiū quia sicut de eo qui genuit sp̄ ē v̄p̄ dicere qd genuit ita de eo qui genitus est semp v̄p̄ est de eo quia genitus est licet nō sp̄ existat et p̄ p̄ns semp manet filius sicut et pater. Si dicatur pater ex n̄te et nullo ex n̄te qui est filius v̄p̄ est dicere qd pater est et filius nō ē quia esse qñdo predicat fm̄ adiacēs p̄ dicat esse existere fm̄ Boetii igit̄ non sunt simul natura. Dicit̄ potest qd relatiua sūt simul natura fm̄ illud eē quod est eis prop̄us inquantū sūt relatiua s̄ illud nō est eē existere quia hoc accidit eis inquantū referūt̄ et ideo vnū relatiuū potest sic eē nō existēte alio vnde hec p̄na nō tenet pater est hoc ē existit igitur filius est. i. existit licet teneat su mēdo eē ut est p̄p̄m patris inquantū refertur et cōsimile eē filiū et ita itelligēda est p̄na A. 2. q. probat relatiua simul esse natura. Ad qñtū dico qd iste intentiones p̄us et posterius causa et effectus referuntur adinuicē et sunt simul natura sed nō res que subsunt. Contra hoc quod est simul cū posteriore inquantū posterius est posterius si igitur p̄ius iqñtū p̄i? refert ad posteri? iqñtū posteri? et ita eēt sūt cū posteriore p̄ius i quantū p̄ius esset posterius sed hoc ē i cōueniens loquēdo de intentionibus qz p̄dicatur oppoītuz de oppoīto. Ad hoc potest dici qd maior p̄p̄o uera ē sumendo simul eodē modo quo sumitur p̄ius et posterius sic nō est in proposito quia p̄ius et posterius sumitur p̄ ip̄is intentionibus et simul sumūt̄ur pro similitate nature. Vel aliter qd p̄us et posterius sumūt̄ur fm̄ rē simul aut̄ fm̄ ratōnez. Sed tūc uidetur sequi qd relatio

prioris et posterioris sint tantū fm̄ ratōnem si extrema sint tantū fm̄ rationē.

Ad sextam dicendū qd illa ratio cōcludit uer̄ de correlatis genēz ad que dicuntur aliqua alia relatiue fm̄ gen? inter illa enim non est dependentia mutua p̄se.

Veritur utz in diffinitōe vniū relatiui necessariū sit ponē suū correlatū. Qd nō uidet̄ qā oē ponendū in diffinitōe est p̄i? et notū et genus uel dñtia respectu diffinitū fm̄ respectu relatiui diffinitū nullo isto rū modoz se habz suū correlatiuū ergo ē. minor patet quo ad duo p̄ma membra p̄ argumētū ad oppoītum ad p̄cedentē qdē. Itē ois diffinitō indicat eētiam diffinitū sed unū relatiuū nō est de essentia alterius quia relatiui eē est ad aliud se habere aliud aut̄ dicit diuersitatē eētiale igitur ē. Item in diffinitōe unius oppoīti nō debet poni alterz relatiua sunt oppoīta ergo ē. probatio maior tūm quia ad omnia oppoīta sequūt̄ur cōtradictoria et in diffinitōe vnus cōtradictoriū nō debet poni alterz ergo nec in alijs oppoītis p̄na patz qz ad cuius diffinitōez nō pertinet p̄ns nec añs tūm quia q̄libet ps diffinitō potest p̄dicari de eo de quo et diffinitū p̄dicat̄ p̄ Aristo. in cōsideratione tertia scōi libri topicor̄ ergo si in diffinitōe vnus oppoīti poneretur alterz duo oppoīta p̄dicarentur de eodem quod est inconueniēs mior patz i illo capitulo. Quo ciēs aut̄ solet oppoīti ubi Aristo. enumerat unā spēm oppoīs relatiua op̄pōnez et exēplificat ut duplū diuiniūz dñs intelligi qd hoc sequitur in oibus relatiuis. Si dicatur maiorē esse vām tantū in alijs oppoītis a relatiuis: Cōtra p̄ria et p̄dictoria sunt relatiue op̄posita quia cōtrariū dicitur cōtrario cōtrariū igitur si unū p̄riū nō diffiniatur p̄ alterz nō oē relatiua diffiniēt̄ per suū correlatū. Itē ois differētia fm̄ specie est p̄dicta fm̄ A. 2. in 4. metaphice

h relative oppoita ofnt specie igit sunt
 pta igitur si vna sit va de cōtrarijs r de
 relative oppoitis erit vera. Itē idē
 sīgt nomen r diffinitio p Aristo. in 4.
 metaphice h nomē relatiui nō sīgt suū
 conelatiū quia tunc eēt nugatio expri-
 mendo vnū cū alio igit nec in diffōne
 debet poni reliquū. Itēz aliq̄ ē bona
 diffinitio relatiui vbi nō ponitur suūz
 conelatiū vt hec spēs est que p̄dicatur
 de pluribz ofntibus numero zc. vbi nō
 ponit̄ genus ad quod of species rela-
 tiue igit nō sp̄ optet relatiui diffiniri
 p suū conelatiū. Itē oēs rōes facte
 ad precedentē qōnez que pbant vnum
 relatiui posse esse sine altero probant
 vnū non esse diffiniendū p alterz nihil
 enīz diffinitur pillud sine quo pōt eē.

Ad oppoitus est p̄porphir⁹ in ca.
 de sp̄e. v. q. genus dicitur ad speciez et
 ecōuerso nō necesse ē in vtrorūq; rōnibz
 vtrūq; vti. Itē Ar. hic dicit q. ipos-
 sibile est vnū relatiui diffinite cogno-
 scere nisi cognoscat alterz h quodlibet
 incōplexū diffinite cognoscat cū p̄gno-
 scatur p suā diffinitōez igit ipossibile ē
 vnū relatiū cognosce p suam diffinitō
 nemi nisi cognito altero igit vnū nēō
 est ponendū in diffōne alterius. Hoc
 pōt cōcedi quia eē eēntiale relatiui est
 ad aliud se habere: diffinitō aut̄ indicat
 esse eēntiale diffiniti igit diffinitō re-
 latiui debet indicare suū esse se habere
 ad aliud quod nō pōt nisi in ea ponatur
 conelatiū ipius diffiniti igit zc. Istud
 aut̄ vtz est nō tm de relatiuis mutuo
 dependentibz h de q̄buscūq; que eēntia
 liter dependēt ad alia q. illa alia ponēda
 sunt in eoz diffōne h nō mutuo se
 diffiniūt nisi que mutuo adinuicē p̄se
 depēdent q. nō est vtz de relatis pacci
 oēs neq; de relatis tertiomō relatiuis
 ut in efa r in efabile neq; de relatiuis
 fm genus. Ad p̄mā rōnez ma. ē vā
 de diffōne que datur tmmodo p essen-
 tialia cuiusmōi est diffinitio substantie l
 adinuus absoluti nō respectui q. enīz

respectiva eēntialiter mutuo dependēt
 id mutuo se diffiniūt licet neutz sit p̄
 altero. Ad secundū maior est vera
 tantū de diffinitōe que dat sine addita
 mēto cuiusmōi nō est diffō relatiui ne
 q. alicuius accētis tm in diffōibz aliq̄z
 accētūz tm addit sōm p̄ter esse etiam
 diffiniti in diffōibz relatiuoz est sōm
 r conelatiū r hoc quia relatiū ad plura
 depēdet q. aliud accēs quod of absolu-
 te. Ad tertiū pōt negari maior de re-
 latiuis r cōtrarijs trāsumptie dictis r
 puatie oppoitis que in his oibz possibi-
 le est vnū oppo. tum diffiniri p alteruz

Ad p̄mā pbatōez ma. forma argu-
 mēti nō valet p̄z in alijs ad sōm seq̄
 nō q̄litas r ad diffōem hoīs nō pertinz
 nō q̄litas q. nō substantia non valet neq;
 illa trāsumpta sez ad cuius diffōnez nō
 p̄tinet p̄ns nec aīns vera est nisi de p̄na
 supioris r inferioris in eodē genere q̄l
 p̄na nō est inter p̄dictorie oppoita et re-
 latia quia negatio ex parte p̄dictorio
 rū nō est supius in ḡne ad alterz relati-
 uū sic nō pater nō est supius ad filium.

Ad aliā pbatōem pōt dici q. dñs
 ps diffōnis comodo quo ponit̄ diffō
 ne pōt p̄dicari de diffinito r ita vnū re-
 latie oppoitus nō ponitur in diffōne
 sui conelatiui in recto fm q. ei oppoīt
 h in obliquo vt huius uel huic r sic de
 eo p̄ditatur licet. n. pater nō sit filius ē
 tm filij pōt etiā negari mior quia nō oia
 relativa sunt relative oppoita h tm mō
 si ambo oppoito mō sumat̄ f̄spectu eius
 dez. Ad quartū maior est vera de dif-
 finitōe sōe que datur tm p eēntialia.

Cōtra saltē si relatiū diffiniatur per
 conelatiui optet conelatiū saltez esse
 de intellectu relatiui quia nihil diffinit̄
 p aliquod sine quo pōt p̄plete intelligi
 h p̄ns est fallūz quia pari rōe dareē suū
 conelatiui itelligi qn̄ exp̄meretur cū
 eo r tūc esset nugatio quia idē bis di-
 ceret̄. Dicit̄ q. relatiui quādo exp̄mi-
 tur cū suo conelatiuo nō amplius itel-
 ligitur p ipm̄ licet ē tur intelligi q̄ndo

non exprimitur quod videtur Aristoteli inuenire
ubi dicitur quod in relatiuis non est dandus
idem significari. id est dari intelligi per ipsa
relatiua relata seipata et per ipsa unita cum
suis correlatiuis et per hoc docet uitare
nugationem in alijs. Contra quero de
nomine imposito uni relatiuo si dat intel-
ligi aliud correlatiuum. aut hoc est ex im-
positioe aut a natura siue sic siue sic sequitur
non sit variatio circa ipsum sumptus abso-
lute et iunctum alij correlatiuo quo ad al-
terum istorum. nec etiam erit variatio ad ip-
sum effectum quoniam equaliter semper datur
correlatiuum intelligi correlatiuum non da-
tur intelligi per hanc uocem nisi per hoc quod
relatiuum significat per eam sed circa hanc
causam non est variatio quoniam huius relatiuum
uniformiter significat siue exprimitur
aliud cum eo siue non. ergo nec erit varia-
tio quo ad hoc quod aliud relatiuum datur
intelligi. Ad primum istorum dicitur quod
uox imposita ad significandum unum rela-
tiuum nullo modo est signum alteri-
us neque a natura neque ad placitum sed quod
relatiuum quod per ipsam significat non po-
test intelligi sine suo correlatiuo id est opus
intellecto isto correlatiuo per hanc uocem
correlatiuum eiusdem intelligi quod sit quan-
do aliud correlatiuum per aliam uocem exprimi-
tur et etiam quando non exprimitur sed non quod hec
uox aliquomodo sit signum illius. unde
de cetero ex parte uocis significantis
nulla accidere variationem expressio cor-
relatiuo uel non. neque ex parte eius quod
significat per uocem quoniam semper ad eius
intellectum oporteat correlatiuum intelligi
sed sola variatio est ex hoc quod correlatiuum
expressum uel non expressum per propriam uocem
datur intelligi per hoc relatiuum. et illa di-
uersitas est ualde accidentalis relatiuis
Ad secundum patet quia per hanc uocem
impositam relatiuo nullo modo datur intel-
ligi correlatiuum sed per ipsum cui hec uox
imponitur intelligitur aliud correlatiuum quoniam
expressum per ipsam uocem quoniam non expressum
Contra hoc quiddam est signum signi
est signum signati. sed hec uox imposita huic

relatio est signum huius relatiui et huius relati-
ui est signum correlatiui. igitur hec uox im-
posita huic relatiuo est signum sui correlati-
ui licet non immediatum. Ad hoc dicitur
quod maior est uera. quiddam est signum signi
est signum signati: ita quod signum in immediatum
non uariet in respectu ad primum signum et
ultimum signatum quod non accidit in proposito
quia extraneum est relatiuo in quantum datur
intelligere suum correlatiuum significari
per hanc uocem et e contrario. Ad quantum dicitur
quod eiusdem potest esse multa per se relatiua
et finem hoc potest esse alia diffinitio conue-
niens ubi ponitur unum correlatiuum quod
non ponatur reliquum. Queritur utrum ideo
possit per se referri ad diuersa. quod non uide-
tur quia Aristoteles in primo metaphysice. capitulo
de relatione. habet per inuenientem quod idem
de his dicat. id est referat ad duo correlatia
Ita si aliquod relatiuum sit a. possit re-
ferri ad duo per se. sicut ad b. c. sequitur quod
idem possit simul esse et non esse. consequens
falsum igitur. probatio consequente. quia
illa duo correlatiua erunt ut b. et c. referuntur
sibi inuicem igitur unum potest esse sine altero.
et b. poterit esse et non existeret. sed b. existeret
est a. c. non existeret non est a. ergo ideo ut a
poterit simul esse et non esse. Ita relati-
um esse est ad aliud se habere sed ad duo non
est eadem habitudo ideo esse unum unius
relatiui non est se habere ad duo. Ita
si sic eiusdem relatiui possent esse due dif-
finitiones et ita idem relatiuum simul possit
esse cognitum et incognitum. quod uidetur
inconueniens cum unum incomplexum sit tantum
una cognitio. Ad oppositum omnes
species relatiui dicuntur ad illud ad quod
suum genus per Aristoteli. quarto topicorum
et propter hoc potest habere suum correlatiuum
aliud a correlatiuo sui generis. igitur re-
fertur ad duo per se. ad correlatiuum enim
generis refertur per se quod ad quodcumque
essentialiter dependet genus et species. Ita
species refertur ad genus et ad individua.
igitur ad duo aliter non assignaretur pos-
sibile tres uel duas eius diffinitiones
igitur etc. Ita simili per se refertur ad minus

simile pter hoc referat illud ad quod simile absolute referat igitur ad duo. ita contingit arguere de omni relatiuo dico fm magis et minus q magis referat ad minus et eoduerso. et pter hoc ad illud ad quod relatiuū simplr referatur. Ad istud dici pot q ideo pmo nō referat ad duo. i. fm pprā suā ratiōem. quia tunc nō esset vnū eēntialiter. sic pbat una rō in cōtrariū. pte tamē pot aliqō referri ad duo nō omnino diuersa sed quorū vnū includit aliterū aliquomodo. sicut probāt ratiōes ad oppositū. qā aliqd fm pprā formā pot dici ad unū et fm formā sui generis ad aliud ad qō nō dicit pmo quia nō fm eius pprā rōez fm quā distinguit ab alijs spēbus licz pte. quia fm gen^o quod est de eius pte intellectu. Ad argumēta patet fere.

Ad primas Ar. hz p incōueniēti q aliquid pmo referat ad duo sicut ad intelligētē et intelligibile fm q ibi loqē vel forte ad duo omnino diuersa cui^o modi sunt alia duo. Ad aliud dico q b z c. existētibus duobus ad q referat a perse uel nō est possibile unum illorū esse altero nō exīte sicut si unūz includat alterūz uel nō sequit eius esse ad eē vtriusq sed tantū ad eē sui pmi correlatiui cū eius esse nō stat non esse alteri^o quod est eius pte correlatiui si nō pmo.

Ad tertiuū dico q ad duo omnino diuersa nō est eadē habitudo eē pmo. licz posset esse ad duo includētia se ad vnū pmo ad reliquū pte et si non pmo.

Ad quartū patet q nō habet duas diffinitōes fm pprā ratiōem sed vnāz talē et aliā fm ratiōem sui generis et forte nō sunt simpliciter dicēde due diffinitōes. quia illa que est eius fm rōem sui generis est pars diffinitōis que est eius fm pprā ratiōem suā. iuxta hoc patet ad secundā rōem pcedēti qōnis

Ad primā ratiōem in oppositū cōcedēti est spēm relatiui referri ad correlatiuū sui generis sed nō pmo neq eē est correlatiuū generis diuersūz simplr

a pmo correlatiuo speciei sed forte i eo includitur quia fm Aristo. 2° topicorū in relatiuis est cōsequētia in seipso ita q si ad relatiuū ex una parte sequatur relatiuū ad correlatiuū pmi sequit cor relatiuū secūdi. ex quo videt seq q cor relatiuū primū generis sit sup^o ad cor relatiuū spēi sicut et genus ad speciem. quod manifeste dicitur in 4° topicorū septima cōsideratōne de relatiue oppositis. Ad aliud dicendū q species pmo referat ad genus sed p ratiōem sui generis quod est vniuersale referat ad indiuidua. sicut omne vniuersale dicit ad illa de quibus pdicat et ita non pmo ad utrūq et illorū correlatiuorū alterūz vt genus includit correlatiuū primum alteri^o ut vniuersale. et ita nō potest esse nō exīte reliquo correlatiuo pte uel eē primū correlatiuū ad non pmi sed pte vel de pēdet uel ipm includit uel aliqd includit quod ad ipm de pēdet. unde nunq pmi potest esse reliquo non ex istente licet quādoq sit eoduerso. pmo autē correlatiuo nō exīte reliquo qō perse sed nō pmo est eius correlatiuūz exīte nō oportet primū esse. quia posito pmo pte correlati et nō pmaris icludit ratiōem reliqui. Ad aliud dico q similis referat pmo ad minus simile et omne magis et minus fm illā formā sed perse et nō pmo referat ad correlatiū sui positiui et correlatiuorū eius alterūz vt minus simile icludit reliquū ut silē per Aristotilē secūdo topicorū. in fine quod fm magis uel minus inest et simpliciter inest. Cōtra quedā supposita in hac quēstōne. videt enī q nihil sit perse pmo relatiuūz ad aliud fm illud quod supaddit generi. quia nulla oria in genere relatiōis est perse relatio. si cut nec in alijs generibus pdicat gen^o de aliqua oria p re. igit nulla oris in genere relatiōis dicit ad pte relatiuū quia relatiuū perse nō dicit nisi a relatiōe perse. igitur nec spālia relatiua per differētiās pprās quas superaddunt

generi et ita non primo sed oia sunt generis

Ad hoc potest dici concedendo quod nulla differentia per se sit relatio. tamen species constituta per differentiam est per se relatio et ita denominatiue dictus a specie potest referri ad aliquod proprium relatiui primo licet nullum denominatiue dictus a tria sit tale. Notandum pro questione precedenti quod sicut in diffinitione unius per se relatiui debet poni alterum ita in diffinitione relationis a qua dicitur illud relatiuum oportet poni alia relatio sibi correspondens ut relatiui dictus ab alia relatione. ut in diffinitione paternitatis debet poni filiatio. quia relatio est essentialiter habitudo ad aliud. et impossibile est accipere habitudinem sine termino ad quem est et omne illud oportet poni in diffinitione sine quo diffinitum non potest concipi. quia diffinitio exprimit plenitudo intellectus diffiniti ergo in diffinitione relationis oportet terminum ad quem est poni. magis tamen uidetur relatiui ut filiatione ponenda esse in diffinitione relationis ut paternitatis quam relatiui ut filii quia filius est simul natura cum patre et pater est naturaliter posterius paternitate sed nullus posterius uidetur ponendum in diffinitione prioris. Sed ad istud posset dici quod pater non est posterius paternitate posterioritate opposita illi simultati que est in relatiuis. sicut enim illa relationia simul sunt et non sunt. ita pater et paternitas simul sunt licet paternitas sit prius patre quia simpliciter et formale et quod est posterius aliquo opposito modo illi posterioritati nihil prohibet poni in diffinitione prioris hoc modo. si hic esset hic diceretur quod correlatiuum sicut filius conuenientius ponitur in diffinitione relationis ut paternitatis quam relatio ut filiatio. quod correlatiuum immediate significat terminum habitudinis. Contra istud essentia relationis est absoluta in suo genere Tum quia quodlibet uidetur esse absolutum in suo genere. quia quodlibet in suo genere habet modum quid et modum quod est modus absoluti. Tum quia omne

ens aut est absolutum aut comparatum. ille enim videtur esse differentie immediate diuidentes ens secundum quod descendit in predicamentum. et. sed relatio non est comparata quia non refertur igitur est absoluta. igitur ad nihil aliud in suo genere dependet. Consequenter arguitur de relatiuis quia essentia relatiui est a relatione formaliter. et ita si relatio absoluta et essentia relatiui esset absoluta ergo non dependet ad aliquid in suo genere igitur non debet diffiniri per aliud. Item si relatio dependet ad aliud ut ad relatiuum illud aliud erit terminus dependentie istius sed terminus est posterius eo cuius est sed hoc est falsum quia relationia sunt simul natura et etiam relationes a quibus relatiue dicuntur.

Ad primum istorum potest dici quod relatiuum est absolutum in suo genere hoc est in comparatione ad suum genus. quia suum genus dicitur de eo absolute sed non oportet quod sit ita absolutum in suo genere quod ad nihil aliud in genere dependeat. Cum ostenditur ipsam esse absolutam ad primum probationem dicendum quod quodlibet habet modum quid in suo genere hoc est genus eius predicat de eo in quid et ita absolute sed ex hoc non sequitur ipsum esse omnino absolutum. Ad aliam probationem dico quod absolutum et comparatum ut diuiditur ens sunt id quod ens in subiecto et non ens in subiecto. et sic concedo relationem esse comparatum quia est ens in subiecto non tamen comparatum ut relatiuum dicitur comparatum ad terminum sed est comparatum ad terminum cum hoc tamen stat quod in diffinitione eius oporteat terminum poni. quia comparatio ad terminum non potest accipi sine termino

De relatiuo autem manifestum est quod eius essentia non est absoluta nisi respectu sui generis quia eius genus predicat de eo absolute et in quid simpliciter autem essentia eius est ad aliud se habere nec sequitur eius essentiam esse absolutam etiam si relatio esset absoluta quia quod inest principio formali non oportet inesse composito cuiusmodi illud est terminus sicut si forma

sit simplex non sequitur essentia composita
 que est per formam esse simplicem uel aliter
 concessio quod relatio sit absoluta. ut probatur
 superius dupliciter et quod non dependeat ad
 aliud in genere relationis non sequitur
 ipsum non esse diffiniendum per aliud in suo
 genere quia est comparatio et dependentia
 ad aliud quorum neutrum diffinitur sine ter-
 mino. Ad aliud dico quod non omnis
 terminus dependentie est posterior eo cuius
 est precipue quando est mutua dependentia
 sicut est in rebus per se. Notandum
 quod solutio illius questionis uera est de re-
 lativis equipantibus quando diffinitur in
 singulari. quia eorum esse est ad aliud se
 habere. diffinitio enim debet indicare esse
 diffinitum sed quando diffiniuntur in plurali
 non oportet in eorum diffinitionibus eorum
 relatiua poni. tunc enim tamen secundum relationis
 quod eius correlatiuum exprimitur per idem
 nomen sumptum in plurali. Si argua-
 tur contra hoc igitur aliquid diffinitur per
 idem sibi specie non uidetur inconueniens hoc
 concedere ut per additamētum quando est
 relatio secundum eandem formam specie. sic nec
 est inconueniens de alijs rebus precedentem
 aliquid diffiniri per aliud specie quod tamen
 non est prius diffinitio. uel diceret aliquis
 quod simile differt a simili cui refertur species
 quia opponitur sibi et omnis oppositio est
 secundum formam licet similitudo in hoc et in
 illo sit eadem specie. sed hoc non uidetur quod
 forma existente eadem specie sint aliqua
 diuersa secundum illam formam.

58
 Qualitate autem dico secundum quam
 quales sunt. Queritur primo
 utrum species qualitatis conuenien-
 ter assignetur. Non uidetur nullum mul-
 tiplex habet species. sed qualitas est mul-
 tiplex per Aristotem in littera. qualitas est eorum
 que multipliciter dicuntur. maior patet
 quia genus predicatur uniuocum per Aristotem.
 in diffinitione uniuocorum. Item cuiusli-
 bet unius generis sunt tamen due species
 prime. qualitas est unum genus. igitur non habet
 quatuor primas species. nec uidetur iste species
 subalterne. quia nulla subaltera continetur.

maior probatur sic. omnis diuisio generis
 est per differentias contrarias per Aristotem.
 in. x. metaphis. et Boetium in libro diuisio-
 nis. sed tantum unum unum est contrarium. ut pro-
 bat Aristoteles in eodem. x. igitur tantum sunt
 due prime differentie diuersae cuiuslibet
 generis. igitur tantum due species constitute
 per illas. Item impossibile est duas
 species eiusdem generis predicari de eodem
 sed habetur et dispositio que assignatur per primam
 specie. et passio et possibilis qualitas que
 assignatur per tertiam predicatur de eadem qua-
 litate ut de calore et frigore et similibus
 que Aristoteles enumerat in prima specie et
 tertia. igitur prima species et tertia non sunt
 due. probatio maior. omnis differentia secundum
 speciem est contrarietas per Aristotilem in. x.
 metaphis. et contraria nullomodo predicatur
 de eodem. minor etiam probatur ratione. quia eadem
 qualitas secundum eandem potest inferre passiones
 sensui. tamen esse possibilis qualitas et esse
 facilius et difficilius mobilis a subiecto.
 et ita esse habetur uel dispositio. Ad oppo-
 situm est Aristoteles. ut manifeste patet in ista.

Contra hoc queritur an prima species
 qualitatis sit habitus et dispositio
 Non uidetur quia aut hec sunt
 duo aut non. si sic igitur non sunt tamen quatuor
 species Etiam non omnis habitus est dispositio
 quod est contra Aristotem. hic et in quinto
 metaphis. si non igitur inconuenienter ponitur
 copulatio inter illa. quia copulatio uult
 esse inter diuersa. Etiam inconuenienter po-
 neretur eorum differentia per facilius mobile.
 et difficilius mobile. quam ponit Aristoteles
 quia illa cum sint opposita non sunt eadem.
 Item habitus est unum genus generalissimum
 igitur non species qualitatis. Item quod ponitur
 in hac specie ut scientia uire et huiusmodi.
 sunt relatiua per Aristotem. super in capitulo
 de relatione. et in quarto topicorum in multis
 considerationibus de rebus oppositis. et si
 illa sint ad aliquid igitur genus eorum
 quod est habitus est ad aliquid. conse-
 quenter patet per Aristotem. quarto topicorum
 prima consideratio de relatione oppositis
 igitur non est species qualitatis. Item

quinto metaph. dicit Aristo. q. dispo
est ordinatio partiu in habere partes.
sed ordo partiu no est species qualitas.
igitur nec dispositio est species eius.
Ad oppositu e aristo.

Uta hoc querit an secunda
species qualitatis sit naturalis
potetia uel impotetia. Non
uidet quia potetia perse referat actu
quelibet species qualitatis est aliq for
ma absoluta. et patet ad minus de hac
specie. q. duricies et mollicies que hic
enumerantur sunt forme absolute. Itē
p aristo. quarto topicoru. pma cōside
ratione de puate oppolit. p. uatō
autē aut nō est in eodē genere aut nō
est in eodē genere p. uatō cū potentia.

Item potetia est transcendens quia ē
pma differētia entis igit nō est species
qualitatis. Itē potetia et impotentia
nō sunt subalterna manifestū est quia
neutrū de neutro p. uatō. igit sunt due
p. uatō species. et ita non ambo in secūda
specie. Ad oppositu e aristo.

Uta hoc querit an tertia spe
cies qualitatis sit passio l' pas
sibilis qualitas. Non uidet
quia passio est unū generalissimū.

Itē aut hec sunt duo passio et passibil'
qualitas aut nō. si sic igit nō sūt unica
species qualitatis ut tertia. si nō sequū
tur in cōueniētia. p. uatō q. aristo. male
assignat eorū triam dices illas eē pas
siones que cito trāsēūt et permanētes
esse passibiles qualitates. secūdo seqt
q. male copulātur adinuicē. ostēditur
etiā q. sint idē quia ois passio est q. uatō
quia fm eā quales dicimur p. uatō
notificatōnem et infert passionē sensui
igit ois passio est passibilis q. uatō.
et cōuerso. p. uatō quia q. uatō metaph.
dicit aristo. q. passio dicitur qualitas fm
quā aliquis dicit alterari. sed ois passi
bilis qualitas est talis quia fm eā est
alteratio p. uatō igit ois passibilis q. uatō
est passio et cōuerso. Itē p. uatō
q. nulla sit qualitas passibilis eomodo

quo Ar. intelligit. dicit enī qualitātē
nō esse passibilē quia subiectū aliquod
ab ea patiat sed quia facit passidē in
sensu. p. uatō q. est falsum. p. uatō quia
fm qualitates tertiē speciei est p. uatō alte
ratio fm aristo. septimo phisicorū. igit
ad hoc q. subiectū recipiat talē q. uatō
oportet ipm alterari et ita pati ab agen
te habere eandē qualitātē specie. igitur
talis qualitas infert passionē subiecto
recipiēti ipam. Non secūdu sit falsū p. uatō
Tū quia omnis passio est motus et omnis
motus est in tēpore. Tū quia omnis
passio est cū abiectōe cōtrarij q. et omnis
motus p aristo. in quinto phisicorū. sed
in mutatōe sensus a sensibili nō est ab
iectio cōtrarij. quia sensus est summe
dispositus ad recipiendū spēs sensibiles

Utrūq. assumptū patet p. locū a ma
iori. quia mediū immutat in instanti et
sine abiectōe cōtrarij quod tamē min'
uidet dispositum ad spēm sensibilis q.
sensus. Ad oppositu e aristo.

Veritur iuxta hoc de quarta
specie vtz forma et circa aliqd
constās figura. sit quarta spēs
qualitatis. Non uidet quia forma fm
q. patet p. diffinitōem eius q. assignat
in p. uatō sex p. uatō cōis est omni
accidētī. igit nō est spēs qualitatis.

Itē forma nō est fm se ens s. p. uatō
eius. ens autē fm se diuidit in x. g. nā p
aristotile in q. uatō metaph. ergo forma
in nullo genere est ut species. Item
figura est quātitas quia est superficies
igitur nō est species qualitatis. Itē
aut hec sunt idē aut nō. si non male po
nūtur una species qualitatis cum sint
due. si sic male copulātur adinuicē.

Ad oppositu est aristotiles

Uta hoc querit an iste q. uatō
species cōueniēter ordinētur.

Non uidet quia inter omia
accidentia quātitas p. uatō inheret sube
igitur ille qualitates que immediati
consequūtur quātitatem sunt priores
naturaliter cuiusmodi sunt qualitates

quarte speciei. igitur ille debet esse prime
 naturaliter. Itē fm Aristo. tertio
 topicorū. pus est illud quod ē a nā eo
 quod nō est a natura. sed qualitates se
 cūde speciei sunt a natura q̄litates alia
 rū specierū nō igitur secūda spēs debz
 esse pma. Itē qualitates elemētōrū
 dicūtur pme qualitates quia eas cōse
 quūtur omnes alie qualitates sed ille
 qualitates sunt tertie spēi. igit̄ tertia
 spēs deberet esse pma. Itē habit⁹ et
 dispositio p̄supponūt oēs alias quali
 tates ut patet inductive. pus enī natu
 raliter est homo figurat⁹ habēs quali
 tates sensibiles et potentia naturāle ul'
 impotentia q̄ sciēs uel uirtuosus. igit̄
 pma spēs deberet esse ultima. Itē
 potentia naturalis est p̄ncipiū opandi
 immediate cōsequēs formā substantialem
 habitus autē mediate s; q̄ p̄p̄ius
 est p̄ori est pus fm Aristo. tertio topi
 corū igit̄ potentia p̄or habitū. hoc etiā
 patet quia potentia naturalis est imme
 diatū s̄biectū habitus uel dispositiōnis
 ut potentia intellectiua sciētie s̄biectū
 prius naturalis est accidēte cui⁹ ē s̄bm.
 Ad oppositū est Ar̄.

Queritur iuxta hoc an species
 qualitatis sufficiēt enumerē
 Q̄ nō uidet̄ quia potentia aie
 uidet̄ esse qualitas quia fm eandē aia
 dicitur qualis sed illa in nulla spē alia
 potest esse q̄ in secūda et nō est in ipsa
 Tū quia fm qualitates in secūda spē
 dicit̄ aliquid posse faciliter agere uel
 difficulter pati sed potentia anime non
 est ad agere faciliter l' difficulter pati
 s; ad agere absolute. Tū q̄ impossibile
 est aliquā spēm alicui⁹ generis ēē s̄bm
 alteri⁹ spēi illi⁹ generis. sed potentia est
 s̄bm habitus q̄ est in pma spē. igit̄ ēē.
 maior pbat. Tū quia dicit Ar̄. quarto
 topicorū. quarta cōsideratōe post cōsi
 deratōem de oppositis q̄ in eodē s̄bo
 nata sunt fieri gen⁹ et spēs. s; gen⁹ nō ē
 natū esse in alia ei⁹ specie ut in s̄biecto
 p̄ ipm in. xi. cōsideratōe sequēti s; natū

est tantū dici de specie. igit̄ nec aliqua
 spēs generis nata est fieri in alia ei⁹
 dem generis ut in s̄biecto. Tū q̄a dicit
 Ar̄. 13. cōsideratōe quarto topicorū. q̄
 si aliquid sup̄i p̄dicat̄ de s̄biecto in q̄d
 et inferi⁹ p̄dicet̄ de illo s̄biecto p̄dicabit̄
 de eo ut gen⁹ igit̄ cū ḡnālissimū p̄dicet̄
 de qualibet sua specie in quid si aliqua
 spēs ei⁹ dicat̄ de hac specie dicit̄ de ea
 ut genus igit̄ nulla alia est in hac ut in
 s̄biecto. Itē ira et cōmētia et h⁹ modi
 sunt qualitates q̄ fm eas aliquis dicit̄
 tur qualis et in nulla alia specie sunt nisi
 in tertia. s; ibi nō sunt q̄ fm qualitates
 tertie spēi pōt fieri alteratio s; fm istas
 nō q̄ iste sunt in aia p Ar̄. in lfa. s; aia
 nō alterat̄ q̄ nō est quāta et ois motus
 fm qualitate p̄supponit quātitatem.
 Itē pulchritudo aut decōr uidet̄ quali
 tates p̄ rōem qualitatis et in nulla ista
 rū spēz igit̄ sunt plures. p̄bō m. quia
 magis uidet̄ esse in quarta specie et ibi
 nō sunt quia suscipiūt magis et minus
 quod negat aristo. de qualitatibz q̄te
 spēi. Ad oppositū ē aristo. Ad
 primā potest dici q̄ aristo. nō assignat
 species qualitatis p̄p̄t tertiā rāōem
 ad primā quēstōem que cōfirmatur sic
 quia iste species. 4. non sunt s̄balterne
 nam de nullis duabz earū potest uere
 dici q̄ quidquid est in una est in alia ul'
 eoduerso. ergo si iste eēt species eēt
 nō s̄balterne et tales diuersas p̄dicāt
 de eodē est impossibile sed has possibi
 le est p̄dicari de eodē. quia possibile est
 eandē qualitātē essentialiter esse radi
 catā in s̄biecto et ita habitū et esse p̄n
 cipiū naturale faciliter opandi uel nō
 faciliter et esse p̄se obiectum sensus. et
 p̄pter primā rōem ad tertiā quēstōz
 est assignare modos eius quod patet
 per h̄am eius antequā hec enumeret.
 dicit enī qualitas eorū que multiplici
 ter dicūtur. i. multis modis. et in fine
 his enumeratis dicit et fortasse quidā
 alij apent modi sed qui maxime dicūt̄
 bi sunt. Est autē differētia in spēz

et modū. quia species sup illud cuius ē
 addit differentia essentialē modū differē
 rentia accidentalē. et ita licet isti modi
 dicant diuersam habitudinē qualitatē
 ad subiectū pnes hoc quod est esse p
 manens uel non. esse a natura uel non
 esse sensibile uel non. que tamē omnia
 non uariāt qualitatē essentialiter quia
 oēs iste habitudines uel plures pnt
 esse in eadem qualitate fm essentia
 Ad primū argumentū in ptriū mul
 tipliciter nō intelligit. i. equiuoce sed
 multis modis et est manifesta differē
 tia iter significata que faciūt multipli
 citatē pmo modo et inter modos q sūt
 differētie accidentales et faciūt multipli
 citatē secūdo modo. Ad secundū et
 tertiu patet. Ad auctoritatē aristo.
 in cōtrariū sumendū est quotiēs dicit
 species pro modo spālī. et quotiēs dicit
 genul pro modo generali. et hoc forte
 dicit quia isti modi nec sunt generalis
 simi nec spālissimi sed generales et spe
 ciales in cōpatōne ad diuersa. nec ista
 expositio multū extorquet litterā. quia
 iter media intelligēda sunt fm ea que
 ponūt in probemio et epilogat mul
 tipliciter et alij modi. Ad secundaz
 questōem dicēdū q habitū unomodo
 significat aliquid trāscendēs fm q ab
 eo dicit habere denominatiue qd disti
 guitur inferius in fine libri. Secun
 do significat habitudinē mediā inter
 habentem et rem habitū que est uelut
 actio media inter agens et patiens et sic
 est decimū generalissimū. Alio modo
 significat idem quod forma positiua. et
 sic sumit inferius in oppositiōe puaia
 nullo istorū modorū fuit hic sermo de
 habitu. Sed quartomō fm q bitus
 significat q̄litatē radicātā in subiecto et
 difficulter mobilē. dispositio autē aut
 sumitur absolute. et tunc est superius
 ad habitū hic fm q dicitur ubi ponit
 conueniētia inter dispositiōem et habi
 tum in quito metaphisice. capitulo de

habitu. Alio modo sumitur cū p̄cisiōe
 et tunc distinguit contra habitū primo
 modo posset p̄m modus poni dispositio.
 secūdo modo sumēdo oportet siml
 ponere habitū et dispositiōem. Alio
 modo dicit q dispositiō significat qua
 litatē que de sua natura est faciliē mo
 bilis a subiecto et habitus illā que fm
 suā naturā est difficulter mobilis. sed
 istud est cōtra aristotilē. q tūc nullus
 habitū eēt dispō. Aliter dicit q dispō
 se habet ad habitū sicut impfectū ad
 pfectū. Cōtra aut ista impfectiō est
 in essentia qualitatis aut informando
 subiectū neutro modo est. nō in eētia
 quia essentia mēsurat infātū igit eque
 pfecta est siue diu maneat in subiecto
 siue nō. nec informādo subiectū quia
 si essentia breuiter manēs ē eā pfecta
 in subiecto sicut diu manēs sicut nunc
 oñsū zēt. igit eque pfecte de nominat
 subiectū. Ideo dicēdū est ut prius.
 q dispō fm unū significatū forte ē ita
 generale sicut qualitas fm aliud signi
 ficatū sicut p̄mus modus qualitatis h
 p̄cise sumptū ipm cuz habitū cōstituit
 primū modū qualitatis. Exemplū
 est in porphiriū. porphiriū diuidit diffe
 rentiā in faciētē alteratū et aliud. et tū
 dicit omne differētiā facere alteratū
 igit in diuisione oportet intelligere al
 teratū p̄cise et in secūda ppōe alteratū
 absolute. Ad primū argumentū p̄
 qualiter sunt duo et qualiter nō. Ad
 secūdu patet equiuocatio habitus.
 Ad tertiu dico q nullū quod est i hoc
 modo fm illā significatōem fm quā ē
 essentialiter qualitas est p̄cise in genere
 relatōis siue ut relatio siue ut de nomi
 natue dictū a relatōe sed si sic hoc est
 fm aliā significatōem. Ad quartū
 dispō est equiuocū fm q significat idē
 quod positio quod est generalissimū
 et fm q significat spēm qualitatis.
 Ad aliā questōem dico q potentia uel
 impotētia nō significāt aliqua que eēt

tialiter sunt in genere qualitatis s̄ potētia tantū significat modū qualitatis absolute s̄m q̄ est p̄cipiū opatōnis et impotētia significat modū qualitatis s̄m q̄ illa est p̄cipiū oī difficulter agēdi vel patiēdi faciliter. qualitates autem que s̄sunt sunt forme absolute et non nominantur nominibz nominātibz eas absolute sed in cōpatōne ad opatōnes quarū sunt p̄cipia s̄m q̄ dicit aristo. inferi? qualia autē q̄ ualitudinibz non sunt noīa imposta q̄ forte nō concipi mus illas nisi p̄ ppatōem ad opatōes

Ad argumēta p̄ma ratio est concedenda q̄ potētia et impotētia nō s̄gn̄t spēs qualitatis s̄ modos eēntie p̄ ppatōne ad opatōem. Ad secūdū patz q̄ impotētia nō est spēs qualitatis illa etiā qualitas q̄ s̄est impotētie ut hic sumitur est forma posita sicut mollicies

Ad tertiu cōcedendū q̄ isti duo sūt eque p̄mi modi quorū neutriū s̄b altēo continet et ita de quolibet alio modo. et ita loquēdo p̄cise p̄nt p̄cedi octo p̄mi modi qualitatis sed s̄m aliquā unā rationem generalē cōueniūt inter se illa duo que enumerātur i aliquo unomō s̄m que nō cōueniunt cū alijs que enumerātur in alio modo ut naturalis potētia uel impotētia in hoc q̄ ē cēinatū et esse p̄cipiū opandi unde illud possz poni secūdus mod? generalis et ita in omnibz alijs modis. Ad aliā rōem patet quia potētia equivoce sumit s̄m q̄ est differētia entis et s̄m q̄ significat p̄cipiū faciliter agēdi. Ad quartā questōem dicēdū q̄ passio est equocū s̄m q̄ distinguitur in q̄nto metaphi. in multa significata sed hic sumit s̄m q̄ significat qualitates s̄m quā est alteratio et tūc uel sumit absolute uel cum p̄cissione absolute sumptū est p̄uertibī le cū passibili qualitate uel superius ad ipm. p̄cise sumptū distinguit p̄tra passibile qualitatē p̄ut passibilis qualitas dicit illa a qua aliquis dēnoīat dēnoīa

tione significāte p̄manentia forme in subiecto. absolute igitur terti? modus est passio que dicit p̄patōez qualitatis ad subiectū natū alterari s̄m eam vel compatiōne qualitatis ad sensum cui infert passionē ut patebit rationando ad argumenta. Ad p̄mū igitur argumentū dicendū q̄ passio equivoce est effectus actōnis s̄m q̄ dicit auctor sex principiorū et s̄m q̄ est qualitas s̄m quā est alteratio. Ad secūdū dico q̄ passio distinguitur p̄cise cōtra passibilem qualitatem et sic intelligenda ē illa distinctio et differētia quaz ponit Arist. et tamen possunt poni unus modus q̄ habent certam ratōnem generales sic predictū est de secūdō modo. et absolute loquēdo de utroq̄ sunt cōuertibilia quia omis passio est qualitas et ita s̄m eam dicimur quales. sed tūc ad dictū Aristotilis quando dicit s̄m passionē non dicimur quales. hoc intelligēduz est uel quia non illo dēnominatiuo qd sumitur in passibili qualitate quod de nominat subiectū per modū dīstātis. ut a rubore causato per uerecūdiāz nō dicitur aliquis rubicūdus. quia illud dēnominatiū notat p̄manentia huius forme cum subiecto pro tempore tamen pro quo inest ille rubor potest dici rubens uel rubens que notant absolute talem formam ut est in subiecto. Vel dictum Aristotilis sic est intelligendum q̄ non dicimur quales a passionibus. quia ab illis non sumuntur cōmuniter dēnominatiua sed si sumerentur posset habens passionem dēnominari ab illa sicut habens passibilem qualitatem dēnominatur ab illa. Ad aliud dico sicut dicit Aristotiles. q̄ q̄ litates tertie speciei non dicuntur passibiles. quia inferunt passiones suis subiectis. nulla enim forma nata est agere in suum subiectum. sed dicuntur passibiles. quia aliquomodo inferūt passionem sensui.

Cum arguitur contra primum membrum dico
quod passibilis qualitas inducitur per altera-
tionem et ita subiectum patitur ab aliquo al-
terari sed non a forma quam recipit sed ab
aliquo habente eandem formam speciem.

Cum arguitur contra secundum membrum dico
quod passibilis qualitas efficit quandam
passionem in sensu non uerum sicut dicitur Aristoteles
et qualis sit illa passio distinguitur in secun-
do de anima. Notandum etiam quod iuxta
hoc quod inferre passionem sensui non est de
essentia qualitatis secundum quod habetur in secundo
de anima. capitulo de uisibili. in principio.
quod esse uisibile non est de essentia coloris
sed passio eius. igitur passio uel uidetur
passibilis qualitas que denominat quali-
tatem in quantum infert passionem sensui non
nominat essentiam uel speciem qualitatis
sed modos. et hoc ualet per solutionem prime
questionis. Ad quarta quodam dicendum
quod forma unomodo est transcendens secundum
quod sumitur in principio sex principiorum.

Aliomodo est exterior dispositio rei aiate
uel decem lineatio. similiter figura uno
modo significat superficiem inclusam uel
terminatam lineis. Aliomodo ipsam termi-
nationem uel clausuram superficiem. Huius
secundum duo significata non pertinent per se ad
genus qualitatis sed secundum alia duo et secundum
illa sunt subalterna ita quod omnis forma est
figura et non e converso. uel per se loquen-
do sunt duo dispersa. Quia forma habeat
secundum significationem per se per philosophum
capitulo de specie. qui dicit quod species uno
modo uicatur forma uniuscuiusque. ubi
forma significat idem quod decor siue exte-
rior dispositio rei aiate per exemplum et?
scilicet. Species pami digna est impio. et secundum
quod dicitur in quarto ethicorum. quod perui
possunt esse formosi et comensurati. id est decem
lineati. Ad prima duo argumenta
patet per equivocacionem illarum duarum
formarum. scilicet forma et figura que dicta
est prius. Ad tertium dicendum quod si for-
ma est decem lineatio et figura clausio
terminatio superficiem. tunc absolute sum-
pta sunt subalterna sed cum precisione

sumpta sunt diuersa. si autem figura sit
exterior dispositio rei aiate sunt om-
nino diuersa. conuenienter tamen possunt
poni uniusmodi qualitatis. quia super
addunt essentie qualitatis hanc rationem
unam generale quod est exterius dispo-
nere uel constare circa aliquid et non uidetur
que ratio si accidet essentie qualitatis
non mirum est hec duo non constituere speciem
qualitatis sed modum. Ad omnes istas
quique quodiones sustinendo quod Aristoteles. enu-
meret species qualitatis et non modos tamen
potest dici quod iste difficultas facilius mobile
uel difficulter esse principium operandi uel
non inferre passionem sensui exteri? dispo-
nere subiectum sunt due accidentales quoniam
qualitatis quibus tamen Aristoteles. utitur per
differentias essentialibus. quia differentie
essenciales sunt ignote et ita ille forme
que subsunt primo istis differentis sunt
quatuor species qualitatis. et iste modus
dicendi non multum differt a priori nisi in hoc
quod secundum primum modum non oportet concedere
istos quatuor modos eorum per se distinctas
species qualitatis quoniam plures possunt esse
eidem qualitati secundum species. hoc secundum modum
dicendo oportet ad minimum concedere has
trias quamuis accidentales esse proprias
quatuor distinctis speciebus qualitatis ita quod
sicut illarum species una non dicitur de alia neque
ambae de aliquo eodem. ita et istarum triarum
nulla dicitur de alia neque duo de aliquo
eodem. quod proprium dicitur uoliter de eo cuius est
et terminum. Dicendum est hic secundum modum
sicut prius ad quod quodiones precedenti con-
cedo has trias esse accidentales quibus hic
assignantur terminum forme quas iste ordo conse-
quuntur tanquam proprietates earum sunt essentiali-
ter qualitates. Sed ad distinguendum
has trias ab inuicem potest dici quod triarum for-
ma quod figura est exterior dispositio rei
triarum passio quod passibilis qualitas est per se
inmutari sensus tam potentia natura-
lis quod impotentia uniuersaliter est na-
turale principium agendi uel patiendi.
et iste tres differentie dicuntur ita di-
stincte quod nulli qualitati eadem insunt.

Prima autē species nō videt sumi per aliquā differentia positivā distinctā ab his tribus. sed p privationē cuiuslibet istorū ita q illa qualitas que sibi inest nulli istorū differentiarū sibi est. que ē. q. tantū qualitas. quia nulla differentia nota quā supaddit qualitati est neq essentialis nec p pte accidentalis dicta in prima specie qualitatis. Iste ei differentie facit mobile a subo l' difficult nō sunt distincte ab alijs quin possint dici de eadē qualitate de qua aliqua illarū differentiarū dicūt. Sed adhū qualitati existēt in pma specie iste differentie accidit et p has distingūt habitus et dispō p se sumpta ab invicē. Istō pz i exēplo sciētia unī et sanitas radicata vel nō radicata in subiecto et huius neq sunt exteriores dispositio nes rei neq p se sensibilia neq innata picipia opandi vel patiēdi neq ē alia oria positiva nota quā ita supaddunt qualitati ergo vidētur tantū esse qualitates ut p illā p sione distinguant ab alijs speciebus que supaddūt differentia notā et tamē inter illas que sunt pime speciei radicatae et nō radicatae ē oria. p facili ter mobile et difficult. Cōtra distinctiōem specierū arguit sic. ali qua qualitas in tertia specie est innatū picipiū opandi vel patiēdi ut caliditas in igne frigiditas in aqua. igit eadem qualitas est in tertia specie et. Itēz a naturali potētia pugnādi ul' currēdi dicūt aliquis pugil vel cursor et etiam ab arte currēdi dicūt talis h a diversis qualitatibus non dicūt de nominatīe idēz quale igitur qualitates secūde speciei et pime non differūt. Itē figura que ponitur in quarta specie est p se sensibilis s m aristotile in secūdo de anima igitur infert passionē sensui et sic passibilis qualitas igitur quarta species et tertia nō differūt. Ad hoc pōt dici q differūt species que distinguūt p accidentales hic assignatas differentias sed nec ille sunt differentie p se spērū

nisi sumatur cū p sione. Qualitas sic diuidit alia ē dispositio interior alia exterior extēior figura et sic ē q rta spēs interior autē passio sensibilis et sic est tertia species. si interior dispositio et nō passio sensibilis aut est innatū picipiū opandi et sic secūda species. aut interior dispositio non innatū picipiū opandi et sic prima species. Intelligēdū ē semp p istas differentias accidentales differentias essentielles specierū. sic pz qualiter una species includit differentiam p uatiā respectu alterius speciei et sic semp una pfectior species debet sumi cum p sione respectu inferiorūz

Ad primā igitur rationem dicendū q calor ignis est in tertia specie qualitatis quia passio sensibilis est. et nō in secūda quia non est tantū innatū picipiū opandi nisi cū p sione differentiarū tertiē speciei et quarte. sic autē est p pte secūde speciei. Ad secūdū dico q pugil vel cursor et uniuersaliē oia qualia dicta a qualitatibus pime speciei et secūde equiuoce dicūt. quia de eodē pōt affirmari ut dicūt a q litatibus pime spēs et negari ut of a q litatibus secūde spēs et ecōuerso. et idē uniuoce sumptū nō pōt de eodē affirmari et negāi quod pz exēplariter in alijs. q aliq s sanatus s m naturalē potētiā pōt eē eger s m habitū. Ad tertiū dicēdū q figura est de numero sensibilium cōiū et illa sūt p se sensibilia nō tū inferūt passioz sensibus s tūmō diuersificāt modū imitandi sensus a sensibili p pō qō sēibile solū infert passionē sensui et cetera in tertia spēs sunt sola sensibilia p p h z? mō dicēdo pōt aliq modo saluari ordo spērū. q pma spēs est cōiūssima. q cūq ei q litas nō hīs aliquā oriam alicuius aliā spēs pōt poni in hac prima specie post hāc secūda pōt ē alijs q cōsequit naturā rei tan q suā cām et tertia post hanc quia quāuis de eius rōne non sit inesse a natura cōmuniū tū disponit subiectū in p fundo et in supficie q rta ē

ultima p[ro]uatione omniū istarū nec ei
est cōior i genere qualitatis ceteris spe
ciebus. i. plures species qualitatis con
tinens licet forte plurib[us] sibiectis insit
nec est innatū. quia figura pōt variari
circa subm nulla facta uariatōe in natu
ra nec est dispositio in p[ro]fundo s[ed] tantū
exterior ideo rōabiliter pōt p[ro]strema
sed s[ecundu]m hāc uia dicendū q[uod] conueniēter
distinguitur species qualitatis nō p[ri]me
forte quia sunt tantū due sed proxime
p[ri]mis 7 s[ed] sumēdo intelligēdo per istas
differētiās illas qualitates quarū iste
sunt p[ro]prie licet accidētales s[ecundu]m s[ed] patet
ad secundā ratiōem p[ri]me questōnis.
Ad primā uidet[ur] dicendū sicut dictū ē
p[ri]us. Ad tertiū dicendū est q[uod] nulla
qualitas eadē est in una specie 7 in alia
nec etiā aliq[ue] duarū sp[eci]erū dicunt de
eadē qualitate cū arguit[ur] q[uod] eadē q[ua]litas
pōt inferre passiones sensui 7 eē faciliē
mobilē 7 difficulter. dico q[uod] faciliē mo
bile 7 difficulter nō sunt differētie p[ro]prie
p[ri]me speciei nec eēntiales nec accidēta
les nisi d[et]erminēt[ur] ad qualitates que
nō habēt aliq[uā] differētiā alteri[us] sp[eci]ei.
cuiusmodi p[ri]us dicte sunt qualitates
p[ri]me sp[eci]ei esse. p[ri]nt autē ille differētie
faciliter mobile uel difficulter in eē ali
cui qualitati habēt[ur] aliā differētiā alte
rius speciei. sed 7 ex hoc nō sequit[ur] illam
qualitatē esse in p[ri]ma specie nisi ille dif
ferētie essent ad min[us] p[ro]prie p[ri]me sp[eci]ei.
Ad argumenta sexte q[ua]stōis que sunt
cōtra ordinē sp[eci]erū. Ad p[ri]mū dicēdu[m]
q[uod] sp[eci]es qualitatis nō ordinant[ur] s[ecundu]m hoc
q[uod] est immediatius cōsequi q[ua]ntitatē uel
substantiā sed s[ecundu]m alias rōes p[re]dictas.
scz s[ecundu]m maiore cōitatē in genere quali
tatis 7 s[ecundu]m naturaliter inesse 7 dispo[n]ē
in sup[er]ficie 7 p[ro]fundo 7 eorū opposita et
s[ecundu]m oēs has p[re]dictas d[et]et q[ua]rta species
eē p[ro]strema. Ad secūdū dico q[uod] illa
sp[eci]es que est cōior in genere qualitatis
id est addēs sup[er] rōem qualitatis licet
nō sit a natura d[et]et pōt p[ro]st species al
tera que nō est ita cōis. Ad tertiū

dico q[uod] qualitates tertie speciei nō sūt
tantū qualitates elemētōr[um] sed omēs
q[ua]litates q[ue] sunt p[er] se imutative sensus.
quarū q[ua]dā sunt elemētōr[um] 7 nō insunt
a natura. unde ex p[ro]prietate qualitatum
elariuz uel ex inherētia naturali earū
in elemētis nō pōt cōcludi generalis
p[ro]prietat[is] omniū qualitātū tertie speciei
ad alias. quia oportet mediū sufficiēti
esse ad cōcludendū idē esse rōem cōez
omniū qualitātū tertie speciei. Ad
quartū dico q[uod] qualitates p[ri]me speciei
licet nō p[ri]mo insunt sube s[ed] alie p[re]cedēt
eas tamē hec species cōior est ceteris
minus sup[er]addēs qualitati 7 forte plu
res sp[eci]es inferiores cōtinēs. Ad q[ua]n
tum patet p[er] hoc q[uod] licet illa q[ua]litas que
dicit[ur] naturalis potētia immediatius p[er] se
quā formā substantiale q[uam] illa que dicit[ur]
habitu non tamē est ita cōis sicut illa 7
ideo nō d[et]et pōt p[ro]st species. Ad
aliā questōem pōt dici q[uod] nō enumerā
hic omnes species qualitatis sic 7 An.
dicit in littera. sed species magis famo
se quia nec iste sunt p[ri]me sp[eci]es nec forte
due diuidūt[ur] idēz gen[us] p[ri]mo 7 alie due
aliud gen[us]. Sustinuēdo tamē q[uod] suffici
enter enumerēt[ur] potest respōderi ad
rōnes. Ad primā pōt dici q[uod] potētia
anime est in secūda specie qualitatis lo
quēdo de qualitate cui attribuit[ur] illa
ratio s[ecundu]m q[uod] est p[ri]ncipiū opandi. Ad
primā p[ro]positiōem in cōtrarium dico q[uod]
nō tantū potētia q[ue] est in secūda specie ē
tantū ad faciliē agēdu[m] sed et illa que
est ad agēdu[m] absolute dūmodo sit in
nata. Ad aliā ratiōem dici potest q[uod]
ira et dementia. et huiusmodi sunt in
p[ri]ma specie et forte omēs qualitates
anime. Cum dicit[ur] q[uod] ista enume
rantur in tertia specie dico q[uod] passio et
passibilis qualitas sumpta p[re]cise dis
ferūt p[er]nes has differētiās accidenta
les faciliē mobile et difficulter p[er]nes
quas etiā differūt habitu 7 dispositio 7
id que sunt i p[ri]ma sp[eci]e p[ri]nt nūerari i etiā
quia participāt illā differētiā que nō

est ppe tertie. sicut eoduerso in prima specie enumeratur calor et frigus que tamen uere sunt in tertia specie ut p hac mutuam enumerationem spem insinuet Aristoteles has differencias facilius mobile et difficulter non tamen non esse essentielles si nec esse proprias alteri aliarum specierum sed accidentaliter distinguerent passionem a passibili qualitate et dispositionem ab habitu.

Ad tertium dico quod de coloris pulchritudine loquendo de pulchritudine corporali que est conueniens membrorum dispositio sunt in quarta specie qualitatibus. Cum arguitur contra hoc quia qualitates quarte speciei non suscipiunt magis et minus et hec suscipiunt. dico quod non ab omnibus qualitatibus quarte speciei negat Aristoteles. suscipe magis et minus sed a quibusdam sufficit enim hoc adpositum suum quod est hac proprietate suscipe magis et minus. non inesse omni qualitati illis autem in quarta specie non inest que sunt qualitates mathematicorum quia ille sunt priores motu et magis et minus non habent fieri nisi ubi est motus. Notandum quod raris et densis asperum et lene unomodo significat extensionem partium qualitatum. et sic idem corpus compressum et non compressum potest esse rarum et densum ut patet de lana et spogio. Aliomodo significat extensionem partium materie prout rarum dicitur quod multum habet de forma et parum de materia et densum eoduerso. primo modo hec forte significat positionem quia dicitur ordinem partium in toto et in loco. secundum modo forte significat qualitates. et sic patet solutio controuersie que est de istis inter auctores hic et in quarto philosophorum. capitulo de uacuo. et auctores sex principiorum quod sunt qualitates et quod passionibus. Circa notificationem qualium uidetur quod et in notificatione qualitatibus sit circulus. primo enim dicitur quod qualitas est finis quam quales esse dicimur. et secundo qualia dicuntur que denominatiue dicuntur a qualitatibus et sic mutuo utrumque per alterum notificatur sed forte prima notificatio est per nobis

notius secunda per notum simpliciter neutra tamen notificatio est definitio. Notandum etiam quod Aristoteles. dicit qualia dici denominatiue a qualitatibus ubi non sunt nomina imposita qualitatibus ut est de qualitatibus secunde speciei. uel ubi nominibus existentibus impositis non sumuntur directe ab eis denominatiue ut a uirtute dicitur aliquis studiosus. ubi tamen istud quale ab alia qualitate directe sumitur ex quo patet quod denominatiue in nullo participante ad significatum debet differre a suis principalibus sed tantummodo forte in modo significandi et in fine uocis.

Iuxta primam proprietatem que est recipere contraria notandum quod in qualitatibus medius inter contraria est unum extremum contrarietate transumptiue dicta que est differentia finis speciem et similiter contrarietate proprie dicta sed diminuta. Tu quia aliter non posset esse motus ab extremo in medium uel eoduerso. cuius oppositum habet ab Aristoteles. in quinto philosophorum. quia medium aliquid participat utrumque extremum et ita utrumque extremo contrarietate incomplete pro eo quod habet in se de reliquo sed nihil est eis contrarietate completa et proprie dicta. quia eodem modo contrarietate utrumque extremum medio et non possunt contrariari duo eadem contrarietate completa et perfecta quod dicitur. x. metaphisicis. Iuxta secundam proprietatem que est suscipe magis et minus. Notandum quod essentialis qualitas que significat in abstracto non suscipit magis et minus finis quod dicitur in litterarum iusticia non dicitur magis iusticia nec gramatica gramatica. et hoc quia essentialis qualitas sicut et cuiuslibet forme est indivisibilis per auctoritatem sex principiorum in principio. et idem uisibile non suscipit magis et minus si de notatione omnia a quibusdam qualitatibus suis suscipiunt magis et minus. unde aliquis dicit iustior uel gramaticior altero ut dicitur in littera. et ita ipsa forma in informando subiectum suscipit magis et minus non essentialiter quia unum subiectum participat forma quam altero. Quoniam si a magis et minus potest aliquid mutari per Aristoteles. 5. philosophis.

sed nulla mutatio est ab eodē specie in idē specie. igitur magis et minus nō sunt in qualitate eiusdē spēi et nō sunt nisi in qualitate eiusdē spēi. quia nō est cōparatio nisi sūm aliquā formā eandē specie sūm Aristō. in septio phisicorū. igitur absolute in qualitate nō sunt magis et minus. Itē hoc mō uidet eē pcedēdū q̄ quātitas suscipit magis et minus quia sūm esse eius in sūbieto naturali pōt eē pfectū et impfectū licet nō sūm suā essētiā et comodo pōt de qualitate. ergo ambo p̄similiter suscipiūt magis et minus. et hec p̄phetas negāda est a quantitate sūm Aristō. p̄us igitur a qualitate. Itē si simpliciter seq̄r sūmpl' et magis sequit' magis p̄ Aristō. secūdo topico rū. sed ad albuū sequit' q̄ sit albedine albuū igitur ad albuū sequit' q̄ sit magis albedine albius. igitur si forma in sūbieto suscipit magis et minus et in se suscipit magis et minus. Itēz omne magis sūm aliquā formā est p̄se relatiuū ad minus sūm eandē formā igitur forma sūm quā iste referūtur est p̄se relatio igitur sūm nullā qualitātē dicūtur p̄se magis et minus. p̄sequētiē patet q̄ relatiuū nō dicit' p̄se nisi a relatōe et quia nulla qualitas est p̄se relatio. Itē albi' et minus albuū sunt relatiua suppositiōis et suppositiōis quia nō cōparatiōe ut māifestū est. s̄ relatiua suppositiōis et suppositiōis differūt specie quia sunt opposita. ergo nulla qualitas eadez specie suscipit magis et minus nec diuersa specie ut probat p̄ma ratio igitur etc. Itē probō q̄ si qualitas suscipiat magis et minus aliquomodo q̄ suscipiat sūm eēntiā. si enī suscipiat magis et minus sūm esse eius in sūbieto uel sūm quodcūq̄ aliud. sit illō a. aut igitur a est de eius eēntiā uel nō. si sic et a est aliquod essentia eius. igitur sūm eēntiā suā suscipit magis et minus. si nō et a suscipiet magis et minus. quia aliter nō posset qualitas sūm ip̄m suscipe magis et minus. aut ergo a suscipit magis et minus sūm eēntiā et habetur p̄positūz

quia pari rōne primū suscipit magis et minus sūm eēntiā quia quātum ad hec idē iudiciū uidet' esse de omni forma accidētali. si a suscipiat magis et minus sūm aliquid aliud a sua eēntiā sit illud b. et sic pcedēdo uel infinite erūt forme accidentales quarū una suscipit magis et minus sūm aliā uel stabit ad aliquā formā accidētali que suscipit magis et minus sūm eēntiā. igitur pari ratōe uidet' standū in p̄mo. quia idē iudiciū est in oib'. Si pcedat' p̄p̄t' has rōes q̄ q̄litas speciei sūm eēntiā suscipit magis et minus. quia sūbieto aliquod sūm perfectiores gradus participat eandē eēntiā specie et aliud sūbieto sūm minus pfectū q̄dū Cōtra aut iste grad' et ille sunt inter eēntiā aut nō. si sic et iste gradus est diuersus ab illo igitur hec essentia diuersa ab illa p̄ aliquid quod est inter eēntiāz igitur magis differat a minus specie. hec ultima cōsequētiā patet. tū quia omis diuersitas essentialis diuersificat speciez tū quia essentia p̄mo est speciei nō indiuidui. alioquin indiuiduū posset habē diffinitōem specialiorē diffinitōne spēi igitur differētiā in essentia nō est sola differētiā numero sed specie. Sex rationū positarū p̄tra p̄prietatē si secūda et tertia et quarta cōcedātur. quia iprobāt nō p̄prietatē absolute sed sūm modum intelligēdēcam tūc intelligendū est q̄ sicut similitudo est relatio p̄prie fundata sup essentia qualitatis. ita magis et minus. fundamentū autē magis est eē speciei sub perfecto gradu qui gradus est aliquid absolutū de genere q̄litas licet ip̄sum cōsequatur respect' sūm magis ad aliū impfectū in eadem specie quē consequit' relatio minus. quando igitur dicūt Aristō. et bo'. in contrariū q̄ iusticia nō dicit' magis et minus a iusticia sed aliquis dicit' iustior altero intelligendum est q̄ essentia speciei in se cōsiderata abstrahendo a suppositis non habet in se magis et minus. q̄ ipsa sic cōsiderata est indifferēs ad oēm gradū

sed ipsa in vno supposito ē pfectior se
ipsa in alio supposito et ut est in suppo
sito sic denominat aliud quia p se suppo
siti eius nō est subm sed qualitas in h
subo nō igitur iusticia abstracte intelli
gendo sed iustū. i. hec iusticia ut deno
minat istud subiectū est maior alia.

Ad primū argumētū de motu respon
deo inter duo supposita eiusdē speciei
esse motus p se nō in quātū eiusdē spēi
sed in quātū aliquomodo opposita. et
hec oppō in pposito nō est p relatōes
tantū. quia motus nō est p se ad relati
onē sūm Aristō. quito philicorū. sed ē
per aliquos gradus absolutos in hoc
illi qui sunt de genere qualitatis q op
ponūtur in quātū minus habet ratiōez
medij respectu alterius nec tamen ista
relatio medij est causa motū. sicut nec
relatio minus sed illud quod subest si
cut fuscū est extremū motus nō fuscū
in quātū mediū sed in quātū extremū
a quo opponitur termino ad quē et nō
opponit nisi aliqua relatōe. Unde o
pma ppo est vera prout in quātū cone
spōdet secundū p se nō pmo. Ad
quartū et quitū de relatōibus pz. qrtū
etiā argumētū pōt fieri de tertia pprīe
tate qualitatis eodem modo sicut hic
vnde cōcedēdū est cū magis referat
minus loquēdo de istis formis nō de
illis que subsunt ergo forme sūm quas
dicūtur magis et minus sunt relatōes
verū est sūm quas p se pmo modo non
secūdo. Similiter ad quitū. iste re
lationes maioritas intēstionis et mino
ritas remissionis que sunt pprīe quali
tates opponūtur specie sed non funda
menta sicut simile et dissimile fundant
in eadē qualitate specie. cōfirmat totū
hoc qā tota pfectio absoluta in magis
albo. i. quicūqz gradus albedinis i ipo
pōt remanere destructo respectu magi
posito q nō sit ad minus ad quō posset
vici sicut tota albedo est in subiecto que
pus fuit licet nulli dicatur similis sūm
eaz sicut pus dicebat. vñ ista pprīetas

debet intelligi inesse qualitati sūm apti
tudinē. Sed de quito argumēto nū
quid albius est in genere relatōis. vñ
q nō qā tūc albius nō significaret idēz
qō albū. Itē magis videt eē modus
significādi in albiore. Itē qd tūmaret
motū p se in eadē specie a miori i magi.

Cōtra aliquid est albius cū pus nō
fuit p solā mutatiōem in alio ergo dic
relatōem tantū. Itē magis albu dicit
formaliter relatōem tamē fundatā i h.
ergo albius. Unde o sūgt essentiaz
sub tali gradu qualitatis vñ ē. q. spēs
albi qō ē indīns ad omnē gradū relō
est pa? huius nec est de significato nec
forte de mō significādi nomis sed cum
gradus ponit de significato tunc relō
potest psequi ess de modo significādi

Quere rñsionē ad argumēta. De
tertia pprīetate qualitatis que ē q sūm
eā dicit aliqd sūlē l' dīssīlē. Notādū
q sūlē et dīssīlē licet sint pprīa generi q
litas sunt tñ ut spēs in gñe relōnis.
h ē ut cōndīatue dicta a spēs? relatōis
quia silitudo est p se relō et simile p
se relatiū. sic intelligendū ē de pprīs
aliorū generū que nō sunt in illo genē
ut spēs. Cōsimiliter sunt intelligenda
sūm aptitudinē. licet ei aliqd sūm aliquā
qualitatē quā habet nō dicat sūlīs non
eo minus cōuenit hec pprīetas illi qli
tati. quia sūm illā qualitatē aliqd natuz
est dici sūlē alteri.

Recipit autē facere et pati ēē

Notandū q recipere cōtraria
et magis et minus non insunt
actioni et passioni nisi ratōe terminorū
ad quos cum tam actio q passio spēm
accipiat a termino ad quē sūm q habet
in quinto philicorū. ab eo etiā accipiet
contrarietate. et similiter magis et mi
nus. Notandū q de istis duobus et
de alijs quatuor subsequētibus breui
ter pertrāsīt Aristotiles. uel quia spe
cies eorum in quas essent diuidenda
sūm q sūt gñia nō sūt note nec passiōes
eorū q insunt eis sūm q p sūlērā a rōne

De his aut passionibus que insunt eis
f. n. e. n. ale. eor. plenius determinat in li-
bris naturalibus et metaphysice de actione et
passione in 3.º pbicoz et in de generatione
de qñ et ubi in 4.º pbicoz in hoc. n. q. o.
terminat ibi de loco et tempore inotescunt
enim proprietates loci et temporis. de po-
ne et habitu aliquantulum 5.º metaphysice et
ita determinatio hic habita de istis suffi-
ciens est quantum ad logicum etc.

Quociens aut solet opposi etc.

Circa istud querit an opposi sit
accus reale uel intentionale quod
reale videtur quia metaphysice est tñ consi-
derare ens et accidentia realia ens acci-
dentia. n. entis ut consideratur a rōe per-
tinet ad considerationem logici h metaphi-
cus considerat opposi ut p. 3.º metaphi-
igitur opposi est passio realis. Itē opposi
est spēs dñtie et dñs diuersitatis et di-
uersitas est passio realis ergo opposi quod
genus nō est verius ens suis spēbus.

Itē opposi eēt nō exñte intellectu igitur
nō est accidēs intentionale añs p. 3.º induc-
tue eēt. n. mutua actio inter calidū et
frigidū et motus inter illa nō exñte in-
tellectu igitur et pñetas. Simili eēt
aliquis pater et aliquis filius nō existēte
intellectu quod genuisse et genitū eē nō de-
pendēt ab intellectu igitur et flatu opposi-
ta. Sili eēt carētia habitus i apto na-
to habere habitū igitur et pñatie opposi-
ta. Sili et pñatio quod illa sequit ad qñcūq;
opposi igitur illa pōt eē sine intellectu
qñcūq; alia sic manēte. Ad oppositū
accus nō habet vius eē qñ suū sibiectū
h opposi fundatur in intentionibus ut i sibi-
iecto igitur nō sunt realia h tñ intentiona-
lia minor patet inductie. Referuntur. n.
spēs et genus adiuicem pñcūt genus
et nō genus et sic de alijs oppositis. Itē
in solis accidentibus possibile est aliqd
pñcari de seipo de notatiue h hoc possi-
bile est in opposi igitur etc. pñd maior.
pñcatio de notatiua de aliquo ē pñcā-
accus de sibiecto h nullū accus nisi i-
tentionale pōt esse in aliq sui ut in subo

pñatio minor ois diuisio ē inter opposi-
ta h opposi diuidit in pñietates opposi-
pñatiua et bñius igitur hec opponuntur h
et opposi opponuntur. Itē nihil rea-
le inuenit in oibz gñalissimis h opposi et
eius spēs inueniuntur in oī gñe igitur etc.
minor patet quod pñdictio fm eandē ratiōe
inuenitur inter hoīem et nō hoīez et iter
albū et nō albū quod fm hanc ratiōe c. mōi
nō est mediū fm se. Consiliū videt
de pñietate que in diuersis gñibz repitur
fm hanc ratiōem maxima distātia forma-
rū que nate sunt fieri mutuo circa idē

Uta h qñtur utq diuisio op-
pñis in hec qñtuor scz relatiū
opposi in contrariā cōtradictio-
riam pñatiua sit cōueniens videtur quod
nō quia ois diuisio est per opposi p
Boeciū libro diuisionū hec nō igitur
etc. probatio minoris quia hec diuisio ē
inter opposi et nulla opposi opponitur
pñatio quia si sic igitur opponitur per
aliā opposi et sic erit procedere in infi-
nitū in opposi igitur diuisio est usus
ficiēs cū nō fiat in illas oēs opposi.

Itē ubi vñ videtur sequi ad aliud
diuisio est ususficiēs h pñdictio sequit
ad omnia alia opposi igitur etc. minor p. 3.
quod oia alia opposi includunt pñdictio-
ne opposi. Itē relatiue opposi dñtur
de eodē igitur nō sunt opposi añs p. 3.
quia sicut arguitur capitulo de quantita-
te hoc est magnū ad hoc et hoc est pñū
ad hoc igitur hoc est magnū et parū
igitur si ille modus arguendi valeat
possunt duo relatiue opposi ita ferri ab
solute ex seipsis positis in pñatione ad
diuersa intelligit. n. Aristot. p. magnū
et parū relatiue opposi ut ibi patet.

Itē pñatiue opposi dñtur de eodē
igitur nō sunt opposi pñd añtis quod
p. Aristot. in secūdo tōpicoz in pñatie
oppositis tenet pñia i seipo igitur si ad
visum sequitur sensus ad cecitatem sequit
insensibilitas h sequitur visus igitur visus
igitur ois videns est sentiens quia ab
abstractis tenet pñia pñe ad concreta

quia sequit si surditas e insensibilitas
igit surdus est insensibilis igit si idem
sit uidens et surdus igit idem erit sensibilis
et insensibilis et p uatiue opposita de eo
dem. hoc idem patet in alio exeplo. quia
sequit iste e similis huic igit e similis et
dissimilis illi igit est dissimilis. patet
pntia quia relatiu posituz respectu cu
iuscuq infert seipm simplr qa nullus
fminus distrahbit a rde relatiui simplr

Itē cōtraria dicūt de eodē igit non
sunt opposita. añs p3 Tū qā in medio
dicto p picipatiōem ē natura utriusq;
extremi aliē nō differt; a medio dicto
p abnegatiōem etiā aliter nō eēt mor?
ab utroq; extremo in mediūz sicut me
diū dictū p picipatiōem cōndiatur ab
utroq; extremo. Tū quia scutū cuius
medietas est alba et medietas nigra est
coloratū igit albu ul' nigrū uel mediū
pntia patet p 2m. secūdo topicoy qd
quid ē in genere uel cōndiatur a genere
necesse ē esse in aliqua specie uel dēno
minari ab aliqua. nō ē mediū ut mani
festū ē. si albu pari rde ni grū igit cōtra
ria dicūt de eodē. Ad pma pbatōez
dicere q natura extremorū impfecte
ē in medio et iō mediū a neutro extrēo
cōndiatur. Cōtra utrūq; extremū ē ali
qua forma ergo simplex p auctore sex
pncipioy in pncipio. simplex ubi ē fm
se totū est. ergo si utrūq; extremū fm
aliquid sui ē in medio fm se totū est in
medio. Dicūt ad secūda pbatōez q
scutūz non ē coloratū sed colorata.

Cōtra igit est hoc coloratū et illud. qā
p pscianū ple nō ē nisi singulare gēmi
natū s pns ē falsum quia tūc eēt multi
plicatio sibiecti et accidētis. Itē ptra
dictoria opposita dicūt de eodē. igitur
nō sunt opposita. pbatō añtis q ptra
dictorie opposita sequiūz ad quēcūq;
alia s oia alia dicūt de eodē sicut oimūz
est igit et ptradictoria. Itē si opposi
tio pueniēter diuidat igit ē oppo sūm
diuisiōis et pter hoc diuisiō ē sibiectuz
oppōnis quia diuisiō opponit alicui ut

indiuisibi rel collectōi igit idē respectu
eiusdē ē sūm et accidēs quod ē cōueni
ens ergo etc. Ad oppositū ē aristo.
et boetius in pmeto sup aristo. in libris
topicoy. quotiēs ei docet p sderare de
oppositis docet inspiciere tantū ad hoc

Ad pma qdē pōt dici q oppositō
equiuoca ē q in uno sensu sumpta of
equiuoce de cōtrarietate et oppositiōne
relatiua. in alio sensu dicūt uniuoce de
ptradictōe et p uatiua oppositiōne. pmo
modo est ens et spēs in gñe relationis
sicut inueniatur in alijs gñibz hoc nō est
ut spēs s ut passio. 2o modo ē intentio
quia et alterz extremū eius ē tantū ens
fm p sderatiōem ratiōis. Ad primū
argumētū dicēdū q metaph. distinguit
multa multiplicia in qnto. nō quia fm
oēs sensus sunt entia uel passio realis
entis s fm alios et alios sensus. forte
ponit ut excludat a pposito ita et de op
positōe cui una spēs ē ens et species re
latiōis et alius sensus adiūgit ut a ppo
sitiōe forte excludat. Ad aliud dico q
oppō in uno sensu putet dicūt de cōn
trarietate et oppōe relatiua ē spēs orie
nō aut put dicūt de ptradictōne et priua
tiua oppōe q ens et nō ens cōtradiciūt
et tamē nō differūt nec sunt diuersa. qz
diuersitas ē oria entis et oria similiter

Ad tertiū pcedendū q cōtrarietas
et relatiua oppō cēt intellēu nō exñte
nō autē p uatiua oppō nec cōtradictio.
quia alterū extremū in illis oppōibz
puta negatio et p uatio fm quod est ex
tremū negatiōis est tñ ens fm rōnem
quod de negatiōe patet. quia licet illa
dicat de aliquo ente ut nō homo dicūt
de alio tamē fm rōem qua cōtradicit
homini nō ē ens nisi rōis. p hoc patet
q licet cōtraria maneāt nō exñte intel
lectu nō oportet ptradictoria manē fm
q sunt ptradictoria. quia negatio albi
prouit cōtradicti albo non est in nigro
quia ut cōtradicit est dicibilis de ente et
de nō ente. si dicat q ad nigrum saltez
sequat negatio albi ut cōtradicit albo.

b

et ita contradictoria sunt si contraria sunt.
 Dico quod non exiit intellectu non est contra-
 dictione. Similiter: prout licet sit negatio ha-
 bitus in subiecto tamen in modo opponitur
 habitu in re negationis illa non est ens
 nisi tantum secundum rationem. Ad argumeta
 in oppositum ad primum dico quod contrarietas
 et relatiua opposita sumpta in illo sensu in
 quo sunt species oppositas non sunt in sub-
 iectis intentionibus licet forte contrarie-
 tas secundum alium sensum putat dici esse in
 oppositis secundum qualitatem et quantitatem earum sit
 intentionale et in subiecto intentionali ut in
 propositione. alia erit duo ut contradictoria
 et prout opposita prout esse in subiectis inre-
 rationalibus. Ad secundum dico quod maior
 potest negari quia etiam in accidentibus realibus
 comparatis uidetur aliquid predicari de seipso
 de notione cuiusmodi sunt opposita.
 Contra impossibile est in rebus aliquid
 esse in eadem specie ut in subiecto et predi-
 catio de notione est proprie de subiecto.
 Vel potest dici quod cum dicuntur opposites oppo-
 nitur illud quod denominat opposites
 non est oppositum reale sed intentionale. et
 ita non idem denominat se. Contra con-
 trarietas et relatiua opposita diuiduntur oppo-
 sitione ut genus ergo sunt species opposite
 igitur oppositum earum est aliqua realis quia et
 utrumque extremum est ens. Ad tertium
 dico quod contradictio et prout opposita
 prout uniuoce inueniri in omni genere et
 simpliciter contrarietas et relatiua opposita for-
 te ut passiones non ut species. Ad secundum
 dandum dicendum quod diuisio oppositionis
 in illa quatuor est conueniens quia oppositum
 reale eo quod que sunt in eodem genere aut igitur
 unum illorum dependet ad aliud et sic est oppositum
 relatiua. aut non et sic est oppositum contraria.
 Oppositum habens alterum extremum non ens
 quod dicitur de opposito prout relatiua et contra-
 dictoria. aut habet extremum non ens quod
 nullum secundum sibi determinat. et sic est contra-
 dictio. aut quod determinat sibi aliquod secundum
 et sic est prout opposita. et sic per sufficientiam
 Ad primum argumentum potest dici quod non
 omnis diuisio est inter opposita proprie

loquendo quia non diuisio generis in species.
 ut in genere substantie. et ita contraria et relati-
 ua diuiduntur opposita ut species et alia licet
 in alio sensu opponitur ut species et species di-
 uidentes non oportet nisi esse contrarias
 transumptive quod contrarietas non est oppositum
 ut hic loquimur sed forte intentio contrarietatis
 in his disparat. diuidetur autem multiplex
 nullomodo proprie oportet opponi et ita
 nec contrarietas contradictoria. Vel aliter
 hoc non ualet ad prout opposita quia nulla opposi-
 tionum potest determinare hec omnia diuiden-
 tia nec aliqua species in prout ad alia
 in uno sensu diuidit in contrarietas et
 relatiua opposita in hac diuisione omnia
 dicuntur disparata et ita contraria transumptive
 Intelligendum tamen quod diuisio oppositis
 in hec absolute est diuisio uocis et signi-
 ficaciones. si opposita sumpta in uno sensu
 diuidit in contrarietas et relatiua oppo-
 sitionem ut genus in species in alio sensu sum-
 pta sibi est generale. prout diuidetur species
 in utroque sensu sunt opposita ut contrarietas
 et relatiua opposita sunt forte contraria lo-
 quendo de contrarietas transumptive sumpta
 que est propria secundum speciem si non oportet diuiden-
 tia in uno sensu opponi diuidentibus op-
 positionem in alio sensu. Ad aliud di-
 co quod diuisio oppositis est in istas intentiones
 et unum membrum illorum non sequitur ad aliud
 quod non sequitur. hec sunt contraria igitur sunt
 contradictoria sed contra est inter illa que
 subsunt ut sequitur album et nigrum igitur album
 et non album et in illa non est diuisio nisi per
 accidentem. Contra hoc loquendo de intē-
 tionibus omnia sunt relatiue opposita quia
 contradictoria de contradictoria contra-
 dictoria. et contraria contra contraria et
 sic de alijs. Non contradictoria est rela-
 tiua per accidentem sicut homo est album. con-
 tradictio autem non est relatiua opposita diui-
 sio autem sic oppositis in abstracto uel in co-
 creto sumpto essentialiter non per omnia quod
 potest denominare. quia tunc quale non ui-
 uidetur in denominatione specierum suarum
 cum illa possint de eodem predicari et de se
 mutuo licet per accidentem. Ad aliud dico

q̄ relatiua nō sunt relatiue opposita ni
si in cōpatōne ad idē ⁊ sic nō pnt iſerri
ex ſeip̄s poſitis in cōpatōne ad diuā
ſos terminos licet relatiua absolute poſ
ſint iſerri. qualiter aut̄ rō ariſtotilis
ualeat de magno ⁊ de p̄uo dictū ē ſup̄.

Cōtra hoc ariſtotiles in p̄n̄ huius
capli ubi dat oriam inter cōtraria ⁊ re
latiue opposita. dicit q̄ in relatiue oppo
ſitis unū ſm ſe dicit̄ ad aliud ⁊ nō in cō
trarijs. ⁊ idē dicit assignādo oriam in
relatiua oppōem ⁊ cōtrariā ⁊ duo rela
tiue ſumpta in cōpatōe ad idē ut pater
hui⁹ ⁊ fili⁹ hui⁹ nō dicit̄ur adinuicē ſed
ip̄a absolute ſumpta igit̄ intelligit rela
tiue opposita eſſe relatiua absolute.

Ad hoc pōt dici q̄ in relatiue oppoſit
ſunt duo oppō ⁊ relatio ſupaddita rōe
oppōis oportet ſic oppoſita accipi in cō
paratiōe ad idē q̄a hoc ē ḡnale oib⁹ op
poſitis ſumi in cōpatōe ad idē rōe orie
ſupaddite oppōm que eſt relō oportet
illa ſm que eſt oppō referri adinuicē.
Dictū igit̄ ariſto. eſt intelligēdū de ip̄is
formis inter quas eſt oppō q̄ ille refe
runt adinuicē quia in h̄ differūt forme
hic oppoſite a formis oppoſitis in alijs
ḡnib⁹ oppōis. in oib⁹ tamē oportet
oppoſita referri ad idē ⁊ idē ariſto. q̄n
debit diſtinguere hāc oppōem ab alijs
nō poſuit illā cōditōnem in q̄ h̄ cōuenit
cū alijs in rōe oppōis in ḡnali ſi illaz in
qua hec diſtinguit̄ ab alijs. Ad aliō
pōt dici q̄ in p̄uatiue oppoſitis nō tenz
p̄ntia in ſeip̄o niſi in cōpatōe ad ſubm
proximū. uerbi ḡſa ſi ſeq̄t hoc ē uidēs
ergo hoc eſt ſentiēs. nō ſequit̄ eodem
ordine in p̄uatiue oppoſitis hō eſt cec⁹
igit̄ hō eſt inſenſibil⁹. q̄ ſi ſic cū ulteri⁹
ſequat̄ igit̄ hō eſt nō ſenſibilis ab affir
mativa de p̄to p̄uato ad affirmatiua de
p̄to infinito. p̄ ariſtotilē ⁊ boeciū in 2°
p̄iermentias. ⁊ p̄ ariſtotilē i p̄mo p̄orū.
⁊ ulteri⁹ ſequit̄ eſt nō ſenſibilis igit̄ nō
eſt ſenſibilis p̄ ip̄os p̄us ſeq̄ret̄ a p̄mo
ad ultimū eſt cec⁹ igit̄ nō eſt ſenſibilis.
ubi manifeſte eſt fallacia p̄ntis. pōt tñ

dictū A. r. in 2° topicor̄ intelligi de ſb
iecto p̄imo habit⁹ inferioris ⁊ ſue p̄i
uatōis ut ſi ſeq̄t ocul⁹ eſt uidēs
igit̄ oculus eſt ſentiēs. ſiliter ſequitur
ocul⁹ eſt cec⁹ uel homo cec⁹ ſm oculus
igit̄ ocul⁹ uel homo ſm oculū eſt inſen
ſibilis. Rō orie eſt quia p̄uatio eſt ne
gatio habit⁹ in apto nato ad negōnez
inferioris absolute uel in ſbo remoto
nō ſequit̄ negatio habit⁹ ſuperioris abſo
lute uel in ſbiecto remoto ſi ē fallacia
cōſequētis a p̄poſitiōe habēte plures
cauſas ueritatis ad unā tamē ad nega
tōem habit⁹ inferioris in ſbo p̄io illi⁹
habit⁹ ſequit̄ negatio habit⁹ ſuperioris i
eodē ſbiecto quia in illo ſbiecto nō eſt
habit⁹ ſuperior natus haberi niſi q̄ h̄it⁹
inferior nec mirū eſt reſpectu alicuius
ſbiecti p̄uatiū habit⁹ inferioris iſerre
p̄uatiū habit⁹ ſuperioris reſp̄u alteri⁹
nō quia cōſequētia nō eſt inī icōpleta
ſed inter p̄pōes. Tū quia omis illatio
p̄tinet ad tertiā opatiōem intellectus.
ſicut igit̄ ſecūda opatio intellectus q̄ eſt
compō ⁊ diuiſio ſupponit p̄mā que eſt
indiuſibiliū intelligētia ⁊ nō eſt compō
niſi in talib⁹. ita tertiā opatio p̄ſupponit
ſecundā ita q̄ in illa nō erit aliqua illa
tio niſi in cōpoſitis uel diuiſis. Tū q̄a
omnis p̄ſequētia eſt reducibilis i ſilo
giſmū nihil autē eſt aīis uel cōſequēs
in ſilogiſmo niſi p̄pō igit̄ nihil ē extre
mū in p̄ſequētia niſi tale. Ad aliud
dici pōt ſicut dicit ariſto. in 4° metaph
capitulo de medijs. ubi probat p̄cipa
liter q̄ mediū cōponit̄ ex cōtrarijs. q̄a
mediū eſt magis unius extremi et mi
nus alterius. quia mediū dictū p̄ parti
cipatiōem participat utrūq̄ extremum
imperfecte ⁊ uirtualiter neutroz tamen
ſimpliciter ⁊ ideo denominat̄ a neutro
ſimpliciter. Ad p̄mū in cōtrariuz
dico q̄ ſicut eſt cōpoſitio eſſentialis ex
materia ⁊ forma cōpoſitio quātitatiua
que eſt ex partib⁹ integralib⁹ ⁊ compo
ſitio ſm gradus p̄fectionis. ita p̄ oppo
ſitū ē ſimplicitas ⁊ ſiplicitate oppoſita

b ⁊

primis duobus modis compositionis est forma simplex. sed non omnis forma est simplex simplicitate tertio modo. quia in aliqua eadem forma sunt diversi gradus perfectionis et virtutis que compositio non repugnat simplicitati essentie forme.

Ad exemplum de priuatiue oppositis si concedatur hec consequentia dissimilis illi igitur est dissimilis quod uidetur propter relationis rationem in dissimili. Sicendum est tunc quod dissimile absolute sumptum non opponitur simili absolute priuatiue. sed utrumque si non secundum idem ad idem ut similis et dissimilis eadem in albedine. et sic non possunt ista duo dici de eodem uel aliter neganda est ista consequentia est dissimilis illi igitur est dissimilis quia ad consequens sequitur igitur non est similis quod non sequitur ad aliam. tunc ad propter illam relationem respectu cuiusque termini infert seipsum absolute. concedatur quantum est ex ratione relationis sed potest prohiberi ratione negationis quando in eodem coniungitur negatio cum relatione. sic est in relationis priuatiue cuiusmodi est dissimilis. Ad secundam probationem de contrariis si concedatur scutum huiusmodi est coloratum potest dici quod non sequitur igitur est album uel nigrum. quia in illa consideratione que accipitur dicitur Aristoteles. quod quiddam denotatiue dicitur a genere uel habet genus oportet denotatiue dici a specie uel habere speciem. et per hoc inuit duplicem modum denominandi in accidentibus. primum secundum esse alium secundum inesse. quod duplicem modum tetigit in principio secundi quod igitur genus denominat aliquam speciem denominabit uel secundum esse uel secundum inesse et ita est uere concedendum quod scuto inest albedo uel nigredo uel color medius. sed non sequitur ergo scuto est album. quia in accidentibus non tenet ab inesse ad esse secundum Aristoteles. in principio secundi. Aliter potest dici quod scuto non est coloratum. quia uerum est dicere quod nullo colore est coloratum. quia illi universalis quolibet singularis est uera quia opposita que libet est falsa. nec tamen est concedendum

quod sit colorata quia forte sicut coloratum dicit unitatem in forma et in subiecto. ita colorata dicit pluralitatem in utroque et neque est unitas in utroque neque pluralitas in utroque sed unitas in subiecto pluralitas in accidentibus. Ad aliud dico quod non est inconueniens duorum accidentium intentionaliu utrumque esse in utroque ut in subiecto quia quodlibet intentionale preter hoc quod est modus intelligendi alteri est intelligibile per se quando est modus intelligendi habet rationem accidentis quando est intelligibile est quid et potest intelligi sub aliquo quod est modus intelligendi eius cuius tamen prius fuit modus intelligendi. et ita potest respectu eiusdem esse intellectum et modus intelligendi. et hec est causa quare in accidentibus intentionalibus potest idem predicari de se et denominatiue quia idem potest esse intellectum et modus intelligendi sub extranea ratione sumptum et ita sub extraneis rationibus potest significari in concreto et in abstracto. sic patet quod hec diuisio tantum est oppositis que est in inconplexis. quia unomodo intendit aristoteles. de oppositis in libro permethias. ubi distinguit opposita in enuntiationibus. Patet etiam eius diuisio sic. quia primo est equiuoci in equiuocata. et secundo uniuoci in utroque sensu in uniuocata. Nota dum quod contrariorum quedam sunt immediata quorum alterum necesse est inesse omni subiectibili. alia sunt mediata quorum non necesse est alterum inesse. et mediatorum quedam habent media per participationem que media aliquid habent utriusque extremi. quedam habent tantum media per abnegationem. Mediatorum etiam quedam habent plura media quedam tantum unum. et quedam media nominata quedam innominata. Pro se cunda diuisio tamen intelligendum quod nulla dicuntur contraria mediata propter nisi que habent medium per participationem. medium enim per abnegationem inuenitur in omnibus preterquam in contradictoriis. sed forte in aliquibus contrariis mediatis medium non nominatur nisi per abnegationem

extremorum. ut in bono et malo et cōsimilibus. Tercie diuisionis et quarte cā assigantur in quarto metaphisico capitulo quā autē unū unī cōtrariū ē. que est quod aliquando negatōes cōtrariōrū cadūt sup̄ aliquid unū determinatū eiusdē gēis cū extremis et tūc pōt esse unū mediū nominatū sicut negatio maioris uel minoris determinate cadit sup̄ hīs eādē quātitatē et ideo illorū est unū mediū nominatū quia est equalē. quādo autē negatōes cōtrariōrū nō cadunt sup̄ ali quod unū susceptiū tūc nō est unum mediū sed uel omnino remanet inno minatū uel plura media innōiata quādo negatio extremorū cadit sup̄ plures formas eiusdē gēis ut ē in coloribz.

Verū utrum aliqua sint contra ria immediata. Nō uidetur quia si aliqua essent talia igitur eorū nō essent media sū se igitur essent cōtradictoria. probatio p̄me psequētie quia si eorū esset mediū sū se eēt media. probatio secūde cōsequētie quia cōtradictoria sic diffiniūt ab Aristotele in p̄mo posteriorū. Cōtradictio est oppositio cuius nō est mediū sū se igitur que habēt hanc diffinitionem sunt cōtradictoria. Itē sū Aristotele in lra cōtrariōrū immediatōrū necērio unus uest susceptibili sed nulla sunt talia. igitur ē. probatio minoris. quia de quibz cūq; cōtrariis oportet ubi alterū nō inest a natura arguāt sic. nō necessario est hoc inesse susceptibili nec necesse est illud igitur neutriū necesse est inesse. ambe singulares sunt uere igitur et uis. quia illa vnīuersalis sufficēter induci tur per duas singulares. igitur eius con tradictoria est falsa atq; necesse inest ē. Item inter cōtraria immediata si q sunt pōt esse motus sed mobile dum est in motu sub neutro terminorū ē ergo possibile est subiectū esse sū neutro cō trariōrū immediatōrū. probatio secūde p̄positōis. Tūc per Aristotele sexto phisicorū. mobile dum est in motu p̄ti

est in termino a quo. partū in termino ad quē. Tū quia si mobile esset in ter mino a quo simpliciter nō moueretur quia tūc inciperet motus. si esset simpli citer in termino ad quē nō esset motus quia tūc terminaret motus. Item si possibile esset fieri mutatiōem inter cō traria immediata ut manifestū est mu tetur fortis a sanitate in egritudine cū duratiōis sanitatis in forte sit aliquis terminus sit ille ultim⁹ termin⁹ a. et pri mus termin⁹ initialis egritudinis b. aut igitur b. et a. sunt unū mētās et tūc idē in uno instāti esset sub duobz p̄trariis aut sunt duo instātia. igitur inter illa est tēpus mediū in quo nō est sanus nec eger. igitur illa sunt cōtraria mediata et sic de quibz dā alijs. Ad oppositū ē Aristotele. Ad. q. dicendū quāq; sunt maxime distātia in eodē genere quorū alterum necesse est inesse susceptiōi ergo aliqua sunt cōtraria immediata. cōsequētia per locū a diffinitionē. quia questio si est nō scit demonstratiue nisi p quid est per Aristotele in secūdo posteriorū.

Ad primū argumentū dico quod illud nō ē mediū sū se pōt intelligi dupli citer. uel quod sit negatio mediū simpliciter uel modus negatiōis. p̄ cōuenit cōtra rijs immediatis. secūdo mō cōuenit cō tradictōijs et ponit in diffinitionē eorū. quia sola cōtradictoria nullomodo ha bent mediū quia sū se inest ei non ha bere mediū. omnibz autē alijs opposi tis aliquomodo cōuenit habē mediū.

Ad secundū cōcedo hāc p̄positōēz esse falsam. necesse ē alterū p̄trariōrū immediatōrū inesse susceptibili p̄put alterū ē signū particulare. quia p̄ticu laris nunq; est uera nisi singularis sit uera. Pro cōi tamē modo loquēdi in telligendū quod atq; cōiter sumitur pro hoc uel illo. et illud ē distinguēdū sū cōpositiōem et diuisionē cum sic dicitur necesse ē hoc uel illud inesse subiecto in sensu cōpositiōis ē p̄positio uera et est p̄positio de distincto predicato.

b 3

in sensu diuisionis et est fallacia et sic sumit quando li aliter sumit ut est signum particulare primo intelligit Aristoteles. et est contra intellectus quando dicimus necesse est aliter contradictoriorum esse verum et huiusmodi. finitum quod preterit virtus finis est pro particularis. Ad tertium dico quod toto tempore motus est sub forma priori et in ultimo finis motus sub forma posteriori et ita semper sub altero. Ad primam probationem dico quod forma finis quae est motus suscipit magis et minus et finitum illud gradus finis quem est terminus a quo motus non manet in motu quia in toto motu remittit magis et minus si semper essentia termini a quo manet. et ideo intelligendum est dictum Aristoteles. sic hoc est finitum a quo participat finis aliquem gradus remissum et continue accedit ad terminum ad quem. Similiter patet ad aliam probationem quia dum sub finis est in finis a quo finis illud gradus finis quod est terminus a quo non incipit moueri quando subiectum est in finis ad quem finis illud gradus finis quod est terminus ad quem tunc finitur motus. Ad quartam dico quod impossibile est accipere ultimum instantis finitatis seu alie forme permanentis in subiecto in quo finis non illa forma habeat esse si ultimus terminus duratorem forme precedat est finis terminus forme subsequenti in quo finis est forma subsequens et non precedens ut de terminat in octavo philosophorum. Prior vero et habet. Notandum quod specialis ratio istorum oppositorum non est fieri circa idem quia hec conuenit alijs oppositis necesse ratio eorum fieri circa idem ordine quodam. quia non conuenit omnibus priuatiue oppositis nisi intelligatur finis nam scilicet quod sit aliquod sum aptum natum prius natura habet habitum quod dicatur prius et ita forte est de contrarijs. quia in omnibus subiectum naturaliter prius ordinat in extremum perfectius quam imperfectum sed ratio generalis istorum oppositorum est forma et carētia forme in subiecto apto nato. et per hoc principaliter distinguunt

a contrarijs ubi neutrum extremum est sola carētia reliqui sed aliqua forma positia. Notandum est etiam illa sententia Aristoteles. si priuari et priuatio idem esset de eodem predicaretur. quia ex hoc sequitur uniuersaliū denominatiuum et abstractum non esse idem. Similiter notandum est illud dictum quod eadem est oppositio in concretis et in abstractis. Notandum quod differentia quam assignat Aristoteles inter priuatiue opposita et relatiue quod non omnia relatiue opposita dicuntur recipere finem eundem modum referendi sed solum ea que per se mutuo referuntur. unde illa differentia est forte quidam relatiuorum ad priuatiue opposita sed prior differentia est uniuersaliorum. hoc ualeat pro intellectu tertie proprietatis relatiuorum. que est omnia relatiua dici ad conuertentia hoc est mutuo adinuicem. que proprietas in aliquibus relatiuis uera est finem eadem rationem referendi ubi utrumque extremum est per se relatiuum ad aliud in alijs non sic ubi unum extremum per se refertur ad aliud et aliud non ad ipsum nisi per accidens. Vel aliter potest dici quod ad propositum quod licet non omnia relatiua dicantur recipere tamen omnia relatiue opposita dicuntur recipere. quia illa relatiua ubi non utrumque dicitur per se ad aliud non sunt relatiue opposita quia non sunt ab eo in eodem genere. scilicet enim non est in genere relatiuis nec ut relatiuum nec ut relatiue per se. et ita de alijs relatiuis ad quod alia dicuntur per se et non e conuerso. et finem hoc hec differentia inter relatiue opposita et priuatiua est generalis. Quoniam autem neque ut contraria. Notandum quod dupliciter assignat Aristoteles differentiam inter contraria et priuatiue opposita. una sumpta. quia diuisione contrariorum tale. contrariorum immediatorum nunquam necesse est alterum inesse susceptibili sed priuatiue oppositorum semper necesse est alterum inesse postquam subiectum natum est ea suscipere. ergo priuatiue opposita non sunt contraria mediata. Immediatorum necesse est semper alterum inesse

susceptibili. q̄a semp susceptible eorū
est natum ea suscipe p̄uatiue opposito
rū non est necesse alteri inesse quia nō
semp subiectū natū est ea suscipe. ergo
p̄uatiue opposita nō sunt cōtraria ime
diata. p̄ter hec adiūgit unū membrū q̄
in utrisq; cōtrarijs accidit aliqñ unum
extremū inesse a natura quod nō acci
dit in p̄uatiuis.

Hoc potest queri utrū possi
bile sit aliquorū cōtrariorū unū
determinate inesse a natura ali
cui subiecto. Nō uidetur quia dicit
Aristo. in secūdo topicorū. q̄ si alicui
subiecto assignat aliquod predicatum
inesse si cōtrariū predicati nō possit in
esse nec p̄positū inesse igit̄ nulli subiecto
inest unū cōtrariū immediate. Item
cōtraria nata sunt fieri circa idē. ergo
nō inest alicui nisi quod natum est
suscipere alterū igit̄ neutrū determinate
inest. Item hoc uidet̄ sp̄aliter in illis
quibus exemplificat aristō. ignis enī
nō uidet̄ determinate calid⁹ neq; aqua
frigida quia omnē generatōē p̄cedit
alteratio igit̄ generatōē ex igne p̄
cedit alteratio ignis per quā inducunt̄
qualitates aque sed in tota alteratōe
manet forma ignis. quia per aristō. in
octauo phisicorū. in tota trāsmutatōe
manet subiectū sub forma p̄iori. ergo
ignis pōt manere ignis ⁊ nō esse cali
dus ⁊ ita de omnibus trāsmutabilibus
fm̄ illas qualitates quas habēt. quia
generaliter fm̄ cōtraria uidetur posse
fieri mutatio. Ad oppositū ē aristō.

Ad q. dicendū q̄ possibile est in ali
quibus extremis unū cōtrariū inesse
a natura alicui subiecto quod ad min⁹
patet de speciebus cōtrarijs in genē ubi
est p̄prie cōtrarietas que cōstituūt̄ p̄
differētias p̄prias cōtrarias et utriq;
determinate inest sua differētia ita q̄
non est possibile oppositas inesse sicut
patet in passionibus q̄ aliquod subiectū
fm̄ suā naturā est p̄cipiū p̄fecte alicui⁹
passiōis habētis cōtrariū cui⁹ passiōis

cōtrariū nō pōt inesse cum ipsa passio
sequat̄ forma subiecti. Ad p̄imum
argumentū dicendū q̄ cōsideratio Arist
intelligenda est fm̄ aptitudinē nō fm̄
potentiā quia si unū cōtrariū inest reli
quū aptū est inesse. nō tamē oportet q̄
possibile sit reliquū inesse. Ad secū
dū dicendū q̄ illa diffinitio est uera fm̄
generalē ratōem cōtrariorū q̄ quātūq;
est ex hoc cui inest unū cōtrariū natū
est ei inesse reliquū sed nō oportet q̄ sit
idem de quibuscuq; cōtrarijs cōpatis
ad quodcuq; subiectū. nisi forte loquē
do de illo subiecto fm̄ gen⁹ q̄ subiectū
aliquod fm̄ suā p̄prie rationem determinat
sibi cōtrariū unū hoc nō est ex ratione
cōtrariorū nec ratōe generis talis sub
iecti. forte hec secūda p̄tula additur
pro speciebus que determināt sibi aliq;
differētias cōtrarias determinate q̄
licet forte sit ⁊ a p̄te specierū ⁊ differētia
rū nō tamē inest speciebus p̄ nām gēis.

Ad tertiu⁹ potest cōcedi q̄ q̄litates
elementorū nō insunt eis a natura neq;
determinate q̄a forme substantiales eorū
pōt manere sub oppositis qualitatib⁹
ut patet in alteratōe p̄cedēti corruptio
nē elementorū. in illis tamē exemplifi
cat aristō. quia fm̄ cōm concepiōem
ille uidet̄ cōsequi inseparabilē formas
elementares. Vel aliter pōt dici q̄ que
libet qualitas fm̄ aliquem gradum de
terminate inest suo elemēto ⁊ fm̄ illū
nunq; amittit̄ in trāsmutatōe licet fm̄
p̄fectissimū gradū possit amitti q̄a fm̄
illū gradū nō cōsequi inseparabilē formā
ignis. Vel aliter q̄ iste qualitates
cōsequūt̄ formā ignis in suo p̄fectis
simo esse quale esse nō habet in trāsmu
tatione cum tēdit ad corruptōnem.

Ampli⁹ ⁊ in cōtrarijs. Secūda dif
ferentiā ponit Aristō. inter cōtraria et
p̄uatiue opposita. inter cōtraria ē mu
tua trāsmutatio inter p̄uatiue oppōita
non. quia ab habitu pōt fieri trāsmuta
tio in p̄uatiōem e cōuerso nō.

Uta hoc potest queri. Utrū
a priuatione possit fieri regres-
sio in habitum. Quod sic uidetur
quia sicut Aristoteles primo philosophorum. priua-
tio et forma sunt duo principia transmuta-
tionis ita quod priuatio est terminus a quo
et forma terminus ad quem. sed a termino
a quo ad terminum ad quem est transmuta-
tio igitur etc. Item hoc patet in exem-
plo. tenebra enim opponitur luci priuatiue
alioquin illuminatio medij esset cum motu
et successione. quod improbat secundo
de anima. consequentia patet quia unum
contrarium non abicitur et reliquum non ac-
quitur sine motu sed a tenebra ad lucem
possibilis est regressio manifestum est
igitur etc. Item omnium contrariorum
alterum includit priuatiue oppositum alteri
us per Aristoteles. decimo metaphisice. et hoc
non obstat inter contraria est transmu-
tatio igitur et inter priuatiue opposita.
Ad oppositum est Aristoteles. Ad istud
dici potest quod loquendo generaliter de
priuatiue oppositis non est impossibile
vniuersaliter a priuatione esse regressum
ad habitum. quia sic loquendo priuatio di-
citur esse carentia forme in subiecto quoniam
aptum natum est habere et a tali priuatione
possibile est esse regressum ad formam.
Unde illud dictum Aristoteles. est uerum de
aliqua priuatione particulariter. ideo prima
differentia quam ponit Aristoteles. inter con-
traria et priuatiue opposita est generalis
Ista secunda est particularis. Ad saluan-
dum igitur dictum Aristoteles. distinguitur
priuatio tripliciter. vno modo scilicet. quedam
est priuatio que est carentia forme ad
quam non ordinatur subiectum nisi mediante
habitu. Alia ad quam ordinatur non media-
te habitu. Alio modo sic. quedam priua-
tio priuat habitum sicut habitum et sicut pote-
stiam. alia priuat tantum actum. Tercio
modo sic. priuatio quedam est cuius ha-
bitus inest a principio innato cuiusmodi
est cecitas. quia uisus est a principio in-
trinseco. Alia est priuatio cuius habitus
inest a principio extrinseco ut tenebra in

medio. De priuatione quocumque istorum
modorum primo modo tracta intelligit Aristoteles
secundo modo non. uidetur tamen prima
distinctio esse minus competens. quia nullum
subiectum uidetur ordinari in priuationem
mediate habitu. uel intelligitur sic quod
subiectum non est natum recipere priuationem
nisi prius recipiat habitum. hoc enim est
manifeste falsum. quia aliquis non prius
videns potest esse. uel sic intelligitur nisi
prius natus sit cecus recipere habitum
et sic distinctio nulla. quia sic omne sub-
iectum ordinatur in priuationem mediante
habitu. ratio autem quare Aristoteles. intel-
ligit de primo membro et non de secundo
est manifesta ex ipsius uerbis definitio-
nis. quare autem possit intelligi de primo
membro tertie diuisionis et non de secundo
causa est quia quando habitus qui est a
principio intrinseco non inest tunc subiecto
non est principium sufficiens illius habitus
et cum natura transmutabilis semper ten-
dat in non esse non est possibile illud princi-
pium recuperari in subiecto et ita nec ha-
bitum illum induci. si igitur priuatio talis
habitus aliquando inest impossibile est
postea habitum illum inesse. sed quando
habitus est a principio extrinseco ut lux
in medio a corpore luminoso tunc licet
priuatio aliquando inest possibile est tamen
ab illo extrinseco habitum induci. Ad
argumenta patet. quia argumenta prima
procedunt de priuatione uno modo. et ar-
gumenta ad oppositum de priuatione alio
modo. quare sicut dictum est illa differen-
tia non est generalis inter priuatiue op-
posita et contraria. multa enim sunt oppo-
sita ubi unum est tantum carentia alterius
in apto nato quoniam possunt aliter op-
poni nisi priuatiue et tamen non habent hanc
proprietatem puta lux et tenebra que si essent
contraria non posset alterum expelli et alterum
induci sine motu et ita non possunt medius
in instanti illuminari. cuius oppositum
habetur in secundo de anima. possibile est
enim iniustum facere alia opera iustitie.
quia iniustitia non. necessitat ad faciendum

iniuste licet inclinet et p frequēter iuste agere pōt acquirere habitum iustitie. igitur pōt ab iniustitia transmutari ad iustitiā. Aliter pōt dici ad questiōez q inter cōtraria mutuo ē motus pprie dictus quia utrūq; ē aliqua natura positiua nec pōt expelli nisi in tempe. sed a priuatōne in habitū nūquā ē motus ratōne priuatōis quia materia sibiecta priuatōni tātum habet carentiā forme et cuz hoc tamē stat q summe sit dispo sita ad suscipiendū formā. et ita nō opz illā moueri ad illā sed statim presente agente recipere illā sine motu. fm hoc est dicēdū q hec differentiā est uniuersalis inter cōtraria et priuatiue opposita.

Ad primū argumētum pōt dici q a priuatōne que est picipiū in formam non est motus proprie dictus nisi quā do priuatio coniūgitur contrario. Ad secundū patet ex illis exemplis qualiter non est motus a priuatōne in habitū. Ad tertiu non sequitur nō esse motum inter cōtraria quia nō est inter priuatiue opposita quia extremū ignobilius cōtrarietatis non tātum ē priuatio reliqui sed cum hoc est aliqua forma positiua. et ideo nō pōt expelli sine motu.

Utrūq; uero tanquā affirmatio et negatio ē. Hic assignat Aristotiles differentiā inter contradictorie opposita et omnia alia. quia in omnibus alijs non oportet alterum extremū esse uerum alterū falsū in his aut oportet uel quia nullū aliorū necessario nō inest et aliud falsū. s. in cōtradiatorijs alterū uere inest alterum falsū. et sic loquitur de cōtradiatorijs in cōplexis. uel q nullū aliorū oppositorum est nerum uel falsum quia in cōplexum et cōtradiatoria sunt complexa fm istum sensum magis uidetur intelligere ibi omnino ante que sine ppleti one dicunt uerum neq; falsū ē. et omnia alia que dicta sunt sine cōplexione dicunt alia. i. a cōtradiatorijs. et tunc

intelligendū q cōtradictio de qua hic loquit non tātum sit in cōplexis quia hic loquit principaliter de oppositiōne incomplexorū quia cōtradictio forte yniuoce inuenit in propositiōibus et in terminis. non sic forte in alijs oppositi onibus qz ista ē magis intentionalis. est enim simplicitē intētiōnale. Adidū git postea q licz subiecto existēte oportet alterum cōtrariorū immediatiorū esse uerū de illo non tñ hoc oportz subiecto non existente. sed in cōtradictorijs siue subiectū sit siue non sit semper alterum ē uerum de subiecto et alterū falsum. quia siue for. sit siue non semp hec ē uera for. languet uel for. non languet.

Utra hoc queritur. Utrum in negatiua subiectū stet pro ente et pro non ente indifferēter. Sic uidetur quia ista for. non languet non esset uera. forte nō exiēte nisi subiectum staret pro nō ente. quia aliter sensus esset fortis qui ē non languet. et eius cōtradictoria est falsā forte non existente. et sic duo cōtradictoria essent simul falsa. Idicet ad istud q quando terminus supponit non habens plura supposita sicut termin⁹ discretus possibile est tale subiectū stare pro non ente sed hoc non est possibile de termino cōmuni. Contra hoc ponatur unum hominē esse hec est falsa omnis homo languet. Ad solutiōnem huius questiōis oportz pscire quid significatur per terminū et que sunt eius perse supposita. quia ex hoc esset concludēdū pro quibus perse supponit terminus in oratione. in omni enim propositione affirmatiua siue negatiua supponit pro eius perse suppositis. et ideo de hoc forte fiet intētiō in libro periarmentias. ubi illa sunt magis propria.

Cōtraria uero ē. Standum q quatuor ponit Aristotiles. proprietates

cōtrariōrū. Prima est q̄ semp bono
p̄triat malū sed malo quādoq; malū
quādoq; bonū que intelligēda est non
solū de istis formis bonū et malū. quia
ista sola inter se cōtrariātur et nūquāz
malū malo ratōe forme mali sed de his
que subfunt quia aliquādo illud quod
est malū cōtrariat ei quod est malum.
sicut et in p̄positiōibus aliquādo illud
quod est falsum cōtrariatur ei quod ē
falsum. quia ambo cōtraria possunt eē
simul falsa. Secūda est. vno contra
riorum existēte nō oportet reliquū esse
vt omnibus existētibus sanis sanitas
est et non egritudo. vel si forte absolute
sumpte nō sint cōtrarie nisi in cōpositi
one ad idem subiectū ut sanū et egrūz
circa fortē cum impossibile sit ip̄a siml
in esse eidem subiecto. impossibile ē uno
existēte reliquū esse. primū forte est ue
rius quia forte inter se sunt contrarie.
probatio. quia ex se maxime vistant in
eodē genere. Cōtra hāc p̄prietatez
in de celo et mundo. habet si unus cōtra
rior est in natura et reliquū igitur uno
e. et tēte oportet reliquū esse. Ad hoc
potest dici q̄ illa p̄positio non est vera
de esse in actu tantū sed de esse in actu
vel esse in potētia. et de contrariis que
mutuo se expellūt circa idem subiectū
quia tūc si unū cōtrariū est subiectū eius
est et si subiectū eius est igitur reliquū
cōtrariū ē in potētia quia illud subiectū
est in potētia ad alterum cōtrariū.
Tertia p̄prietates est. q̄ hnt fieri circa
idem specie uel genere. que notāda ē.
quia licet alicui in specie repugnz unū
cōtrariū ut albedini cōgregatiū. tñ
illa cōtraria habēt fieri circa idē genē.
vt circa colorē qui est in diuersis specie
bus quia sic tātū est idem genere. et
hoc ualet pro eo quod prius dictū est q̄
lī diffinitio cōtrariōz sit intelligēda.
Quarta p̄prietates est. q̄ contraria uel
sunt in eodēz genere uel in contrariis
generibus ut sunt genera alioz. et istō
est intelligendū de generibus primis

semp enī cōtraria sunt in eodē genere
primo nisi sunt forte transcendentia. et tūc
equiuoce sunt in diuersis generibus. ut
forte bonū et malū prout sunt transcen
dentia sunt h̄ modi. put autē accipiūt
in moribus sunt genera mox. Intel
legendū tamē q̄ p̄mō modo put scilicet
bonū cōuertitur cum ente nihil dicit
simpliciter malū nec sic bonū et malūz
cōtrariātur sed tātūmodo dicit bonū
et malū in cōpatōe ad aliud. q̄. f. deficit
a p̄fectōe entitatis alteri?

Prius autē alterz altero dicitur. et.
Veritur utrū Aristō. cōueniē
ter assignet modos p̄oris. Ad
nō uidetur quia multo plures
assignat in quito metaphi. puta prius
in loco. prius fin cognatōem. prius fin
motū. et plures alios igitur. et. Itē
quot modis dicitur unū oppositorum
tot et reliquū sed simul opponit ei quod
est prius et non habet quicq; modos sed
tantū quatuor p̄r Aristō. ibidē igitur. et.

Item nihil est prius fin tēpus igit
p̄mus modus incōueniēter ponitur.
probatio anteceditis. quia prius ē qd
est p̄ncipio p̄pinq̄ per aristō. quinto
metaphi. sed nullū est p̄ncipiū in tpe.
quia est infinitū per Aristō. in octauo
phisicorū. Itē secūdus modus incō
ueniēter assignat. probatio quia cōse
quētia est inter p̄positiōes sed prius de
quo hic loquitur est in incōplexis igit
cōsequēs a quo nō cōuertit cōsequētia
non debet dici prius aliquomodo. ille
tamē ponitur secūdus modus prius

Item a parte integrali non cōuer
titur consequētia ad totū ut patet in ex
emplo Aristō. duo sunt igit unum est
et nō cōuerso. ergo pars integralis ē
p̄or toto secūdo modo prius. h̄ hoc ē
falsum. quia fin Aristō. septimo me
taphisice. in diffinitione aliquarū par
tū integraliū cadit totum. sed diffini
ens prius ē diffinito p̄ Aristō. 6. topicor.
Itē videt q̄ ad totum integrale non
sequit pars cuius oppositū dicit in ista

Tu quia omnis bona consequentia est re-
 ducibilis ad simpliciter sed illa non. pro-
 batio quia si ista consequentia composita est
 igitur paries est reducetur in simpliciter
 hoc propositio composita est non posset esse
 minor. quia predicatum eius non debet esse
 predicatum conclusionis igitur oportet quod
 esset maior sed paries cum sit subiectum
 conclusionis directe est minor extremitas
 et composita cum sit subiectum maioris est
 medius terminus oportet igitur ad
 reductionem illius consequentie assumere
 talem minorem paries est composita. et ita
 universaler in alijs totis integralibus
 et partibus. sed omnis talis minor est
 impossibilis. quia per Aristotem. in quarto topi-
 corum. nullo modo pars est toto predi-
 catur. igitur omnis talis consequentia te-
 nens uirtute talis minoris est inutilis.
 Tum quia consequentia alicubi tenens
 ubique tenet sed totum integrale respectu
 alicuius predicati non infert partem puta
 respectu huius quod est maius parte uel
 componi ex partibus uel esse talis figu-
 re uel talis igitur nullus infert. Item
 hoc secundum modo dicit Aristotem. genus est
 prius specie et hoc est falsum. probatio
 Tum quia primo de anima. uel aut nihil
 est aut posterius est. Tum quia genus
 et species sunt correlativa per Porphyrium
 igitur sunt simul natura. Item quitus
 modus uidetur male poni ubi causa dicitur
 prior causato et esse rei prius ueri-
 tate sermonis quia causa et causatum re-
 ferunt signum et signatum referunt igitur
 causa et causatum sunt simul natura. et si-
 militer esse rei quod est signatum et ueri-
 tas sermonis quod est signum. Ad
 oppositum est Aristotem. Ad. quod dicendum
 secundum Aristotem. quinto metaphysice. capitulo de prius
 in principio. generalis ratio prioris in
 omnibus modis est esse propinquius prin-
 cipio. quatenus igitur modis potest sumi
 principium cuius distinctio per in principio
 quinto metaphysice. et quatenus modis potest
 aliquid esse propinquius principio quo-
 cumque modo sumpto tot diuersis mo-

dis dicitur prius. sed hoc potest pluribus mo-
 dis accidere quod hic enumeretur ut mani-
 festum est ibidem in quinto. igitur hic non
 ponitur omnes modi prioris sed quantum
 sufficit ad propositum. sed forte solus secundus
 modus qui est in consequendo est hic ad
 propositum secundum quem modum genus dicitur
 prius specie in uno predicamento. et forte
 quitus qui est in causando quia substantia
 est causa omnium accidentium. Alij tres
 modi qui sunt tempore ordine et honore
 ponuntur non ut principaliter intenti sed ut
 per illos manifestetur modus principaliter
 intenti. Ad primum argumentum dico
 quod in quinto metaphysice. distinguitur prius
 in quantum est differentia entis. hic autem
 principaliter secundum quod est passio eorum que
 sunt in generibus predicamentorum in quantum
 considerantur ratione et sic sumptum habet
 omnino diuersos modos. unde quod prin-
 cipaliter intenduntur hic ibi omittuntur
 et e contrario. concedo igitur quod non ponit
 hic omnes modos prioris nec forte illos
 ad quos omnes sunt reducibiles suffi-
 cientes tamen ad propositum enumerat et
 quosdam alios ad illorum manifestationem
 Ad secundum dico quod omnia tota modis
 habet simul quot et prius. sed non ponit
 Aristotem. omnes eius modos uel quia suffi-
 cienter haberi possunt per modos prioris
 uel quia sufficit sibi ponere illos modos
 simul qui sunt ad propositum que sunt in
 que est consequentia mutua cum neutrum sit
 causa alteri et ut species concludentes
 ex opposito idem genus quorum utrumque
 opponitur secundum modo prioris qui est pri-
 cipaliter ad propositum et adiungit simul tempe-
 re per hoc reliqui innotescant. Ad
 alio dici potest sicut dicit Aristotem. quinto meta-
 physice. capitulo de prius et posterius sumuntur in
 tempore per priorem ad prius nunc signatum et e con-
 trario in preteritis et futuris. quia in
 preteritis remotius ab hoc nunc est prius
 in futuris propinquius huic nunc est prius.
 Ad quartum dico quod aliquando est conse-
 quentia inter propones tamen ratione inco-
 plexorum et tunc illud incomplexum in

sequēte rōe cui? sequit ad antecedēs
et nō ecōuerso est pū illo in antecedēte
ratōe cui? antecedēs infert consequēs

Ad q̄ntum pōt dici q̄ pōt cōcedi q̄
omnis pars integralis sine qua totū
nō pōt esse est pōt toto secūdo modo
poni. Et cū arguit aliqua talis pars
diffinit p̄ suū totū igit ē posteri? toto.
cōcedo q̄ sit posterius toto alio modo
et forte quito qui est in causando s̄ nō
secūdo modo qui est i cōsequēdo sicut
ad p̄cipiū speciale sequit cōclusio in
terminis generalibz et nō ecōuerso ut
ad hāc omnis triangulus habet tres
angulos sequit hec figura habet tres
angulos. ubi p̄cipiū est p̄us quinto
modo. i. in causando. sed p̄cipiatum
p̄us secūdo modo. i. in cōsequēdo. vñ
secūdo modus nō debet poni prius.
fm naturā sed fm cōsequētiā. et q̄ntus
modus p̄i? fm naturā uel fm cālitate
vñ uersus. Tempe quod sequit p̄i? or
dine dic̄ et honore. Causando quorum
quart? modus est alien?.

Ad aliud
pōt dici q̄ totū integrale infert partes
integrale esse et illa parte sine q̄ totū
nō potest esse et ita forte totū infert p̄te
respectu illorū p̄dicatorū que nō p̄nt
in esse toti nisi insint parti. ut domus ē
alba igit paries est albus. sed respectu
p̄dicatorū que p̄tinent ad diuersitātē
toti? et partis omnino tenet talis cōse
quētia ut domus est p̄posita ex talibus
nō sequit igit et paries. cū arguit de re
ductione talis p̄sequētie in silogismū
pōt sic reduci. omne illud sine q̄ dom?
nō pōt ēē uel oīs pars integralis dom?
est. si domus ē paries ē hui? igit paries
est si dom? est intelligēdo maiore esse
de cōditionato p̄dicato et cōclusiōem
similiter ubi sumit p̄o medio illud. vñ
tenet cōsequētia enthymematica. Et
cū arguitur q̄ talis p̄sequētia nō tenet
vbicq̄ patet quia totū integrale infert
p̄te vbicq̄ respectu esse et respectu aliorū
p̄dicatorū que nō p̄tinent ad diuersi
tātē toti? et partis sed nō oportet ex hoc

q̄ inferat ipm respectu cuiuscūq̄ p̄di
cati. sicut si sor. inferat hominē nō opz
istā p̄sequētiā tenere si sor. ē indiuiduū
homo est indiuiduū. q̄ respectu huius
p̄dicati sunt extranea. et ita est de toto
integrali et parte respectu p̄dicati p̄ti
nētis ad diuersitātē eorū. sed p̄ma pro
batio nō soluit. nō enī reducit p̄dictū
enthymema in silogismū. sed cōcludit
propositiōē differentē ab enthymēte
tantū in ordine. quia quādo reducit in
silogismū oportet antecedēs enthyme
matis esse aliā p̄missam in silogismo et
consequēs enthymematis esse cōclusi
onē in silogismo. p̄potest igit dici q̄
sic reducit. domus est paries est dom?
genitiue igit paries est. quia qñ p̄tum
debet cōcludi de aliquo p̄ hoc qd inest
alij debz in minori notari idēptitas illo
rū s̄biectorū adinuicē ad minus tanta
quāta sufficit ad illatōem cōclusiōis
idēptitas aut partis integralis ad totū
q̄ sit eius sufficit ad inferēdum eē qd
predicat de toto esse uerū de parte. et
ita de alijs p̄dicatis que nō p̄nt inesse
toti integrali nisi parti nec impedit ua
riatio medij penes rectū et obliquū
formā silogismi. ut patet p̄ Aristotilē.
p̄mo p̄orū. Ad aliud dictū est prius
capitō de relatiōe. quarta p̄prietate.
Ad octauū dico similiter uariatio est
de istis intētiōibus causa et effect? signū
et signatū et de his que subsunt. intētiōes
eīm referūtur p̄se et simul sunt sed ea q̄
subsunt nō referūt nisi forte per accidēs
et ideo illa nō sunt simul et.

Motus autē species sunt sex et.

Verū vtrū Aristō. pueniēt
distinguat species mot? et nō
videtur. quia illa in que distin
guunt sunt in diuersis generibz ut alte
ratio in qualitate et augmētatio in quā
titate. igit n̄. nihil est eis uniuocū igit
nō sunt species motus. quia omne ha
bens species est uniuocū eis. Item
Arist. pbat in q̄nto p̄filiō q̄ q̄gnatio
nō est mot? pari rōe nec corruptiō ē et

Item Aristo. ostendit hic istos motus esse distinctos. quia non sunt simul circa idem. cuius oppositum videtur quia semper cum augmentatōne coniungitur alteratō nec est vera instātia quā ponit in littera de quadrato et gnomone. multe enim conditōnes alteratōnis non possunt ibi saluari quia non quelibet pars aucti augeatur ex tali additōe. Similiter talis additio est sola iustapositio. quam dicit Aristo. non esse alteratōez in primo de genere. similiter cum omni generatōe vel corruptōne coniungitur alteratio. quia forma substantialis non est immediatū principium agendi sed tantū qualitatem activam et passivam et finem illas est alteratō ad quā consequitur transmutatio secundum formam substantialem cuius forme ille qualitates sunt proprie. Item omne auctū occupat maiorem locū quā prius quia ipsius est maius et locus est equalis locato. ergo omne auctū mutat locū. Item in genere qualitatis est tantū unus motus ut alteratō et in genere ubi tantū unus. igitur est tantū unus in genere quantitatis et tantū unus in genere substantie igitur non erunt nisi quatuor species motus tantū. Contigit etiam arguere quod in alijs generibus a quatuor sit motus proprie secundum quod videtur haberi per unū dictū Aristoteli. in tertio philosophorum. quod tot sunt species motus quot entis igitur motus est in omni genere. Ad oppositū est aristoteles. Ad quod dicitur potest quod motus secundum illam rationem que assignatur in tertio philosophorum. quod est actus entis in potentia inquantum in potentia convenit omnibus istis sex equivoce sicut et diffinitio ipsa et diffinitiva quod sunt actus et potentia equivoce eis conveniunt. Sed magis proprie sumitur motus in quanto philosophorum. quod motus est a contrario in contrarium et in tempe. et isomodo distinguitur contra mutatonem subitam que est in instanti nec potest sic sumptū conveniēter dividi in istos sex modos sed tantū in quatuor eorum. igitur per modum sumitur hic et sic est divisio conveniens ut vocis

in significatōes. Ad primum argumētū dico quod species ibi sumitur non ut sumitur porphiri sed pro modo vel significato speciali sicut in illa auctoritate Aristoteli. in tertio philosophorum. ubi dicitur quod tot sunt species motus quot et entis. ens enim non habet illas tantū species proprie sed tantū significata. Ad aliud concedo quod generatio et corruptio non sunt motus ut aristoteles. loquitur ibi de motu ut distinguitur contra mutatonem. sunt tamē motus put loquitur de motu in tertio philosophorum. Ad aliud dico quod licet isti motus fiant circa idē vel simul vel ordine quodam nunquā tamē sunt simul hoc est ad eundem terminū per se. et hoc sufficit ad eorum distinctōem. Cum arguitur de augmentatōne et alteratōne concedo quod omnis augmentatio naturalis proprie dicta pre-supponit alteratōem cuiusmodi non est augmentatio in mathematicis. si nulla augmentatio est ad illū terminū ad quē est alteratio. et satis potest concedi quod instātia Aristoteli. non est ad oppositū de augmentatōne proprie dicta sed de iusta positōne que aliquomodo augmentatōni assumulatur. et pro tanto est illa instātia ad oppositū. Cum arguitur de alteratōne et generatōne concessio quod omnem generatōem prece-dit alteratio non sequitur hoc esse per se ad eundem terminū quia alteratio est per se ad qualitatem generatio ad formam substantialem. Cum arguitur de augmentatōne et loci mutatonem concedo quod auctū maiorem locū occupat quā prius sed tamē non mutat locū secundum totū. unde quia totū non habet locū aliū ideo non dicitur moveri secundum locū vel si concedatur quod moveatur secundum locū loci mutatio et alteratō per se sunt ad diversos terminos. Ad aliud dico quod in genere quantitatis est unus motus genere. sic in genere qualitatis et in genere ubi sed non est nominatus in genere. sed tantum in speciebus proximis. que sunt augmentatio et diminutio. Et consimiliter dicendum de generatione et corruptione.

Ad aliud dico q in solis tribus gene-
ribus. scilicet quantitate qualitate et ubi est p-
prie motus ut distinguitur extra mutatio-
nem subita sicut probatur quinto philosophico.

Cum arguitur in contrarium tot sunt species
motus quot et entis. Commentator addit
acquisiti per motum et illa propositio sic particu-
lariter sumpta satis est utilis ad propositum
Aristotelis ibi et tamen res istorum trium generum per se
acquiruntur per motum proprie dictum. Item
iuxta hoc potest argui quod inconueniens disti-
guat hic motum cum motus sit passio naturalis
et ita impetrens logico. Ad quod potest
responderi quod motus in quantum est principium
est materia uel forma siue in quantum egreditur
a principijs corporis naturalis sicut passio a
principijs sui subiecti pertinet ad considerationem
naturalem. si in quantum est quod transcedit
deus reperiuntur in diuersis generibus per reducti-
onem finem quod est ad res diuersorum generum
sic pertinet ad considerationem logicam consi-
deratis generalissima.

Est autem simpliciter et. Notandum quod quot
sunt species motus tot et quietis et lumen
do ambo ut differunt in eodem genere oppo-
nuntur per se. spatio autem motui prima-
tue opponitur quies specialis non illa
que est in termino ad quem quia illa est
salus et perfectio motus. sed que est in ter-
mino a quo ut de albarotini per se. op-
ponit quies in nigredine. Motui autem
ad unum terminum contrariatur motus contra-
rio qui est ad terminum contrarium. et quieti
in contrario uno contrariatur quies in alio
contrario ita quod motus spatio habet per con-
trario alius motum et per per se opposito
quietem. similiter quies habet per contrario
aliam quietem et per per se opposito motum.
Et si quis ponat quietem contra motum
non est possibile vitare inconueniens scilicet
plura contrariari eidem uniuoco quod est
contra Aristotelis primo topico et quarto metaphisico.
non est autem inconueniens eidem unum contrari-
ari et aliud eidem per se opponi.

Altere autem multis modis dici-
tur et. Notandum quod quotcumque
modis aliquid dicitur esse in alio

tot modis potest dici illud aliud habere
idem quod in eo est. Sed tamen octo
modi habere hic et octo modi eundem.
in quarto philosophico non sunt idem nec for-
te omnes isti reducibiles ad illos nec
conuerso. Pro hac distinctione intel-
ligendum quod sicut quaecumque genera acci-
dentium equiuoce sunt in substantia ita sub-
stantia ea habet equiuoce. Quos igitur
modos primos ponit Aristoteles quibus sub-
stantia dicitur habere qualitatem et quantitatem
et alios duos iuxta predicamentum decimum
quod est habitus ut habere ea que circa
corpora sunt finem totum uel finem partem. per hos
quatuor modos primorum generum accide-
ntium et ultimi generis dans intelligere
modos alios habere finem alia generalia inter
media. et adiungit alios quatuor modos
habere. ut partem. partem. possessionem. et
cohabitationem. per quos possunt alij modi
poros innotescere. nec enumerat omnes
modos habere sed famosiores et preci-
pue de numero illorum qui sunt ad propositum.
Pro his omnibus notandum de equi-
uocatione habitus quod habet quatuor pri-
mos sensus qui dicti sunt prius. et in quarto
sensu sumptus habet hanc totam distinctionem.

Notandum etiam per tertio modo quod ha-
bitus ut est generalissimus non habet ut dicitur
tur quinto metaphisico. quod tunc est processus in
infinitum. si est habitudo media inter ha-
bitum et adiacentia corpori que habet per illud
habitum. si enim habet ut est generalissimum
habere hoc esset per alium habitum et pari-
ratione ille haberet per alium et sic in infinita
eent entia quod est inconueniens. quia tunc
nullum eent primum ens cuius oppositum probatur
in quinto metaphisico. et aliter per se. i fine. xij. metaphisico. sicut entia non uolunt
male disponi. non est autem bonum plurali-
tas principatum. unde igitur princeps qui est
et us benedictus in seculo seculorum Amen.

Explicit quod Johannis Scoti super
libro predicamentorum Aristotelis.

Quid oportet constituere quid sit
nomen quid verbum &c.

¶ Ista subiectus huius
libri notandum quod boe-
tius ponit illud esse
interpretationem quod
etiam indicat interp-
tatio huius nominis
parmentias si si ratio
interpretationis sit hec vox articulata pla-
ta cum imaginatione significandi tunc inter-
pretatio dicitur de incomplexis et complexis et
non est proprie subiectum huius libri cum liber
iste medium teneat ordinem inter librum
predicamentorum et librum porum quorum
alter est de his que pertinent ad primam opati-
onem intellectus alter de his que ad tertiam
Iste liber ergo est de his que pertinent
ad mediam siue autem ratio predicta sit ratio
interpretationis siue finalis alia spatio-
les vox articulata plura cum imaginatione
significandi esse aliquid vel non esse.
non erit interpretatio proprie subiectum hic
cum nulla pars logice sit de voce ut de
subiecto sicut dictum est in primo predica-
mentorum quia omnes passionibus subiectorum
in logica eis equaliter inessent nulla etiam
voce existeret ergo enuntiatio hic conueni-
enter potest poni subiectum et hoc enuntiatio.
in mente quia illa causas ex secunda opati-
tione intellectus quia omnia que hic deter-
minantur propter ipsam determinantur puta
primo de partibus eius integralibus nomine et
verbo. et de eius genere quod est oratio.
deinde quid ipsum est et de divisione eius
in suas primas species et consequenter de ei-
us proprietatibus opponere scilicet et habitudine
et ceteris huiusmodi. Si autem iste propo-
sitiones insunt enuntiationi in voce hoc non
est primo sed inquantum est signum eius
enuntiationis que est in mente. Con-
tra hoc subiectum debet esse commune omnibus
que determinantur in scientia non sic est
enuntiatio cum hic determinetur de nomine
et verbo de quibus enuntiatio non predi-
catur. Item auctoritas boetii est in
contrarium qui dicit hunc librum esse de

interpretatione. Item quod non est enun-
tiationi in mente probatio quia illi non
sunt partes scilicet nomen et verbum cum
utrumque sit vox sed enuntiationis sunt ille
partes de qua hic determinatur. Ad
primum si intelligatur illa maior de uni-
uersalitate predicationis qualis est to-
tius vniuersalis in suas partes falsa est
in omni natura scientia cuiusmodi subiectum
est compositum necesse est determinare
de partibus subiecti de quibus tamen sub-
iectum non predicatur sed si aliquomodo
sit vera maior debet intelligi subiectus
sic esse commune quia eius cognitio prin-
cipaliter queritur in scientia in cognitione
omnium aliorum inquantum illa alia deter-
minatur propter cognitionem principalis
subiecti. Ad secundum dico quod de mul-
tis dicitur scientia esse quorum non quod
libet est principale subiectum ut dictum est
in porphyrio. Ad tertium dico quod sicut
nomen et verbum in voce sunt partes
enuntiationis in voce sicut ipsa in mente
sunt partes enuntiationis in mente que
enim precipiuntur ab intellectu in prima
et operatio componitur in secundam nec
hec nec illa exprimentur. Deinde cum dicitur
quod tam nomen quam verbum est vox vel est verum
de his finem quod nobis magis innotescunt
quia sic debuerunt eorum descriptiones assi-
gnari et per illas patet descriptio eorum pro-
ut sunt in mente vel aliud est dicere nomen
esse vocem et esse in voce quia vox forte
potest esse essentialiter non in voce hoc est
non expressum sicut et ipsum expressum et primo
modo ponitur in definitione nominis.

Sunt ergo que sunt in voce hic premit-
titur. breue tractatum de vocibus significa-
tiuis. ideo potest queri.

¶ Ite nomen significet rem vel
speciem in anima et intelligitur
questio non de nominibus ipso
ad significandum similitudines vel species
sed de quocumque alio nomine cuiusque
imposito ut de isto nomine homo ani-
mal et huiusmodi utrum homo signifi-
cet naturam humanam vel speciem.

res
Dico autē spēm intelligibilū similitu-
dinē intelligibilē quē ē in intellectu ut
in subiecto sicut species sensibilis ē simi-
litudo rei sensibilis q̄ est in sensu ut in
subiecto q̄ spēm significet uidet hic in
lra. dicit enīz A. n. ea que sunt in uoce
sunt note. i. signa passionum in anima
ille passionēs nō sunt quia res nō sunt
in aia. Itē parū post dicit passionēs
aie sunt oibus eedē quozū p̄mōū hee
voces sunt note et res etiā sunt eedem
quaz et hee passiones sunt similitudines
hec littera manifeste exponit qd intel-
ligat p passionē q̄ similitudinē et eā dicit
significari p̄mō p uocē q̄a est similitudo
rei et res nō est similitudo suiūp̄i ergo et
Itē tñ ueritas et falsitas sunt in ser-
mone ut in signo ergo enīz. plara illō
significat in quo est ueritas et falsitas.
illud est p̄pō intellectus ut dicit A. risto.
cito post in lra. ergo enūtiatio p̄posita
significat illud quod ē in intellectu cōpo-
sito tñ. ergo et p̄tes enūtiatiōis signifi-
cant tātū ea que sunt in intellectu sim-
plici cuiusmodi est spēs. Item mani-
feste dicit boetius frequēter in cōmēto
hoc q̄ uoces significāt similitudines. et
dicit hāc esse aristo. opinionē. Item
p̄scianus dicit q̄ ois pars ordnis signi-
ficat mētis cōceptus h̄ iste cōceptus nō ē
res sed similitudo ut uidet ergo et.
Itē tñ illud significat qd intelligitur
h̄ qd p̄mō intelligit nō est res ergo et
probatio minoris. oē intelligibile ē in
intellectu res aut nō ē huiusmodi quia
lapis nō ē in aia sed species lapidis ter-
tio de aia q̄ et. probatio maioris. quia ex
tertio de aia ex intellectu et intelligibili
fit uerius unū q̄ ex m̄a et forma q̄ et.
Itē nihil intelligit nisi p spēm q̄ nihil
significat per aliquā uocē nisi p species
ergo species magis significatur. quia
omne ppter quod et illud magis. Ad
oppositū inferius in fine capli de rbo
dicit aristo. q̄ rboū significat aliqd. p̄sti-
tuit ei intellectū q̄ dicit ex quo seq̄t q̄
significare ē alicuius intellectū cōstitutē

illud ergo significat cuiusmodi intel-
lectus p uocē cōstitutū h̄ plara uocē nō
p̄stituit intellectus spēs h̄ rei ut patz in
quocūq̄ audiēte uocē significatiua.
Itē in primo elenchorū dicit aristo. q̄
p rebo utimur nō ibi q̄a non possumus
ferre res ad disputādū h̄ spēs intelli-
biles possumus nobiscū ferre. q̄ illarū
nō sunt uoces note h̄ rez. Itē ibidē
paulo post quia res sunt infinite nomia
aut finita ideo necesse ē unū nomen et
vnā oratōem plures res significare.
Itē aristo. q̄to metaphi. dicit q̄ ratō
quā significat nomē est diffinitio. sed
diffinitio indicat uerā eēntiā rei. ergo
illa eēntia p nomē significat. Q̄ autē
spēs nō significet p̄z. Tū q̄ tūc omne
nomē significaret accidēs q̄ illa spēs
ē in aia ut in subiecto sicut spēs utilisibilis
in oculo. Tū quia ois p̄pō affirmatiua
esset falsa in qua subiectū et predicatum
cognoscūt ab intellectu p diuersas
species ut illa homo ē animal cuz alia
lit spēs bois p quā intelligit et alia ani-
malis. et manifeste oēs p̄pōnes essent
falsae i q̄bo enūtiat actus realis de aliquo
suo cuiusmodi sunt h̄o currit et. cuz hec
nō insint spēs. becaut p̄pō tertio de aia
lapis nō ē in aia h̄ spēs lapidis icludit
p̄tradietōem. quia p̄mō remouet eē in
aia a specie lapidis que significat per h̄
nomē lapidis p p̄mā partē p̄pōis lapis
nō ē i anima p secundā partē illō predi-
catū eidē subiecto attribueret. Tum q̄
omnis p̄pō esset uera in qua p̄dicat esse
fm adiacēs ut hic sor. ē uel antirps est
quia spēs cuiuscūq̄ subiecti de qua enū-
tiamus eē est. Tū q̄ nullus silogismus
eēt p̄fectus. q̄ si p terminū mediū signi-
ficet spēs in aia siue sumat res siue spe-
cies nō erit illō sumptū s̄b supposituz
mediū. Tū q̄ nihil significat nisi quod
intelligit spēs intelligibilis nō intelligit
quod oñdit. P̄mō p̄ sit quia spēs
uisibilis nō uidet. Secūdo quia est id
quo intelligibile intelligit h̄ in oibus
citra p̄mūz differūt quo est et quid est

p boeciū. Tercio, quia si spēs intelligi-
tur intelligit p alia spēm intellectū cū
sit uirtus passiva: nihil cognoscit nisi
sit in actu per spēm sui obiecti. Ad
questiōnem dicit q spēs intelligibilis
immediate significatur p uocē sed illa
dupliciter cōsideratur. aut in quātū est
quid in se accidēs scilz informās aiam
aut in quātū repēntat rē. p mōdo
nō significat p uocē ppter ratōnes ad
oppositū sed secūdo mōdo. cū ei omne
signū in quātū signū sit signū signati
sequit q uox significās similitudinē
in quātū signū rei significat ipam rem
sed mediate qz. si mediate significat id
quod est signū rei in quātū est signum

Contra nulla rō sūalis est eadē sūstā-
tie r accidētī cū nec etiā habeāt idēz ge-
nus gñalitū sed rei que est sūstātie
similitudo est accidēs. ergo si hec signifi-
cent p quodlibet nomē istis duobz erit
solū nomē eadē. ergo rō sūstantie est
diuersa. ergo omne nomē ē equuocum
Cōfirmat rō p Aristō. in pncipio p di-
camentoz ubi explicat de equiuocis
ut aial homo r qō pingit. intelligēs p
hoc q si aliquod nomē significet rem
r similitudinē eius esset equuocū.

Ad istud dicitur q equiuocū diuersis
actibz significādū significat multa. sed
vox significat rē r similitudinē eodez
actu. quia eodē actu est aliquid signūz
signi r signati p hoc ad pfirmatōnem
Aristō. intēdit si diuersis actibz signifi-
candi significaret utrūqz r diuersa im-
positiōe. hec etiā patent in simili nō ois
dictio scripta est equiuoca. r tamē fm
Aristō. illa sūnt dictiōes in uoce r cū hoc
rem ideo nō est equiuocatio. qz pūmū
sūnt in quātū est sūntū ē signū signati.

Ad rōes pncipales ptra hāc pōem
cōcedunt oēs que pbāt rē significari.
Ad pma respōdet q nō est icōueniēs
omne nomē significare accidēs si ime-
diate uel in mēte nō in quātū est qd i se
si in quātū est signū rei r ita uoces aliq
significāt sūam ut ultimūz sūntū et illa

dicūt absolute significare sūam. aliqd
eni pōt significare simplr licet nō ime-
diate ut patet de dictiōe scripta aliqua
illaz. dicit significare simplr sūaz licet
oia illa immediate significēt uocē p Aristō.
in lra. Ad secūda pbatōnem intelli-
gendū q ueritas r falsitas non sunt in
signo nisi p signatū. uitas eni signi est
cōformitas eius cūz signato r falsitas
diffōrmitas. pōt ergo spēs adinuicēz
ut ille sunt signa rerūz nō est iudicāda
uera uel falsa nisi a sūntis. i. a rebz. ois
ergo ueritas cuiuscūqz pōtis referēda
est ad res qā illa sunt ultio significate
r nō sunt signa aliquoz alioz. hoc pz
in exēplo. hec pōt hō est aial scripta n
dicit falsa licet hec uox homo non sit
hec uox aial. r hoc qā lfe nō significāt
uoces ut sunt aliquid in se sed ut sunt
signa alioz r ita in oibz his sp oportet
recurrere ad ultimū sūntū. Per hoc
patet ad oēs pōtes de uitate r falsitate
pōnū. quia uitas nō est iudicāda nisi
pene ultima sūnta que se z sunt res.

Si arguat contra hoc hic hō est aial.
pma significata notāt esse eadez. quia
vox ponit in orde suū pūmū significatū.
ergo nōt hec spēs eē eadē r ille nō sunt
eadez. ergo pōt p pmo eius significato
ē falsa Cōcesso q spēs uniat in quātū
sunt signa rerūz r q nō sunt eadez nō seq-
tur pōtem eē falsam. qz circa signū in
quātū signū nō est nata esse ueritas ul
falsitas nisi referēdo ad sūntū. sed si
aliqualis debeat dici illa pōt magis oz
dici uera qz pōt sūntū est uera. Co-
tra hoc spēs iquātūz similitudo rei nō
est illa spēs in quātū est similitudo rei
r tamē notant eē eadē p h vū est pte
igit p oēm affirmatiua notāt pmo esse
eadē que non sunt eadē. r ois pōt quo
ad primā cōpōnem dicit uera uel falsa
esse cū illa sit simplr cōpō r nō est uera
qz nō est ita sicut illa cōpō sūnt. ergo est
falsa. Quāuis hec rō sit difficilis ad
soluēdū nō tñ cōcludit necariū. quia i
alijs ubi est eadē forma arguēdi nō est

difficile. quia in hac orōe scripta homo
 ē aīaī pmo unū uoces. qā ille pmo
 significat h nō ppter hoc est illa orō
 scripta falsa. uidet ergo dicēdū ad istō
 q quātūcūq; p idē multa significēt
 quorū unū significat in quātū ē signū
 alteri? si illud pponat in orōe cū alio nō
 est ppo signorū sed signorū ultimorū q
 nō sunt signa r p orōem platā nō signi
 ficat ppo spēs sed res sicut nec penun
 tiatōem scriptam significat ppo uocū.
 sed rerū. Ad pbatōem de siligilino
 dici pōt q supposita accipiēda sunt in
 siligilino pfecto sub medio q ad ultz
 significatū eius r sic res ut considerat
 a rōe ē suppositū rei. Ad ultimā pba
 tōem dicat q spēs intellectiua licet nō
 pmo sed p reflectōem. r q impō est ad
 placitū pōt uox imponi ad significādū
 illud imēdiate intellectū p reflectōem
 sicut r illud pmo intellectū. Ad pba
 tōes pbatēs spēs intelligibiles nō in
 telligi. Ad primā negat similitudo sen
 sus ei cū sit uirt^{us} mālīs nō pōt se reflec
 tere supra suū actū neq; supra id quo
 cognoscit suū obiectū r id spēs sensibi
 lis nō sentit h intellect^{us} ppter sui mālī
 tatē pōt se inflectere supra suū actum r
 supra spēm qua cognoscit suū obiectū
 r etiā supra seipm. r ita omīa alia a suo
 pmo obiecto pōt cognoscē p reflectio
 nē. Ad aliā pbatōem cōcedo spēm
 aliud ēē ab illo quod cognoscit p illaz
 idest a pmo obiecto. quilli^{us} ē spēs. sed
 cū hoc stat ipam spēm ēē aliqō intelli
 gibile aliud a pmo obiecto. Ad tūū
 dico q spēs nō cognoscit p aliquā spēs
 q soluz illud quod pmo cognoscit ab
 intellectu sez pmo obiectū intellect^{us}
 quod ē q quid est rei mālīs cognoscit p
 spēm i intellectu. oīa alia cognita per re
 flectionē r p discursuz cognoscūt sine
 propa spē. Ad rōes adductas in te
 nēdo partē oppositā dicat q res pmo
 significat nō tñ fm q existit. q nec sic
 pte intelligit h fm q pte pcpit ab itel
 lectu hoc ē ipa eēntia rei q significat p

diffinitōem que est pmo obiectū intel
 lectus. ut uult auctoritas 4. metaphi.
 pūsladducta. nec tñ hoc totū ppositū
 significat quod ē res ut intelligit quia
 illud est ens per accidēs r oīa noīa que
 significat res alie^{as} gñis significat ens
 pte. solū ei ens pte ē in gñe. Ad oēs
 auctoritates in cōtrariū dicat q p spēs
 vel passionē uel cōceptū uel quodcūq;
 aliud in alijs auct^{orit}atib^{us} significatur
 res ut intelligit ad tēnotādū q res ut
 existit nō significat. Si autē aliquis
 dicat aliqd manifestius p hac līa Añ.
 negat q in hoc nō exponit aī. Ad
 idē de ppo r diuisione intellect^{us} dico q
 cōpō ē illaz rez nō tñ ut existit h ut in
 telligūt. r idē dicit uitas r falsitas circa
 cōpōem r diuisionē intellect^{us} q illa cō
 positio ab intellectu cā r ē in intellectu
 ut cognitū in cognoscēte nō aut ut ac
 cidēs in sbo. r ita pcedo de pti^{bus} ppoīs
 q sunt in intellectu simplici ut pgnitū
 est in cognoscēte. r illo mō sunt res in
 intellectu nō spēs sole. Ad aliō dico q
 res intelligit pmo r nō spēs nisi per re
 flexionē. Ad illā pbatōem de intellectu
 intelligibili dictū ē quō oīz intelligi sup
 librū porphirij. Ad aliud pōt negari
 ista pñā nihil intelligit nisi p spēs. ergo
 nihil significat nisi p spēm. si ei p utro
 biq; sumat cāliter q intelligit r signifi
 care nō ordinat adinuicē sicut cā necel
 saria r effect^{us}. h significare p supponit
 intelligē sicut illud sine quo nō. q aut
 ē cā sic p suppositi nō oīz sit cā sic pre
 supponētis h tñ p supponit ei sicut ad
 illud cuius ē cā. sic spēs p supponit signi
 ficatōi. Cōcessa aut ppo q nihil signi
 ficat nisi p spēm siue li p sumat cāliter
 siue p suppositiue nō seq^{utur} ulterius spēs
 significari. q illa ppo oē ppter qō tē.
 intelligit de cā efficiēte r uniuoca pte
 r totali cuiusmodi nō est spēs respectu
 significatōis. illaz uiaz eligat q uidet^{ur}
 pbabilior. pmo pma r ptra secūda ē
 pcpue secūda auctoritas hic in līa. et
 argumēta de uitate r salitate pponis.

Pro secūda et cōtra primam precipue
est ista rō. qz res pmo intelligit et tpe et
natura qz intelligat spēs p reflectōem
ergo in illo pōi pōt intellectus ei nomē
imponē qd nomē tñ rē significat qd nō
est necesse oē nomē significare spēm.

Cōtra utrāq; magis tñ ptra primā
est vis de nōibz ipōitis ad significādū
singularia. Iē ei posset saluari fm uia;
secūda qz. f. singularia aliquomō intel
ligant licz nō pmo. nō tñ posset saluari
fm pma uia qz illa nullomō faciūt spēs
in intellectu. ergo nōia eis imposita nul
lo modo significāt spēs intelligibiles
in mēte. Cōsistit cōueniē arguere de
nōibz ipōitis ad significādū signēta
quia tā illa qz singularia licz faciūt spēs
in vīute imaginatiua nō tñ in intellēu
qz tātū nat. est recipe spēm sui obiecti
qd est quidē rei mālīs alioz autēz
nō cū una potētia nō sit receptiua dua
rū formaz eiusdē gēis. Cōtra secū
dā uia est arguēdū qz oīs p pō eēt falsa
vbi sibiectio aliqz actus realis denotatur
in esse. qz si nomē significet rē ut intel
ligit tūc tale pōdicatū attribueret ei ut
intelligit et sic ei nō inest qd. Non
inest ei lic. pbo qz ei ut intelligit insunt
pōdicata intēōnalia et mediū ppatū ad
pōdicata intēōnalia et realia sumit sub
extraneis rōibz qz sic sumēdo medium
in silogismo si cōcludat aliqua cōclusio
fiet fallacia accētis. pma uia vī. pbabi
lior fm auctoritates secūda fm rōes.

Uerū vī. facta trāsmutatōe
circa rē que significat fiat trāsmu
tatio in significatōe uocis

Sic boetius in libro diuisionū. cū res
nō sit sibiecta uoci erit uox nō significa
tiua et ita pus fuit significatiua qñ fuit
res ergo. Itē in trāsmutatōe sibi
res amittit nomē et diffinitōem. qz res
trāsmutata nō hz nomē quod prius.

Habuit ergo nomē qd significat pus
ipam nō significat ipam nūc. Item
destrueto vno correlatiuoz destruitur
aliud. ex libro pntoz. h signū et signatū

sunt correlatiua ergo destructa re que
est signatū destruit uox iquātū ē signū
rei. Itē qd nō intelligit nō significat
nō ens nō intelligit ergo nō significat
probō maioris. significare pōsupponit
intelligē. probō mi. oē itelligibile facit
spēm in intellectu nō ens nō facit spēs
in intellectu ergo. Probato mi. tū
qz destructa cā destruit effectus spēs est
effectus res est cā spēs ergo destructa re
destruit spēs. Tū qz destructo signato
destruit signū res ē signū. qz destructa
ea spēs destruit. Ad oppositū ē. Et si
in libro pntoz caplo de lba. dicens qz
eadē oio oratio qñq; est uera qñz falsa
igit dictōes ordīs q qñq; ē uera qñq;
est falsa idē significat et tñ in re q signē
p ipas dictōes est trāsmutatio ut patz
de hac ordē for. sedet. qz qñ bec ē uera
et falsa circa sedere est trāsmutatio qñ
significatō nō mutat facta mutatōe in
re. Itē multi sunt actus ut dormire cur
rere. qz qñq; sunt qñq; nō sunt. si
ergo uox illa significans mutaret ppe
mutatōnem in istis uox imposita istis
multoties esset nō significatiua et itez
significatiua. et p pñs oporteret ipam
multoties imponi ad significādū.

Itē nullo currēte bec nō esset falsa ali
quid currit. qz currere nō significaret
idē qd significat qñ cursus est. Itē
manifestū est ex modo loquēdi qz eun
dē intellectū pstituit uox plata in nob
qñ res significata ē et qñ nō ē. alioquin
nō dicerem hāc ēē fallam for. ē for. nō
exhte. ergo cū significare sit intellectus
cōstituire ergo p uocē idē significat.

Itē secūdo posterior. nō entia cōtin
git significare et intelligē qd nō entitas
rerū nō infert non entitatē signifi
cati uocis. Dicēdū ad qdē qz facta trāsmu
tatio in re fm qz existit nō sit trāsmu
tatio in significatōe uocis. cuius cā
ponit qz res nō significat ut existit sed
ut intelligit p ipam spēm intelligibile
h siue sit siue nō sit cū tā res ut intelligit
qz species maneat itransmutata facta

l z

trāsmutatōe in re ut existit. q̄ p eādem spēm cognoscim⁹ essentia et eandē sciē tiam habemus de ea quando existit et quādo nō existit. quia per Aristō. pmo posteriorū. de his que frequēter sunt possumus habere de monstratōnem etiā quādo nō sunt uel fuit et per eādē scia sicut et quādo sunt seq̄ q̄ res ut signi ficant per uocē nō trāsmutant q̄licūq; trāsmutatōne facta in re ut existit. et p consequēs nec uox significās trāsmu tabiliter in significādo. Ad primaz auctoritatē littera boecii talis est si nul la res sit subiecta quam significat uox significatiua esse nō dicat ubi sit nō pre dicat secūdū sed tertiu adiacēs. si nul la res sit sic q̄ nulla res sit subiecta quā uox significat. id est significata p uocē ē. et sumit ubi res nō tantū p exntibus sed etiā p re que intelligit q̄ dicitur si nihil significet per uocē uox nō dicit significatiua. Ad secūdū intellect⁹ illius accidētis pōt esse talis in trāsmu tatōne substantiā rei singularis in qua scz abicit forma substantialis res singula ris trāsmutata amittit nomē et diffini tiōne speciei quia nō manet in specie q̄ fuit p̄us ergo nomē speciei amittit suū significatū nō sequit quia illud nomē nullū suppositū significauit nec etiam nomē indiuidui si quod esset ei p̄p̄iūz impositū admittit p̄p̄iū significatū. sed tantū trāsmutat a forma spēi in qua fuit p̄us. Ad primā rōem est pcedē dū q̄ destructo signato destruit signū sed licet res destruat ut existit nō tñ res ut intelligit et ut est signa destruit. Ad aliā maiōr pncipalis pōt negari ad probatōem. significare sic p̄suppo nit intelligere q̄ omne significatū p̄us intelligebat aliōq̄n ei uox nō fuisset imposita sed postq̄ imposita est potest illud significare ad quod imposita est licet a nullo intelligat. Alteri⁹ pōt dici ad minorē q̄ est falsa q̄ p Aristō. secūdo posteriorū. nō entia contingit intelligere. Ad pbatōz illi⁹ minorē

maior minoris est falsa. de omnib⁹ alijs pter q̄ de pmo obiecto intellectus. vl terius etiā minor illius p̄bōis si intelli gat sermo fieri de nō exntē pōt negari q̄ nō exns pōt itelligi p spēm nō quāz facit sed quā fecit in intellectu. quia illa spēs pōt manere eadē nūc que p̄us.

Cū obicit q̄ nō q̄ cā destructa ē. Ista p̄bō tñ intelligenda est de cā rei in esse et in fieri. res autē fm q̄ existēs tñ est cā spēi in fieri. Cū secūdo dī destructo signato destruit signū. dico q̄ res fm q̄ existit nō est signū p spēm intelligibilē in aia sed res fm q̄ intelli git in isto modo nō destruitur. Cō tra solutōem questōis si uox significet idē re exntē et nō exntē ergo qd signifi cat est idē. p̄na p̄z quia omnis actiua vera pōt trāsmutari in passiuā ueraz et vlteri⁹ p̄us significabat res exns nūc nō exns. ergo exns et nō exns sunt idē quod est falsū. Ad illud est facili⁹ rñsio q̄ nec p̄us significabat p uocem res exns nec nō res nō exns lz res ut intelligit cui extraneū est existere uel non existere fm q̄ significat.

Et quēadmodum nec littere ē.

Uerū de tria quā assigt Arist. inter lras et uoces ex una pte. et passides et res ex alia parte. hoc ē q̄ uoces et lre nō sunt eedē apud oēs. res autē et passides sunt eedē apud oēs. Qd nō sit cōueniēter data pbat q̄ si passides sunt eedē apud oēs cuz ou cant in cognitōem rex ergo apud oēs sunt eedē res cognite ergo omēs sunt eque sciētes. Itē alique sunt res apō aliquos que nō sunt eedē nūero apud oēs nec specie ergo ē. Itē cōpatio apud diuersos utētes nō diuersificat aliqd fm se ergo lre et uoces apō quos cūq; utētes sunt eedē nālē. Itē illud qd est a nā ē idē apud oēs h uox signiua est signū nālē ergo idē signū apud oēs. pbatio minoris cuiuslibet v̄tutis nālīs ē aliquod instrumētū nālē. sed uirtus interpretatiua ē v̄tus nālīs bōi cū bō sit

animal totale volēs alij expmēre qđ
apud se est. ergo uox significatiua que
est instrumētū illi virtutis est signum
nāle ergo nāliter significat. Ad op
positū ē. Et si. Ad q. dicendū qđ oria
ē cōueniēs quia passiōes inquātū sunt
signa rēs inquātū sunt significata
sunt eedē apud oēs. nāz eadē passio
in anima apud quoscūq; cōcipiētes re
presētat eandē rē qđ eadē similitudo i
anima semp est eiūsdē repñtatiā sicut
est similitudo sensibilib in sensu littere
r uoces in se eedē nō sunt eedē apud
omnes inquātū sunt signa qđ nec eadē
littera apud oēs repñtat eandē uocēz
h uel aliā uel nullā. nec eadē uox apud
oēs significat eadē passiōem sed uel
aliā uel nullā. Ex hoc p3 res r passi
ones esse signa nāliter qđ apud omnes
uniformiter significāt significāt r qđ
est a natura est idē apud oēs. Ista autē et
vox nō sunt signa a natura qđ non sunt
eedē apud oēs inquātū significāt aut
significāt. nec intēdit añ hic assignare
eorz differētiā nisi inquātū sunt signa
r signa. Ad pñā rōnem dicit qđ licet
oēs eodē modo simplicia pēpiāt non
tñ eodē modo cōponūt r diuidunt. vñ
tertio de anima dicit qđ intellect⁹ circa
qđquid est nō dēcipit nisi fm accidens
r hoc est fm ipsos nō in absoluta app
hēsiōe sed in cōponēdo qđquid est cuz
altero. Cōtra saltē sequit qđ oēs erūt
eque sciētes quātū ad apprehēsiōem
simplicē r ita erūt oēs eque sciētes dif
finitive quia diffinitio ē uia pgnoscēdi
simplicr h hoc manifeste ē falsuz. multi
enī sciūt aliqua simplicia de quibus aliq
nihil apprehēdūt. Quod autē addit de
tertio de aia nō est ad ppositū. Est enīz
iste intellect⁹ añ. ut patet in nono me
taphi. in fine ubi loquit de eadē mā ul
intellect⁹ oio cōcipit qđquid est l' nihil ei⁹
r ita nō dēcipit circa ipm qđ dēceptio p
supponit aliquā cognitōem r aliquē er
rorem nō aut in intellectu qđ intellect⁹
cōcipiat eē qđquid est cū cōtingat alicui⁹

qđquid est nihil cōcipe. Itē p3 rñsio
ad illud qđ dictū ē i rñsiōe qđ passiōes
nō sunt eedē apud oēs in se. h inq̄tuz
sunt signa rez. ois enī passio eadē in se
apud cuiuscūq; mētez fuerit eadē rē re
pñtat. Ad aliud de rebo p3 sñr qđ
res inquātū significāt p passiōes sunt
eedē apud oēs. Ad tertiu cōcedo qđ
eedē l're manēt in se in ppatōe ad quol
cūq; utētes sed nō manēt signa earūdē
uocū apud oēs qđ nō significāt eadē apō
oēs nec etiā ē incōueniēs eas sic uaria
ri apud diuersos imponētes cuz fiant
signa ex ipōe qđ diuersa ē apō diuersos

Ad aliud dico qđ uox significatiua
nō ē instrūm uocis interpretatiue in boie
h guttur r pulmo qđ cōcurrūt ad forma
tiōem uocis. sicut li nāliter hō uelit fu
gere nociua nō sequit oē illud eē nāle
instrūm quo fugit nociua puta uestimē
ta uel arma uel huiusmodi. h tñ nā illa
dedit ut instrumēta nālia qđ hō h pōset
sibi ppare ut man⁹. nā p man⁹ hō pōt
oia illa p artē ppare r sic p rōnem r in
strumēta nālia formādi uocē pōt hō ali
qua imponē que sint signa ad placitū r
nō naturalia siue conceptus.

Nōmē est uox significatiua.

Verū circa illā pñculā sñ tpe

Utrū termin⁹ cōis impositus

ad significādūz uerā nām cui⁹

aliqua supposita cēt aliqua nō dicat
yni uoce de exñtib⁹ r nō exñtib⁹. Qđ nō
videt qđ qđquocā in supiori nō uniuo
cāt in inferiori. h supposita exñtia r nō
exñtia equocāt in ente qđ ē supi⁹. h in
termino cōi qđ significat inferi⁹ ad ens.
maior p3 qđ de qđbuscūq; dī inferi⁹ vñ
uocē r supi⁹. minor patz qđ exñtia sunt
entia alia vō nō entia uel solūmō entia
in potētia. Itē pñtio uniuoca ē pñca
tio cēntialis aliē nō distiguēf a dēndia
tiua pñtiōe. h tñm⁹ cōis nō pñ cēntialis
de his r de illis ergo nō uniuoce. mior
patet qđ pñtio cēntialis uerissime fit cū
hoc vbo ē h istomō nō pñtur de suppositis
non existētib⁹ ut ostendetur post.

Itē enti & nō enti nihil est uniuocum
quod patet p locū a maiori qz nec om
nibus entibz ē aliqd cōe uniuocū qz
Ad oppositū termin' cōis dicit de
his & de illis fm eādē rōez & idē nomē
ergo uniuoce. ahs patz qz talis finin'
cōis nō habet nisi unā diffinitōem cuz
sit uniuocū in se. ergo de oibz de quibz
dicit dicit fm illā. Itē qd significat
preter omne oriam tps ad supposita
nullius tps determinat huiusmodi ē
termin' cōis nōialis ergo &c. Item
orie accidentales significato tmini nō
faciūt terminū cōem equiuocū sed ē
fuisse uel fore. existere uel nō existere.
vel pns uel pteritū sunt orie acciden
tales significato terminū qz. minor
patz quia si termin' significatz aggre
gatū ex cētia & ex esse uel fuisse signi
ficaret ens pacēs. & ita qd signitica
ret p ipm nō esset in genere. Ad istō
dicendū qz termin' cōis qui nō ē equi
uocus ex ipōe ad diuersas naturas
h tm imponit ad significadū unā nām
de quibuscūqz dicit simpliciter dicit &
uniuoce. quod patet. Tū quia si est in
se uniuoce ergo hz unā diffinitōem ex
primētē illud significatū cui imponit.
ergo de quibuscūqz dicit simplr dicit
fm illā diffinitōem. qz da oppositū cō
sequētis qz dicat de aliquibz fm aliam
diffinitōem qz de alijs cū ois diffinitō
expmat significatū nōis. qz fm aristo.
in quarto metaphi. rō quaz ligēt nomē
est diffinitio sequit illud nomē habre
duo significata quod est oppositū aīd
Tū quia nullus termin' cōis imponit
ad significandū aliquod suppositū uel
aliqua. equiuocatio aut est diuersitas
significator ergo propter qualēcūqz
diuersitatez in suppositis nūquaz erit
terminus cōmunis equiuocus. quia
nūquaz fit uariatio in eius p se signi
ficato. Si autem de omnibz suppositis
dicatur simpliciter sequit qz de omnibus
suppositis dicat uniuoce.

Verit' ergo ulterius propter
veritatē istā & ppter solutōem
rationū. Utruz sit aliq suppo
termini cōis significatis uerā naturā
pter cētia. Sic uidet omne illud p
quo termin' pōt simplr supponē & rīfi
care. pōem est simplr suppositū eius
huiusmodi sunt alia ab exntibz ut patz
in his ppōmbz. homo fuit. homo erit.
sumēdo fuisse put dicit actū inchoatū
& terminatū. sic eis nō uerificat illa pro
aliquo exnte & spāliter in hac ppōe scz
cōtigit boiem currere. in qua dicit an.
subiectū stare p eo quod cōtigit esse
Itē picipare fm aptitudinē sufficē ad
rōnem cōis ergo picipare fm aptitu
dinē sufficit ad rōem suppositi. ahs pz
qz uniuersale est aptū natū p dīcari de
pluribz. cōsequēs patet quia nō maior
actualitas requirit ad suppositū ut p
in picipado actiue qz ad cōe passiue sz
alia ab exntibz sunt apta picipare for
mā cōem ergo &c. Itē inter supposi
tū & cōe est ordo fm supi' & inferi' talis
ordo nō est in rebo fm qz existit h tātū
modo inquātū cōpanē ad intellectum.
ergo rō cōis & suppositi nō dēpēdet ab
esse rei h a cōsideratōe intellect'. h illa
pōt ēē eadē circa s sive exntes sive n
exntes. qz extraneū est ei quod cōcipit
ab intellectu inquātū tale existere sive
nō existere ergo tam suppositū qz cōe
eodē mō se habet ad exntiā & nō exntiā
Ad oppositū cōe est de p se intellū
cuiuscūqz simplr suppositi ergo de quo
cūqz illoz p dīcat p se p mōdō p dīcat
h nō de nō exntibz ut ostēdet post Itē
nō sufficit ad ppositū qz significet p tīcū
lariter illud quod significat suum cōe
uniuersaliē. qz tūc cū sola uox significet
uox ēēt suppositū uocis quod est mani
feste falsum ergo opz qz suppositus sit
idē ēēntialiter cū suo cōi h nō ens non
est idē ēēntialiter cū eo qd est rā nā.
ergo &c. Itē tūc esset falsa ois plis
affirmatiua de inesse in qua p tū nō ēēt
suppositis nō exntibz qz eis de notaret

inesse p dici de omni. cū sint supposita
simplr cois distributi & precipue nulla
eēt uera de inesse ut nunc nec etiā possi
bilis qz pti e' nō possz inesse nō exñtibz
& ita nulla vlis de cōtigēti eēt possibilis
qz pōneret' i aliā de inesse impossibilem

Verif de vitate talū pponum

Utrū hec ē uera cesar est hō.
cesar est aial cesare nō exñte.

Uidef qz sint false. qz uere ens nō pōt
pdicari de nō ente. sed cesare nō exñte
ad huc hō est uerz ens saltē in alijs sup
positis qz alia supposita sunt simplicie
entia in qbz simplr ē ipm ens qz nō pē
igif. pñl arguit de hoie & aiali. Itē
p añ. secūdo pñmentaf. qñ nō ē oppō
in adiecto in pto nec pē eē fm accidēs
tūc tenet pñā a pñctis ad diuisā h hic
cesar ē hō cesar ē aial. in hoc casu nō ē
oppō in adiecto nec pñtur eē fm accidēs
cū pñcet eē sbe uere entis qd est esse
uerissimū qz seqt cesar ē. pñs falsum qz
& añs. Itē in isto casu hec ē vā cesar
ē hō mortu' & sequit ergo nō est homo
quia qd cū de notatōe repugnāte predi
cat de aliquo uere negat ab eodē. añs
probat. Tū quia hec ē uera cesar fuit
homo put li fuit dīc actū terminatū. qz
desinit eē homo qz est homo mortuus.
Tū quia cesar nō est homo uiu' qz nō
ruiut est ergo homo mortu' qz mortuū
& uiuū circa hoiez sunt imediate oppo
sita. Itē i tñsmutatōe sūstāntial' res
amittit nomen & diffinitōnem. qd pñs
dictū ē uerz eē de supposito in cōpatōe
ad spm ergo suppositū in corruptione
qz est tñsmutatio sūstāntial' amittit no
mē & spm. Itē si illa esset uera anti
xpūs ē homo pñ rōne eēt necessaria
qz de supposito cōtigēti dicret mediuz
nē cū modo necessitat' qz idē de eodez
uō possz dici v' cū modo cōtingētie. qz
ois minor in uniformi de cōtigēti cum
de notet medium dici de tali supposito
pñter esset impossibile Itē de structis
pñmis sūstāntijs impossibile ē aliqd alioz
remanere qz oia alia ul' sunt in eis vel

dicūtur de eis. ergo in isto casu secūda
sūstāntia qz significat' p hoiem nō dicat'
de cesare. Ad oppositū hec pñtia ē
necessaria cesar currit ergo hō currit.
ergo mediū cui uirtute tenz ē necāriū
illud ē cesar ē hō. necessitas pñtie ostē
ditur qz aliquādo sequebat' & nunc ma
net idē itellec' ant' & pñtis qui & tūc
& ex eoz intellectu depēdet. pñā ergo
nō sequit. Itē qrtō metaphi. dic añ.
hoc ē hoc. qz hoc significat' h. h cesare
nō exñte est hō de significato ei' cū idē
significat' hō cesare nō exñte qd sigt eo
exñte. Dicit' qz añ. intelligit idē de
pñmo significato termini ut infert de
hoie & aiali bipede nō de pte diffinitōis
vel diffiniti. Cōtra totū significatū
infert pte ergo si sit uerz totū enūtiare
de sbo & pte. si aut' hec pñā aial bipes qz
aial nō tenet hoie nō exñte. qz nō tenet
ipo exñte. qz eadē diminutio fiet utro
bz cū diminutio sit rōe sigtoz que sp
manet eadē. Itē cesare nō exñte est
homo de pte intellectu ei' qz pñtur de eo
pse qz necārio igit' &c. omēs pñe iste pa
tent ex pñmo posterior. Dicit' ad h' qz
ptū eē de intellectu nō cōcludit pñde
eē necāriā h' qz diffinitio l' ps diffiniti
onis pñcet de diffinito singularis aut
nō ē diffinitio nec hoisposito qz null'
sit. qz nō entis nō est diffinitio cū eius
scz nō entis nō sint dīc. Cōn si nō
entis nō ē diffinitio. qz de nō entibz nō
sunt dēmonstratōes. pñā pz qz de sbo de
mōstratōis oqz pñcognosci qdest. pñā ē
pñra añ. pñ posterior qui dicit qz de fre
quēter exñtibz qñ nō sūt pōt hñ de mō
stratio. quod ē manifestū qz nullo toni
truo exñte pōt sciri qz tonitru' ē sonas
terribilis. Itē nō entū sūt diffinitio
nes saltē idicātes qd dñ p nomē nullo
hoie exñte de talis diffinitio de hoie i
illa pñeret aial cum sit ps sigt hois qz
ad huc pñ de ipo pse. Itē seqt cesar ē
cesar ergo cesar ē hō. añs ē uerz & pñs
psequētia patet quia pñs ē de intellē
antecedentis.

Verū ppter hō de vitate illius
 hō ē hō cesar est cesar et in isto
 casu uidet q̄ sint false q̄ ex eis
 seq̄t̄ q̄ cesar ē hō ē. quod oñdit̄ quia
 nec ē oppositū in adiecto nec p̄tio fm
 acc̄is ut uidet̄ q̄ p̄tur cē sbe. p̄ns ē fal
 sum q̄ et aīns. Itē ex istis seq̄t̄ q̄ cesar
 ē hō q̄ cesar ē aīal q̄ p̄ne sunt et in intel
 lectu illoz aīcedētū et hec p̄na sūt fal
 sa q̄ et aīcedētū. Itē qñ affirmatiua
 ē vera oīe ē unione in re q̄l significat̄
 p̄p̄dem. h̄ hic cesar ē cesar nulla est
 vnio in re cū sbe et p̄tū nō sint aliq̄ res
 q̄ zē. Ad oppositū nulla p̄p̄ ē vior
 illa in qua idē p̄tur de se ille sunt tales
 Itē q̄ meta. h̄ ē h̄. sic argutū ē. s̄. Itē
 s̄ me. ca. de fm se. hoīs nūte sūt cāe q̄
 re hō ē hō nulla ē cā Itē 7. meta. q̄re
 q̄re hō ē. hō nūbil ē querē q̄ nūbil ē cer
 tius q̄o possz supponi in illa q̄de i qua
 illud ē dubiū. Itē p̄ aī. in 2. pierme
 nias oīs negatiua ē pac̄is uera. et h̄
 modi reducūt ad aliā affirmatiua p̄ore
 vera et hoc maxie ad illā in q̄ idē p̄ de
 se q̄ vitas illi bonū nō ē malū reducūt
 ad vitatē illi bonū ē bonū. cū q̄ bec sit
 ra cesar nō ē asin et multa alia sic cōue
 nit remouere a cesare seq̄t̄ q̄ cōtingat
 ipm uere affirmari de seipo. Itē per
 ratōnem si negat illa sor. ē sor. p̄cedit̄
 illa sor. nō ē sor. et ulteri⁹ seq̄it̄ q̄ sor. est
 nō sor. talis ei p̄na tenet in oīb̄ ubi p̄ta
 affirmatiua sūt opposita p̄radictōia
 huiusmodi sunt p̄ta simplicia ut dicet̄
 inferi⁹. et ulteri⁹ sor. ē nō sor. q̄ nō sor. ē
 sor. p̄ cōuersiōem et ulterius ex p̄uertē
 te et cōuersiā q̄ p̄cludūt arguit̄ silogisti
 ce sic. nō sor. est sor. sor. ē nō sor. q̄ sortes
 ē sor. p̄missē aut sunt uere p̄ illuz q̄ ne
 gat ergo hec cōclusio simpli est uera.
 nec obstat huic silogismo q̄ non sunt
 nisi duo termini reales. q̄ hic sufficit
 si sint tres termini fm rōem. ut patet
 in silogismo expositorio. sor. aut in pro
 posito habet rōem duoz scz maioris ex
 trematis et minoris. Itē in omni
 silogismo ex oppositis p̄clu⁹ ē ip̄possibil⁹

ex secundo priorū. sed siue res sit siue
 nō sit hic est silogism⁹ ex oppositis in
 secūdo tertie. nullus homo est albus.
 aliquis homo est albus. et sequitur eē
 aliquis homo non est homo. ergo si
 conclusio est impossibilis siue res sit si
 nō sit ergo eius opposita est necessaria
 oīs homo est homo siue res sit siue nō
 Itē siue res sit siue nō hec sunt cō
 tradictoria sor. currit sor. nō currit. uel
 oīs homo currit nō oīs homo currit.
 ergo s̄biectū in utraq̄ est idē h̄ idēz uē
 pōt p̄dicari de seipso cū hoc vbo ē q̄ zē
 Itē p̄p̄dem ad illud et ad q̄dā rōnes
 scz boeci⁹ et aliorū que hic ponūt ut cū
 dicūt sor. est sor. quia hic nō p̄tur sor. tm̄
 h̄ illud totū ens sor. quia res hui⁹ vbi ē
 cū eo quod specificat ipm p̄nt quādo
 p̄tur tertiū adiacēs. sed s̄biectū est sor.
 absolute nō aut̄ ens sor. et ideo in talibz
 p̄p̄ibus nō p̄tur idē de se s̄quāvis hec
 respōsio icludat difficultatē de re vbi
 quādo p̄tur tertiūz vtrū scilz sit ps p̄ti
 de qua forte dicet̄ post. Itē ad p̄positū
 pōt argui sp̄aliter sic. esse quādo p̄tur
 tertiū p̄dicat quod in alio est hoc ē eē
 eius q̄o specificat ipm. ergo hic sor. est
 sor. p̄tur esse sor. et illud est idē forti siue
 eni sor. sit siue nō sit. ergo affirmatiua
 vera. Cōfirmat̄ rōp hoc q̄ tales p̄p̄o
 sitōes cōcedūt esse uere nō ens est nō
 ens. et chimera est chimera ppter hoc
 solū q̄ esse p̄dicati est idēz s̄bo. Ad
 p̄mā istaz q̄onū dici pōt q̄ rō cōis uel
 suppositi nō attribuit̄ ei ut existit s̄z ut
 p̄cipit̄ apud intellectū q̄ ponere aliqd
 existerē fm q̄o sibi attribuit̄ rō cōis h̄
 est ponere ideas sicut plato posuit igit̄
 cōe fm q̄ habet rōnem cōis est nā put
 cōcipit̄ sub rōe dicibilis de pluribus et
 ita suppositū est nā cōcepta apud intel
 lectū sub rōe. nō dicibilis de pluribus.
 sed possibile est apud intellectū eodem
 modo cōcipe nām ut dicibilis ē de plu
 ribz et eadē ut nō dicibilis ē de pluribus
 siue utraq̄ existat siue neutra siue que
 cōcipit̄ ut nō dicibilis de pluribus non

existat et illa que concipitur ut dicibilis de pluribus existat in alijs suppositis. spei in natura concepta ut hic intelligitur per se natura concepta absolute. ergo alia ab existentibus sunt simpliciter supposita finini cois. Assumptum scilicet quod res extrinsecus eodem modo concipitur sicut quando non est extrinsecus. patet quod de his que frequenter fiunt et quando non existunt possunt fieri demonstratōes per alio primo posteriorum. ergo et illa possunt sciri diffinitive quia cognitio de demonstratōe presupponit cognitionem diffinitivam ergo possunt simul concipi apud intellectum per eandem speciem. Est ergo vis ratio in hac natura humana concepta ut hec eodem modo se habet ad naturam humanam conceptam secundum rationem dicibilis de pluribus siue natura concepta ut hic existat siue non ergo equaliter habet rationem suppositi quando existit et quando non.

Quia ista nota cesar antixps et huiusmodi imposita sunt ad significandum supposita hois. nam concepta ut hic cum ipsidem significetur facta qualicumque transmutatione in existentia rei ut posuit est in solone quod tertio sequitur quod si significetur suppositus hois. si autem sint imposita ad significandum simul totum de quo dicitur in capitulo quod circa idem est generatio et corruptio tunc nec significatur suppositum hominis quando existit et quando non existunt. suppositum enim per se est eadem natura cum suo cois supra a quodam modo determinatiori non sicut totum simul se habet ad naturam speciei. sed homo iste ad nunc significat vere suppositum hois. Ad primum argumentum patebit responsio ex solutioe quod sequetur.

Ad secundum patet quod non est ratio suppositi significare particulariter quod suus cois universaliter. sed natura concepta apud intellectum ut hec que quidem significatur per uoces non est uox significans cum suppositum nature concepte apud intellectum ut est dicibilis de pluribus et hec natura ut sic concepta est idem essentialiter nec sic concepte non tamen quod ratio concipiendi cadat in unione que fit cum hoc verbo est. cum dicitur in argumento non ens non est idem nec uere. Dico quod non extrinsecus ut

concipitur apud intellectum potest esse idem alicui quod in alijs suppositis est uerum ens sed inquantum est in eo est non extrinsecus sicut et ipsum ut patebit postea. Ad alio patebit cum queritur utrum terminus cois supponat et distribuatur ubicumque pro omnibus suppositis eius. Ad secundam quodam possunt tales propositiones concedi esse vere quia ad uerificationem propositionis affirmatiue sufficit unio extremorum hoc enim solum significat propositio affirmatiua sed talis est in proposito. in intellectu ei subiecti includitur per se intellectus predicati. hoc dico si cesar et huiusmodi nomina imponantur ad significandum supposita hois tunc enim patet ueritas talium propositionum ex solutioe precedentium quoniam et ex argumentis etiam factis per hac parte. quod quibusdam tacitis in solutioe sequentis questionis et specialiter ex quadam auctoritate aristotelis primo posteriorum de omni est actus. ut de homine animal. si enim uerum est dicere hominem uerum est dicere animal si tunc alterum et alterum. ex qua auctoritate patet quod ad necessitatem propositionis sufficit necessaria concomitantia extremorum ita quod posito uno ponatur alterum licet neutrum necessarium existat. Idem patet quod aliter nulla propositio esset de inesse simpliciter in qua posset cois de supposito suo quia non esset semper uera et nihil posset assumi sub medio in maiori de necessario nisi suppositum cois. ergo nulla maior de inesse posset sumi sub maiori de necessario regulariter. hoc est contra aristotelis propositionem. Ad primam rationem dico quod hic cesar est homo non posset extrinsecus de non extrinsecus si humana natura concepta ut dicibilis de pluribus de eadem natura concepta ut hec. Non hoc cesar est non extrinsecus homo est extrinsecus homo predicatur de cesare quod posset extrinsecus de non extrinsecus. Sic enim quod hic est fallacia accidentis quod homo secundum quod compositus ad primum huiusmodi. prius de cesare est extrinsecus huic pro extrinsecus. et ita inquantum compositus ad primum scilicet est illud de quo homo posset est extrinsecus huic predicato existens. medio autem comparato sub extraneis rationibus ad extrema est fallacia accidentis.

Cōtra saltē incōueniēs est illud quod
 est existēs p̄dicari de eo quod est non
 exiēs quia illorū nō est unio in re. ergo
 falsa est oratio significās ea verificari
 Dico q̄ homo fm q̄ unū cesari est per
 accidēs nō exiēs sicut cesar nō ē exiēs.
 quia pro nullo supposito existēte attri
 buit cesari. natura enī cois ut saluat in
 aliquo supposito n̄ ē min⁹ ens illo sup
 posito. Cōtra aliqua supposita hōis
 sunt exiētia aliqua nō ergo homo est
 equiuocū illis. quia enti ⁊ nō enti cum
 sint cōtradictoria nihil ē uniuocū cōe.
 Dico q̄ existere ⁊ nō existere. cum sint
 extranea nē ut significat per terminus
 nō faciūt equiuocatōem in termino.
 Ad secūdū p̄ncipale dico q̄ hic cesar
 est homo p̄dicat esse p̄ccidēs. quod
 quidē intelligit dupliciter uel sic idest
 fm aliquid extraneus. uel sic idest fm
 aliquid cui⁹ esse de s̄biecto nō ponit esse
 simpliciter de s̄biecto. et utroq; modo
 erit in p̄posito. nā esse hominis de ce
 sare extraneū est ei quod ē esse quādo
 p̄dicat secundū. Itē illud esse q̄ dicit
 p̄dicatōem hominis de supposito suo
 eodē modo se habet qualicūq; trāsmu
 tatione facta circa esse quādo p̄dicat
 secundū. Similiter secūdomodo est
 secūduz accidēs. nam esse hominis ut
 dicit de sorte nō necessario ponit esse.
 Cōtra hoc sequit cesar est albus ḡ
 cesar est. ergo p̄ locū a maiori sequitur
 cesar est homo ergo cesar est. si enim
 esse accidentis quod est minus uerum
 ens ponit esse simpliciter. multo magis ē
 s̄biectū q̄ est uerissimū ē ponit esse
 simplr uer⁹. Itē esse uel est de eēntia
 uel necessario p̄ns eēntiā cuiuslibz ge
 neris ergo ⁊ hois cū homo significet
 uerā essentia. h̄ si utroq; modo fuerit
 ad hominē sequit esse. Itē i p̄ncipio
 secūdi posteriorū dicit q̄ sicut est uere
 scibile quia est uere queribile ergo est
 necessariū predicari esse de quocūq; et
 p̄le. ergo sequit ad quodlibet. Itē in
 eodē secūdo. nō contingit scire quid est

ignorantē sicut. h̄ sciēs hoiez diffinitie
 uel q̄ genus p̄dicat de ipso scit q̄dest.
 ergo oportet p̄scire sicut ergo sequit si
 est animal q̄ est. Dico q̄ fm neutrum
 intellectū p̄dictū p̄dicat ēē secūdu acci
 dens cesar ē albus. quia accidens reale
 siue p̄ccidēs cuiusmodi est albus nulli
 s̄biecto inest nisi exiēt ergo eius ēē de
 s̄biecto necessario ponit ēē absolute
 Cū p̄bat cōsequētia quia ēē substantie
 est ueri⁹. uerū est ēē s̄biectie existentis
 sed esse specificū p̄ s̄biectiā nō ē uerius
 esse h̄ esse existere q̄ esse specificū per
 accidēs. esse ei q̄n p̄dicat tertiu p̄dicat
 vñones extraneorū que necessaria est
 s̄biectie ad s̄biectiā sine existētia extre
 morū nō aut accidētis ad s̄biectiā non
 exiētē. Ad aliud maior est uera de ēē
 ut scilicet existit sic nō ponit p̄dicari de
 for. sed ut intelligit. ⁊ sic ei existē extra
 neat Ad aliud dico q̄ sicut ut sumit
 secūdo posteriorū nō p̄ existere sed p̄
 esse ens ⁊ habēs essentia ut ens est nō
 mē quia oportet scire aliquid essentia
 h̄re p̄scire eēntiā. ⁊ p̄mū ptinet ad
 q̄dem sicut. secūdu ad quidē. Si aut
 auctoritas intelligit de existere hoc nō
 est nisi aptitudinaliter. nihil enī habz
 essentia nisi q̄ aptū natū est existere.
 manifestū est autē q̄ p̄t sciri q̄d ē uox
 licet nesciat aliquā uocē actu existere.
 puta cū aliquis nihil audit actu. Ad
 tertiu p̄ncipale dico q̄ mortuū ⁊ uiuū
 p̄nt actualiter sumi uel aptitudinalit.
 p̄mōdū sunt accēntia eēntie hois s̄gite
 p̄ hoc nomē hō ⁊ sic p̄t cōcedi q̄ cesar
 nō est hō uiu⁹ h̄ mortu⁹. ⁊ quia mortuū
 illomodo nō diminuit ab hoie nec in
 fert nō hoiez. nā diminutio alic⁹ p̄ aliō
 sicut p̄p̄ inter illa d̄z ēē rōe s̄gitor. hō
 aut nō icludit i suo s̄gito oppositū mor
 tui h̄mō sumpti. h̄ si sumat h̄ aptitudi
 nalit forte sic sūt drie i ḡie s̄be cede i s̄
 aiātū ⁊ iaiātū ⁊ sic mortuū diminuit ab
 hoie ⁊ h̄ ē falsa cesar ē hō mortuus bec
 aut uera cesar ē hō uiu⁹ nec seq̄ ḡ uiuit
 sicut nec seq̄ est risibilis ergo ridet.

Cū pbat q̄ cesar est homo mortuus.
 quia fuit homo put fuit dicit actus cō
 pletū r terminatū. neq̄ si fuit p̄dicat
 tertiu adiacēs nō ei terminatū ē in eo
 eē hominē cū ad huc sit homō si autē
 fuit p̄dicet secūdu adiacēs tūc pōt p̄ce
 di q̄ ip̄e fuit homo quia in eo existerē
 est terminatū. vlt tamē cōcedit hanc
 p̄p̄em cesar fuit homo r nō est quia
 vltat magister intellectus ad exītiā
 q̄ ad nō exītiā r de cesare nō est verū
 q̄ est homo exītiā si fuit cū homo de sui
 significato nō importat hominē exītiē
 vnde in multis significatio sermonis
 repugnat sibi r cōuerso. Ad secū
 dā patet q̄lī sequit est uiu' ergo uiuit
 distinctio p̄dicta p̄z in simili de bipede
 quo frequēter utit Arist. pro differētia
 essentiali hōis. cū tamē dicat in quito
 topicorū. nō est omnis homo habens
 duos pedes ergo sūm ap̄itudinē ē dif
 ferētia hōis uel ad min' nō dicit de oī
 hōie sūm actū. Cōtra hoc si cesar nō
 uiuit r uiuere uiuētib' est esse secūdo
 de anima. ergo nō est r si nō ē ergo nō
 est ens. esse eim quādo p̄dicat secūdu
 adiacēs p̄dicat q̄ in se est r si nō ē ens
 ergo nō est homo p̄locuz a supiori ad
 inferi' negādo. Ad istud cōcedenda
 est hec p̄p̄o cesar nō uiuit r hec similē
 cesar nō est de esse existerē r ulterius q̄
 est nō exītiā quia illud ens p̄dicat p̄ eē
 quādo p̄dicat secūdu sed ens sumptū
 pro exītiā nō est supius ad hōiem. vñ
 solet antiqui' dici q̄ ens pōt esse p̄ci
 piū uel nomē. ens participiū significat
 idē quod exītiā quia tenet significatuz
 verbi a quo dēscēdit. ens nomen forte
 significat habēs essentia. id diuidit in
 decē genera r sic cōcedendū ē q̄ cesar
 est ens loquēdo de illo ente nō de ente
 quod est participiū. Ad q̄rtū trans
 mutatio nō cadit circa rē nisi sūm q̄ ex
 istit sic aut nō habet rōem suppositi s̄z
 ut cōcipit apud intellectū p̄ modū nō
 dicibile de plurib'. uult q̄ auctoritatē q̄
 res sūm q̄ existit in trāsmutatiōe s̄bali

nō habeat formā quā prius habuit sed
 ex hoc nō sequit q̄ p̄us fuerit supposi
 tū alicui' cōis r nūc nō esse ei' supposi
 tū quia circa illud nulla facta ē trāsmu
 tatio substantialis. intelligit ergo aucto
 ritas tantū de re que p̄se trāsmutatur
 que est res ut exītiā. Ad q̄ntū si p̄ce
 dat oēm minorē in uniformi de contin
 gēti esse impossibile nihil p̄tra arist. o.
 quia nō eo min' eilet forma silogistica
 bona quā corā arist. l' si sit aliq̄ supposi
 tū in potētia ad formā termini q̄ non
 est p̄se suppositū ēmini tale suppositū
 pōt sumi sub r eilet minor uera. Ad
 sextuz qualē illud dictū i libro p̄ntoz
 sit intelligendū dictū ibi ē. Ad aliā
 q̄dem cōcedēde sunt omnes tales for
 est for. for. ē homo p̄p̄ rōes p̄factas.
 Ad illā partē q̄onis q̄z una est illa
 scz que est de silogismo ex oppositū pōt
 reduci ad solutē p̄cedētis q̄is scz
 q̄ in secūdo p̄orū dicit arist. q̄ nō tūc
 est silogismus ex oppositis ubi aliquid
 affirmat r negat de eodē simplr sed et
 ubi aliquid affirmat de supiori vltiter
 r negat idem ab inferiori uel cōuerso
 r exemplificati quarto secūde sic. ois
 disciplina est studiosa nō ois medicina
 est studiosa. Tertio similiter in propo
 sito eilet hic silogismus ex oppositis.
 omne animal est albū nō omis homo
 est albus r sequit ergo nō ois homo ē
 animal ergo hec cōsequētia est impos
 sibilis etiā homine nō exītiā q̄ non eo
 minus est silogism' ex oppositis ergo
 eius opposita ē necessaria. Si dica
 tur nō existerē talē ratiōem inferioris
 ab hōie rōne animalis sequit q̄ illa rō
 sibi infuit sūm q̄ existerēbat uel ad minus
 q̄ dēpēdebat ab exītiā rei. r p̄p̄is nō
 erat illa rō simplr ab op̄atiōe intellect'.
 intellect' eni in sua op̄atiōe nō dēpēdet
 ab exītiā rei cū r diffinitōes r de mō
 stratiōes fiant de nō exītiātib'. mul
 to magis non exītiātib' pōt attribue
 itētiōes secūdas q̄ oēs ab intellectu cānt
 Cōsimiliter illa ratio q̄ fiebat ad p̄mā

questiōem de pfe p hoc q nō existētūz
sunt diffinitōes. ergo nullo hōie exīte
pōt habere homo diffinitōem et in illa
peneret aīal ergo pfe p dīcat de homie
ad min^o homo pōt hēre pfe diffinitōez
expūmētē quid dīcat per nomē et in illa
necessario poneret animal cum sit de
significatio nomis quia nomē semper
significat idē. Ad primū argumētū
dictū est in questiōe pōi qualiter hic p
dīcat esse fm accidēs. Ad secundū
cōcedant pōnes que sequunt. scilicet cesar
est homo et cōsimiles sicut pus cōcesse
sunt. Ad tertiū dīci pōt q sicut res
se habet ad esse sic oportet ad ueritatē
talis pōpōis esse unionē in re talem
qualis significat in sermone. Natura
autē significata p hoc q est for. est ens
p intellectūz aliōqū intellect^o de eo nō
faceret cōpositiōnem et sic est cōpositiō
eius idē exītis apud intellectū cū seipo
et talis cōpō sūfficit ad ueritatēz. Ibi
res nō est exīstēs ut patet in istis scilicet
chumera est chumera nō est non ens.
Ad primū argumētū illi^o qōnis que ē
de uniuocatōe termini cōis quod ostē
dit terminū esse uniuocū. patz q ens
ut ens est nomē nō est equocū ad illō
quod exīstet et ad illud quod nō exīstet
licet forte ens fm q est participiū sit
equiuocū ad illa. scilicet ens ut ē picipiū nō
est supius ad hominē. Ad aliud iāz
cōcessum est cōe p dīcari de supposito
p hoc uerbū est. Ad tertiū enti et nō
enti ēē si intelligat de istis fm q habēt
ratiōnem cōtradictōriū sic forte nihil
est eis uniuocū. Et si arguat ulterius^o
for. est exīis cesar nō est exīis q eis nō
est aliquid uniuocū est fallacia accēf.
quia mediū est extraneū uni extremo
in quātū cōpatur ad aliud. qā duobus
suppositis quorū alterū exīis est alter
nō aliquid est eis uniuocū in quātūz in
cludūt p se aliquid idē. sed accidit uni
esse exīis et alteri esse nō exīis. quia fm
ista accidētia eis nō cōuenit aliqd cōe
ra. c. Quare forma arguendū nihil

valeat patet in simili arguēdo sic albo
et nō albo nihil est cōe uniuocū cū sint
contradictoria iste homo est albo et ille
non est albo ergo isti hōi et illi nihil est
uniuocū nō ualet pōia. qz hoc p dīcatū
nō habere aliquid uniuocūz istis inest
rōe affirmatōis et negatōis sicut et hoc
quod est cōtradictoria ēē et nō ēē ratiōe
eorū q sūbunt forme et in minori sūmūf
illa que sūbūnt istis formis. Quō ostē
ditur illa ppositiō enti et nō enti nihil ē
uniuocū p hoc q nō omnibz entibz est
aliquid cōe uniuocū. negāda est pōia
quia nihil idē cōceptū apud intellectū
includūt in conceptu omnīū entīū sed
aliquid idē cōceptū apud intellectum
pōt esse de intellectu ei^o cui accidit exīstē
et eius cui accidit nō exīstere. Aliter
potest dīci ad tertiā questiōem illarū
triū sustinēdo ea que dīcūt ad pce
dentes questiōes duas scz q supposita
tā exītia q nō exītia sint simplr suppo
sita imini cōis et uniuoce. Ad h fm aī
quos nō oportet cōcedere cōe p dīcari
de his et de illis rē cū hoc uerbo est. qā
simplr supposita sunt et uniuoce q cūq
includūt eandē rōem termini fm quā
cūq differētā tps quia significatūz
termini nullā differētā tps sibi deter
minat. pōt ergo stare cū uniuocatōne
q homo p dīcet de antīpō eū fore et de
cesare eū fuisse. quia illa non uariant
significatū termini et hoc forte itellexe
rūt qui dixerunt illa esse supposita di
uerse appellationis. quia non eodem
modo appellātur a cōi l3 forte picipit
idē significatū cōis. Ad ratiōes que
sunt cōtra uniuocatōem. Ad pīmaz
pōt dīci q suppositū exīis et non exīis
uniuocat in ente. qz ens fm unū sūgū
vī de eis h nō cū hoc uerbo est. Ad
secundū pcedit q predicatio cōmunis
de quocūq supposito est essentialis.
nō tū oz oēm pōiōē essentialē esse ue
rā cū hoc uerbo est h sūfficit cū q cūq
uerbo cuiuscūq orie tps. Ad tū
dīcat sicut pus dictū est ad argumēta

Ad primū dicit q̄ hec p̄na nō valet
cesar currit ergo homo currit. q̄ nūc
nō appellat cesar ab hoīe cū uerbo de
p̄nti h̄ sequit cesar cucurrit p̄ tpe pio q̄
appellabat ab hoīe ergo homo currit
et p̄ tpe illo p̄ quo appellabat ab hoīe
cū uerbo de p̄nti sequebat cesar currit
ergo homo currit. Ad aliud dicitur
Alī. ē intelligēdū de cōpōe significata
p̄ uerbū cuiuscūq̄ orie tps. Ad aliō
negat hec p̄na. cesar est cesar q̄ cesar ē
homo. sequit aut quādo cesar appella-
tur ab hoīe cū uerbo de p̄nti ēē.

Verū iuxta p̄dicta utz t̄min⁹
cōis supponēs respectu uerbi
de p̄nti supponat t̄m p̄ p̄ntib⁹.

Q̄ sic uidet q̄ aliter hec ēē uera albū
ē nigrū. et ita sedēs pōt ambulare i sen-
su cōpōis q̄ possz habere hāc cām ueri-
tatis quod fuit albū est nigrū si subm
possit stare p̄ p̄terito. et similē de alio
exēplo hec ē possibilis sedēs ambulat q̄
sedēs qui fuit ambulat. modo illa ē fal-
sa albū est nigrū. Tū q̄ ex ista albū est
nigrū sequit q̄ albū nō est albū. et p̄tra-
dictoria illa scz esse albū est uera q̄ idē
p̄dicat de eodē ergo duo cōtradictoria
sunt sil uera. Tū q̄ p̄pōes de p̄tis p̄tra-
rys ēēnt sil uere hec scz albū ē albus et
albū ē nigrū. De reliq̄ dicit ar. q̄ sen-
sus cōpōis ē falsus. Itē p̄nti in tali
p̄pōe restringit ad stādū t̄m p̄ his q̄ sūt.
q̄ et s̄m. p̄bō p̄ntie q̄ alit nō possit esse
p̄uersio line figura dictōis. p̄bō autis
Tū q̄ sic dicēdo b. ē. res uerbi ē p̄tum
apposito a. faciet unū cū re uerbi q̄ idē
ēēnt isti b. ens a. ut p̄tū restringit p̄ ens
specificās ipm. Tū q̄ alit nō sequeret
homo est albū q̄ homo est. p̄bō. quia si
albū a pte p̄tū pōt stare p̄ eo q̄ existit et
pro eo q̄ nō existit indifferēt s̄m q̄ p̄
dicat. ergo s̄m q̄ p̄tū indr̄nter se bz ad
existere et nō existere. ergo s̄m q̄ p̄tur
neutrū ponit. et pari rōne ēēnt p̄na i oib⁹
negāda a cōiunctis ad omnia ut uidet q̄
frustra coceret in secūdo p̄iermentas

in quo tenet et in quo nō. Itē p̄pō nō
intelligit sine extremis p̄ ast. in fine ca-
pli de uerbo. q̄ p̄ eodē tpe intelligit p̄pō
et extrema ergo utrūq̄ extremū restri-
git ad illud tps q̄ p̄pō mēsurat. Itē
p̄pō ē forma extremorū forma uero est
p̄ncipiū intelligēdi aliqd s̄m ei rōem.
q̄ extrema intelligūt s̄m rōem p̄pōis

Ad oppositū si in illa de p̄nti t̄m starz
pro p̄ntib⁹ duo cōtradictoria ēēnt s̄m
falsa. p̄bō p̄ntie ponat nullū hominē ēē
hec ē falsa oīs hō ē et illa aliq̄s hō nō est
si s̄m stet p̄ ente t̄m q̄ s̄gē aliq̄s hō q̄
ē nō ē. Itē sequeret si t̄m starz p̄ p̄nti-
tib⁹ q̄ oēs tales ēēnt false. com⁹ fit. i. dō
gnat. q̄ sequeret illud fieri q̄ est. q̄
falsum ē. q̄ fieri ē uia a nō ēē ad ēē et p̄
p̄ntis quod est nō fit. Si aut oēs tales
falsae essent sequeret q̄ oēs ille essent
falsae com⁹ ē facta. homo est generat⁹.
quia fieri et factū esse sunt eadē. et ita h̄
p̄pō esset uera quidqd ē est nō factū.

Itē sequit antip̄pus currit q̄ hō cur-
rit. quia minor s̄m̄tellecta vtute cur-
rit tenet cōsequentia est necessaria sicut
dictū est. ergo homo in cōsequēte pōt
stare pro cesare. ergo pro eo quod nō
existit. Itē termin⁹ p̄mo supponit
suum significatū in omni p̄pōitione et
non pro supposito nisi quia suppositus
ē idē significatū. aliōqn nulla uniuersa-
lis ēēnt uera ergo equaliter supponit
pro suppositis que equaliter se habent
ad significatū cōis sed huiusmodi sunt
tam ex̄ntia q̄ nō ex̄ntia sicut p̄us oñsū
est. ergo p̄ omnib⁹ fit equaliter suppo-
sitio. Itē q̄ non artef vtute uerbi
p̄robatio. tum quia illud quod distat
ab aliquo in oratione non innouat ali-
quid reale circa aliud distans. quia oē
contrahens reale cadit in idem extre-
mum cum contracto certo aliter hec
posset esse uera. homo est mortuus q̄a
si illud quod est a parte predicati pos-
set contrahere subiectū realit. q̄ illud
q̄ ē a pte predicati posset diminūē s̄m
p̄obātia hāc esse uerā cesar est homo

quo ad ppositū enī nō est differētia de
 determinatōe cōtrahēte et diminūente
 stare ergo homo hic in subiecto p ho
 mine diminuto p mortuū et ita hec eēt
 vera homo est mortuus ad quā sequit̃
 per Aristo. ergo homo est nō homo qz
 mortuū per ipm secundo pīermentias.
 includit oppositūz hoīs ad quā sequit̃
 cōtradictio. ergo duo ptradictoria ab
 solute sine determinatōe ut significāf
 per hec noīa homo et nō homo pdicarē
 tur de seinuicē. Qsi hec sunt incōueni
 tia sequit̃ q illud quod est illud qd est
 a parte unī extremi nō posset cōtrahē
 illud quod est a parte alteri extremi.
 sed cōpositio se tenet ex parte pdicati
 ut dicit post. ergo tēpus qd est circa
 cōpositōem nō pot refrigere subiectū.
 Tū quia cōtingit intelligere actū mē
 suratū tempore pnti inesse subiecto pro
 supposito quod fuit uel pro omnibus
 que fuerūt sunt et erūt fm intellectū lz
 sit falsum. ergo et cōtingit significare
 hoc sed impossibile est significare hoc
 si tēpus pns circa pdicatū faceret sub
 iectū tantū stare pro suppositis q sunt.
 ergo illa ipotelis interimit finē sermo
 nis qui est ut per eum possit omis intel
 lectus pceptus noster significari.

Utra hoc querit̃. Utrum in
 ppositiōe de pterito stet sub
 iectū tantū pro illis que fuerūt
 et de futuro tantū pro illis que erūt. Q
 sic per illas duas ratōes factas ad pre
 cedentē questōem de cōpositōe. Itēz
 sequit̃ homo qui fuit ergo homo fuit.
 quia oppositum consequētis quod est
 nullus homo fuit. nō pot stare cum an
 tecedēte cū repugnēt implicatōi. Eodē
 modo arguit̃ de futuro. Itē nisi sub
 iectū stare in illa de pterito pro illis q
 fuerūt. hec ppositio homo fuit eēt fal
 sa posito q omnes nunc exītes essent
 in pīstari sui cē et multi alij pīessissent
 eos. et si illa esset falsa tunc hec esset
 vera nullus homo fuit. ergo sequitur
 nullus homo qui fuit fuit. qz oppositū

cōsequētis nō potest stare cū antecede
 te. sed istud consequēs est falsus null?
 homo qui fuit fuit. quia ei? cōradictio
 ria est uera ergo et antecedens ex quo
 sequit̃. ergo cōradictoria uera. due ul
 time ratōes tantū modo probāt q sub
 iectū nō stet pro pteritis et futuris non
 q tantū pro illis. Et ad idē est secūda
 ratio facta ad primā partē precedētis
 questōnis. Ad oppositū qd nō tantū
 probāt due ultime ratōes ad oppositū
 pcedētis questōnis. Itē si posz stare
 illa de pterito pro pteritis illa eēt uera
 albū fuit nigrū. ergo et sua de presenti
 aliquādo fuisset uera qd falsus est cuz
 pdicet oppositū de opposito.

Utra hoc queritur. Utrū in
 omni ppositiōe in qua nō addit̃
 termino cōi aliquod ptabes
 immediatū distribuat terminus cōis p
 quibuscūqz eius suppositis simpliciter
 Q nō uidet̃. quia tūc maiore exīte
 de inesse ut nunc. et minori de cōtingenti
 esset silogism? utilis imo ut uidet̃ regu
 latus. quia pro quocūqz supposito acci
 pere mediū in minori uirtute pīgētie
 pro eodē distribuet̃ in maiori cōsequēs
 est falsum cōtra Aristo. pmo priorū.
 Item in hac acceptiōe quod est. aut
 stat subiectū in illa pro omnibz ple sup
 positis et tūc quelibet de cōtingenti et qli
 bet de inesse in qua ponit̃ impossibile.
 cum nullus actus possit idē cōtingēt
 inesse suppositis cuiuscūqz drie tēpis.
 aut tantū pro existētibz et tūc cū in sua
 de inesse stet pro omnibz suis suppositis
 p p situz poterit uniuersalis de contin
 genti esse uera. et tamen sua de inesse
 impossibilis. Item maiore existēte
 de necessario et minori de contingenti
 esset silogismus regulatus. quia que
 cūqz sumūt̃ sub in minori pro illis
 fieret distributio immediate. Itēz
 ad hoc sunt omnes rationes que pro
 bant. q terminus communis stet in
 aliqua ppositiōe tantum pro sup
 positis vnius differētie tēpis. quia nō

distribuit nisi p illis p quibus supponit.
 Ad oppositū sequitur omnis hō currit
 ergo cesar currit. sicut sic ois homo cu
 currit ergo cesar currit. sicut ois hō
 currit ergo cesar currit. et ita de quocūq;
 supposito cuiuslibet orie tēpis. ergo cōe
 respectu cuiuscūq; p dicitur distribuit p
 quibuscūq; suppositis. omēs bec pñe
 patēt qā minores de pñti p qñ ille pñe
 reducūt in silogismos sunt necērie ut
 p3 ex p dicitis. Itē uniuocū supponit
 pro multis signo sibi addito supponit
 pro multis. sicut terminus cōis uniuocus est
 ad quocūq; supposita ut p3 ex dictis.
 Itē p oio eo fit distributio in vlt quod
 pōt sumi sub. p dicitur de oī huiusmodi sunt
 quocūq; supposita ut p dicitur ē. qñ omia
 sunt sicut supposita termini. Ad ou
 as pmas qñes dicēdū q terminus cōis
 in quocūq; p pōe siue de pñti siue de fu
 turo supponit p quibuscūq; suppositis
 siue exñtibz siue nō exñtibz qñ nō addi
 tur sibi imediate de terminatio aliq con
 trahēs ad supposita unius orie tēpis.
 Et iuxta hoc cōsequēter ē dicēdū ad
 3. q. q. p oibz distribuit in quocūq; p pōne
 in qua absolute sumit. quod p3 qñ qñ
 cūq; suppositū infert suū cōe respectu
 cuiuscūq; p dicitur et infert ex suo cōi di
 stributiuo. qñ utrobiz minor intellecta
 in q scz cōe p dicitur de suo supposito cū
 hoc uerbo est ē necēria. ergo cōe pro
 quocūq; supposito supponit et distribuit.
 Causa autē p pūe ē q cōe qñ nō spe
 cificat p aliqd imediate additū supponit
 absolute suū significatū ergo ēqlit p
 oibz q ēqliter se hñt ad suū significatū
 huiusmodi sunt tā exñtia q nō exñtia
 ergo p oibz supponit ēqliter. et p pñs
 distribuit. nec aliq p dicitur ipm ptra
 hit ut oñsuz ē in opponēdo. qñ ptra hēs
 et ptractū tēdūt in idē extremū. et qñ cō
 uenit intelligē p dicitur sumptū sibi qua
 cūq; rōe inesse supposito p suppositū cu
 inscūq; orie tēpis uel p oibz simul ergo
 et significare ergo p dicitur nullā rōem
 supponēdi tribuit sibi. Ad primam

rationem pme qñis notādū q forme
 accidentalis significare in cōcreto aliō
 est suppositū aliud ē subiectū qñ cōe est
 idē cēntialit suo supposito s nō suo sbo
 licet ergo cōcedit terminū cōem posse
 stare p suppositis exñtibz et nō exñtibz
 nō tm hoc cōcedit de sbo qñ aliquādo
 habuerit formā et p pñs bec nō ē vera
 albū ē nigrū licet eni sibi qñ aliqñ fuit
 albū nūc sit nigrū nō tm suppositū albi
 quod fuit aliqñ albū ē nigrū. qñ de isto
 supposito etiā qñ nō existit p dicitur suū
 cōe cū hoc uerbo ē. et p pñs oppositū
 sui cōis p nullo tpe uere p dicitur de ipso
 p hoc p3 ad aliud exēplū. qui eni dicūt
 tales p pōes in qñ sibi cōcreta esse
 distinguēdas fm p pōem et diuisionē nō
 intelligūt q significata cōis uel ei p pōe
 suppositū possit accipi p eodē tpe uel p
 diuerso cū p dicitur sed hoc intelligūt
 de sbo forme accidentalis. et ita h ē fallā
 in sensu p pōito sedēs pōt ambulare p
 quocūq; supposito p pōe supponat sedēs
 et sicut p subiecto cū intelligit iformari
 forma sessidīs p illo tpe p q p dicitur
 sibi unū. Contra hoc nigrū et album
 qñ fuit loquendo de supposito pterito
 albi pñt dici de eodē sbo qñ unū de alte
 ro pōt p dicitur. añs p3 qñ uerū ē dicere
 de illo qñ ē albū qñ fuit et qñ est nigrū
 pñt patet qñ sequit si fuit albū ergo ē
 albū qñ fuit. Ad illud dici pōt qñ al
 bum quod fuit loquendo de p pōe sup
 posito albi nō dicitur nec de illo quod
 bene fuit album. sed dicitur de eo pro
 pterito et ex altera de pterito et ex
 altera de presenti. nō sequitur de pñti
 ergo non sequitur hoc qñ album pte
 ritum sit nigrum. Ad probatōnem
 negatur bec consequentia. hoc fuit al
 bum. ergo hoc est album quod fuit.
 Non enim sequitur si suppositū albi
 dicatur de subiecto cum fuisse qñ dicitur
 de eo cum est. illud enim pteritū sup
 positum non est existens. subiectum
 est existens. non existens autem non
 potest predicari de existente.

Si etiā arguit qd fuit albu est nigrū
ergo albu est nigrū. añs est distinguē
dū. quia aut quod refert sbiectū albi et
tūc cōsequētia nō valet quia album nō
stat p sbiecto pterito sed magis est fi
gura dictōis cōmutādo qd in quale si
quod referat suppositū alb itūc psequē
tia bona est añs autē falsū. Contra
saltē uidet qd hienō predicat cōtrariū
de cōtrario qd fuit albu ē nigrū qd albu
quod fuit et nigrū quod est nō contra
riant nec pari ratōe unq. possibile erit
pdicari cōtrariū de ptrario. Ad hoc
dicit qd albu quod fuit loquēdo de p se
supposito albi inquātū includit de p se
formā sui cōis cōtrariat nigro et sb illa
rōne supponit p suū cōe et tāta est ibicō
trarietas quāta inter albu quod est et
nigrū. Similiter ad illā sedēs ambu
lat patet qd nō est uera quia suppositū
pteritū uel futurū sessiōis nūquāz est
ambulās. qui autē ponit talē ppōnem
sedēs pōt ambulare esse distinguēdam
fm ppōem et diuisionē non ponit hoc
a pte suppositi s sbiecti. pro quocūq. ei
supposito sumāē extrema est sensus cō
positi et falsus quia suppositū cuiuscūq.
tpis ex una parte nō pōt uniri cuiuscūq.
supposito ex alia parte. Ad secūduz
pōt dici qd equaliter indifferēter stat p
dicatū in ppōe sicut et sbiectū qd pñtis
ratio pbat utrūq. puenit enī intelligē
predicatū p quibuscūq. suppositis siue
omnibz siue aliquibz attribui sbiecto
pro quibuscūq. suppositis sbiecti siue
oibz siue pluribz. et hoc mediāte qua
cūq. ppōne ergo cōuenit significare. q
quecūq. ppō nullā determinatōez ponit
pro suppositis circa extrema nec circa
predicatū nec circa sbiectū cui pdicat
oppositū de opposito. Dicendūz ad
pñā pbatōem qd res ubi posito qd essz
ps significati qñ est pdicat tertiū adia
cēs adhuc illa nō specificat illud quod
sbsequit ipm sed ecōuerso ut hic omis
homo est aial. si ens sit pars predicati
illō nō specificat aial ad stādū p exñtibz

tantū sed aial specificat illud. qā quādo
est pdicat tertiū adiacēs adhuc pdicat
quod in alto ē nūc aut ens specificatū
p aial ita est indifferēs ad supposita sic
aial uel forte ut uidebit post res uerbi
nō est pars pdicati. Ad secūdā pba
tōnem cōcello qd nūquā abesse pdicato
tertio sequat ēē pdicatū secūdu saltem
in ante specificat ēē p terminū nōtalem
nō sequit qd frustra determinet aristo.
in secūdo piermenias a quibz cōiunctis
tenet cōsequētia ad diuisā et a quibz nō.
quia in alijs cōiunctis ab esse quādoq.
sequit diuisim ut iste est homo currēs
ergo iste est homo. in alijs uero nō ut
iste est bon' citbare' ergo est bonus.
et illud est magis ad ppōitū. Ad n. qd de
esse. dicit enī ibi in lra. qd in quātūcūq.
pdicatis nec ulla oppō inest et fm se p
dicant et nō fm accidēs. i. nō fm aliqd
extraneū sue rōni pprie. In his autēz
simpliciter uer est dicere ubi nulla fit
mētio spālis de esse et specificat magis
de alijs pdicatis cōpositis. Ad tūz
cōcedendū est qd extrema intelligūt
pro eodē tpe p quo cōpō. sed ex hō
sequit qd tm p suppositis unius tpis.

Ad quartū silitur pōt concedi qd est
pñcipium intelligēdi extrema quo ad
aliquē modū circa extrema sed non de
reali acceptōne p suppositis. qd impos
sibile est intelligere terminū pro quibz
cūq. suppositis sb rōne pñcipalitatē
vel pteritōis. et hoc est qd solet dici qd
cōcedēda est restrictio modalis et non
realis. Ad pñm argumētū in oppo
sitū dicit qd positū est impossibile. scilz
nullū hominē esse. Vel aliter qd si sbm
qd bateat aliqua supposita entia tātūz
stat p illis. si nullū tūc stat p n exñtibz
et tūc nec est sensus aliquis homo qui
est nō est. Cōtra istā rñsionē illō posi
tū si sit impossibile non est impossibile
includēs incōpossibilia qz pōt concipi
sine repugnātia intellectuū. ergo ppē
illud positū nō sequit cōtradictoria esse
simul uera. qz impossibile nō sequit ex

minus impossibili. nec minus impossi-
bile ex falso cōtingēte. ex eo enī qđ pōt
cōcipi nō sequit̃ illud idē qđ nō pōt p-
cipi sine repugnātia. intellectuū. qđ cōtra-
dictoria esse simul uera sequit̃ ex alio.
scz qđ sūm ponit̃ stare t̃m p exētibz.

Itē arguit̃ de singulari qđ possibile est
nō esse. Cōtra secundā r̃sionē si ho-
mine nō exīce sit hec uera homo nō ē.
et sicut homo p nō exīte in cōsequente
tūc est bona homo qui nō est non est.
ergo homo nō est quare cōde infer̃ re-
spectu p̃dicatū ex illo supposito pro quo
supponit̃ respectu p̃dicatū. ergo eadem
cōsequētia tenebit̃ hōie exīte qđ idem
erit intellect̃ aūtis et p̃ntis nec itellēs
propositū mutabit̃ ppter mutatoz rei
in exītia. et tūc nō mutat̃ eadē oratio a
veritate in falsitate et eoduerso quod ē
cōtra Arist. in p̃ntis caplo de substantia.

Ad q̃ntā rōem in cōtrariū r̃ndet̃ qđ
p̃ma pbatō t̃m pbat sūm nō restringi
p aliquid circa cōpōem quare distant.
sed nō pbat qđ p̃dicatū restringat̃. quia
cōpō cadit in idē extremū cū ipō. Ad
secundā pbatōem dicit̃ qđ p̃tigit signifi-
care p̃dicatū inesse s̃biecto p omnibz
suppositis cuiuscūqđ t̃pis p cōpōem de
p̃nti p̃terito et futuro sic. omnis hō qui
est fuit ul̃ erit est albz. et sic intelligēdo
in s̃biecto totū dīstīctū distribui p cir-
culocutōem. dicit̃ in alijs cōceptū esse
exp̃mēdū qđ nō pōt p ēminū absolute.

Cōtra cōtingit̃ p̃nti istud inesse eiūs
s̃biecto p eius p̃se suppositis q̃buscūqđ
inquātū p̃cipiāt formā cōis ex quoz
rōem ut sic intelligit̃ ē t̃ps et dīstīctio
et quilibet pter intellectū sui cōis ergo
et significare h̃c nō significat̃ p talez
circulocutōnem. plus enī significat̃ in
tali dīstīctōe et a pte tēporz qđ intelligat̃

Itē tali p̃pōe manet cōpō de p̃nti
sicut in alia. ergo si cōpō de p̃nti semp
restringat̃ extrema ad supponēduz pro
p̃ntibz adhuc hoc totū homo qđ est et.
sumet t̃m p p̃ntibz et erit sensus omis
hō qui est fuit uel erit est albz nugatio

est et est p̃cessus in infinitū. p̃ma p̃ntia
patet quia equaliter sūm est indifferēs
qui est uel fuit uel erit et cōlū cōpositio
de p̃nti Ad aliā qđem dicēdū p̃nter
qđ termin⁹ cōis in omni p̃pōe qđ nō ad-
dit̃ aliquod cōtrahēs immediatū dīstri-
buit̃ pro quibuscūqđ p̃se suppositis q̃re
quodlibet pōt sumi sūm p̃ dīci de omni. et
quodlibet sequit̃ ad distributū et ppter
rōes p̃fatas et sequit̃ ex solutiōe qōnis
p̃cedētis. signū enī additū termino de
notat̃ ip̃m sumi uniuersalit̃ pro oibz
quibz est cōde ut supponit̃ in indiffinita
illa sunt quēcūqđ. Ad p̃mū argumē-
tū in cōtrariū dico qđ silogisim⁹ ē inutil⁹
quādo maior est de inesse ut nūc. quia
tūc p aliquo t̃pe unīc mediū minori ex-
tremitati in minori qđ p quo maior est
vera. minor enī de cōtingētī pōt accipi
vera p futuro p quo nō opz maiorē ēē
verā cū sufficiat eā ēē uerā p uno t̃pe.
Sed qđ maior est de inesse simpliciter
pro quocūqđ t̃pe sit minor uera p eodē
est maior uera qđ est sp̃ una id nēce est
extrema uniri in medio p eodē t̃pe nō
aūt quādo maior ē uera de inēc ut nūc
et nō est defect⁹ ppter uariatoz suppo-
sitorū p quibz sumit̃ mediū in maiori et
minori. Ad secundū pōt dīci qđ nullū
p̃se suppositū cōtingēt̃ p̃p̃at ad illud
cur⁹ est p̃se suppositū h̃c necessario. qđ in
hac acceptōe que ē b̃ sumit̃ sūm p oibz
p̃se suppositis inquātū sunt p̃se suppo-
sita. Cū dicit̃ ergo ois p̃lis de cōtin-
gētī i illa acceptōe ē falsa et ois de inēc
ei cōrespōdēs est impossibilis. Ul̃ h̃c pōt
cōcedi nec ppter h̃c deficit aliqd de arte
silogislandi qđ silogisimus non dēpēdet
ex ueritate l̃ possibilitate. p̃ponuz h̃c ex
necessaria hitudine p̃missaz ad p̃clōez
Ul̃ alit̃ pōt dīci qđ h̃c p̃teritis inq̃tuz
p̃terita sūt impossibile sit aliqd p̃tigit̃
inesse. qđ respectu p̃teriti nō est potētia
tamē quibuscūqđ suppositis cōis inq̃tū
p̃cipiāt formā cōis nō est impossibile
aliquid p̃tīgēt̃ inesse qđ extranea ē
eis p̃teritio et cetera dīc̃ t̃pis inq̃tuz

k

sunt p[ro]p[ri]e supposita cōis. in alia autē ac-
ceptōe scz quod cōtingit esse nō sumit[ur]
p[ro] alijs cū in illa quod est sumat[ur] p[ro]
oib[us]. sed in illa quod cōtingit sumit[ur]
p[ro] aliquib[us] s[ed] alia rōe que ei p[ro]p[ri]e sum-
pta nec[ess]ario p[ro]p[ri]at ad cōe s[ed]m cōtingētā
contingeter cōpanē ad idē q[ui] cōtingētā
accidit p[ro]p[ri]e supposito r[ati]o s[ed]m illā ratiōem
forte sumit[ur] p[ro] aliq[ui]b[us] suppositis i hac
acceptōe q[ui] cōtingit eē. nō mix[ta] ē aut[em]
illud q[ui] absolute sumptū ē p[ro]p[ri]e suppo-
sitū cōis si sumat[ur] sub rōe alieu[rum] quod
est ei extraneū in quātū ē suppositū esse
pacc[us] r[ati]o cōtingēt[ur] s[ed] cōi. ut iste hō ē
p[ro]p[ri]e suppositū hois r[ati]o nec[ess]ariū. iste hō al-
bus cōtingēs suppositū. ita aut[em] accidit
existere p[ro]p[ri]e supposito p[ro]p[ri]e hominis sicut
albi. Itāc aut[em] acceptōem q[ui] ē ponēda
est habē p[ro]p[ri]e ex rōe termini in se q[ui] de se
accipit p[ro] oib[us] p[ro]p[ri]e suppositis sic sumit[ur] i
illa acceptōe. alia aut[em] acceptōnem q[ui] cō-
tingit eē in qua sumit[ur] p[ro]p[ri]e eisdē s[ed]m sub
alia rōe h[ab]et p[ro]p[ri]e ex modo cōtingēt[ur] qui
mod[us] l[ib]et nō possit p[ro]ferre termino acce-
ptōnem p[ro] suppositis aliq[ui]b[us] determinatis
t[ame]n p[ro]p[ri]e cōferre ei acceptōnem p[ro] illis p[ro]
quib[us] staret s[ed]m se sumptū t[ame]n sub alia
rōe. q[ui] ois cōpō p[ro]p[ri]e de reliquere modū
intelligēdi circa extrema licz nō realē
artatōem ad supposita. Sic ponēdo
p[ro]p[ri]e cōcedi q[ui] iste acceptōes sunt an[te]s
ad p[ro]p[ri]e de cōtingēt[ur] r[ati]o distinctiue se
h[ab]et ad r[ati]oem sicut ad in diffinitā l[ib]et uni-
coactu distribuat[ur] termin[us] p[ro] omnib[us]
p[ro]p[ri]e suppositis. t[ame]n nō distribuit[ur] b[ea]t[us] nico-
actu p[ro] oib[us] in quātū sumit[ur] s[ed]m extranea rōe

Cōtra hoc in illa acceptōe quod ē.
est cōtingētā circa cōpōem que reliq[ui]t
modū intelligēdi cōsistētem circa extrēa
ergo si in illa acceptōe scz q[ui] cōtingit
nō sit nisi mod[us] intelligēdi talis circa
extrema sequit[ur] q[ui] nō ē differētia inter
acceptōem q[ui] in utraq[ue] sumit[ur] p[ro] oib[us]
p[ro]p[ri]e suppositis t[ame]n s[ed]m rōe intelligēdi cōti-
gēt[ur]. Itē mod[us] cōtingēt[ur] non potest
reliquere circa s[ed]m acceptōem p[ro] s[ed]m
suppositis sumptis sub extranea rōe.

Tū q[ui] tūc p[ro]p[ri]e eisdē s[ed]m eadē rōe sumeret
in alia acceptōe. q[ui] est cū illa sint cō-
tingētā circa cōpōem. Tū q[ui] mod[us]
cōpōis poneret determinatōem realez
circa extrema nā supposita p[ro]p[ri]e nō sunt
pacc[us] supposita nisi intelligā s[ed]m aliq[ui]d
rōe reali supaddita p[ro]p[ri]e aut[em] nihil rea-
liter innovat circa extrema ut p[ro]dictūz
est id p[ro]p[ri]e dici q[ui] bec p[ro]p[ri]e oē q[ui] ē in qua
stat termin[us] p[ro]p[ri]e q[ui]buscūq[ue] suppositis p[ro]p[ri]e
q[ui]uis talis rō sit circa ipa q[ui] eē intelligā-
tur eē p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e. Itē ex v[er]itate s[ed]m ois
in p[ro]p[ri]e de cōtingēt[ur] alia nā omne
q[ui] cōtingit eē nec ex significatōe nec
ut accidēs licet ex p[ro]p[ri]e n[ost]ra id d[icitur]
accepta hoc ē cōtingit accipe intellectū
p[ro]p[ri]e nisi q[ui] h[ab]et cōformior ē mō p[ro]p[ri]e
q[ui] alijs p[ro]p[ri]e t[ame]n sumpta p[ro]p[ri]e in isto
intellectu tenet formalit[er] silogism[us].
Ad tertiū p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e dici q[ui] ad per-
fectionē silogismi nō sufficit illō sumi
sub in minori p[ro]p[ri]e q[ui] fit distributio in ma-
iori sed o[mn]i s[ed]m illa rōe illud sumi s[ed]m q[ui] fit
p[ro] eo distinctio sic iste silogism[us] nō est
p[ro]p[ri]e ois h[ab]et nec[ess]o est aial. iste homo
albus ē h[ab]et ergo zc. q[ui]uis p[ro] illo hoie fiat
distributio in maiore s[ed] hoc ē q[ui] p[ro] ipso
fit distributio in quātū p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
hois r[ati]o sumit[ur] sub rōe albi ita in p[ro]p[ri]e
si suppositū q[ui] ē p[ro]p[ri]e sit idē cū eo q[ui] est
cōtingēs p[ro] eo in quātū ē p[ro]p[ri]e suppositūz
fit distributio in maiore de nec[ess]ario et
nō sumit[ur] sub. sic in minori de cōtingēt[ur]
s[ed]m extranea rōe. uel p[ro]p[ri]e dici q[ui] suppo-
sitū cōtingēs nō ē p[ro]p[ri]e suppositū. q[ui] q[ui]
libet p[ro]p[ri]e suppositū necessario cōpatur
ad cōe.

Verit[as] utroz bec sit vera cesar
est h[ab]et cesare nō ex[ist]e suppositi
to q[ui] idēz termin[us] significet re-
ex[ist]e r[ati]o nō ex[ist]e te uniuoce ut. s. dictū ē.
Et uidet[ur] q[ui] sic. q[ui] dicit philosoph[us] in
meta. q[ui] termin[us] significat hoc est sed
cesar significat hoies zc. Itē q[ui]dā
includit in p[ro]p[ri]e de uer[itate] de eodē de q[ui] ipm
p[ro]p[ri]e h[ab]et includit in cesare r[ati]o de intellectu
eius s[ed]m bec est vera cesar est cesar h[ab]et

erit vera cesar est hō. s. q. hec sit vera
cesar est cesar. pbo quia hec ē uera chi
mera est chimera. similiter nō ens est
nō ens cesar aut est nō ens ergo zc
¶ Meterea nulla p̄tio est uerior illa in
qua idē p̄tur de se s. hic p̄tur idē de se s.
Itē in silogismo ex oppositis seq̄t ip̄s
sibile sed ex his cesar est hō cesar nō ē
homo sequit̄ cesar nō est cesar s. hoc ē
impossibile ergo oppositū uerū. Ad
aliā partē p̄ncipalit̄ ubi est ponit̄ p co
pula significat ut nūc s. m. philosophū
ergo si cesar est hō est nūc hō. Itē cū
hoiem necario cōcomitē uerere intel
ligere sentire. si cesar est hō uiuit intel
ligit z sentit sed hoc omia sunt falsa et
impossibilia cū cesar est corruptus.
¶ R. ideo dicit̄ q. p̄ma p̄pō est falsa. p̄pō
rōes positas. nullus est hō nisi nē sit
hō. hoc nō cōpetit cesari. Ad argumē
tū p̄mū dicit̄ q. quādo dicit̄ philosophū
q. terminū significat hoc est nō ē intē
sua dicere q. quidqd significat̄ p aliqd
hoc p̄tur de eo in p̄nti cū esse. s. uolens
p̄bare p̄ncipiū loquit̄ ibi de cōtradictio
nis dices q. si illud quod significat̄ p
vnu cōtradictoriū est reliquū nō est cū
diuidat omne quod est. v. l. forte si hoc
nō dicat l̄z uerū sit pōt dici q. tū uelit
p illud uerbū illud qd̄ siḡt̄ p dictiōem
hoc est ei significatū. ul. si forte irēdat
de hac p̄tione. s. q. si significat q. hoc p̄
de illo uerū est si in p̄nti s. in p̄terito bñ
p̄tur hō de cesare. Ad secūdū quidē
negat̄ p̄na quia cū cesar significet uerū
suppositū z ita est q. cū suppositū nō ē
requirit̄ q. p̄tū sit nō ex̄ns ergo cesar i
vtraq. stat p nō ex̄nte. hō aut cum de se
habeat supposita ex̄ntia. iō qñ simplr
p̄ferit in p̄nti stat p ex̄ntib. homo aut
ex̄ns nō est de intellectu cesaris z ideo
nō sequit̄ s. bñ sequit̄ s. b. tpe cōpētēti.
¶ Aliq. dicit̄ q. hec est falsa cesar ē cesar
sicut ista cesar est homo. quod ostēdi
pōt sic. cū enī cesar significet uerā rem
quia vniuocē significat modo et pus.
dicere ergo q. cesar est cesar est dicere

quod pus fuit vera res est modo vera
res quod falsum est. ¶ Dicit̄ etiā sicut mō
ostēdi sic. hic bos uiuus statim mactād
nō est uerum dicere iste bos cras erit
bos quia cras erit mortuus per positū
ergo cū uenerit illud futurū z sit p̄ns
nō possuz uere dicere iste bos est bos
¶ Idē dicendū est ibi cesar ē cesar quia
singularis est illa sicut ista. Itē alio
modo sic duplex est mutatio. scilicet
sbt̄tialis z accidētalis. accidētalis ē
in qualitate uel in quātitate l' loco tal'
mutatio nō interimit subiectū nec fit
ibi p destructōe sibiecti. vnde in t̄nsmu
tatione sbt̄tiali s. m. de si nit cē seipm
quia si cōt̄ oppositū nō corrupit. quia si
nō desinit esse nō seipm desinit esse.
Ad rōes z p̄mo ad p̄mā que adducit̄
pro simili dicendū q. nō est simile. q̄a
illud quod significat chimera l' nō ens
vniuociter se habet ad omē tps. ideo
in omni tpe p̄nt esse uere sed ita nō est
de cesare illa enī res quā cesar siḡt nūc
nō est nec habet suū tēp̄ in omni tpe.
¶ Ad aliud q. nihil nō dicit̄ esse idem
sibi. vnde cū boeci dicit̄ q. vior p̄tio ē
quādo idē de se p̄tur uerū est qñ idem
quod est aliquid p̄dicat̄ de se. q̄a nihil
nō dicit̄ idem esse sibi. vnde quia cesar
est nihil ideo nō dicit̄ idēz sibi. Ad
aliud q. regula philosophi de cōclōne
silogismi ex oppositis ē intelligēda ubi
aliquid est actu sibiectū termino. quia
tūc sequit̄ q. idē de se negat̄ qd̄ ē impos
sibile. ¶ Nota q. signūz a pte p̄dicati
cadit in idēptitatē p̄dicati. quia ens in
omni p̄positiōe est simpliciter p̄dicatū
z quod addit̄ est rei ipsius specificatio.
z quidquid ip̄m specificat p̄dicatur cū
ip̄o uerbo. a parte autē subiecti nō est
aliquid sic specificatū. ideo nō cadit in
idēptitatē cū subiecto. Et si obiciatur
q. omnis p̄positiō una cōuertit̄ z tunc
quod est p̄dicatū fit subiectū. si ergo ē
pars p̄dicati erit pars sibiecti. ¶ R. ideo
q. uerū est nō in rōe signi s. ut māliter
teneat. ut omnis homo est ois homo.

k z

cōuertitū aliquod ens oīs homo est hō

Itē nota qd ul'is negatiua nō puer-
tatur p accūs qd ad uerā puerfionez re-
qritur qd puer tēs tātū capiat de verita-
te puerle qd tū est possibile in trāspōitū
terminis h nō est ita si puerat ul'is ne-
gatiua in p'icūlarē negatiua qd in trāspō-
positis terminis pōt plus cape. tenet
tū p'ia p mediā puerfionē simplice.

Ista questio est quedā additio nō
de mente scoti.

Verit' utz terminus cōis pos-
sit restringi. r dicēdū qd sic r rō
q'ūdā est qd pōt qua pōit res
verbaliter s'gta cū subiecto tempe pre-
senti mēsurat' r eadem mēsa qua inen-
surat' pōt necessariū est extrema men-
surari r ideo subm qd est alteruz extre-
mum nō excedit in supponēdo supposi-
ta t'pis quo mēsa. Contra que nō
se consequit' ad intelligere non p'sequi-
tur se ad s'g're. nunc autē qui intelligit
pōtē aliquoz extremoz p'sentē non
est necesse qd cōintelligat extrema illius
pōis eē p'ntia possu' enī p'ncipalit' con-
ponere que sunt futura q' p'ntia alicu'
pōis ad extrema necessario nō referē

Item illud nō est p'ncipiū restricti-
onis ēmini qd nō est p'ncipiūz intelligē-
di ip'ius. nunc autē ēmin' p'st'gus non
ē p'ncipiū intelligēdi subm qd illud qd ē
p'ncipiū intelligēdi alterius in idēz ex-
tremū cadit cū ip'o qd a pte p'dicatu ca-
dit nō restringit subm ut cū dicit' hō ē
albus si enī sic ista eēt v'a oīs hō ē alb'
p' eis dē enī suppoit ēmin' in idēfinitate
vbi. Item t'pus est accūs absolutum
vbi. ideo nō requirit s'bam a pte s'bi s'bi
cōformitate t'pis. Itē si sic cū dico b.
pōt eē a restringere b ad supponēdū p
p'ntib' t'm qd ē falsum. nō ei sic dicēdo
restringit' Alij aliter dicūt qd cā restri-
ctionis accipit' a parte finis sermonis
sermones ei iuētū sunt ad hoc qd n'os
cōcept' alijs exp'mere possum'. Sicut
si intelligat hoc p'ntialiter huic inesse
hoc alij significare possum' h nō alie nisi

p uerbū p'ntis t'pis. ergo ē necesse sic
restringi. Cōtra cū finis s'mōis nihil
sit aliud q' eius significatio. dicē ergo
qd termin' restringit' qd hoc exigit eius
finis ē dicere qd termin' restringit' quia
hoc significat sed non h significat nisi
qd termin' restringit' nec restringit' nisi qd
hoc significat ergo termin' restringit' qd
restringit' r ita petiē qd manifestari debet

Itē licet s'mones inuēti sint ut alijs
pcept' n'ros exp'mam' nō tū quēcūq;
cōceptū indrīnter p quēcūq; sermonē
exp'mere possum' h dē terminatū pceptū
p dē terminatū sermonē. sicut h secus
sit inuēta ad scidēdū tū nō d' frustrari
licet hoc scidere nō possit. similiter licz
termin' s'biect' uerbo dē p'nti nō signi-
ficet p'teritū in eē s'biecto p'his q' p'ntia
liter sunt a fine suo nō frustra. qd hoc
p'aliū sermonē significari pōt. Itē si
ppter hāc cām dicūt d'istingui ut alijs
significem' pcept' n'ros frustra finis.
quia possum intelligē s'bz ut abstractū
ab omni t'pe r ut sic itellēm uolo signi-
ficare aliquid s'bi p'ntialiter in eē. sed si
restringit' ad supposita p'ntia qd intellectū
alijs significare nō possum. qd in signi-
ficādo ali' p'stituit' intellect' Itē finis
sermonis ē rei significare intellectūz
cōstituire sed res significata p finitū
noialē nullā d'iam t'pis p'ernit ergo
talē intellectū cōstituit. Ideo d' aliē
qd ideo termin' restringit' qd alia supposi-
ta q' p'ntia nō sunt s'bi terminio qd ēmin'us
in supponēdo non supponit nisi p suis
suppositis. Cōtra nō plus exigit ad
suppositū qd ad illud cui' ē suppositum
nūc aut illud cuius ē suppositū nō iclu-
dit eē cū abstractat ab eē. ergo dē rōne
suppositi nō erit eē qd tunc plus inclu-
deret suppositū qd illud cuius eēt sup-
positū. Itē illud quod ē r illud quod
nō ē s'bi eadē rōe ad intellectū ueniunt.
qā intellect' ab eo quod nomie sortet'
significat pōt abstrahere rōem hominis
sicut ab eo quod significat noie cesari.
ratio ergo sic abstracta ab utroq; cum

abstrahi apud intellectū est indiuisa.
ergo termin⁹ significās hāc rōez signi-
ficat aliqō cōe vniuocē illis duobus. q̄
p eādē rōem qua unū erit suppositus ⁊
reliquū. Ideo adhuc dicēdū q̄ tmin⁹
supponēs uerbo de pñti restringit. ⁊ cā
est actualis inherētia pñti ad subiectū
nā actualitas inherētie exigit terminū
supponere p bis p quibz hāc actualita-
tē pōt determinare. nūc aut terminus
supponēs p suppositis actualē inherētia
eorū terminare nō pōt nisi p bis q̄ sūt.
verbi grā calefactibile ut ad calefactio-
nē referē termin⁹ calefactōis est soluz
p bis in quibz derelinquit dispō que p
talē factōem generat. ideo calefactibi-
le ut ad calefactōem referē solū p cale-
factis supponit. ideo calefactibile fm
se ad calefacientē nō dicit sicut nult cō-
mētator s̄ actualiter ad calefaciētes in
actu dicit p calefactis ⁊ p alijs solū po-
tētiatē eodē modo ex pte ita s̄ cōsi-
derem⁹ s̄m ut est termin⁹ alicui⁹ inbe-
rētie ⁊ ut hec actualis inherētia sibi ad-
iacēt ita q̄ s̄ rōe ei⁹ cōsistēt nō suppōit
p alijs nisi p quibz actualē inherētia
determinare pōt. ⁊ hoc est satis possibi-
le sic p̄siderare. q̄ actualis inherētia a
p̄to incipit ⁊ ad subiectū terminat. et q̄
possibile est cōsiderare terminū s̄ rōe
illi⁹ quod terminat ad ipm qui si sic cō-
sideret s̄ rōne illius accipiet ⁊ ideo s̄
termino sic supponēte nō cōuenit acci-
pere aliquid nisi illud de quo pōt termi-
nus actualiter p̄ri. ⁊ talis sumptio s̄bi
p̄gnoscat p supponētem s̄bi ex quo sumi
nō pōt sub respectu talis inherētie nisi
illud de quo termin⁹ p̄factualitē euidēs
signū est q̄ termin⁹ respectu talis inbe-
rētie p alijs non supponit. ideo ab hec
respiciēs Aristo. in libro p̄orū dicit q̄
maiorē existēte de inesse nō posset sumi
sub minorē de cōtingētē ⁊ hoc regularitē
nā cū sumo minore de cōtingētē sumo
aliquid p quo nō supponit termin⁹ in
actuali inherētia illius de inesse ⁊ illud
pōt aliter patere. nā sicut significatur

pōlit aliquid inherē subiecto nō exigit
subiectū supponere respectu talis inherē-
tie p bis que actu sunt ⁊ hoc q̄ istā in-
herētia terminare potest indifferentē
rel p bis que actu sunt uel p bis que
cōtingūt. ⁊ sic dico q̄ b pōt esse a. quia
hec est potētiā inherētia alicui⁹ ad
aliquid ⁊ nō actualis ⁊ ideo s̄m hanc
inherētia terminās pōt equalitē suppo-
nere pro bis que sunt ⁊ que erūt. id b.
pōt esse a. illa est multiplex fm p̄pōem
⁊ diuisionem. Sed cōtra s̄ actualis
inherētia depēdet ex eo q̄ actu inherē
s̄ actus inherēs nō pōt terminū restri-
gere igit nec eius actualis inherētia
Itē si dicat animal loquit⁹. inheren-
tia huius act⁹ ad animal restringēt aial
pro animali loquēte ⁊ sic hec est uera
omne animal loquit⁹. Itē actualis
cōpositio extremorū nō restringit extre-
ma ergo per eādē rōem nec actualis
inherētia. Ad p̄mū dicēdū q̄ act⁹
actualis cū potētiā siue actuali inbe-
rētia restringere nō potest subiectū nec
actualis inherētia cū illo actu immedi-
atius tñ restringit subiectū p actualez
inherētia q̄ p actū cuius est q̄ actus
cuius est nō est ita immediate subiecto
adherēs sicut actualis inherētia. quia
actualis inherētia est in subiecto sicut
paternitas in filio ⁊ etiā sic ignis sine
calore calefacere nō potest sicut actus
actualis alicui⁹ sine actuali inherētia
restringere non potest ⁊ calor sine igne
nō calefacit sicut actualis inherētia in
termino supponēte sine actu nō restri-
git. Ad aliud dicēdum q̄ actualis
inherētia alicuius actus inherēs nō
requirit in termino supponēte alia ne-
cessaria nisi supposita actu existentia.
⁊ quia s̄b animali sunt multa supposita
quātū est ex pte actualis inherētie nō
restringit animal nisi ad animal in actu
⁊ q̄ aial in actu pōt esse indifferentē lo-
quens ⁊ nō loquēs ideo nō magis re-
stringet ad loquēs q̄ ad nō loquēs ideo
sic dicēdo oē aial loq̄ est oīo falsa.

k 3

Ad tertiu' dicendu' q' actualitas p'p'is
 potest esse sine actualitate extremoru'. et
 hoc q' p'ntialitas cop'nis ad cop'nem
 referi' n' ad extrema. p'nt eni' cop' esse
 p'ns cuius extrema sunt futura s' actu
 alis inheretia non p'nt esse sine actuali
 tate inheretis q' ab eius esse denotat
 inheretia actualis uel pot'ntialis. id n' est
 sile binc inde. Si obicit ad p'nci
 pale q' termin' supponat p' n' ext'ib' .
 q' terminus p' illo supponit ad q' seq'it'
 s' ad n' ext'is sequit' q' sequit' ant'ip'us
 currit ergo homo currit. ant'ip'us est
 n' ext'is. Dicendu' q' non sequit' ut po
 sit' q' ant'ip'us sit homo q' p' reduce
 do illa c'sequetia ad forma' si. ogisim' et
 tuc p' oppositu' ant'ip'us est ens. et id b' sup
 ponit p' eo q' n' sequit' nisi sit ens.
 Vel p'nt dici q' si aliqd' sequit' ad aliud
 r'oe illi' in se. ut homo ad hominē hunc
 qui est sic est maior uera. si aut' rat'oe ad
 iucti q' t'n adiectu' exigit q' sit cum t'n
 in ueritate n' sit n' sequit' q' terminus
 s' b' eodē p'ro supponat p' illo. Itē cū
 dicit' si terminus restringit'ur a pte sub
 iecti. hec est bona c'sequetia homer'
 est aliquis ut poeta ergo homerus est
 hāc c'sequetia negat philosophus.
 dico q' ad actualē inheretia eē alicui'
 ad aliquid quod de se esse habeat seq'it'
 actualis inheretia ei' cui inheret tale
 esse ut cū dicit' sor. est. hic copulat' esse
 sortis. q' quidqd' est sor. de se habet et n'
 habet ab alio ideo requirit' sor. esse ut
 p'p' sit uera. s' quādo copulat' esse ali
 cui inesse quod quidē esse n' h'z de se.
 sed in alio actualis inheretia talis esse
 n' exigit q' illud cui copulat' principa
 liter sit sed q' illud sit p'ncipali. in quo
 habet tale esse. ut sequit' pater uiuit in
 filio n' est necesse q' pater sit siue uiuat
 sed fili'. adhuc q' r'ō sit u'ra sic cū dicit'
 homer' est poeta non intelligit' signifi
 cari nisi q' homer' sit in sua poesi. et id
 sufficit ad ueritatē p'p'is q' poesis eius
 sit. et hoc quia esse n' copulat' homero
 p' se sed p' alio q' t'n excludit'ur ab ip'o

et ideo illud aliud p' actualē inheretia.
 huius uerbi est exigit' esse. Itē cuz
 dicit' q' significare aliquid alicui inesse
 p'ncipaliter n' est significare illud cui
 hoc inesse significat' esse p'sens. quia si
 dicit'. homo est cursurus. hic unū pre
 dicatū cuz subiecto pot'ntialiter et tamē
 n' est necesse q' illud cui unū p'sens sit
 q' potest esse uera p' ant'ip'o qui n' est
 Dicit' q' est differetia iter actualē inbe
 rentia alicuius actus et actualē p'p'ez
 extremoru'. quia aliquid potest actuali
 ter cop'ni cū aliquo et tamē actualiter
 n' inheret sibi sed t'n per p'p'itēdem de
 p'nti n' plus significat' nisi extremum
 inesse quod etiā potest dubitari per qd
 significatur actualis inheretia que est
 causa restrictionis.

Expliciunt questiones Scoti
 super libro perierimias.

Incipiunt. q. clarissimi doctoris anto-
ni andree sup sex pncipys gilberti.

Amens reliquias
dedit eis. luc. xxiiij?
Liber iste agit et tra-
ctat de illis sex prin-
cipys que in libro
pdicamentorum A. n.
dimisit et breuiter de

terminauit et hoc ppter causas que ibi
fuit assignata. Idcirco de autore hui?
libri qui de illis sex hic plixius tractat
potest accipi uerbū pns et ad ondēduz
pfectōem hui? libri describiē autoritas
in gñali. in psonā q fecit. q̄litas vtualis.
in mā que sufficit. modalitas ordinata
in forma que allicit. comoditas fructu-
alis. in fine in quē dirigit. p̄mū probat
opatio generosa. sumpsit enī tātū op?
ut doctor autēticus quod intelligi pōt
Ysaie viij. sume tibi libru grādē et scribe
in eo stilo hominis. Sume tibi librum
grādē in excellētia in sentētia. stilo ho-
minis in eloquētia. Scripsit enī non
stilo nimis sibili ut angelico. nec stilo
nimis rudi ut asinino. s. stilo mediocri
cōi rudibz et p̄uētis ut humano. Se-
cundū probat recollectio copiosa reli-
quias. i. sex pdicamēta ab A. n. relicta
ex breuitate ab hoc autore descripta cū
veracitate ab autore recepta. cū seduli-
tate sez in mēte et armario intellectus
vt autor iste possit dicere id Iudith pō
lxx reges colligebāt sub mēsa mea ci-
borū reliq̄as. Quid p lxx. collectores
nisi auditorū designatur vniuersitas.
Tertius pbat traditio gloriofa dedit
tradidit ordine debito fuato ut p̄uēti
erigantur altius. ut infimi attrabātur
dulcius. ut uterq̄ istruat citius. vnde
ps. declaratio sermonū tuorū illuminat
et intellectū dat puulis. Quartū pbat
directio gaudiosa eis. i. auditoribz ut
scilicet dirigant in sciam logicā et hic
est finis. p̄p̄ius. in sapiētia spūalem

scilicet theologicā ad quā sicut ad per-
fectionē cetere oēs scie ordināf. et hic
est finis ultimus beatitudo sez celestis
Dicat ergo iste autor illud idē. verba
que dedisti mihi da eis. tu da a q̄ p̄cta
bona pcedūt et da sez ordinare directe
vitā eternā Amen.

Uia notitia s̄iecti p̄supponit
q in sciētia. id de s̄iecto oportet
p̄cognoscē quid est et quia est.

ex p̄mo posteriorū. ideo ante expositio-
nē questōis hui? libri vnā moueo qdēz
scilicet utrū iste liber sit de sex pncipys
.i. sex pdicamētis ut de s̄iecto Videt
q nō. nā idē nō est s̄iectū diuersorū
librorū. sed de istis sex designat in libro
pdicamentorū quia de oibus. x. agit ibi.
igit. Maiorē probō q aliter s̄iectus
non esset adequatū sciētie illius libri.
Preterea vnius sciētie vnū ē s̄iectū
p̄mo posteriorū. s. ista sex nō sunt vnū
s̄iectū quia nec vnūz diffinibile ē cū
hec sciētia sit vna nō ē de istis sex. Pro
ista etiā parte sunt argumēta facta in
pncipio pdicamentorū scilicet de s̄iecto
illius libri q̄re et similiter solutiōes.

Ad oppositū est autor iste determinās
hic de istis sex. Unde iste liber intitula-
tur sex pncipioz. Rspōdeo q ea que
dicta sunt in libro pdicamentorū de s̄bo
faciūt etiā omnia fere pro ista questōe
ideo illa supponēdo hic breuiter p̄tran-
sibo hoc modo. Primo tangā vnā
opinionē. secūdo aliter dicā ad qdē
tertio remouebo triplicē dubitatōem.
Quantū ad primū est vna opinio q
dicit q s̄iectū hui? libri est forma ac-
cidētalis extrinsecus adueniēs. Cō-
tra uel hic accipif forma pro re p̄ime
intentōis uel secūde. non p̄mōmodo
quia sic cōsiderare de forma spectat ad
philosophū realē et nō ad logicū. nec
secūdo modo. quia tunc esset negatio
addēdo extrinsec⁹ adueniēs maxie cum
sit respect⁹ rōnis. Preterea quero
quid intelligit per extrinsec⁹ adueniēs

k 4

vel esse extral quidditate substantie et hoc nō. cū nouē predicamēta sint extri secus adueniētia de quibz omnibz non agit in hoc libro. vel quia est respectus diuinus cōtra absolutū. Secūdo non tantū ista sex sed etiā relatio de genere relatōis est forma extrinsecus adueniens de qua nō agitur in hoc libro. Quātū ad secūdū notandū qd ista sex sicut et omnia predicamēta possunt dupliciter cōsiderari. vno modo pro re substrata intentōi et in quātū sunt entia. Alio mō in quātū cōsiderātur a ratōe siue in quātū aliqua pōpētas causata ab intellectu eis attribuit. pmo modo considerat de eis metaphisicis cuius subiectus est ens in quātū est ens. secūdo modo cōsiderat de eis hic et in predicamētis. oñ dūtur eni de eis passionēs sibi inherētes in quātū sunt generalissima. puta in quātū in suas species diuidūt et ille vterius in alias et nihil est supra ea qd descendat in illa p differētiās que oia competūt eis in quātū generalissima. vnde si de aliquibz alijs que istis generalissimis insunt in quātū sunt entia hic determinat puta suscipe magis et minus et cōtrarietates habere uel non et huiusmodi hoc nō est pncipaliter ad ppositus sed ad maiore cognitōnem istorū quantū ad predicata intētiōalia sed cū ista sex uel omnia dēce non sint subiectū vnius sciētie realis uel metaphisice nisi in quātū reducūt ad unum quod est subiectū scilicet ens. et sic opz dicere in pposito qd scilicet maior est vnitās eorū in aliqua ppetate causata ab intellectu qd forte in quātū sunt entia. aut nō minor. et cū hec sciētia nō sit una unitate analogie. oportz ergo assignare aliquod intētiōnale quod sit cōmune istis et uniuocū et subiectum primum hic. quia de solo tali p se cōsiderat logicus et id pōt dēnotari p dicamētū uel generalissimū uel pncipiū quod idem est. quia oēs ppetates que p se dēmonstrātur hic de istis determinātur

in quātū habēt ratiōem p dicamēti vel generalissimū uel pncipū. Ex pdcis cōcludo correlariē pmo qd idēz est subiectū hic et in libro p dicamentorū. nec differūt nisi sicut pars et totū. quia ibi agit de omnibz mō pmo expōsito hic aut de sex illoz tm. secūdo qd de substantia quātitate qualitate actiōe passione quādo situs vbi habet hic nō determinat et ibi nisi p accidēs. qd tm modo fm aliquid quod est in eis fm accidēs. s. aliquid intētiōnale. nō est autē incōueniens illa tm cōsiderari p accidēs a logico que metaphisice p siderat p se. Ad maiore euidētiā aut qd sit notādū qd pncipiorū quedā sunt substantia qdaz accētia. sba aut est p dicamētū. accētia aut quedam sunt absoluta ut quātitas qualitas. quedam sunt respectus ut relatiua. s. r. respectus aut quidā ē extri secus adueniēs quidā uero intrinsecus. Dicit aut respectus intrinsecus adueniens ille qui necessario seqt ambo extrema posita in actu uel qd idē ē necario p seqt suū fundamentū posito termino ita qd positis extremis statim innasit necario talis respectus ex nā rei. Exēplū posito h albo et illo necario seqt similitudo et oēs isti respectus ptiēt ad genū relatōis qd ē unū de x. pntis de quo nō agit in hoc lib. Dicit aut respectus extrinsecus adueniēs qd nō necario cōseqt extrema et abo posita in actu. exemplū posito actio et passio puta igne et pbusibili nō necario seqt actio pbusitiua nec pa? qd impediri possz ppe distantia extremorū uel alio mō. Silr ē de ubi et qñ positōne et bitu quāuis spālis difficultas sit de qñ. nā positis extremis. s. tpe et motu vñ p seq necario ipm qñ si de hoc dicit ifra ca? de qñ. r. d. aut isti diuisiōis. s. d. respectus pōt ēē ista. qd nullus respectus pōt ēē magis itum alicui extremo uel fundamento qd qd necario ipm seqt posito imino qd ditiue eni et formalit nullus respectus ē idē fundamentū. silr nō respectus pōt ēē magis extrinsecus fundamentū qd qd nō p seqt ipsuz

necario eē posito termino. Ex p̄dictis
igit p̄z q̄ illa sex p̄ncipia de quibz agit
autoz p̄ rāto nō sūt spēs relōis q̄ relō
dicat respectū intrinsec' aduenientē. ista
aut sex dicūt respect' extrinsec' adueniē
tes ip̄i fūdamēto. Quātū ad tertiū
est primū dubiū q̄liter iste liber se beat
ad libz p̄ntoz. R̄z h̄z se sic p̄f ad totū
q̄ ibi tractat de oibz p̄ntis hic aut de
sex t̄m nec p̄pter hoc sup̄fluit iste. q̄a
hic de istis sex magis explicite r̄ disti
cte agit q̄ ibi ē. Secūdū dubiū quia
liber iste titulat sex p̄ncipiorū r̄ nō p̄n
toz cū hic tractet de sex p̄ntis. R̄z idē
est hic r̄ ibi s̄biectū. gen' ei ḡialissimū
est p̄ntū r̄ est p̄ncipiū suaz spēs ut ait
porphiri' ca' de ḡne. Ad distiguēdū ḡ
aliquomō hūc libz a libro p̄ntoz r̄ ne
eēt cōfusio aliqualis in nomie si uterq̄
dicretur liber p̄ntoz uocat' est liber iste
sex p̄ncipioz h̄z oia sint p̄ncipia r̄ p̄nta
nā. x. p̄nta sunt de cē rez p̄ncipia. Ter
tiū dubiū est quis fuit autoz hui' libz.
R̄z diuersimode dicūt. quidā dicūt q̄
fuit ari. q̄o uidet ex mō p̄cedēdi hoc n̄
credo. Alij dicūt q̄ fuit alfarabi' cōpo
sitor libz de causis hoc potuit eē sed nō
asserō. Alij dicūt q̄ fuit gilbert' pone
tan' sed hoc nō cōstat mihi tamē repu
to magis esse uerū. ideo de cā efficiēte
nō est multū curādū. Ad argumētū
ad primū dico sicut s̄bm differt a s̄bo
sic liber a libro uel scia a scia r̄ ecōuerso
q̄ secatur scie quēadmodū res. sicut ḡ
s̄bm huius libz se habet ad s̄bm p̄dica
mētoz ut ps ad totū sic liber ad libz.
r̄ scia ad sciam. s̄biectū ergo hic et ibi
nō est oio idē nec oio diuersū. Ad
secūdū p̄z ex p̄dictis q̄ p̄mū s̄biectū h̄
est aliquid unū r̄ uniuocū istis puta ge
neralissimū uel p̄ntū uel p̄ncipiū ad
quod ista reducūtur.

Uerū utrū ois forma sit sim
plex in essentia. Arguit q̄ nō.
nullum diffinitibile est simplex
forma diffinit' hic ḡ ē. maior p̄z q̄ ois
diffinitio h̄z p̄tes cōmēdentes p̄tibz

diffinitū. r̄ metaphi. id p̄cept' diffinitū
est resolvable in duos cōcept' quozū
vnus est q̄litiu' alter quidditatiuus
ex 8° metaphi. cōceptus ergo diffinitū
est p̄posit' ex duobz. P̄terea aliqua
forma recipit magis r̄ min' ergo nō ē
simplex. antecēdēs patet de qualitate
r̄ agere r̄ pati ex libro p̄ntozum. p̄ntia
probat quia omne tale est diffinitibile r̄
habet p̄tes intēsiue. nullū igit tale est
simplex. P̄terea omis quātitas est
diuisibilis ex quito metaphi. caplō de
quātitate. sed ois quātitas est forma ḡ
aliqua forma est diuisibilis r̄ p̄ p̄ns nō
simplex. Cōtra est autoz in littera.
R̄. ideo r̄ p̄mo p̄mittā unā diuisiōem
que est q̄ cōpō est multiplex quedā est
ex p̄tibz eēntialibz puta ex mā r̄ forma
quedā ex p̄tibz quātitatiuis uel itēgra
libz. quedā ex s̄bo r̄ accēte. q̄dā ex gradi
bus eiusdē forme. ex ēplū p̄mi ut homo
ignis. ex ēplū secūdi aia corp'. ex ēplū
tertiū lignū album. ex ēplū q̄rti albedo
intēsa. r̄ quia quot modis dicūt unū
oppositoz tot r̄ reliquū ex p̄topicoz
ideo s̄lī pōt accipi oppositū ad p̄dcōs
modos. Secūdo dico ad q̄dēz s̄m
q̄tuor breues p̄lōnes. Prima est q̄
ois forma ē simplex simplicitate q̄ op
ponit p̄pōi eēntiali. h̄ac oīdo sic q̄ si n̄
ḡ forma p̄pōita eēt ex aliq̄ forma r̄ mā
r̄ seq̄rēt duo incōueniētia. p̄ q̄ illa for
ma informabit māz p̄ p̄tē nō se totā q̄
mā q̄ ponit ps ei' nihil pōt informare
secūdo q̄a q̄rat de illa forma forme an
sit simplex l' p̄pōita si p̄pōita eēt p̄cess'
in infinitū i p̄pōit. si simplex ḡ pari rōe
stādū ē i p̄ma forma q̄ ipa eēt simplex
P̄terea illud q̄o formalit' ē accēs nō
ē formalit' p̄ncipiū māle h̄ ois forma ē
formalit' eēntialit' accēdēs. mā autem
est p̄ncipiū materiale ergo ē. Se
cunda cōclusio nō ois forma ē simplex
simplicitate opposita cōpositiōni quāti
tatiue sed aliqua est sic simplex. prima
ps patet de quātitate ut arguit' oppo
sitū. secūda patet de omni qualitate

Tertia conclusio q̄ omnis forma est simplex simplicitate opposita cōpositiōi ex subiecto et accidēte. hoc satis ē p̄babile. Tū q̄a omne sic cōpositū ē resolvable in subiectū et formā accidētalem. Tū quero de illa forma in quā resoluitur. uel est simplex istomodo uel non. si sic ergo parī ratōne et p̄ma forma. et habet p̄positū. uel si nō ergo p̄cessus in infinitū sicut p̄us. Tū quia omne tale p̄positū est p̄se termin⁹ mot⁹ aut mutatiōis sed nulla forma est huiusmodi q̄ nulla forma ḡnatur p̄se sed p̄accis ex septio metaphi. sed cōpositū solum est huiusmodi in omni ḡne mutatiōis ut ibidē dicit. nō enī generat asinum sed lignū asinū. ergo nulla forma est tale cōpositū. Quarta conclusio est q̄ nō ois forma ē simplex simplicitate opposita cōpōi ex gradib⁹ quod p̄z q̄ multe forme intēdunt et remittuntur quod fit s̄m ḡdū eiusdē forme. Ex p̄dictis p̄cludo q̄ itē auctoris est formā ēē simplice simplicitate t̄m opposita cōpōi eēntiali ex subiecto et accidēte. in aliq̄ enī forma sunt partes quātitatiue. in aliqua etiā eadē forma sunt diuersi gradus p̄fectiōis et uirtutis que cōpositiō non repugnat simplicitati in eēntia forme. Ad primū in oppositū dicendū q̄ p̄pō requisita ad diffinitū est illa que est ex genere et oria sed illa nō repugnat simplicitati forme. vna ei res simplex pōt cōstare ex realitate generis et realitate orie que p̄nt esse et tertio una simplex res. Ad secūdū et tertiu p̄z ex p̄dictis in corpe q̄ois ex secūda et t̄tia p̄clusiōe. Deinde cum dicit quoniam antē fortasse cōtingit in alijs. exponit aliā particulā ostendēs a quo distingat forma hic diffinita per hoc quod est esse inuariabile. quia ab anima humana quūq̄ simplex est idgo ad oriam illi additū ē inuariabili eēntia cōsistens. nā anima humana uariat et alterat a cōtrario in cōtrariū ut a tristitia in gaudiū et ecō. Circa illā litterā occurrunt dubia.

Primū de supposito an scilicet anima rationalis sit simplex uel cōposita ex mā et forma. Secūdū de exēplo an scz aia alteret a gaudio in tristitiā. quod An p̄mo de aia uidet de risonie excludē qui inquit dices animā gaudere aut tristarī dicit eā texere uel edificare. Tertiu de quesito et p̄posito. nā omne illud q̄ recipit intētiōem et remissiōem uariat s̄m magis et minus. sed plures forme sunt huiusmodi ergo uariabiles. Quartū quia cū aia humana sit forma corporis inuiri uidet quōd sepa a diffinitōe forme dubiū est. ergo de qua intēdit. Respōdeo ad primū q̄ licet de mat̄ia ista sint dicta multa a diuersis. unde in littera dicit fortasse. teneo tamē q̄ aia rationalis sit simplex in eēntia simplicitate opposita cōpositiōi ex mat̄ia et forma. Quod p̄bo sic q̄ si nō ergo aia nō posset informare corpus. cōsequēs est falsum. cōsequētia p̄bat sic. sint ille partes essentielles ex quib⁹ cōponitur a. b. ita q̄ a sit actual e. b uero p̄tēziale uel ecōuerso una ergo erit p̄fectibilis ab alia puta a b. uel ecōuerso. Tunc sic ista potētia receptiua et p̄fectibilis a b a alia nō pōt esse magis expēdens q̄ mat̄ia ignis uel alterius corporis. sed quia mat̄ia ignis nō potest inesse alicui ip̄m informādo. ideo tot⁹ ignis nō pōt inesse alicui ip̄m informādo. ḡ similiter nec anima pōt esse forma uel actus p̄mus alicui⁹. quia sue p̄ti essentiali. i. potētie et mat̄ie repugnat informare. Ad secūdū dicendū q̄ aristo. uult p̄mo de anima q̄ ille passiōes sint totius cōpositi putā hominis et nō p̄tis scilicet anime. quod utiq̄ uerū est de anima coniūcta corpori tamē anima se parata potest gaudere et tristarī. ut dicit aucto. Aliter potest dici q̄ Aristotiles loquit ibi cuz p̄cisiōe. et tunc uerū est q̄ anima non gaudet aut tristat quin et totus homo. gaudere ergo et tristarī cōuenit anime ut subiecto immediato toti autem homini cōuenit per animā

Sicut color aliter et aliter puenit sup
ficiet et corpori. ideo toti hōi accipiendo
totū chategozematice n̄ in chatego.

Ad tertiu aliqd pōt itelligi uariari
duplt̄ uel ut sibi ul̄ sicut termin⁹ pmo
modo nulla forma uariat et sic itelligit
autor sed secūdomō pōt nā terminus
formalis quo omis gñatōis est forma
et hoc modo pcedit Arist. forma enī nō
alterat̄ ut quod sed est illud quo et sibi
qō sibi alterat̄. Ad qrtū oz dicere
q hic tñ diffinit̄ forma accēntali intēsi
bili et remissibili ut dicit quedā opinio
et q hic diffinit̄ sola forma nālis redu
cibilis de potētia materie s̄balis l'acēn
talis q̄lis nō est aia humana. et de h̄ di
ces aliquid ampli⁹ par post. Deinde
cū dicit. Sed qm ut aiunt quidā.
Exponit tertiā p̄tialā diffinitōis oñ
dens qre additū sit p̄pōi p̄tīgēs uolēs
q p hoc distigat̄ forma hic diffinita
ab aia mundi. i. intelligētia que mouet
celū. quia licet illa sit simplex in eēntia
non tñ est p̄pōi cōtingēs q nūl' i alteri
cōponit̄. dicit ergo q ut quidā aiūt
ea aia mūdi est subiecta simplicitati. i.
simplex eēntia. nulli aut uariatōi. i. est
variabilis sicut et forma. id̄ diffinit̄. i.
distigēs hāc. s. formā que intēdit̄ ab
oib⁹. s. tā aia mūdi q silibus si q sint.
addit̄. s. in diffinitōe p̄pōi cōtingēs. q
aia mūdi nec in se est p̄posita nec adue
nit p̄posito. s. celo ut forma materie. q
nō est forma mām informās. Circa
istā lram occurrūt dubia. Prīmū de
supposito an. s. intelligētia sit simplex i
eēntia. uidet̄ enī q nō. quia in omni eo
quod mouet oz imaginari mām z me
taphisice. Intelligētia autē l'angelus
pōt moueri et mouetur sepe et localit̄ ut
nūc suppono. Secūdum iuxta hoc an
sit variabilis. uidet̄ q sic quia sicut aia
alterat̄ a gaudiō in tristitiā ita uidetur
q possit angel⁹. saltē manifestū est q ē
variabilis circa act⁹ et habit⁹ intellectus
et uolūtatis puta ab una intellectuē ul'
uolūtatiē ad aliā et ab ignorantia ad sciām

Suppono enī hic et verus q angelus
pōt p̄ficere in scia accipiendo notitia a
rebus. Tertiu est an intelligētia sit cō
pōit cōtingēs. uidet̄ nāq s. o Aristot.
secūdo celi et mūdi. et cōmētatorē ibidez
et 12. metaphisice. et auicēnā nōno me
taphisice. q celi sunt aia et nō alia aia
q̄ intellectiua ergo aduenit cōpōit cū
sit forma et actus corporis ergo zc.

Rñdeo ad primū dico q intelligētia ē
simplex in eēntia simplicitate de q nūc
est sermo. quod p̄bo sic. q̄ si esset cōpo
sita ex materia et forma uel illa matēia
est eiusdē ratōis cū mā corruptibili ul'
alteri. nō p̄mū q̄a sic intelligētia esset
corruptibilis et variabilis. quēcūq̄ eim
habēt materiā unigenēā sunt aduicē
trāsmutabilia. materia ei est illud quo
res pōt esse et nō esse. Nec secūdu quia
tūc ponit̄ due materie p̄me qō nullus
philosoph⁹ diceret. Idē argumētum
cōcludit de anima rationali q nō sit cō
posita ex materia et forma. Ad argu
mēta dico q equiuocatio ē de materia
prout est altera pars cōpositi ut dicit
ibiectū generaliter. in omni ergo qō
mouet opōtet imaginari materiā. i. s̄
iectū quod subiectū motui et hoc modo
cōcedo materiā in intelligētia. est eim
s̄iectū multorū actuū. Ad secūdu
cōcedo q intelligētia uariat et s̄iectie
sicut arguitur. et ideo per hoc etiā disti
guitur a forma que hic diffinit̄. autor
autē iste loquitur more antiquorū phi
losophorū qui posuerūt intelligen
tias quosdā deos simplices in essentia
inuariabiles omnino. ideo signanter
dicit ut aiunt quidā. Ad tertiu dico
q celi nō sunt animati nec intelligen
tia est anima eorū. Aristotiles cōmen
tator et auicēnā uel sunt negadi uel ex
ponendi hoc modo q loquit̄ de anima
sibi p̄ditōem qua anima est motrix nō
qua est forma. et illa est intelligētia pro
pria respectu huius orbis p̄iuncta huic
ut p̄pā motrix et talis nō est nisi p̄mū
ca p̄mū.

Verit' vtz diffinitio de forma
hic data sit bene assignata.

Arguit' q' nō forma nō est dif-
finibilis ergo nec ista est cōueniēs et'
diffinitio. patet cōsequētia. antecēdēs
probat'. Tū quia forma est trāscēdēns
nā est cōmune omnib' p'dicamētis acci-
dentiū. nihil aut' est cōmune generalis-
simis nisi extra genus r' per cōsequens
trāscēdēs sed nullū trāscēdēns po-
test diffiniri quia nec habet differētiā
sola aut' species diffinit' ergo &c. Tū
q' forma que hic intendit' est cōmunis
substantiali r' accidēti. Substātie autē et
accidēti nihil est cōmune. vniuocum r'
solum vniuocū est diffinibile ex libro
p'dicamētōrū q' vniuoca eādē habēt
rōem equiuoca solū nomē ergo &c.

P'eterea ista diffinitio dat' p' copulā
omnis aut' talis diffinitō ē inre pāda
ex sexto topicorū. P'eterea hic nō
ponit' genus nec differētia forme ergo
diffinitio nulla. antecēdēs quo ad dif-
ferentiā pbat' quia differētia ē quedā
forma r' forme nō est forma ergo &c.

P'eterea arguit' etia' p'tra diffinitōis
p'iculas sicut prius in sentētiādo.

Ad oppositū est autor qui uocat eam
diffinitōem. R' nō eo iuxta dubia que
tāgit p'ma ratio. p'mo uidendū est an
forma sit p'prie diffinibilis. secūdo an
forma substantialis aut accidētales ul' cō-
munis ad utrāq' diffinit'. tertio de p'po-
sito an ista nōificatio cōueniēter assi-
gnef. Quātū ad p'mū uidet' dubiū
p'pter argumentū factū q' forma cois
istis g'nalissimis nō sit p'p'e diffinibilis
q' cū sit trāscēdēs nō h'z gen' nec oriam
nec p'p'is ē spēs q' sola p'p'e diffinitur.
autor aut' uocat hāc diffinitōem tñ nō
a p'p'etate diffinitōis s' a p'uertibilitate
q' p'uertibilis ē cū forma. S'z occurrit
dubiū qd' de forma alie' p'p'e ex h'c i g'nē
dico q' pōt diffiniri q' l'z nō sit in genē
nisi indirecte fm coordinatōem sp'itū
illi' g'nis tñ in suo ordie pōt h'fē genus
r' oriam p' que diffinit'. vbi g'f'a sicut aia

diffinit' r' de aia est diffinitio q' ē actus
co:pis organici phisici ritā habētis in
potētia. hoc aut' forte nō est uer' de om-
nibus formis ut de ultimis orit'is de
q'bz nihil p'tur in qd' nec ut gen' de quo
al's. Quātū ad lectūdū p' ordinē dico
tria. p'mū dictū ē q' hic p'p'e nō diffini-
tur forma accētales. pbat' ois diffinit'
est adequata suo diffinito q' p'uertibil'
cū illo. s' illa diffinitio nō inest adeq'te
forme accētales. p'z q' etiā cōp'tit forme
sbali. forma ei ignis sit a. est p'p'i cōtin-
gens simplici r' inuariabili cēntia con-
sistēs. p'z ergo &c. Secūdu dictū ē q'
non diffinit' hic forma sbalis p'p'e. qd'
pbat' p' eādē rōem q' puenit eē forme
accētales puta albedini. Tertiu dictū ē
q' diffinit' forma cois sbali r' accidētales
quod sequit' ex p'dictis. Cōtra quia
aia humana excludit' ab hac diffinitōe
in l'ra q' tñ est forma sbalis. R' nō eo ut
iā dictū ē. s' q' forma hic diffinita ē ois
forma nālis educta de potētia materie
q' nō est nata existerē p'p'e qualis nō est
aia humana iō excludit'. forma g' cois
forme sbali r' accētales nāli hic diffinit'.
et uidet' fm intētiōem autoris. Quā-
tū ad tertiu dico q' cōueniē' pōit'. nā hic
ponit' aliqd' q'si gen' s' p'p'ges. i. act' ad
uentēs. q' etiā forma ē p's p'positi et re-
fer' aliquomō ad ipm iō pōit' terminus
hui' r'elatiōis p'p'i. i. cōposito q' se q'f'
simplici inuariabili cēntia ē loco oriarū
r' sepat formā hic intētiā ab oi alio ut p'
dictū ē. Ad p'mū in oppositū pat'z ex
p'mo articulo s' nego secūda pbatōez
cū d'f' q' sb'e r' accēti nihil est cōe uniuo-
cū. nā ens ē uniuocum istis. r. p'ntis ut
dixi sup' p'p'birū. Silt forma sbalis
r' accētales h'nt p' cōi uniuoco s' qd' est
act' nā q'libz q'dditatē r' formalit' ē act'
Ad secūdu dico q' p' illa copulata sim-
plici r' inuariabili cēntia o'z it' elligi unū
circulocutū r' nō ē icōueniēs poni copu-
latōem ad circuloquēdū aliqd' in diffi-
nitōe. orie eni ultime sunt nobis i'g'te.
iō o'z eas circuloq' p' mltā copulatiā

Ad tertium cōcludit qd nō est p̄pria diffi-
nitio qd cōcessum ē s̄ illud qd addit qd
forma nō ē forma falsuz ē. una enīz for-
ma differt ab alia p̄ aliquā oriam q̄
oria ē forma ei⁹ nec ē p̄cessus in infinitū
s̄ cōuenit ad orias ultimas ⁊ formas q̄
scīpīs tōl̄f distinguūt ⁊ se totis or̄nt.

Quia solutiōem qdīs s̄m auto-
ris intēdē ut cōueniēter ex-
ponit in h̄ stare qd figura incisio-
nis p̄phēdit duo. s̄. mām ⁊ formā q̄ ap-
paret ⁊ sentit. quātū ad mām ē a nā s̄ q̄a
mā illa puta lapis uel lignū a natura ē
s̄ quātū ad formā que apparet ⁊ sentit
ē ab arte qd p̄ artē p̄ducitur ad actū

Uerū utrū figura incisōis sit
a nā uel ab arte. Uideť qd non
ab arte p̄ rōem autoris. naz oē
illud qd fit ab arte fit p̄ appdē ⁊ addi-
tōem ptis ad partē s̄ talis figura non
fit. sic s̄ magis p̄ motōem ⁊ sepatōem
ptis a pte ergo nō ē ab arte ex q̄ sequi-
tur qd sit a nā. qd illud cui⁹ p̄mū efficiēť
ē uolūtas ⁊ agēs a p̄posito nō fit a nā.
quia sūt oppositi modi agēdi hic ⁊ ille
ex secūdo p̄bificōrū. sed talis figura ē
huiusmodi ut patet ergo non est a nā
sed ab arte. R̄ndeo p̄mo inquirā qua-
liter illa figura p̄cedit in materia anq̄
ad appnēiā sensibīlē reducat. secūdo
dicā ad illud quod querit̄ p̄ncipaliter.
Quātū ad p̄mū ē una op̄niō q̄ dicit
qd talis figura p̄cedit iam in mām actua-
liter sed cōopta alijs p̄tibz eiusdē ma-
terie puta lapidis aut ligni que partes
remouent̄ p̄ actū artificis ⁊ figura ap-
paret ita qd s̄m hoc artifex nihil aliud
facit nisi remouere partes p̄hibētes
appnēiā figure iā p̄xētis in materia
p̄iacēte forte hui⁹ op̄inionis est autor
nam dicit qd figura est a natura sed sen-
tire actualiter ⁊ apparere est ab actu.

Utrū istā op̄iniōē arguit. Tum
quia omnis actio noua positīua produ-
cta habet a liquo d positīuum p̄ termino
nouiter producto illud non est sola se-
paratiō partū quia sepatiō nō est nisi

quedam priuatiō ergo est ipsa figura
nihil aliud pōt dari. figura ergo nouit̄
producit ⁊ p̄ cōsequēs nō iam p̄existit.
Tum qd in eadē parte materie nō pos-
sunt eē actu figure incōpossibiles nisi
ponas figmentū ⁊ chimericū in natu-
ra sed in eadē pte materie possunt esse
quēcūq̄ figure in sensu diuīsiōis puta
homis bouis serpētis ⁊c. que sunt om-
nino incōpossibiles ergo nō sunt. siml̄
ibi ⁊ tamē essent s̄m te. Tum qd figure
extēse habēt ptem extra partē ⁊ impos-
sibile est omnes partes simul actu esse
sed talis figura de qua querit̄ est sic ex-
tensa ergo ⁊c. sed in quacūq̄ pte ma-
terie sit caput pōt fieri pes uel manus
⁊ sic de alijs s̄ tales pres nō p̄existunt
in actu. Dicit̄ ergo quātū ad hūc arti-
culū qd talis figura p̄cedit in materia
t̄m i potētia passīua ⁊ s̄biectīua sicut oēs
alie forme ⁊ nullomodo i actu. Quā-
tum ad secūdū p̄mo p̄mittā unam
distīctiōem. secūdo triplicē cōclusiō-
nem. De p̄mo sciēdū qd naturale pōt
capi dupliciter actīue scilicet ⁊ passiue
potentia enim receptīua forme potest
comperari ad formā quā recipit uel
ad agēs a quo recipit. p̄mo modo ip̄a
est potētia naturalis uel uiolēta l̄ neu-
tra. dicit̄ naturalis cum ad formā nālī
inclīnat. uiolēta si sit cōtra inclīnatōē
ei⁹ nālē. neutra si neq̄ inclīnat nālīter
ad formā nec ad oppositā. Exemplum
p̄mū ignis ad moueri sursum. Exem-
plū secūdi ignis ad moueri deorsum.
Exemplū tertij sicut sup̄ficiēs se habz
ad albedinē ⁊ nigredinē ul̄ ad mediū
colorē quēcūq̄ habet. Secūdo modo
p̄pado receptīuū. s̄. ad agēs a q̄ forma
recipit tūc ē nālitas qn̄ receptīuū p̄pa-
tur ad tale agēs quod natū ē nālīter im-
p̄mere talē formā in tali passo sicut nō
est naturalitas quādo cōpatur ad tale
agens qd nō ē nālīter imp̄ssīuū illius
forme in illud passum quale est agens
voluntariū ⁊ a p̄posito siue creatum
siue increatum et sup̄naturaie.

Ex predictis pcludo q nāliter accipit equiuoce nam diuersis opponit. 7 illa est una causa cognoscēdi multiplex ex pmo topicoz. nāliter eni opponit uno modo supnāliter alio modo libero et volūtario alio modo uiolēto. ut patet ex pdictis. nā ut nālitat attēdit a pte pncipij actiui tūc opponit sibi liberum vno modo. 7 alio modo supnāle sed ut attēditur a parte pncipij passiui tunc opponit sibi uiolētū. Quātum ad secūdū sit ista pma cōclusio figura incisionis nō est a natura pmo modo. probat illa forma est a natura pmo modo ad quā passum nō inclinā nāliter sed figura incisionis est huiusmodi g. 2c. probatio minoris. quia si sic g. passum uiolēter est sub forma sibi incōpossibili quod est falsum quia lapis ul lignū sic recipit figurā a sibi sicut figurā hominis. Ex eadē rōe cōcludit q talis figura nō sit uiolēta quia hoc est uerū g. nāliter q quēcunq. forma nālit est in mā ei⁹ opposita 7 incōpossibilis est ibi nāliter. cōpando ergo formā incisionis ad māz p se ipā nō est ibi naturaliter nec uiolētū s. s. m. potētia neutraz quia materia nō n. agit ad unam figuram q. ad aliam oppositā sibi inclinā. Secunda cōclusio est ista figura incisionis nō est a natura accipiendo nāle secūdo modo. q. pbat sic illa forma nō ē a nā secūdo modo que nō pducit ab agēte nāliter talē formā in p mēte. s. figura incisionis ē huiusmodi. q. p. q. artifex a q. inducit ē agēs liber 7 a pposito g. 2c. Ex pdictis seq. q. figura nullomō sit a nā. vñ autor uidet hic simplr. negād. siue itelligat q. sit a nā q. pexistit actu in mā siue ex h. q. mā eius est ens a nā ut cōiter exponit. q. pari rōe dom⁹ eēt a nā q. tñ certū est esse ab arte etiā per ipm in lra. Tertia cōclusio ē ista q. figura incisionis ē simplr ab arte. pbo illa forma cui pncipiū efficiēs ē agēs a pposito 7 p arte ē simplr ab arte sed figura incisionis est huiusmodi g. 2c.

utraq. pmissarū patet ex pdictis. Ad p. mū in oppositū dico q. maior ē falsa vñ accepta q. artifex nō tm agit in ap. pōnēdo s. q. h. in remouēdo.

Verū vtrū vñ sit a nā uel ab actu nfo. videt q. ab actu nfo vñ pmetator pmo de aia. intel lectus agēs ē qui facit vñlitatē in rebus s. pductio p intellectū ē ab actu nostro. ergo 2c. Preterea nō a nā g. ab actu nfo. pna p. a. n. etiā p. q. sic eēt pōnē vñta sepata 7 ideas. Cōtra ē autor in lra. h. pmo p. nā unā distictōem. 2. dicā ad qdē. Quātū ad p. mū sciē dū q. vñ ē nōmē p. r. tū. nā sicut ab albedie dicit albū sic ab vñlitatē vñ. Po test ergo vñ sicut cetera cōcreta sumi tripl. vnomē p. sbo. i. p. p. mē intētiōis cui applicat intētiō vñs 7 hoc mō vñ ē p. mū obiectū intellect⁹ 7 ois scia ē vñū. Alio⁹ p. p. secūde intētiōis cāta ab intellectu 7 applicabili reb⁹ p. mē intētiōis 7 sic loquitur p. p. logic⁹ de vñ. Tertio mō sumit p. aggregato ex sbo 7 forma 7 illud ē ens pacchis. p. gregat ei res diuersas ex q. bō nō sit unū p. se 7 de tali nō ē ars q. de ente pacchis nō ē scia q. n. ē c. diffinibile ex l. xto meta. Quātū ad secūdū sit ista pma pclu⁹ vñ p. mō ē a nā. hec pbat sic oē p. p. dēs nāliter actū rōis ē ens reale. s. vñ p. mō ē huiusmodi g. 2c. p. bō minoris q. obiectū nāliter p. cedit actū potentie sicut cā cātū. s. vñ p. mō ē obm act⁹ intellect⁹ g. 2c. de isto vñ pōt itelligi rō autori q. pductōe siglar⁹ p. nāz pducit nā i singl⁹ q. ē vñ. isto⁹ i nā oclte opat. Secūda⁹ vñ ē 2. acceptū ē ab actu nfo h. p. q. pducit p. actū intellēs. Tertia⁹ ē ista vñ ē ens pti a nā 7 pti ab actu nfo p. ex p. dicit. l. possz dicit aliū q. vñ ē 3. ē ab actu nfo. pbo ab eodē pducit totū p. pōitū a q. iducit ē min⁹ formal⁹ q. totū categorematicē dō g. nari sic tot⁹ ignis dō g. nari ab iuce ex forma ignis s. forma uniuersalis pducit ab actu intel lect⁹ ex secūda p. clē. ergo totū vñ.

Confirmat ratio quia totū vniuersale
dicitur ens rationis ex hoc qd forma vni
uersalitatis est a rōne ergo pari ratioe
dicitur esse ab actu rōis ul' intellect' utq
sūt vniuersalia sint a re abstracta dēm
est in plogo porphirij in quadā qōne.

Ad primū in oppositū dico qd facit
pro secūda cōclusiōe ideo nūc cōcedo
ipm licet sit dubiū an faciat h' intellect'
agens ut dicit cōmētator an intellect'
possibilis. Ad secūdū nego aūs nec
pono ideas aut vniuersalia sepata nisi
fm p'sideratōem ut patet ex p'dictis cō
cordiis ad p'maz t' secūdam cōclusiōes
questionis.

Querit vtrū imago in speculo
apparens sit vere in speculo si
cut accidēs in subiecto. Et vñ
qd nō per autorē hic in littera' qui decli
nat ad partē illā negatiuā. imago ista
que uidet' aut est in speculo aut in aere
nō in aere quia ut ibi non uidet'. quod
patet quia amoto specule l' imago illa
desinit esse uel si in aere in medio multi
plicat' t' est ibi sicut p'us tamē rō dicit'.
ergo imago que uidet' habet eē in spe
culo. Contra quia obiectū quod ui
detur per mediū nō est in medio. quia
tūc mediū nō esset mediū sed extremū
sed aer interposit' usq; ad speculū est
mediū huius uisionis. quod patet qd
in ipm speculū uidetur eodē actu ui
dendi ergo imago non est in toto illo
aere medio ergo o3 qd sit in speculo al'
poneret accidēs sine subiecto. i oculo
enī nō est quia sensibile positum supra
sensum impedit sensatōem ex secundo
de anima. R' ideo uidendū est quo
modo talis imago generet' et a quo.
secūdo de quesito ubi sit uel in quo
Quantū ad primū dico qd imago ista
generat' ad modū quo lux generatur i
medio a corpe luminoso qd fit fm tri
plicē radiū rectū. reflexū. t' fractum.
Radi' rect' est ille qd diffundit' a corpe
luminoso in medio eiusdē dyaphanei
tatis quātū durat virt' luminosi t'c

Radi' reflexus est ille qd occurrēte
opaco anteq; terminet' virtus actiua
luminosi diffundit' in partē obiectā et
hoc necessitate naturali. qd agēs nāle
cuius uirtus actiua nō est totaliter ex
hausta in directo agit quātū pōt et qd
nō pōt in directū agit in obliquū. Ex
emplū in radio solis terminato ad pa
rietē hoc modo generat' imago specul'
p reflectionē p'dicto modo. Radi'
fractus est ille qd occurrēte me' alteri'
diaphaneitatis nō tamē omio opaco.
multiplicat' in illo medio nō fm lineā
rectā sed incidit ibi angul'. Exēplū de
baculo cui' pars est in aqua t' alia p'si
aere apparet fract' licet nō sit. Dico qd
ad p'positū qd imago hoīs uel alterius
multiplicat' fm illos tres radios t' sūnt
immediate ab ipso hoīe obiecto cuius est
immediate spēs sensibilis. illa autē que
apparet in speculo de qua querit signi
ficat' fm radiū reflexū ut dictū est.
Notādū uō qd lux aut lumē nō termina
tum ad opacū nō uidetur. quod patet
Tū quia radij solares de nocte nō ap
parēt qui tamē intercipiūtur in nos
et celum. Tum quia existēs in carcere
opaco t' tenebroso ubi per opposita fo
ramina trāsiret radius solaris non vi
deret illum radiū si corpuscula illa que
dicuntur a thomi nō frāgantur. Sitr
est de imagine t' de omni colore. qd spe
cies nō sunt uisibiles nisi quādo termi
nātur ad opaca ita qd nō p'tiguate opa
cis nō possunt causare specie' per quas
uideantur sicut species coloris ouis est
in medio non uidetur sed quādo con
tingatur opaco tūc potest uideri sicut
illud patet de radio transeūte p uitrū
coloratū apparet color in pariete vbi
terminatur radius ille et uidetur colo
ratus similiter sicut uitrū et tamen
in medio non erat uisibilis iste radius
coloratus. et tamen species apparens
in pariete est species coloris et p illam
uidetur. Similiter imago nō uidet' in
vitro sed uidetur vbi terminat'.

Quātūq; ad secundū posset dici q; ima-
go est realiter in speculo ppter ratōes
positas in pde questōis nō sequitur
nō corpus moueri in corpore. quia ad
motū obiecti significat noua imago in
speculo semp esse. quia accidēs nō mi-
grat de subiecto in subiectū sicut in me-
dio nouus radius cōtinue innouatur
licet enim unus uideat. Aliomodo vi-
citur cōter q; imago illa nō est in spe-
culo sed in aere propinquo qui speculo
cōtiguatur et ibi terminat uel reflectit.

Ad oppositā partē eo q; uirtus na-
turalis obiecti nodū ē exhausta. sic q;
ista species uel imago nullū habet sub-
iectū extra obiectū nisi aerē et sic reda-
cta ad obiectū per reflectionē est ratio
uidēdi obiectū cuius est imago tenen-
do primā uiam ad illa in oppositū opz
negare auctores in hoc loco. tenendo
secundā dicendū ad primā q; ē in aere
nec ibi uidet imago illa enī nō uidetur
sed est species et ratō uidēdi ei obiectū.

Ad aliud p idem. et dato q; imago
esset nisi diceret q; pars aeris que cō-
tiguatur speculo ubi est imago ut in sub-
iecto habet tunc ratōem extremi et to-
tus ali aer interpositus usq; ad obiectū
habet rōem mediū.

Absequēter quero. Etrum
descriptio data de actiōe sit cō-
ueniēter assignata. Arguit
q; nō nullus respectus est pncipiū agēdi
sicut nec quātitas fm cōclusiōem. sed
actio est formaliter respectus ut supius
dictū est. ergo male ponit fm quā. qā
illud fm notat pncipiū agēdi. Prete-
rea illud quo agēs formaliter agit est
in eo formalit. sed actio nō est formalit
in agēte sed in passo ergo actio nō est
quo uel fm quā agēs agit. Probatio
minoris. Añ. tertio philicorū uult q;
actio et passio fundēt in motu ita q; nō
distinguant formalit nisi p esse ab et in
hoc motus est in passo quia est actus
mobilis ergo actio et passio sūt i passo
Preterea deus creādo et pducēdo

de nihilo dicit agere sed agendo nihil
sibi sue actioni ergo incōgrue ponit
in id quod sibi est. Preterea actio
est gñalissimū ergo nō pōt diffiniri. p;
cōsequētia. ois diffinitio est per gen^{er} et
differentiā sed gñalissimū nō bz oriaz
nec gen^{er} ergo et. Ad oppositū est
auctor in littera. Bz in ista qōnē pmo
uidendū est de actiōe quid sit. et hanc
difficultatē tāgit pmo argumētū. secū-
do in quo sit quod tāgit secundū argu-
mentū. tertio quot modis dicit q; hoc
includit tertiū argumētū. quarto de q;
suo an cōueniēter assignet q; b; tangit
in quarto argumēto. Quātūq; ad
pimū dico tres cōclōnes. Quāz pma
est q; illa actio que ponit unū de decem
pntis. nō est aliquid absolutū. hāc pbo
quia si sic ergo ad actiōem est actio et sic
in infinitū. cōsequēs est falsus ut patz
ex tertio philicoz. Probo cōsequētiā
ad omnē formā absolutā nouā potest
esse aliqua actio. quia illa forma est ab
aliquo agente. sed p te actio est forma
absoluta et est noua. patet quia agēs nō
semp agit ergo et. et pari rōe ad illam
actionē erit actio et sic in infinitū.

Preterea si actio est forma absoluta
uel poneret in agēte uel in passo. nō in
agēte quia sic omne agēs mutaret fm
formā absolutā nūquā passus mutaret
ab ipso nisi iā habēte actionē ergo opz
q; agēs mutet ad hoc q; habeat actiōem
cū sit forma absoluta sed illud psequē
est falsum quia motus est actus entis in
potētia passiuā. actiuū aut nō est in po-
tētia passiuā sed actiuā. nec pōt poni in
passo. quia si sic sequeretur incōueniēs.
scilicet q; aliquod passus nō posset pati
fm formā de gñe quātitatis ul qūitatis
qn simul duratōe et forte pus duratōe
uel natura patiat fm formā alterius
generis posterioris. scilicet fm actionē que
ponit alia forma absoluta. ē aut incōue-
niēs maximū q; subiectū nō possit pati
fm formā absolutā pōrez nili patiatur
fm formā posteriōre que nō est p pua

passio prioris. patet enim quia albedo potest manere in subiecto post actionem transiit. Secunda conclusio sit ista actio que est gen^o est forma ul' respect^o bec^o sequit^r ex p^oma. quia omne ens uel est ad se absolutu ul' ad aliud et respectus sed actio no est ad se uel absolutu ergo est respect^o. Tertia conclusio sit ista actio que est gen^o est respect^o extrinsecus adueniens. p^obatio omis respect^o qui no sequit^r necessario extrema etia ambo simul posita in actu est respect^o extrinsecus adueniens. ut p^os dictu est. sed actio est huiusmodi. na posito acti uo et passiuo no necessario sequit^r actio quia potest impediri uel per distantiaz uel per contrariu agens impediens etia si sint approxmata ergo etc. Ad maiore euidetia articuli ut appareat quis respectus extrinsecus adueniens est actio. Est notandu q^d agens creatu produces aliquid habet unu respectu ad iminu p^omutuue totale qui dicit^r p^oductu et habet aliu respectu ad terminu formalez qui dicit^r formaeducta uel inducta. et habet aliuz respectu ad subiectum istius forme quod est ipsum passum uel transmutatu. Autem isti respectus sint distincti patet. Tu quia sunt ad alios et alios terminos ergo ipsi sunt alij. Tu quia respectus correspondentes eis sunt omnino alij. Primum enim respect^o scilicet producti ad produces est sicut de pedetis ad illud a quo de pedet^r fm suu esse simpliciter. Secundus est de pedetis ad illud a quo de pedet^r secundario sic p^omo accipit esse coponi. forma autem secundario et per accidens sexto metaphisice. Tertius transmutabilis ad transmutas a quo accipit formam tantu et no suu esse simpliciter. Istoru autem respectu ex parte agētis duo sunt intrinsec^o aduenientes quia necessario ponit^r extremis posit^ois. sed respectus tertius qui est ad passum est extrinsecus adueniens. quia possibile est actiuu et passiuu ee et tamen non habere respectu q^d illud transmutet

et illud ab ipso transmutet^r et potest impediri ut dictu est. Actio ergo cum sit respectus extrinsecus adueniens est formaliter. iste ergo respectus scilicet habitu do agentis transmutas idipsum scilicet passum transmutatu. duo uero p^omi sunt respectus de genere relationis. Quantu ad secundu dico illa conclusionem q^d actio est in agente ut in subiecto et no in passio. probo in eodem est respectus et fundamentu. no enim probabile est q^d fundamentu sit in uno subiecto et respectus fundatus sit in alio sed potetia actiua est fundamentu actionis et potetia actiua e in agente ergo actio est in agente. Preterea respectus oppositi no sunt uniuersaliter simul in eodem saltu ut idem licet actio et passio sunt respectus oppositi. passio autem uniuersaliter et necessario est i passio ergo no in eodem erit actio. et patet q^d si eiz in passio esset in eo in quatu passum q^d passum non est agens. Preterea in quocunq^e est formaliter aliqua forma illud est simpliciter tale. fm illa forma omnino enim irrationabile est q^d forma in aliquo sit formaliter et no denominz ipm uel q^d no constituat ipm informatu fm ipaz h^o p^o te actio e formaliter in passio ergo passum est formaliter agens q^d est impossibile quia oppositu de opposito. Dico igit q^d actio est in agente ut in subiecto remoto. in forma autem scilicet potetia actiua ut in fundamento p^omo. Similiter passio que dicit^r respectum oppositu est in passio ut in subiecto et in potetia passiuua ut fundamento. Quatu ad tertiu dico q^d actio est nomen multiplex et equiuocu. Quomodo dicitur de opatioe immanete prout intellectio et uoluntio dicit^r actio nono metaphisice et tamen in rei ueritate est qualital^r et forma absoluta. Aliomodo actio dicit^r respectu p^oducētis ad productu quomodo pater dicit^r causa agēs filij. Tertiomodo actio dicit^r respectum inductis ad inductu uel educētis ad

eductū quomodo calor: dicitur causa caloris in ligno. et istis duobus modis est respectus intrinsecus adueniens et de genere relationis. Quartomodo dicitur respectu transmutatis ad transmutatū sicut in presenti descriptione sumitur actio secundum quā in id quod subicitur agere dicimur. et sic actio est genus distinctū et unū de decem predicamentis. Quomodo actio sumitur pro re acta includendo illum respectum quem exprimit hoc quod est ab alio ut dicitur tertio philosophorum. unde actio istomodo pertinet quātū ad illud connotatū ad aliud quod genus absolutū secundum quod passum transmutatū puta secundum qualitatem uel quantitatem uel huiusmodi. Sed ille terminus ab alio qui formaliter importat per nomen actus in ista quita significatio adhuc potest accipi equiuoce uel scilicet ab: ut a producente: aut inducente: ut ab: ut a transmutante. primomodo et secundo pertinet ad genus relationis ut dictum est tertio modo ad genus passus sicut et transmutatio passus. Quātū ad quartū concedo quod non est distinctio propria sed dicitur descriptio aut notificatio quod sic intellecta ut patet ex predictis est conuenienter assignata. Actio est secundum quā ut per actum et formā actiū in id quod subicitur scilicet in subiectū uel passum transmutabile agere dicimur nos scilicet agentes. in qua descriptione ponitur subiectū quod est agens et terminus qui est passum. et ponitur aliqd loco generis secundum quā. scilicet formā. quod actio quidditatiue et formaliter est in forma.

Ad primum argumentū in oppositū dicitur quod esse principium productiuium contigit dupliciter uel ut quod uel ut quo. et hoc 2° adhuc dupliciter l' ut principium formale productiuium. alio modo ut actus productiuium exemplū primi ignis calefaciens respectu caloris geniti in ligno. exemplū secundi caloris in igne respectu termini eiusdem. exemplū tertij calefactio respectu eiusdem termini. dico igitur quod licet respectus non sit principium productiuium duobus modis est tamen tertio modo ut actus productiuium. et talis

est respectus de genere actus. Ad secundū concedo quod actio est in agente. Ad aristoteli. tertio philosophorum dico quod loquitur de actione hoc modo scilicet per re acta que est ipsa forma que inducit in passum per motum de illa concedo quod reperitur in passu.

Ad tertium dico quod quando deus producit de nihilo non agit actiue de genere actionis sed de genere relationis que est perducens ad productum. Ad quartū patet ex dictis quod non est distinctio propria sed descriptio quedam aut notificatio.

Veriū vtrū motus sit in genere qualitatis. Unde quod non quia motus est in genere quantitatis ergo non in genere qualitatis. patet consequentia quia idem non potest esse in duobus uersis predicamentis. probatio antecedens per aristoteli. quinto metaphysice. capitulo de quāto. tēpus est quātitas per motum ergo motus magis. et tēpus est quātitas plenius quia species quantitatis continetur per aristoteli. ergo motus est magis species quantitatis.

Preterea motus est in genere actionis uel passus ergo non est in genere qualitatis. consequentia probatur ut prius. per antecedens illud quod de alio predicatur in abstracto est idem illi essentialiter sed ista est uera passio est motus et ista actio est motus ergo sunt essentialiter idem et per consequens eiusdem generis. per minorem hec passio est uera patiens mouetur ergo passio est motus. et ista similiter agens mouet ergo actio est motus. utraq; passio quētia tenet per locū a coniugatione.

Preterea motus accipit formā specificam a termino ad quem quito philosophorum. ergo similiter genus per se terminus motus est in tribus generibus scilicet quātitate qualitative et ubi ex quito philosophorum. ergo motus est per se in illis tribus generibus non ergo tamen in genere quantitatis. unde quinto philosophorum dicitur quod tot sunt species motus quot entis acquisiti scilicet per motum. Ad oppositū est autor hic in ista. Respondeo secundum conclusionem tertio philosophorum de additione motus sunt due summe opinionum.

Una q̄ motus est fluxus forme. alia q̄ est forma fluens. et dicit q̄ prima est cōuenientior sed secūda uerior. si ergo teneat p̄ma opinio q̄ motus sit flux⁹ forme nō ipsa forma certuz est q̄ ē p̄se species quātitat̄is cōtinue. ut dicit ar. quāto metaphisice et hec etiā eodē mō potest poni in tertia specie qualitat̄is nō p̄se et essentialiter. quia sic nihil idē est in diuersis generib⁹ sed pro quāto est sensibile cōe sicut et quies ut dicitur 2° de anima. Qualitas autē sensibilis facit tertiā speciez qualitat̄is. hoc autem modo uidet̄ autor cōsiderasse motum cū dicit motus est quale sic et quietē. Et per hec patet solutio ad p̄mū argumētū. Si autē teneat secūda opinio quā credo ueriorē scilicet q̄ motus nō est aliquid realiter nisi ipsa forma fluēs sic nō potest poni in uno genere tātuz sed est in diuersis ut mot⁹ in quātitate est in genere quātitat̄is. Similiter ē de motu in qualitate et ubi. hoc modo uidet̄ cōsiderasse motū aristoteles itio et quito phisicorū. et sic patet solutio ad tertiū argumētū. de quiete autē opposita motui dicendū est cōsequēter q̄ in eodē genere ponēda est in quo motus.

Ad p̄mū in oppositu et tertiū patz solutio ex p̄dictis. Ad secūdū nego antecedēs. ad p̄batiōem nego minorē hec eni est falsa passio est motus. similiter ista actio est motus. et quādo p̄bat̄ur p̄ locū a cōiungatis a p̄cretis ad abstracta. dico q̄ talis p̄sequētia nō tenz in cōcretis dictis p̄ccidēs. nō ciualz homo est albus ergo humanitas est albedo. ita hic nō sequit̄ paties mouet̄ ergo passio est motus. quia p̄ma est p̄ccidēs. tenet autē cōsequētia in p̄dicatis p̄se. ut albū est coloratuz ergo albedo est color. quia in p̄ma est p̄dictio p̄se in p̄mōmō. Sic ergo dicendū ad hāc quēstionē sequit̄. passio autē est effect⁹ illatioq̄ actiōis. Notādū q̄ ut dicebat̄ supra p̄p̄uū est actiōis ex se inferre passiōem. eo ergo modo quo

actio efficit et infert ex se passionē eo modo passio est quid effect⁹ et illatuz ab actiōe. quomodo autē actio inferat passionē dictū est sup̄ius. in hac descripiōe ponit̄ aliquid quasi loco generis scilicet effectus illa ioq̄. exponēdo liq̄. i. ut sit sensus effect⁹ et illatio. Itēz sumēdo abstractuz pro cōcreto illatio id est illatū ponit̄ ut sūū correlatiū uel ut relatio opposita actiōis. passio autē et actio sunt respectus oppositi ideo debent se mutuo notificare quia oportet in utroq̄q̄ ratioibus utrisq̄ ut. si ergo in descripiōe actiōis posita est passio implicite dicendo in id quod sc̄ific. i. patit̄. i. trāsmutat̄ trāsmutatōe passiua sic in descripiōe passiōis ponit̄ actio sed explicitē ut dictū est. Cōtra hāc descripiōem arguit̄ sic. Tū quia nō est cōuertibilis cū diffinitio. nā qualitas immo omnis forma terminās motuz est effectus illatioq̄ actiōis. agēs eni ut mouēs efficit formā ad quā ē mot⁹ ipsa actione ut actu p̄ductiuo ergo 2° Tum quia dat̄ per copulā et ois talis diffinitio est increpāda fm Aristotē tertio thep̄icorū. Tum quia idēz non ponit̄ sibi copula quia copula est inter diuersa sed effectus et illatio actionis sunt idem ergo male ponit̄ liq̄ pro et.

Ad p̄mū dicit̄ q̄ sic intelligēdum est q̄ passio est effect⁹ ut illatio actiōis p̄mo et immediate. sed nō est sic de forma que terminat motū quia illa mediante passiōe causat̄. uerbi gratia calor in corpe nō causat̄ p̄mo et immediate sed mediāte passiōe. ipsa autem passio causat̄ p̄mo et immediate et hoc modo est intelligēda descripiō. Sed cōn passum nō patit̄ nisi quia recipit nouā formā. ergo prius ex natura rei habet formā q̄ patiat̄ et p̄ cōsequēs q̄ habeat passionē quia causa prioz est causato. ḡ forma ista p̄us est effectus actionis q̄ passio. Cōfirmat̄ quia quicquid est p̄us priore est p̄us posteriore s̄ passuz est p̄us passionē sicut fundamentū est

prius respectu et vntuersalit ois respectus
 est posterior extremis. Similit forma
 que inducit est por passio ut actu pati
 ens quia ut dictu est no e actu passum
 nisi p forma ad quam transmutat ergo
 forma ista est por passioe et p conseques
 pus inest ut effectus actionis ergo.
 Dicendum est ut pus caplo de actoe. qz
 passio est effectus actionis sic q actio
 efficit ipaz no ut quod nec ut pncipiū
 formale quo sed sicut act' pductiuus
 agens transmutat passum et transmutatio
 passiva e ipa passio illata. passio ergo
 est illatio et effect' actōis sicut respect'
 opposit' pseques formā ad quā passus
 transmutat. vnde in tali transmutatioe o3
 imaginari tria instātia t' signa nature
 licet totū possit esse simul tpe et durati
 one. in pmo signo est agens et passum
 ut duo absoluta ante omnē actū puta
 ignis et aqua. In secūdo signo forma
 caloris inducit in aqua ab igne. In 3o
 signo cōfurgit respect' passiois i passio
 et respect' actōis in agere qz sūt respēs
 oppositi et nō sunt forte in eodē signo
 et innascent' respect' pducē et pducti
 inducēs et inducti qui sunt de genere
 relatiōis. Ad pmo secūdu et tertiu
 pōt dici q ista nō est vera diffinitio. qā
 nullū gñalissimū pōt vere diffiniri cū
 supra se nō habeat aliud gen' nec diffe
 rentiā nec est ppe copulatio nec idēz
 sibi copulat. qz li q. nō debet intelligi
 copulatiue s' expolitue qz p. i. nō p et
 A maiore euidētia b' capituli
 de passioe Querit' vtrū passio
 sit genus distinctū ab actōne
 Et uidet' q nō sit genus. qz id quod est
 spēs alicui' generis nō est gen' gñalif
 simū s' passio est huiusmodi. nā spēcif
 q'itatis ponit passio et passibilis q'itās
 Preterea pncipiū nō est pncipiū sed
 est pncipiū passiois ut patz ex pdictis
 ergo passio nō est pncipium ergo nec
 gñalissimū. Preterea actio et passio
 sunt respectus oppositi ergo ptnētes
 ad gen' relatiōis nō g sunt gñalissima.

Secūdo arguit' q nō est distinctus
 genus. quia actiuū et passiuū filia sunt
 in gñe ex pmo de gñatōe ergo et actio
 et passio. pñā p3 p locū a cōiugatis.
 Preterea cōtraria sunt in eodē genē
 fm aristo. io. metaphi. s' actio et passio
 sunt cōtrario ergo Ad oppositū est
 autor hic in lra et ar. qui ponit decē gñā
 qz tūc nō eēt decē. Rñdeo q de passi
 one plura dicta sunt ca' de actōe. ideo
 breuiter trāsēdo pmo videndū si pas
 sio est gñalissimūz et si sit distinctum ab
 actōe. Quātū ad pmo sit ista pma
 cōclusio passio est gen' gñalissimū. p.
 id qd nō h3 aliud supueniēs gen' e ge
 nus gñalissimū ex diffinitōe gñis gñā
 lissimi data a porphirio. s' passio e hui'
 modi g. et. minor p3 qz nō h3 supueniēs
 qz nō est g. et. Cōtra si forma e quid
 cōe supi' p3 qz de actōe et passioe quali
 tate et. ergo omnia habēt sup genus
 pbat q forma nō pōtur de eis ut accēs
 nec ut pph. p3 nec ut spēs nec ut oria.
 qz pōtur in qd de eis ergo pōtur ut gen'
 Rñdeo forma est equocuz ut e cōe
 istis et e trāscedēs nullū aut tale e gen'
 Secūda cōclusio e ista passio e unū
 gen' p illud gen' qd fm unā rōem de
 oib' suis inferiorib' pōtur e unū gen' s'
 passio e huiusmodi. S3 q e ista una rō
 Rñdeo q est rō trāsmutabilis passioe
 qz ois respect' trāsmutati ad trāsmutās e
 huiusmodi. Ex his patz ad argumēta
 ptra hūc articulū. Ad pmo patz in
 lra q equocat de passioe. passio eiz que
 est gen' nulli' alteri' gñis e spēs. Ad
 secūdu dico q maior sic absolute sum
 pta est falsa. s' bñtāia ei e pncipiū oiz
 alioz nouē pntoz. s' si sic intelligat q
 pncipiū nō e pncipiū in eodem genere
 maior e vera s' minor e falsa. passio eni
 nō habz pncipiū in eodē gñe Ad ter
 tiū dico q nō oēs respect' oppositi sūt
 de gñe relatiōis s' illi tm qui sunt in tri
 secus adueniētes. actio autē et passio
 sunt extriseci adueniētes ut sepe dēz e
 Quātū ad secūdu dico istā pclōez

q^d passio est distinctū genus ab actiōe quod patet ex p^{re}cedētib^{us}. Tū quia est in alio subiecto et nūquā simul sunt respectu eiusdē. Tum quia habēt disti-
ctas dēscriptiōes. Tum quia habent alias ratōes p^{re}dicādi de suis inferio-
rib^{us}. Ad primū in oppositū dicen-
dū q^d aristotiles ibi loquit^{ur} de genē phi-
sico et subicili. actiū enī et passiū com-
municāt in materia et subiecto sed non
sunt idem genere logico p^{re}dicabili de
quo querit in p^{ro}posito. Ad secundū
dico q^d actio et passio nō sunt respectus
oppositi p^{er}trarie sed relatiue. et dato q^d
essent cōtrarij largomodo nō tamē se-
quit^{ur} q^d sint in eodē genere quia cōtra-
ria possunt esse genera aliorū ut ibidē
in p^{re}dicamētis ē.

¶ Circa capitulum de quando.

Querit^{ur} utrū quādo possit cō-
parari. Uidēt^{ur} q^d nō quia nulla
relatio potest esse fundamētū relatōis
quia tūc procederet in infinitū si quādo
est relatio quia respect^{us} p^{ro}patio etiā est
relatio patet. ergo nō potest fundari in
quādo nec p^{er} cōsequēs quādo potest
cōpari. cōpatiū enī cōpatiōe cōpatur

¶ Cōtra est ipse autor in littera. ¶ R^{es}pon-
deo q^d questio ista tāgit difficultatē an
relatio possit fundari i relatōe iō p^{ri}mo
videndū est in quo relatio potest fun-
dari. secūdo ex his ad questōnem.

Quantū ad primū p^{ri}ma p^{re}clusio est ista
relatio potest fundari immediate in sub-
stantia. p^{ri}mo materia et forma sunt causa
immediata omnīū accidentiū. sed ois
causa fundat immediate respectū cau-
salitatis ergo respectu causalitatis fun-
datur immediate in substantia materie
et forme. Similiter pōt argui de causa
litate passiuā. quia aliqua substantia ge-
nerat et producit ergo fundat immedi-
ate respectū producti ad producēs uel
generās. ¶ P^{re}terea calor immediate
depēdet a materia et forma et substantia
a p^{ri}mo ente sed depēdētia est relatio.
ergo relatio fundat immediate i substantia

aliter esset processus in infinitum.

Secūda p^{re}clusio est ista. relatio potest
immediate fundari in qualitate et quā-
titate. hec enī ab omnib^{us} cōcessa est et
patet quinto metaphisice. capitulo de
ad aliquid ut simile et equale ē. Ter-
tia cōclusio est ista relatio pōt fundari
immediate in relatōe. p^{ro}bo sic p^{ri}mitas h^{ab}
et ista filiatio sunt eiusdē generis uel
ratōis et fundāt reletōem p^{ro}formitatis
nec ista cōformitas est idē q^d p^{ri}mitas.
quia cōformitas est de p^{ri}mo modo rela-
tionis. paternitas et secūdo. Cōfir-
mat^{ur} quia paternitas et paternitas sunt
idē specie idē p^{ri}mitas est relatio ergo re-
latio fundat in relatōe sed nec ista rela-
tio idē p^{ri}mitas sicut nec diffōrmitas cū
sint de p^{ri}mo modo sunt idē q^d p^{ri}mitas
et filiatio que sunt de secūdo modo.

¶ P^{re}terea certū est q^d inter relatōes
est ordo et distinctio. si ordo et distinctio
sunt relatōes ergo ē. Cōtra arguit^{ur}
paternitas et paternitas fundāt cōfor-
mitatē que est relatio p^{er} te. ita cōformi-
tas hec et illa cū sint eiusdē ratōis fun-
dabūt aliā cōformitatē et sic in infinitū.

Similiter pōt argui de diffōrmitate
ordine et distinctōe. ¶ R^{es}pondeo q^d standū
est in secūdo. nā aliqua relatio sic ē rō
referēdi q^d non refertur. et sic est quo
q^d non est quod. vna ergo p^{ro}formitas
nō est cōformis alteri sicut nec albedo
est alba nec tristitia tristat. Quarta
cōclusio que sequit^{ur} ex p^{re}dictis est ista.
relatio pōt fundari immediate in ente
p^{ro}bo omne ens omni enti cōpatū est
idē uel diuersum ex q^{ui}rto metaphisice
si idē p^{ri}mitas uel diuersitas sunt relōes
ergo fundāt^{ur} in omni ente. Cōfir-
matur. q^d omne ens uel est cā uel cātū
p^{ri}us uel poster^{ius} uel simul que oia sunt
noia relatiua et oīe formalit^{er} respectus

Quantū ad secūdū patz ex p^{re}dictis
q^d nō repugⁿt ipi ul^{ter} alicui cōpari q^d pōt
fundare relatōem. Ad secūdam in
oppositū dico q^d maior est falsa. q^{ui}a fm
euclidē. p^{ro}portionabiliras ē similitudo

duarū pportionū ergo sup. pportōnem
que dicit formalit. relatōnem uel super
unitatē eius fundat. silitudo que etiaz
formalit. e. relatio. maiorē ergo habet
falsam illud argumētū r. nō sequit. pro
cessus in infinitū q. stat in 2. v. l. tertio
r. tandē uenit ad absolutū sicut accūs
fundat. i. accūs. puta qualitas in quāti
tate nec pcedit in infinitū sed tandem
deuenit ad sūm.

Verū vtrū hec p. p. ualeat
q. p. p. est ipi q. n. esse in oi eo
q. d. incipit eē. Uidet. q. nō. q. a.
angel. ul. intelligētia incipit eē r. tū nō
est in q. n. p. mobile ē pus nā motu q. a.
r. d. mēsurat. tpe s. euo. Sitr arguit.
de aia q. uidet. se h. e. sicut angel. et tū
ibi d. q. ē in tpe r. in q. n. . Preterea
p. m. mobile incipit eē r. tū nō ē in q. n.
p. mobile est pus nā motu mor. ē p. o.
tpe tēp. est p. q. n. q. libet istaz. p. b. a. f. q.
sūm r. cā pus ē accūs. mor. aut ē i. mo
bil. r. tēpus in motu q. passio. tēp. ē cā
q. n. . q. a. p. mo ad ultimū totū mobile ē
pus q. n. s. pus nō est in p. s. r. r. r. g.
Cōtra ē h. c. a. u. r. in i. f. a. . R. h. d. e. o. h. i. c.
p. m. i. t. t. e. d. o. u. n. ā. p. p. o. e. m. . f. q. e. o. m. o. d. o. q.
aliqd. est in tpe. e. o. d. e. m. d. sit in q. n. . h. est
p. b. a. b. i. l. e. d. e. s. e. . S. e. d. a. d. u. i. d. e. n. d. ū. q. n. a. l. i.
qd. ē in tpe. . N. o. t. ā. d. ū. q. i. s. t. a. q. n. q. s. e. h. n. t.
f. m. q. u. e. d. ā. o. r. d. i. n. ē. in. e. n. t. i. b. . P. r. i. m. u. z. ē.
fluxus forme. s. i. p. e. m. o. t. . q. u. i. c. ū. q. p. u. t. a.
d. e. a. l. b. a. t. i. o. r. i. l. l. u. d. e. s. s. e. n. t. i. a. l. i. t. mēsurat. tpe
q. n. i. b. i. l. e. r. m. a. n. e. t. i. d. ē. h. r. o. e. r. r. e. q. u. i. t. p. t. ē.
e. i. s. u. c. c. e. d. e. r. e. p. t. i. e. i. . S. e. c. ū. d. ū. ē. f. o. r. m. a.
f. m. q. u. ā. p. o. t. a. c. t. u. a. l. i. t. e. s. s. e. f. l. u. x. u. s. p. t. i. s.
p. o. s. t. p. t. ē. p. u. t. a. i. p. a. a. l. b. e. d. o. . T. e. r. t. i. ū. ē. f. o. r.
m. a. f. m. q. u. ā. a. c. t. u. a. l. i. t. e. s. t. f. l. u. x. . p. u. t. a. i. p. s. a.
a. l. b. e. d. o. in. f. i. e. r. i. . s. e. c. ū. d. ū. r. t. e. r. t. i. ū. e. s. t. e. a. d. ē.
f. o. r. m. a. l. i. c. e. t. f. m. d. i. s. p. o. e. m. d. i. u. e. r. s. a. z. a. c. c. e.
p. t. ā. r. f. m. i. l. l. a. z. u. n. o. m. d. a. c. c. e. p. t. ā. e. s. t. a. c. t. u.
m. o. t. . r. a. l. i. o. m. d. a. c. c. e. p. t. ā. ē. a. c. t. u. q. e. l. . p. m. o.
m. d. mēsurat. tpe r. d. e. f. l. u. x. . a. n. n. e. x. i. q. d. a. z.
d. i. c. ū. t. q. e. u. o. . Q. u. a. r. t. u. z. ē. p. m. a. n. ē. s. in. q.
nō. e. s. t. n. a. t. . e. s. s. e. f. l. u. x. . p. u. t. a. c. e. l. ū. r. q. d. ū. z.
m. o. b. i. l. e. r. e. t. i. ā. a. n. g. e. l. . i. i. s. i. t. l. o. c. a. l. i. m. o. b. i. l.
r. i. l. l. u. d. q. u. a. r. t. ū. nō. mēsurat. tpe p. s. e. n. e.

f. m. i. p. m. e. s. t. p. p. r. i. e. q. u. i. e. s. s. i. c. u. t. n. e. c. m. o. t. .
q. nō. n. a. t. u. z. m. o. u. e. r. i. n. i. s. i. p. a. c. c. ū. s. . i. d. n. e. c.
q. u. i. e. s. c. i. t. . s. e. d. m. o. t. . r. q. u. i. e. s. ē. f. m. a. l. i. q. u. a. z.
f. o. r. m. ā. n. e. c. ē. a. r. i. o. c. d. i. s. q. u. ē. t. ē. i. p. m. r. s. i. c. p. e. r.
a. c. c. ū. s. t. p. e. mēsurat. . Q. u. i. t. ū. e. s. t. i. l. l. u. d. in.
q. u. o. nō. p. o. t. e. s. t. eē. f. l. u. x. u. s. n. e. c. in. a. l. i. q. u. o.
p. ā. t. e. i. p. m. n. ā. l. i. t. e. r. u. t. e. s. t. d. e. . q. d. e. i. m. a. n. z.
i. n. u. a. r. i. a. t. ū. o. i. o. i. d. ē. d. u. z. m. a. n. e. t. n. u. l. l. o. a. d.
mēsuratū. tpe n. e. c. f. m. s. e. t. o. t. u. z. n. e. c. f. m.
p. t. ē. e. i. . n. e. c. e. t. i. ā. p. a. c. c. ū. s. t. a. l. e. n. u. l. l. o. m. d. ē.
i. q. n. . E. x. h. i. s. p. z. a. d. q. d. e. z. q. q. n. a. l. i. q. ū. m. d. ē.
in. o. m. n. i. e. o. q. d. i. n. e. i. p. i. t. s. i. c. u. t. tēp. . A. d.
a. r. g. u. m. ē. t. a. p. z. e. x. p. d. i. c. t. i. s. q. t. ā. a. n. g. e. l. . q. d.
a. i. a. r. q. c. e. l. ū. a. l. i. q. ū. nō. s. ū. t. in. tpe r. in. q. n. .
l. i. c. e. t. f. m. s. ū. c. e. f. o. r. m. a. l. e. r. q. u. i. d. d. i. t. a. t. i. ū.
mēsurat. e. u. o. . A. l. i. t. e. r. p. o. t. d. i. c. i. q. a. u. t. o. r.
l. o. q. u. i. t. f. m. o. p. i. d. e. m. a. n. . q. u. i. p. o. n. i. t. i. n. t. e. l. l. i.
g. e. t. i. a. s. r. c. e. l. ū. eē. a. b. e. t. e. r. n. o. r. n. i. c. e. p. i. s. s. e.
A. d. i. l. l. u. d. a. ū. t. d. e. a. i. a. s. o. l. u. t. . q. nō. e. s. t. s. i. l. l. e.
d. e. a. i. a. r. d. e. a. n. g. e. l. o. . T. ū. q. e. t. i. ā. f. m. A. d. .
i. d. e. a. i. a. l. i. b. . i. n. t. e. l. l. e. c. t. . . a. i. a. e. s. t. a. b. e. x. i. .
c. r. e. a. t. a. r. p. d. u. c. t. a. d. e. n. o. u. o. n. e. c. s. i. c. ē. a. n. g. e.
l. u. s. f. m. e. ū. c. ū. a. n. g. e. l. . nō. s. i. t. f. o. r. m. a. c. o. r. p. o.
r. i. s. s. i. c. u. t. a. i. a. i. d. m. a. g. i. s. e. s. t. u. a. r. i. a. b. i. l. i. s. f. m.
tēpus q. s. i. t. a. n. g. e. l. .

Verū vtrū aia ul. intelligētia
occupat locum. Uidet. q. s. i. c.
nā q. d. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. s. i. b. i. l. o. c. ū. e. s. t.
in. l. o. c. o. s. i. a. i. a. r. i. n. t. e. l. l. i. g. ē. t. i. a. s. u. n. t. h. . m. d. i.
e. r. g. o. m. a. i. o. r. p. a. t. e. t. q. u. i. a. s. u. n. t. u. b. i. q. . q. i. n.
a. l. i. q. u. o. l. o. c. o. d. e. t. e. r. m. i. a. t. e. . C. o. n. t. r. a. e. s. t.
a. u. t. o. r. h. i. c. in. i. f. a. . R. h. d. e. o. p. m. o. u. i. d. ē. d. ū.
ē. d. e. l. o. c. o. c. o. r. p. o. s. . z. d. e. l. o. c. o. a. n. g. e. l. i. s. i. u. e.
a. i. e. . Q. u. ā. t. u. z. a. d. p. m. ū. n. o. t. ā. d. ū. ē. q. o. i.
c. o. r. p. i. p. t. e. r. u. l. t. i. m. ū. c. e. l. ū. q. d. nō. h. z. e. x. t. r. a.
c. ū. t. i. n. ē. s. p. u. e. n. i. ū. t. s. e. x. . P. r. i. m. ū. e. s. t. e. s. s. e.
in. l. o. c. o. a. c. t. u. a. l. i. nō. q. n. e. c. ē. a. r. i. o. s. i. t. in. l. o. c. o.
q. d. e. p. o. s. s. i. z. f. a. c. e. r. e. l. a. p. i. d. ē. nō. e. x. i. t. e. a. l. i. o.
c. o. r. p. e. u. e. l. f. a. c. e. r. e. i. l. l. u. z. e. x. u. n. i. u. e. r. s. u. m. e. t.
r. e. t. r. o. q. m. d. e. t. in. l. o. c. o. . nō. e. r. g. o. r. e. q. u. i. t.
e. s. s. e. n. e. c. ē. a. r. i. o. in. l. o. c. o. s. i. t. m. b. i. e. t. p. e. t. e. n. t. i. ā.
p. a. s. s. i. u. ā. q. u. a. p. o. s. s. i. z. eē. in. l. o. c. o. t. ū. d. e. f. a. c. t. o.
o. ē. c. o. r. p. . p. t. e. r. u. l. t. i. m. ū. ē. in. l. o. c. o. . S. e. c. u.
d. ū. ē. eē. in. l. o. c. o. d. e. t. e. r. m. i. a. t. o. nō. e. i. p. o. t. eē.
in. l. o. c. o. q. n. a. l. i. u. d. u. l. t. i. m. ū. p. t. i. n. ē. t. i. s. q. u. o. d.
e. s. t. p. r. i. m. ū. c. ū. t. i. n. ē. s. f. a. c. i. a. t. i. l. l. u. d. a. c. t. a. . q. a.
f. a. c. i. t. u. i. t. a. r. e. l. a. t. e. r. a. c. ū. t. i. n. e. t. i. s. . s. e. c. u. s. e. s. t.

de parte in toto que non facit superficiem
in potentia continenti ipsam in actu. et ideo
pars in toto non est sicut locutus in loco
ex secundo philosophorum. Tercium est esse in
loco equali. nam propter eandem quantitatem
qua facit locum in actu modo predicto
necessario erigit locum sibi equalem.
Quartum est esse in loco commensurative et
hoc propter eandem quantitatem ita quod pars
superficiem parti correspondet parti superficiem
continetis et totum totum. Quintum est esse in
hoc loco determinate hoc vel illo et hoc
completur corpori ex determinato loco ipsum
locante. Sextum est esse in loco natura
liter vel violenter. et hoc completur corpori
inquantum corpus naturale. et hoc scilicet
inquantum habet formam substantialem determinatam et
qualitates determinatas natum est ab aliquo
locante conservari et ab aliquo corrumpi. et
quoniam continetur ab ultimo illi quod est natus
ipsum conservare dicitur esse in loco naturali. quoniam
vero ab illo quod natus est ipsum corrumpere
dicitur esse in loco violenter. Quartum ad
secundum correspondens dicitur sex. Primum
dictum est quod angelus non necessario est in
loco. quia multo magis quam corpus posset
fieri sine creatore creature corporalis ul
ea facta posset fieri et esse extra omnes
creaturas corporales tamen in angelo est po
tentia passiva qua posset esse in loco.
Secundum dictum est quod non oportet angelum
esse in loco actuali quia non oportet eum
esse in aliquo continente indivisibili actu
existerente. non enim facit latera continetis vultu
re et ideo non facit superficiem continenti esse
in actu. Tercium dictum est quod non potest
angelus esse in loco quantumcumque magno.
quia hoc est proprium dei nec ut credo potest
esse in loco quantumcumque parvo in infini
tum potest tamen esse in puncto hoc pro nunc
supponatur quia probare illud est difficile
et magis alteri speculatiois. Est ergo
angelus in loco sic quia habet locum
determinatum. in loco tamen determinato
hoc modo est aliquis locus quo maio
re non posset habere et aliquis quo mi
nore non posset habere loquendo de loco

continuo. licet forte posset in puncto.
Quartum dictum est quod angelus non est
in loco commensurative quia cum sit indivi
sibilis non habet partem et partem cum partibus
loci. Quintum dictum est quod angelus est
in hoc loco vel in illo quod non est ubique.
Nam angelus cum sit in potentia ad ubi
in corpore et non ex se determinatus ad hoc
ubi vel illud. tamen ab eodem agente re
ducitur ad hoc quod sit actualiter in loco
et in hoc loco vel in illo. illud vero est
creans et produces. Sextum dictum
est quod angelus non est in aliquo loco na
turaliter. quia tunc esset in aliquo loco
violenter quando scilicet esset extra locum
naturalem. et sic etiam aliquod corpus ha
beret naturalem habitudinem ad ipsum co
servandum. et aliquod corpus ad ipsum
corrumpendum. quod simpliciter est falsum.
Ex illo sexto dicto patet quod illa pote
ntia que est in angelo ad essendum in loco
non est naturalis nec violenter sed est neutra
quia istud passum scilicet angelus non
inclinatur ex se naturaliter ad hunc locum
nec ad oppositum sed neutro habet se ad
ista sicut superficies que se habet ad albe
dinem et nigredinem. Sic ergo patet quo
modo angelus est in loco scilicet diffini
tively. Et per hoc ad questionem respondeo
per illud quomodo est quod diffinitively et
quomodo non scilicet commensurative
quomodo autem iste negat angelum et
animam esse in loco. Sed tunc occurrit
dubium illud ubi diffinitivus aut esse in
loco diffinitive quod est et in quo genere
collocetur. Secundo per illud ubi
nihil aliud intelligo nisi assistentiam vel
presentiam angeli ad locum a quo utique co
tinetur. sed nec circumscribit sed nec co
mensurat. est autem in genere ubi producti
one quod cum isto habet maiorem convenientiam et
similitudinem quam cum aliquo alio partium
Ad argumentum in oppositum patet
quod concludit per esse in loco diffinitive et
determinative. Ad aliud in contrario
loquitur de esse in loco commensurative.

Absque querit̃ vtrum sit
 possibile idē corp⁹ esse simul in
 diuersis locis. Videtur q̃ sic
 nā in eodē loco pnt esse duo corpa sit
 ergo et idē corp⁹ in diuersis locis. añs
 p̃z de ferro ignito ubi sunt simul ferrū
 et ignis. cñā p̃z q̃ similis possibilitas l'
 impossibilitas uidet̃ eē hic et inde. Cōn
 est autor hic in lfa et añ. q̃rto phisicorū
 ¶ Rñdeo hic sunt due cōclusiōes s̃m
 fidei ueritatē. Prima cōclusiō ē q̃ de
 potētia dei possibile est duo corpa esse
 simul in eodē loco. qd̃ p̃z. Tū q̃ xp̃us
 fuit natus de ṽgine matre ergo clauso
 claustro qd̃ eē nō potuit nisi duo corpa
 simul eēnt. Tū q̃ xp̃s resurrexit clau
 so sepulchro. vnde mulieres dixerunt
 quis reuoluet nobis lapidē ab hostio
 monumētū quē tñ lapidē āgel⁹ postea
 reuoluit. cōstat ergo in resurrectione
 corp⁹ xp̃i simul fuisse cū corpe lapidis.
 Tū q̃ post resurrectionē intrauit ad
 discipulos ianuis clausis ergo qd̃ p̃.
 Tū q̃ celū ē corp⁹ indiuisibile q̃ inco
 ruptibile diuisio aut̃ ē qdā corruptio s̃z
 corpa beatorū in celo empirico erūt sit
 cū celo et eodē corp⁹ sine diuisione et cessio
 ne alicui⁹ illorū. Secūda cōclusiō est
 q̃ de potētia dei idē corp⁹ pōt eē simul i
 diuersis. p̃z q̃ corp⁹ xp̃i simul ē in celo
 et in sacramēto altaris imo in pluribus
 altarib⁹ sit sub sacramēto. ¶ Prētea
 legit̃ q̃ beatus abrosius exñs sicut fuit
 sepulture beati martini turonis q̃ simul
 fuit i diuersis locis. Itē sunt alie due
 cōclusiōes oppōite s̃m pbi autoritatē. vna
 q̃ de potētia nālī impossibile ē sit duo cor
 pora sit eē. alia de potētia nālī possibile
 ē idē corp⁹ eē in diuersis locis. Rñ p̃me
 cōclusiō assignat duplex. vna repugnā
 tia q̃ritatē diuisionū. vñ añ. q̃rto pbi
 sicoz dicit q̃ diuēsiōes sole s̃m q̃ritati
 bus et passiōib⁹ faciūt distare. nā corp⁹
 cubicū facit distare s̃m qd̃ of̃ ibi. quia
 ille diuēsiōes sp̃pugnāt aduicē una ex
 pellit aliā nec pnt sit eē. Intelligendū
 enī q̃ dupl'r pnt aliq̃ repugnare scilicet

formalit̃ vlt' vltimū. p̃mōdō repugnāt
 duo cōntrā putā caliduz et frigidū. 2.º
 cā nālīs repug̃t effectui oppōito sui ef
 fect⁹ ut ignis frigiditati. due q̃ diuēsiō
 nes repugnāt nō p̃z. 3.º q̃ repugnā
 tia duarū diuēsiōnū nō ē nisi p̃p̃f siml'
 tatē loci quē replet unū corp⁹ q̃tū pōt
 replere. 2.º si aliq̃ corp⁹ repleat cū eo
 eūdē locū erit sp̃pugnātia q̃ritati p̃mo
 nō formalit̃ s̃ vltimū rōe illi⁹ effect⁹ q̃ ē
 in loco repletio. Alia rō cōclusiō assignat
 ordo uniuersi. ubi notādū q̃ i uniuerso
 ē ordo pueniētiē. ordo de pēdētiē. ordo
 duratiōis ē. sit⁹ rō uniuersi sūt p̃tigitū
 et un⁹ ex aliū. ex q̃ q̃rē q̃ nec uacūū pōt
 sit eē nec duo corpa sit ita q̃ utriusq̃ ē
 eadē cā rōalis. s̃ p̃mā puto rōe. ¶ Rñ
 secūda cōclusiō assignat illa. q̃ nālī mu
 tatio positiua q̃. si accipit nō pōt esse sine
 de pēditiā q̃ alicū de pēditiā s̃ ubi nate sūt
 eē iste due mutatiōes. qd̃ iō dico q̃ ali
 cubi nō sūt nate eē ab eputa i illāmatide
 acris ubi sic ē mutatio positiua q̃ nulla
 ē de pēditiā. nullū q̃ corp⁹ pōt eē i diuersis
 locis. q̃ nō pōt moueri ad unū ubi nō
 de pēditiā aliū. quia igit̃ natura nō pōt
 separare has duas mutatiōes ubi nate
 sunt esse ut in p̃posito ideo nō pōt facē
 idem corpus eē in diuersis locis. bene
 ergo dicit autor in littera q̃ idē corp⁹
 non potest esse simul in diuersis locis
 nec plura corpa in eodē loco. Ad
 argumentū in oppositū nego añcedēs
 ad pbatdē de ferro ignito iaz dictū ē
 in p̃ncipio hui⁹ libri q̃ nō imaginādū ē
 est ignē et ferrū esse simul sed q̃ ferruz
 est porosum multis poris i quib⁹ ignis
 capitur. et sic duo corpa non sunt si
 mul.

Verit̃ vtrū vltimū celus sit in
 loco. diuersi philosophi et cō
 mētatores diuersa dixerūt uo
 lētes saluare illō celū et si nō p̃p̃e tñ ali
 q̃mō eē in loco. Quidā ei ut auerrois
 dic̃ ip̃m eē in loco s̃m cētrū. alī. s̃ the
 misti⁹ p̃ ptes. alij p̃ ultimā sui sup̃ficiē.
 de quo magis spectat ad q̃rtū phisicoz

quicquid sit de dictis eorum certum habeo
 quod illud celum non est in loco proprie loquendo
 per rationem autoritatis. nam de quod est in
 loco circumscribitur ab aliquo corpore quod est
 extra ipsum et ab eo distinctum et diuisum ut
 patet quanto philosophorum. sed celum ultimum
 non habet aliquod corpus extra se. quod non
 iam esset ultimum ergo etc. Unde hic est
 aduertendum quod corpora uniuersa sunt in
 se ordinata ut continentia localiter et con-
 teta. terra enim continetur ab aqua. aqua ab
 aere. aer ab igne. ignis a spacia lune. spacia
 lune ab alia spacia. et sic usque ad ultimam
 sicut ergo non est inconueniens dare in
 uniuerso aliquod corpus ita potest quod nullo
 modo est locus continens alterum puta ira.
 ita nec est inconueniens dare aliquod corpus
 quod est locus continens alterum quod nullo modo est
 in loco nec ab aliquo potest et est ulti-
 ma spacia siue celum ultimum quod de primis
 mobile super quod est empiricum ut tradunt
 theologi et uerum est et ibi est locus beatorum
 ultra quod non est neque locus neque motus neque
 tempus. ut dicit aristoteles de celo et mundo.

Evidentius capituli positionis
 Querit utrum sit unum primum.

Arguit primo quod non sit primum
 nec unum generalissimum. nam omnis relatio est de
 genere relationis si positio est relatio quod for-
 maliter respectus est de genere relationis et per
 primum non est generalissimum. Preterea illud
 quod est differentia generis non est generalissimum si
 positio est ordo generis quantitatatis ut dicitur in
 primis si positio non est generalissimum.

Secundo arguitur quod non sit unum genus.
 nam positio est respectus mutuus sicut et ordo
 ergo quia ratione ordo partium locati ad partes
 loci facit unum genus ergo eadem ratione e-
 uerso ordo partium loci ad partes locati
 facit aliud genus. Confirmatur quia actio
 et passio faciunt duo genera que sunt duo
 respectus oppositi ergo pari ratione in pro-
 posito ordo et ordo qui sunt respectus oppo-
 siti in proposito. Idem argumentum ualet
 ad probandum de ubi et quando et de habitu quod sint
 duo genera. quia in his omnibus sunt respectus
 oppositi ad instar actionis et passionis

ut ubi actum ex parte loci et ubi passum
 ex parte corporis locati. Sicut quia actus
 ex parte temporis et quia passus ex parte rei tempo-
 ralis. Item habet actum ex parte adiacentium corpori.
 et habere passum ex parte corporis cui adia-
 cent. Ad oppositum est autor aristoteles. alii
 eorum plura generalissima aut pauciora
 decem. Ratione hic sunt due conclusiones
 Prima conclusio est ista positio est gen-
 eralissimum. pro illud genus quod non habet
 superueniens est generalissimum per diffinitionem
 datam a porphirio si positio est habet modum.
 igitur nam nihil habet supra uniuersum nisi
 ens quod non est genus etc. Et sicut dictum est
 in porphirio hoc est de ratione generalissimi non
 habere super se aliud genus esto quod paucas
 vel nullas habeat species si se sicut est
 de quando ubi positio est et habitu quod paucas
 aut nullas habet si se species. Secun-
 da conclusio est ista quod positio est unum
 genus pro quod patet de omnibus suis inferioribus
 secundum unam rationem ergo est unum genus.
 unitas enim generis est ex unitate rationis
 predicandi. Si queratur que sit illa ratio una.
 dico quod uel est ignota nobis si sic descri-
 bi potest ut autor describit. scilicet ordo secundum
 quem aliqua ordinantur in loco quod positio est
 formaliter ordo tantum in loco. Ad primum
 in oppositum dico quod maior est falsitas sic
 accepta uniuersaliter. nam sola relatio et
 respectus intrinsecus adueniens est de genere
 relationis. positio autem non est respectus in-
 trinsecus adueniens. Ad secundum patet
 ex precedentibus quod positio predicamentum
 non est ordo. unde equiuocatur in argumē-
 to de positio. Ad tertium tangit difficul-
 tatem an ens diuidatur sufficienter per decem
 genera. quod non planum est. Ratione quod
 in omnibus respectiue oppositis si unum
 constituit predicamentum oportet fieri
 multas reductiones ut scilicet respectus
 oppositus reducat ad genus oppositi
 Sed quare actio et passio non redu-
 cuntur ad unum genus et alij respectus
 sic. responsionem querere si potes etc.

De euidētiā totius capituli de
habitu. Querit̃ utrū habitus
sit generalissimuz aut predica
mentū. Videt̃ qd nō nam omne pdica
mentū est ens naturale. ens enī reale
naturale diuidit̃ in dēē pdicamēta s̃
metaphisice. sed habit⁹ nō est ens na
turale sed ab actu nostro. Ex hoc eim
qd uestis aut quodcūq; ornamētū addi
tur corpori quod sit p actū nostrū dici
tur aliquis habitus. Preterea ou
plex est habitus anime scz r corporis.
sed habit⁹ anime nō est pdicamētū sed
ptinet ad primā specē qualitatis ergo
nec habit⁹ corporis. Ad oppositū est
autō hic aristot. in pdicamētis. 11. nō
hic sunt due cōclusiōes. Prima pclu
sio est ista habit⁹ est generalissimū. p
oē gen⁹ qd nō habet supueniēs genus
est gñalissimū fm diffinitōnem datā a
porphirio ca. de gñe. si habit⁹ ē h⁹ mōi
ergo zc. nō enī hz supra se nisi ens qd
nō est gen⁹ zc. Secūda pclusio est ista
habit⁹ ē unū gen⁹. p illud ē unū genus
qd fm unā rōēz de oibz suis inferioribz
ptur q: unitas gñis ē ab unitate rōis.
si habit⁹ ē huiusmodi g zc. Sed que ē
ista una rō. 11. indeo difficile ē h r plā
altā de istis itelligē ppter eoz modicā
entitatē. illa ergo una rō gñis notet qz
formaliē habit⁹ q ē pntū ē qdā respect⁹
habituatōnis quo corp⁹ r ptes corp⁹
hnt ea que adiacēt. Ad p̃mū in op
positū dico q res cuiuslibet pnti ē ens
reale ad sui eē tñ pnt aliqua pnta pxi
gere actū nostrū. uerbi gratia actio et
passio sunt respect⁹ reales tñ ad sui eē
pexigūt applicatōem actiui r passiui q
applicatio pōt fieri ab actu nro. Sili
vbi pōt eē termin⁹ mot⁹ causat⁹ a nobis
Itē sessio r ois positio que ē a p̃ucto
mō nature ē huiusmōi. applicatio g ex
tremoꝝ pōt eē ab actu nro. ipe tamen
respect⁹ p̃ns ē a nā rei. idē dico de bitu
in pposito. Ad secūdū dico q equo
cat de habitu. qz habit⁹ aie nō ē pntū sz
ē forma absoluta de p̃ma specē q̃litat.

habitus aut corporis qui est pdicamētū
est respectus extrinsecus adueniēs zc.

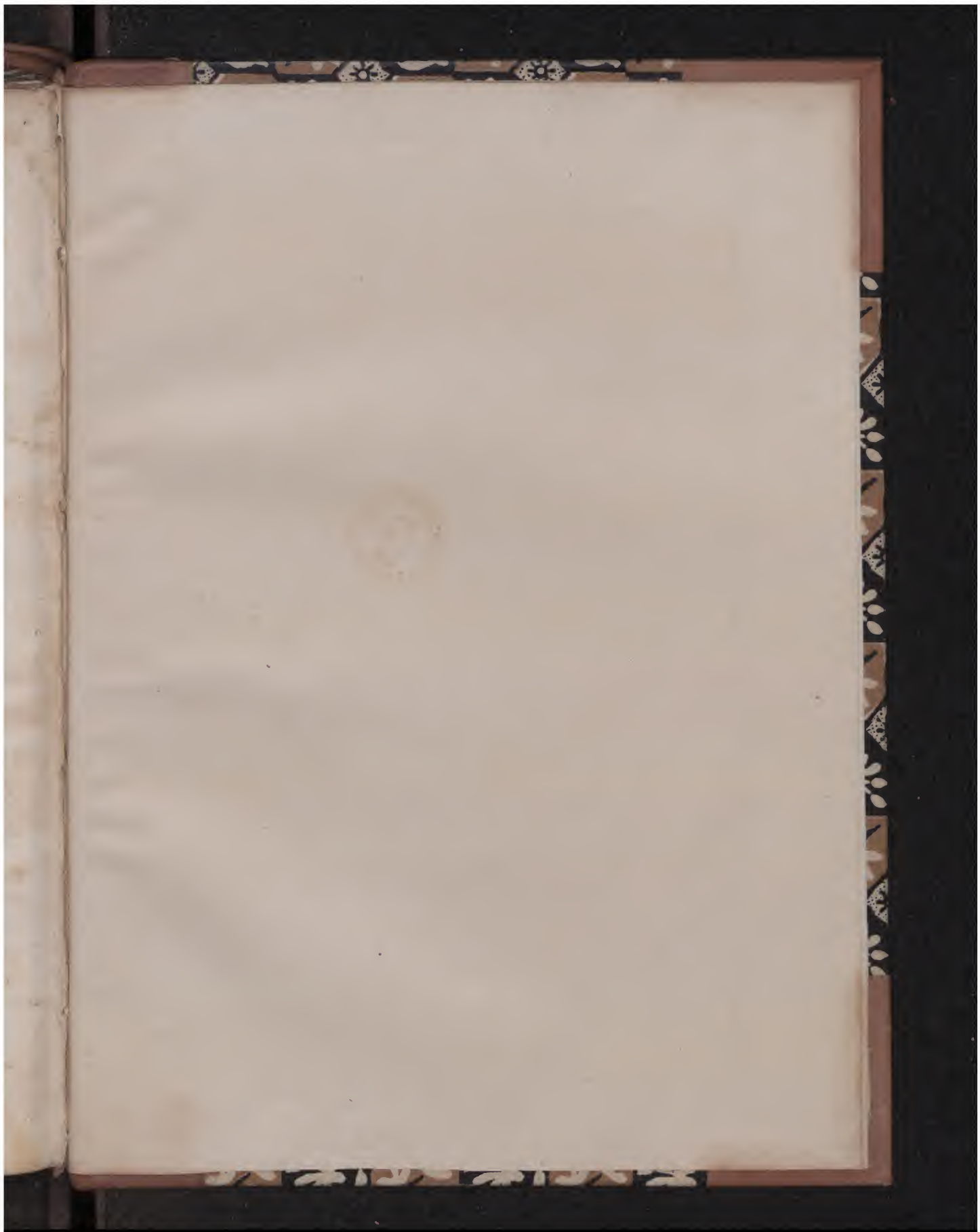
Verit̃ utq; habitui i eēntia for
me accēntialis sit dare grad⁹ in
trifecos eēntiales fm qz pōt
sit suscipe magis r min⁹. Videt̃ qd nō
qd forma ē simplex r inuariabili eēntia
p̃sistēs. si illud qd hz g d nō ē h⁹ modū
g zc. Preterea g meta. forme sunt
sicut numeri. r sicut nuuer⁹ stat in idi
uisibilitate q nō pōt addi l diminui qn
mutuet spēm sic ē de forma g forma nō
hz g d g zc. Preterea si sic g una al
bedo ē magis albedo q̃ alia. p̃ns ē falsuz
g r ahs. r p̃ne qz tūc albedo intēsa ha
bebit aliqūē g dū quē nō hēbit remissa.
g magis albedo ut r̃f. Cōn ipossibile ē
aliquā formā cōicare se alicui fm magis
r min⁹ nisi i sua eēntia hēat g d alioqñ
fm eūdē gradū p̃cipare cū q̃cūq; s̃bo.
si forma accēntialis cōicat se. g i sua eēn
tia hz g d g zc. 11. qz de hac qdē iam
aliqd dixi p̃ntis ca. de q̃litate. r multo
plū r cōfirmāui in qdā qdē ordinaria id
breuit̃ p̃t̃isibo aliqñd replicādo q̃ iaz
dixi. ubi p̃mo cōn aliqz op̃iōes q̃sdaz
p̃clōes declarabo. ad qdēz aliē r̃nde
bo. Quātū ad p̃mū ex p̃bōe p̃dictoꝝ
suppono q̃tuor p̃clōes. tres cōtra tres
op̃iōes p̃ autorē reprobatas. quia nec
augmētū nec decremētū sibi l accēntis
r l uiriusq; ē cā suscipiēdi magis r min⁹.
q̃rtā rō cōn op̃iōem autōis. f. qz acces
sus l recessus aut impo uocis ē cā. hec
q̃tuor p̃clōes patēt ex p̃dicē. Quia p̃
ē ista forma accēntialis nō suscipit magis
r min⁹ fm dispōem in s̃bo aut fm eē in
s̃bo remanēte ei eēntia imutata. hāc p
bo sic. illud. f. dispō aut eē in s̃bo. aut ē
idē cuz essentia uel nō. si idem habetur
proposituz. quia cum ista dispositio sit
maior uel minor ergo essentia forme
cui pōt esse idē si nō est idē q̃ro de illo
alio utrum fm suam essentia suscipiat
magis r minus uel non. si sic habetur
propositum. si non ergo est processus
in infinitum.

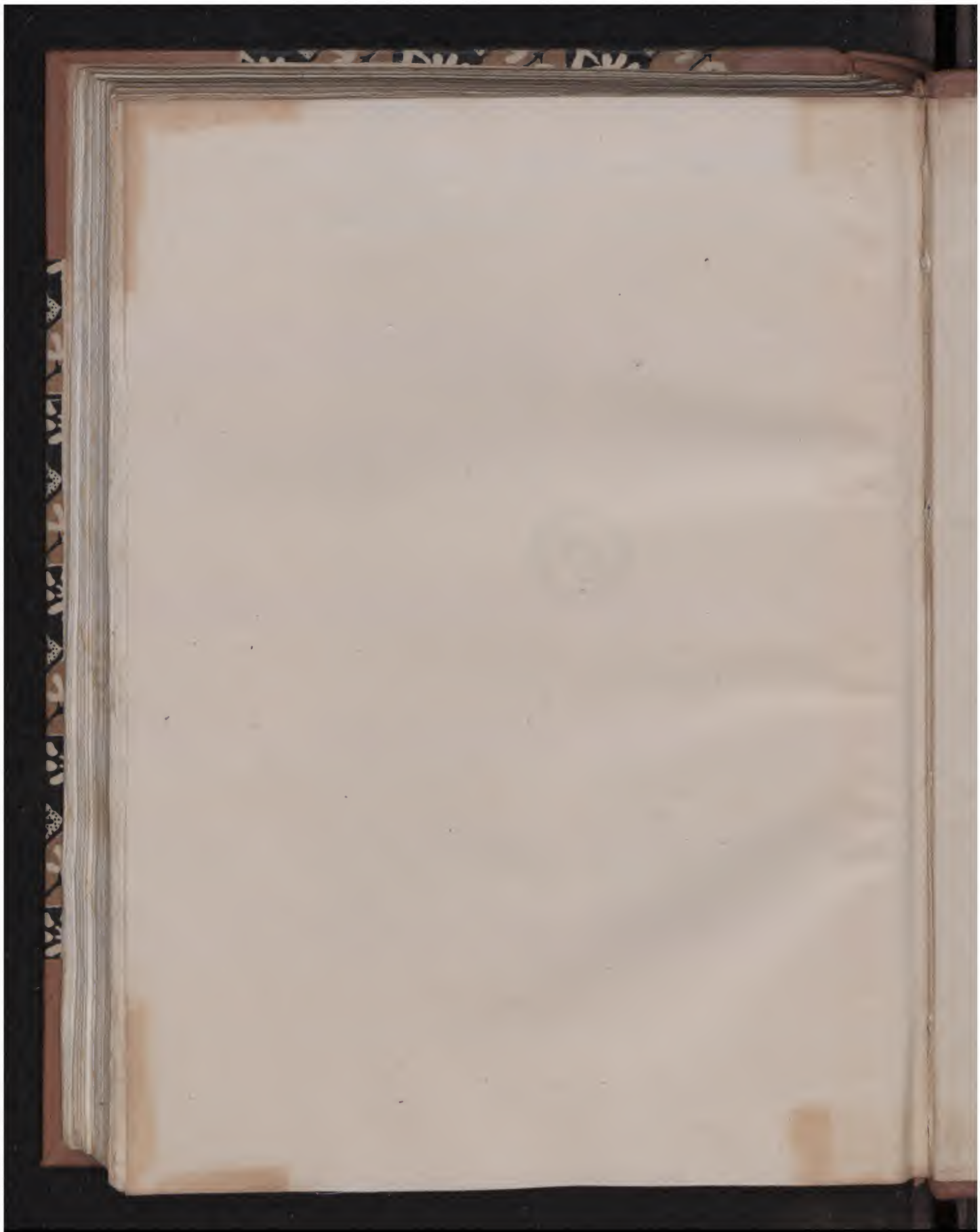
Preterea habito termino finem rationem
 quia terminus cessat motus quia habitibus
 partibus in materia cessat motus et ge-
 neratio ex primo de generatione sed per te in
 principio calefactionis habet calor finem ra-
 tionem qua est terminus calefactionis
 ergo in principio cessat motus iste. quod
 est manifeste falsum. probo omne quod
 mouetur habet aliquid de termino a quo
 et aliquid de termino ad quem ex philosophi-
 sico. ergo in principio calefactionis in
 ipso calefactibili est aliquid de essentia
 caloris. si ergo essentia caloris non susci-
 pit magis et minus sequitur quod in principio est
 calor perfectus finem quem modum est termi-
 nus motus. Sexta conclusio est ista
 radicatio forme in materia non est ratio
 suscipiendi magis et minus. hanc ostendo
 sic ista radicatio uel est aliquid distinctum
 ab ipsa forma radicata uel non. si non ha-
 betur positum. quia cum ista radicatio sit
 maior et minor. ergo ipsa forma si est ali-
 quid distinctum uel est forma absoluta
 uel relativa. si absoluta similiter habet
 positum. si relativa similiter habet positum.
 quia forma aliqua finem suam essentiam reci-
 pit magis et minus. Preterea si sic
 ergo ubi forma est magis radicata ibi
 subiectum est magis tale. consequens est
 falsum. nam finem medicos febris ethica
 est magis radicata quam tertiana tamen
 tertiana est intensior. et ideo tertionaria
 est magis febricitans. similiter uerecu-
 dus est quandoque rubicundior et tamen ra-
 bor est minus in eo radicans quam in alio
 minus rubeo. ut est sanguineus natura-
 liter. Quantum ad secundum dico ad
 questionem et partem affirmatiuam scilicet quod
 forma accidentalis de qua queritur habet
 tales gradus. Dico etiam quod ratio precisa
 suscipiendi magis et minus est latitudo
 graduum in forma siue quod id est illimitatio
 forme que participat. probatio huius
 impossibile est formam participari finem ma-
 gis et minus nisi in se sit aliquantulum illimi-
 tata quoniam oppositum predicatum infert
 oppositum. Unde. ubi enim non sit illimitata

quomodo participabit finem alium et alium
 gradum. Si ergo queritur qui sunt isti
 gradus forme. assigno talem rationem
 gradus formarum de quibus loquimur
 nunc est portio perfectionis forme speci-
 fice extra eius conceptum quidditatum
 formam specificam infra suum conceptum cen-
 traliter includens inclusa realiter intra
 conceptum individui uagum uage et signati
 signate portio quia non tota forma finem
 omnes gradus extra conceptum quiddi-
 tatum quia species abstrahit ab omni
 tali gradu et tamen de omnibus predicatur
 sicut superius de inferiori inclusi realiter
 quia omne individuum talis forme inclu-
 dit aliquem gradum illius forme comodo
 quo accipit individuum uagum uel deter-
 minatum. Ad primum in oppositum dictum
 est in principio huius libri quia dicitur
 esse forma simplex per oppositum ad compo-
 situm ex materia et forma. tamen habere
 dictos gradus sue simplicitati non re-
 pugnat. Ad aliud dico quod loquitur de
 forma finem suum esse specificum quod abstrahit
 ab omni gradu et de quidditate forme
 finem quod exprimitur per diffinitionem et
 Ad secundum nego persequendum. ad primum
 probationem dico quod bene sequitur quod erit
 albedo maior non magis. quia magis
 dicitur de participatibus ipsum non autem
 de ipsa forma que participat. Amen.

Finis questionum libri sex principiorum
 Antonij Andree doctoris subtilis di-
 scipuli feliciter adest.

CLABAIN GINO
LEGATORE DI LIBRI

Esemplare completo di cc. 88.

Ottobre 1866

21